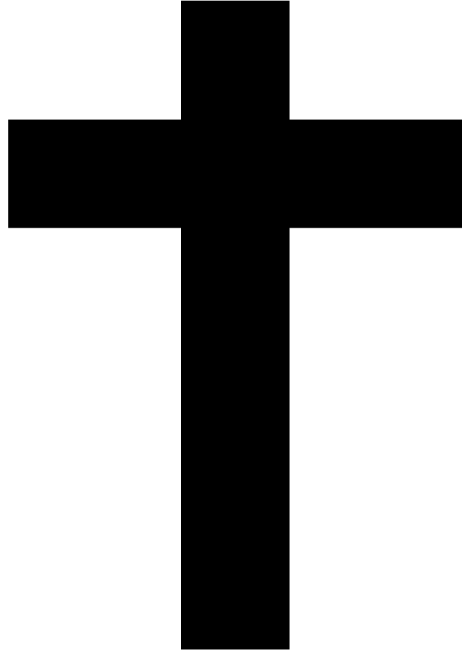

Glavda NT Portion

Portions of the New Testament in the Glavda language of
Nigeria

Glavda NT Portion
Portions of the New Testament in the Glavda language of Nigeria

copyright © 2024 Luke Initiative for Scripture Translation

Language: (Glavda)

Contributor: Luke Initiative for Scripture Translation

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word.

See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 2 Jul 2025

2a8aae58-fd4b-5cef-8aad-aa54853515aa

Contents

MATA	1
MARKUS	55
JHN	89
ROM	132
1CO	157
2CO	179
GAL	195
COL	203

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD MATA

Əlbəg təghər kə Yesu Kəristi

¹ Kakad təghər kə hulfa Yesu Kəristi, zəra Dauda kwa ghəravaan ndakwani zəra Ibrahim.

² Ibrahim wa yaa Ishaku,
ya nə Ishaku kə Yakuba,
ya nə Yakub kə Yahuda ard zaraabahaana.

³ Ya nə Yahuda kə Ferez ard Zera. Babbaatər Tamara.
Ya nə Ferez kə Hezron,
ya nə Hezron kə Aram,

⁴ ya nə Aram kə Amminadab,
ya nə Amminadab kə Nashon,
ya nə Nashon kə Salmon.

⁵ Ya nə Salmon kə Bowaz, daaga babbaan Rahab.
Ya nə Bowaz kə Obed, daaga babbaan Rut.

Ya nə Obed kə Yesse,
⁶ ya nə Yesse kə Tləkes Dauda.

Ya nə Dauda kə Saluman, daaga babbaan Betshaba, kwandza uusa Uri wura.

⁷ Ya nə Saluman kə Rehobowam,
ya nə Rehobowam kə Abija,
ya nə Abija kə Asa,

⁸ ya nə Asa kə Yehoshafat,
ya nə Yehoshafat kə Yoram,
ya nə Yoram kə Uzziya,

⁹ ya nə Uzziya kə Yotam,
ya nə Yotam kə Ahaz,
ya nə Ahaz kə Hezekaya,

¹⁰ ya nə Hezekaya kə Manasse,
ya nə Manasse kə Aman,
ya nə Aman kə Yosiya,

¹¹ ya nə Yosiya kə Yekoniya ard zaraabahaan sartakwa hutsavtəra nə uudah damma Babila kiyava εεva.

¹² Təhalakwa lanngavtərda nə iitər damma Babila, kaa yigayig nə Yekoniya kə Shayeltiyel,

ya nə Shayeltiyel kə Zerubbabela,

¹³ ya nə Zerubbabel kə Abihud,

ya nə Abihud kə Eliyakim,

ya nə Eliyakim kə Azor,

¹⁴ ya nə Azor kə Zadok,

ya nə Zadok kə Akim,

ya nə Akim kə Eliyud,

¹⁵ ya nə Eliyud kə Eliyazar,

ya nə Eliyazar kə Mattan,

ya nə Mattan kə Yakub,

16 ya nɛ Yakub kɛ Isumu zhiila Maryam,
Maryam wa yaayig kɛ Yesu kwa dahav dɛ Kɛristi.

17 Badɛm nɛ hulfaatɛr ciigɛt tɛ Ibrahim dat Dauda, hulf kɛlawar tar uufada, ciigɛt tɛ Dauda damma sarta kwa hutsavtɛra nɛ yaa Izra'ila damma Babila kiyava εεva, hulf kɛlawar tar uufada, ciigɛt ma sarta εεvɛr ma Babila da tɛ sarta yiga Kɛristi, hulf kɛlaawa tar uufada.

Yiga Yesu Kɛristi

18 Wan nɛ duuli yava nɛ Yesu Kɛristi. Ma sartɛn ndza bɛlghara nɛ Isumu kɛ dzɛgwambɛr kɛ Maryam babba Yesu. Lakuti kɛsgaan kiyava uusa, kaa dlɛghɛgadlɛghɛg kɛ iin kɛ hud tɛdvad Shɛdɛkwa Daadamazhigɛla.

19 Nahabi nɛ Isumu jambuwaan kɛ tsɛgar zhɛru mataataka uudah biya, adaba uuda jiiirjiiir nɛ iina. Kaa baa dabariya tagwav kɛ iin dɛ vakaiy ma dɛyamɛyamɛra.

20 Masartɛn ba ndzɛgaan nɛ iin ba dzamaghɛra, kaa tlɛgaraatlɛg zɛrbɛlga Yaazhigɛl ma sɛnnga, aiyama taa kɛ iina, “Isumu zɛra Dauda, gɛdzbi kɛ kɛssa Maryam kiyava uusagh biya, adaba huddɛn dɛvakai nɛ iinna dɛga Shidkwa Daadamazhigɛla.

21 Da yigaan kɛ zɛra, agha da farva kɛ daag Yesu, adaba iin wada katta uudahaan sagal ma haipahaatɛra.”

22 Dzɛghardzɛg wanahaan badɛm mbakyarvad righɛvant nɛ dɛgiti tagada nɛ Yaazhigɛl tɛdvad tlayang taakiya,

23 “Pakwara dɛghwa da dlɛghgaan kɛ huuda, da ya kɛ zɛra,
da fɛvarva daag Immanuela.”

Dɛgiti tuuk vakai nɛ Immanuela, “Daadamazhigɛl ɛmtad dɛ kɛmiyamma.”

24 Ciyit ba nɛ Isumu ma haara, kaa gatɛgaan kɛ iin kɛ dɛgiti taga nɛ zɛrbɛlga Yaazhigɛla. Kaa kɛsguukɛsɛg nɛ Isumu kɛ Maryam nal kɛ uusaana.

25 Farabi kɛ dzaghɛr biya, bamma tɛhala kwa yaa nɛ iin kɛ zɛraana, farva kɛ iin kɛ daag Yesu.

2

Nɛghararaanɛghɛg nɛ lii sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgit kɛ Kɛristi

1 Tɛhalakwa yava nɛ Yesu ma kɛssa Bitalahami ma larda Yahudiya ma zamana Tlɛkɛs Hirudus, kaa sagat kɛ lii sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgit tɛghɛr kwadladl dagat damma Wurshalima.

2 Kaa ndavɛg kɛ iitɛr taakiya, “Mɛr nɛ tlɛksa Yahudahɛn kwa yavan ni? Adaba kɛmnda nɛghɛga kwadladlaan sagat dɛ sɛga, iin wa kɛmaa sagau nɛmnd sa bɛgarnɛs kwatnahɛra.”

3 Cinngha ba nɛ Tlɛkɛs Hirudus ɛndkwana, kaa ba uushig kɛ ghɛrana, baz uudaha Wurshaliim badɛmma.

4 Kaa dzahgantdzahɛg kɛ iin kɛ maalmaalaha ma zhiila kɛsuufah ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ndavtɛru kɛ iin kɛ vakavaki da yaav dɛ Kɛristina.

5 Am nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Ma kɛsa Bitalahamiya, malarda Yahudiya. Adaba vinda bandkwah nɛ tlayannɛg taakiya,

6 “Kɛgh Bitalahami ma larda Yahud ndakwani,
agha ɛnkykwah bi nɛng ma lii kwara Yahud biya.

Adaba da sagal ma kɛgh nɛ dadda kwarga,
kwada piya uudaha Izraila.’ ”

7 Kaa dahtɛrɛtdahɛg kɛ Hirudus kɛ lii sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgitɛn damma dlɛmmbaava, kaa nɛghɛgaakanɛghɛg kɛ iin vakatɛr kɛ kalkala sarti nɛghara nɛ iitɛr kɛ kwadladlɛna.

8 Kaa bɛltɛrɛtbɛlɛg kɛ iin damma Bitalahami amaa, “Damdɛg ndan ndavamndavɛg bad hɛnkal kɛ vakavaki dɛ zɛriina, tɛhala kwama tlamaraatlɛga, am saas am tagɛwana, ghɛravar ndakwani ɛn dagal da bɛgarnɛs kwatnaha.”

⁹ Ghyəngara ba nə iitər kə cinnga əlbəga tləkəsna, kaa dagalaatər kə iitəra, dlaəba ka dagal kə iitər gata kwadladlən nəghara nə iitər təvuukwatəra, tangw da vakavakən ghaca nə iin təghər kə zəriina.

¹⁰ Nəghara ba nə iitər kə kwadladlənə, kaa hwaədag kə iitər ba vaivaiya.

¹¹ Daragha ba nə iitər damma hənyahiina, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə zəriina ard babbaan Maryam, ar kəla kə ghunj təvuukwana ar bəganəs kə kwatnaha. Təhalakwaha, ar palna kə kadlangngahaatər ar vələr kə adawana ard tərshan lubban ard mur.

¹² Kaa gwiyağhəra daas kə iitər damma kəsəatər tə duuli tlərna, adaba bəlatəraabələg nə Daadamazhigəl kə magi ma sənng taakiya, aa gwiya darbi daa da vak Hirudus biya.

Əmndərarəəmndərəg nə Isuvu ard Maryam damma Masara

¹³ Daral ba nə iitəra, kaa tsəgwatsug kə zərbəlgə Daadamazhigəl vak Isuvu ma sənnga amaa, “Ciiga, kəsantkəsəg kə zərna ard babbaana əmndəraməmndərəg damma haaya Masara. Ndzamandzəg vaakwaha, bamma tagankuratag lakuti am gwiyağhəra saasa, adaba da gatəgaan nə Hirudus kə zərən kiyava tsəgaana.”

¹⁴ Kaa ciig kə Isuvu kavəda, kəsant kə zərna ard babbaana, kaa dagal kə iin damma haaya Masara.

¹⁵ Ndza kə iin vaakwaha tangwa damma sarta kwa əmtsa nə Hirudusa. Kwana dzəghaar mbakyarvad righəvant nə dəgiti tagada nə Yaazhigəl tədvad tlayannng taakiya, “Dahanant saa ma Masar kə zərara.”

Cibavacibəg nə zər zarhah ma larda Yahudiya

¹⁶ Nəghaaka ba nə Hirudus taakiya, dyaəmdyaəməər wa marararda lii sərga dəgita, kaa badza ərvidməhud kə iin ba vaivaiya. Kaa ba bəlgantbəlg kə iin kə uudah da ciəba zaraa ghwalvaha kwama Bitalahami badəmma ard kəsahaanən hərz də iina, ciigət tə zər vuunj dat zəra həi buwa, kalkal də sartən tagarar nə lii sərgasərgən kə əlbəg təghər kə zəriina.

¹⁷ Ma sarta kwahiin wa righəvant nə dəgiti tagavda tədvad tlayang Irmə taakiya,

¹⁸ “Cinngavacinng nə huuləg ma Rama,
huuləga badzəga ərvidməhud ba vaivaiya,
kats Rahil wa tuug mbakyarvad zarhaana,
lawaləg baz fa ərvidya
adaba zarhaani əmtsaharaəmtsahəga.”

Gwiyağhəra saas ma Masar damma Nazaret

¹⁹ Təhala əmtsəga Hirudusa, kaa tsugwatsug kə zərbəlgə Yaazhigəl vak Isuvu ma sənng ma Masara,

²⁰ amaa, “Ciiga kəsantkəsant kə zərna ard babbaana, gwig da damma haaya Izraila, adaba lii gata tsa shifəga zərna, əmtsaharaəmtsahəga.”

²¹ Kaa ba ciig kə iin kəsant kə zərna ard babbaana, kaa daas kə iin damma Izraila.

²² Cinngaha ba nə iin taakiya Arkilayus zəra Hirudus guyugwig kə daddaana, kwara larda Yahuda, kaa gədzəg kə gwuya daas da vaakwaha. Bəlavara ba nə magi ma sənnga, kaa kyəha daas kə iin damma Galili.

²³ Kaa dagal kə iin ndza ma kəsiin kwa dəhav də Nazarata. Righəvant əndkwan nə dəgiti tagara nə tlayangah taakiya, “Da dəhav də uuda Nazarata.”

3

Əlbəg maraw tədvad Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ma hənngahaatsa, səghalsəg nə Yuhwan dadda tsuufəg da taa əlbəg maraw ma təghala ma larda Galili,

² taakiya, “Pələmpələg kə ghəra adaba tləksəra Daadamazhigəl ba hərza.”

³ Kwan wa ndza taga nə tlayang Ishay kə əlbəg təghərəna, taakiya, “Məng nə uud daag ma təghala, amaa,

“Badlamarnabatlæg kə dʉul kə Yaazhigəla,
am badlarna kə dʉulaan ba ndədfɑ.’”

⁴ Sədavi tsəgʉv nə Yuhwan ʃagava də guja adlugwama, dəga ndzədɑ hudaana ʃagava də həluwa. Dəgzəgaana ndza ayayuwa ard yuwa mamma.

⁵ Kaa ba sagau kə uudaha Wurshslim ard uudaha larda Yahudiya badəmma, baz lii ma lardən də Zaagha Judan da vakaana.

⁶ Kaa tagaan kə iitər kə haipahaatəra, ʃagtəra kə iin kə tsuufəg ma Zaagha Judan.

⁷ Nəgha ba nə iin kə Farisah ard Sadukiyah ba dʉyak da vakaan kiyava ʃagtər tsuufəga, kaa amaa taa kə iitəra, “Kuram fadəga għavalahaan də gurna! Warwaa ghudkura harda ngədlgarwa kə dlada Daadamazhigələn sagauni?”

⁸ ʃagamʃag kə dəgitahi da mardamarg taaki pəlamapələg kə ghəra.

⁹ Tsam bi kə kusəgh taakiya, ‘Ibrahim nə daadamnd biya.’ Ən tagkurtaga, virʃigaravirdig nə Daadamazhigəl kə zarh kə Ibrahim də kwanahaan kə akuraha.

¹⁰ Bavətbəg nə hiil tə suuha uufa, badəm nə uufi lawaləg kə yazər marawa, ghudvars bələvdəm damma kaara.

¹¹ “Ən ʃagkur də yu nai kə tsuufəg kiyava mara taaki pəlamapələg kə ghəra, məng nə dadda kwa jakwaraajig də ndanngər da sagau tə halara, tlanalbi nai aanji kə kəssa kimbakaan biya. Da ʃagkur də Shədkwa Daadamazhigəla, ard kaar nə iin kə tsuufəga.

¹² Kuwa bəgaan bamma dəvaana, da bəggrzha kə həiyaana, da hutsədaan kə həiyaan damma kuvəraana, da haars kə kaar kə hyahya də kaari maay əmtsəg biya.”

ʃagavarabag tsuufəg kə Yesu

¹³ Sagha ma kwahiin kə sart nə Yesu saama Galili, kaa dagal kə iin damma zaagha Wurdən kwakyarvad ʃagara nə Yuhwan kə tsuufəga.

¹⁴ Naha tsəharvatsəg nə Yuhwana, amaa taa kə iina, “Kai ndakwi mana naa magha ʃagwi nəng kə tsuufəga, agha sagau ndar dlaʃ nəng sa vakari?”

¹⁵ Ngugarangu nə Yesu amaa, “Aandz bandkwah ndakwana, adaba kalkalaan righvant nə dəgiti naag nə Daadamazhigəla.” Kaa haigaranthaig kə Yuhwana.

¹⁶ Təhalakwa ʃagavara nə tsuufəg kə Yesu, bad sagalaan ma yuwa, kaa wurgətwurg kə ghərazhigəla, dlaʃa kaa nəghəganəghəg kə Shidəkwa Daadamazhigəl saay da təghər kə iin band garava kakura.

¹⁷ Kaa cinngvacinnga nə ghai sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kwana iin nə zərara, ən waigaana dlaʃa ən cinngaan kə əmtakəraan ba vaivaiya.”

4

Fəshafəshiq nə Shatanah kə Yesu

¹ Ngəl langaan nə Shidəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala, kiyava fəshgaan kə Shatanaha.

² Təhala kəsgaana Yesu kə adəla həng kwul uufad ard vang kwul uufada. Təhalakwaha kaa njəkənjiig kə waiya.

³ Kaa sagau kə Shatanaha, amaa taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, nədalnəg ci kə akurən kə bruudiya.”

⁴ Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Vindavavindəg ma kakad Daadamazhigəl taakiya, “ ‘Dəgzəg kalti bi wa həkya shifəga uudbiya, bamma əlbəgahi sagal vak Daadamazhigəl badəmma.’ ”

⁵ Kaa lanngaan kə Shatanah kə Yesu damma Wurshalima kəss dʉyak caccuwanacacuwana. Ngəl lanngdit dat ghəra vəgya Daadamazhigəla.

⁶ Aiyama taa kə iina, “Magha ba zəra Daadamazhigəla, dzəvəg ndan daaya. Adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Da tagarta nə Daadamazhigəl kə zərbəlgahaan, ar da tsəkəs kə dəv

haik kə tsəgaan kə shigahagh tə akura.’ ”

⁷ Ngugharangug nə Yesu, taa kə iina, “Vindavavindəg dlaḅ taakiya, ‘Fəsh bi kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh biya.’ ”

⁸ Ngəl gwiya lanngaan nə Shatanah damma ghəra aghw ba kyakkwa, kaa margardmarg kə iin kə tləksəraha duni ard ndangərahaatər badəmma.

⁹ Aiyam nə shatanah taa kə iina, “Ən vələkvələg kə kwanahaan badəmma akwama kəlgəhəkələg kə ghwunj təvuukwara, agha ḅagwəs kə kwatnahəra.”

¹⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Yagh vaakwan Shatanaha, adaba vindavavindəg taakiya,

“ ‘Bagarḅag kə kwatnahər kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagha, ba iin pall waghə da ḅagarnəs nəng kə kwatnahəra.’ ”

¹¹ Kaa dagalaan kə Shatanaha, kaa sagau kə zarabəlgə ar məlaruwa.

Fəgharzhafəg nə Yesu kə ḅa tləraan ma Galili

¹² Cinngha ba nə Yesu taaki viyavətviig nə Yuhwana, ngəl dagal kə iin damma Galili.

¹³ Duwars kə iin kə Nazarat kaa dagal da ndzəga ma Kafarnahum, kwandza təvəgh kə yuwahaiya, tə ghaala də larda Zebulun ard Naftali.

¹⁴ Tədvadkwan kə duul wa righəvant nə dəgiti tagada nə tlayang Ishai taakiya,

¹⁵ “Larda Zebulun ard larda Naftali ma Galili, larda lii ar Yahudah biya.

Lardən hərz də yuwahayin tangw damma gyilga zaagha Wurduna.

¹⁶ Udahi ar ndzəgama gurtla nəgharanəghəg kə parakrakər ba vaivaiya, lii ndzəga ma shidkwa əmtsəg dlaḅa, səghawisəg nə parak da təghər kə iitəra.”

¹⁷ Ciigət tə kwahiin kə sart wa fəgharzha nə Yesu kə taa əlbəg maraw taakiya, “Pəlampələg kə ghəra adaba tləkəsəra ghərazhigəl ba hərza.”

Dahatərətədhəg nə Yesu kə lii vaiya kilf uufada

¹⁸ Tə duula dagal nə Yesu təvəgh kə Yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah buwa, Siman kwa dāhav də Bitrusa, ard zəra babbaan Andrawusa, ar ḅəla amshiya vaiya kilfatər ma yuwahaiya, adaba ar lii vaiya kilf nə iitəra.

¹⁹ Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagətəga, ənda nəkurdalnəg kə lii vaiya uudah da vakara.”

²⁰ Batwatsəra ar duwars kə dəgaha vaiya kilfaatəra, kaa gata Yesu kə iitəra.

²¹ Təghərdəga dagala, kaa gwuya nəghəganəghəg kə iin kə zarha baabah buwa, Yakuba ard zəra babbaan Yuhwana zarha Zabadi. Ar ma pərayu əmtaf də daddaatər Zabadi, ar ḅadla amshiya vaiya kilfatəra, kaa dāhtərət kə iina.

²² Batwatsəra kaa duugarsduug kə iitər kə pərayuwaatər ard daddaatəra, kaa gata Yesu kə iitəra.

Məlatərumələg nə Yesu kə uudah ba dyaaka

²³ Gwaivagwaig nə Yesu ma Galili badəmma, tsagtər dəgit ma guda dzugwazhigəla, dlaḅa taa əlbəg marawa tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahəgaan dlaḅ aanji hulfa kwar kə kuzaha, ard lii yang biya.

²⁴ Cinnгалcinng nə əlbəg təghər kə iin badəmma ma haaya Suuriya. Kaa ba lanngaan kə uudah kə lii də kuzah badəmma, ard lii yangbiyah shahshaha, ard lii həḅa dlada, ard makwayaha, ard lii cibəg nə Shatanah baz lii əmtsamtsan nə vəgh mbahavtərambahəg badəmma.

²⁵ Kaa gatəgaan kə dzahava uudah ba dyaaka ma Galili, dlaḅa ard lii ma larda Dikafulis ard Wurshalima, ard lii ma larda Yahudiya baz lii gyilga zaagha Wurdəna.

5

Taa əlbəg maraw tə aghwaa

¹ Nəghgha ba nə Yesu kə dzahava uudah bədyaka, kaa dagat kə iin damma ghwaa, cəhura kə iina. Kaa ba dagau kə mbərzahaan da vakaana.

² Ngal farzha kə iin tsagtər dəgita.

Barka

³ “Ar də bark nə lii sərgasərg kə hətsəgalhətsəgaatər ma gata Daadamazhigəla, adaba tləksəra ghərazhigəl dəgaatəra.

⁴ Ar də bark nə lii də badzəga rəvidmahuuda, adaba da tagəvtərtag nə dzəgwagha.

⁵ Ar də bark kanadiyaha, adaba ar da gwigaan kə duniya.

⁶ Ar də bark nə lii kəma bə dəgiti naag Daadamazhigəla, adaba ar da baghəga.

⁷ Ar də bark nə lii mara zhuwadaala, adaba da marvətərmərag nə zhuwadaala.

⁸ Ar də bark nə lii cadad nə ərvədmahuda, adaba ar da nəghəganəhəg kə Daadamazhigəla.

⁹ Ar də bark nə lii fa gabəra, adaba da dəhvətərdəhəg də zarha Daadamazhigəla.

¹⁰ Ar də bark nə lii həbə dlad kwakyarvad bə hərəra, adaba tləksəra ghərazhigəla dəgaatəra.”

¹¹ “Am də bark nə uurama, akwama ar dəava kuram nə uudaha, ar vəlkur kə dladə, dladə ar bəgkura kə dəga kəladərah shahshah mbakyarvad kaiya.

¹² Dlayamdlaiga am hwadag ba vaivaiya, mbakyarvad am da tləkənatləg kə dəghigaru bədyak ma ghərazhigəla. Adaba vəlartər bandkwah nə uudah kə dlad kə tlayanngahi sarəv lakuti kəskurama.

Iizha ard paraka

¹³ “Kuram nə iizha duniya. Akwama maadlai nashnash nə iizh biya, da gwiya gwivdaa ndar nə nashnashani? Maadlai tləraan biya, bamma dīvda dagala, hapəna nə uudaha.

¹⁴ “Kuram parak duniya. Akwama favafəg nə kəs tə gavala shiəvəna biya.

¹⁵ Maay mbiyav nə kaara jahuramba humbvara kəghai biya, bamma hərtəvət tə dəga hərtəgaan vakavaki da ba parakrak kə uudahi hənnyah bədəma.

¹⁶ Bandkwah dladə, parakaruwa aandz ba pəripəri təvuukwa uudaha, kiyava nəghəganəhəg kə iitər kə dəgita marawi am bəg nə uurama, ar da fəgaarafəg kə Daadaruwi ma ghərazhigəla.

Tsag təghər kə adzahadzaha

¹⁷ “Tlatlam bi taakiya sanhi mbakyarvad ən kalarwut kə Adzahadzah Musa ard tsaga tlayanngah nai biya, sanhi mbakyarvad ən righanta.

¹⁸ Ba jiiirjiir wan tagkurtaga, lakuti ghyəng nə zhiğəla ard haaya, maay nə dəgit aanji ba hədikən ma vindəga Adzahadzaha Muus kwada nig biya, bamma righavantrighəg bədəmma.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha bədəm daddakwa kəladakələg aanji ba pal ma adzahadzahahaan hədikəna, tsagtəru dlad kə kəla adzahadzahahaan kə uudaha, da dəhav nə iin daddakwa ənkykwah ma tləkəsəra ghərazhigəla. Bədəm nə daddakwa gatəgaan kə adzahadzahiina, dladə tsagartsag kə uudaha, da dəhav nə iin də uud maamal ma tləkəsəra ghərazhigəla.

²⁰ Æn tagkurtaga, akwama jamtæruubi kə lii tsaga adzahadzaha Muus ard Farisah də jiir biya, am dɛgaa bi damma tləkəsəra ghərazhigəl biya.

Tsag təghər kə nguda ərvidya

²¹ “Cinngamacinng ndza tagavtərdatag kə daadijaharu taakiya, ‘Tsəbi kə shifəg biya, badəm daddakwa tsəga shifəga, da təvartəg nə shariya.’

²² Aiciya ən tagkurtaga, badəm nə daddakwa nguda ərvidmahud də zəraabaana, da təvartəg nə shariya. Daddakwa dahgarva zəraabaan taakiya maay nə dəgiti agha tuukvakai biya, da lanngav damma guda ta shariya, dlaḅa daddakwa dahgarva zəraabaan də dlaga, dlaiyaan bələvdəm damma kaara faiya.

²³ “Kwakyarvad kwaha, akwamagha diya baiku tə bagadiya kyuləga, kaa dzamnadzaməg kəskəgh taakiya həkyaahəkyig nə zəraabagh ma ərvidmahadaana,

²⁴ fəffəg kə baikuwaghən təvuukwa bagadi ndana, dəga agha ḅaga kə gabərər də zəraabagh bazəngwa. Ka sagau kəskəgh da diya baikuwagha.

²⁵ “Akwama da diya ghunjagh nə uudana, ḅag kə gabərər də iin tə watswats təghərdəg lakuti damma guda ta shari. Akwama maay əndkwah biya, da langaklang davak alkali, alkali dlaḅa da langaklang davak yaa dela, ar bəlkadəm ma guda bərfina.

²⁶ Bak jiira wan tagaktaga, lakuti səkadasəg nə uud vaakwaha, bamma pəlghapələg kə kwaḅi gatak nə uud badəmma.

Tsag təghər kə ḅa gwaragwara

²⁷ “Cinngamacinng ndza tagavdatag taakiya, ‘Bagam bi kə gwaragwar biya.’

²⁸ Aiciya ən tagkurtag, badəm nə daddakwa vazəna dəkḅəra, dlaḅa kaa kəmgaan kə iina, ḅagaabag kə gwaragwar də vakai ma ərvidmahudaana.

²⁹ Akwama fəkaa kə ḅa haip nə gyiia dəvaakaffagha, tətətədəga agha bəldana. Nguləm maay ba nə uuḅiia vəghagh pal təghər kwada bələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

³⁰ Akwama fəkaa kə ḅa haip nə dəvaakaffagha, ghwudaghudəga agha bəldana. Nguləm maay ba nə uuḅiia vəghagh pal təghər kwada bələvdəm nə vəghagh badəm damma kaara faiya.

Tsag təghər kə tagwavəgh də uusa

³¹ “Tagavdatag dlaḅ taakiya, ‘Daddakwa tagwavatagw də uusaana, barari ghudara kə kakada tagwavəgh də iina.’

³² Aiciya dəgiti ən tagkurnaiya in taakiya, akwama tagwavatagw nə uudan də uusaan kwakyarvad haipa gwaragwar biya, fadəmfəg ma duula ḅa gwaragwara. Badəm daddakwa kəsguukəsəga, ḅa ba gwaragwar də iina.

Tsag təghər kə zangwadəga

³³ “Gwaastaana, cinngamacinng tagavtəratag kə daadijaharu taakiya, ‘Kəldabi kə lanngiyagh biya, bamma agha righant kə langiyi təghara nənng kə Yaazhigəla.’

³⁴ Aiciya dəgiti ən tagkurnaiya in taakiya, zambi kə ngwadəg ba linnglinng biya, aanji də ghərazhigəl biya adaba vaka ndzəgana Daadamazhigəla.

³⁵ Zambi dlaḅ kə ngwadəg də haay biya, adaba vaka fa shiga Daadamazhigəla, bi də Wurshalima adaba iin nə kəssa Tləkəs dyaaka.

³⁶ Zəbi dlaḅ kə ngwadəg də ghəragh biya adaba agha nədalbi kə guja ghəragh aanji pall kə madukwa bi gyangw biya.

³⁷ Dəgiti ḅagaabəga kə maraw kə taga iin taakiya, ‘Aana,’ bi ‘Əndkwah biya’, majuujiig ma kwana, aasəgal vak shatanaha.

Tsag təghər kə ḅagar hərər kə tləghuma

³⁸ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Gyiia dlakulva gyiia, tlərd dlaḅa dlakulva tlərda.’

³⁹ Dəgiti ən tagkur naiya, akwama naa ɓa dəgit ghwad nə uudan tɔ kɛgha, ɓagarbi kɔ uushav biya, ma ɓɛlakabɛlɛg nə uudan kɔ mahupeng tɔ uumɛla dɛvaakaffa, agha guyarant ghyaba kwah palla.

⁴⁰ Akwama diyakaadiig nə uudan kɔ ghunnj kwakyarvad kɛskava kɔ angyuwagha, agha vɛlar baz amugdiyagha.

⁴¹ Akwama fakaafɛg nə gwarɛd kɔ dagala mil palla, dɛgdagal ɛmtad dɔ iin kɔ dɛga mil buwa.

⁴² Akwama ghalaaghalɛg nə uudan kɔ dɛgit vakagha, agha vɛlara. Dlabɔ ma sɛghɛvsɛg nə uudan sa kɛla gɛmau vakagha, piyarda biya.

Waig kɔ tlɛghumagha

⁴³ “Cinngamacinng tagavdatag taakiya, ‘Waig kɔ zɛraabagha, agha dɛwant kɔ tlɛghumagha.’

⁴⁴ Aiciya, ən tagkurtaga, wayamwaig kɔ tlɛghumaharuwa, dzɛgwamtɛrdzɛgw kɔ zhigɛl kɔ lii vɛlkur dlada

⁴⁵ Tɛdvad ɓakwan wam da nɛg nə uuram kɔ zarha Daadaru kwama ghɛrazhigɛla, kwa fɛgara kɔ faci kɔ ɓa parakrakɛr tɛghɛr kɔ yaa dadda jiira ard lii ɓa kɛlaadɛra, hyitɛrhyig dlab kɔ yu kɔ yaa dadda jira ard yaa dadda kɛlaadɛra.

⁴⁶ Akwamam waiya ba lii waiya kuram nə uurama, auci nə dɛgshigi am da tlɛkɛna nə uurami? Aanji lii dzaha hadam ndakwi ar ɓagaan bandkwana.

⁴⁷ Akwamam tagtɛr bak zaraabaharu nə uuram kɔ uusa, auci gɛrgɛraru dɔ kyalma uudahi? Aanji kɛrdiyah ndakwi ar ɓagaan bandkwaha.

⁴⁸ Mbakyarvad kwaha, namalnɛg kɔ yaa dadda jiira band Daadaru kwama ghɛrazhigɛla.

6

Tsag tɛghɛr kɔ dɛya baiku

¹ “Famfɛg kɔ hyɛmiya aa nal bi nə gata Daadamazhigɛlaru kɔ dɛga nɛgha gyi biya, adaba ma ɓagamaɓag ɛndkwaha, am da tlɛkna bi kɔ dɛgshigaru vak Daadaruwi kwama ghɛrazhigɛl biya.

² “Mbakyarvad kwaha, akwamagha da vɛlgar dɛgit kɔ uuda, kutbi ma ghai bandkwa ɓag nə muniyah ma guda dzɛgwazhigɛl ard dɔ dɛulah kiyava dlɛbɛvtɛrɛt biya, ba jiiirjiira wan tagkurtaga, cauwaracaug kɔ dɛgshigaatɛr ba ma kwahiina.

³ Akwama agha da mɛlgaru kɔ dadda kwa maay dɔ vakai biya, aa sɛrabi nə dɛvaa ghyabag kɔ dɛgiti ɓag nə dɛvaa kafagh biya.

⁴ Adaba dɛgaha jiiirjiiri kwa ɓagha nɛnng shiɓashiɓana, nɛghɛganɛghɛg daadagh badɛm kɔ dɛgitah ɓagha nɛng shiɓashiɓana, da vɛlakvɛlɛg kɔ dɛgshɛgagha.

Tsag tɛghɛr kɔ dzɛgwazhigɛla

⁵ “Akwamam da dzɛgwazhigɛla, ɓagam bi ɛndkwa ɓag nə muniyah biya, adaba ar naaba dzɛgw vaka ghacgan kɔ zhigɛla ma guda dzɛgwazhigɛla ard barama dɛula kiyava nɛghtɛrnɛghɛg kɔ uudaha. Ba jiiir wan tagkurtaga, tlarkɛnatlɛg kɔ dɛgshigaatɛra.

⁶ Akwamagha da dzɛgwazhigɛla, dɛg daadama gudagha, agha hɛdarduwa. Agha dzɛgwa kɔ zhigɛl kɔ Daadaghi kwa nɛghva biya, Daadaghi kwa nɛghɛganɛghɛg kɔ dɛgiti ɓagav shiɓashiɓana, da vɛlakvɛlɛg kɔ dɛgshigagha.

⁷ “Akwamam dzɛgwazhigɛla, gwayamars bi ɛnd lii sɛrgabi kɔ Daadamazhigɛl biya, adaba ar tlatla taaki ma dzɛgwaradzɛgw kɔ zhigɛl tladɛda da cinngtɛrnuu ɛndkwah nə Daadamazhigɛla.

⁸ ɓagam bi ɛnd dɛgaatɛr biya, Adaba sɛrgasɛrg nə Daadaru kɔ dɛgiti am naag nə uuram lakuti am ghalgaana.

⁹ “Dzɛgwamdzɛgw kɔ zhigɛl ɛndkwana.

“Daadamnd kwama ghərazhigəla,
aa fəvaarafəg nə dāagagha,

¹⁰ tləksəragha aasasəga, dəgiti agha naag nəng aa bagvənaḅag ma duni
bandkwa ḅagav ma ghərazhigəla.

¹¹ Vəlkəməndvələg kə dəgzəg haniina dlaḅa ba kəlahənga.

¹² Bəshkəməndanaḅəshig kə haipahamnda,
bandkwa kəm ḅəshətər nəmnd kə lii ḅagkəmənd haipaha.

¹³ Langkəmənd bi da vaka fəshig biya,
katkəməndkatəg vak Shatanaha.’

¹⁴ “Adaba ma ḅəshamtərnaḅəshig kə lii ḅagarkura haipa, Daadaruwi ma ghərazhigəl
ndakwi da ḅəshkurnaḅəshiga.

¹⁵ Akwama ḅəshamtərnaa bi kə haipahaatər kə uudah biya, da ḅəshkurna bi dlaḅ nə
Daadaru kə haipaharu biya.

Tsag təghər kə kəsa andəla

¹⁶ “Akwamam da kəsa andəla, badzam bi kə hudvəgaru ənd kwa ḅag muniyah biya, ar
badzəda kə hudvəgaatər kiyav sərvan taakiya ar kəsa andəla, bak jiiirjiira wan tagkur
naiya, tlarkənətləg kə dəgshigahaatəra.

¹⁷ Akwamagha kəsa andəla, agha barda kə hudvəgagha, agha massa kə wal tə
ghəragha,

¹⁸ adaba aa nəghvaakai taakiya agha kəsa andəl biya. Daadaghi kwa nəghəva biya,
dlaḅa kwa nəghəganəghəg kə dəgəti ḅagav shiḅashiḅana, da vələkvələg kə dəgshigagha.

Tsag təghər kə dzaha alman ma ghərazhigəla

¹⁹ “Dzahamar bi kə alman kə ghəraru ma duni biya, vakavaki da badzədabadzəg nə
agatla ard kwalaviyavi biya, dlaḅa ard vakavaki da dəgaadəg nə gəlah ar ghəluwa.

²⁰ Bammam dzaharu kə alman kə ghəraru ma ghərazhigəla, vakavaki da badzəda bi nə
agatla ard kwalaviyavi biya, dlaḅa vakavaki da dəgaa bi nə gəlah ar da ghəlu biya.

²¹ Adaba vakavaki da almanagha, dzamaghəragh ndakwi ba vaakwaha.

Paraka vəgha

²² “Gyiya band kaara jahurammb nə iin kə vəgha, akwama ba lapi nə gyiyahagh,
badəm nə vəghagh da ba parak ba vaivaiya.

²³ Akwama yang bi nə gyiyahagh biya, badəm nə vəghagh ba gurtla. Akwama nalnəg
nə paraka vəghagh kə gurtla, ba jiiirjiira da ba dʻyak ba vaivai nə gurtləna!

Bagar kwatnah kə Daadamazhigəla bi duniya

²⁴ “Maay wa ḅagarnəsḅag kə kwatnahər kə dadda hənyahah bu biya, bi dūwant kwa
palla, nahant kwa palla, bi həkyina kə palla nenna kə palla, ḅaga bi taakiya am nahant
kə Daadamazhigəla am nahant kə kwaḅ biya.

Ndavam biya

²⁵ “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga ndavam bi kə dəgiti am da zəgaru nə uuram kə
shifəgaru biya, ard dəgiti am da həḅəg nə uuram biya, dlaḅa ard dūuli am da tləkəna nə
uuram kə sədav dat vəgharu biya. Mbats juu bi nə shifəg kə dəgzəg biya? Nii juu bi ha
nə vəgh kə sədavahi?

²⁶ Vazamvazəg kə diikah ndana, ar maay riig biya, ar maay ghuda həi biya, ar maay
dlaḅ dzaagaan damma kuvər biya, bakəvakwaha gəltərgələg Daadaruwi kwama
ghərazhigəla, jamtəru bi nə uuram kə iitər də ndangər biya?

²⁷ War ma kuram mbakyarvad dzama dəgiti tə ghəraan fəgarnaafəg kə hənngah aanji
ba həḅikən kə ghəraani?

²⁸ “Aujilbəg kəskuram dzama sədavi am da ngudəg nə uurami? Vazamvazəg kə dūuli
ghubarəg nə kwadladlah ndana, ar maay ḅa tləra aanji haa sədav biya.

²⁹ Bakəvakwaha ən tagkurtaga, aanji Saluman ma ndzəgana ndangəraan ndakwi tapghənai kə cadvacadəg ənd paləraatər biya

³⁰ Aitsaa, akwama cadnacadəg Daadamazhigəl kə kazhakwa təghal əndkwana, kwar məng haniina dlakadur ɓəlvətərdəm damma kaara, kyakadaava kuram ha wada vəkur bi nə iin kə sədav hi? Kuram lii hətsahətsan fadghərna.

³¹ “Mbakyarvad kwaha, ndavam bi taakiya, ‘Auwa kəm da zəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa kəmnda həbbəg nəmndi?’ Bi ‘Auwa nə dəgiti kəmnda ngudəg nəmndi?’

³² Adabad kwaha lii sərga bi kə Daadamazhigəl biya, iitər lii gata kwanahaan kə dəgitaḥ badəmma. Sərgasəreḡ nə Daadaru kwama ghərazhigəl taakiya am naagaan kə kwanahaan kə dəgitaḥ.

³³ Gatamgatəg kə tləkəsəra Daadamazhigəl ba zənnḡwa, ard dəgiti naag nə iina. Da vəkurvələg kə kwanahaan kə dəgitaḥ badəmma.

³⁴ Mbakyarvad kwaha, ndavambi kə dlakadur biya, adaba dlakadur sagau bad dladaana, dladā hinan ndakwi tlaltləg kwakyarvad haniina.

7

Tar bi kə shari kə uudah biya

¹ “Tar bi kə shari kə uudah biya. Akwama ɓaghiniɓaga, ar da taktəg nə uudaha kə shariya.

² Adaba hulfa shariyi am təgar nə uuram kə uudaha, da təkur bandkwah nə uud kə shariya, kuwən am kurgar nə uuram kə uudah də vakaiya, da kurkur bad vakai nə uuda.

³ Aujiɓəg agha vaza zər afəsafəsa dəga dakari ma gyiya zəraabagh kwal fataad kəkəgh tə gugyamba dakari ma gyiyaghi?

⁴ Agha tagar ndar kə zəraabagh taakiya, ‘Ən səkadasəg kə zər afəsafəsa dəga dakarən ma gyiyaghən,’ mbats kəgh ndakwani gugyamba dakar wa ma gyiyaghi?

⁵ Kəgh muunina, kəsəkəsəg kə gugyamba dakarən ma gyiyaghən ndana, kiyava nəghəganəghəg kəkəgh ba cadadā lakuti agha da kəsə zər afəsagəsa dəga dakarən ma gyiya zəraabaghəna.

⁶ “Vələmtər bi kə ghəgyah kə dəgiti caccuwanacaccuwanan biya, adaba ar da gwiyaḡ ar tahkurdana. Vələmtər bi dlaɓ kə jindararu kə ghavzah biya, adaba ar da hapgaana.

Ghalamghaləga, gatamgatəga, ngadlamngadləga

⁷ “Ghalamghaləga, da vələkurvələg nə uuda, gatamgatəga, am da tləkənatləga, ngadlamngadləga, da wurkurwurəg nə uud kə ghaiya wakyagha.

⁸ Aanji kwar kə dadda ghaləga vəlvarvələga, aanji kwar kə dadda gatəga tləkənatləga, aanji kwar kə dadda ngadla wakyagha da wurvarwurəg nə wakyagha.

⁹ War ma kuram daadaha, akwama ghalaaghaləg nə zəraan kə bruudi, vələr kə akuri?.

¹⁰ Nii ma ghalaaghaləg nə zəran kə kilfa, vələr kə ghaval dlakulvaan hi?

¹¹ Akwama kurami dangw hudaharu am sərgasəreḡ kə vələga dəgit maraw kə zarharuwa, kyakadava daadaruwi ma ghərazhigəli kaci wa da vətər bi kə dəgitaḥ maraw kə lii ghaləgan biya!

¹² “Badəm nə dəgitaḥi am naag nə uuram ɓagkura nə uudaha, kuram ndakwani ɓagamtərbaga. Adaba kwan wa tagada nə adzahadzaha Muus ard tlayanha.

Ghaiya wakyagh jəghwa

¹³ “Tamtəg kə ghaiya wakyaghən jəghwna, adaba duula daas da vaka əmtsəga ba bahahha, dlaɓa kwanən kə duula ba tsalalla. Lii təgaana ar ba dyaka.

¹⁴ Duula tləkəna shifəga. Ba jəghwa nə iina, dlaɓa dladlad nə təgaana. Lii təgaana ar maay dyaḡ biya.

Nəghvaakanəghəg nə uuf tədvd zəraana

¹⁵ “Famfəg kə hyəmmi tə tlayangaha fiidfiida kwar sahasagaw da vakaru də garava tughaha, ma hudmahudā ar jagajagaan band ghəgyaha təghala.

¹⁶ Am da nəghətəraakanəghəg tədvd tlərahaatəra. Cagvacag nə zarha inabi tə uufa takka? Nii cagvacag ha nə zəra ghəgyiv tə zaz hi?

¹⁷ Bandkwah dlaḅ makwar kə uufi marawa yaa ba zər marawa, uufi ghwada, ya zər ghwada.

¹⁸ Maay nə uufi maraw ya zər ghwad biya, dlaḅa uufi ghwada yiga bi kə zər maraw biya.

¹⁹ Badəm nə uufi maay ya zər maraw biya, aa ghudvarsghudəga, ḅəlvdəm damma kaara.

²⁰ Mbakyarvad kwaha am da nəghəgaakanəghəg kə tlayanngaha fiidfiid tədvd tlərahaatəra.

Ən sərkur biya

²¹ “Dəm bi dadda kwa taa kəskai ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl’ da daas damma tləksəra ghərazhigəl biya, bamma dadda kwa ḅagaabag kə dəgiti naag nə Daadar kwama ghərazhigəla.

²² Daghuvāla ta shariya, ar da tagwatag nə uudaha bədyak taakiya, ‘Yaazhigəl, Yaazhigəl, tagamnda bi kə əlbəg maraw ma ḅaagagh biya? Lagwamndada bi kə shatanah ma ḅaagagh biya? Bagamnda bi kə dəgaha jappər bədyak ma ḅaagagh biya?’

²³ Təhala kwaha, ənda tagtərtag taakiya, ‘Ən sərkur bi ba dəm biya. Yagham vakar kəladahaana.’

Yaa daddaha ndərag buwa

²⁴ “Mbakyarvad kwaha badəm daddakwa cinnghacinnəg kə əlbəgara, dlaḅa ḅagaan kə tlər də vakaiya, da nəg band dadda dabari kwa ndəraa vəgyaan tə akurna.

²⁵ Hiyāa ba nə yuwa, kaa righətrighəg nə zaagha kəla saasa, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiina, bakəvakwaha dləghana biya, adaba ndərava tə akura.

²⁶ “Badəm daddakwa cinnghacinnəg kə əlbəgara, dlaḅa ḅagaa bi kə tlər də vakai biya, ba kalkal də dlagən kwa ndəraa hənyahaan tə səghəla.

²⁷ Hiyāa ba nə yuwa, righətrighəg nə zaagha, fəd ndakwi tsa saas dat hənyahiin, kaa dləga, dlagaadlag bafakya.”

²⁸ Ghyənga ba nə Yesu tagtər kwanahaan kə dəgitaha, kaa ba ḅa jappər kə uudah də tsagaanana.

²⁹ Adaba tsagatər band daddakwa də ndzəda, gərgər də tsaga lii tsaga adzahadzaha Muusa.

8*Mbəghanambəg Yesu kə dadda vəca*

¹ Sahi ba nə Yesu sii ma aghwa, kaa gatəgaan kə uudaha bədyaka

² Kaa sagau kə dadda vəc da vakaana, kəla kə iin kə ghunj təvuukwaana amaa, “Yaazhigəla, ma haighanthaiga, mbəkwiimbəga.”

³ Kaa vəlla dəv kə Yesu tapəna kə dadda vəcna amaa, “Haiyananthaiga, mbəmbəga.” Batwatswatsəra, kaa mbəgambəg kə iina.

⁴ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Faffəg kə hyəmmiya tagar bi aanji kə war kə dəgiti aa dzəgardzəgən biya, dəg mardamarəg kə ghəragh vak zhiila kəsūufa, agha vəlda kə baiku bandkwa tagada na adzahadzaha Musa. Bagnaḅag kwana kiyava fadghər kə dlamakəlaawa taakiya mbəghambəga.”

Mbəghanambəg nə Yesu kə kwatanaha tlauja Rum maamala

⁵ Dagha ba nə Yesu damma Kafarnahum, ngal dagau kə tlauja Rum maamal da vakaan da ghalgaan taakiya,

⁶ “Yaazhigəla, kwatnihar həngan hənyah əmtsamtsan nə vəgha, həba dlad ba vaivaiya.”

⁷ Aiyam Yesu taa kə iina, “Ən dagau da mbəgaana.”

⁸ Kaa ngugwamgug kə tlauij maamalna amaa, “Yaazhigəla, tlanal bi nai kəskəgh kə sagau sa vəgyar biya, tagdatag ba kə əlbəg kalti kwatnihar da mbəga.

⁹ Adaba kai dəghərar ndakwani ən mazhangyil kə kwarəga uuda, məng dlad tlauijah mazhangyil kəskaiya, ən tagardatag kə pallaatər taakiya, ‘Dəga,’ kaa dagauwa.

Kwatlərən dlad ən daagantdaaga taakiya, ‘Sawa,’ sagauwa, Akwama taganartag dlad kə kwatlərəna, ‘Bagnabag kə dəgit əntkwaha,’ kaa bəgaana.”

¹⁰ Cingha ba nə Yesu əndkwaha, kaa ba jappər kə iina, aiyama kə lii gatəgaana, “Ən tagkurtag kə jiira, tapanna bi kə tləkənatləg kə uud də fadghər əndkwan ma Izrail biya.

¹¹ Ən tagkurtaga, bədyak nə uudah ar da sii də səga ard sagat də səga ar da cihurgan əmtad də Ibrahim ard Ishaku ard Yakub vaka za kaffa hwadag ma tləkəsəra ghərazhigəla.

¹² Adaba uudahi bədlavtərna kə iitər nə tləkəsəra ghərazhigəla, da diivtərdəm damma gurtla, vakavaki ar da tuug nə iitər ard ghwada dəv də tlərda.”

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə tlauja maamaləna, “Dəgdaasa, da bəgakbāg nə uud mbakyarvad fadghəragha.” Kaa mbəg nə kwatnaha nə iina batwatsəra.

Mbəhanambəg nə Yesu kə babba uusa Bitrus

¹⁴ Dagha ba nə Yesu da vəgya Bitrusa, kaa nəghəganəghəg kə iin kə babba uusa Bitrus bəlgan njəkən fəda.

¹⁵ Tapəna kə iin kə dəva uusiina, kaa mbəgambəg kə iin tuuk kə fədiina, ngal ciiga bəgtərə kə dəgzəga.

Mbaghanambəg nə Yesu kə uudah ba dyaka

¹⁶ Bəlaa ba hwaasa, kaa sədəvsəga kə uudah kə lii cibəg shatanah bədyak da vak Yesu, tagada ba əlbəg kalti, ngal sagal shatanahaan ma vəghaatəra, mbahənan baz lii yangbiya.

¹⁷ Tədvdad kwan wa righavant nə dəgiti tagavda tədvdad tlayang Ishay taakiya, “Kəsakiyamaarakəsəg kə kuzahamiyama, dladə kəsakiyamaaran kə yangbiyahamiyama.”

Dlad ma gata Yesu

¹⁸ Nəgha ba nə Yesu kə uudah bədyak fadəga təghər kə iina, ngal tagartag kə iin kə mbərzahaan maraa dzəva dagal dat ghyaba kwah kə ghaiya yuwa haiya.

¹⁹ Ngəl sagau kə dadda tsaga adzahadzah da vakaana, amaa taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, ən gatakgatəg bədəm vakavaki agha dagal nənga.”

²⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Mbayakaha ar da afkahaatəra, diikaha dladə məng vakavaka hənnganahaatəra, Zəra Uuda maay vaka hənnganan biya.”

²¹ Am nə pall ma mbərzahaan taa kə iina, “Yaazhigəla, ən dəgaadəg ndan ən hədnan kə daadara.”

²² Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Gatkwegatəga, aa hədarhədəg lii əmtsaharəmtsahəg kə zaraabahaatəri əmtsaraəmtsəga.”

Kyaḅalghanakyaḅaləg nə Yesu kə kalangasa

²³ Dagha ba nə Yesu damma pərayuwa, kaa gatəgaan kə mbərzahaana.

²⁴ Kaa ciig kə ghabag ard fəd ma yuwahaiya, fəgharzhafəg baz yu ghubəda saas damma pərayuwa, Yesu dlaba hənahaara.

²⁵ Kaa dagau kə mbərzahaan ar ciyanta, am nə iitəra, “Yaazhigəla, katkəmdkatəga wakəm tə duula əmtsəga.”

²⁶ Aiyama taa kə iitəra, “Aujilbəg kəskuram gədzəg əndkwani, kuramən də fadghər hədiikəna?” Kaa ciig kə iin cagara kə gyi kə fədən ard ghubədəga yuwa, kaa kyaabaləgakyabaləga.

²⁷ Kaa 6a jappər kə mbərzahaana, aiyam nə iitəra, “Hulfakwar kə uud wana, baz fəd ard ghubədəga yu ar cinngarnucinngni?”

Mbəghanambəg nə Yesu kə lii ciḅəg nə shatanaha

²⁸ Tsəgwa ba nə Yesu ma haaya Garisaha, kaa sagau kə uudah bu kwa ciḅtər shatanah sa vak Yesu, gədzəvtərgədzəg ba vaivaiya, adaba ar ndzəga bamma gətlaha, maay wa ta kwahiin kə duul biya.

²⁹ Kaa huuləg kə iitər ar taakiya, “Au lambagh də kəmənd Zəra Daadamazhigəli? Agha sa vəkəmənd dlad ba sart ndakwani 6agaa biya?”

³⁰ Məng nə maandala agyaryagya gəhvazah ar piig kə dagalaatəra.

³¹ Ngəl ba ghalgaan kə shatanahaan kə Yesu taakiya, “Akwama səghkəməndadasəga, diikəməndarsdiig damma gyəḍya gəhvazahaana.”

³² Aiyama taa kə iitəra, “Damdəg ciya,” Kaa daas kə iitər damma gəhvazahiina. Badəm gyəḍya gəhvazən kaa əmdəra daay kə iitər bawatswats damma yuwahaiya, ngəl ruug kə iitəra.

³³ Kaa əməndəra daas kə lii piya gəhvazahaana. Daragha ba nə iitər damma kəssa, kaa tagaan kə iitər kə dəgitahi dzəghaar də lii ciḅtər nə shatanahən badəmma.

³⁴ Ngəl sagal kə uudah ma kəsiin badəm da tləgaraa Yesu. Nəghara ba nə iitəra, kaa ghalgaan kə iitər maa duwars kə lardaatəra.

9

Mbəghanambəg nə Yesu kə daddkwa əmtsəmtsən nə vəgha

¹ Kaa daas kə Yesu damma pərayuwa, ngəl dagal təghəra yu damma Kafarnahum, kəssi ghubara nə iina.

² Kaa sagau kə uudah də daddakwa əmtsəmtsən nə vəgha həngan tə kəjja, nəghəgha ba nə Yesu kə fadghəratəra, aiyama kə daddakwa əmtsəmtsən nə vəghəna “Zərara, ndavbiya, bəshakanaḅəshəg nə uud kə haipahagha.”

³ Cinngara ba nə lii tsaga adzahadzaha əndkwaha, kaa takəvatag kə iitər mataatakatər taakiya, “Kwanən kə uuda badza daaga Daadamazhigəli!”

⁴ Nəghakanəghəg nə Yesu kə dzamaghəratəra, amaa kə iitəra, “Aujibəg am dzama kəlaadər ma ərvidmahudəruwi?”

⁵ Kwar wa tsafsaf kə taga, taakiya, “Bəshakanaḅəshəg nə uud kə haipahagha nii ciiga dəgdagalhi?”

⁶ Ən naagaan am səran taakiya Zəra Uuda də ndzəda bəsha haipah ma duniya.” Kaa amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsən nə vəghna, “Ciig kəssəg kəjjagha dəg daas dahənyaha.”

⁷ Təhalakwaha, kaa ciig kə uudanəna, ngəl daas kə iin da vəgyaana.

⁸ Nəghara ba nə dzahava dlamakəlaawa əndkwaha, kaa gədzəg kə iitəra, ar gala Daadamazhigəli kwa vəlgar hulfa kwan kə ndzəd kə uudaha.

Daaghandag nə Yesu kə Matiyu

⁹ Dughars ba nə Yesu kə vakavaka kwahiina, kaa nəghəganəghəg kə iina kə uuda nə iin kwa dəhav də Matiyu cihurgan vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kə iina “Gatkwegatəga” ngəl ciig kə iin kaa gatəgaana.

¹⁰ Təhalakwaha, kaa za kaf kə Yesu ma vəgya Matiyu, ngəl sagau kə lii cauwa hadama ard yaa dadda haip ba dyaka ar cihuran buud za kaf kə iitər də iina ard mbərzahaana.

¹¹ Nəghəra ba nə Farisiyah əntkwaha, ngəl am nə iitər taa kə mbərzahaana, “Aujibəg kə dadda hənəyharu za kaf əmtəd də lii cauwa hadama ard yaa dadda haipi?”

¹² Cinngha ba nē Yesu ɛntkwaha, aiyama, “Lii yanga maay lambatɛr dɛ dadda mba uud biya, bamma lii yang biya.

¹³ Damdɛg tsagamtsag kɛ dɛgiti tuuk vakai wanɛna, ‘Zhuwadaal wan naag nai vakaruwa kyulɛgg biya.’ Sanhi da dɛa lii jiiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa dadda haipa.”

Ndavɛg tɛghɛr kɛ kɛssa andɛla

¹⁴ Kaa dagau nɛ mbɛrzaha Yuhwana dadda tsuufɛg davak Yesu, am nɛ iitɛra, “Aujilbg kɛskɛmnd ard Farisiyah kɛm kɛsgaan ka andɛla, kwakyarvadau kɛ mbɛrzahah ar maay kɛsgani?”

¹⁵ Aiyam nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Ar badzɛgaan nɛ tsaghwaha zhiila ghuula kɛ ɛrvidmahud ma bar ɛmtad dɛ zhiila ghuula? Da sagau sarta kwa da kɛsav zhiila ghuula dagal vakatɛra, ar da kɛssɛg ma kwah sarta nɛ iitɛra kɛ andɛla.

¹⁶ “Maay wa ghudgɛtghudɛg kɛ daala sɛdav tlappant tɛ ɛnghura sɛdav biya adaba da tɛhgaan kɛ ɛnghura sɛdav na, tɛhgaana, da jɛguujɛg kwa ndza wura.

¹⁷ Maay wa diya daala yuwa inabi damma ɛnghura ambɛla hɛllu biya, akwama diyavdɛmɛiiga, ciɛgaan kɛ ɛnghura ambɛla hɛllwuna, diya dagal nɛ yuwa inabiya badzɛgaan kɛ ambɛla hɛlluwa. Daala yuwa inabi diyav bamma daala ambɛla hɛlluwa tɛvad kwah wa da diigal bi nɛ iin biya dlabɛ ciɛgai nɛ ambɛla hɛllu biya.”

Dɛghwa Yayirus ard uus kwa kɛla avɛza

¹⁸ Ma sarta taa kwanɛn kɛ Yesu, kaa sagau nɛ maala ma guda dzɛgwazhigɛla da vakaana, kɛla kɛ ghuunj tɛvuukwana, amaa, “Dɛghwar aa ɛmtsɛga ba ndakwana, asɛg tapnatapɛg da ciiga.”

¹⁹ Kaa dagal kɛ Yesu ard mbɛrzahaan gata uuda nɛ iina.

²⁰ Mɛng nɛ uusiin viigaan kɛlawɛ tar buwa kɛla avɛza, ka dagau kɛ iina gyilga Yesu tapɛna kɛ ghaiya sɛdavaana.

²¹ Amaa ma ɛrvidmahudaana, “Akwama tapannatapɛg aanji ba ghaiya sɛdavaan kaltiya, ɛn da mbɛga.”

²² Gwiyavɛt ba nɛ Yesu kaa nɛghɛganɛghɛga, aiyama, “Ndav bi dɛghwar biya, fadghɛragha mbakanambɛga.” Batwatsɛra, kaa mbɛga kɛ uusina.

²³ Dagma ba nɛ Yesu da vɛgya maala ma guda dzɛgwazhigɛlɛna, kaa nɛghanɛhɛg kɛ iin kɛ lii fɛrta faakila ard dzahava dlamaa kɛlaaw ar tuuga.

²⁴ Aiyam nɛ Yesu, “Ciyamciig vaakwana, ɛmtsabi nɛ dughwiin biya, hɛnnahaara.” Kaa ɛagar ghuɛasɛga nennɛg kɛ iitɛra.

²⁵ Lagwavtɛrda ba nɛ uudah da gyɛmala, kaa daas kɛ iina hɛkyinan kɛ dɛva dughwiina, ngal ciiga.

²⁶ Kaa cinngalcinng nɛ ɛlbɛg tɛghɛr kɛ iin aanji taakwara.

Mbɛghanambɛg nɛ Yesu kɛ gulfaha ard matangaha

²⁷ Dughars ba nɛ Yesu kɛ vakavak kɛ iina, kaa ba gatɛgaan kɛ gulfah buwa ar dɛag bad halavuwa ndzɛdaatɛr ar taakiya, “Zhukɛmndaalazhug, Zɛra Dauda!”

²⁸ Dagma ba nɛ Yesu damma kwatlɛrɛn kɛ hɛnyaha, kaa daas kɛ gulfah bu da vakaana, aiyama taa kɛ iitɛra, “Famdɛghɛrtfɛg taakiya ɛn mbɛkurambɛga?”

Aiyam nɛ iitɛra, “Aana, Yaazhigɛla.”

²⁹ Tɛhala kwaha, kaa tapɛna kɛ iin kɛ gyiyahaatɛra aiyama, “Tɛvad fadhɛraruwa, mbɛkurmbɛg nɛ uuda?”

³⁰ Ngal wurɛg kɛ gyiyahaatɛra, tɛhala kwaha ka ɛltɛra nɛ Yesu kɛ magi ba vaivaiya amaa, “Tagamarbi aanji kɛ war biya.”

³¹ Daral ba nɛ iitɛra, kaa ba kutɛgaan kɛ iitɛr kɛ ɛlbɛgɛn tɛghɛr kɛ iin aanji takwar ma lardiina.

³² Ar tɛ duula sagala, kaa sɛvardɛvsɛg nɛ daddakwa mamghant nɛ shatanaha kɛ Yesu.

³³ Savda ba nə Satanahna, kaa fəgarzhafəg kə uuda nə iin kə taa ghaiya, kaa 6a jappər kə dzahava dlama kəlaawa, aiyam nə iitəra, “Ba dəm tapavnai kə nəghəganəghəg kə hulfa kwan kə dəgit ma Izrail biya.”

³⁴ Aiyam Farisiyaha, “Abi lagw də ndzəda maala Shatanah nə iin kə shatanaha.”

Zhuwatərdaalazhuug nə Yesu kə uudaha

³⁵ Təhala kwaha, kaa gwaivagwaig kə Yesu ma kəssaha ard gədzər kəssaha, tsagtərtsag ma guda dzugwazhigəla, tagtər əlbəg maraw təghər kə tləkəsəra Daadamazhigəla, mbahtəran dlaḅ kə uudahi də kuzah shahshaha ard lii yang biya.

³⁶ Nəgha ba nə iin kə dzahava dlamaa kəlaaw bədyaka, kaa zhutərdalaazhuuga. Adaba ar həba dlada maay wa məltərumələg biya, ar band tughwahən kwal dadda piiga.

³⁷ Aiyama taa kə mbərzahaana, “Tləra ghuda həi ba dyaaka, dlaḅa lii 6a tləra ar ba ənkykwahha.

³⁸ Mbakyarvad kwaha, ghalamghaləg kə dadda guhha maa dzəgaraa kə lii 6aa tləra, maraa ghudara kə həiya.”

10

Daghantdaag nə Yesu kə mbərzahaana

¹ Kaa dahtərantdāhəg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buwa. Vəlatərvələg kə ndzəda lagwa shatanaha ar mbaha kuzah shahshaha ard lii yang biya.

² Wan nə daagaha mbərzah kəlaawa tar buna. Dəga zənnngwa iin nə Siman kwa dāhav də Bitrus ard də zəra babbaan Andrawus ard Yakubu zəra Zabadi ard zəra babbaan Yuhwana,

³ ard Filigus ard Batalomi ard Tuma ard Matiyu dadda cauwa hadama ard Yakubu zəra Halfa ard Taddiyus,

⁴ Siman kwa naagaan kə za vukwa kəsəana, ard Yahuda Iskariyoti kwa zuu langiya Yesu.

Bəlatəratḅələg nə Yesu kə kəlaawa tar buwa

⁵ Bəlatəratḅələg nə Yesu kə mbərzahaan kəlaawa tar buna, amaa taa kə iitəra, “Dam bi davak lii ar Yahudah biya, dlaḅa dam bi damma kəssa Samariyah biya.

⁶ Dlakulva kwaha damdəg da vak tughaha uudaha Izraila kwa zaharazahəga.

⁷ Dəmdəg tagamtərtag kə əlbəg marawa taakiya, ‘Tləkəsəra ghərazhigəla hərzəthərzəga.’

⁸ Mbahamtərmbahəg kə lii yang biya, ciyamtərçiig kə lii əmtsaharaəmtsahəga, mbahamtərmbahəg kə magyagulfaha, lagwamlagw kə Shatanaha. Tlamkəna ba gyaagyaana vəlamtərvələg ba gyaagyaana.

⁹ Kəsam bi kə adawana, aanji agwaləl, aanji vərzhagan ma ambəlaru biya.

¹⁰ Kəsam bi kə ambəl mam dagal biya, aanji sədav buwa, aanji kimbak aanji zad biya, adaba dadda 6a tləra dlaikəndlaig nə dəgshigaana.

¹¹ “Badəm nə kəsa ard gədzər kəssahi am dəgaa nə uurama, gatamgatəg kə uuda jiiirjiir am ndzan ma vəgyaana tangw damma sarti am da ciig nə uurama.

¹² Akwama damaghan da hənyahiina, tagamtərtag taakiya, ‘Gabərər təghər kəskurama.’

¹³ Akwama uudaha jiiirjiir wa ma hənyahiina, gabəraruwa aa ndzəndzəg təghər kə iitəra, akwama uudaha jiiirjiir biya, gabəraruwa gwiya saa kəskurama.

¹⁴ Badəm daddakwa lawaləg kə dləgha kurama, ard cinnga əlbəgaruwa, pangamdapang kə alagwat tə shigaharuwu akwamam da duwa kəsəatəra.

¹⁵ Bak jiiir wan tagkur naiya, da zhuvtərdaala kə uudaha Sadum ard Gumara təghər kə uudaha kəssiin daghuvala ta shariya.

Dlad kwada sagauwa

¹⁶ “Wan bəlkurbələg band tuughwah ma taataka ghəgyaha təghala, mbakyarvad kwaha ndzaməndzəg ba dyaamdyaam band ghavala, dlaḅa am nal kalaliyah band kakuura.

17 Famfæg kə hyəmmi də uudah adaba ar da langkurlang damma guda ta shariya, ar da ɓalkura kiiɓ ma guda dzəgwazhigəlaatəra.

18 Ar da langkurlang da tɔvuukwa maamaalah ard tləkəssah mbakyarvad kaiya, kiyava taa əlbəg maraw kəskuram tɔvuukwatəra ard tɔvuukwa lii ar yahudah biya.

19 Akwama langarkurdalanga, ndavam bi kə dɛgiti am da tag nɛ uuram biya, ard duuli am da tag nɛ uuram biya, adaba da vɛlkurvɛlɛg nɛ uud kə dɛga tagga.

20 Adaba kuram bi wada taaghai biya, shədkwa Daadaru wa da taaghai mbakyarvad kurama.

21 “Zərəaba da za lanngiya zərəabaan da tsəvana, daada da za lanngiya zərəaana, zarha ar da ciitərant kə yaatəra da ciɓəvtərana.

22 Uudah badəm ar da naakur bi mbakyarvad daagara, dlaɓa badəm daddakwa ghacaghacig dat ghalaana, da tləkənatlɛg kə katɛga.

23 Akwamar vɛlkur dlaf ma kwatlərən kəssa, əmndərəəmdɛrga damma kəssi tɔvuukwa, jiira wan takur naiya lakuti am tsəgarvaratsəg kə kəsaha Izraila badəmma, da saaya nɛ Zərəa Uuda.

24 “Daddakwa tsaga dɛgit vak kə uuda jiguubi kə dadda tsagar dɛgit biya, jiguubi dlaba nɛ kwatnah kə dadda hənnyahaan biya.

25 Tlɛgaltlɛg nɛ dadda tsaga dɛgit vak kə uuda, nal band dadda tsagar dɛgita, dlaɓa kwatnah band dadda hənnyahaana. Akwamar daag dɛ Ba'alzabul kə dadda hənnyaha, ar da daatər dɛ kwa juujig kə Ba'alzabul kə uudahi ma hənnyahiina.

Daddakwa da Gədzava

26 “Mbakyarvad kwaha, gədzamtər biya, adaba maay nɛ dɛgiti hɛdadhədan kwa da maay wurav biya, dlaɓa maay nɛ dɛgiti shiɓashiɓan kwa da sərvaaka biya.

27 Dɛgiti taagankur nai magurtla, tagamtag bat ɓalaɓala, dɛgiti cinngama nɛ uram da gəlagəla, tləhamtləhɛg tɛ ghəra guda.

28 Gədzam bi kə lii tsəgatsəg kə vɛgha biya adaba ar maay dɛ ndzɛda tsa shifɛg biya, gədzamgədzəg kə dadda kwa tsəgatsəg kə vɛgh ard shifɛg ma kaarafaiya.

29 Maay kwan vɛlav nɛ caakwah bu tɛ kwaɓ pal biya? Bakəvakwaha maay aanji palləratər ɓeladagal da tɛ haay kwal sɛrga bi kə daadaru biya.

30 Baz guujaha ghərahəru ndakwani kədlakədlana.

31 Mbakyarvad kwaha, ndavam biya, jamujig nɛ uuram kə caakwah badyak dɛ ndanngəra.

Mara haiganthaig dɛ Kəristi tɔvuukwa uudaha

32 “Badəm daddakwa haiyakuthaig kəskai tɔvuukwa uudaha, kai ndakwi ən da haiganthaiga dɛ iin tɔvuukwa Daadar kwa ma ghərazhigəla.

33 Aiciya, badəm daddakwa haiyakut bi tɔvuukwa uudah biya, kai ndakwani ən da haigant bi dɛ iin tɔvuukwa Daadar kwa ma ghərazhigəl biya.

Sandi gabbərər bi nai biya ba tagwazhatagwazha

34 “Tlatlam bi taakiya sanhi kwakyarvad ən vɛlkur kə gabərər nai damma duni biya, maaya, sanhi kwakyarvad ən vɛlkur kə gabərər biya, ba tagwazhatagwazha.

35 Sandi tagwazhatagwazha, adaba

“ zərə da ɓa dau dɛ daddaana,
dughwa da ɓa dau dɛ babbaana,
ghuul dlaɓa dɛ ɓa dau dɛ jikkan uusa.

36 Uudaha hənnyahaan kə udan
war da ɓa dau dɛ iina.’

37 “Badəm nɛ daddakwa waiya daddaan bi babbaana tɛghər kəskaiya, tlɛgal bi kə nɛg kə dɛgar biya. Dlaɓa badəm nɛ daddakwa waiya zərəan bi dɛghwaana tɛghər kəskaiya tlɛgal bi kə nɛg kə dɛgar biya.

³⁸ Badəm nə daddakwa kəsəghanti kə tlaḅahərtəgaan ngal gata kai biya, tləgal bi kə nəg kə dəgar biya.

³⁹ Badəm nə daddakwa naa kata shifəgaana, ḅəlgəaan dagala. Badəm nə daddakwa ḅəlda shifəgaan kwakyarvad kaiya aa fəgabədfəga.

Tləraha dəgshiga

⁴⁰ “Badəm nə daddakwa dləghakuradləghəga, dləghakwidləghəg kəskaiya, badəm nə daddakwa dləghakwidləghəga, dləghaadləghəg kə daddakwa ḅəlkwadi kaiya.

⁴¹ Badəm nə daddakwa dləghaadləghəg kə tlayanga kwakyarvad tlayang nə iina, da tləkənatləg kə dəgshiga tlayanga. Dlaḅa badəm nə daddakwa dləghaadləghəg kə uuda jirjira kwakyarvad uuda jirjira nə iina, da tləkənatləga kə dəgshiga uuda jirjiira.

⁴² Badəm nə daddakwa vəlgar kuwa yu ləmcikcik kə pall ma lii hədīikən kwakyarvad mbəzəzar nə iina, ən takurtaga da pilwai nə dəgshigaan biya.”

11

Yesu ard Yuhwan dadda tsuufəga

¹ Ghyənga ba nə Yesu kə tagtər dəgitaḅ kə mbəzəzahaan kəlaawa tar buwa, kaa dagal kə iin damma kəsaha Galili da tsagtər dəgitaḅ ard taa əlbəg maraw kə uudaha.

² Ma sarta kwahiina Yuhwan dadda tsuufəga ndza ma guda birfəna, cinngaha ba nə iin kə dəgitaḅ ḅag nə Yesu, kaa ḅəlgantḅələg kə iin kə mbəzəzahaan da vakaana.

³ Ar ndavaru taakiya, “Kəgh wagha da saayin nii, kəm paka kwatlərənhi?”

⁴ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Gwiyamagwig daas am tagar kə Yuhwan kə dəgiti amaa nəghəga nə uurama, ard dəgiti amaa cinnga nə uurama.

⁵ Gulfaha ar nəghəganəghəga, ghurdīkaha ar dagala, yaa dadda vəca mbahavtərəmbahəga matannəgaha ar cinngacinnga, uudahi əmtsaharaəmtsahəga ciyavtərətciiga, dlaḅa tagəvtərtəg nə əlbəg marawa kə talagaha.

⁶ Də bark nə daddakwa tərda bi tə ḅuul mbakyarvad kai biya.”

⁷ Ar təghərdəga ciya dagal nə mbəzəzaha Yuhwana, kaa fəgarzhafəg kə Yesu kə taa əlbəg təghər kə Yuhwan vak dlamakəlaawa, “Au wamaa dagal nə uuram da vazəgaan ma təghali? Amaa da vaza kazhakwahaanən tladtladən kwa gajag nə fəd na?”

⁸ Au kaci wa damal nə uuram da vazəgaani? Daddakwa cadva ma sədav marawna? Udahi ndzəga ma vəgya tləkəsa iitər wa nguda sədavah marawa.

⁹ Au kaci wa damal nə uuram da vazəgaani? Tlayannga? Ən tagkurtaga, juujig vavvaan kə tlayannga.

¹⁰ Kwan wa vindava nə əlbəg təghər taakiya,
“Ən da ḅəlgəaan kə zərbəlgar təvuukwagha,
kwada ḅadlak ḅuul lakuti agha da saaya.”

¹¹ “Ən tagkurtag kə jiira, ma huda uudah kwa yaa nə ənghwasaha, maay wa juujig kə Yuhwan dadda tsuufəg də ḅyakər biya. Bakəva kwaha, daddakwa əngykwah ma tləksəra ghərazhigəl juujig kə iin də ḅyakəra.

¹² Cigət ma zamana Yuhwan dadda tsuufəga damma kwanən kə zamana, tləksəra ghərazhigəl həḅa ba dlad ma dəva kəlaadaha, lii vəlgar dladdīina, iitər wanaa pərda tləksəra ghərazhigəl bad ndzəda.

¹³ Adəba adzahadzaha Muusa ard kakaḅa tlayanngaha badəm tagardatag kə tlayanngər təghər kə tləksəra ghərazhigəl lakuti saay nə Yuhwana.

¹⁴ Dlaḅa akwamam haiyamanthaig də kwanəna, Ili wa ndza tagavda nə əlbəg təghər taakiya da saayna, iin nə Yuhwana.

¹⁵ Dadda kwad hyəmmya, aa cinnga.

¹⁶ “Ən da gərəg dau nai kə kwanən kə zamani? Ar band zarhah cihurgan tə ḅala kasukwa ar ḅaa ghərahaatər ar taakiya,

17 “Kəm fərtəkura kə faakila,
lamwaləg kə shakalga,
kəm bəlkura kə əngsa taa dzəgwagha,
lamwaləg kə tuuga.’

18 “Sahi ba nə Yuhwan dadda tsuufəga maay zəgaana maay həbəgaan biya, aiyam nə uurama, ‘Shatanah wa ma vəghaana.’

19 Sahi ba nə Zəra Uuda zəgaana həbəgaana, ar taakiya, ‘Wayam dadda tləhuda ard dadda həba kya, tsaghwa lii cauwa hadama ard yaadadda haipaha.’ Bakəvakwaha nəghvaakanəghəg nə dabariya Daadamazhigəl tədvdad tlərahaana.”

Kəsahi larwa kə pələra ghəra

²⁰ Kaa cagtəraacag nə Yesu kə gyi kə kəsahi kwa bagaa nə iin kə dəgaha jappər badyaka, adaba pəlar bi kə ghər biya.

²¹ “Dəga zhuwadaal kə səkəgh Korazin! Dəga zhuwadaal kə səkəgh Betsaida! Akwama bagava ma Taya ard Sidun nə dəgaha jappərəhaanən bagavəna vakaruwəna, ma pələra bawur kə ghəra. Maa tsəgwarəvtəsgw kə akacakaca ar kutər kə aftsa.

²² Aici wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya da zhutərdaala kə Taya ard Sidun nə Daadamazhigəla təghər kə səkurama.

²³ Kəgh Kafarnahuma! Magha tləg nəng da fəkaarafəg nə uud damma ghərazhigəla? Maaya! Da fəkaara bi nə uud biya, agha dii ba kə kaara faya, akwama bagava ma Sadum nə tləra jappərəhaan bagav ma kəsaharuwəna, maa ba ndzəgaan gwastaana.

²⁴ Aiciya wan tagkurtaga, daghuvala ta shariya, da zhuvardaala kə Sadum təghər kəskəgha.”

Asamasəg sa vakara adaba am tləkəna kə diyakudəga

²⁵ Ma sarta kwaha wa tagaa nə Yesu taakiya, “Ən tagak uus Daada, Yaazhigəla ghərazhigəl ard duniya, adaba shibəghtərvashibəg kə dəgitahaanən kə lii də dabariya ard lii sərgasərga, kaa martərdamarəg kəskəghəg kə zər zarhaha.

²⁶ Bandkwah, Daada, adaba kwan nə dəgiti bagakabag kə marawa.

²⁷ “Badəm nə dəgitaha, vəlghwavələg nə Daadara. Maay wa sərgasərəg kə Zəriin biya bamma Daada. Dləba maay wa sərgasərəg kə Daadiin biya, bamma Zəriina ard kwa haigant Zəriin marardana.

²⁸ “Asamasəg sa vakara, badəmaru lii kudaralkudəga ard lii səpa kadlannga, ən kəskuraran am tləkəna kə diyakudəga.

²⁹ Cinnamcinng kə dəgiti ən tagkur naiya, bandkwa bəlvar nə zuuki ma kungy kə kawa uusəga, am tsagaan dləba vakara. Adaba kaiya ən kalaliya ən maay naaghər biya, dləba am tləkənatləg kə gabər ma ərvīdmahudəharuwa.

³⁰ Adəbaba zuukiyara ba tsaftsafa, kadlanngahara maay dəmdəm biya.”

12

Ndavəg təghər kə faciya ngiiga

¹ Daghuvala faciya ngiiga Yahudaha, ghudadagal nə Yesu ard mbərzahaan ma guha həiya, ngal fəgharəzafəg nə mbərzahaan kə kala ghəra həiya ar zəggaana adaba njətər waiya.

² Nəghara ba nə Farisiyah əndkwaha, am nə iitər taa kə Yesu, “Zharga, mbərzahagh ar 6a dəgiti dzah kə bəgaan daghuvala ngiiga.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats karantamabi kə dəgiti bagaa nə Dauda ard lii əmtad də iin ma sartakwa ndza njitər nə waiy biya?

⁴ Kaa daas kə iin damma vəgya Daadamazhigəla kəsant kə iin kə bəruudi kwa favtəra ba kərkangyəkwa kə zhiila kəsa uufah zuwa, vəltər baz lii əmtad də iin kwa dzah zəgaan kə iitəra.

⁵ Nii karantamabi ha ma Adzahadzaha Muus kwa kɛlarda nɛ zhiila kɛssufah kɛ adzahadzaha ngiig ma vɛgya Daadamazhigɛla, mbats nal bi kɛ haip kɛ iitɛr biya?

⁶ Ɖn tagkurtaga, wan nɛ daddakwa juujig kɛ vɛgya Daadamazhigɛl vaakwana.

⁷ Akwamamaa sɛrgasɛrɛg kɛ dɛgiti tuuk vakai nɛ ɛlbɛgahaan kwa taakiya, ‘Zhuwadaal wan naag naiya, kyuulɛg biya, mamaa maay ghaza daddakwa maay dɛ haip biya.’

⁸ Adaba Zɛra Uuda iin yaazhigɛla faciya ngiiga.”

Daddakwa ɛm̄sam̄m̄tsan nɛ vɛgha

⁹ Kaa dɛgarsdɛug kɛ Yesu kɛ vakavakintsa, ngal daas kɛ iin damma guda dzɛgwazhigɛlatɛra.

¹⁰ Ndza mɛng nɛ uuda nɛ iin ɛm̄sam̄m̄tsan nɛ dɛv vakwahiina, kaa ndavgarundavɛg kɛ iitɛr kɛ Yesu, taakiya, “Haighanthaig nɛ adzahadzah mbɛvna nɛ uuda daghuvala Faciya Ngiiga?” Ndavararu kwakyarvad ar tlɛkɛna kɛ iin dɛ haipa.

¹¹ Aiyama taa kɛ iitɛra, “Akwama mɛng nɛ daddakwa dɛ tuugh pal makurama, ma dahi damma afɛkka daghuvala Faciya Ngiiga, mbats maay kɛsgaan nɛ dadda tuughɛn sagat biya?

¹² Abi ndanng ba nɛ uud tɛghɛr kɛ tuugha. Mbakyarvad kwaha kalkalan ɛagvɛna nɛ harɛr daghuvala Faciya Ngiiga.”

¹³ Aiyama taa kɛ uudanena, “Vɛlɛg kɛ dɛvaagha.”

Kaa vɛlgaan kɛ iin kɛ dɛvaana, ngal mbɛg kɛ dɛvaan bandkwa pallna.

¹⁴ Kaa dagal kɛ Farisah da diya sawariya ma taatakatɛra tɛghɛr kɛ dɛuuli ar da tsɛg nɛ iitɛr kɛ Yesu.

Righɛtrighɛg nɛ tlayannɛra Ishaiya

¹⁵ Nɛghɛghaaka ba nɛ Yesu ɛndkwaha, ngal dɛugarsdɛug kɛ iin kɛ vakavakiina, kaa gatɛgaan kɛ uudah badyaka, mbahtɛra kɛ lii yanng bi badɛmma.

¹⁶ Bɛltɛra kɛ magi taakiya, aa tagarar bi aanji ɛndwar biya.

¹⁷ Tɛdvad kwan wa righavant nɛ dɛgiti tagada nɛ tlayang Ishaya taakiya,

¹⁸ “Wan kwatnahr kwa kɛsanaaka naiya, ɛn waigaana, ɛn cinngaan kɛ ɛmtakɛraan ba vaivaya.

Ɖn da righɛgaan dɛ shɛdkwara, iin wada tagtɛr ɛlbɛga shariya jiiir kɛ uudaha.

¹⁹ Da maay ɛala agajaw bi taa ɛlbɛg dɛ caagyi biya, da cinngvabi nɛ ghaiyaan tɛ dɛuul biya.

²⁰ Da maay kɛla ghuvɛ hɛrzh kɛ kɛlɛg biya, da maay ɛm̄tsa kaara jahurambi kwa hɛrzh kɛ ɛm̄tsɛg biya, bamma da fɛgharaafɛg kɛ jira zuu kɛ fiira.

²¹ Fantara uuda dɛgshiga ba tɛ daagaana.”

Yesu ard maala shatanaha

²² Kaa sɛdɛvsɛg nɛ uudah kɛ makwai kwa mamghant nɛ shatanaha dlaɛa gulfa da vak Yesu, ngal mbɛnan kɛ iin kɛ uuda nɛ iina, farhza kɛ taaghai kaa nɛghɛganɛgha.

²³ Kaa ɛa japɛr kɛ dlamaa kɛlaaw badɛmma, aiyam nɛ iitɛra, “Aitsa Zɛra Dauda bi wan kwanya?”

²⁴ Cinngara ba nɛ Farisiyah ɛndkwaha, aiyam nɛ iitɛra, “Abi lagw dɛ ndzɛda Ba'alzabul tlɛkɛsa shatanaha nɛ uudanɛn kɛ shatanaha.”

²⁵ Nɛghaakanɛghɛg nɛ Yesu kɛ dzama ghɛraatɛra, aiyama taa kɛ iitɛra, “Badɛm nɛ tlɛksɛri tagwazhatagw hutsɛg buwa ar ɛa tlɛghum dɛ ghɛrahaatɛra, kwanɛn kɛ tlɛksɛr da zɛlma biya, bandkwah dlaɛ nɛ kɛsa bi hɛnnyah ma tagwazhatagw hutsɛg buwa, ar ɛa tlɛghum dɛ ghɛrahaatɛra da badzɛga.

²⁶ Akwama lagwan nɛ shatanah kɛ shatanaha, ɛa uushav dɛ ghɛraana, da ɛag ndar kaci nɛ tlɛksɛraan kɛ ndzɛdi?

²⁷ Akwaman lagw də ndzəda Ba'alzabul nai kə shatanaha, mbərzaharuwum? Ar lagw də ndzəda wari? Mbərzaharuwa wa da təkur shari təghər kwanənna.

²⁸ Akwaman lagw də ndzəda Shidkwa Daadamazhigəla nai kə shatanaha, mbats tləksəra Daadamazhigəla səghawiisəg da təghər kəskurama.

²⁹ “Maay wa dəgaadəg da vəgya dadda ndzəd hutsavarvan nə almanan biya, ba zəngwa bamma takwasavant nə dadda ndzədəna, lakuti hutsəvarvahutsəg nə almanana.

³⁰ “Daddakwa maay əmtəd də kai biya, tləghumar nə iina, dlaḅ daddakwa məlghwad bi kə dzahgaan biya, kwazəg bad kwazəga.

³¹ Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da bəshivtərnaḅəshig kə uudah aanji hulfa kwar kə haip ard badza daaga kwa ḅagara nə iitəra, aiciya, daddakwa badza daaga Shidəkwa Daadamazhigəl da bəshvarna biya.

³² Akwama tagadatag nə uudan kə əlbəga nennig tə Zəra Uuda da bəshvarnaḅshiga, aiciya, badəm nə daddakwa nənna Shidkwa Daadamazhigəla da bəshvarna bi ba dəm biya.

Nəghvakanəghəg nə uuf təd vad zərna

³³ “Uuf marawa yaa zər marawa, uufi ghwadə yaa ba zər ghwadə, ma kwar kə uufa nəghvaakanəghəg təd vad zarhaana.

³⁴ Kuram fadəga għavalahaan kəlaadahna, am da tag ndar nə uuram kə dəgital maraw kuram ndakwani am kəladahi? Abi, dəgiti ma ərvidmahud wa tag nə ghaiya.

³⁵ Uuda jiira ba jiir wa sagal ma ərvidmahudaana, uudi kəlaada ba kəlaadər wa sagal ma ərvidmahudaana.

³⁶ “Ən takurtaga, badəm nə əlbəgah ghwad kwa tagarda nə uudaha, ar da tagaan daghuvala ta shariya.

³⁷ Adaba təd vad əlbəgahagh wada tak nə uud kə shariya, bi da maay nə uud ghazakghazəg biya, bi da ghazəka nə uuda.”

Dəga sərga

³⁸ Am kyaləma lii tsaga adzahadzah ard Farisiyah taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, makəmaa naagaan magha markəmnadan kə dəga sərga.”

³⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Uudaha zamana ar kəlaadaha, dlaḅa ar za lanngiya Daadamazhigəla. Ar gata maa marəvtərda nə dəga sərga, maay watlərən kə dəga sərgi da marəvtərməg biya, bamma dəga tlayang Yunana.

⁴⁰ Bandkwa ḅagaa nə Yunan kə həng həkərd baz avəd baz faci ma huda kilfa. Da bandkwah dlaḅ nə Zəra Uud da ḅa həng həkərd baz avəd baz faci ma kusəgha haaya.

⁴¹ Daghuvala ta shariya, uudaha Neneva ar da ciig əmtəd də uudaha zamana, ar martərda kə uudaha zamanən taakiya ar ghazaghazana, adaba pəlara mbakyarvad əlbəg marawən tagada nə Yunan nə iitər kə ghəra. Wan ci, nə daddakwa juujig kə Yunan vaakwana.

⁴² Daghuvala ta shariya, da ciig nə tləkəssa Sheba uusa əmtəd də uudaha zamanəna. Martərdan taakiya ghazaraghazəga, adaba ghəravaana sal vaka bətky sa cinnga dabariya Salumana. Wan ci, daddakwa juujig kə Salumana vaakwana.”

Gwiyaghəra saasa Shatanaha

⁴³ “Akwama salsəg nə Shatanah ma vəgha uuda, kaa gwaiyav kə iin gata vakavaka diyakudəg tləkəna biya, adaba maay nə yu vakavaka kwahiin biya.

⁴⁴ Ngəl ba tagan taakiya, ‘Ən guya daas da vakavaki sanal naiya.’ Akwama guyaagwig daasa, tləgharaatləg kə hənəyən maay aanji əndwar biya, dlaḅa hyadafhydana ḅadlaḅadlana.

⁴⁵ Kaa dagal kə iin dzəgdaan kə kwatlərən kə shatanah uudiffa kwa jaruujig kə iin də kəlaadəra, kaa daas kə iitər ar ndzan vaakwaha. Təhalakwaha ndzəgana uudanəna, da

jəguujig kə ndzəganaanən ndza wurən kə badzəga. Da bandkwah dlaḥ nə uudaha zamanən də kəlaadəra.”

Babba Yesu ard zaraabahaana

⁴⁶ Təghərdəga tagtər əlbəg nə Yesu kə uudaha, kaa sagau kə babbaana ard zarha babbaan ar ghacan gyimala, ar naa taaghai də iina.

⁴⁷ Am nə uuda nə iin taa kə Yesu, “Wai baabagha ard də zarhabaabagh ar ghacga gyimala, ar naa taaghai də kəgha.”

⁴⁸ Aiyam nə Yesu taa kə uudanənna, “War nə baabara ard zarha baabarni?”

⁴⁹ Kaa maraa mbərzahaan kə iin də dəva aiyama, “Wan nə baaba ra ard zaraabahar vaakwana.

⁵⁰ Badəm nə daddakwa ḡa dəgiti naag nə daadar kwa ma ghərazhigəla, iin zəraabara, ard dəghwa baabara ard baabara.”

13

Garava dadda riiga

¹ Ba daghuvala kwahiin kə faciya, kaa səgalsəg nə Yesu hənyahiina, ngal dagal kə iin cəhuran tə ghaiya yuwa haiya.

² Kaa faḍav kə uudah badyak sa təghər kə iina, mbakyarvad kwaha kaa daas kə iin damma pəra yuwa cəhurana. Kaa ghacgaghacəg kə uudah tə ghaiya gardza.

³ Kaa tagtərtag kə iin kə dəgitaḥ badyak də garava, amaa, “Məng dadda riig kwa dal da riiga.

⁴ Riig nə iina, kaa ḡalḡalḡaləg kə kyaləma hulf dat ḡuula, kaa caguucag kə ḡiikaha.

⁵ Kyaləm ḡalal dat caccəhəlaw vakavaki maay nə haay ḡyak biya, kaa laghər ba watswatsa adaba maay nə haay ḡyak biya.

⁶ Ghwut ba nə faciya, ngal fuug kə iitəra, adaba baharabi kə tlali vaivai biya, kaa ghuləg kə iitəra.

⁷ Kyaləm ḡalal damma takka, kaa ghwubararaa nə takka, tsarva kə ḡəlauwa.

⁸ Kyaləm ḡalal dat haay marawa, kaa ya zər dərməkka, kyaləm kul əngkwaha, kyaləm dlaḥ kul həkərḡa.

⁹ Dadda kwad hyəmiya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai nə garavəna

¹⁰ Kaa dagau kə mbərzah davakaan ar ndavaru taakiya, “Aujibəg agha tagtər bad garav kə əlbəg kə uudahi?”

¹¹ Kaa ngutəraangug kə Yesu, amaa, “Haiyakuranthaig nə uud am səra kə dəgiti shəḡashəḡan ma tləkəsəra Daadamazhigəla, kiyava iitəra vələvtər biya.

¹² Adaba badəm dadda kwad dəgita, da fəvarnaafəga badyaka, dlaḡa da jəguujig tə iin ba vaivaiya, dadda kwa maay də vakai biya, da kəsvarəvkəssəg aanji ba həḡikəni də vakai nə iina.

¹³ In wan tagtər nai kə əlbəg də garavna,

“‘Aanji ar vazəgaana ar nəghəga biya,
aanji ar cinngaana, ar cinnga biya
dlaḡa ar nəghəgaaka biya.’”

¹⁴ “Righətrighəg nə tlayangngəra Ishaya təghər kə iitər taakiya,

“‘Am da cinngaana
am da cinngaaka biya,

am da vazəgaana,
ba dəm am da nəghəgaaka biya.

¹⁵ Adaba uudahaan ba dəkḡək nə ərvīdmahudəatəra,

ar cinnga ba dlah də hyəmiyahaatəra,
dlaḡa ar həḡardu kə gyyiahaatəra.

Maa maay əndkwah biya, maraa nəghəganəg də gyiyahaatəra,
 maraa cinnɡacinng də hyəmiyahaatəra
 dlaba maa nəgharaakanəghəg ma ərvidmahudaatəra
 ar pəla kə ghəra ən mbətərnana.'

16 "Bark nə gyiyaharuwa adaba ar nəghəganəghəga, dlaba hyimməyaharu ar cinnɡacinnga.

17 Bak jiira ən tagkurtaga, tlayangaha ard uudaha jirjira ba dyaka, naharnahəg kə vazza dəgiti nəghama nə uurama, nəghara biya, ard dəgiti cinnɡama nə uurama, cinnɡara biya.

Tagadatəg nə Yesu kə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

18 "Wan nə dəgiti tuuk vakai nə garava dadda riigna.

19 Badəm dadda kwa cinnghacinng kə əlbəg təghər kə tləksəra, dlaba nəghaaka biya. Kaa sagau kə shatanaha ghəldan kə əlbəgən sagal ma ərvidmahudaana, kwanən kə hulfa iin wa balal dat dūula.

20 Hulfən balal dat caccahəlawna, iin garava uudahanən cinnɡaracinng kə əlbəgna, dlaba dləgharadləghəg bad hwadəga.

21 Adaba baabi kə tlali biya, fadghəraan ba dəga sart hədīikəna, səghəv ba dləd kwakyarvad əlbəgiina, kaa tagwzhatagw kə iin də fadghərana.

22 Hulfən kwa balal damma takkəna, iin garava uudi cinnghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla, dzama kadlannga duniya ard hyahəra, tsəgharvatsəg kə bəlauwa yaa bi kə zər biya.

23 Hulfən riyava tə haay marwna iin garava dadda kwa cinnghacinnga kə əlbəga Daadamazhigəla dlaba nəghəghaakanəghəga, ngal yaa kə zəra, kwana dərəkka, kwana kul unkwaha, kwana kul həkərdə."

Garava dləgh ma həiya

24 Vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn ke garava, amaa, "Da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də uudi riya hulf maraw ma guhaana.

25 Ma sartən hənna haar nə uudah badəmna, kaa dagal kə dadda tləghuman riyyars kə dləgh miizhangyil həiyina, ngal dasaana.

26 Ghubara ba nə həiya yaak kə zəra, dləgh ndakwani ghubaraghubarga.

27 "Kaa sagau kə kwatnahahaan ar tagar kə dadda hənyahaatər taakiya, 'Dadda hənyaha, mbats hulf maraw bi wa riigha nəng ma guhaghən biya? Aa səga ndar ka ci nə dləghi?'

28 "Aiyama taa kə iitəra, 'Dadda tləghum wa bəga kwaha.'

"Aiyam nə kwatnahaan taa kə iin, 'Agha naagaan kəm tadđan kə dləghahaana?'

29 "Amaa taa kə iitəra, 'Tadđam biya, aa nali vaka tadđa dləgh kəskuram am tadđan baz həi biya.

30 Aduwamtərdūug aa ghubararghubarg ba əmtəd tangw damma sarta ghuda həiya, ma kwah kə sarta ən da tagtərtag nai kə lii ghuda həiya ar da farzha aghwa dləgha ar ngwadant adagwal adagwala həvars kaara, dzahvant nə həiya dīivədəm damma kuvəra.'"

Garava hulfa zəra mastad

31 Vəlatərvələg nə Yesu kə kwatlərn kə garava, amaa, "Tləksəra ghərazhigəla band hulfa zəra mastad kwa riya nə uudan ma guhaana.

32 Iin wa mishish ma hulfah badəmna, akwama ghubaraghubarga, juguujig kə dəgitahi riiva ma dyaghar badəmna kaa nəg kə uufa, kaa bə vəgyahaatər kə dīikah tə dəvahaana."

Garava Yista

³³ Gwiya vɛlatɛrvɛlɛg nɛ Yesu kɛ kwatlɛrn kɛ garava amaa, “Tlɛksɛra ghɛrazhigɛla band yista kwa kɛdghant nɛ uusiin dɛ taasa ahupi hɛkɛrda, kaa uushigɛtuushig kɛ ahupiyin badɛm dɛ yistina.”

³⁴ Tagatɛrtag nɛ Yesu kɛ dzahava uudah badɛm kɛ dɛgitaɛ dɛ garava. Maay nɛ dɛgiti tagatɛr nɛ iin kwal garav biya.

³⁵ Tɛdvad kwan wa rɛghvant nɛ dɛgiti tagada nɛ tlayang Ishaya taakiya, “ɛn da tagaan kɛ ɛlbɛg dɛ garavaha, dɛgiti ndza shɛbɛshɛban gwil fɛgarzha duni, ɛn da tagaana.”

Dɛgiti tuuk vakai nɛ garava dlɛgh ma guha

³⁶ Kaa dɛtɛrɛsdɛuug nɛ Yesu kɛ dzahava uudaha, kaa daas kɛ iin da hɛnyaha. Ngal tlɛgaraatlɛg kɛ mbɛrzahaana, am nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Tagkɛmndtag kɛ dɛgiti tuuk vakai nɛ garava dlɛgh ma guhna.”

³⁷ Kaa ngutɛrangug nɛ Yesu amaa, “Dadda kwa riya hulf marawa, iin Zɛra Uuda.

³⁸ Guhna iin nɛ duniya, hulf marawna, iin zarha tlɛksɛra Daadamazhigɛla. Dlɛghna iitɛr zarha shatanah.

³⁹ Dadda tlɛghumɛn riya dlɛghna, iin shatanaha. Sarta ghwuda hɛina, iin ghyɛnnga duniya, lii ghuda hɛiya iitɛr nɛ zarhaɛlga Daadamazhigɛla.

⁴⁰ “Bandkwa dzahav nɛ dlɛgh hɛvars nɛ kaara, da band kwah daghuvala ghyɛnnga duniya.

⁴¹ Da ɛlgaan Zɛra Uud kɛ zarhaɛlgaana, ar da dzahaant badɛm kɛ dɛgitaɛ fɛgara uudah kɛ ɛa haipa, baz lii ɛa tlɛra kɛladɛr badɛmma, ar da lagwtɛrda dagal ma tlɛksɛraana.

⁴² Ar da dɛitɛrdɛm damma kaara faaya, vakwaha ar da tuuga ar da ghwada dɛv dɛ tlɛrda.

⁴³ Tɛhalakwaha ar da mbiig band faciya nɛ uudaha jiiɛrjiiɛra ma tlɛksɛra daddaatɛra. Dadda kwa dɛ hyɛmiya cinngaana aa cinnga.

Garava alman kwa shiɛashiɛana

⁴⁴ “Tlɛksɛra ghɛrazhigɛla band almani kwa shiɛavɛna ma guuha, kwa tlɛkɛna nɛ uudana ngal gwiya shiɛnanna, mbakyarvad dɛyakɛra hwadɛga kaa valɛt kɛ dɛgahaani dɛvakai nɛ iin badɛmma, ngal sɛgwa kɛ guuhiina.

Garava akur kwa ndannga

⁴⁵ “Gwastɛna, tlɛksɛra ghɛrazhigɛla band zɛra kasɛkwa, kwa gata akura ndannga.

⁴⁶ Tlɛkɛna ba nɛ iin kɛ akurɛn ndanng pal ba vaivaina, ngal valɛt kɛ dɛgahaan badɛm sɛgwa kɛ iina.

Garava amshiya vaiya kilfa

⁴⁷ “Gwastɛna dlaɛa, tlɛksɛra ghɛrazhigɛla band amshiya vaiya kilfa kwa ɛɛlavdɛm damma yuwahaiya, vaiyitvaig kilfah shahshaha.

⁴⁸ Righɛt ba nɛ iina, ngal tɛddatɛdɛg kɛ yaa dadda vaiya kilf dat ghaiya gardza, ar dzɛraakan kɛ kilfahi marawa, ar dɛivɛdɛm damma alghwa dɛivɛdan nɛ wa maraw biya.

⁴⁹ Da band kwah daghuvala ghyɛnnga duniya, ar da sagau nɛ zarhaɛlga Daadamazhigɛla, ar da tagwtɛrzha kɛ kɛlaadah sagal ma uudaha jiiɛrjiiɛra.

⁵⁰ Ar da dɛitɛrdɛm kɛ kɛlaadah damma kaara faiya, vakavaki ar da tuug nɛ iitɛra ar ghwada dɛv dɛ tlɛrda.”

Daala almana ard ɛnghuraana

⁵¹ Am nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Nɛghamaakanɛghɛg kɛ kwanahaan badɛmma?” Kaa ngug kɛ iitɛra takiya, “Aana.”

⁵² Aiyama taa kɛ iitɛra, “Mbakyarvad kwaha badɛm dadda tsaga adzahadzaha kwa nalnɛg kɛ mbɛrz ma tlɛksɛra ghɛrazhigɛla, band dadda hɛnyaha kwa sadda daala almana ard ɛnghura alman vaka fɛgaana.”

Maay nɛ Tlayanng dɛ ndanng ma kɛssaan biya

⁵³ Ghyɛnng ba nɛ Yesu tagtɛr dɛgitaɛ dɛ garava, kaa dagalaan kɛ iina.

⁵⁴ Dagha ba nɛ Yesu damma kɛssana, kaa fɛgarzhafɛg kɛ iin tsagtɛr dɛgit kɛ uudah ma guda dzɛgwazhigɛlaatɛra, kaa ɓa jappɛr kɛ iitɛra, ar taakiya, “Aa tlɛkɛna mɛr nɛ uudanɛn kɛ hulfa kwan kɛ dabari ard dɛ ndzɛda ɓa tlɛraha jappɛrni?”

⁵⁵ Zɛra kafintini wan kwan biya? Babbaani wa dɛhav dɛ Maryam biya? Zarhaababani nɛ Yakuba, Isuvu, Siman ard Yahud biya?

⁵⁶ Dughwaha babbaan bi wa ɛmtad dɛ kɛmyamɛn biya? Tlakɛnamɛr kaci nɛ iin kɛ kwanahaan badɛmmi?”

⁵⁷ Kaa badzɛg kɛ ɛrvidmahudatɛra.

Am Yesu taa kɛ iitɛra, “Bamma kɛsaana ard hɛnyhaan wa maay nɛ tlayanng dɛ ndanng biya.”

⁵⁸ Bagaa bi nɛ iin kɛ dɛgaha jappɛr dɛyak vakwah biya, adaba ar maay dɛ fadghɛr biya.

14

ɔmtsɛga Yuhwana dadda tsuufɛga

¹ Ma sarta kwah wa cinngaha nɛ Tlɛkɛs Hirudus kɛ ɛlbɛg tɛghɛr kɛ Yesu.

² Amaa taa kɛ kwatnahaana, “Kwan kɛ uuda, Yuhwan dadda tsuufɛg waa ciigɛt ma gɛtlaha, iin waa tlɛkɛna nɛ iin kɛ ndzɛda ɓa dɛgaha jappɛrahaana.”

³ Adaba ndza viyɛtviig nɛ Hirudus kɛ Yuhwana, takwasanta, ɓɛldɛm damma guda bɛrfin kwakyarvad Hirudiya, uusa zɛra babbaan Filigusa.

⁴ Adaba ndza tagartag nɛ Yuhwan kɛ Hirudus taakiya, kalkalaan bi kɛ iin kɛssa Hirudiya biya.

⁵ Bakɛvakwaha nahanahɛg nɛ Hirudus kɛ tsa Yuhwana, ndza gɛdza gyiya uudaha, adaba haiyaranthaig nɛ uudah taakiya tlayanga nɛ iina.

⁶ Sɛgha ba nɛ sarta ɓa kwaanda Hirudusa, kaa shakalɛg kɛ dughwa Hirudiya tɛ vuukwa ghulabaha, fɛgharaafɛg kɛ Hirudus kɛ cinnga ɛmtaakɛr ba vaivaiya.

⁷ Tɛgharatɛg kɛ langyiya baz zɛgara gwadɛg taakiya, da vɛlɛgarvɛlɛg kɛ dɛgiti ghalɛg nɛ iin badɛmma.

⁸ Ngɛl diigaradiig nɛ babbaan kɛ sawariya dɛgiti da tag nɛ iina, amaa, “Aa vɛlwavɛlɛg nɛ uud kɛ ghɛra Yuhwan dadda Tsuufɛg bandakwan ma kwatama.”

⁹ Cinnguu bi nɛ tlɛkɛs kɛ ɛmtakɛra ɛlbɛgiin biya, adaba mbakyarvad ngwadɛgi zaa nɛ iin tɛvuukwa ghulabahaana, ngɛl tagaan kɛ iin taaki aa vɛlvarvɛlɛg nɛ dɛgiti naag nɛ iina.

¹⁰ Bɛlant kɛ uud damma guda bɛrfina ghudva ghɛr tɛ Yuhwana.

¹¹ Sɛvdaa nɛ ghɛraan ma kwatama, vɛlɛvar kɛ dughwiina, kaa lanngardaa kɛ iin kɛ babbaana.

¹² Kaa sagau kɛ mbɛrzaha Yuhwana ar kɛssant kɛ tlɛwa vɛghaan ar hɛdɛnana, tɛhala kwaha ngɛl daagal kɛ iitɛr ar tagar kɛ Yesu.

Tlatɛrtlɛg nɛ Yesu kɛ uudah alfu dlɛb dɛ dɛgzɛga

¹³ Cinngaha ba nɛ Yesu ɛndkwaha, kaa daas kɛ iin damma pɛra yuwa, ngɛl dagal da vakavaki maay aanji ɛndwar biya, ndzan ba daghuvaana. Cinngara ba nɛ uudaha, kaa sagal kɛ iitɛr ma kɛssahaatɛra, ngɛl dagal kɛ iitɛr gatɛgaana.

¹⁴ Sɛghal ba nɛ iin ma pɛra yuwa, kaa nɛghɛganɛghɛg kɛ iin kɛ uudah ba dɛyaka. Ngɛl zhutɛrdaalazhuuga, dlaɓa mbɛhtɛra kɛ lii yang bi ma iitɛra.

¹⁵ Dɛm ba faci kɛ ɓɛladaaya, kaa dagau kɛ mbɛrzahan da vaakana, am nɛ iitɛra, “Kwan kɛ vakavaka maay aanji ndɛwar biya, dlaɓa hɛrz faci kɛ ɓɛladaaya. Dutɛrsduug kɛ uudaha kiyava dagal kɛ iitɛr damma kɛsah ar gatu kɛ dɛgzɛga.”

¹⁶ Aiyama nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Maay nɛ tlɛra dagalaatɛr biya. Vɛlamtɛrvɛlɛg nɛ uuram kɛ dɛgzɛga.”

17 Am nə iitəra taa kə iina, “Dəgiti vakamnd vaakwana, ba bəruudi dləba ard kilf bu kaltiya.”

18 Aiyama, “Anakam da vakara.”

19 Ngal tagtərtag kə iin kə uudah aa cahwararacahwarəg tə kazhakwa, kaa kəsgantkəsəg kə iin kə bəruudi dləb ard kilf buwa, dzəgant kə iin kə ghəraan damma ghərzhiğəla, tagar kə uus kə Daadamazhiğəla. Təhalakwaha, lahəna kə bəruudina vətər kə mbərzahana ar tagwtərna kə uudaha.

20 Badəmmaatər zaruuzəga tlatərtləga, ar dzahaant nə mbərzahaan kə ghwadəgahaani təmaatəmga, righantrighəg kə alghw kəlaawa tar buwa.

21 Uudahi zaruuzəga tamaha ghwalvah alfu dləba, maay ba nə zərha ard ənghwasah biya.

Yesu dal təghəra yuwa

22 Bad ghyəngaatər waha, kaa fətəraafəg nə Yesu kə mbərzahaan damma pəra yuwa, kiyava dagal kə iitər zungw təghər kə iin dat ghyaba kwah kə gardza, adaba paka salama uudah nə iina.

23 Təhalakwa salamada nə iin kə uudaha, ngal dagat kə iin da dzəgwazhiğəla ma aghw ba daghuvaana, bəlgharaabələg baz avəd vaakwah ba daghuvaana.

24 Ma kwahiina sarta ndza ma taataka yuwahaiya nə pərayuwa, kaa tsəgaan kə fəd kə ghubədəga yu dat pərayuwa, adaba ndza ba gyar nə fəd də pərayuwa.

25 Tamaha karfe həkərda avəda, kaa happa dagal kə Yesu təghəra yuwa da vak mbərzahaana.

26 Nəghara ba nə mbərzahaan kə iin happa dagal də shig təghəra yuwa, kaa gədzəg kə iitəra. Ar huləg mbakyarvad dladlawar taakiya, “Dadda kwa səgal tə afka.”

27 Bat watsəra, kaa tagtərtag kə Yesu taakiya, “Ndavam biya, ba kaiya, gədzam biya.”

28 Kaa ngug kə Bitrus amaa, “Yaazhiğəla, akwama ba kəgha, daakwadaag sa vakaagh təghəra yuwa.”

29 Aiyam nə Yesu, “Asəga.” Kaa sagal kə Bitrusa ma pərayuwa, farzha kə dagal təghəra yuwa da vak Yesu.

30 Nəghəgha ba nə iin kə fəd ciyətciig bad ndzəda, kaa gədzəg kə iina adaba fəgharzhafəg nə yu kə ndəgaana. Kaa huuləg kə iin amaa, “Katkwakatəg, Yaazhiğəla.”

31 Bat watsəra kaa vələgaan kə Yesu kə dəvaan viyita, aiyama “Kəgh dadda hətsahətsan nə fadghərna, aujilbəg agha ba ndawndawi?”

32 Daragha ba nə iitəra damma pərayuwa, kaa kyaabalgakyaabələg kə fədna.

33 Kaa bagarnəsəg nə lii ma pərayuwən kə kwatnahər kə Yesu, ar taakiya, “Bak jiijiira agha Zəra Daadamazhiğəla.”

Mbahghanambahəg nə Yesu kə lii yang bi ma Janisarat

34 Dzəvara ba nə iitər kə yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat.

35 Nəgharaaka ba nə uudaha kəsiin kə Yesu, kaa bəla ghai kə iitər damma kəsahi təghər kə iitər badəmma, ar sardəv kə lii yang bi badəmma.

36 Kaa ghalgaan kə iitər maa duutərnaa kə lii yang bi maraa tapnan aanji ghaaya sədavaana, badəm lii taparnatapəga mbaharambahəga.

15

Dəga Daadiija tləvuukwaha

1 Təhalakwaha kaa sagau kə kyaləma Farisiyaha ard lii tsaga adzahadzah sagal ma Wurshalim da vak Yesu am nə iitəra,

2 “Aujilbəg kə mbərzahagh ar kəlla dəga daadijaha tləvuukwahi? Adaba ar maay bara dəv lakwti ar da zaa kaf biya.”

³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Kuraməm, aujilbæg kəskuram am kəlla adzahadzaha Daadamazhigəl kwakyarvad dəga daadijahawi?”

⁴ Am nə Daadamazhigəla, ‘Faarafəg kə daadagh ard baabagha,’ dlaḅa ‘Badəm dadda daava daddaana bi babbaana, barari tsavva.’

⁵ Kuram am tsagtərtsag kə uudah taakiya, akwama məng nə uudani də dəgit kwada məlgaru kə daddaana bi babbaana, ngal tagaan taakiya, ‘Badəm nə dəgiti mammaa da tləkəna nə uuram vakara, fanarafəg kə Daadamazhigəla.’ Mbakyarvad kwaha fəghaara bi kə daddaan ard babbaan dəvakai biya.

⁶ Mbakyarvad dəgaha daadijaruwa, namdalnəg nə uuram kə əlbəga Daadamazhigəl kə dəga lakəra.

⁷ Kuram muuniyahaana! Mbats ba jiir nə tlayanngərən tagada nə Ishaiya təghər kəskuram taakiya,

⁸ “Udahaana, ar fəkwara bat vaa ghai kalti, ərvīdmahudaatər bitky də kaiya.

⁹ Ar ḅaggwa ba gyaan kə kwatnahəra, ar tsaga adzahadzaha uudah təghər kə əlbəga Daadamazhigəla.’ ”

Dəgiti fəgaraa uud kə ndzəga kwadlamb təvuukwa Daadamazhigəla

¹⁰ Dahatərətədhəg nə Yesu kə dzahava uudah da vakaana, amaa taa kə iitəra, “Cinngamcinnga am nəghaakana.

¹¹ Dəgiti daadamma ghaiya kə uud bi wa fəgara kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya. Bamma dəgiti sagal ma ghaiyaana.”

¹² Kaa sagau kə mbərzahaan da vak Yesu am nə iitəra, “Agha sərgasərg taaki aandzaa badzgalbadzəg nə ərvīdya Farisiyah sarta kwaraa cinnga nə iitər kə əlbəgna?”

¹³ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Badəm nə riigi kwa riya nə Daadari ma ghərazhigəl biya, da tadava.

¹⁴ Aaduwamtərduuga. Ar gulfah nə iitəra, lii tādā gulfaha. Akwama gulf wa tādā gulfa, ba bərkudaatər ar mbəda daay damma afəka.”

¹⁵ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Tagkəmnndtagg kə dəgiti tuuk vakai nə garavna.”

¹⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats gwaastən nəghamaaka biya?”

¹⁷ Badəm nə dəgiti zəguu nə uuda, ba zənggw da bak ghaiyaana, kaa damma hudāana, təhala kwaha kaa sagal ma vəghaana.

¹⁸ Dəgiti aa sagal ma ghaiya uuda, aa səgal bamma ərvīdmahudaana. Iin wa fəgara ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla.

¹⁹ Adaba sagal bamma ərvīdmahuud nə dzama dəgit ghwada, ndə tsa sifəga, ḅa gwaragwara, ḅa gəlla, shiida fiida, ard badza daaga.

²⁰ Kwanahaan wa fəgaraa ndzəgaana kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəla, za kaf kwaal bara dəv bi wa fəgaraa ndzəgan kwadlambər kə uud təvuukwa Daadamazhigəl biya.”

Fadghəra uusa yaa Kan'ana

²¹ Dughars ba nə Yesu kwahiin kə vakavaka, ngal dagal kə iin damma larda Taya ard Sidon,

²² Kaa huula saas kə uusa yaa Kan'ana, amaa, “Zhukwadalaazhuug, Yaazhigəla, Zəra Dauda. Məng nə dəghwar kwa vəlgar nə shatanah kə dlad ba vaivaiya.”

²³ Tagghar bi nə Yesu aanji ndau biya, kaa ba sagau kə mbərzahaa da ghalgaana, aiyam nə iitəra, “Lagwarslagw kə uusna, adaba gata kəmyamma dlaḅa mbakiyamməg də huuləga.”

²⁴ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Bəlakwadi mbakyarvad tughwaha Isra'ilən zaharazahəgən nə uuda, mbakyarvad uudahi tlərən biya.”

²⁵ Ngal sagau kə iin kəlla kə ghunnj təvuukwana amaa, “Yaazhigəla, məlwadməlgə.”

²⁶ Aiyamaa, “Kalkalaan bi kə kəsvant nə kaffa zarh bələvtərda kə ghəgyah biya.”

²⁷ Amaa, “Aana, bandkwah, Yaazhigəla, aanji ghəgyaha ar cagaan kə pashpasha kaffi balgal vaka zəg kə dadda hənahaatəra.”

²⁸ Kaa ngugarangugg kə Yesu amaa, “Uusəna, fadghəragh ndzədandzədana, tsakatsəg nə uud kə puutagha.” Bat watsər kaa mbəgambəg kə dəghwaana.

Mbahghanambahəg nə Yesu kə uudah bədyaka

²⁹ Ciyit ba vaakwahiin nə Yesu kaa ta ghaiya Yuwa haiya Galili. Ngal dagat kə iin dat kungula aghwa, cəhurana.

³⁰ Kaa sagau kə uudah bədyak da vakaan də ghurdikaha, gulfaha, lii əmtsamsan nə uuḃiya, makwayaha, ard uudahi tlərən bədyaka, ar dītəra təvuukwana. Ngal mbəhtərana.

³¹ Nəghgha ba nə uudah kə makwayah ar taa ghaiya, lii əmtsamsan nə uuḃiya, uuḃiyatər nalnəg balapiya, ghurdikah ar dagala, gulfah dlaḃ ar nəghəganəghəga. Kaa galla Daadamazhigəla yaa Izra'ila kə iitər bədəmma.

Vəlatərvələg nə Yesu kə dəga zəg kə uudah alfu uufada

³² Təhala kwaha, ngal dəhtərətədhəg nə Yesu kə mbərzahaan amaa, “Ən ḃa zhuwadaala kwanən kə uudaha, həngah həkərd wan kwana ar ba əmtad də kaiya, ba kwal dəgzəga. Ən naay kə dūtərsduug daas də wai biya, adaba haik dīya haar kə iitər təghərdəga.”

³³ Am nə mbərzah taa kə iina, “Da tləvkəna mər nə dəgzəgən da tlətəraara kə uudahaan ma təghal vaakwani?”

³⁴ Kaa ndəvtəruundəvəg kə Yesu taakiya, “Dummba bruudi ngwən wa vakaruwi?” Aiyam nə iitəra, “Uudiifa ard mishish kilf hədiikəna.”

³⁵ Kaa fətəraafəg kə iin kə dlamakəlaaw cahwargan tə haaya.

³⁶ Kəsant kə iin kə dummaba bruudi uudiifən ard kilfna, tagar kə iin kə uus kə Daadamazhigəla lahnana. Vəltər kə iin kə mbərzahaana, kaa vəltər nə mbərzahaan kə uudaha.

³⁷ Bədəmaatər zaruuzəga, tlatərtləga, kaa dzahgantdzahəg nə mbərzahaan kə ghwadgahaan ar rəghant kə aləghwah uudiifa.

³⁸ Udahi zaruuzəga, tamaha damma ghwalvah alfu uufada, maay ba nə ənghwasah ard zarh biya.

³⁹ Salamada ba nə iin kə uudaha, kaa damma pəra yuwa, ngal dagal damma haaya Magadan.

16

Gata dəga sərga

¹ Sarəvsəg nə Farisiyaha ard Sadukiyah da vak Yesu kiyava fishəgaan kə iitəra, kaa ghalgaan kə iitər ma martərdan kə dəga sərəg kwa da mara taakiya, səghhi vak Daadamazhigəla.

² Ngutərnaguga, amaa, “Akwama bəlaabələg nə hwaasa, ma nəghəmanəghəg kə zhigəla ba kyanga, am tagaan taakiya da maraw nə kəs dlakaduura.

³ Akwama nəghəmanəghəg kə zhigəl ba kyanga dlakaduur wur ciyitciig nə ghabaga, am tagaan taakiya, ‘Da hyiyav nə yuwa hiinanna.’ Am nəghəgaakanəghəg tsau kə ndzəgana zhigəla. Dəmakurvaa ndar kaci nəghəgaaka ndzəgan kwanən kə zamani?

⁴ Udaha zamana ar maay də jiir təvuukwa Daadamazhigəl biya, dlaḃa ar kəladaha. Ar nagan mara nəgha kə dəga sərga, da maay marvətərmərag nə watlən kə dəga sərəg biya, bamma dəga sərəga Yunana.”

Kaa duutərsduug kə iin ngal dagalaana.

Yista Farisiyah ard Sadukiyaha

⁵ Daral ba nə mbərzahaan dat ghyaba kwah kə gardza yuwa haiya, mbats viyaatəraviig nə kəsa bruudiya.

⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, dlaḅa am fəgaan kə taad tə yista Farisiyah ard Sadukiyaha.”

⁷ Kaa fagarzhafəg kə iitər tagaan ma taatakətər taakiya, “Mbakyarvad kəsyamant bi kə bruudi nii?”

⁸ Nəghghaaka ba nə Yesu əndkwana, aiyama, “Kuuram lii hətsahətsan nə fadghəra, aujilbəg am taaki am maay də bruudi biyi?”

⁹ Mbats gwastən nəghamaaka biya? Viiyakuraviig nə duuli gəlantərət nai kə uudah alfu dləḅ də dumm̄ba bruudi dləḅa? Alghwa ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹⁰ Nii ma sarta kwa gəlantərət nai kə uudah alfu uufad də dumm̄ba bruudi uudifna, alghw ngwən wa dzahamant nə uurami?

¹¹ Aujilbəg nəghəghaamaka bi taakiya ən tag təghər kə bruudi bi nai kə əlbəgən biyi? Amaaya, famfəg kə hənkal tə yista Farisiyaha ard Sadukiyaha.”

¹² Təhalakwah wa nəgharaaka nə mbərzahaan taakiya, tagtər taaki aa farfəg kə hənkal tə yistin kwa diiyav ma bruudiyin biya, mbats tagtər taakiya aa farfəg kə hənkal də tsagaana Farisiyaha ard Sadukiyaha.

Bagaabag nə Bitrus kə shiid taaki Yesu iin Kəristi

¹³ Səghal ba nə Yesu damma larda Kaisariya Filibi, kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaana, amaa, “War nə Zəra Uud mar tagaan nə uudahi?”

¹⁴ Aiyam nə iitəra, “Kyalm ar taakiya Yuhwan dadda tsuufəga, kyalmah ar taakiya, tlayanga Iliya, kyalmah dlaḅa ar taakiya Irimiya bi pal ma tlayangaha.”

¹⁵ Aiyama taa kə iitəra, “Kuraməm ən war nai mam tləg nə ghəraruwi?”

¹⁶ Kaa ngwangug kə Siman Bitrusa taakiya, “Kəgh nə Kəristi, Zəra Daadamazhigəla kwa də shifəga.”

¹⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Agha də bark nəng, Siman zəra Yunana, adaba uud bi wa markada kwanən biya, aa markada nə Daadar ma ghərazhigəla.

¹⁸ Ən tagaktaga, agha Bitrus nənga, agha band akur kwa ndəra nə uudan kə həngah tə vakaiya, ən da ḅaatlər də kəgh nai kə fətərna ndzəd kə yaa dadda gata kaiya, kwa da maay nə əmtsəg də ndzəda təghər kə iitər biya.

¹⁹ Ən da vələkvələg kə dəga wura tləksəra ghərazhigəla, dlaḅa badəm nə dəgiti agha ngwudəgant nəng ma duniya, da ngwudav ma ghərazhigəla, badəm dəgiti agha pələnəng ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.”

²⁰ Bəlatəraabələg nə Yesu kə magyi kə mbərzahaan ba vaivai aa tagarar bi aanji ndəwar taakiya kai nə Kəristi biya.

Tagadatag Yesu təghər kə əmtsəgaana

²¹ Ciigət ma kwahiin kə sart wa tagatər nə Yesu kə mbərzahaan taakiya, barari dagal damma Wurshalima, da həḅuu kə dlada shahshaha, ma dəv kə maalaha ard maala zhiila kəssufah ard lii tsaga adzahadzaha, da tsəvana, tə həng həkərda da ciivant də shifəga.

²² Ngəl tədant nə Bitrus damma dləmmaava, cagaraa kə gyiia, amaa, “Aa tsantsəg nə Daadamazhigəla, Yaazhigəla, da dzəgaar bi nə wan də kəgh ba dəm biya.”

²³ Kaa gwiyaav nə Yesu da vak Bitrus, amaa, “Yagh vakar Shatanaha, agha akura mbəda uud tə duul nəng vakara, agha dzamaghər band uuda dəg shiga ndə Daadamazhigəl biya.”

²⁴ Aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəm dadda kwa na gata kaiya, bamma dugharsduug kə ghəraana, kəsant kə tlaḅa hətəgaana, gatəkwagətəga.

²⁵ Adaba badəm dadda kwa na kata shifəgaana, da ḅəgaan dagala, Badəm nə daddakwa ḅəlda shifəgaan mbakyarvad kaiya da tləknatləga.

²⁶ Au pedaan kə uud akwama tlakənatlɛg kə duni badəm̄ma, təhalakwaha bəldan kə shifəgaani? Nii auwa da vələda nə uudan dlakulva shifəgaani?

²⁷ Zəra Uuda da sii də zərbəlgahaan ma ndangəra Daddaana, da vəlgarvəlg kə dɛg shigaan aanji war kalkala dɛgiti ɓagaa nə iina.

²⁸ Ən takurtaga, mɛng nə kyalma uudahi ghaciga vakwanənna ar da maay əmtsəg biya bamma nəghəgharanghəg kə saay Zəra Uuda ma tləkəsəraana.”

17

Gwiyavətɡwiig nə ndzəgana Yesu

¹ Təhala hɛngah əngkwaha kaa langtərdətlang nə Yesu kə Bitrus, ard Yakubu, ard zərababba Yakub, kwa iin nə Yuhwan, dagat damma ghəra aghwa ba kyakw ba daghuvaatəra.

² Kaa gwivətɡwiig nə ndzəganən təvuukwatəra, baz hudəvəgaan ndakwi mbiig band faciya, sədavaan ndakwi kaa nəg kə madək̄w ba tɛlla.

³ Batwatsəra kaa tsəgwatsugw kə tlayang Musa ard tlayang Iliya. Kaa taa ghai kə iitər də Yesu.

⁴ Aiyam Bitrus taa kə Yesu, “Yaazhigəla, marawa nə ndzəgana miyam vaakwana. Akwama haighanthaiga ən tafəgan kə tsakwamah həkərda, pal kəskəgha, pal kə Musa, pal kiyava Iliya.”

⁵ Ma sartən ba ndzəgaan taa ghai nə Bitrusa, kaa hədtərduhədɛg nə akummba, kaa cinngvacinng nə ghai sagal ma akumb taakiya, “Kwana iin zərara, kwan waig naiya, ən cinngaan kə əmtakəraan ba vaivaiya. Cinngamarnucinnga.”

⁶ Cinngara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa gədzəgətɡədzəg kə iitər ba vaivaiya, baz mbəda damma haay kə iitəra.

⁷ Kaa sagau kə Yesu taptərnana amaa, “Ciyamciiga, gədzam biya.”

⁸ Kəparant ba nə iitər kə ghəra, nəghara bi aanji ndəwar biya, nəghara ba Yesu daghuvaana.

⁹ Ar təghərdəga saay nə iitər ma aghwa, am nə Yesu taa kə iitəra, “Tagamarbi aanji kə war kə dɛgiti amaa nəghəga nə uuram biya, bamma ciyavantciig Zəra Uud ma gətlah də shifəga.”

¹⁰ Kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan taakiya, “Aujibəg kə lii tsaga adzahadzaha Muus ar taakiya, barari bamma tlayang Iliya wada saay ba zənnɡwi?”

¹¹ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ba pakatta da saay nə Iliya, da ɓadlənə kə dɛgitalah ba dəm̄ma.

¹² Ən tagkurtag ciya, sahi ba wur nə iliya, nəgharaaka bi kə iin biya, baz ɓagar dɛgitalah naaghant nə ghəraatəra. Bandkwah dlaɓa Zəra Uud da həɓgaan kə dlad mizha dəvaatəra.”

¹³ Ngəl nəghəgaakanəghəg kə mbərzahaan taakiya, tagtər təghər kə Yuhwan dadda tsuufəga.

Mbəghanambəg nə Yesu kə zər kwad shidkwa shatanaha

¹⁴ Daral ba nə iitər da vaka dzahava dlamaa kəlaawa, kaa sagau kə uuda nə iin da vak Yesu kəla kə iin kə ghunnj təvuukwana,

¹⁵ amaa, “Yaazhigəla, zhuwardaalazhuug yagh kə zərara, tsagwara nə shidkwa shatanaha, həɓgaan dlaɓ kə dlad ba vaivaiya. Shiga ngwən wan ba ɓalgaan damma kaara ard yuwa.

¹⁶ Langandalang davak mbərzahagha, pəletərvaapileg nə mbəgaana.”

¹⁷ Kaa ngugarangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamanna, am maay də fadghər biya, am ɓa kəlaadəra, ən da zəlma əmkyangar nai də kurami? Ən da zəlma əmkyangar nai ɓəshkur kwanahaani? Ayakam kə zəriin sa vaakwana.”

¹⁸ Kaa cagaraacag nē Yesu kē gyi kē shidkwa Shatanhna, kaa dūgarsduug kē shidkwa shatanah kē zēriina, batwatsēra ngal mbēg kē iina.

¹⁹ Kaa sagau kē mbērzah sa vak Yesu ma sartēn maay aanji ndēwar vakaan biya, am nē iitēr taa kē iina, “Aujilbēg kēskēmnd pōlekēmndvaa lagwa shidkwa Shatanahiini?”

²⁰ Aiyam nē Yesu taa kē iitēra, “Kwakyarvad hōtsalhōtsēg nē fadghēraruwa, ēn tagkurtag kē jiira, akwamaa mēng nē fadghēraru ba hēdikēn band zēra mastada, mammaa tagardatag kē aghwēn taakiya, ‘Ciig vaakwana, dēg da vaakwaha,’ maa ciiga. Maa maay nē dēgiti pilkurvaapilēg biya.

²¹ Lagwguvda bi nē hulfa kwanahaan biya, bamma tēdvad dzēgwazhigēla ard kēsa andēla.” *

Gwiya tagatag nē Yesu kē albēg tēghēr kē amtsēgaana

²² Dzaharvēt ba nē mbērzahēn ma Galili, kaa tagtērtag nē Yesu taakiya, “Da vōlav Zēra Uud damma dēv kē uudaha,

²³ ar da tsēgaana. Tē hēnga hēkērd ta ciivant dē shifēga.” Kaa tsētēratsēg kē vēgh ba vaivai kē mbērzahaana.

Diya hadama vēgya Daadamazhigēla

²⁴ Daragha ba nē Yesu ard mbērzahaan damma Kafarnahum, kaa tlēgaraatlēg nē lii cauwa hadam kwakyarvad vēgya Daadamazhigēl kē Bitrusa, am nē iitēr taa kē iina, “Maay nē dadda kwa tsagkur dēgit diya hadam kwakyarvad vēgya Daadamazhigēl biya?”

²⁵ Aiyam nē Bitrusa, “Digaana.” Dagha ba nē Bitrus da hēnyaha, kaa fēgarzhafēg nē Yesu kē tagar ghaiy taakiya, “Au wagha nēghēga nēng tēghēr kē ndavēgni? Ar caug vak war nē tlēksaha duni kē hadam, ar caug vak zarhaatēr nii, ar caug vak uudahi tlērēn hi?”

²⁶ Ngwa ba nē Bitrus taakiya, “Vak uudahi tlērna.” Aiyam nē Yesu taa kē iina, “Mbats maay nē zarhaatēr dīgaan biya.

²⁷ Bakēvakwaha, haik badza ērvidmahud kē iitēr dē kēmya, dēg damma yuwa haiya bēlēg kē kwanjara, agha wurant kē ghaiya kilfi agha fēgarzha nēng kē vīgaana, agha da tlēknatlēg kē kwabi da tlēgatlēg kē pōlgaana, agha kēsant kē kwabiina, agha diya kē hadamagh ard dēgara.”

18

Kwa Juujig dē dīyakēr ma tlēkēsēra ghērazhigēla

¹ Ma kwahiin kē sarta, kaa sagau kē mbērzah da ndavgaru kē Yesu taakiya, “War kaci wa juujig badēm kē dīyakēr ma tlēkēsēra ghērazhigēli?”

² Kaa dahant kē iin kē zērzeriin sa vakaan, ghacnan ma taatakaatēra.

³ Aiyama, “Bak jiira wan tagkurtaga, akwama namal bi band zērzarhēn biya, am tapna bi kē daa damma tlēkēsēra ghērazhigēl biya.

⁴ Mbakyarvad kwaha, badēm daddakwa fēsāuna ghēraan band zērzerēna, iin wa dīyak ma tlēkēsēra ghērazhigēla.

⁵ Badēm dadda kwa dlēghaadlēghēg kē zērzer ndē kwanēn ma dāagara, dlēghakwidlēghēg kēskaiya.

Dēgiti fēgarāa uud kē ba haipa

⁶ “Badēm nē daddakwa fēgara pal ma zarhahaan kwar fadghēr tē kai kē ba haipa, da ngulēm ba ngudvardēm nē akura vaar dīyak ma kuungy bēlvdēm damma yuwa haiya kiyava ndēgaana.

* **17:21 17:21** Kyalma vindēgahi ndza wura ar maay dē kwanēn kē aay biya.

⁷ Dəga zhuwadaal kə duniya kwakyarvad dəgitahi fəgaraa uudah kə 6a haipa, barari sagau nə dəgitahi da fəgaraa uudah kə 6a haipa, dəga zhuwadaal kə dadda kwa sagau tədvd iina.

⁸ “Akwama fəkaa kə 6a haip nə dəvagh bi shigagha, ghuddaghudəg agha bəldana. Da nguləm agha tləkkəna kə shifəga damma zərəzər də dəv palla bi shig palla, təghər kwa da bəlvdəm nə uud damma kaara fai də dəvahagh buwa ard shigahagh buwa.

⁹ Akwama gyiyagh wa fəkaa 6a haipa, təddatədəg agha bəldana. Da nguləm agha tləkkəna kə shifəga damma zərəzər də gyi palla, təghər kwada bəlkədəm nə uud damma kaara faiya də gyiyahagh ba bərkudə.

Garava tuugh kwa zaazəga

¹⁰ “Famfəg kə hyimiya, nennəmbi aanji kwar pal ma zarhahaan biya. Ən tagkurtaga, zərbəlgahaatər ba kəlaa hənng ma ghərazhigəla ar nəghəganəghəg kə hudvəga Daadar ma ghərazhigəla.

¹¹ Adaba sahi ba kərkangyakw nə Zəra Uud da kata lii zaraazəga.

¹² “Mam tləg nə uuram, akwama də tuughah dərək nə uudana, kaa zaazəg pallaatəra, abi duugaan kə kul vaslaambad tar vaslaambadən vaka piig kaa dagal da gata pallən aa zaazəgən?

¹³ Bak jiir wan tagkur naiya, akwama tləkənatləg kə tuugh na zəgazəgna, hwadagaana juujig kə kul vaslambad tar vaslambadən kwa zahara bi na.

¹⁴ Band kwah dla6a nə Daadaru ma ghərazhigəla naabi zaan aanji pall ma zərzarhahaan biya.

Akwama baga6ag nə zəraab kə haipa

¹⁵ “Akwama 6agaka6ag nə zəraabagh kə haipa, tagarnaatag kə haipaana, aandz ba kəghar də iina. Akwama cinngakanaacinnga gwichədəagwiig kə ndzəganaru də zəraabagha.

¹⁶ Akwama cinngakanaa biya, agha gwiya dagal də uud pal bi uudah buwa, kiyava cinngva nə əlbəg tədvd shida uudah buwa bi həkərda.

¹⁷ Akwama lawaləg nə zəraabagh kə cinngtərcinnga, agha tagtər kə yaa dadda gata Yesu, akwama lawaləg kə cinngtərcinnga, nədalnəg band kərđiya bi band dadda dza hadama.

¹⁸ “Bak jiir wan tagkur naiya, badəm nə dəgiti am ngudəgant nə uuram ma duniya, ngudəngudə ma ghərazhigəla, dəgiti am pəlna nə uuram ma duniya, da pəlav ma ghərazhigəla.

¹⁹ “Ən gwiya tagkurtaga, akwama haiyaranthaig nə uudah bu ma kuram kə ghala dəgit ma duniya, da 6agtər6ag nə Daadar kwama ghərazhigəla.

²⁰ Badəm vakavaki dzahvət nə uudah buwa bi həkərda ma daagara, ən ba əmtad də iitəra.”

Garava kwatnah kwa maay 6əshgaan biya

²¹ Kaa sagau kə Bitrus da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Yaazhigəla, da 6agwi shig ngwəən nə zəraabar kə haip lakuti ən 6əsharnaani? 6aga6ag damma shig uudiffa?”

²² Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Shig uudif kalti biya, shig uudif damma kul uudifa.

²³ Mbakyarvad kwaha, da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də tləksa kwa naa kədlə dəgahaan kwama dəv kə kwanahahaana.

²⁴ Fəgharza ba nə tləks kə kədləgaana, kaa səvardəvsəg nə uudi gatəg nə iin tə ambəla adawan alfu kəlaawa.

²⁵ Pilgharvaa ba nə pəlgaana, kaa tagaan kə tləkəsən taakiya, aa vəlvətvləg baz iina baz uusaana baz zarhaana baz dəgitahi də vakai nə iin badəmma kiyava pəlgaana.

²⁶ Kaa ghalgaan kə kwatnahaanən kəla kə ghunnj təvuukwana, aiyama, ‘Fəwifəg kə hudə ən da pələkəpələg badəmma.’

27 “Kaa zhugardaalazhuug nə dadda hənyahaan kə kwatnahən bəsharna kə gəmauwaan ba dəmma dūwars dagalaana.

28 “Bad sagala kwatnahən waha, kaa nəghəganəghəg kə iin kə tsaghwa tləraan kwa gatəg nə iin tə gəmauwa səll kəlaawa, ngal viyit kə iin həkyarna kə mbakulera, amaa, ‘Pəlwipələg kə gəmauwi ən gatak naiya.’

29 Ngəl kəlgakələg nə tsaghwa tləraanən kə ghunnj təvuukwan ghalgaana, amaa, ‘Fəwifəg kə huda ən da pələkpəlgə.’

30 Lawaləg nə kwatnahən kə cinngaana, ngal bəldəm kə iin damma guda bərfina, bamma pələapələg kə gəmauwaana.

31 Cinngara ba nə tsaghwaha tləraan kə dəgiti dzəghaardzəgna, cinngaru bi kə əmtakəraan biya, kaa dagal kə iitər ar tagar kə dadda hənyahaatər kə dəgiti dzəghaardzəg badəmma.

32 Kaa dəhgantdəhəg nə dadda hənyahən kə kwatnahəna, amaa taa kə iina, ‘Agha kəlaada kwatnah nənnga, bəshankanaabəshig nai kə gəmauwən badəm mbakyarvad ghalgagha.

33 Mbats kalkalaan bi kəskəgh agha zhuwardaala kə tsaghwa tləragh band kwana zhuukadaala naiyin biya?’

34 Tsaatsəg nə ərvidmahuud kə tləks ba vaivaiya, vəlda kiyava vəlgar dladə, bamma pələapələg kə gəmauwiin badəmma.

35 “Da bəgtər bandkwan nə Daadar kwa ma ghərazhigəl kə lii larwaləg kə bəstərna kə zəraabahaatər bad ərvidmahud palla.”

19

Tsagaana Yesu təghər kə tagwavəgh də uusa

1 Ghyənnga ba nə Yesu kə taa kwanahaan kə dəgitha, kaa dūgarsdūug kə iin kə larda Galili damma larda Yahuda, kwa tə gyaba kwah kə Zaagha Judan.

2 Kaa gatəgaan kə uudah bədyaka, dladə mbahghanambahəg kə lii də kuzah vaakwaha.

3 Kaa sagau kə kyalma Farisiyah da fishgaana, am nə iitər taa kə iina, “Tədvdad tsagaana Muusa, kalkalaan kə uudan tagwavəgha də uusaan aanji təghər kə hulfa kwar kə dəgiti bəga nə iina?”

4 Kaa ngutərangug kə Yesu amaa, “Mbats, karantama bi taakiya, bamma daa zənnngwa, Dadda Virdiga, ‘ndəraandərəg kə ghwalva ard uus biya?’

5 Amaa dladə, ‘Mbakyarvad kwaha, dūugaan nə uud kə daddaana ard babbaan əmtsəvət tə uusaana, ba bərkud ar da nəg kə vəgh palla.’

6 Ar madlai vəgh buwa biya, naralnəg kə vəgha palla, dəgiti aa matləgant nə Daadamazhigəla, aa tagw bi nə uud biya.”

7 Aiyam nə iitəra kə iina, “Ma ba əndəkwah tsauwa, aujilbəg kə Musa taga taakiya, barari ghudvara nə kakadə tagwavəgh kə uusa, dladə lagwvarsisi?”

8 Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Mbakyarvad dəkəkə ghəraruwa wa haiyakurant musa taakiya, aa ghudvarghudəg nə kakkadə tagwavəgh kə uusa, ndza əndkwah bi ma daa zənnngw biya.

9 Ən tagkurtaga, badəm daddakwa tagwvəgha də uusaana, ma maay kwakyarvad gwaragwar biya, ma kəsukəsəg kə kwatlərn kə uusa, baa ba gwaragwar də iina.”

10 Aiyam nə mbərzah taa kə iina, “Akwama bandkwan nə ndzagana zhiila ard uusa, mbats ndzəga kwal kəsa uusa wa marawa.”

11 Am Yesu taa kə iitəra, “Dəm bi nə uudahi haiganthaig kə əlbəgən biya, bamma lii haitərant nə Daadamazhigəla.

12 Məng nə lii yavvətəra kəbkya, ar da kəsguu bi kə uus biya, məng nə lii datlatərət nə uudaha, məng dladə nə lii hayarant nə iitər bad ghəraatər taakiya, ar maay da kəsa uus

mbakyarvad gata tləksəra ghərazhigəl biya. Badəm daddakwa haiganthaig kə əlbəgna aa haiyanthaiga.”

Fatəraafəg nə Yesu kə dāv kə zərzarha

¹³ Təhalakwaha, kaa səgardəvsəg nə uudah kə zarhaha kə Yesu kiyava fətəra dəva, dlaḅa dzəgwətəra kə zhiḡəla. Nəghara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa cagtəraacag kə iitər kə gyi kə lii sarardəvsəgna.

¹⁴ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Duwamtərduug kə zarha sa vakara, tsamtərəva biya, adaba tləksəra ghərazhigəla dəga hulfa kwan kə zarha.”

¹⁵ Fatərnaa ba nə iin kə dəva, ngal məla dagalaana.

Dadda hyahha

¹⁶ Məng nə uuda nə iina səghəv sa vak Yesu amaa “Dadda tsaga dəgita, awan nə dəgit maraw ən da ḡag nai ən tləkna kə shifəga tangw damma zərazəri?”

¹⁷ Aiyama nə Yesu taa kə iina, “Aujillbəg agha ndavakai təghər kə dəgiti marauwi? Ba Daadamazhigəla pal wa marauwa. Akwama agha naagaan agha tləkna kə shifəga tangw damma zərazəra, tsufanttsufəg kə kwanahaan kə adzahadzahaha.”

¹⁸ Aiyama taa kə Yesu, “Kwar kə adzahadzahahi?”

Am Yesu taa kə iina, “Tṣəbi kə shifəga biya, ḡag bi kə gwaragwar biya, ḡag bi kə ḡəl biya, ghudars bi dlaḅ kə fiid kə uud biya,

¹⁹ faarafəg kə daadagha ard baabagha, dlaḅa ‘agha wayant kə tləgharaawakyaghagh band ghəragha.’ ”

²⁰ Am nə daala zərən taa kə Yesu, “Tsufananttsufəg badəm kə kwanahaana, au dlaḅ wa təmgwani?”

²¹ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Akwama agha naagaan agha nal kə uuda jiijiira, valətvaləg kə dəgahagh badəmma, agha tagwarda kə talagaha, agha da tləkənatləg kə dəgshigah ma ghərazhigəla, kaa gatkwagatəg kəskəgha.”

²² Cinngha ba nə daala zərən kə əlbəgna, kaa badzədabadzəg kə iin kə ərvidfəmahuda, adaba dadda hyah nə iin ba vaivaiya, kaa ba məla dagalaana.

²³ Aiyam nə Yesu kə mbərzahaana, “Ən takurtaga, da dəga ba dlah nə dadda hyah damma tləksəra ghərazhigəla.

²⁴ Ən gwiya tagkurtaga, da tsafsaf kə adləgwam dagal tə duula liipər təghər kə dadda hyah daa damma tləksəra Daadamazhigəla.”

²⁵ Cinnghara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa ḡa jappər kə iitəra, ba vaivaiya aiyam nə iitəra, “Ma ba əndkwan tsaa, war kaci wada tləkəna katəgi?”

²⁶ Ngəl zhartərzhərəg kə Yesu, amaa taa kə iitər, “Kwan kə dəgita ḡaga bi vak uud biya, vak Daadamazhigəla ḡagaḡag nə wanahaan badəmma.”

²⁷ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Wai ci, duwamndardug kə dəgahamnd badəmma kwakyarvad gata kəgha. Au ci wa kəmnda tləkna nəmndi?”

²⁸ Am Yesu taa kə iitra, “Jiir wan tagkur naiya, ma zamanən kwa da sagauna, Zəra Uuda da cihurga tə avəda kwargaan ma tləksəraan kwa ndanga, kuramən gatamkwagatəgna, kuram wam da cihurga tə avədah kəlaawa tar buwa, kiyava kwara kudigaha yaa Izraila kəlaawa tar buwa.

²⁹ Badəm nə dadda kwa dūgars vəgyaha, bi zəraabahaana, bi dughaha babbaana, bi daddaana bi babaana bi uusaana, bi zarhaana ard guhah kwakyarvad kaiya, da tləkənatləg juujig kwah shig dərmməkka, da tləkna dlaḅa kə shifəg tangw damma zərazəra.

³⁰ Da badyaka nə uudaha zəngwa ar da nəg kə dəga hala, dəga hala dlaḅa ar da nəg kə dəga zəngwa.

¹ “Tlæksæra ghærazhigëla da band dadda hënyhiin kwa dal ba wurkës da gata bariyamah kiyava ßa tlër ma guha inabiyaana.

² Kaa tagvatag kër iitër kër gana kwab kwa ðivar kër baryam ma vannga, ngal lanngtërdan damma guhaana.

³ “Tamaha karfi vaslambadä dlakadura, kaa gwiya dagal kër iin dläba, kaa nëghëganëghëg kër iin kër uudahiin ar ghacga ba gyagyaan tër ßalla kasukwa.

⁴ Aiyama taa kër iitëra, ‘Kuram ndakwani damdëg damma guhara, ën da ðiikurðig ba marauwa.’

⁵ Kaa dagal kër iitëra.

“Kaa gwiya dagal kër iin dër vaci tëghëra, dläba ard kalkala karfi hëkërdä hwaasa, ßagtëra bandkwa ßagtëra në iin kër uudahaatsa.

⁶ Damma karfi dlëba hwaasa, kaa gwiya dagal tlëtëraa kër uudahiin ar ghacga ba gyagyaana, amaa taa kër iitëra, ‘Aujillëg bërnif vanng am ndzëga ba gyagyaani?’

⁷ “Aiyam në iitër taa kër iina, ‘Adäba maay dadda kwa vëlkëmnd tlëra ßag biya.’

“Amaa taa kër iitëra, ‘Kuram ndakwani damdëg da ßatlër ma guhara.’

⁸ “Bëlaa ba në hwaasa, kaa ba tagartag në dadda guhën kër daddakwa mëlgaru kër fa hyimmi tër guhna, ‘Dahtërantðahëg kër lii ßa tlërën agha ðiitëra kër kwaßa tlëraatëra, farzhafëg dër dëga hala dat dëga zënnngwa.’

⁹ “Lii dalar tamaha damma karfi dlëba hwaasana, ma waratër dlëgha dëgiti diivar kër baryam ma vannga.

¹⁰ Lii fararzha dagal ba zënnngwna, tlatlar taakiya da jiguujiig në kwaßatër kër dëga kyalma uudaha, ghëravaatër ndakwani ma waraatër dlëgha ba dëgiti diivar kër baryam ma vannga.

¹¹ Cauwara ba në iitëra, kaa zavgarëv ghaiy kër iitër kër dadda guha.

¹² Ar taakiya, ‘Lii araa sëgal tëhalëna, araa ßaga ba tlëra aawa palla, agha ðiikëmnda ba kalkal dër iitëra, këmëndi këma vannga ba ßa tlëra, aduug ci kër dladä faciyyi këmnda hëßguu nëmnda.’

¹³ “Kaa ngwarangug kër iin kër pall ma taatakaatëra, amaa, ‘Tsaghwara zangku biya, tagikëvai kër gan taakiya, ën da ðiyak kwaßi diivar kër baryam ma vanga biya?’

¹⁴ Cauwacaug kër dlayagha dëg daasagha, na naagant ba nai kër diitër kër lii aa sëgal tëhala kalkal dëgiti na vëlak naiya.

¹⁵ Mbats ën maay dër ndzëdä ßa dëgiti na naagant në ghërär dër kwaßar biya? Nii agha shilg kwakyarvad ën ßa hërër ba vaivaihi?’

¹⁶ “Ar da nëg band kwan në dëga hal kër dëga zënnngwa, dëga zënnngwa ar da nëg kër dëga hala.”

Gwiya tagadatag në Yesu kër älbëg tëghër kër ämtsëgaana

¹⁷ Tër ðuula dagat damma Wurshalim në Yesu ard mbërzahaana, kaa ðahtërätðahëg damma gyaba, amaa taa kër iitëra,

¹⁸ “Kiyam dagat damma Wurshalima vakavaki da vëlav në Zëra Uuda damma dëv kër maalah ma zhiila kësüufah ard lii tsaga adzahadzaha, ar da ghudara kër sharia ämtsëga.

¹⁹ Tëhalakwaha ar da vëltër damma dëv kër lii Yahudah biya, ar da nengaana ar da kalaakana, da hërtëvëta, tër hënga hëkërd da civanta.”

Ghalëga babba Yakuba ard Yuhwana

²⁰ Kaa sagau në babba zarha Zabadi dër zarhaan da ghalëg vak Yesu, këla kër iin kër ghunj tëvuukwaana ngal ghala dëgit vakaana.

²¹ Aiyama taa kër iina, “Au wa nag nëngi?”

Am në uusiin taa kër Yesu, “Haiyanthaig yaan kër zarharën buna ma pal cëhura tër dëva kafagha, pal tër dëva ghyäbagh ma tlæksëragha.”

²² Am në Yesu taa kër zarhahina, “Am sërgai kër dëgiti am ghalëg në uuram biya. Am hëßgahëßëg kër dladën ën da hëßëg naina?”

Aiyam nē iitēra, “Kēm hēbēgahēbēga.”

²³ Amaa taa kē iitēra, “Ba pakat am da hēbēgahēbēg kē dladara, ndzēgan tē dēvaa kafara ma dēva ghyābara kai bi wa dē ndzēda vālgaan biya, kwanahaan kē vakavakaha, bādlatvērna kē lii dzērātēraaka nē Daadar kwa ma ghērāzhigēla.”

²⁴ Cinnghara ba nē mbērzaahaan kēlaawēn ēndkwaha, kaa bādzedābadzēg kē iitēr kē ērvidmahud dē zarhabaabahēn buwna.

²⁵ Kaa dāhtērētdahēg nē Yesu bādēmmaatēra, amaa, “Am sērgasērg taakiya tlēksahi kwār Yahudah biya ar fētēra ngēdēp kē uudahatēra, maalahatēr ndakwani ar martēr ndzēda kē uudahatēra.

²⁶ Da ēndkwah bi ma taatakaru biya. Dlakulvakwaha, bādēm daddakwa naa nēg kē maal ma kurama, barari nal kē kwatnaharuwa.

²⁷ Dlaḅa bādēm nē dadda kwa naa nēg kē maal ma kurama, barari naal kē ēvaruwa.

²⁸ Bandkwah dlaḅ nē Zēra Uuda sahi bi mbakyarvad ḅagvarnēs kwatnahēr biya, sahi mbakyarvad ḅa kwatnahēra, vēlda dlaḅ kē shifēgaan kiyava vara uudah bādyaaka.”

Warghantwarēg nē Yesu kē gyiia gulfah buwa

²⁹ Ar tē dūula dūwa Yariku nē Yesu ard mbēzahaana, kaa gatēgaan kē uudah bādyaak dagala.

³⁰ Mēng nē gulfah bu ar cihurga tē ghyaba dūula, cinnghara ba nē iitēr taakiya Yesu wa ghuda dagala, kaa dzēgāntdzēg kē iitēr kē ghaiya, am nē iitēra, “Yaazhigēla, Zēra Dauda! Zhukēmndaalazhuuga!”

³¹ Kaa cagtēraacag nē uudah kē gyiia, ar tagtēr taaki aa ndzarandzēg ba dēwa. Ar gwiya dzēgant kē ghai bād halavuwa ndzēdahatēr ar taakiya, “Yaazhigēla, Zēra Dauda! Zhukēmndaalazhuuga!”

³² Kaa ghacgaghacig kē Yesu, dāhtērēt amaa taa kē iitēra, “Auwam nag nē uuram ēn ḅagkurani?”

³³ Aiyam nē iitēra, “Yaazhigēla, kēm naa magha wurkēmndant kē gyiyahamnda.”

³⁴ Ngāl zhutērdaalazhuug kē Yesu, tapnan kē gyiyahaatēra, batwatsēra kaa wurgēt wurēg kē gyiyahaatēra, ngāl gata Yesu kē iitēra.

21

Daghan nē Yesu damma Wurshalima

¹ Hērzarēt ba nē Yesu ard mbērzaahaan damma Bētafaji gēdzēr kēsa kwa hēr z dē Wurshalima vaka Aghwa Uufaha Zaitun, kaa ḅēlgāntḅēlēg kē iin kē mbērzah buwa.

² Amaa taa kē iitēra, “Dāmdēg daadamma kēsēn tēvuukwaruna. Bād daasarūwa am da nēghēganēghēg ka aghyunngw ngudgan dē zēraan tēvēgha, pēlamtērdaapēlēg am sētērdaa sa vaakara.

³ Akwama ndavakurundavēg nē uudana, tagamartag taakiya, Yaazhigēl wa naatērnaaga, da gwiya saas dē iitēr ba ndakwana.”

⁴ Dzaghaar kiyava righa dēgiti tagada nē tlayanng taakiya,

⁵ “Tagamtērtag kē uudaha Wurshalima,

‘Wayam nē tlēksaru da vakaaruwa, kalaaliya uuda nē iina, dagal tē aghyunngwa, zēra aghyunngw wa dagal nē iin tē vakaiya.’ ”

⁶ Kaa dagal kē mbērzaahaana ar ḅagnan bandkwa tagatēr nē Yesu.

⁷ Ar sardēv kē aghyunngwiin baz zēraana, ar ḅala kē sēdavahaatēr tē iitēra, kaa ba dālgaan kē Yesu cihura tē vakaiya.

⁸ Kaa ḅala sēdavahaatēr nē uudah ba dyaak tē dūula, kyalmah dlaḅa ar kala kē aabayah tē uuf ar ḅala kē iitēr tē dūula.

⁹ Uudahi mēlara dagal tēvuukaana ard lii gatēg mahala ar dzēgant kē ghai ar taakiya, “Galyamgālēg kē Zēra Dauda.

Barək kə dadda kwa sagau ma daaga Yaazhigəla!
Galyamgaləg kə Daadamazhigəla!”

¹⁰ Dagha ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa cigətciig kə hənkalə uudah badəm ma kəsiin ar taakiya, “War wa nə iin kə uudi?”

¹¹ Aiyam nə uudahən dagal gata Yesuwən taa kə iitəra, “Kwan iin nə tlayang Yesu, kwa səghal ma Nazarat ma Galili.”

Yesu ma vəgya Daadamazhigəla

¹² Dagha ba nə Yesu damma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəla, lagwatərda kə lii vələ dəgitah ard lii sagwa dəgitah ma vakai badəmma, tlagars kə iin kə tibəra lii mbəda kwaḅa ard avədaha lii vələ takalamasara.

¹³ Amaa taa kə iitəra, “Vindavavindəga taakiya,
“Vəgyar da dāhav də Vəgya Daadamazhigəla,
namdalnəg nə uuram kə ‘zazza shiḅa gəlahə.’ ”

¹⁴ Kaa sagau kə gulfah ard ghurdikaha da vakaan ma Vəgya Daadamazhigəla, mbəttərana.

¹⁵ Nəghara ba nə maalah ma zhiila kəsufah ard lii tsaga adzahadzah kə dəga japərən bəgaa nə Yesu na, ard diya cauwa zarh ma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla, ar taakiya, “Galiyamgaləg kə Zəra Dauda.” Kaa badza ərvidmahud kə iitəra.

¹⁶ Aiyam nə iitər taa kə Yesu, “Agha cinngacinnəg kə dəgiti ar tag nə zarhahaan kwana?”

Kaa ngwangug nə Yesu amaa, “Mbats tapamnai kə karantəgaan ma kadkada əlbəga Daadamazhigəl vindavindan taakiya,

“Yaazhigəla, kəgh wa tagh taaki agha daag tədvad ghaiya zarhaha ard vuunjah nəng kə galgagh sagal biya’?”

¹⁷ Təhalakwaha, kaa dūutərsdūug kə iin ma kəsiina, kaa ba mələ dagal damma Betani, ngal hənng kə iin vaakwaha.

Tlafaatlafəg nə Yesu kə uufa ghəgyiva

¹⁸ Wurraa ba nə kəsa, kaa gwiyağhəra saas kə Yesu damma Wurshalima ngal njəkənnjiig kə wai tə ghərdəga.

¹⁹ Nəghgha ba nə Yesu kə uufa ghəgyiv tə ghaiya dūula, kaa dagau kə iin da təvəgh kə uufina, tlakəna bi aanji dau təvakai biya, ba hyəmiya. Amaa taa kə uufina, “Ba dəm agha maadlai gwiya ya zər biya.” Təhala kwaha kaa ghuləg kə uufina.

²⁰ Nəghara ba nə mbərzahaan əndkwana, kaa baa jappər kə iitər ba vaivaya. Aiyam nə iitəra, “Aujilbəg kə uufən aa ghulgal ba watswatsi?”

²¹ Kaa ngutərang kə Yesu, amaa, “Bak jiir wan tagkurtaga, akwamamma məng də fadghəra, dlaḅa am maay baa ndaundau biya, mammaa bəgaḅag kwa juujigg kə dəgiti na bəgara nai kə uuffa ghəgyivna, am tagardatag dlaḅ kə aghwən taakiya, ‘Ciig vaakwana dəg damma yuwa haiya,’ maa ciiga.

²² Akwama famdəghərətfəga, badəm nə dəgiti am ghalga nə uurama vak Daadamazhigəla ma dzəgwazhigəla, am tləkənatləga.”

Ndavəg təghər kə ndzəda Yesu

²³ Dagha ba nə Yesu damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla, kaa tsagtər dəgit kə uudah, ngal sagau kə maalah ma zhiila kəsufah ard maalah təghər kə dlamaa kəlaaw da vakaan, am nə iitər taa kə iina, “Agha bəg də kwar kə ndzəd nəng kə kwanahaan kə dəgitahi? Dlaḅa vələkak war kə ndzədi?”

²⁴ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ən ndavkurundavəg ghərarav kə ndavəg palla. Akwama tagamwitaga, ghərarav ndakwani ən tagkurtag kə ndzədi ən bəg nai kə tlər də vakaiya.

²⁵ Ndzədən ndza də vakai Yuhwan dadda tsuufəgən tsaa, vəlghar nə Daadamazhigəl nii uudhi?”

Kaa tagkəvatag kə iitər mataatakətəra, taakiya, “Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Sahi vak Daadamazhigəla,’ da tagaan taakiya, ‘Aujilbəg ci famdəghərət bi tə iin biyi?’

²⁶ Akwama tagiyamatag taakiya, ‘Vak uuda,’ kiyam gədzə dəgəti ar da bəgkiyam nə uudaha, adaba badəm nə uudah haiyaranthaig taakiya ndza tlayanga nə Yuhwana.”

²⁷ Kaa ngugarangug kə iitər kə Yesu taakiya, “Səramdai kə vakavaki sal də ndzədiin biya.” Am Yesu taa kə iitəra, “Ghərarar ndakwani ən maay tagkurtag, kə ndzədi ən bəg nai kə kwanahaan kə dəgitah biya.

Garava dadda kwad zaraa ghalvah buwa

²⁸ “Au wamaa tləg uurami? Məng nə uuda nə iin də zaraa ghwalvah buwa, kaa dagau da vak kə dəga zənnngwa, amaa taa kə iina, ‘Zərara, dəg da ba bətlər ma guha inabi hinana.’

²⁹ “Aiyam nə zərən taa kə iina, ‘Ən maay dagal biya,’ təhalakwaha, kaa dayaghər kə iin kaa ba dagala.

³⁰ “Ngal dagau kə daadiin da vak kə dəga buwa, tagar kə iin kə dəgiti taghar nə iin kə zəngwəna, kaa ngwangug kə zəriin taakiya, ‘Iiya, ən dagau, daada,’ təhalakwaha ləwa kə dagala.

³¹ “Ma iitər buna tsaa, warwa bəgaa dəgiti naag daddatəri?”

Aiyam nə iitəra, “Dəga zənnngwa.”

Am nə Yesu taa kə iitər dlaḅa, “Bak jiira ən tagkurtaga, lii cauwa hadahama ard tandaha ar da dəgaa nə iitər damma tləksəra Daadamazhigəl təghər kəskurama.

³² Adaba sahisəg nə Yuhwan da markurd dūula jirjiira, famdəghərət bi nə uuram tə iin biya. Lii cauwa hadama ard tandaha fardghərətəg tə iina. Bakəvakwaha, ndzaa təhala nəghəganəghəgaru kwana, lamwaləg kə pəlaghər am fədghərət tə iina.

Garav təghər kə lii cauwara mbuuca guha

³³ “Kaa tagtərtag kə Yesu kə garava. Məng nə uuda nə iin kwa bəgaa guha inabi, bəlaraa kə ghərgha, təfa kə vaka pərtsa zəra inabi, dlaḅa ndərət kə gud ba tlad kiyava dadda uufakyauwa. Vəltər kə mbuucan kə yaa dadda uusəga, kaa dagal kə iin damma lardi tlərna.

³⁴ Bəgaa ba sarta caa zəra inabi, kaa bəlgantbələg kə iin kwatənahahaan davak lii cauwar mbuuca guhəna, kiyava səgarda zarha inabi ma guha.

³⁵ “Ngal viigətviig nə lii cauwar mbuucin kə kwatnahaana, ar kalaaka kə palla, ar tsa kə palla, ar dawala kə kwah də akura.

³⁶ Gwiya bəlant kə kwatlərn kə kwatanahah badyaka kwa jarujig kə lii ndza zənnngwa, ngal bəgaan kə lii cauwar mbuucin band kwa bəgartəra nə iitəra kə lii ndza zənnngwa.

³⁷ Təhalakwah badəmna, kaa bəlgantbələg nə dadda guhən kə zəraan da vak lii cauwara mbuucna, amaa, ‘Mbatak ar da fəgaarafəg kə zərarna.’

³⁸ “Nəghara ban lii cauwara mbuuca guhən kə zərna, kaa tagkəvatag kə iitər mataatakətər taakiya, ‘Wan ci dadda kwada gwigaana, na tsiyamatsəga, kiyava nəg guhiin kə dəga miyamma.’

³⁹ Ar viyət, ar dūuldan da gylga ghərgha, ar tsana.

⁴⁰ “Aitsaa, akwama saghaasəg nə dadda guhəna, au kaci wa da bəgtər nə iin kə lii cauwara mbuuca guhni?”

⁴¹ Am nə iitər taa kə iina, “Da cibən kə kəlaadahaan vəlatər nə iin kə mbuuca guhna, da vəltər kə guhiin kə uudahitlərn kwar da vəlgar dlaiyaan ma kadlannga guhiina.”

⁴² Am nə Yesu taa kə iitəra, “Mbats tapamnai karantəgaan ma kakkadā Daadamazhigəl biya?”

“‘Akuri dūwarars nə yaa dadda ndərga,

iin wa nal kə akura ndərəg marawa.

Kwana tləra Yaazhigəla,
dəga jappər dlaḅ ma gyiyahaamnda.’

⁴³ “Mbakyarvad kwaha, ən tagkurtaga, da cauwav nə tləksəra Daadamazhigəl vakaruwa, da vələvtər kə uudahi tlərən kwar da 6a dəgitahi naag nə Daadamazhigəla.

⁴⁴ Badəm daddakwa mbədəga da tuuk kwanən kə akurna, kaləg ba hwεḅhwεḅa, dlaḅa uudani bəlhi na akurən da təghər kə iina, dəgaan ba tukwtukwa.”

⁴⁵ Cinnagara ba nə maalah ma zhiila kəsuuḃah ard Farisiyah kə garavahaan tagada nə iina, kaa nəghəgaakanəghəg kə iitər taakiya tag təghər kə iitəra.

⁴⁶ Kaa gata dūula viigaan kə iitəra, gədzar gyiya uudaha, adaba kəsarantkəsəg nə uudah kə iin taakiya tlayannga.

22

Garava hwadaga kəsa uusa

¹ Gwiya tagatərtag nə Yesu kə kwatlərən kə garava, amaa,

² “Tləksəra ghərazhigəl band tləks kwa 6agghara hwadaga kəsa uus kə zəraana.

³ Kaa bəlgantbələg kə iin kwatnahahaan da tagtər kə lii dāhəvtərdāhəgən da vaka hwadaga kəsa uusna, larwaləg nə uudahiin kə sagauwa.

⁴ “Ngal gwiya bəltərətəbələg kwatlərən kə kwatnahah amaa, ‘Tagamtərtag kə uudahaan dāhəvtərdāhəgən taakiya, “Wa 6adlannaḅadləg nə dəgzəga, haravahərəg nə kauwaha ard tlah ngatlangatlana, wa gyənngavagyənng 6adla dəgitah 6adəmma. Aa sarasəg sa vaka hwadagiina.” ’

⁵ “Far bi nə iitər kə hyəmi biya, kaa mələ dagalaatəra. Kwana dal damma guhaana, kwatlərən dal da 6a kasukwana.

⁶ Kyaləmah dlaḅa ar vaitərət kə kwatnahahaana, ar kaltəraakana, ar ciḃtərana.

⁷ Kaa badza ərvidmahuud kə tləksən ba vaivaiya. Ngal bəlgantbələg kə iin kə tlaujahaana, ar vaitərətə, ar ciḃtəra kə lii ciḃara shifəgna, ar haar kə kaar kə kəsəatəra.

⁸ “Təhalakwaha, amaa taa kə kwatnahahaana, ‘Ghyənngavaghyəng nə 6adla vaka hwadga kəssa uusna, lii dāhantər nai da vaka hwadaga kəsa uusna, maa dlaitər bi kə sagau biya.

⁹ Mbakyarvad kwaha, tamtəg kə baabura, dāhamatərdāhəg kə uudahi am tləgara nə uuram 6adəmma, aa sarsəg da vaka hwadaga kəsa uusa.’

¹⁰ Kaa ba dagal kə kwatnahaanən tə baabur baabur ar dāhant kə uudahi tlararaa nə iitəra 6adəmma, lii kəlaadaha ard lii 6a dəga jiijiira, righətrighəg nə vaka hwadag də ghulabaha.

¹¹ “Daghan ba nə tləksən da vaza ghulabaha vaka hwadaga, kaa nəghəganəghəg kə iin kə uuda nə iin kwa tsəgub bi kə sədava hwadag biya.

¹² Aiyama taa kə uuda nə iina, ‘Tsaghwa, aghaa səgaa ndar nəng da vaka hwadagən ba kwal tsəgub sədava hwadaga kəsa uusi?’ Pilgharvaapiləg nə dəga tag kə uuda nə iina.

¹³ “Am tləksən taa kə kwatnahahaana, ‘Ngwadamnangudəg kə dəvaahaan ard shigahaana, 6ələmdəbələg da gyimala, damma gurtla, vaakwaha da tuug əmtad də ghwada dəv də tlərda.’

¹⁴ “Badyak nə uudahi dāhəvtərəntdāhəga, ba həḃiikən nə lii dzəravtəraakadzəga.”

Ndavəg təghər kə dūigar hadam kə Kaisar

¹⁵ Kaa dīya sawari kə Farisiyaha təghər kə dūuli ar da ngar nə iitər kə dləgəd kə Yesu tədvd əlbəgahi da tag nə iina.

¹⁶ Kaa bəlgantbələg kə iitər kə mbərzahaatər ard kyalma uudaha Hirudus da vak Yesu, am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgit, kəm sərgasərəg taakiya agha uuda jiijiira, agha tsaga

đuula Daadamazhigël ba jiiirjiira, agha maay dla6 fa dagar ma uudah biya, kësghankësæg kə uudah ba kalkala.

¹⁷ Tagkəməndtag kə jiira, kalkalaan nii kəkəkəmənd dīgar hadam kə Kaisara kalkalaaan bi hii?”

¹⁸ Nəghaakanəghəg nə Yesu kə kəlaadəraatəra, amaa taa kə iitəra, “Kuram muniyahaana, aujilbəg am fəsha kaiyi?”

¹⁹ Maramwadamarəg ndan kə kwabiin dīyav də hadamna.”

Ngal ar sardəv kə kwabiina.

²⁰ Aiyama taa kə iitəra, “Dzakəva wara ard dāaga war wa nə iin təvakaini?”

²¹ Kaa ngug kə iitəra, “Dəga Kaisara.”

Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Vəlamarvələg kə Kaisar kə dəga Kaisar, am vələr kə Daadamazhigël kə dəga Daadamazhigəla.”

²² Cinggara ba nə iitər əndkwaha, kaa 6a jappər kə iitəra, ar duwarsa. Kaa mələ dagalaatər kə iitəra.

Ndavəg təghər kə ciig ma gətlaha

²³ Ba daghuvala kwahiina, məng nə kyalma Sadukiyaha, iitər wa fardghərət bi taaki məng ciig ma gətlah biya, sarəv sa vak Yesu də ndavəga,

²⁴ am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, vindakəməndavindəg Musa taakiya, akwama əmtsaaəmtsəg nə uudan kwal yiga kə zər də uusaana, kəsgaan nə zərababbaan kə uusiin kiyav yaagar zarh kə zəra babbaana.

²⁵ Ndza məng nə zarha baabah uudif ma taatakamnda, kəsuu nə yag kə uussa, əmtsən ba kwal yiga kə zəra, kaa kəsguukəsəg kə zəra babbaan kə uusaana.

²⁶ Dzəghaar bandkwah də zəra buwa, baz zəra həkərdə, tanngw dat zəra uudīifa.

²⁷ Təhalakwaha kaa əmtsəgaəmtsəg nə uusiina.

²⁸ Aici tsa, da nəg kə uusa warkaci nə iin pal ma iitər daghuvala ciig ma ghətlah? Adaba uudīffa əmtadaatər kəsarukəsəga.”

²⁹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Dzamaghəraru kalkal biya, adaba am sərgai kə əlbəga Daadamazhigël vinndavinndan biya, dla6a am sərgai kə ndzəda Daadamazhigël biya.

³⁰ Daghuvala ciig ma gətlaha, da maay nə ghwalvah kəsa uuss biya, da maay dla6 pəghwav nə dəghwah da vəgya zhiil biya. Ar da nəg band zarha 6əlga Daadamazhigəla.

³¹ Dla6a təghər kə ciig ma gətlaha, karantama bi kə dəgiti tagakur nə Daadamazhigël taakiya,

³² ‘Kai nə Daadamazhigəla Ibrahim, Daadamazhigəla Ishaku, ard Daadamazhigəla Yakub biya?’ Daadamazhigəla lii də shifəg nə iina, dəga lii əmtsaharaəmtsahəg biya.”

³³ Cinggara ba nə uudah əndkwana, kaa 6a jappər kə iitər tədvdad tsagaanaana.

Adzahadzah kwa juujig kə dyaka

³⁴ Cinggara ba nə Farisiyah taakiya piletəvaatag nə dəga tag kə Sadukiyah vak Yesu, kaa dzahav kə iitər.

³⁵ Məng nə dadda tsaga adzahadzaha Mus ma taatakatər kwa fəsha Yesu də ndavəga.

³⁶ Amaa, “Dadda tsaga dəgit, kwar ka adzahadzah wa juujig ma adzahadzah badəmmi?”

³⁷ Ngugarangug nə Yesu amaa, “ ‘Wayantwaig kə Yaazhigël Daadamazhigəlagh bad ərvidmahudəgh badəmma, baz shifəgəgh badəmma, baz hənkaləgh badəmma.’

³⁸ Kwana iin nə adzahadzaha zənnəgwa, dla6 iin wa juujig badəmma.

³⁹ Dəga bu ndakwi band dəga zənnəgwa, ‘Waiyantwaig kə tləgharaawakyəghəgh band ghəragha.’

⁴⁰ Badəm nə adzahadzaha Musa ard tlayangngaha araa haciga bat kwanahaan ka adzahadzah buna.”

Ndavəg təghər kə Kəristi

⁴¹ Dzaharvət ba nə Farisihyah vak palla, kaa ndavtəruundavəg nə Yesu,

⁴² amaa, “Auwa tlatləg nə ghəraru təghər kə Kəristi? Zəra war ni nii?”

Aiyam nə iitər taa kə iina, “Zəra Dauda.”

⁴³ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bagaa ndar ci nə Daud tədvdə ndzədə Shidəkw Daadamazhigəl dāha də, ‘Yaazhigəli’? Am nə Dauda,

⁴⁴ “ ‘Am nə Yaazhigəl taa kə Yaazhigəlara,

“Cihuracihurəg tə dəvaa kafara

bamma nandalnəg kə tləghumahagh

da mizhangyil kə shigahagha.” ’

⁴⁵ “Akwama dāag də Kəristi nə Daud kə ‘Yaazhigəl tsa,’ Nəgal ndar kaci nə Kəristi kə zəraani?”

⁴⁶ Maay wa ngugharangug biya. Ciigət daghuvala kwahiina maay wa gwiya shughana gyiya ndavgharundavəg biya.

23

Tagadatag nə Yesu kə dəgiti shibashiḃan təghər kə Farisaha ard lii tsaga adzahadzaha

¹ Am Yesu taa kə dzaha dlamaa kəlaawa ard mbərzahaana,

² “Vəlavtər kə lii tsaga adzahadzaha ard Farisihyah nə ndzədə tsaga adzahadzaha Musa.

³ Mbakyarvad kwaha, famfəg kə hənkal kə ḃa dəgitali ar tsagkur nə iitəra, ḃagam bi kə dəgiti ar ḃag nə iitər biya. Adaba ar maay ḃa dəgiti ar tsag nə iitər biya.

⁴ Ar ngwadant kə kadlanngah kwa dəmdəma, ar faatəra kə uudah ma ghəra, ghəravaatər ndakwani ar maay məltərūmələg aanji də zəra dəv pal biya.

⁵ “Badəm nə dəgitali ar ḃag nə iitəra, ar ḃag ba kiyava nəghəganəghəg kə uudaha, ar mbaghant kə əlbəga Daadamazhigəl ba maandala, ar ngwadət tə ghaiya uuvəgaatəra, dlaḃa ar kutər kə sədav kwada apatsapats ba tlad tlad tuuk ghaiyaana.

⁶ Ar naa ba vəlvətər vaka ndzəgan marawa vaka ḃa hwadəga, ard dəga ndzəgan ndannga ma guda dzəgwazhigəla.

⁷ Ar naa ba fəvtəraaran də taa uus ma kasukwa, dlaḃa ar naa ba dāhvətər də ‘Dadda Tsaga Dəgita’.

⁸ Aiciya, aa dāakur bi nə uud də ‘Dadda Tsaga Dəgiti’ biya, adaba Dadda Tsagkur Dəgit ba palla, am ba zaraabah badəmma.

⁹ Dahambi aanji war də ‘Daada,’ ma duni biya, adaba ba pal nə Daada kəskurama, kwama ghərazhigəla.

¹⁰ Aa dāhkur bi dlaḃ nə uud də ‘Tləvuukw’ biya, adaba ba pal nə Tləvuukw kəskurama, iin nə Kəristi.

¹¹ Badəm nə dadda kwa dyaak ma kuurama, aa nədalnəg kə ghəraan kə kwatnahaaruwa.

¹² Badəm dadda kwa fəgaara ghərana da nenneva, dadda kwa nenna ghəraana, da fəvaarafəga.

Dəga zhuwadaalah uufkə lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha

¹³ “Dəga zhuwadaal kəsəkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisaha, muniyaha! Hədamarduhədəg nə uuram kə dūula daa damma tləksəra ghərazhigəla. Kuram də ghəraaru ndakwi damagha biya, dlaḃa ḃəlamtərnaa bi kə lii naa daas biya.

¹⁴ Dəga zhuwadaal kə səkuram lii tsaga adzahadzaha Musa ard Farisihyah, muuniyaha! Am naa ba zaa kadlānga əngwasahi ruuwa zaalahatəra, am naa ba dzəgwazhigəl ba tladā kiyava nəghəkurnəghəg kə uuda, mbakyarvad kwaha, da vəlkurvələg nə uud kə dlad ba vaivaya.*

* 23:14 23:14 Kyalma vindəgahi ndza wura ar maay də kwan kə aay biya.

15 “Dəga zhuwadaal kə səkurama lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am dahadagal damma kəsah shahshah dlaḅa am dzava yuwa haiya kiyava tləkna dadda pəlaghər aanji ba palla, akwama tlamkənatləga, am nədal kə zəra kaara fai juujig kəskurama.

16 Dəga zhuwadaal kəskuram gulfaha lii martər duul kə uudaha! Am taakiya, ‘Badəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla maay nə dəgit tə vakai biya, badəm nə dadda kwa zaazəg kə ngwadəg də adawan kwa ma vəgya Daadamazhigəla, barari viigaan nə ngwadəga.’

17 Kuram dlagah gulfaha, kwar wa juujig də dyaka, adawan nii, vəgya Daadamazhigəli kwa dəfghaaka adawanhi?

18 Am taagaan taakiya, ‘Badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya, maay dəgit tə vakai biya, adaba badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəlga gyagyaan kwa diyav tə bagadiya, barari viigaan nə ngwadəga.’

19 Kuram gulfahaana, kwar wa juujig kə dyakəra! Vəlga gyagyaan nii bagadi kwa pəsha vəlga gyagyaan hi?

20 Mbakyarvad kwaha, badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də bagadiya kyuləga, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard dəgitahi tə vakai badəmma.

21 Badəm dadda kwa zəgga ngwadəg də vəgya Daadamazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də vakaiya ard Daadamazhigəl kwa ndzəga ma vakaiya.

22 Badəm daddakwa zəgga ngwadəg də ghərazhigəla, zaazəg kə ngwadəg də avəda kwarga Daadamazhigəla ard dadda kwa cihurga tə vakaiya.

23 “Dəga zhuwadaal kə səkuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyahaana! Am sagal də pal ma kəlaaw ma kadlangaha caccakuram ənd kyimba, araariya ard mbakila, lamwaləg kə ḅaa dəgitah kwa juujig kə maraw ma adzahadzaha, ənd jiira, zhuwadaala ard fadghəra, kwanahaan wa maa dlaiyaan kəskuram kə ḅagaan ba kwal dūgars kəskuram kə ḅaa kyalmahaana.

24 Kuuram gulfaha lii martər duul kə uudaha, am rahgarzharahəg kə dəgiti əngykwah ənd dəg pəghyiga, bakəvakwaha, am ndəgaan kə adləgwama.

25 “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyaha, muuniyaha! Am bar ba ilgaan kə kuwa ard dafa, adaba mahudmahada righarighan də dlərməg ard naaghəra.

26 Kəgh gulfa zhiila Farisiya, farzhafəg kə bara hudā kuwa ard hudā dafa, adaba ilgaan ndakwani nal ba cuwadadfa.

27 “Dəga zhuwadaal kəskuram lii tsaga adzahadzah ard Farisiyaha, muuniyaha! Am band gətlah kwa masavət nə dəgit təll tə vakaiya, kwa maraw kə vazəg tə ḅalaḅala, mahudmahuda righarighan də tlatla uudahi əmtsaharaəmtshəga ard dəgitahi ghwadghwada.

28 Am band kwah ghərararuwa, mar zharkurzharəg nə uudah tə ḅalaḅala, am band uudaha jirjira, mbats mahudmahuda, am righarighan də muuniyira ard kəlaadəra.

29 “Dəga zhuwadaal kəskurama, lii tsaga adzahadzaha ard Farisiyah, muuniyaha! Adaba am ndara gətlaha tlayanngha, dlaḅa am cada gətlaha uudaha jirjiira.

30 Am tagaan dlaḅ taakiya, ‘Akwama kəmənda ndza məng nəmənd ma zamana daadijahamnda, maa məlamntərubi kə diya avəza tlayanngha biya.’

31 Tədvd kwah wa maramda nə uuram taakiya, kuram zarha lii ciḅara tlayanngha.

32 Bam zavukw də ghyəngga tləraha kəlaadərən kwa fəgharzha nə daadijaru kə ḅagaana.

33 Kuram ghalalahaana, kuram fadəga ghalalahaan də gurna! Am da ngədlgarwa ndandar nə uuram kə kaara faiyi?

34 Mbakyarvad kwah wan ḅəlkur nai kə tlaiyangaha ard lii dyamdyamər ard lii tsaga adzahadzaha Musa, am da ciḅgaan kə kyalmaha, am da hərtət kə kyalmaha, dlaḅa am

da ɓaltɛra kɛ tsɛg kɛ kyalmah ma guda dzɛgwazhigɛlaruwa, baz gatɛrgatɛg kɛskuram damma kɛssaha, am vɛltɛr dladɛ.

³⁵ Adabad kwaha, da gwiya daa damma kunngyaru nɛ avɛza uudaha jiijiir kwa ciɓava ma duniya, ciigɛt tɛ avɛza Habil uuda jiiirjiir tangw da tɛ avɛza Zakariya zɛra Berekiya, kwa tsama nɛ uuram ma taataka bagadi ard vɛgya Daadamazhigɛla.

³⁶ Bak jiiirjiir wan tagkur naiya, badɛm nɛ wanahaan da dzɛgaardzɛg dɛ uudaha zamana.

Zhughardaalazhuug nɛ Yesu kɛ Wurshalima

³⁷ “Au wan Wurshalima, Wurshalima! Lii ciɓa tlayannga Daadamazhigɛla, lii dawala lii ɓɛlavant da vakaruwa, shig ngwan kɛskai na dzaha kuram band kwa dzahɛg nɛ ghwacik kɛ zarhaan damma dlambakaana, lamwalɛg nɛ uurama.

³⁸ Waici, duwakurna duug nɛ uud kɛ vɛgyaru nalnɛg kɛ kwazaha.

³⁹ Wan tagkurtag ciya, am da maadlai nɛghkwanɛghɛg biya, da ba daghuvala kwam da taag nɛ uuram taakiya, ‘Dɛ bark nɛ dadda kwa sagau ma daaga Yaazhigɛla.’ ”

24

Tagatag nɛ Yesu kɛ ɛlbɛg tɛghɛr kɛ dlaga Vɛgya Daadamazhigɛla

¹ Sɛghal ba nɛ Yesu ma Vɛgya Daadamazhigɛla, kaa mɛla dagalaana, kaa margardamarɛg nɛ mbɛrzahaan kɛ vɛgya Daadamazhigɛl ndɛrandɛrana.

² Aiyam nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Am nɛghɛganɛghɛg ba dɛmma nɛ wanahaan ndɛrandɛrana? Bak jir wan tagkur naiya, maay na akur aanji pal da Duuvars tɛghɛr kɛ zɛrabaan biya. Da tlagav saaya badɛmma.”

Fazha dladɛ

³ Cihurgan nɛ Yesu ta Aghwa Zaituna, kaa dagau kɛ mbɛrzahaan da vakaana ba daghuvaatɛra, aiyam nɛ iitɛra, “Takɛmndtaga da dzɛgaar hɛr nɛ wanɛn kɛ dɛgiti? Au nɛ dɛgiti kɛm da sɛrgaaka nɛmnd taakiya agha hɛrzh saaya ard ghyinnga zamani?”

⁴ Ngwatɛrangug nɛ Yesu, amaa taa kɛ iitɛra, “Famfɛg kɛ hyɛmiya, aa valkur dai nɛ uud biya.

⁵ Adaba uudah ba dyaka ar da sagau ma daagara ar taakiya, iitɛr nɛ Kɛristiya, ar da valgaan kɛ uudah ba dyaka.

⁶ Am da cinngacinng kɛ ɛlbɛga ghwaava ard dlahalɛg ghwaava, gɛdzam biya, adaba kwanahaan kɛ dɛgitaha barari bamma dzɛghardzɛga, halavuwaana sɛghɛvbi ndan biya.

⁷ Larda da dɛgaradɛg kɛ kwatlɛrn kɛ Larda dɛ ghwaava. Tlɛksɛra da dɛgara kɛ kwatlɛrn kɛ tlɛksɛr dɛ ghwaava. Da sagau nɛ waiya, haay ndakwani da gajagav vakavak shahshaha.

⁸ Badɛmma wanahaan ba fɛgarzhan ndana.

⁹ Tɛhala kwaha ar da vaikurvaiga, ar da vɛlkur kɛ dladɛ, ar da ciɓkurana, ar da naakur bi nɛ uudah mbakyarvad daagar biya.

¹⁰ Ma kwahiin kɛ sarta da ba dyak nɛ uudahi da duwa fadghɛraatɛra, ar da zuu kɛ langyiya zɛraabaahatɛra, dladɛ ar da naabi kɛ zarabahaatɛr biya.

¹¹ Tlayannga fiidfiidah ar da sagau badyaka, ar da valda kɛ uudah badyaka.

¹² Mbakyarvad dyakɛra kɛlaadɛra, wayakɛva uudah badyak da maadlaiya.

¹³ Badɛm daddakwa bɛshgaan tanngw dat halavuwana da tlɛkɛnatlɛg katɛga

¹⁴ Kwan kɛ ɛlbɛg marawa tlɛksɛra ghɛrazhigɛlna da tagav aanji takwar ma duniya, kwakyarvad nal kɛ shiid kɛ uudah badɛmma, tɛhalakwaha kaa da sagau nɛ halavuwana.

Dladɛ kwa laakalaakana

¹⁵ “Akwama nɛghamanaghɛg kɛ dɛgit dzah kwada sa dɛ ɛmtsɛg ghaciga ma vɛgya Daadamazhigɛla, bandkwa tagada nɛ tlayang Daniyela, dadda karantɛgaana aa nɛghaakanɛghɛga,

¹⁶ lii ndzëga ma Yahudiya, aa mdërarëmdërag damma aghwaha.

¹⁷ Dadda kwa tëghëra guda, aa sabi saay sa këssa dëgit hënniyah biya.

¹⁸ Dadda kwa ma guuh dlaäa, aa gwi bi saas sa këssa sëdavaan biya.

¹⁹ Da dëga zhuwadaal kë ëngwasahi ënhudä ard lii dë zar ma dlaaga ma kwanën kë sarta.

²⁰ Dzëgwamdzëgw kë zhigëla aa sabi në ëmdërgën ma sarta akuhya ard sarta faciya ngiig biya.

²¹ Adäba ma kwahiin kë sarta da hëbav në dlaäf ba vaivaiy kwa tapavnai hëbgaan gwil fazha duni tangw samma haniina, da maadlabi hëbav hulfaan biya.

²² “Maa maay mbakyarvad gulavnagulëg hënnigahën biya, maa maay në uuda dëgshig tëmëg dë shifëg biya, mbakyarvad uudahaan dzëravtëraakaanëna, da gulav në hëngaha.

²³ Ma sarta kwahiina, akwama tagakuratag në uud taakiya, ‘Wanam Këristi vaakwana!’ bi ‘Wai vaakwaha!’ haiyamant biya!

²⁴ Adäba da sagau në Këristiya fiidfiida ard tlayanngaha fiidfiida, ar da bëgaan kë dëgaha sërga ard dëgaha jappër badyak kiyava vala uudaha, akwama bëgaaäbaga baz lii dzëravtëraakana.

²⁵ Aiciya, wa tagankurtag bamma sarta.

²⁶ “Mbakyarvad kwaha, akwama tagakurtag në uud taakiya, ‘Wai në iin ma tëghala,’ dambi dagal biya. Akwama tagakuratag në uud taakiya, ‘Wai në iin ma hudä guda,’ haiyamant biya.

²⁷ Bandkwa wukyidëg në zhigël sagatsëg ba parakrak tanngw dagata. Da band kwah në saaya Zëra Uuda.

²⁸ Vakavaki dë dëgiti ëmtsaëmtsana, ar dzahav vaakwah guumbaha.

Saaya Zëra Uuda

²⁹ “Tëhala hëbä dlaäa nëghëgaraa gyina,

“ Da ba niknik në faciya,

kyil dlaäa da maay mara parakaan biya,

da bëla saay në kwadladlah të zhigëla,

da gajagav në dëgitah dyak dyak të zhigëla.’

³⁰ “Tëhala kwaha, da nëghvanëghëg në dëga sërga Zëra Uud të zhigëla. Badëm në uudaha duniya ar da tuug mbakyarvad dladlawä. Ar da nëghëganëghëg kë Zëra Uud sii ma akumba dë ndzëda ard dë ndanngër ba vaivaiya.

³¹ Da bëlgaan kë zarha bëlgaan da fërta dëraw kwa tuug ba vaivaiya, ar da dzahant kë lii dzëravtëraaka sagatsëga, dii dë dëga, saa dë sëga, dagal dë dëga ciigët ma ngyila zhigël dat ghaalaana.

Tsag tëghër kë uufa ghëgyiva

³² “Tsagamtsag kë ndzëgana uufa ghëgyiva. Akwama fëgharzgafëg në dëvahaan kë da daala ndäda, dlaäa farzha kë daala hyëmiya, sëramasërëg taakiya hërz në madara.

³³ Bandkwah dlaäf akwama nëghamanëghëg kë dëgitahaan tagankur nai badëmma, sëramasërëg taaki hërzëthërzëg në sart ba mbëv dë ghaiya guda.

³⁴ Bak jiir wan tagkur naiya, uudaha zamanëna ar da maay ëmtsëg biya, bamma dzëghardzëg në wanahaan kë dëgit badëmma.

³⁵ Zhigëla ard haaya ar da ghyinnga, ëlbëgara da maay ghyinng biya.

Maay wa sërgasërëg kë sarta saaya Zëra Uud biya

³⁶ “Maay wa sërgasërëg kë sart ma faciya da dzëgaar wanën kë dëgit biya, aanji Zarha bëlga Daadamazhigëli ma zhigëla ma zëraana, ba Daadiin kaltiya.

³⁷ Bandkwa bëgava ma zamana Nuhu, da dzëgaar bandkwah daghuvala saaya Zëra Uuda.

³⁸ Band ma kwah kə sart lakwti kə sagaw kə yu kəlg dƳyaka, ar zəgaan nə uudaha, ar həbgaana, ar gaan nə ghwalvah kə uusa, pəghwaw dlaḅ nə dəghwaha da vəgya zhiila, tanngw damma sarti dagha nə Nuhu damma pərayuwa.

³⁹ Lakuti ar nəghəgaakanəghəg kə dəgiti dagala, nəghar bak tlətəraatləg nə ghavala yu kəlg dƳyak hutstru ba dəm̄ma. Da band kwah dlaḅ nə saaya Zəra Uuda.

⁴⁰ Ma kwahiin kə sarta, da nəghvanəghəg nə uudah bu ḅatlər ma guha, da kəsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴¹ Da nəghvanəghəg nə ənghwasah bu ar haiya vaar əmtada, da kəsvant palla, da Duuvars wa palla.

⁴² “Mbakyarvad kwaha ndzamandzəg ba ḅadlaḅadlana, adaba am sərgai kə sarti da saay nə Yaazhigəlaru biya.

⁴³ Səramasərəg taakiya, akwamaa sərgasərəg nə dadda hənyah kə sart da sagau nə gəl da vəgyaan kavəda, maa maay həna haar biya, dlaḅa maa dūgarnaai kə gələn da vəgyaan biya.

⁴⁴ Mbakyarvad kwaha, kuram ndakwani ḅadlamvəghaḅadləga, adaba am sərgai kə sarti da sii nə Zəra Uud biya.

Kwatnah kwa fəvdəghərətƳəga ard kwa fəvdəghərət biya

⁴⁵ “War kaci kwatnahən kwa fəvdəghərətƳəgəna, kwad dabari, kwa fəghardəm nə dadda hənnyahaan kə vəgyaan ma dəvaan kiya fa hyimi kə iin tə vakaiyana, dlaḅ vəltər kə kaf kə kyalma kwatnah bamma sarti?

⁴⁶ Də bark nə kwatnahən kwada tləgara nə dadda hənnyahaan ḅa tlər ma səghaasəga.

⁴⁷ Bak jiiir wan tagkur naiya, da fəgardəmfəg kə kadlanngahaan ḅadəm damma dəvaan kə kiyava fa hyimmi tə vakaiya.

⁴⁸ Mbatak dadda nguḁi kwatanahəna, dlaḅa tagaratag kə ghəraan taakiya, ‘Da maay dadda hənnyahar saas wats biya,’

⁴⁹ da farzha kə iin kə kala tsaghwaha tləraana, dlaḅa zəgaan kaa həbgaan də lii həḅa kya.

⁵⁰ Akwama ḅagaabag əndkwaha, da saas dadda hənnyahaan daghuvali maay ma tādāan biya dlaḅa ma sarti sərgabi nə iin biya.

⁵¹ Da tləkəntləgg nə dadda hənnyahaan də tsəg ba vaivaiya, dlaḅa da vələr kə dlad əmtad də muuniyaha, vaakwaha da tuug nə uuda əmtad də ghwada dəv də tlərda.

25

Garava dəghwah kəlaawa

¹ “Ma kwahiin kə sarta, da gərav nə tləksəra ghərazhigəl də dəghwah kəlaawa kwa kəsarant kaaraha jahuramb da vaka dləgha zhiila ghuula.

² Dləḅ ma iitəra ar dlagaha, dləḅ dlaḅa ar dƳyamdƳyama.

³ Ma sarta kwa kəsarant nə dlagahaan kə kaaraha jahurambatəra, kəsarantbi kə wal vakaatər biya.

⁴ Lii dƳyamdƳyamna kəsarantkəsəg kə kaaraha jahuramb baz wal ma mərt vakaatəra.

⁵ Zəlamazəlməg nə zhiila ghuulən lakwti sagauwa, kaa njitərnjiig kə haara, ngal ba tsətəratsəg kə haara.

⁶ “Ma kyakyaka avəda, ngal cinngvacinng nə daag taakiya, ‘Wanam zhiila ghuula! Asama sa dləghgaana.’

⁷ Kaa ba ciig kə dəghwahaan kəlaaw əmtadaatəra, ar ḅadlənə kə kaaraha jahurambatəra.

⁸ Am nə dlagahaan taa kə lii dƳyamdƳyamna, ‘Gamkəməndugəg yaru kə wal ba həḁiikəna, adaba naa əmtsəg nə kaaraha jahurambamnda.’

⁹ Aiyam nə lii d̄yam̄d̄yam̄ən taa kə iit̄era, ‘Maaya, da tl̄ekiyamaara biya. Nguləm dam da vak lii v̄elgaan am s̄əgwa kə d̄əgaruwa.’

¹⁰ Daral ba nə iit̄er da s̄əgwa walna, lakwti saas kə iit̄era, s̄əghaas̄əg nə zhiila ghuula, kaa daas kə lii b̄adlarv̄əghab̄adl̄əg əmtad̄ də iina da vaka hwad̄aga, kaa h̄ədv̄arduh̄əd̄əg nə wakyagha.

¹¹ “T̄əhalakwaha, kaa s̄əgaas̄əg kə dl̄aga d̄əghwahaan dl̄əb̄na, am nə iit̄era, ‘Dadda ndannga, Dadda ndannga, wurk̄əmd̄antwurg kə wakyagha!’

¹² Kaa ngut̄erangug nə zhiilaghuul̄ən taakiya, ‘Bak jiira wan tagkur naiya, Ən s̄ərkur biya.’

¹³ “Mbakyarvad kwaha ndzamandz̄əg ba b̄adlāb̄adlana, ad̄aba am s̄ərgai kə faciya ma sart biya.

Garava kwanahah h̄ək̄ərd̄a

¹⁴ “Tl̄əks̄əra Daadamazhiḡəla band garava uudi kwada dagal də d̄əga, kaa d̄aht̄ərət kə kwatnahaan f̄ət̄ərd̄əm kə d̄əgahaan da mizha d̄əvaat̄era.

¹⁵ V̄əlar kə pall kə adawan alfu dl̄əba, pall dlāb̄ v̄əlar kə adawan alfu buwa, v̄əlar dlāb̄ kwatl̄ərən kə adawan alfu palla, makwaraat̄ər v̄əlghar ba kalkala ndz̄ədaana, Kaa dagalaana.

¹⁶ Kaa f̄əgarzhaf̄əg kə dadda kwa cauwa adawan alfu dl̄əb̄ən kə mb̄əda d̄əv bat wats̄əra, kaa ba tl̄ən̄at̄l̄əg kə iin kə yu alfu dl̄əb̄ tuuk vakaiya.

¹⁷ Bandkwah dlāb̄ dadda kwa cauwa adawan alfu buna, tl̄ək̄əna kə yu alfu bu tuuk vakaiya.

¹⁸ Kiyava dadda kwa cauwa adawan alfu pall̄əna, nəgh̄əghar bak kwad̄əgakwad̄əg kə aff̄ək h̄əd̄n̄an kə kwāba dadda h̄ənyahaan̄əna.

¹⁹ “T̄əhala z̄əlmaz̄əlm̄əga, kaa gwiyağh̄əra saas kə dadda h̄ənyaha kwatnahahaan kiyava s̄ərgas̄ər̄əg kə d̄əgiti b̄agara nə iit̄er də kwābiina.

²⁰ Kaa sagau kə dadda kwa cauwa adawan alfu dl̄əb̄ən də kwatl̄ərən kə alfu dl̄əba amaa, ‘Dadda h̄ənyaha, adawan alfu dl̄əb̄ wa v̄əlghwa n̄əngga. Wan nə yu alfu dl̄əb̄ naa tl̄ək̄əna nai tuuk vakaiya.’

²¹ Am nə dadda h̄ənyahaan taa kə iina, ‘Uusa, kwatnaha jiijiira, kwa f̄əvd̄əgh̄ər̄ətf̄əg t̄ə vakaiya. F̄əvd̄əgh̄ər̄ətf̄əg tsau də k̄əgh t̄əgh̄ər kə z̄ər d̄əgit h̄əd̄ik̄əna, ən da v̄əl̄akv̄əl̄əg kə tl̄əri juujig kwana. As̄əg sa dlaiḡ əmtad̄ də kaiya.’

²² “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu buwa adawana, amaa, ‘Dadda h̄ənyaha, alfu buwa adawan wa v̄əlghwa n̄əngga. Wan nə yu alfu bu naa tl̄ək̄əna nai tuuk vakaiya.’

²³ Am nə dadda h̄ənyahaan taa kə iina, ‘Uus, kwatnaha jiijiira, kwa f̄əvd̄əgh̄ər̄ətf̄əg t̄ə vakaiya. F̄əvd̄əgh̄ər̄ətf̄əg tsau də k̄əgh t̄əgh̄ər kə d̄əgit h̄əd̄ik̄əna, ən da v̄əl̄akv̄əl̄əg kə tl̄əri juujig kwana. As̄əg sa dlaiḡ əmtad̄ də kaiya.’

²⁴ “Kaa sagau kə dadda kwa cauwa alfu adawan pallna, amaa, ‘Dadda h̄ənyaha, ən s̄ərgas̄ərg mb̄ələmb̄əl̄ən b̄agak̄əv̄ də k̄əgha, agha ghuda hii vakavaki riigha biya. Agha vai ba dzaha d̄əgit vakavaki kutgha biya.

²⁵ Iin wa ḡədzakut kaiya, ən kwad̄a kə afka ən h̄əd̄n̄anna. Na kə d̄əgagha.’

²⁶ “Am nə dadda h̄ənyahaan taa kə iina, ‘K̄əgh, kwatnah̄ən k̄əlaadna, mand̄əlghna! Mbats agha s̄ərgas̄ər̄əg taakiya ən ghuda hii vakavaki riyana biya, dlāba ən vai ba dzaha d̄əgit vakavaki kutana biya.

²⁷ Maa f̄əghwif̄əg kə kwābar ma banka, maa bad saasar ən tl̄ək̄əna kə yu tuuk vakaiya!

²⁸ Mbakyarvad kwaha, cauwamarvacaug kə alfuwa adawan pallna am v̄əlar kə dadda kwad̄ alfu k̄əlaawna.

²⁹ Ad̄aba bad̄əm nə daddakwa də d̄əgita, da f̄əvarnaaf̄əga tl̄ək̄na b̄adyaka. Kwa maay də vakai biya, aanji h̄əd̄ik̄əni də vakai nə iina, da cauwav vakaana.

³⁰ B̄əlam̄d̄əmb̄əl̄əg kə k̄əlaada kwatnah̄ən damma gurtla. Vaakwaha da tuuḡ əmtad̄ də ghwada d̄əv də tl̄ərd̄a.’

Tughaha ard aagwaha guja

³¹ “Ma Sarti da saay nɛ Zɛra Uud ma ndanngɛraan ɛmtad dɛ zarha bɛlga Daadamazhigɛl badɛmma, ngal da cihura tɛ avɛd ndanng ma tlɛkɛsɛraana.

³² Da dzahvant nɛ uudaha duni badɛm da tɛvuukwana, da wahtɛrzha kɛ uudah hutsɛg buwa, bandkwa wahgarzh nɛ dadda piya alman kɛ tughah ard aagwaha guja.

³³ Da dzant kɛ tughah damma dɛvaa kafaana, aagwah da tɛ dɛvaa ghyabaana.

³⁴ “Tɛkalakwah da tagtɛrtag nɛ tlɛkɛs kɛ lii tɛ dɛvaa kafaanɛn taakiya, ‘Asamasɛg nɛ uuramɛn fakura nɛ Daadar kɛ barkna! Na dlɛghamadlɛghɛg kɛ tlɛksɛrɛn ɛadlakurna Daadamazhigɛl bamma fazha duniya.

³⁵ Adaba sarta kwandza njɛkwa nɛ waiya, vɛlamwavɛlɛg nɛ kɛ dɛga zɛga. Sarta kwandza njɛkwa nɛ andɛla, gamwadgɛg kɛ yuwa hɛbɛga. Ndzan ghulaba, dlɛghamkwidlɛghɛga.

³⁶ Ndzan maay dɛ sɛdav biya, vɛlamwavɛlɛg kɛ sɛdava. Ndzan yang biya, famwufɛg kɛ hyimiya. Ndzan ma guda bɛrfina, nɛghamwanɛghɛga.’

³⁷ “Tɛhalakwaha, kaa da ngugarngug nɛ uudaha jiijiir taakiya, ‘Yaazhigɛl, nɛghamnd kak hɛr nɛmnd njak wai kɛm vɛlak kɛ dɛga zɛgi? Bii njak nɛ andɛl kɛm gɛgku kɛ yuwa hɛbɛgi?

³⁸ Nɛghamnd kak hɛr nɛmnd agha ghulab kɛm dlɛghkani? Bii agha maay dɛ sɛdav kɛm vɛlak kɛ sadavi?

³⁹ Nɛghamnd kak hɛr nɛmnd agha yangbiya, bii agha ma guda bɛrfin kɛm nɛghkaani?’

⁴⁰ “Kaa da ngutɛrangug nɛ tlɛksɛn taakiya, ‘Ba jiir wan tagkur naiya, ɛagamaraɛag tsau kɛ daddakwa hɛdiikɛn pall ma kwanahaan kɛ zaraabaharna, bakalkal amaa ɛagwi ba kɛskaiya.’

⁴¹ “Tɛhakwah da tagtɛrtaag kɛ lii tɛ dɛvaa ghyabaan taakiya, ‘Yagham vakar lii tɛlafatɛfanɛna, damdɛg damma kaara fai kwa maay ghyinng ba dɛm biya, kwa ɛadlavarna kɛ Shatanah ard zarha bɛlgaana.

⁴² Adaba ndza njɛkwa nɛ waiya, vɛlamwa bi kɛ dɛga zɛg biya. Ndza njikwa nɛ andɛla, gamwad bi kɛ yu biya.

⁴³ Ndzan ghulaba, dlɛghamkwi biya, ndzan maay dɛ sɛdav biya, vɛlamwabi kɛ sɛdav biya, ndzan yang biya, dlaɛa ndzan ma guda bɛrfina nɛghamwa biya.’

⁴⁴ “Ghɛravaatɛr ndakwani ar da ngug taakiya, ‘Yaazhigɛla, nɛghamnd kak hɛr nɛmnd agha bɛsha wai, bi njak nɛ andɛl, bi agha ghulaba, bi agha maay dɛ sɛdav, bi agha yang biya, bi agha ma guda bɛrfina kɛm lɛwa kɛ fɛku hyɛmiyi?’

⁴⁵ “Kaa da ngutɛrngug taakiya, ‘Bak jiir wan tagkur naiya, ɛagamara bi tsau kɛ dadda kwa hɛdiikɛn pall ma uudahaanɛn biya, ɛagamwi bi kɛskai biya.’

⁴⁶ “Kwanahaan kɛ uudaha, ar da hɛba dlad tangw damma zɛrazɛra, uudaha jiiikiira ar damma shifɛga tangw damma zɛrazɛra.”

26

Diyaradiig nɛ tlɛvuukwah kɛ sawariya tsa Yesu

¹ Ghyɛnnga ba Yesu kɛ tagtɛr kwanahaan kɛ dɛgitah badɛmma, aiyama taa kɛ mbɛrzahaana,

² “Am sɛrgasɛrɛg taakiya tɛmaa ba hɛnng bu kɛ Hwadaga Haarakɛsa Dzava Hɛnyaha, da vɛlɛvda dlaɛ nɛ Zɛra Uuda da hɛrtɛvɛta.”

³ Kaa dzahav kɛ maalaha ma zhiila kɛsauufah ard tlɛvuukwah tɛghɛr kɛ uudaha ma vɛgya maal ba tingting ma zhiila kɛsauufah, kwa dɛhav dɛ Kayafa.

⁴ Kaa ba diya sawariya viya Yesu kɛ iitɛr da gɛlagɛl kiyava tsɛgaan kɛ iitɛra.

⁵ Aiyam nɛ iitɛra, “Bag yam bi sarta hwadag biya, haik kɛ ciya hɛnkal kɛ uudaha.”

Diyavaradiig nɛ walla tɛrshɛn kɛ Yesu ma Bɛtani

⁶ Ma sartɛn ndza ma Bitani nɛ Yesu ma vɛgya Siman kwandza njakɛn vɛcca.

⁷ Kaa sagau nə uusiin da vak Yesu də mərta kwa ɓagava də akura onis, righarighan də tərshən bətbət kwa ba pir ganan ɗiyarət dat ghər ma sartən ndza zaa dɛga zɛg nə iina.

⁸ Nəghəghara ba nə mbərzahən əndkwaha, kaa badzɛg kə ərvɪdmahudətəra, aiyam nə iitəra ma taatakətəra, “Badza ba dɛgiti nə wanna.

⁹ Maa vɛlavu nə tərshinna, maa tlavkənətlɛg nə kwaɓ ba ɗyaka maa vɛlavtərvɛlɛg kə talagaha.”

¹⁰ Sərgħaakasərɛg tsau nə Yesu kə dɛgiti ar tag nə iitəra aiyama taa kə iitəra, “Aujilbɛg am gaghya uusən əndkwani? Abi dɛgit maraw wa ɓagwi nə iina.

¹¹ Ba kəlaa hɛnga am ba əmtad də talagaha, ən maay nai əmtad də kuram kəlaa hɛngg biya.

¹² Kwan kə tərshinən aa ɗaigət nə iin tɛ vɛgharna, aa ɓag kwakyarvad ɓadla hɛɗa kaiya.

¹³ Bak jiijiir wan tagkur naiya, badəm nə vakavaki da tagav nə əlbɛg maraw ma duni badəmma, da ba tagav nə dɛgiti ɓagaa nə uusən kiyava dzamgaana.”

Haighanthaig nə Yahuda kə vɛla Yesu

¹⁴ Kaa ba dagal kə pal ma mbərzah kəlaawa tar buwna, kwa ɗahav də Yahuda Iskariyuti, da vak maalah ma zhiila kəsauufaha.

¹⁵ Aiyama, “Awam da vɛlgwa nə uuram, akwama vɛlankurvɛlɛgi?” Ar vɛlar kə sɛl kul həkərɗa.

¹⁶ Ciigət tɛ kwahiin kə sarta wa fɛgharza nə iin kə gata ɗuul vɛltər Yesu.

Zuuzɛg Yesu kə dɛga zɛga Hwadaga Dzava Hənyah əmtad də mbərzahaana

¹⁷ Daghuvala zəngwa Hwadaga Haara kəssa bəruudi kwal yista, kaa sagau nə mbərzahaan da vak Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Vaakwar wagħa naag nəng ma kəmənda ɓadlkana kə dɛgazɛg Hwadaga Haara kəssa dzava hənɣah kiyava zɛgaan kəskɛghi?”

¹⁸ Aiyama, “Damdɛg damma huɗa kəsa da vak uuda nə iina, tagamartaga, ‘Daada tsaga dɛgiti, waa taakiya, ɓagaabag nə sart kwan da zɛg nai kə dɛga zɛga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənɣah ma vɛgyagh əmtad də mbərzahaara.’ ”

¹⁹ Kaa ɓagaan kə mbərzahaan bandkwa tagatər nə Yesu kə ɓagaana, kaa ɓadlnaɓadlɛg kə iitər kə dɛga zɛga Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənɣaha.

²⁰ Bɛlaa ba hwaasa, ngal cihuran da za dɛga zɛga əmtad də mbərzahaan kəlaawa tar buwa.

²¹ Ar tɛghərdɛga za dɛga zɛga, am nə Yesu taa kə iitəra, “Bak jiijiir wan tagkur naiya, palla ma kurama da vɛla kaiya.”

²² Kaa njitərnjiig ba vaivaiya, ar farzha kə ndavgarundavɛg ba da palla palla ar taakiya, “Kai ni, Yaazhigəla?”

²³ Kaa ngutəranguga amaa, “Daddakwa za dɛga zɛg əmtad də kaiya ma kuwa, iin wa da vɛla kaiya.

²⁴ Zəra Uuda da əmtsɛg bandkwa vindava ma kakkadā Daadamazhigəl tɛghər kə iina. Dɛga zhuwadaal kə daddakwa da vɛla Zəra Uuda! Ngulən maa yava bi nə uuda nə iin biya.”

²⁵ Aiyam nə Yahud kwa vɛlɛt Yesu na, “Kai ni, dadda tsaga dɛgita?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Kəgh ndakwani tagħɛdataga.”

Za Jibiya Yaazhigəla

²⁶ Ar tɛghərdɛga za dɛga zɛga, kaa kəsgantkəsɛg nə Yesu kə bəruudiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, lahnən vɛltər kə mbərzahaana, amaa, “Namamma zamzəga, kwana iin nə vɛghara.”

²⁷ Kaa kəsgantkəsɛg kə iin kə kuwa yuwa inabiya, tagar kə uus kə Daadamazhigəla, vɛltəra amaa, “Həɓamhəbɛg badəmaruwa.

²⁸ Kwana iin nə avəzara dəga righa lanngiya kwa diyavda mbakyarvad uudah badyaka, kiyava bəsha haipahaatəra.

²⁹ Ən tagkurtaga, ən madlai da gwiya həbə yuwa inabiyin biya, bamma daghuvali ən da hubəg nai kə daalaan əmtad də kuram ma tləksəra Daadara.”

³⁰ Bəlara ba Yesu ard mbərzahaan kə əngsa, kaa sagal kə iitəra, ngal ba dagat kə iitər damma Aghwa kwa də Uufaha Zaitun.

Da bala agajawa sərgabi kə Yesu nə Bitrusa

³¹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bamma huḍa avəḍna, badəmaru am da mbədəg ma fadghəraru am da ḍukusa, mbakyarvad dəgiti da dzəgaar də kaiya, adaba ba vindavindan taakiya,

“ ‘Ənda tsəgaan kə dadda piiya almana,
da kwazəg nə agyaragyara tughwaha.’

³² “Təhala kwama da ciyakutciig nə uud də shiifəga, ən da dəгаа nai təghər kəskuram damma Galili.”

³³ Am nə Bitrus taa kə iina, “Aanji ar mbədən ma fadghəraatər badəm mbakyarvad dəgiti da dzəgaar də kəgha, ən da maay nai biya.”

³⁴ Am nə Yesu taa kə iina, “Bak jiir wan tagak naiya, bamma huḍa avəḍna, lakuti wiig kə ghwatkala, agha da bəgaan kə agajawa sərkwai shig həkərda.”

³⁵ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Aanji ən da əmtsəg əmtad də kəgha, ən da maay bəgaan kə agajawa səra kəgh biya.”

Tagarar bandkwah dlaḥ nə mbərzah badəmma.

Dzəgwadzəg nə Yesu kə zhigəl ma Getsamani

³⁶ Kaa dagal kə Yesu ard mbərzahaan damma Getsamani, aiymaa taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana, ən dagal da dzəgwazhigəl vaakwaha.”

³⁷ Kaa ba dagal kə iin də Bitrus ard zarha Zabadi buwa, ngal mbəkənbəga dlaḥa kaa badza ərvidmahuud kə iina.

³⁸ Amaa dlaḥ taa kə iitəra, “Badzəga ərvidmahudən ən dəvakai naina, anəgha ba tsakwitsəga. Ndzamandzəg vaakwana, uufamuufəg əmtad də kaiya.”

³⁹ Gavət ba nə iin dagal da təvuukw həḍiikəna, ngal tsəḍi kə iin kə ghəraan damma haay dzəgwa kə zhigəla, amaa, “Daadara, akwama bəgaabəga, kəswarakəssəg kə kwanən kuwa dlaḍa, bəkəvwaha, gat bi kə dəgiti ən naag nai biya, bamma dəgiti agha naag nənnga.”

⁴⁰ Sagha ba nə iin savak mbərzahaana, tlatəra həna haara, amaa taa kə Bitrusa, “Mbats am uufəgabi kə dəga aau pal əmtad də kai biya.

⁴¹ Uufamuufəga am dzəgwaan dlaḥ kə zhigəl haik dagau kəskuram damma fəshiga, shidəkw naagaana, vəgh wa dəmdəma.”

⁴² Kaa gwiya dagal kə iin kə dəga buwa, dzəgwa kə zhigəl amaa, “Daadara akwama da ghudkwaarabi nə wan kə dlaḍ bamma həbanuuhəbəga, aandzandzəg bat naagagha.”

⁴³ Gwiyağhəra ba nə iin saasa, tlatəra ba həna haara, Adaba haar wa ma gyiyaatəra.

⁴⁴ Kaa gwiya ḍutərəsḍuug kə Yesu, ngal ba gwiya dagal da dzəgwazhigəl kə dəga həkərda, kaa gwiya tagaan kə iin kə əlbəgi tagada nə iin wura.

⁴⁵ Kaa saas kə iin da vak mbərzahaan amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am badlaḥ ba hənahaar am ḍiya kuḍga? Wa bəgaabəg ci nə sart kwada vələv nə Zəra Uuda damma dəv kə yaa dadda haipa.

⁴⁶ Ciyamciiga, jiyam dagala. Wa səghaasəg nə dadda vəla kaiya.”

Viyavətviiḡ Yesu

⁴⁷ Ba ndzəgaan Yesu ba taa ghaiya, ka sagau kə Yahuda pall ma kəlaawa tar buwna, əmtad də dzahava dlamaa kəlaaw badyak də katsakarah ard də zadaha, bəlantər nə maalah ma zhiila kəsauuf ard də tləvuukwaha.

⁴⁸ Adaba tagatərdatag daddakwa da vɛlgaanən kə dɛga sɛrgi da marg nɛ iin taakiya, “Dadda kwanda bɛrhug nai na, iin nɛ uuda nɛ iin viyamviiga.”

⁴⁹ Bad saasaana, kaa dagau kə iin da tɛvɛgh kə Yesu amaa taa kə iina, “Uus, dadda tsaga dɛgita!” Kaa bɛrhugaan kə Yahuda.

⁵⁰ Aiyam nɛ Yesu taa kə iina, “Tsaghwa, bɛg kə dɛgiti aa sɛkadsɛga.”

Kaa sagau kə uudahiin, ar viyit kə Yesu ar hɛkynana.

⁵¹ Nɛghɛgha ba nɛ pal ma lii ɛmtad dɛ Yesu ɛntkwaha, ngal tɛdɛda kə katsakaraan ghudarda kə hyimmi kə kwatnaha maal ba tingting ma zhiila kɛsauufaha.

⁵² Am nɛ Yesu taa kə iina, “Gwidɛmgwiig kə katsakaragh damma kumbɛghaana, adaba badɛm daddakwa tɛdɛda katsakara, da tsɛg ba katsakara.

⁵³ Mam tlɛg nɛ uuram ɛn dɛhgant bi kə Daadar, tlɛgwadi ba watswats kə zarha bɛlg kwa juujig kə dakwala tlaujah kɛlaawa tar bu biya?

⁵⁴ Ai ci tsaa, da righav ndandar wa tagada nɛ ɔlbɛga Daadamazhigɛl vindavindan taaki ba pakat wanɛn kə dɛgit dzɛgardzɛgi?”

⁵⁵ Ma kwahiin kə sarta amaa taa kə uudahiina, “Amaa sagau dɛ katsakarah ard dɛ zadah da viya kai bandgi ɛn dadda zaa dɛuula? Ba kɛla hɛnnga ɛn bamma gaagazaiya Vɛgya Daadamazhigɛl ɛn tsaga dɛgita, viyamkwa biya.

⁵⁶ Badɛm wanahaan dzɛghaar ba kiyava righa dɛgiti vindara nɛ tlayanngha ma ɔlbɛga Daadamazhigɛl vindavindana.” Cinnaraba nɛ mbɛzahaan kwanɛnna, kaa ta dagalaatɛr kə iitɛr badɛm ar dɛuwarsa.

Yesu tɛvuukwa lii ma gyidya

⁵⁷ Kaa lanngaan kə lii viyarɛt Yesu dagal da vak Kayafa, zhiila kɛsauuf maamaala, vakavaki dzaharvɛt nɛ maalaha lii tsaga adzahadzah ard tlɛvuukwaha.

⁵⁸ Kaa gatɛrgatɛg kə Bitrus mahal mahal ba bitky tangw dat ghaiya wakyagha zhiila kɛsauuf maamaala, kaa daas kə iin damma gaagazayan cihura ɛmtad dɛ lii uufa wakyagh kiyava vaza dɛgiti da dzɛgardzɛga

⁵⁹ Kaa ba gata shiidaha fiid kwada tagav tɛghɛr kə Yesu nɛ zhiila kɛsauufah maamaal ard lii ma gyid badɛmma, kiyava tsɛgaan kə iitɛra.

⁶⁰ Tlarkɛna biya, bakɛvakwaha mɛng nɛ kyalma uudah ba dɛyak sarɛv sa bɛa shiida fiida. Tɛhalakwaha kaa sagau kə uudah buwa

⁶¹ aiyam nɛ iitɛra, “Kwan kə uuda wa taga taaki, ‘ɔn dlagndlag kə vɛgya Daadamazhigɛla, ɛn gwiya ndɛrɛt bamma hɛng hɛkɛrdɛ.’ ”

⁶² Kaa ciig kə maal ba tingting ma zhiila kɛsauufaha, amaa taa kə Yesu, “Agha maay dɛ ɛlbɛg biya? Shiidɛn tag nɛ uudahaan tɛghɛr kɛskɛghɛnmi?”

⁶³ Mbɛdabi Yesu kə ghaiyaan biya. Aiyam maal ba tingting ma zhiila kɛssauufah taa kə iina, “Adabad Daadamazhigɛl kwad shifɛga, tagkɛmndtag akwama kɛgh Kɛristi, Zɛra Daadamazhigɛla.”

⁶⁴ Aiyam nɛ Yesu taa kə iina, “Band kwagha tagda nɛnnga. ɔn tagkurtag badɛmma, ciigɛt ndakwana am da nɛghɛganɛghɛg kə Zɛra Uuda cihurgan tɛ dɛvaa kafa Dadda Ndzɛda, sii ma akumba zhigɛla.”

⁶⁵ Kaa tahdatahɛg kə maal ba tingting ma zhiila kɛsauufah kə sɛdɛvaan mbakyarvad badzɛga ɛrvidmahuud amaa, “Badzadabadzɛg kə dɛaga Daadamazhigɛla! Kwar kaci kə shiid wa kiyam gwiya naag nɛmyami? Amaa cinnagacinnag aa badza dɛaga Daadamazhigɛla.

⁶⁶ Au wamaa nɛghɛga nɛ uurami?”

Kaa ngugangug kə iitɛr taakiya, “Tlaltlɛg maa tsɛvana!”

⁶⁷ Kaa tafgarvatafɛg kə iitɛr kə ashaghwwai ma hudvɛga, ar dlaghara kə tsɛga, ar bɛlara kə mahupennga,

⁶⁸ ar taakiya, “Tagkæmndtag kə tlayanngəra, akwama ba kəgh nə Kəristiya, tag kə dadda kwa tsaktsəga!”

Balaabaləg Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu

⁶⁹ Ma kwaniin kə sarta, ndza cihurgan ma gaagazaya hənnyahiina Bitrusa, kaa sagau nə dəghwiin batlər hənnyahiin da vakaan amaa taa kə iina, “Abi ghəravagh ndakwi agha əmtad də Yesu uuda Galilin!”

⁷⁰ Kaa bala gajau kə Bitrus təvuukwatər badəmma, amaa, “Ən sərgabi nai kə dəgiti agha tag nəng təghər biya.”

⁷¹ Saal ba nə iin samma bərcama, kaa nəghəganəghəg nə dughwi tlərən kwa 6a tlər ma hənnyahiina, amaa taa kə lii ghacga vaakwahiina, “Kwanən kə uud araa ndzaa əmtad də Yesu uuda Nazarat!”

⁷² Kaa gwiya bala agajau kə Bitrus baz zaha ngwadəg taakiya, “Ən sərga bi var kə uudanən biya.”

⁷³ Təhala zəlam ba hədīkəna, kaa sagau kə lii ghacga vaakwahiin davak Bitrusa, am nə iitəra, “Ba pakat kəgh ndakwani agha pal nəng ma iitər yaana. Ghayi agha tag nəng wa markadamarəga.”

⁷⁴ Ngəl farzha kə tlafa ghəraana, ndaha ngwadəga, taakiya, “Ən sərgai var kə uudanən biya.”

Təhala kwaha kaa wiig kə ghwatkala.

⁷⁵ Kaa dzamnadzaməg Bitrus kə əlbəgi tagghar Yesu taakiya, “Lakuti wiig nə ghwatkal hinana, agha da bəgaan kə agajawa sərkwai shig həkərda.” Kaa dagal kə Bitrus da gyimal ngəl tuug kə iin ba vaivaiya.

27

Yesu təvuukwa Gumna Bilatus

¹ Wura ba kəssa, kaa dəya sawariya tsa Yesu kə maalaha zhiila kəsauufa ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa badəmma.

² Ar ngwadarna kə dəva, kaa langan kə iitər dagala, ar vələr kə gumna Bilatus.

Əmtsəga Yahuda

³ Nəghəgha ban Yahud kwa vələt Yesu taakiya, ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu, kaa mbəkənmbəg ma ərvīdya, ngəl daas kə iin davak lii maamal ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, gwitərdan kə səl kul həkərda adawanən cauwa nə iinna.

⁴ Amaa, “Baganabag kə haipa kwa vələnət nai kə dadda kwa maay də haipən kiyava tsəgga.”

Aiyam nə iitəra, “Au lambaməndi? Waigagh kəskəgha.”

⁵ Diida kə iin kə kwaḃa adawanən ma Vəgya Daadamazhigəla, ngəl dagal hərtət kə ghəraana.

⁶ Ar cagant maalaha zhiila kəsauufahən kə kwaḃəna, amaa nə iitəra, “Dzah laḃa kwaḃiin də kwaḃ Vəgya Daadamazhigəla, adaba kwaḃa avəza.”

⁷ Kaa diya sawari kə iitər təghər kwaḃiina, ar səgwa kə vakavak vak lii ndəra shakka, adaba nal kə vaka həḃa zər ndzəgaha.

⁸ Kwakyarvad kwan wa dəhav nə iin gwastan də vaka avəzna.

⁹ Təd vad kwan wa righavant nə dəgiti tagada nə tlaiyanng Irmī taakiya, “Kəsavantkəsəg nə səl kwul həkərda adawana, kwaḃi haiyarant nə uudaha Israil kə diigaan tə iina.

¹⁰ Ar səgwa kə vakavaka vak lii ndəra shak də vakaiya, bandkwa tagghwa Yaazhigəla.”

Yesu təvuukwa Bilatus

¹¹ Ma sartən ghacgan nə Yesu təvuukwa gumna, kaa ndavgarundavəg kə gumən taakiya, “Kəgh nə tləkessa Yahudaha?”

Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Bandkwa agha tagda nənnga.”

¹² Kaa ghwadgarnəs əlbəg kə maalaha zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha, tagatər bi nə Yesu aanji ndau biya.

¹³ Aiyam nə Bilatus taa kə iina, “Agha cinnga bi kə əlbəgahaan ar tag nə iitər təghər kəskəghən biya?”

¹⁴ Ngughara bi Yesu kə ndavəg aanji pal biya, kaa ba 6a jappər kə gumən ba vaivaiya.

Ghudavardaghudəg shariya əmtsəg kə Yesu

¹⁵ Ma kwar kə sarta Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyaha, nətnəg gumən kə 6əla uud pal sagal ma guda bərfin kwa naag nə uudaha.

¹⁶ Ma kwahiin kə sart ndza məng nə εvyə kwa sərvasərg ba vaivai ma guda bərfin daagaan Barabbas.

¹⁷ Dzaharvət ba dlamaa kəlaawa, kaa ba ndavtərundavəg kə Bilatus taakiya, “War wam naag nə uuram ən 6əlkurəsi? Barabbas nii Yesu kwa dəhav də Kristiyinhi?”

¹⁸ Adaba sərghaakasərg Bilatus taakiya kwakyarvad shiləg wa vələda nə iitər kə Yesu.

¹⁹ Cihurgan tə avəda ta shari Bilatusa, kaa 6əlgant6ələg nə uusaan kə ghaiya amaa, “Aa tap bi kə uuda jiijiirən biya, adaba mbakwambəg nə dlad ma səng haniin təghər kə iina.”

²⁰ Kaa shahtərshahəg kə maalaha zhiila kəsauufah kə dlamakəlaaw aa tagartag taakiya aa 6əlvərs6ələg nə Barabbas, aa tsəvatsəg nə Yesu.

²¹ Kaa gwiya tagtərtag kə gumnən taakiya, “Kwar ma uudahaan buna wam naag nə uuram ən 6əlkurnəsi?”

Aiyam nə iitəra “Barabbas.”

²² Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Auci wanda 6ag nai də Yesu kwa dəhav də Kəristini?” Kaa ngugangug kə iitər badəm taakiya, “Aa hərtəvəthərtəga!”

²³ Am nə Bilatusa, “Kwakyarvad auwi? Au nə haipi aa 6aga nə iini?” Bakəvakwaha, gwiya fararaa bad fəg nə uudah kə diya cauwa, ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəga!”

²⁴ Nəghəgha ba nə Bilatus taakiya maay nə dəgiti da 6aga6ag nə iin biya, dlabə uudaha ar naa ciya jaaga, kaa gət kə iin kə yu barda kə dəvahaan təvuukwa uudaha, amaa, “Zhiğəlaa dəvar ma kunnəgə, tləkwiibi nə avəza uuda jiijiirən biya. Ba kwa vakaruci waha.”

²⁵ Kaa ngugangug kə uudah badəmna, am nə iitəra, “Dəgshiga avəzaana aa dəg damma kungyamnda ard zarhamnda!”

²⁶ Kaa 6əltərnəs6ələg kə iin kə Barabbas. Təhalakwa dlaghavaru kii6 kə Yesu, vələda kə iin kiyava hərtəvəta.

Nenernenig tlaulah kə Yesu

²⁷ Təhalakwaha, kaa langaan kə tlaulaha gumən damma gaagazaiya vəgya gumna, ar dzaharaa kə dakwala tlaulah badəm da təghər kə iina,

²⁸ ar səfərdan kə sədava, ar tsugdəm ma sədav kyang hulfa dəga tləksaha.

²⁹ Ar 6agara kə dzakwa kwarəg də dəga taka, ar farəm maghəra, ar faraa kə həkya zad ma dəvaa kafaana, təhalakwaha ar kəla kə ghunj təvuukwan ar nenigaan ar taakiya, “Kəm ma barkagh tləksa Yahudaha!”

³⁰ Ar tafarva kə ashaghvwaiya, ar cauwarva kə zadiina, kaa kalgaan kə iitər də zad maghəra.

³¹ Ghyəngara ba nə iitər kə nenigaana, ar səfərdan kə sədavən kyangna, ar tsugwardəm kə sədavahaana. Kaa langaan kə iitər kiyava hərtəga.

Hərtəvəthərtəg nə Yesu

³² Ar təghərdəga dagala, kaa fadzaghər kə iitər də zhiila Sayirin, daagaan Siman, kaa fəraafəg kə iitər kəsa tlabə həta Yesu bad ndzədə.

³³ Daral ba nə iitər da vakavaki dahav də Golgota, dəgiti tuukvakai nə Golgota, iin kuwa ghəra.

³⁴ Kaa vəlgarvələg kə iitər kə yuwa inabi laḅalaḅan də dəgit dyahdyaha kiyava həḅgaana, tapghana ba nə iina, ləwa kə həḅgaana.

³⁵ Hətaret ba nə iitəra, kaa ba tagwnatagw kə iitər kə sədavahaan tədvd tsa tsatsa.

³⁶ Təhalakwaha, kaa cahwarga cahwarəg kə iitər vaakwahiin ar uufəgaana.

³⁷ Kaa bəgətbəg kə iitər kə haipaan vindavindan təvaghəraan taakiya, “KWANA IIN NƏ YESU TLƏKSA YAHUDAHA.”

³⁸ Kaa hətəvəthərtəg dlaḅ nə gəlah bu əmtaf də iina, pal tə dəvaa kafaana, pal tə dəvaa ghyabaana.

³⁹ Uudahi ar tə duula dagala ar nenigaana, ar gajaga ghəra,

⁴⁰ ar taakiya, “Kəghi tagh taakiya agha dlagnadlag kə Vəgya Daadamazhigəl agha gwiya ndərət bamma həng həkərda, katəgci kə ghəragha, akwamma agha ba zəra Daadamazhigəla, asəgci saay tə tlaḅa hərtəgən ndana!”

⁴¹ Nenner bandkwah dlaḅ nə maalaha zhiila kəsauufaha ard lii tsaga adzahadzaha Muusa ard tləvuukwaha, ar taakiya,

⁴² “Katghantkatəg kə uudahi tlərna, pilgharvaapiləg kata ghəraana. Akwama ba iin nə tləksa yaa Isra'ila, aa sasəgci saay ndan tə tlaḅa hərtəgna, lakwti kəmnda fədghərətəfəg də iina

⁴³ Tsaghər tə Daadamazhigəl tsauwa, aa katəgci nə Daadamazhigəl ndakwana, akwama ba naagaana, adaba tagadatag taakiya, ‘Ən Zəra Daadamazhigəla.’ ”

⁴⁴ Bandkwah dlaḅ nə gəlah buna kwa hərtəvətərət əmtaf də iina, ghəravatər ndakwani nenərnenga.

Əmtsəga Yesu

⁴⁵ Ciigət də vaci təghəra, tangw damma karfe həkərda hwaasa, hədgharduhədəg nə gurtl kə lard badəmna.

⁴⁶ Tamaha karfe həkərda faciya hwaasa kaa dzəghantdzəg nə Yesu kə ghaiya, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigəlara, Daadamazhigəlara, fiighkwada kwakyarvadawi?”

⁴⁷ Cinngaraba nə kyalma uudahi ghaciga vaakwahiin əndkwaha, am nə iitəra, “Iliya wa daag nə uudanəna.”

⁴⁸ Bat watswatsəra kaa əmndərg kə palləraatəra sədaa kə abarabara, rəmndaa kə iin ma yuwa zəra inabi kwarekreka, fət tə zad vələr kiyava həḅga.

⁴⁹ Am kyalma, “Duwamarsduug ndana, vaziyamvazəg mbatak da sii nə Iliya da katəgaana.”

⁵⁰ Kaa gwiya dzəgantdzəg nə Yesu kə ghai bad halavuuwa ndzədaana, təhalakwaha vəlda kə shifəgaana.

⁵¹ Bamma kwahiin kə sart wa təhəm bələḅələ* kwama Vəgya Daadamazhigəl hutsəg buwa, ciigət maghər damma suuha. Kaa gajagav kə haaya, akurah dlaḅa caḅaracaḅəga.

⁵² Kaa wargətwarəg kə gətlaha, badyak nə uudaha jijiiri əmtsaharaəmtsahəga, ciyarətciig də shifəga,

⁵³ saharalsahəg ma gətlahaatəra. Təhala ciiga Yesu ma gətlaha kaa daas kə iitər damma gədərəkəs caccuwanacaccuwana, nəghartərnəghəg nə uudah badyaka.

⁵⁴ Ma sartən nəghəgha nə tlauja Roma maamaalən ard lii uufa Yesu kə gajagava haaya ard dəgiti dzəghaardzəg badəmna, kaa gədzəg kə iitər ba vaivaiya, aiyam nə iitəra, “Ba pakata, ndza Zəra Daadamazhigəla!”

⁵⁵ Məng dlaḅ nə kyaləma əngwasah badyak kwa gatar Yesu kəsantaan ma Galili ar ba məlgaruməlga. Kaa ghacigaghacig kə iitər ba ndzadfa, ar vaza dəgiti dzəgaardzəga

* **27:51 27:51 Bələḅələ:** Iin sədav kwa hədavardu nə ghaiya gud kwa Juujig kə Caccuwanacaccuwana ma Vəgya Daadamazhigəla.

⁵⁶ Ma iitëra mëng në Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakuba ard Isuvu, dlaða ard babba zarha Zabadi.

Hæda Yesu

⁵⁷ Bëlaa ba hwaasa, kaa sagau kë dadda hyahiina, zhiil Arimatiya, ðaagaana Isuvu, gharavaan ndakwani mbërza Yesu.

⁵⁸ Kaa dagau kë iin davak Bilatus da ghala tluuwa vëgha Yesu. Ngäl ba vëlgavëlëg në Bilatus kë ðuula kësgaana.

⁵⁹ Kaa kësgantkësëg në Isuvu kë tlëwa vëgha Yesu, fadant ma këlpan kwal laliya.

⁶⁰ Fëðëm kë iin ma daala gëtlëana, kwa hurghana në iin ma kura. Hëðardu kë iin kë ghaiya gëtlëin ðë maandala akura, kaa ba dagalaana.

⁶¹ Maryam Magadala, ard kwa pal kë Maryam ar cuhurgan ba gyakad ðë gëtlëina.

Lii uufa gëtlëina

⁶² Wurga kësëana, tëhala Faciya Badlavëgha† kaa dzahvëtdzahëg në maalaha zhiila kësauufah ard Farisah tëvuukwa Bilatus,

⁶³ Aiyam në iitëra, “Këm ma barkagha. Dzamamndnadzamëg kë dëgiti taga dadda vala uudën sarta kwan ndza ðë shifëg në iin amaa, ‘Ën da ciig ðë shiifëg tëhala hëng hëkërda.’

⁶⁴ Mbakyarvad kwaha, fëtëraafëg kë uudah da uufa gëtlën ba vaivaiya tangw dat hëng hëkërda, haik kë dagal kë mbërzahaan da ghëla tluuwa vëghaana, adaba ar da tagtërtëg kë uudah taaki ciyitciig ma gëtlaha. Valga hala da jëguujig kë valga zëngw ba vaivaiya.”

⁶⁵ Aiyam Bilatus taa kë iitëra, “Dzëgamëtdzëg kë tluujaha, damdëg da uufëgaana, ðagamëg këlëa ndzëðaruwa.”

⁶⁶ Kaa dagal kë iitër da uufa gëtlëina, ar tsët kë dëga sërga tlëkës të akura gëtlëina, dlaða ar fëtëraa kë tluujah kë uufëgaana.

28

Ciiga Yesu ma gëtlaha

¹ Dal ba faciya ngiiga Yahudaha, daghuvala laad ba wur kësë, kaa dagal kë Maryam Magdaliya ard kwa pallën kë Maryam da zhara gëtlë.

² Kaa gajagvëtgajag haay badyakðyaka, adaba zër bëlga Daadamazhigël wa sahi ma zhigël da tlëgarwa akurën kwa hëðavardu ðë gëtlëna, cihura tëvakaiya.

³ Ndzëgënan mbiig band wukiðëga. Sëðavaan madëkw ba tëll band tluuzha.

⁴ Nëghëghara ba lii uufëgaana, kaa gëdzgëtgëdzëg kë iitër ba vaivaiya, tëg në vëghatëra, ar mbëða damma haay bandgi ëmshaharaëmshahëga.

⁵ Am Zër bëlga Daadamazhigëlën taa kë ënghwasahaana, “Gëdzam biya, ën sërgasërëg am gata Yesu kwa hërtavëtta.

⁶ Maay vaakwan biya, ciyitciiga band kwa tagada në iina, wan vakavaki hënggavna në iina.

⁷ Damdëg ba watswatsa tagamtërtëg kë mbërzahaan taakiya, ‘Ciyitciig ma gëtlaha, wada dëgaa në iin tëghër kësukuram damma Galili, am da nëghëga vaakwaha.’ Ëna sëgga bak tagkur kwanëna.”

⁸ Kaa hadzala dagal kë ëngwasahiin vaka gëtlëina, gëdzarëtgëdzëga bakëvakwaha ar dlaig ba vaivaiya, kaa ëmdëra daas kë iitër ar tagtër kë mbërzaha Yesu.

⁹ Kaa tlëtëraatlëg kë Yesu bad ghëraana, amaa taa kë iitëra, “Gäbër tëghër kësukurama!” Kaa gavva daas kë iitër ba mbëv da tëvëgh kë iina, ngäl bërhwä shigahaan kë iitër ar ðagarnës kwatnaha.

¹⁰ Am në Yesu taa kë iitëra, “Gëdzam biya. Damdëg tagamtërtëg kë zaraabahar aa dardëg damma Galili, ar da nëghëkwa vaakwaha.”

† 27:62 27:62 *Wurga kësëana, tëhala Faciya Badlavëgha*: Sëvda iin faciya ngiiga Yahudaha.

Əlbəgi dardaa lii uufa gətla

¹¹ Ar təghərdəga daas nə ənghwasahiina, kaa daas kə kyaləma lii uufa gətlahən damma kəssa, kaa tagtərtəg kə iitər kə dəgiti dzəghaardzəg bədəm kə maalah ma zhiila kəsauufaha.

¹² Dzahavət ba nə maalah ma zhiila kəsauufah ard tləvuukwaha dlamaa kəlaawa, kaa dəya sawari kə iitər ar vəltər kə kwaḡ bədyak kə tlaujaha.

¹³ Aiyam nə iitəra, “Tagamtərtəg kə uudah taaki, ‘Mbərzahaan wa ghələrda kavəd ma sarta kwa tsakəmnda haara.’

¹⁴ Aanji dəm nə əlbəgən damma hyəmmi kə gumna, kəm da tagartəg nəmnd kə əlbəga, am da maay həba dlad biya.”

¹⁵ Kaa caugacaug kə tlujah kə kwaḡiina, ar tagda band kwaa tagavtəra. Kwanən kə əlbəga, gwastaan ar ba kutgaan Yahudaha.

Tləri vələtər nə Yesu kə mbərzahaana

¹⁶ Kaa dagal kə mbərzahaan kəlaawa təkikən damma Galili, damma aghwən tagatər nə Yesu taaki aa dzarghəradzəga.

¹⁷ Nəghara ba nə iitəra, kaa ḡagar kwatnahər kə iitəra, bakəvakwaha, kyalmatər ḡagar ndaundauwa.

¹⁸ Kaa saas kə Yesu sa təvəgh kə iitər amaa, “Vəlgəhwavələg nə uud kə ndzəd bədəm ma ghərazhigəla ard duniya.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha, damdəg namtərdanəg kə uudaha duni kə mbəzahar bədəmma, am ḡagtəra kə tsuufəg ma daaga Daada, ma daaga Zəra, ard Shidkw Daadamazhigəla.

²⁰ Tsagamtərtsəg kə dəgitahi tagankur nai bədəm aa faraarafəga. Ba pakata ən ba əmtəd də kuram ba kəlaa hənnga tangwa damma ghyinnga zamana.”

ƏLBƏG MARAW TƏDVAD Markus

Əlbəga Yuhwan Dadda kwa bagar Tsuufəg kə Uudaha

¹ Kwanəna iin nə əlbəg maraw təghər kə Yesu Kəristi, Zəra Daadamazhigəla.

² Bandkwa fəgharza nə tlayang Ishay kə vindəgaan ma kakkadaan taakiya, “Am Daadamazhigəla, ‘Ənda bəlgaan kə zər bəlgar kiyava bədlak dūul lakuti aghada saaya.’”

³ Uudana bəla tləhəg ma təghala taakiya, “Badlamarna bədləg kə dūulaan kə Yaazhigəl ba ndəddə.”

⁴ Tsugwa ba nə Yuhwan dadda tsufəg ma təghala, kaa tagtər əlbəga Daadamazhigəl kə uudaha. Amaa taa kə iitəra, pəlampələg kə ghəra bəg kura nə uud kə tsuufəga, dlaḅa bəshkurna Daadamazhigəl kə haipaharuwa.

⁵ Kaa ba sagau kə uudah bədyak ma haiya Yahudiya, ard uudah ma kəssa Wurshalim da vak Yuhwana. Ar tagaan kə haipahatəra, bəgtəra kə iin kə tsuufəg ma zaagha Judan.

⁶ Səḁavi tsuguv Yuhwan bəgava də guja adləgwama. Dəga ndzəḁa huḁaana bəgava də həluwa, dlaḅa dəga zəgaana, ndzaba ayayuwa ard yuwa mamma.

⁷ Kaa tagtərtəg kə iin kə uudah taakiya, “Daddakwa da sagau tə halara jakwaraajig də ndangəra, kwa tlanalbi nai kə ngəghrangəg da pəla aanji zawwa kimbakaan biya.

⁸ Kai ən bəgkur də yu kə tsuffəga, iina da bəgkur də Shəḁəkwa Daadamazhigəl kə tsuffəga.”

Bagavarabəg Tsuufəg kə Yesu

⁹ Makwahiin kə sarta, səghaasəg nə Yesu saama kəssa Nazarat ma haaya Galili. Kaa bagarabəg kə Yuhwan kə tsuffəg ma zaagha Judan.

¹⁰ Bad sagal Yesu ma yuwa, kaa nəghəganəghəg kə ghərazhigəl wurga, dlaḅa kaa tsugwatsugw Shidəkwa Daadamazhigəl saay da təghər kə iin band garava kakura.

¹¹ Kaa cinngalcing nə kungy sii ma ghərazhigəl taakiya, “Kəgh zərara, ən wayakwaig ba vaivaiya.”

Fəshafəshəg Shatanah kə Yesu

¹² Zəlamai təhala kwah biya, kaa langaan kə Shəḁəkwa Daadamazhigəl kə Yesu damma təghala,

¹³ həngaan kwul uufad ba vaakwaha, fəshgaan Shatanaha. Yesu ndzar əmtad də dəg təghalaha, dlaḅa zarha bəlga Daadamazhigəla sarəvsəg da məlgaruməlga.

Fəgharzhafəg Yesu kə 6a tləraan ma Galili

¹⁴ Təhalakwa bəlavdəm Yuhwan ma guda bərfina, kaa dagal kə Yesu damma Galili taa əlbəg maraw təghər kə Daadamazhigəla.

¹⁵ Amaa, “Bagaabəg sarta. Tləkəsəra Daadamazhigəl hərzəthərzəg saaya. Pəlampələg kə ghəra, am fədgəhərət tə əlbəg marawəna.”

Dahatərəḁahəg Yesu kə Lii Vaiya Kilfah Uufada

¹⁶ Ghuda dagal nə Yesu təvəgh kə yuwahaiya Galili, kaa nəghəganəghəg kə iin kə Siman ard zərababbaan Andrawus, ar bəla amshiyaha vaiya kilf ma yuwahaiya adaba ar ya dadda vaiya kilf nə iitəra.

¹⁷ Am Yesu taa kə iitəra, “Gatamkwagətəga, ən da nəkurdalnəg kə lii ḁaha uudah sa vakara.”

¹⁸ Bat watswatsəra, kaa dūgarsdūug kə iitər kə amshiyaha vaiya kilfatəra, kaa gatəgaan kə iitəra.

¹⁹ Gavət ba nə iin da tøvukw hədikənana, kaa nəghəganəghəg kə iin kə zarha Zabadi, Yakuba ard Yuhwana. Ar ma pərayuwa, ar bādla amshiyaha vaiya kilfaatəra.

²⁰ Bat watswatsəra kaa dəhtərət kə iina, kaa dūgarsdūug kə iitər kə daddaatər Zabadi ma pərayu əmtad də lii hutsarant nə iitər kə 6a tləra, kaa gataa Yesu kə iitəra.

Dadda kwad Shədkw Ghwadā

²¹ Yesu ard lii gatəgaan daragha damma kəssa Kafarnahuma. Baga ba Faciya Ngiiga, kaa daas kə iin damma guda dzahava Yahudaha, kaa farzha tsagtər dəgit kə uudaha.

²² Kaa 6a jappər kə iitər də tsagaanana, adaba tsagətər dəgit ba kalkala, gərgər də dūuli tsag nə lii tsaga adzahadzaha Musa.

²³ Maay ma taadətər biya, kaa dəgaadəg kə uuda nə iin kwa də shədək w ghwad damma guda dzahava, huuləg taakiya,

²⁴ “Au lambagh də kəmənd Yesu Uuda Nazaret? Agha sagau da ghyəhha kəmənda? Ən sərgasərga magha war nəngnga. Kəgh daddakwa Caccuwanacaccuwanan sahi vak Daadamazhigəla.”

²⁵ Kaa cagaraacag nə Yesu kə gyi kə shədək w ghwadəna, amaa taa kə iina, “Dəw amənga. Assagal ma uudanəna.”

²⁶ Kaa gajagantgajag ba dladlad nə shədək w ghwadən kə uudanəna. Kaa huuləg kə iin dla6a kaa tsugwa dagalaana.

²⁷ Badəm nə uudahi ndzar vaakwahiin ar 6a jappər ba vaivaiya, baz ndava ghərahaatər kə iitər taakiya, “Au wa nə iini? Kwar kə daala tsaga dəgit wani? Tsaga dəgit ba kalkala. Baz fətəraafəg kə iin kə shədək w ghwadəh kə 6a dəgiti naag nə iina.”

²⁸ Caaricaari nəghar bak cinngalcing nə əlbəg təghər kə iin aanji taakwar mahudā haaya Galili.

Mbəghanambəg Yesu kə Babba uusa Bitrus

²⁹ Ba də Sagala Yesu əmtad Yakub ar də Yuhwana ma guda dzahava, kaa daas kə iitər da vəgyaz Bitrus ar də Andrawus.

³⁰ Babba uusa Bitrus həngan njəkən fəda. Bat watswatsəra, kaa tagartag kə iitər kə Yesu kə əlbəg təghəra.

³¹ Kaa dagau kə iin da vakaana, hakyənan kə dəvaan ciyanta. Kaa dūgarsdūug fədiina, təhalakwaha bagtəra nə uusən kə dəgzəga.

³² Dəghwaasa, təhala daaya faciya, kaa sədəvsəg kə uudah kə lii yangbi badəm ard lii də shədkw ghwad ma vəghahaatra.

³³ Kaa dzahav kə lii ma kəsiin badəm təghaiya hənyahiina,

³⁴ kaa mbahnambahəg nə Yesu kə lii də kuzah shahshaha. Lagudan baz shədək w ghwad mavəgh kə uudaha ba dyaaka. Duwatərnai kə shədkw ghwadəh kə taaghai biya, adaba ar sərgasərg ghəravaatər taaki ma war nə iina.

Dal da taa əlbəg Maraw Yesu

³⁵ Dlakadur ba wurra, lakuti cag nə kəsa, ciyitciig nə Yesu dūgharsdūug kə hənyaha, kaa dagal kə iin da vakavaki maay band war biya. Dzugwa kə iin kə zhigəl vaakwaha.

³⁶ Kaa dagal kə Siman əmtad də tsaghwaha dagalaan da gatəgaana.

³⁷ Tlararaa ba nə iitəra, kaa tagaratag kə iitər taakiya, “Badəm nə uudah ar gatakəgha.”

³⁸ Ngwangwug nə Yesu amaa, “Jiyam dagal damma gədzər kəssahi kwa heffa, kiyava da taa əlbəg maraw kəkai vaakwah dla6a. Adaba sanhi mbakyarvad kwah naiya.”

³⁹ Təhala kwaha kaa gwaivagwaig kə iin badəm ma haaya Galili, taa əlbəga Daadamazhigəla ma guda dzahavaatəra. Lagwdaan dla6 kə shədkw ghwadəh ma vəgha uudaha.

Mbəghanambəg Yesu kə Dadda Vəca

⁴⁰ Məng nə uuda nə iin njəkən vəca səv sa vak Yesu, kəla kə iin kə ghunja kaa ghalgaan taakiya, “Ma haighanthaiga, agha mbəkwiimbəgga.”

⁴¹ Kaa zhugardaalzəg kə Yesu, bəlaraa kə dəva, amaa taa kə iina, “Haiyanant haiga, mbəmbəgga.”

⁴² Bat watswatsəra kaa dūgarsdūug kə kuza vəciina, kaa mbəgambəg kə iina.

⁴³ Kaa bəlgarabələg nə Yesu kə magiya ba vaivaiya, bəlars kə iin dagala.

⁴⁴ “Tagarbi aanji ndəwar kə dəgiti aa dzəgardzəg biya. Dəga agha marda kə ghəragh vak zhiil kəsūufa, agha bəga kə kyuləg bandkwa tagada Musa taakiya aa bəgavbəg mbakyarvad accuwagha. Bagnaḅag kwana kiyava fadghər kə uudah taakiya mbəghambəga.”

⁴⁵ Dlakulva kwaha, kaa ba dagal kə ghwalvən kutəgaana kə dūuli mbavəna də iina. Kwan wa fəghəra shəḅav kə Yesu akwama dagal damma kwatlərən kə kəssa, kaa ndza kə iin vakavaki maay ndəwar biya. Bakəvakwaha, ar fəgarna ba sagau nə uuda da vakaan aanji takwara.

2

Mbəghanambəg Yesu kə Daddakwa əmtsəmtsən nə ghyaba Vəgh palla

¹ Təhala hənngaha, kaa gwiya daas dlaḅ kə Yesu damma Kafarnahuma, kaa cinngacinng kə uudah taaki, səghasəg sa hənnyaha.

² Uudahi dzaharvət vaakwahiina, ndzar bədyak ba vaivaiya, rəghətrəghəg vak mbakyarvad uudah hənnyaha, baz təghaiya wakyagh ndakwani, maadlai vakavak biya. Kaa tagtər əlbəg maraw kə iina.

³ Kaa lanngaan kə uudah uufad kə uuda nə iin əmtsəmtsən nə vəgha da vakaana.

⁴ Pletərvapiləg daas də vakai da vak Yesu mbakyarvad dyakəra uudaha, kaa ba hurnahurg kə iitər kə dūul tə ghəra gud kalkal də Yesu. Wurarant ba nə iitər kə ghəra gudəna, kaa bəlgəan kə iitər kə uudanən sii tə kəjaana.

⁵ Nəghəgha ba Yesu kə fadghəratəra, amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsə nə vəghna, “Zərara, bəshakanaḅəshig nə uud kə haipahagha.”

⁶ Ndza mənng lii tsaga adzəhadzaha Musa cihurgan vaakwahiina, ar dzama dəgit ma ərvīdmahudəhaatəra,

⁷ Ar taakiya, “Aujilbəg kə uudanən taaghəi əndkwani? Kəsgəhantkəsəg kə ghəraan band Daadamazhigəla. Warwa də ndzəda bəsha haipah mamai ba Daadamazhigəl pall biyi?”

⁸ Batwatswatsəra, sərghaakasərg nə Yesu ma ərvīdmahudəana kə dəgiti ar dūnngdūnng nə iitər ma ərvīdmahudətəra, amaa taa kə iitər, “Aujilbəg kə səkuram dzama kwanahaanii?”

⁹ Kwarwa juujiga, nguləm tagvar kə dadda kwa əmtsəmtsə nə ghyaba vəgh pallən, taakiya, “Bəshakanaḅəshig nə uud kə haipahagh nii, nii taakiya, ciig kəsantkəsəg kə kəjagh dəgdagalhi?”

¹⁰ Manaa naagan mammaa səraaka taakiya Zəra Uuda mənng də ndzəda bəsha haipah ma duniya.” Mbakyarvad kwaha, amaa taa kə daddakwa əmtsəmtsə nə vəghəna,

¹¹ “Aməi kəsəkəgha, ciiga, kəssant kəsəg kə kəjagha dəg daas da hənnyaha.”

¹² Kaa ciig kə iina, kəssant kə kəjaana, kaa mələ dagalaana. Bəḅəm nə uudaha ar vazəgaana. Kwan wa fəgharəa aanji war kə bə ajappəra, kaa gala Daadamazhigəl kə iitəra ar taakiya, “Tapamndnabi kə nəghəg kə dəgit ənd kwan biya.”

Dahghantdəhəg Yesu kə Lawi

¹³ Kaa gwiya dagal kə Yesu dat ghəiya yuwa haiya Galili. Kaa sagau kə uudah bədyak da vakaana, dlaḅa kaa tsəgtərtsəg kə iin kə dəgitaha.

¹⁴ Təghərdəga dagala, kaa nəghəganəghəg kə iin kə Lawi zəra Halfa cihurga vaka cauwa hadama. Am Yesu taa kə iina, “Gatkwegatəga.” Ngäl ba cigətciig kə iina, kaa gatarsa.

¹⁵ Davalitlərna, ndza kaf nə Yesu vəgya Lawi. Kaa zəgaan kə kyaləma lii cauwa hadama ard kyalma yaa dadda haipah kə kaf əmtad də ii ard mbərzahaana, badyak ndzar gata Yesu. Ar cuhwaran ar zuu kaf əmtad də iina ar də mbərzahaana, adaba uudah badyak wa gatargatəga.

¹⁶ Nəghara ba lii tsaga adzahadzaha Musa kwar Farisah kə Yesu za kaf də yaa dadda haipaha ard lii dza hadama. Kaa ndavgarundavəg kə iitər kə mbərzahaan taakiya, “Aujilbəg kə iin za kaf də lii dza hadama, ard yaa dadda haipahi?”

¹⁷ Cinngha ba nə Yesu ənd kwana, amaa taa kə iitəra, “Mai lamba lii yanng də dakut biya, bamma lii yanng biya. Sanhi sa da lii də jiir bi nai biya, sanhi mbakyarvad yaa dadda haipaha.”

Ndavəg təghər kəssa ndəla

¹⁸ Mbərzaha Yuhwan dadda tsuufəga ard dəga Farisah ar kəssa ndəla. Kaa sagau kə uudahiin sa ndava Yesu taakiya, “Aujilbəg kə mbərzaha Yuhwan ard dəgaha Farisah ar kəssa andəla, kwakyarva dau kə dəgahagh ar maay kəssa andəl biyi?”

¹⁹ Ngwatərangug Yesu amaa, “Kəsgaan nə tsaghwaha zhiila ghwuul kə andəl akwamar əmtad də zhiila ghwuula? Maba ar əmtad də zhiila ghwuula ar maay kəssa ndəl biya.

²⁰ Məng sarti da sagauwa kwada kəssav zhiila ghwuul dagal vakaatər duuvtərsa. Ar da kəssəg ma sarta kwah nə iitər kə andəla.

²¹ “Maay wa ghuda daala sədav tlapant tə ənghura sədava biya. Akwama dzəghardzəga, təhgaan daala sədavən kə ənghura sədaviina, badzəgaan da jəguujig kwandza wura.

²² Maay wa diya daala yuwa inabi ma ənghura ambəla hələw biya. Akwama diyavdəmdiiiga, kaa ciig kə yuwa inabiyin cıfna kə həluwən, da diya dagal nə yuwa inabi, dlaəba ambəla həluwən da badzəga. Daala yuwa inabi dəyav bamma daala ambəla hələwa.”

Ndavəg təghər kə tsuufa Faciya Ngiiga

²³ Daghuvalla faciya ngiiga Yahudaha, Yesu ar də mbərzahaan ar ghudadagal ma guha həiya. Kaa kalgaan kə mbərzahaan kə kyalma ghəra həiya tə ghərdəga.

²⁴ Am Farisiyah taa kə Yesu, “Zharga, aujilbəg kə mbərzahagh 6a dəgiti dzah kə bəgaan davala dəyakudəgi?”

²⁵ Ngwatəranngug Yesu amaa, “Mbats, tapamnabi karanta dəgiti bəga nə Dauda sarkwa mbakən waiy ard tsaghwahaan dlaəba maay dəgzəg vakatər biya?”

²⁶ Ma zamani ndza Abiyatar nə maal ba tinngtimng ma zhiila kəsuufaha, kaa daas kə Dauda damma Vəgya Daadamazhigəla, zuu kə bruudi kwa favaan ba kəngəda, həyu kə zəgaan aanji wara, bamma zhiila kəsuufaha. Dlaəba vəltər baz tsaghwaha dagalaana”

²⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Bəgava kwakyarvad də uud nə faciya ngiiga, ndərava bi nə uud kwakyarvad faciya ngiig biya.

²⁸ Adabad kwaha, Zəra Uuda, iin Yaazhigəl baz dəga faciya ngiiga.”

3

Mbəghanbəg Yesu kə daddakwa əmtsamtəsa dəv Palla

¹ Gwiya dagha ba nə Yesu damma guda dzahava. Vaakwahiina ndza məng nə uuda nə iin əmtsəmtsən dəv palla.

² Ma uudahi ndzar vaakwahiina, kyalmahaatəra ndzarandzəg ba dəwwa ar zhargaan mbatak da mbəgaan kə uuda nə iin daghuvala faciya ngiiga, kiyava tləkətləg kə iitər də haipa.

³ Am Yesu taa kə daddakwa əmtsəəmtsən dəvaana, “Assagal ghacaghacig təvuukw vaakwana.”

⁴ Kaa ndavtəru ndavəg kə Yesu amaa, “Haiyakiyamanthaig nə adzahadzaha Muus kə 6a dəgit maraw davala ngiig nii 6agvəna kəladərhi? Ngədləvəna shifəgnii tsəvanhi?” Maay wa mbəđghant ghaiyan biya.

⁵ Kaa vztərvazəg kə Yesu ba da palla pal də badzəga rəvidmahuda, kaa hərsa rəvid kə iin mbakyarvad dəgdəgka ərvid mahudəatəra. Aiyama taa kə daddakwa əmtsəəmtsə dəvna, “Vəlləg kə dəvəgha.” Kaa vəlgaan kə iina, kaa mbəgambəg kə dəvaan ba fakya.

⁶ Kaa ba dagal kə Farisiyaha da 6a dabari əmtad də uudaha Hirudus kə 6uuli ar da tsəg nə iitər kə Yesu.

Dzahav 6yak tə ghaiya dəlva Galili

⁷ Kaa ciya dagal kə Yesu ar də mbərzahaan ma kəsiina, da tə ghaiya dəlva Galili ba davaatəra, dlaba kaa gatəgaan kə uudah ba 6yaka vaivaiya ma haaya Galili,

⁸ ma kəsə Wurshalima, ma Idumiya, ar də lii kilga zaagha Judan, ar də uudaha Taya ar də Sidun. Adaba cinngaracinng kə dəgitahi 6ag nə iina.

⁹ Mbakyarvad 6yakəra uudaha, kaa tagtərtəg nə Yesu kə mbərzahaana, aa sarardəvsəg kə perayu kwa ngyikwaha, haik kə tlagaan kə iitəra.

¹⁰ Mbakyarvad mbəghanambəg kə uudah ba 6yaka, badəm lii də kuzaha ar tlagakəva kiyava tapəgaana.

¹¹ Badəm sarti ar nəghəga shəđəkw ghwadaha, ar nəghəghər ba kə mbəđəg təvuukwana ar huuləg ar taakiya, “Agha Zəra Daadamazhigəla.”

¹² Kaa bəltərəbələg kə iin kə magi ba vaivai kə shəđəkw ghwadah taakiya, aa tagararbi kə uudah man war nai biya.

Dzərgaaka dzərəg Yesu kə mbərzah kəlawa tar buwa

¹³ Təhala kwaha, kaa dagat kə Yesu damma aghwa, 6ahant kə lii naag nə iina, kaa da vakaan kə iitəra.

¹⁴ Kaa dzərgaaka dzərəg kə iin kə kəlawa tar bu ma taatakətəra (kwa 6aatər nə iin də Zərbəlgahaana). Adaba kiyava ndzəgaan kə iitər əmtad də iina dlaba bəltərət da taa əlbəg marawa.

¹⁵ Da vəltər dla6 kə ndzəda lagwa shəđəkw ghwadaha.

¹⁶ Wan kəlawatar buna dzərgaaka nə iina.

Siman, (kwa fəgharva Yesu kə 6aag Bitrus)

¹⁷ Yakubu zəra Zabadi ar də zərababaan Yuhwana, (kwa fatərva nə iin kə 6aag Buwarnajis, zarha karazhigəla)

¹⁸ Andrawus, Filigus, Bartilumi, Matiyu, Tuma, Yakub zəra Halfa, Tadiyus, Siman, kwa naagaan kə zaa vuukwa kəssaana,

¹⁹ Yahuda Iskariyuti, kwa vələt Yesu.

Uudah ar taaki məng Ba'alzabul ma vəgha Yesu

²⁰ Təhala kwaha kaa daas kə Yesu da hənnyaha, kaa gwiya dzahav dla6 kə uudaha baz za kaf pəletərvaapiləg kə Yesu ar də mbərzahaana.

²¹ Cinngara ba nə yaatər ndəkwanə, kaa dagau kə iitər da saa də vakaiya, adaba yaatər ar taaki, “Nalnəg kə valaaga.”

²² Am nə lii tsaga adzahadzaha Muusi saral ma Wurshalima, “Məng Ba'alzabul, Maala Shatanah ma vəghaana. Tlakəna vakaan kə ndzəda lagwa shəđəkw ghwadaha.”

²³ Kaa 6ahtərəntdāhəg Yesu kə uudahiin, kaa tagtər kə əlbəg də garav taakiya, “Lagwalagw Shatanah kə zəraabaan Shatanaha?”

²⁴ Abi, ma tagwavəmtəg nə kwarəg hutsəg buwa, kwan kə kwarəga ghaciga biya.

²⁵ Band kwah dla6a, ma tagwavəmtəg hənnyah hutsəg buwa, kwan kə hənnyaha ghacig biya.

²⁶ Dlaḅa akwama cigharantciig shatanah kə ghəraana tagwvəm hutsəg buwa, ghacig biya. Səghaasəgga halavuwān.

²⁷ Maay wa dzugwantdzugw kə daas damma vəgya dadda ndzəd hutsarva kə kadlangahaan biya, bamma viyit kə uudanən ngudənan, Lakuti hutsəgarvahutsəg kə kadlangaha vəgyaana.

²⁸ “Ən tagkurtag kə jiira, da bəshəvtərnabəshəg aanji hulfa kwar kə haipahi ḅagara nə uudaha, ar də əlbəga nenegahi ḅagarara nə iitər kə Daadamazhigəla.

²⁹ Ai ciya, badəm dadda kwa tagəda əlbəga nenəg tə Shədəkw Daadamazhigəla, da bəshvarnaabi ba tangw damma zərəzəra biya. Bagaabag kə haipi kwada bəshvarnaabi ba tangw damma zərəzər biya.”

³⁰ Tagaatag Yesu kwan mbakyarvad ar taakiya, “Də shədəkw ghwad nə iina.”

Babba Yesu ar də zarha babbaana

³¹ Kaa sagau kə babba Yesu ar də zarha babbaan. Ar ghacan gyimala ar ḅəlānt kə uud da daagaana.

³² Ndza məng nə uudah ba dyaka ar cahwargan fadagaan təghər kə iina, am nə uuda nə iin taa kə iina, “Wai baabagh ard zarha baabagh ar ghacəga gyimala ar naa nəgha kəgha.”

³³ Kaa ndavgaru ndavəg kə Yesu taakiya, “War baabara, ard zarha baabarni?”

³⁴ Kaa vztərvazəg kə iin kə lii cahwarga təvəgh kə iina, aiyama, “Wan nə baabara ard zaraabahara.

³⁵ Ba dəm daddakwa ḅa dəgiti naag Daadamazhigəla, iin zərəabara, iin nə dəghwa baabara, iin dlaḅ baabara.”

4

Garava dadda riiga

¹ Kaa gwiya tsagaan kə Yesu dlaḅ tə ghaiya dəlva Galili. Uudahi fadərvət da təghər kə iina ndzar ba dyaka, adabad kwaha, iin wa fəghara daas kə iin damma pərrayiu cihuran ma vakaiya. Dzahava uudaha ar ghacigan tə ghaiya gardza zaagha.

² Kaa tsagtərtsag kə iin kə dəgitaḅ badyak tədvd garava. Amaa taa kə iitəra,

³ “Cinngamcinnga, dadda uusəg dal da riig ma guhaana.

⁴ Riig nə iina, kaa ḅalgalḅaləg kyalma hulf da tə duula, kaa sagau kə diikah ar caggu.

⁵ Kyalma hulfah ḅalal dat caccahəlawā vakavaki maay haay dyak biya. Kaa laghəra sagal kə iitər ba watswatsa adaba maay haay dyak vaakwahiin biya

⁶ Ghut ba faciya, kaa fuugal fuug kə həiy ghulala, adaba badi bi kə tlali biya.

⁷ Kyaləm ḅalal damma takka, kaa ghubargaraa ghubarg kə takka kaa zəgətzəg kə takka tsarva kə ya zəra.

⁸ Kyaləm ḅalal dat haay marawa. Kaa laghəra sagala kə iitər ar ghubaran ba marawa, kyaləmaan yaa zər kulhəkərd-kulhəkərd, kwatlərən kul əngkwah əngkwaha, kyaləm dlaḅa zər dərmək-dərməka.”

⁹ Təhala kwaha amaa, “Badəm dadda kwad də hyimya cinngaana aa cinnga.”

Dəgiti tuuk vakai garava dadda riiga

¹⁰ Ma sarta kwandza cəhurgan nə Yesu ba daghwvəna, kaa ghalgaan kə mbərzahaan kəlawā tar buwa ard lii gatəgaan maa tagtər kə dəgiti tuuk vakai garavəna.

¹¹ Aiyama taa kə iitəra, “Hayakuranthaig nə uud am səra kə dəgiti shəḅashəḅan təghər kə tləkəssəra Daadamazhigəla. Lii maay makuram biya, aanji kwar kə dəgita taggəvtər bad garava.

¹² Iin wa nə iina,

“ ‘Aanji ar ba vazəgaana, ar nəghəga biya.

Aanji ar cinngaana, ar nəghəgaaka biya.

Adaba haik kə nəghəgaakanəghəg kə iitəra,

ar pëla kə ghəra bəshivtərnana.' ”

¹³ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Mbats nəghamakai kə garavən biya? Am da nəghəgaaka ndar kaci kə kyaləmani?”

¹⁴ Dadda riigna, əlbəga Daadamazhigəl wa riig nə iina.

¹⁵ Hulfən bəlal da tə dūuləna, iitər garava lii cinngaracinnng kə əlbəga Daadamazhigəla. Cinngara ba nə iitəra, kaa sagau kə Shatanah hutsdan kə əlbəgən riiyava ma rəvid ma hudaatərna.

¹⁶ Band kwah dlab hulfən bəlal dat caccəhəlawəna, iin garava lii bad cinngacinnngaətər kə əlbəgəna, kaa dləghgadləgh kə iitər bad ərvīd ma huf pəlla.

¹⁷ Adaba ar maay tsau də tlali biya, zəlarmai vaivai biya. Akwama ciyitciig dlad mbakyarvad əlbəga Daadamazhigəla, bat watswatsər kaa gwiya damma haal kə iitəra

¹⁸ Hulfī bəlal damma takka, iin garava uudahi cinngaracinnng kə əlbəgiina.

¹⁹ Bakəva kwaha kəmma dəga duniya, ard naa hyahha, ard kəmma kyaləma dəgitaha, dagha damma ərvīd ma hudaatər tsatərvatsəg kə ghubarg ba kwal yiiga kə zəra.

²⁰ Hulfən bəlal da tə haay marawna, iin garava lii cinngaracinnng kə əlbəga Daadamazhigəla, ar dləghan, kaa bəgaan iitər kə tlər də vakaiya, kaa tləkənatləg kə iitər kə yu tuuk vakaiya kyaləm kul həkərd-kul həkərd, kwatlərən kul əngkwah əngkwaha, kyaləm dlabə zər dərmək-dərməka.”

Garava kaara jahuramba

²¹ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sagau də kaara jahuramb am humbara kə taas nii? Nii am fəg mazha ngyil kə piin hii? Abi am hərtəg tə dəga hərtəggaan nə uuram kə kaara jahuramb?”

²² Maay dəgiti shəbəshəban kwa da sərvaaka biya. Dlabə maay nə dəga gəlgəli kwada maay sagal dat bəlabəl biya.

²³ Badəm dadda kwad də hyəmmiya cinnngaana, aa cinngacinnnga.”

²⁴ Amaa taa kə iitər dlabə, “Cinnngacinnng ba maraw dəgiya” “Darami agha kurəg nəng də vakaiya, da kurak də vakai nə uuda, da fəkarna nə uuda.

²⁵ Badəm dadda kwa də dəgita, fəvarnaafəga, kwa maay nə dəgaan biya, aanji hədikənən vakaana da kəsvarəvkəsəga.”

Garava hulfī fətsəlfətsəga

²⁶ Kaa za vuukw kə Yesu taakiya, “Band kwan nə ndzəgana tləkəsəra Daadamazhigəla. Band uudi riiya hulf ma guhaana.

²⁷ Təhala həngngaha, kaa fətsəgəlfətsəg kə hulfən ghubarana, sərghai nə uuda nə iin kə dəgiti bəgavanən biya.

²⁸ Haay sagal də dəgwaiya bad ghəraana, ba zəngwa bəgga kə ghuuva, kaa bə ghəra, təhala kwah kaa dəg kə zər tə vakaiya

²⁹ Ma təhaltəhəg nə dəgwaiya, kaa kəsant kə iin kə həvva kiyava ghudgaana, adaba bəgaabəg sarta ghudgaana.”

Garava hulfə Mastad

³⁰ Kaa gwiya tagaan kə Yesu taakiya, “Kiyam da kurəg dau kə tləkəsəra Daadamazhigəli? Nii kiyam da gərəg də kwar kə garav kə ndzəganani?”

³¹ Da band dzakəva hulfə zəra mastad kwa iin wa mishshish ma hulfaha badəm kwa riiyav damma haaya.

³² Bakəva kwaha, akwama riyavariiga, ghubarəg juujig kə kyaləma uufahi ma dyaghaara guha, dəvahaan bə ba maandala, baz diikah ar tsug ma shədkwaana.”

³³ Tagatər də garav nə Yesu kə əlbəga Daadamazhigəla ba dyak, kalkal də ghaala nəghəgaakanəghəgaatəra

³⁴ Maay nə dəgiti tagatəra nə iin kwal garav biya. Sarti ar əmtad də mbərzahaan ba davaatəra, tagtər ba tə bəlabəl kə dəgitaha.

Caggharaacag Yesu kə gyi kə kalangasa

³⁵ Ba daghuvalaa nə iina, hərəzət ba faci kə bəla daaya, am Yesu taa kə mbəzahaana, “Jiyam da tə kwah kə ghyabba yuwa haiya”

³⁶ Kaa dugarsduug kə iitər kə dzahava uudaha, kaa dagal kə iitər ma perrayiwiin band ndzəganaani ndza ma vakai nə iina. Məng dlab kyalma perra yuwah əmtaf də iitəra.

³⁷ Kaa cigətciig kə kalangasa, fəgharaafəg baz yu ciya damma zhigəla, dlabə kaa tsəgaan kə iin kə perra yuwa, kaa ghubəda saas kə yu samma vakaiya hərəz perra yuwən kə righəgga.

³⁸ Ndza hənna haar nə Yesu ma hala pəra yuwa, bəla kə ghəraan tə dəga bəla ghəra. Ar ciyant mbəzahaana, am nə iitəra, “Dadda tsaga dəgita, wa kiyam ruuga, kats maay lambagh biya?”

³⁹ Kaa ciig kə Yesu cagara kə gyi kə fəda, amaa taa kə yuwa haiyina, “Dew amənga! Ndzandzəgga!” Kaa ghacigaghacig kə fəda, badəm vaka ndzaandzəg ba dəwwa.

⁴⁰ Amaa taa kə mbəzahaana, “Aujilbəg kəskuram gədzəg ndəkwanı? Gwastən am maay də fadghər biya?”

⁴¹ Kaa gədzəgətdzəg kə iitər ba vaivaiya, am nə iitər taa kə ghərahaatəra, “War wan kə uudi? Baz fəda ar də yu ndakwanı ar cinngarnucinngi?”

5

Mbəghanambəg Yesu kə dadda kwad shidəkw ghwadfa

¹ Dzəvaradzəvəg Yesu ard mbəzahaan kə yuwa haiya kwa ma larda Garisinaha

² Bad tsugwa Yesu wah sagal ma perra yuwa, kaa sagau nə uuda nə iin kwad də shədkwa shatanah ma gətlah da vakaana.

³ Kwanən kə uuda hənna bamma gətlaha. Maay wa ngwadnangwadəg aanji da tsavitsavi biya.

⁴ Adaba wura ndza diyav nə atsaviyatsavi tə dəvahaan ard shəgahaan ba ngadləgaana. Maaydla wa də ndzədda gwiya ngwadfdəgaan biya.

⁵ Ba kəlla həng baz faci baz avəd gwayav ma gətlaha, baz ma aghwa tsaha huuləgga harra vəghaan də akura.

⁶ Kəsgəharu ba nə iin kə gyi kə Yesu saas vaka bitkya, kaa əmndəra dagau kə iin kəlla kə ghwunj təvukwaana.

⁷ Kaa huuləg kə iin bad halavuwə ndzədaana amaa, “Au lambagh də kai, Yesu Zəra Daadamazhigəl kwa jujig də ndangəri? Ən ghala kəgh ma daaga Daadamazhigəl, vəlwabi kə dlad biya.”

⁸ Taggaa mbakyarvad tagghartag Yesu taakiya, “Duwarsduug kə uudanən, kəgh shədkwa shatanahna!”

⁹ Kaa ndavgarundavəg Yesu taakiya, “War daagaghi?” Kaa ngwangug kə iina amaa, “Daagara badyaka, adaba kəm badyaka.”

¹⁰ Kaa ba ghala Yesu kə iin badyakyak haik kə lagwtərlagw dagal ma lardiina.

¹¹ Hərəz də kwahiin kə vakavaka məng maandala gidfya ghavzah piig tə kungula aghwiina

¹² Kaa ghala Yesu kə shədkwa shatanahən taakiya, “Dukəmdəsduug magha bəlkəmdəs daadama ghavzahaana.”

¹³ Haiyatəranthaig nə Yesu. Kaa ba sagal kə shədukwa shatanahən ar dəm ma ghavzahaan. Məng damma alfu bu nə ghavzah ma gyidfəna, kaa əmdəra daay kə iitər damma yuwa haiy ar ruwana.

¹⁴ Nəgharaba lii piya ghavzahaan kə dəgiti dzəghardzəgəna, kaa əmdəra daas kə iitər da kutəgaan ma kəssaahaatəra ard gədzər kəssaaha. Kaa ba sagau kə uudah sa vazza dəginən dzəghardzəgəna.

15 Saragha ba nə iitər da vak Yesu, kaa nəghganəghəg kə iitər kə uudanən kwa ndza cəbəg shədkwa shatanahən, cəhurgan tsagwatsagwan ma sədav səghaasəg samma hənkalaa balapiya, kaa gədzəgətədzəg kə iitəra

16 Uudahi dzəghaar vakatər wanənna, kaa ba kutəgaan kə iitər kə dəgiti dzəghaar də daddakwa cəbəg shədkwa shatanaha ar də ghavzaahaana.

17 Kaa fəgarzhafəg kə uudah kə ghala Yesu maa dūwars kə haayatəra.

18 Tə ghərdəga daas Yesu damma pərayuwa, kaa ghalgaan kə daddakwa ndza tsəg shədkwa shatanahən maa hayarant maa dagal əmtad də iina.

19 Haigharant bi Yesu biya. Amaa taa kə iina, “Dəg daa da hənyah vak zaraabahagha, agha tagtər kə dʻyakəra dəgitahi bəgaka Yaazhigəla, baz dūuli zhuwakadaala nə iina.”

20 Kaa daas kə uudanən, farzha kə kutəgaan kə dəginən dzəghardzəg ma larda Kəsah Kələw təghər kə dəgitahaan dʻyakdʻyakahaan bəghara Yesu. Badəm nə uudah kaa bə jappəra.

Dəghwa Yayirus ard Uusi Kəla Avəza

21 Gwiya dzəva ba Yesu da tə kwah kə ghyaba yuwa hai ma pərayiwa, kaa dzahav kə uudah badʻyak da vakaana. Bamma sartən ndza ba təghaiya yuwa haiy nə iina.

22 Kaa dagau kə pal ma maalah təghər kə guda dzugwazhigəla kwa dāhav də Yayirus. Nəggha ba nə iin kə Yesu, kaa mbədzəgambədzəg kə iin təvuukwana.

23 Kaa ghalgaan kə iin ba vaivai, taakiya, “Zər dəghwar təghərdəga əmtsəga. Ən ghala kəgh magha dagau agha tapnan maa mban ndzan də shifəga.”

24 Kaa ba dagau kə Yesu əmtad də iina. Kaa gatgarsgatəg kə uudah badʻyak ar jagwaana.

25 Ndza məng nə uus vaakwahiin viigaan kələw tar buwa ba kəla vəzza.

26 Həbuhəbəg kə dlad ba vaivai mazha dəva lii bə kərgun ba dʻyaka baz kwaḃaan tsatsəg badəmna. Dlakulva bə ngulma, gwiya mbərəg bad mbərəgga.

27 Ndza cinngacinng kə əlbəg təghər kə Yesu, mbakyarvad kwaha, kaa daas kə iin damma uudah kyilgaana, tapnan kə sədavaana,

28 dzamgaan ma irəvidmahudāan taakiya, “Aanji ba sədavaan wan tapna naiya ən mbəga.”

29 Ba təvakaitəvakai, kaa ghacigaghacig kə avəziin kəlgiina, dlabə cinngacinng ma vəghaan taakiya mbavnambəga.

30 Ma kwahiin kə sarta kaa nəghəgaakaa-nəghəg kə Yesu taakiya məng ndzəd aa dəgal ma vəghaan, kaa gwivətɡwiig kə iin, amaa, “Warwa tapa sədavari?”

31 Am mbərzahaan taa kə iina, “Awdā! Agha nəghəganəghəg kə kirfkirf uudah ndəkʻwantsəm, ‘Warwa tapaktapəg amənga?’ ”

32 Kaa balla gyi kə Yesu vazza daddakwa bə kwanəna.

33 Nəghaakanəghəg nə uusən kə dəgiti bəgavaran tsauwa, kaa saas kə iin da təvuukwa Yesu ma dladlawur dlabə vəghaan təgga, mbəda kə iin təvuukwana, tagar kə iin kə jiiraan badəmna.

34 Aiyama taa kə iina, “Dəghwara, fadghəragha mbakambəga. Dəg ma gabərərri, mbəghambəg tuuk kə kuzagha.”

35 Ba ndzəgaan Yesu ba taaghai, kaa am nə uudahi saral ma vəgya Yayirus, am nə iitəra, “Abi, əmtsaaəmtsəg nə dəghwiina, gwiya gargyabi kə dadda tsagadəgit biya.”

36 Fabi nə Yesu kə taad tə dəgiti taggar nəiitər biya, amaa kə maal təghər kə guda dzəgwazhigəlna, “Gədz biya, fədgħərətəfəga.”

37 Tsatərvatsəg kə gatəgaan kə kyalma uudaha ba Bitrusa, Yakuba ar də Yuhwan zərababba Yakuba.

38 Daragha ba nə iitər da ma vəgya Yayirus, kaa nəghəganəghəg nə Yesu kə uudah uushit uushig ghəratər ar tuuga ar huuləga.

³⁹ Dagha ba nē iin damma hēnyahiina, amaa taa kē iitēra, “Aujilbēg kē sēkuram am tuug am huulēg ndēkwana? Abi, hēnna haar dēghwiina au mtsamtsēga?”

⁴⁰ Kaa bāgar ghwuḅasga neneg kē iitēra. Tēhalakwaha laguda kē iin kē uudah da gimala, dāhant kē iin kē dadda dēghwiina, ar dē babbaana ar dē mbērzahaani mtaḍ dē iina, ngal daas kē iin da vakavaki dē dēghwiina.

⁴¹ Viyit kē iin kē dēva dēghwna, amaa taa kēiina, “Talita kumi,” iin taakiya “Zēr dēghwa, ciiga.”

⁴² Ba tē watsēra kaa ciig kē dēghwēn kaa dagala. Viiga dēghwna kēlawā tar buwa. Kwan fatēraafēg kē bā jappēr ba vaivaiya.

⁴³ Kaa bēltērbēlēg Yesu kē maggi taakiya aa cinngabi nē uudah kē dēginēn aa dzēgārdzēgēn biya, tagtēr dlaḅ taakiya aa vēlaralvēlg kaffa.

6

Nahavanti Yesu ma Nazarat biya

¹ Dughars ba Yesu kē vakava kē iin kaa gwiya daas kē iin damma kēsaana, kaa daas kē iin ēmtaḍ dē mbērzahaana.

² Bāga ba sarta ngiiga Yahudaha, kaa farzha kē iin kē tsagar dēgit kē uudah ma guda dzēgwazhigēla. Badyak lii cinngaracinnga, ar bā jappēra taakiya, “Tlakēna mēr nē uudanēn kwanahaani? Hulfa kwar kē sērgasērgēr wa vēlaravēlēg baz dēga jappēr ndakwi bāagaani?”

³ “Abi kafintēn wanēn? Zēra Maryam, zērabaz Yakub, ard Isuvuu, Yahuda ar dē Siman biya? Abi yigahaan ngwasah wan ēmtaḍ dē kēmyamēn?” Kaa za vēgha dē iin kē iitēra.

⁴ Aiyam Yesu taa kē iitēra, “Aanji ba war fēgaarafēg kē tlayang, maay ba nē uudaha kēsaan ard zaraabahaan ard lii vēgyaan biya.”

⁵ Bāgaabi Yesu kē dēga jappēr vaakwahiin biya, mbēghana ba uudah hēḍikēn tēdvad fētēra dēva.

⁶ Kaa bā jappēr kē iin tēdvad maayrērra fadghēghērātēra.

Bēlghantbēlēg Yesu Kē Mbērzahaana

Kaa gwaivagwaig kē Yesu ma kyalma gēdzēr kēssah tsagtēr dēgita.

⁷ Kaa ba dāhtērētdahēg kē iin kē kēlawā tar buna, bēltērēt kēiin bu-buwa, vēltēr dlaḅ kē ndzēḍ tēghēr kē shidkwa shatanaha.

⁸ Bēltēra kē maggi taakiya, “Kēsam bi kē dēgit kwakyarvad dagalaru biya, aanji dēgzēga, ma jilada, bi kwaḅ ma mbēlaharu biya, ba zad kalti wam kēssēg nē uurama.

⁹ Famfēg ba kē kimbaka, kēsambi kē kwatlērn kē sēḍav biya aandzēg ba wa tē vēgharuwa.

¹⁰ Badēm hēnyahi am dēgaa nē uurama, am ndza vaakwah tangw damma sarti am da ḍuug nēuuram kē kēssiina

¹¹ Badēm vakavaki dlēghakura bi nē uud biya, mam da ciiga am pangda kē alagwat tē shigahaaru kiyava nēg kē shidaharuwa.”

¹² Kaa ciya dagal kē iitēr, ar tagtēr ēlbēga Daadamazhigēla kē uudah taakiya aa pēlarpēlg kē ghēra.

¹³ Lagwardalagw kē shidkwa shatanah badyaka, ar mastēra kē wal kē lii yangbi badyaka, dlaḅa ar mbahtērana.

Āmtsēga Yuhwan Dadda Tsufēga

¹⁴ Kaa cinngacinng kē tlēkkēs Hirudus kē ēlbēg tēghēr kē Yesu, adāba cinngalcinng nē ḍaagaan aanji takwara. Baz tagaan kē kyalēma uudah taakiya, “Yuhwan dadda tsufēg wa ciyavant ma gētlaha, iin wa nē iin dē ndzēḍa bāa dēgaha jappēr nē iin ēnd kwana.”

¹⁵ Aiyam kyalma uudaha, “Tlayang Iliya.” Am kyalma, “maaya, kwatlērn kē tlayang shah, ma tlayangahi ndza wura.”

¹⁶ Cinngha ba nə Hirudus kə əlbəgna, aiyama, “Abi, Yuhwan, kwa ghudananai kə ghər tə vakai wa ciyavant ma gətlaha!”

¹⁷ Adaba wura ndza Hirudus ba də ghəraan wa taga taakiya aa viivətviig Yuhwan ngudvənan ma guda bərfina. Bagaabag Hirudus ndəkwan mbakyarvad Hirudiya, uusa zəraabaan Filigus, kwa kəsuu Hirudus.

¹⁸ Adaba ndza taghartag Yuhwan kə Hirudus taakiya, “Kalkalaan bi kəssa uusa zərabaabagh biya.”

¹⁹ Mbats, Hirudiya həkyaghanahəkyag kə Yuhwan ma ərvidmahuudaana, nahanahəg maa tsəvaan, bakəva kwaha tlakəna bi kə dūuli biya,

²⁰ adaba Hirudus gədzgaan kə Yuhwaana. Sərgasərg nə iin taakiya uuda jiiirjiir nə iina, dlaḅa ba cuwadadḅa, iin wa fəghara kə Hirudus kə həkyə Yuhwan ba marawwa. Ba cukw sarti taag Yuhwan kə ghaiya də vakaiya, mbəkənməg ma ərvidmahudāana, bakəva vakwaha cinngaan kə əmtakəra əlbəgaana.

²¹ Təhalakwaha kaa tləkkənatləg kə uusiin kə dūula, daavala ḅa kwaanda Hirudus, kwa dzahghant nə iin kə ajanaha ar də tləksaha ghwavahaana, ar də uudahi maamaalah ma Galili kwakyarvad hwadaga kwandaana.

²² Dal ba nə dəghwa Hirudiya da shakaləg təvuukwa Hirudus ar də ghulabahaana, cinngaracinnəg kə mtakər ba vaivaiya. Aiyama, “Au wagha naagnəngi? Badəm dəgiti aa ghalga nəng ən vələkvələga”.

²³ Baz zangwadəga, am tləkəssa taa kə dəghwəna, “Badəm dəgiti aa ghalga nəng ən vələkvələga, aanji kyalma tləkəssəra.”

²⁴ Kaa dagal kə dəghwən tagar kə babbaan, “Awanda ghalg naayi?” Aiyam babbaana, “Ghəra Yuhwan dadḅa tsuufəgga.”

²⁵ Ba tə watsər kaa əmndəra da vak tləkəs kə iin amaa, “Ən naagan banda kwan ndakwan aa vəlwavələg nə uud kə ghəra Yuhwan dadḅa tsuufəg tə pəlaiya.”

²⁶ Cinngha ba nə iin kwana, kaa njikənjiig ba vaivaiya, amaa mbakyarvad ngwadəgi zuu nə iina, ar də ghwulabahaana, naabi kə pigardapiig biya.

²⁷ Kaa bəlgantḅələg kə iin kə kapupuwaan taakiya aa səvardaasəg ghəra Yuhwan. Kaa dagau kə iin damma guda bərfin ghwudda kə ghəra Yuhwana.

²⁸ Sədaa kəiin tə pəlaiya, vələr kə dəghwiina, dəghwən dlaḅa vələr kə babbaana.

²⁹ Cinngaraba mbərzaha Yuhwana, kaa dagau kə iitər ar kəsant kə tluwaana, ar hədnana.

Gəlgəntəgəlg Yesu kə Uudaha ləffu Dləḅa

³⁰ Gwiyaragwiig dlakulva gyiya Yesu kwa ḅəlatərət nə iinən saasa vakaana, ar tagar kə dəgitahi ḅagara nə iitər badəmma, ar də dəgiti tsagaar nə iitəra.

³¹ Adaba uudah bədyaka ba kwan daasa kwan sagala, bandva kaffa tlarkənai zərbəlgahaan kə dūula zəgaan biya, aiyama taa kə iitəra, “Jiyam dagal da vakavaki maay aanji ndəwar biya, am dīida kudəg hədikəna.”

³² Kaa dəgədməg kə iitər damma pərrayiwa ar dal da vakavaki maay aanji ndəwarbi ba iitər davaatəra.

³³ Nəghara ba nə uudah bədyak kə ciya dagalatəra, dlaḅa nəghartəraakanəghəga. Kaa əmndəra dagal kə iitər ba də shəg sagal ma kəsah badəmma, kaa tsugwatsug kə iitər lakuti sagau kə iitəra.

³⁴ Tsugwa ba nə Yesu kaa nəghəganəghəg kə uudah fadəgaan ba bədyaka, zhutərdaala kə iina, Adaba ar band tuughah kwal dadḅa piiga. Kaa tsagtərtsag kə iin kə dəgitah bədyaka.

³⁵ Hərz faci ḅəladaya kaa sagau kə mbərzahaan da vakaana, am nə iitər taa kə iina, “Vaakwana maay ndəwar biya. Faci dlaḅa hərz ḅəladayaana.

³⁶ Bələrsḅələg kə uudah maraa dal damma gədzərkəsaha ar də kəssahaan mbəvmbəvən, maraa sagwa kə dəgitahi da zə nə iitər.”

³⁷ Ngwatërangwug Yesu amaa, “Vëlamtërvëlëg në uuram kë dëg zëgga.” Aiyam në iitër taa kë iina, “Këm sugudasug kë dëgzëg kalkal dë kwaḃi ðivar kë baryam dëga kyil tëhs, këm vëltër ar zuwa?”

³⁸ Amaa taa kë iitëra, “Bruudi ngwen wa vakaruwi? Dam da vazëgaana.”

Vazarna ba në iitëra, aiyam në iitëra, “Bruudi dlëḃa, ar dë kilf buwa.”

³⁹ Kaa tagtërtag Yesu kë mbërzahaan aa tagartërtag kë uudah ar cahwara dakwal dakwala të kazhakw dë gyiia.

⁴⁰ Kaa cahwargacahwarëg kë iitër dakwal dakwala, kyalëm dërmëk-dërmëka, kyalëm kul dlëḃ kul dlëḃa.

⁴¹ Kësghant ba në iin kë ðummba bruudi dlëḃa, ar dë kilf buwna, dzëgaan kë iin kë ghëraan damma zhigël, tagar kë uus kë Daadamazhigëla, lahnana kë iin kë ðummbahaana vëltër kë mbëzahaana, ar vëlar kë uudaha. Tagwtërnän dlaḃ kë kilf buuna kë mbërzahaan ar valtër kë uudah ba dëmma.

⁴² Badëmma zaruuzëg tlätërtlëga,

⁴³ ar dzahant kë lahgha bruudi ar dë kilfiina, tlavkëna në alghw këlawä tar buwa righarighan.

⁴⁴ Dyakëra uudahi zaru kwanën kë dëgzëga ghwalvah alfu dlëḃa.

Dal Yesu Tëghëra Yuwa

⁴⁵ Ba të watsëra kaa fëtëraafëg në Yesu kë mbërzahaan damma përrayiwa maraa tsugwa ma Betsaida lakwti dagau kë iina, iin dlaḃa ðiitërs kë uudaha.

⁴⁶ Tëhalakwa ðiyatërës në iin kë uudaha, kaa dagat kë iin dat kungula aghw da dzugwazhigëla.

⁴⁷ Bëlaa ba hwaasa, përrayuna ndza ma taataka yuwahaiya. Ndza ba dlaḃ në Yesu të ghaiya gardz ba daghwvaana.

⁴⁸ Nëgha ba në iin kë dlada ðuulëgaanaatër kwakyarvad ḃagavanaatër dë fëḃa, band garava karfi hëkërḃa avëḃa. Kaa dagal kë iin tëghëra yu da vakaatëra. Zëkk amaa bandgi da ghuda dagala.

⁴⁹ Nëghara ba në iitër dagal të ghëra yuwa, am në iitër ndakwani daddkwa sëgal të afka, kaa huulëg kë iitëra,

⁵⁰ adaba badëm nëgharanëghëga, kaa gëdzëg kë iitëra.

Kaa tagtërtag kë iin taakiya, “Ndavam biya! Ba kaiya, gëdzam biya!”

⁵¹ Kaa daas kë iin damma përrayu ëmtad dë iitër, kaa ghacgaghacig kë fëḃiina. Kaa ḃa jappër kë iitër ba vaivaiya,

⁵² adaba ar sërgai kë dëgiti tuuk vakai në gëlla uudah alfu dlëḃën biya, kwakyarvad irrëvidmahudaatëra dëkdëka.

Mbëghanimbëg Yesu Kë lii Yang Biya

⁵³ Dzëvara ba në iitër kë yuwa haiya, ar tsugwa ma Janisarat, ar ngudëna kë përrayuwiin të ghaiya yuwahaiya.

⁵⁴ Ba sagalaatër wah ma përrayuwa, caaricaari kaa sërgaakasërëg kë uudah taaki, mbats Yesu.

⁵⁵ Kaa ḃala ëmdërg kë iitër aanji takwar ma haiyin, kaa ba langarlang kë iitër kë lii yang bi të dëga hënganaatër da vakavaaki ar cinnga në iitër taakiya vaakwah Yesu.

⁵⁶ Badëm vakavaki dëgal në iina, bi kës ðyaka, ma zër këssa, bi ḃalaḃalaha, ar hëngna kë lii ya yangbi të ghaiya kasukwa, ar ghalëg mbakyarvad lii yangbi maraa tappënan aanji ba ghaiya sëḃavaana. Badëm lii taparnatapëgga mbaharambahëgga.

7

Adzahadzaha Lii Maamaala

¹ Farisiyaha ar dë kyalma lii tsaga adzahadzaha Musa lii saral ma Wurshalima fadarvët vak Yesu.

² Kaa nēghēganēghēg kē iitēr kē kyalēma mbērzahaan ar zaa kaf kwal barga dēva, tēdvad adzahadzahaatēra ar maay dē caccu biya.

³ Adāba Farisiyaha ard Yahudaha badēm ar maay za kaf ēndkwah biya, bamma bararabarēg kē dēvahaatēra, tēdvad adzahadzaha daadijahaatēra.

⁴ Ma saraghasēg saa ma kasukwa, ar maay za kaf ndan biya bamma bararabarga. Mēng dlaḅ watlērēn kē adzahadzaha daadijah badyāk kwa gwiyarū nē iitēra, dlaḅa ar tsuufēgaana, band bara kuwa hēḅḅa yuwa, shakaha, ar dē tēfuwa.

⁵ Kaa ndavgarundavēg kē Farisiyaha ar dē lii tsaga adzahadzaha Musa kē Yesu, “Aujilbēg kē mbērzahagh ar maay gata adzahadzaha daadijah ar za kaf dē dēv bakwal caccuwi?”

⁶ Ngwatērangug taakiya, “Mbats ba kalkal nē tlayanngēra tagga nē Ishay tēghēr kēskuram taakiya am muniya! Bandkwa vindava taakiya, “Am Daadamazhigēla, ‘Ar fēkwaara bad ghai nē uudah kēskaiya, irrēvidmahudatēr biky dē kaiya.

⁷ Ar ḅagwa ba gyagyaan kē kwatnahēra. Ar tsagtēr adzahadzaha uudaha, dlakulva ēlbēga Daadamazhigēla.’ ”

⁸ “Duwamarsduug nē uuram kē adzahadzaha Daadamazhigēl kwa tagaa nē iin taaki aa gatavgatēga am gata dēga daadij uudaha.”

⁹ Amaa taa kē iitēra, “Am sērgasērg kē dūwa adzahadzaha Daadamazhigēla mbakyarvad am gata dēga daadijharuwa!

¹⁰ Adāba tagaatag Musa taakiya, ‘Faarafēg kē daadagha ar dē baabagha,’ dlaḅa, ‘Dadda kwa dāava daddana bi babbaana barari tsavva.’

¹¹ Am dūugarsduug nē uuram kē uudi maay tsa puuta daddaana ar dē babbaan biya, farwut taakiya badēm nē dēgit mamma ndza da tlēkkēna nē uuram vakara fanarafēg kē Daadamazhigēla.

¹² Tsamarva ndēkwah nē uuram kē mēlgaru kē daddana ard babbaana.

¹³ Tēdvad kwan wam neneg nē uuram kē ēlbēga Daadamazhigēl mbakyarvad dēga daadijahi am tsagtēr nē uuram kē uudaha. Am ḅag band kwah dlaḅ nē uuram kē dēgitah badyaka.”

Dēgiti Fēgara Uud ndzēga kwal Caccu Tēvuukwa Daadamazhigēla

¹⁴ Kaa gwiya dāhtērētāhēg nē Yesu kē dlamakēlaaa, amaa taa kē iitēra, “Cinngamwacinng badēmma, am nēghaaka dlaḅ ba marauwa.

¹⁵ Dēgiti dēgaa damma vēgh kē uud bi wa fēgara ndzēga kwal caccu tēvuukwa Daadamazhigēl biya, dēgiti sagal ma vēgh kē uud wa fēgaraa ndzēga kwal caccu tēvuukwa Daadamazhigēla.” [

¹⁶ Daddakwad hyimiya cinngaana aa cinngacinnga.]

¹⁷ Tēhala tagwavaan dē uudaha, kaa daas kē iin da hēnyaha, kaa ndavgarundavēg kē mbērzahaan kē dēgiti tuuk vakai nē wanēn kē garava.

¹⁸ Ngwatērangugga amaa, “Mbats kuram ndakwi nēghamaaka biya? Nēghamaaka bi taakiya Dēgiti dēgaa damma vēgh kē uud bi wa fēgaraa ndzēga kwal caccu tēvuukwa Daadamazhigēl biya,

¹⁹ adāba aa dēhi damma rēvidyan biya, aa dēhi ba damma hūdāana, tēhalakwaha kaa sagal ma vēghaana.” (Vaakwana maradararēg Yesu taakiya makwar kē dēgzēga bad caccuwa.)

²⁰ Kaa zavuukw dē taakiya, “Dēgiti sagal ma vēgh kē uud iin wa fēgaraa uud ndza kwal caccuwa

²¹ Kwakyarvad sagal ma rēvidmahudā uud nē dzama ḅa kēladēra, shiḅēlga, ḅa gēla, tsa shifēgga ar dē ḅa gwaragwara,

²² ard dlərməga, kəlaadəra, valla uudaha, ar də kəmma dəga tsa zhərwa, ar də shilga, ar də badza dāaga, ar də naaghəra ar də dlagəra

²³ Badəm wanahaan kə dəga kəlaadəra sagal bamma rəvidmahuduuda, badzəgaan kə ndzəgana uuda.”

Fadghəra uussa

²⁴ Kaa ciya dagal kə Yesu vaakwahiin damma larda Taya ard Sidon. Kaa daas kə iin da vəgya uudana, nahabi nə iin maa səran aanji ndəwar biya. Bakəvakwaha pəlewapələg kə shəbga.

²⁵ Cinngha ba nə uusiin kwa tsaag shidkwa shatanaha kə zər dəghwaan kə əlbəg təghəra, caaricaari kaa dagau mbədan təvuukwana.

²⁶ Uusna dəghwa Helenaha. Yavva ma larda Finikiya ma haiya Suriya. Kaa ghalla Yesu kə iin maa lagwda kə shatanahən ma vəgha dəghwaana.

²⁷ Am Yesu taa kə iina, “Aazaruuzəg zarh ndan tlətəra, kalkalbi kəsvant kaf vələvtər kə ghəgyah biya.”

²⁸ Ngwangug nə uusəna amaa, “Aana, bandkwah, dadda tsaga dəgita, abi, zəgaan nə ghəgyah kə kafi balgal vaka zəgaa kə zarəh.”

²⁹ Aiyam Yesu taa kə iina, “Mbakyarvad ngwuggi aghaa ngugga nəngna, dəg daas da hənyaha, duugharduug shatanahiin kə dəghwagha.”

³⁰ Kaa gwiya daas kə iin da hənyaha, tləghara hənga tə piin kə dəghwaana, duugharsduug shatanaha.

Mbəghnambəg Yesu kə matanga kwa tagdabi kə ghaiya

³¹ Duughars ba nə Yesu kə larda Taya, kaa ghuda dagal də Sidon lakutti gwiya daas damma yiwahaiya Galili, ar də ghaiya kəs kəlawə Dikapolis.

³² Vaakwaha ar sardəv nə uudah kə matangng kwa tagəda dlah kə ghaiya. Kaa ghalgaan kə iitər maa tappəna kə uudanən maa mbanna.

³³ Dahant kə iin kə matangən damma dləmmaabaava vakavaki maay ndwar biya, kaa fahardəm kə iin kə zarha dəvaan damma hyemyahaana, dlaḡa təfa kə ashavaiya, tapəna kə aryahaana da ashavayiina.

³⁴ Kaa vazza damma zhigəl kə Yesu kaa dəya shifəg kə iin bad ndzəda, amaa taa kə iina, “Iffata!” Iin taakiya, “Wurga!”

³⁵ Tagaa ba nə iin kwaha, kaa wurəg kə hyimiyahaana, dəgiti həkyəghani aryahaana pləmpəlgə, kaa tagaan kə iin kə ghai ba marawwa.

³⁶ Bəlatəraabələg nə Yesu kə maggi aa tagarar bi aanji war biya, bakəvakwaha kaa kutgaan kə iitər kə dəgiti dzəghardzəgən.

³⁷ Kaa ḡa jappər kə uudah ba vaivaiya, am nə iitəra, “Bagaabag kə dəgit badəm bakalkala! Baz lii matang ndza cinnngacinnng kə əlbəga, lii hatstəruu hyəmiya ar tagaan kə ghaiya.”

8

Gəlgəhantgələg Yesu Kə Uudah Alfu Uufada

¹ Makwahiin kə sarta, kaa gwiya fadəgətfadəg kə uudah ba dyaaka. Maay tsau nə dəgzəg vakatər biya, kaa dāhgantdāhəg nə Yesu kə mbərzahaan amaa taa kə iitəra,

² “Ən ḡa zhuwadaala uudahaana, hənga həkərd wan kwan ar ba vakar bakwal dəgzəga.

³ Akwama dīyantərəsdīiga daas da hənnyaha də waiya, ar da mbasda biya. Adaba kyaləm saral vaka bətka.”

⁴ Am mbərzahaana, “Da tləvkəna mər nə dəga zəg makwanən kə təghal kwada tləgaara kə uudahaani?”

⁵ Kaa ndavatərundavəg kə Yesu taakiya, “Bruudi ngwen wa vakaruwi?” Aiyam nə iitəra, “Uudifa.”

⁶ Kaa tagtərtəg kə iin kə uudah aa cahwararacahwarəg tə haiya. Kəsant kə iin kə bruudiin uudifna, kaa tagar uus kə Daadamazhigəla, lahnana, vəltər kə mbərzahaan kiyava tagwar kə uudaha.

⁷ Məng dlaḅ kilf mishish hədiikən vakaatəra. Faraa kə iin kə barka, amaa tagwamtərnatəg kə uudaha

⁸ Zaruuzəg nə uudaha, tlatərtləga, ar dzahant nə mbərzahaan kə təmgaan alghw uudifa.

⁹ Lii zaruuzəg ar məng damma alfu uufada. Kaa diitərəs kə iin dagal kə uudaha.

¹⁰ Bat watsər kaa dəgəmdəg kə iin damma perrayu də mbərzahaan, ngal dagal kə iin damma larda Dalmanuta.

Gata Dəga Sərga

¹¹ Kaa sagau kə Farisiyah sa ḅalagajau də Yesu, Sarsaa fəshgaana, kaa ghalgaan kə iitər maa martərda kə dəga jappər kwada nəg kə dəga sərg saay ma ghərazhigəla.

¹² Kaa dəya shifəg kə iin bad ndzədda, amaa, “Aujilbəg kəskuram uudaha zaman am gata dəga sərgi? Ən tagkurtag kə jiira, maay watlərən kə dəga sərgi da marvətər kə uudaha zamanən biya.”

¹³ Təhalakwaha kaa duutərəsduug kə iina, kaa daas kə iin damma perrayuwa, kaa dzəva dagal kə iin dat ghyaba kwaha.

Yista Farisiyaha Ard Hirudus

¹⁴ Viyatəraavig kəsa bruudi kə mbərzaha Yesu, ba pal wa vakatər ma perrayuwa.

¹⁵ Kaa ḅəlaatərabələg nə Yesu kə maggiya, amaa, “Famfəg kə hyəmmi dəgiya, dlaḅa am fəgaan kə taad tə yista Farisiyaha ar də dəga Hirudus.”

¹⁶ Kaa tagkəvaatəg kə mbərzah ma taatakaatər taakiya, “Mbakyarvad kiyam maay də bruudi ha waa taag nə iin ndəkwhahini?”

¹⁷ Nəghaakaba nə iin kə dəgiti ar taag nə iitəra, kaa ndavtrundavəg kə iina, “Aujibəg am taakiya am maay də bruudi? Mbats, gwastən nəghamaaka biya? Dlaḅa səramaaka biya? Mbats dəkdək ghəraruwa?”

¹⁸ Am də gyyaha, am nəghəga biya? Am də hyəmmiyaha, am cinnga biya? Mbats dzamamna biya?

¹⁹ Ma sartakwa lahantəru nai kə bruudi dləḅ kə uudah alfu dləḅna, alghw ngwen wa dzahamant nə uuram kə təmngaani?”

Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Alghw kəlawə tar buwa.”

²⁰ “Bruudi uudifən kwa lahantəru nai kə uudahna, maandala alghwah ngwen wa dzahamant nə uuram righarighan də ghwadgahaanii?”

Am nə iitər taa kə iina, “Alghw uudiffa.”

²¹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Gwaastən nəghamaaka bi kə əlbəgar biya?”

Mbəghanambəg Yesu Kə Gulfma Betsaida

²² Daragha ba nə iitər damma Betsaida, kaa səvardasəg nə uudan gulf kə Yesu, kaa ghalgaan kə iitər maa tapna kə gulfina.

²³ Viyiit kə iin kə dəva gulfəna, tadda kə iin dagal da gylga kəssa. Təfgharvaba nə iin kə ashavai kə uudanən magyiya, tapna kə iina. Ndavaru kə iin taakiya, “Agha nəghəganəghəg kə dəgita?”

²⁴ Kaa dzəgantdzəg kə gulfən kə ghəran damma zhigəl, amaa, “ən nəghəganəghəg kə uudaha, ən nəghtər band uufaha, ar gwayaiva.”

²⁵ Kaa gwiya tapgaan kə Yesu kə gyyaana. Ngəl wurgətwurəg nə gyi təvakaiya, mbana, kaa nəghəganəghəg kə dəgit ba marauwa.

²⁶ Kaa ḅəlgarsḅələg Yesu daas da hənyaha, amaa taa kə iina, “Gwiya təbi kə zərkəss biya.”

Haighanthaig Bitrus Taakiya Yesu iin nə Kəristi

²⁷ Yesu ard mbərzahaan daral damma zərkəssah ma Kaisariya Filibi. Təghərdəga kaa ndavtərundavəg kə iin kə mbərzahaan taakiya, “Ən war nai ma tag nə uudahi?”

²⁸ Kaa ngugangug kə iitər taakiya, “Kyalləm ar taaki, agha Yuhwan dadda tsuufəga, kyalləm ar taakiya, agha Iliya tlayanga, kyalləm dlaḅ ar taakiya, agha pal ma tlayangaha.”

²⁹ Kaa ndavtəruundavəg kə iina, “Kuraməm, ən warnai mam tləg nə uurami?” Ngwaangug nə Bitrus taakiya, “Kəgh nə Kəristi.”

³⁰ Kaa bəltəra kə maggi kə mbərzahaan aa tagararbi aanji ndəwar kə əlbəg təghər kə iin biya.

Tagadatag Yesu Təghər Kə əmtsəgaana

³¹ Makwanən kə sarta, kaa fəgarzhafəg kə Yesu tsagtər dəgit təghər kə dūuli da həbəg Zəra Uud kə dlad shah-shaha. Ar da naabi nə maalah təghər kə dlamaa kəlawə ard maalaha zhiila kəssa uufah, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, da tsəvaana, təhala həng həkərd da ciig də shiifəgga.

³² Taggada bat balaḅal kə kwanən kə əlbəga.

Kaa dahanat nə Bitrus kə Yesu damma dləmmaabaava, buuraraana.

³³ Kaa gwivət kə yesu vazəna kə mbərzahaana, ngal caa gyi kə iin tə Bitrus taakiya, “Yagh vakar, shatanahna! Dzamaghəragha band uuda duniya, band dzamaghəra Daadamazhigəl biya.”

³⁴ Təhalakwaha dāhant kə iin kə uudah ar də mbərzahaan ba hərz də iina, amaa taa kə iitəra, “Badəm daddakwa naa gata kaiya, dūwant kəghəraana, kəssant kə tlaḅa hertəgaan kaa gatəkwagətəgga.

³⁵ Badəm daddakwa naa fa shifəggaana, da tləkəna biya. Dlaḅa badəm daddakwa bəlda shifəggaan mbakyarvad kaiya, ar də əlbəga marawa, aafəga ba də fəga.

³⁶ Au paydaan akwama tlakkənətləg nə uudan kə dəga duni ba dəm bəlda kə shifəggaani?

³⁷ Dlaḅ au wada vəlda nə uudan dlakulva shifəggaani?

³⁸ Badəm daddakwa cinnga zhirwara ard də əlbəgar ma kwanən kə zamana kwa maay jiir mavakai biya dlaḅa də haipah ba dyaaka, Zəra Uud ndakwi da cinngaan kə zhəruwan ma sartən da saggau nə iin ma ndangəra Daddaana əmtad də zərbəlgah kwar caccuwanacaccuwana.”

9

¹ Amaa dlaḅ taa kə iitəra, “Ən tagkurtag kə jiira, məng lii ar ghacəga vaakwan ar maay da əmtsəg biya, bamma nəgharanəghəg kə sagauwa tləksəra Daadamazhigəl bad ndzədda.”

Gwiyavətgwiig nə ndzəgana Yesu

² Təhala həngah əngkwaha kaa kəsgankəsəg Yesu kə Bitrus, ard Yakuba, ard Yuhwana, kaa langtərdət kə iin dagat damma aghwa ba kyakkwa, ar ndzan ba davaatəra vaakwahiina. Kaa gwivətgwiig kə ndzəganaan təvuukwatəra,

³ sədvəan ndza madəkəw batəl ar mbiiga, maay dadda bara kadlangi bardabarəg ndkwah ma duni biya.

⁴ Kaa tsəgwatsug tlayang Iliya ard tlayang Musa vakaatər ar taaghəi də Yesu.

⁵ Am Bitrus taa kə Yesu, “Dadda tsagadəgita, maraw ndzəganamiyam vaakwanəna, kəm tafgatafəg kə tsakwamah həkərd, pal kəskəgha, pal kə tlayang Musa, pal dlaḅ kə tlayang Iliya.”

⁶ Sərgabi kə dəgiti da tag nə iin biya, adaba gədzarətəgdəga ba vaivaiya.

⁷ Kaa saay kə akumb hədtərdu, kaa ba cinngalcingg kə kungy ma akumbiina, taakiya, “Kəgh zərarra, kwan waig naiya. Cinngamarnuucinna!”

⁸ Maay ma taadatər biya, kaa ɓala gyi kə iitəra nəgharabi ndəwar biya, ba Yesu kalti wa əmtad də iitəra.

⁹ Təghərdəga saayatər maghwa, kaa ɓəltər maggi kə Yesu aa tagararbi aanji ndəwar kə dəgiti aa nəghəga nə iitər biya, bamma ciyitciig Zəra Uud ma gətlah ndanna.

¹⁰ Ar dūwars kə əlbəgən bamma taatakaatəra, kaa ndava zaraabahaatər kə iitər taaki auwa tlatləg nə Yesu də “Ciig ma gətlah”.

¹¹ Təhalakwaha kaa ndavəgarundavəg kə iitər taakiya, “Aujilbəgci kə lii tsaga adzahadzaha Musa ar taaki ba tlayang Iliya wada fəgharzha saay ba zəngwa, təhalakwaha kaa Yaazhigəli?”

¹² Ngwangug Yesu taakiya, “Ba jiira tlayang Iliya wada fəgarzha saaya ba zəngwa mbakyarvad ɓadla dəgitaɓ ɓadəmma. Bakəvakwaha vindavindan taakiya Zəra Uuda da həɓgaan kə dlad shah-shaha, dlaɓa ar da naa biya. Nii ənd kwah bi hii?”

¹³ Abi, sahisəg nə Iliya, ɓagarraɓag nə uudah kə iin kə dəgitaɓ ɓadəm kwa naag nə ghəratər ɓadəmma, band kwa vindavindan da dzəgardzəga.”

Mbəghanambəg Yesu Kə Zəra Kwa Də Shatanaha

¹⁴ Gwiyarğhəra ba nə Yesu ar də mbərzah həkərdən savak kyalma mbərzaha, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə uudah ɓadyak fadəga təghər kə iitər. Lii tsaga adzahadzaha Musa dlaɓa ar ɓalla agajau də iitər.

¹⁵ Nəgharaba nə iitər kə Yesu kaa ɓa jappər ba vaivai kə dlamaa kəlaw ɓadəmma, kaa əmdəra da tagar uus kə iitəra.

¹⁶ Kaa ndavətruundavəg nə Yesu kə mbərzahaana amaa, “Agajawaw wam ɓag nə uuram də iitəri?”

¹⁷ Kaa ngwangug kə uuda nə iin ma dlamaa kəlaw, amaa, “Dadda tsaga dəgita, wan zərər naa səkadəv naiya, kwa ciɓəg nə shatanaha dlaɓa tsəgharvatsəg kə taaghaiya.

¹⁸ Ba tuukw sarti tsəgwaraa nə iina, tlaygaarəttlavəg da tə haaya. Faraa kə kubəg ma ghaiya, baz kərda tlərda, ghularant kə vəgh ba dzəghəgha. Dahandahəg kə mbərzahagh da lagwana, pilatərvaapilga.”

¹⁹ Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Kuram uudaha zamana, am maay də fadghər biya, ən da zəlma əmkyangar nai də kurami? Dlaɓa ənda ɓəshkur hər nai kwanahaanii? Ayakam kə zəriin da vakara.”

²⁰ Kaa səgardəvsəg kə iitər kə zəriina, nəgha ba nə shatanahən kə Yesu, bat watsəra kaa tlaygaarəttləvəg kə iin kə zəriin dat tə haaya, kaa təg kə vəghaana, gudɓəlɓəlga, baz kubəg sagal ma ghaiyaana.

²¹ Kaa ndavəgarundavəg Yesu kə daddaana, “Fəgharzha hər nə dəginən kə ɓagarɓagi?”

Aiyam nə daddaana, “Fəgharzha bamma zarhəra.

²² Balgaan damma kaara ar də yuwa, kiyava tsəgaana. Akwama məng nə dəgiti agha ɓaggnanənga, zhukəmdalazhug agha məkəmdnu.”

²³ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Aujilbəg agha ndava taakiya mbatak ən ɓagnaɓagi? Abi, makwar kə dəgit ɓagaɓag vak dadda fadghəra.”

²⁴ Caaricaari kaa dzəgantdzəg kə dadda zərən kə kungy amaa, “Fandghərətfəga, məlwadmələg ən farna kə fadghəra!”

²⁵ Nəghaba Yesu kə uudah ar ba sagau də əmdərga, kaa cagaraacag kə iin kə gyi kə shatanahən amaa, “Kəgh shatanahən tsəgharəva kə zərən matang makwai kə taaghaiya ard cinngacinnga, assagal ma vəghaana, gwiya dəbi dlaɓ damma vəghaan biya.”

²⁶ Kaa huuləg kə shatanahna, kaa gajagaan kə iin kə zərən ba vaivaiya dlaɓa kaa dagalaana. Kaa həngahəng kə zərən band daddakwa əmtsəəmtsana, baz tagaan kə kyalm taaki, “Abi, əmtsəəmtsəga.”

²⁷ Kaa həkynan nə Yesu kə dəvaan ciyanta, ghacana.

²⁸ Daghə ba nə Yesu da hənyaha, kaa ndavəgaruundavəg kə mbərzahaana ma dləmmbaava, taakiya, “Aujilbəg kəkəmənd pilekəməndvaa lagwa shatanahiini?”

²⁹ Kaa ngwanguga kə Yesu, amaa, “Hulfa kwan kə shatanaha laguvda biya bamma də dzəgwazhigəla.”

Gwiya Tagadatag nə Yesu Kə Əlbəg Təghər Kəmtsəgaana

³⁰ Kaa ciya dagal kə Yesu ar də mbərzahaan vaakwaha, Kaa ghudadagal kə iitər ma huḍa Galili. Nahaabi Yesu sərvaaka vakavaki də iitər biya,

³¹ adaba ndza tsaggtər dəgit kə mbərzahaan taakiya, “Zəra Uuda da vəlvətər damma dəv kə uudaha, da tsəvana. Təhala həngah həkərdə da ciiga.”

³² Nəgharaakai kə dəgiti tag nə iin biya, dlaḅa ar gədzəg kə ndavgaana.

Warwa juujig də Dyakəra

³³ Daragha ba nə iitər damma Kafarnahuma. Kaa daas kə Yesu da hənyaha kaa ndavtrundavəg kə iin kə mbərzahaan amaa, “Agajawaw wamaa ḅag nə uuram tə ghərdəgi?”

³⁴ Mbədar bi kə ghaiyatər biya, adaba ḅalarḅaləg kə agajaw təghərdəg taaki war maal mataatakaatəra.

³⁵ Kaa cuhwurgacuhurg kə Yesu, dāhant kə kəlawə tar bu na, amaa taa kə iitəra, “Badəm wanaa nəg kə dəga zungwa, barari nal kə dəga haal badəmma, naal dlaḅ kə kwatnaha uudah badəmma.”

³⁶ Səddan kə zərzəra, ghacna ma taatakaatəra. Həkyna həḅək təvəgh kə vəghaana, amaa taa kə iitəra,

³⁷ “Badəm daddakwa dləghəga zərzər əndkwan mbakyarvad ḍaagara, dləghakwidləghəg kəkəkiya. Dadda kwaa dləghkwi kai dlaḅa, kaibi wa dləghkwi nə iin biya, aa dləghəga daddakwa ḅəlakwadi kaiya.”

Kwa Maay Tləghuma miyam Biya, əmtad də kəmyama

³⁸ Am Yuhwan taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, məng nə uud kəmda nəghəgga nəmnd lagwa shatanah ma ḍaagaha, kəm tsarvana, adaba maay ma kəmyam biya.”

³⁹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Tsamarəv biya, maay wa ḅa dəga jappər ma ḍaagar təhalakwaha kaa taa əlbəg ghwad tə kai biya.

⁴⁰ Badəm wa maay ḅa tləghum də kəmyam biya, əmtad də miyama.

⁴¹ Ən tagkurtag kə jiira, badəm waa vəlkur yuwa həḅḅəg, aanji ba kwu palla adaba am dəga Kəristi, ən tagkurtag kə jiira, da pilwabi nə dəgshigaan biya.”

Dəgitahi Fəgara Uud Kə Ba Haipa

⁴² “Badəm daddakwa fəgaraa pal ma zərzarhahaan fadghəraatər tə kaiyən kə ḅa haipa, da nəg kə dəga zhuwadaala. Da nguləm ngudvərdəm nə akura vaar ma kungy, ḅəldəm damma dəlvə.

⁴³ Akwama fəkaa ḅa haip nə dəvəgha, agha ghuddana. Nguləm agha tləkkəna kə shifəgga damma zərazər də dəv palla, təghər kə damma kaar fai də dəvahagh bəkurdə, vakavakən da tsəvabi nə kaarən biya. [

⁴⁴ Kwadyahanən kwar zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, dlaḅa tsəva bi nə kaariin biya.]

⁴⁵ Akwama shəgahagha wa fəkaa kə ḅa haipa, agha ghuddana. Nguləm agha tləkəna shifəga tangw damma zərazər də shəg pal, təghər kə damma kaara fai də shəgahagh bəkudə. [

⁴⁶ Kwadyahanən kwa zətərzəg vaakwahiina, ar maay əmtsəg biya, kaarən dlaḅ tsəva biya.]

⁴⁷ Akwama fəkaa ḅa haip gyyiagha, nguləm agha təddana. Nguləm agha tləkəna kə tləkəsəra Daadamazhigəl də gyi pal təghər kə damma kaara fai də gyyiahagh ba bəkudə

⁴⁸ vaakwahiina, ‘Kwadyahaan zətərzəgna, ar maay əmtsəg biya,

Kaariin dlaḅa tsəva biya.’

⁴⁹ Da fəshav aanji kwar kə uuda də kaara, bandkwa fəshav nə kyulləg də iizhamalaha.

⁵⁰ “Iizhamalaha dəgit marraw nə iina, akwma tagwazhatagw nə iizh də yamyamana, am da gwida ndari? Aandz məng nə iizh ma kuram, am ndzan ma gabərər də zaraabahaaruwa.”

10

Tsag Təghər Kə Lagwa Uusa

¹ Kaa duwa vakavak kə iin kə Yesu, kaa ciya dagal damma larda Yahudiya, kaa dzəva kə iitər dat ghyaba zaagha Jodan. Uudah badyaka dlaḅ gwiya dzaharvətdzahəg vakaana, kaa gwiya tsagtərtsag bandkwa nət nə iina.

² Kyalma Farisah sarəvsəg sa fəshgaana, kaa ndavgarundavəg kə iitər taakiya, “Ma adzahadzaha Muusa, kalkalaan kə uudan lagwars kə uusaana?”

³ Kaa ngutərangug Yesu amaa, “Auwa tagakur na adzahadzaha Muus daa?”

⁴ Ngwarangugga aiyam nə iitəra, “Haighanthaig nə Muus taakiya agha vinndara kə kakkada tagwavəgh də uusagha, dlaḅa agha lagwarsa.”

⁵ Am Yesu taa kə iitəra “Vindakura mbakyarvad dəkdəka ghəraru nə Muus kwanən kə adzahadzaha.

⁶ Bamma da zəngwa, ndəraandərg ‘Daadamazhigəl kə uudaha ghwalva ar da uusa.’

⁷ Mbakyarvad kwaha, duugaan uud kə daddaan ar də babbaan əmtsəvət tə uusaana.

⁸ Ba bərkud ar nal kə vəgh palla. Tangw da təvuukwa ard ndzəga band uud palla, maadlai uud bu biya.

⁹ Adabad kwaha, dəgiti aa matləgant Daadamazhigəla, aa tagw bi nə uudan biya.”

¹⁰ Gwiyara ba nə iitər da hənyaha, kaa ndavgarundavəg nə mbərzahaan kə Yesu təghər kwanən kə əlbəga.

¹¹ Aiyamaa taa kə iitəra, “Badəm nə uudi lagwda uusaana, gak kwatlərən kə uusa, ḅagagharaḅag kə haipa gwaragwar kə uusa zəngwa.

¹² Akwama uus dlaḅ wa duugars zhiilan kəsuu kwatlərən kə zhiila, ḅagaaḅag kə haipa gwaragwara.”

Fatəraafəg Yesu kə Bark kə Zər zarha

¹³ Kaa ba langarlang kə uudah kə zər zarh kə Yesu kiyava fətəra barka, kaa burəgaraaburəg nə mbərzahaan kə uudaha.

¹⁴ Nəgha ba Yesu, kaa badzəg nə rəvidmahuuda, amaa taa kə iitəra, “Aduwamtərdūug kə zarəh da vakara, tsamtərəv biya. Adaba tləkəsəra Daadamazhigəla dəga jəbba iitəra.

¹⁵ Ən tagkurtag kə jiira, badəm daddakwa dləghabi kə tləkəsəra Daadamazhigəl band kwa dləghəg zərzər biya, dəgaabi damma vakai biya.”

¹⁶ Sətərdaa kə zarhiin da vakaan həkytərna ba həḅəkka, fahtəraa kə dəva, dlaḅa fətəraa kə barka.

Daalazər Dadda Hyahha

¹⁷ Təghərdəga ciyadagal Yesu vaakwahiina, kaa sagau kə uuda nə iin də əmndərga, kəlla kə iin kə ghwunj təvuukwana, kaa ndavarundavəg kə iin taakiya, “Dadda tsagaa dəgita jiijiira, awan da ḅag nai ən tləkkəna kə shifəga tangw damma zərazəri?”

¹⁸ Aiyam Yesu taa kə iina, “Aujilləg kəkəgh də kai dadda jiiri? Au məng dadda jiira, ba Daadamazhigəl palla.

¹⁹ Abi agha sərgasərəg kə dəgiti taag na adzahadzaha, ‘Tsəbi kə shiffəg biya. Bagbi kə gwaragwar biya. Bagbi kə gəl biya. Bagbi kə shiida fiid biya. Bagbi kə mbadiira biya. Agha faara kə daadagha ar də baabagha.’ ”

²⁰ Am daala zərna, “Dadda tsaga dəgita, abi tsufananttsuufəg kwanahaan ciigət bamma zarhəra.”

²¹ Kaa vazəgaan kə Yesu də vazəga wayakəvəra, amaa taa kə iina, “Ba dəgit pal wa təmkaana. Dəg valətvələg kə dəgiti agha də vakai nəng badəm, agha vəltər kə talagaha, agha tləkkəna kə hyah ba dʸyak ma ghərazhigəla. Təhalakwaha agha sagau da gatkwagtəga.”

²² Bad cinngacinngaan wah kə əlbəgna kaa badza hudvəg kə iina, kaa gwiya daas kə iin ma badzəga ərvīdmahudā, adāba dadda hyah nə iin ba vaivaiya.

²³ Kaa vazītvəzəg Yesu kə mbərzahaan, amaa taa kə iitəra, “Da dəga ba dlah yaa dadda hyah damma tləksərra Daddamazhigəla!”

²⁴ Kaa ʒa jappəra kwanən kə əlbəg kə mbərzahaana. Kaa gwiya tagətərtag kə Yesu, “Kuram zarhara, da dəgaa ba dlah, nə uud damma tləksəra Daadamazhigəla!”

²⁵ Da tsafsaf ba kə adləgwam dagal tə dūula liipər, tēghər kə dadda hyah daadamma tləksərra Daadamazhigəla.”

²⁶ Cinngara ba nə mbərzahaan əndkwaha, kaa gwiya fəgarna ʒa jappər kə iitər ar ndava ghərahaatər taakiya, “Mabba ndəkwaha, warwa da tləkəna katəgi?”

²⁷ Kaa vazītvəzəg kə Yesu amaa, “Vak kə uudaha, mbəlembəlena. Vak Daadamazhigəla mbəle biya. Adāba makwar kə dəgit ʒagaʒag vak Daadamazhigəla.”

²⁸ Aiyam nə Bitrus taa kə iina, “Duwamndarsdūug nəmnd kə dəgahaamnd badəm kiyava gata kəgha.”

²⁹ Aiyam nə Yesu, “Ən tagkurtag kə jiira, daddakwa dūugars vəgyaana, bi zərha babbaana, bi dəghwaha babbaana, bi babbaana, bi daddaana, bi zarhaana, bi guhahaana mbakyarvad kaiya ard əlbəg marawa,

³⁰ dəgiti da tləkəna nə iin ma kwanən kə zamana, da jəguujig shəg dərməkka, tēghər kə tləkna hənɣaha, ard zarha baabaha, ard dūghwaha baabaha, ard yahha, ard zarha, ard guhaha, bakəva kwaha da tləkəna bamma dlada. Təhalakwaha ma zamanən da sagauna, da tləkna kə shifəgga damma zərazəra.

³¹ Badʸyak nə uudahi ar dəga zəngwa, ar da nəg kə dəga halla. Dəga halla ar da nəg kə dəga zəngwa.”

Gwiya Tagadatag Yesu kə Əlbəg Təghər kə Əmtsəgaana

³² Ar tēghərdəga dagat damma Urshalima, Yesu təvuukwa mbərzahaan ar gatəg tə halla ar ʒaa jappəra. Uudahi gattər tə hal dlaʒa ar gədzəga. Kaa dahtərətəhəg nə Yesu kə kəlawā tar buna damma dləmmaava, kaa gwiya tagətərtag kə iin kə dəgiti da dzəgaar də iina. Amaa,

³³ “Kiyam dagat damma Urshalima. Da vəlvtərvələg nə Zəra Uuda damma dəv kə maalah ma zhiilakəsūufah ar də lii tsaga adzahadzaha Musa. Ard ghwudarda kə shariya əmtsəga, ard vəltər kə lii ar Yahudah biya.

³⁴ Ar da nenegaana, ard tafarva kə ashavaiya, ar da kalaakan də kiiʒa, ar da tsana. Təhala hənga həkərda da ciyit də shifəgga.”

Ghalga Yakuba ard Yuhwana

³⁵ Təhala kwaha, kaa sagau kə zarha Zabadi, Yakubu ard Yuhwana, davak kə Yesu, am nə iitər taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, kəm naa ghala dəgit vakagha.”

³⁶ Aiyama taa kə iitəra, “Au wam naag nə uuram ən ʒagkurani?”

³⁷ Aiyam nə iitəra, “Kəm ghala kəgha mada dəghaghan damma ndangəra kwargagha, pallamnd maa ndzan tə dəvaa kaffagha, pal tə dəvaa ghyaʒʒagha.”

³⁸ Am Yesu taa kə iitəra, “Am sərgai kə dəgiti am ghaləg nə uuram biya. Am həʒʒəgahəʒəg kə dladən ən da həʒəg naina? Nii am dzugwantdzug ʒagkura nə uud kə hulfa tsuufəgi da ʒagəwa nə uuda?”

³⁹ Ngwaraangug taakiya, “Aana, kəm dzugwantdzugwa.”

Am nə Yesu taa kə iitəra, “Aana, am da həʒʒəgahəʒəg kə dladi ən da həʒəg naiya, da ʒagkura dlaʒ nə uud kə tsuufəg də hulfa tsuufəgi da ʒaggwa nə uuda.

⁴⁰ Ndzægga tē dēvaa kaffara, bi tē dēvaa ghyabara, tlērar bi nē wah biya. Dēgaha lii bād̄lavētērna mbakyarvad iitē nē wah kē vakavaka.”

⁴¹ Cinn̄garaba nē kyalma mbērzah kēlawēn kwana, kaa badza ērvidmahud kē iitē dē Yakub ard Yuhwana.

⁴² Kaa dāhtērdāhēg kē Yesu da vak palla amaa taa kē iitē, “Am sērgasērēg ma lii Yahudah biya, lii sērvētērsērg dē kwarga, ar martē ndzēd kē uudahaatēra, uudah maamaalatē ndakwani ar martē ndzēd kē uudahaatēra.

⁴³ Da maay ēndkwah ma taatakaru biya. Mbakyarvad kwaha, bādēm daddakwa naa nēg kē maal ma kurama, barari bāgarnēs kē kwatnahēr kē kyalēma.

⁴⁴ Dlabā bādēm daddakwa naanēg kē maal ma kurama, barari naal ēva uudah bādēm̄ma.

⁴⁵ Adāba Zēra Uuda sahi mbakyarvad bāgvarnēs kwatnahēr biya, sahi da bā kwatnah nē iina, dlabā vēlda kē shiffēgaan kiyava varra uudah bād̄yaka.”

Mbēghanambēg Yesu Kē gulf Bartimawus

⁴⁶ Daragha ba nē iitē damma Yariko. Ba iin ndakwani saggal ma Yariko dē mbērzahaana, ēmtad dē uudah bād̄yaka, ndza mēng nē uuda nē iin gulf cēhurgan ma ghyaba dūul ghalga. Daagaan Bartmawus, zēra Timawus.

⁴⁷ Cinn̄gha ba nē iin taakiya Yesu zhiil Nazaret wa ghuda dagala, dzēgant kē iin kē kungy taakiya, “Yesu, zēra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

⁴⁸ Kaa burēgaraaburēg kē uudah bād̄yak, ar taakiya “Ndzandzēga,” bakēva kwaha gwiya dzēgant kē iin kē ghai bād̄yadyaka amaa, “Zēra Dauda, zhukwadaalazhuga!”

⁴⁹ Kaa ghacgaghacēg kē Yesu amaa, “Dahamwantdāhēga.”

Ar dāhant kē iitē kē gulfna, am nē iitē taa kē iina, “Ciiga, dlaiga wa dāa kēgh nē Yesu.”

⁵⁰ Bēlda kē nuurana, bērhwaat kaa ciig kē iin davak kē Yesu.

⁵¹ Kaa ndavēgarundavēg kē Yesu taakiya, “Au wagha naag nēng ēn bāgkani?” Am gulfēn taa kē iina, “Dadda tsaga dēgita, manaa naa nēghaganēghēgga.”

⁵² Aiyam Yesu taa kē iina, “Dēga, fadghēragha mbakambēga.”

Caaricaari kaa nēghaganēghēg kē iina, kaa gata Yesu kē iin dagal tē dūula.

11

Dagha nē Yesu Damma Wurshalima

¹ Hēzarēt ba nē iitē daadamma Wursalima, kaa ghacēgagacēg kē iitē ma Betafaji ard Betani, vaka Gaval kwa dē Uufaha Zaituna, kaa bēlgantbēlēg nē Yesu kē mbērzahaan buwa,

² Amaa taa kē iitēra, “Damdēg damma gēdzērkēsēn tēvuukwaruna. Bād̄ daasaruwa am da nēghaganēghēg kē gēlaabā aghyungngw ngudangušana, kwa tapavēnai dālgan biya. Pēlamdaapēlga

³ Akwama ndavakurundavēg nē uud taakiya, ‘Aujilbēg kēskuram pēlgaani?’ ‘Am tagar taakiya, Yaazhigēl wa naagaana, da gwiigaan saas bandakwan ndakwana.’ ”

⁴ Kaa dagal kē iitēra, ar nēgha kē gēlaabā aghyungngw ngudēga tē ghaiya hēnnyaha tē dūula. Ar tēghērdēga pēlgaana,

⁵ am lii ghacēga vaakwahiin taa kē iitēra, “Am pēllēg damēr kē aghyungwini?”

⁶ Kaa ngwangug kē mbērzahaan buna bakalkal bandkwa tagatē Yesu, kaa dūutērsēdūug kē uudahiin dagal dē aghyungngwiina.

⁷ Sarardēv ba nē iitē kē aghyungngwēn kē Yesu, ar bālēt kē sēdāvahaatē tē vakaiya, kaa dālgan kē Yesu cēhura tē vakaiya.

⁸ Kaa bālgābālēg kē uudah kē sēdāvahaatē bād̄yak tē dūula, kyalēmah dlabā bālara dēva uufahi ghwadarda nē iitē saama guhaha.

⁹ Lii tēvuukwana ard lii tē halaana ar dīyaru kē cau taakiya,

“Galyamgalæg kə Daadamazhigəla!

Bark kə daddakwa saay
ma daaga Yaazhigəla!

¹⁰ Bark kə tləkəsərən da saayən kwa dəga

daadamnd Dauda.

Galyamgalæg kə Daadamazhigəla.”

¹¹ Dagha ba nə Yesu damma Wurshalima, kaa daas kə iin damma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl vazəna kə dəgita badəmma, bəlaabəlag tsau ba hwaasa, kaa gwiyağhəra daas əmtad də mbərzahaam damma Betani.

Tlafatlafəg nə Yesu Kə Uuffa Ghəgyivva

¹² Ciyarət ba nə iitər ma Betani dlakaduraana, kaa njəkənjiig nə wai kə Yesu.

¹³ Nəgha ba nə iin kə uufa ghəgyiv kwad hyimiya, kaa da vazgaan mbatak tləkənatləg kə zər tə vakaiya. Dagha ba nə iin da təvəgha, tləkənabi aanji ndau tə vakai biya, ba hyimiya, adaba sarta yaa zəra ghəgyiv biya.

¹⁴ Amaa taa kə uuffa ghəgyivəna, “Ba dəmma aa gwiya zəbbi nə uud kə zər tə kəgh biya!” Cinnaracinng mbərzahaan kə dəgiti tagada nə iina.

Yesu Ma Vəgya Daadamazhigəla

¹⁵ Dagha ba nə Yesu damma wurshalima, kaa daas kə iin damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla farzha kə lagwa lii sagwa dəgita ard lii vəlgaana. Kaa tlagars dlaḅ baz tebəraha lii mbəda kwaḅa baz avədaha lii valla takalamasara.

¹⁶ Tsarva kə uudah kə ghwadadagal də dəgita ma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəla.

¹⁷ Kaa ba tsagtərtsag kə iin kə uudah amaa, “Vindavavindəg taakiya,
“ ‘Da dāhav nə vəgyar də

Vəgya dzəgwazhigəla dlamakəlaaw badəmma.’

Namdalnəg nə uuram kwan kə ‘vakka shəḅḅa gəlaha.’ ”

¹⁸ Cinnaraba nə maalah ma zhiilakəsufah ar də lii tsaga adzahadzaha Muus kə kwanən kə əlbəga, kaa fəgarzhafəg kə iitər kə gata duula tsəgaana, adaba ar gədzəgaana, kwakyarvad badəm dzahava dlamakəlaawən ar ḅa jappəra tsagaanana.

¹⁹ Bəlaa ba hwaasa, kaa məlla dagal kə Yesu ard Mbəzahaan ma kəssiina.

Ghulalghuləg Nə Ghəgyivvən Tlaffa nə Yesuna

²⁰ Dlakadur bawur ar ghudadagala, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə ghəgyivvən ghulalghuləg tangw dat tlaliyaana.

²¹ Dzamghanidzaməg Bitrusa, amaa taa kə Yesu, “Dadda tsaga dəgita, zharga!
Ghəgyivvən tlaḅgha nəngən ghulalghuləgga!”

²² Ngwatərangug nə Yesu amaa, “Famdəghərətḅəg tə Daadamazhigəla!

²³ Bak jiiir wan tagkurtaga, akwama fədgħərətḅəg nə uud tə Daadamazhigəla, tagardatag kə aghwən taakiya ciig bəldəmbəlg kə ghəragh ma yiwahaiya. Akwama ḅagaabi kə ndaundawur ma ərvidmahudaan təghər kə dəgiti aa tag nə iin biya, da ḅagvarḅaga.

²⁴ Mbakyarvad kwaha wan tagkurtaga, badəm nə dəgiti am ghaləg nə uuram ma dzəgwazhigəla, famdəghərətḅəga taakiya tlamkənatləga, da nəg kə dəgaruwa.

²⁵ Dlaḅa makwar kə sarti am ciigət nə uuram da dzugwazhigəla, akwama məng dadda kwamma həkyna nə uuram ma ərvidya, am bəsharnana, adaba ghərava Daadaruwi maghərazhigəl ndakwani da bəshkurna kə haipaharuwa.”

²⁶ Aiciya, akwamam maay bəstərnaḅəshəg kə haipahaatər kə uudah biya, daadaruwi ma ghərazhigəl ndakwani da maay bəshkuranaaḅishəg biya.

Ar Ba Ndaundawur Təghər Kə Ndzəḅḅa Yesu

²⁷ Kaa gwiya daas kə iitər damma Wurshalima. Kaa gwaiyav kə Yesu ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəla, kaa sagau kə lii maalah ma zhiilakəsufaha, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ard maalah təghər kə vəgya Daadamazhigəla sa vakaana.

²⁸ Am nə iitər taa kə iina, “Agha ɓag də kwar kə ndzəd nəng kwanahaan kə dəgitahi? Warwa vələkak ndzəda ɓaagaani?”

²⁹ Am Yesu taa kə iitəra, “Məng nə ndavəgi ən na ndavkuru naiya. Am nguwi ghəvaruwa, kai ndakwi ənda tagkurtag ma hulfa kwar kə ndzəd wan ɓag nai kə tlər də vakaiya.

³⁰ Tagamwataga, ndzədən ɓagga Yuhwan kə tsufəg də vakaiyəntsa, vəlghar Daadamazhigəl nii uudhi?”

³¹ Kaa fəgarzhafəg kə iitər kə agajaw ma taatakaatər, taakiya, “Akwama tagəyamatag taaki, ‘Vak Daadamazhigəla,’ da tagkiyamtag taakiya, ‘Aujilbəg famdəghərət bi tə iin biyi?’

³² Kiyam tagatag taaki, ‘Vak kə uud kwana?’ ” (Ar gədzə dəgiti da ɓagtər nə uudaha, adaba badəm nə uudah kəsarantkəsəg taakiya tlayanga Daadamazhigəl nə Yuhwana.)

³³ Kaa ngugarangug kə iitər kə Yesu taakiya, “Kəm sərga biya.”

Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Kai ndakwi ən maay tagkurtag kə ndzədī ən ɓag nai kə tlər də vakai biya.”

12

Garava Lii Cauwara Mbuuca Guhha Inabi

¹ Kaa zavuukw kə Yesu də tagtər garava. Amaa, “Ndza məng nə uuda nə iin kwa ndza ɓagaa guuha inabiya, ngal tsarvaara kə iin də hərgħa takka, kwada kə vakka pərtsa zəraana, ndəra kə iin kə gud kiyava dadda uufəgaana. Vəltər kə mbuucan kə yaa dadda uusəgga, kaa dagal kə iin damma kwatlərən kə larda.

² ɓagaa ba sarta caa zəra inabi, kaa ɓəlgantɓəlg kə dadda guhən kə kwatnahaan davak lii cauwara mbuuca guhna, kiyava səgarda kyalləma zarha inabi ma guha.

³ Kaa viigətviig kə lii cauwara mbuucəna, ar kalaakan, ar lagwars dagal bad dəvaan dləɓa.

⁴ Kaa gwiya ɓəltərant kə kwatlərən kə kwatanaha. Kaa tsəgaan kə iitər kə uudanən ma ghəra, ar vələr kə dlada.

⁵ Gwiya ɓəlant kwatlərənə, ar tsan lii cauwara mbuuca guhna. ɓəltərant dlaɓ kə kyaləm badyaka, kaa kalgakaləg nə lii cauwara mbuuca guhən kə kyalləma, ar ciɓa kə kyalləmahaatəra.

⁶ Gwastən badlaɓ nə uud pall kwada ɓələg nə iina, iin nə zəraana, kwa waig nə iina. Təhalakwaha kaa ɓəlgaan kə iin da vakaatəra, kaa tagaan kə iin taakiya, ‘Mbatak, ar da fəgaarafəg kə zərara.’

⁷ Ar takkəva lii cauwara mbuuca guhən matatakatəra, ‘Wanci nə dadda gwiya guhna, na tsiyamatsəgga, kiyava nəg guhiin kə dəga miyama.’

⁸ Kaa viigətviig kə iitəra, ar tsana, ar duuldan kə tluwa vəghaan da gyəlga ghərgħa.

⁹ “Kaa ndavtərundavəg kə Yesu, amaa, ‘Awa da ɓag nə dadda guhinii? Da sagau da cəɓa kə lii cauwara mbuuca guhənə, da vəltər kə guhiin kə uudahitlənə.

¹⁰ Mbats tapamnabi kə karanta kwanən kə vindəga əlbəga Daadamazhigələn biya? Adaba vindavindan taakiya,

“ ‘Akuri duwarars yaa dadda ndərga,

Iin wa naal kə akura ndərəg kwa juujig kə marawa.

¹¹ Kwanna tləra Yaazhigəla,

dlaɓa dəga jappər vakamiyama.’ ”

¹² Kaa gata duula viigaan kə maalaha Yahudaha, mbakyarvad nəgharaakanəghəg taakiya tag təghər kə iitər kə garavəna. Adaba gədzar uudaha. Mbakyarvad kwaha ar duwars, kaa dagal kə iitəra.

Ndavəg təghər kə diigar hadam kə Kaisara

¹³ Təhala zəlam hədiikəna, ar bəlant kə kyaləma Farisiyah ard uudaha Hirudusa, kiyava ngarant dləgəd kə Yesu ma əlbəgahi da tag nə iina.

¹⁴ Tsugwara ba nə-iitəra, am nə iitər taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, kəm sərgasərg agha dadda jiira. Ba dəgit pal nə uudah vakagha, adaba agha maay fa dagar ma uudah biya. Dlaḅa agha tsagaan kə duula Daadamazhigəl bak jiira. Magha tləg nəng kalkalaan kəskəmənd diigar hadam kə Kaisar tləkəssa Ruma dyaka nii kalkalaan bihi?”

¹⁵ Kəm diigaan nii, kəm maay hii?” Nəghaakanəghəg Yesu kə muniyaatəra, amaa taa kə iitəra, “Aujilbəg kəskuram fəsha kaiyi? Anakam kwabiin diyav hadamiin də vakaiyən ndana.”

¹⁶ Kaa səgardaasəg kə iitəra, amaa taa kə iitər, “Garava war ard dāaga war wa tə vakaini?”

Aiyam nə iitəra, “Dəga Kaisara.”

¹⁷ Am Yesu taa kə iitəra, “Dəga Kaisar am vələr kə Kaisara. Dəga Daadamazhigəl dlaḅa am vələr kə Daadamazhigəla.” Kaa ḅaa jappəraan kə iitər ba vaivaiya.

Ndavəg Təghər Kə Ciig Ma Gətlaha

¹⁸ Sarəvsəg nə kyaləma Sadukiya sa vak kə Yesu. Iitər wa taakiya maay ciig ma gətlah biya. Kaa ndavgarundavəg kə iitər taakiya,

¹⁹ “Dadda tsaga dəgita, vindakəməndavindəg nə Muusa taakiya akwama əmtsaaəmtsəg nə uudan kwal yigga kə zər də uusaana, barari kəsgaan nə zəraabaan kə uusiina, yahara kə zarah kə zəraabaana.

²⁰ Ndza məng zarhabaabah uudiffa, kəsukəsəg yag kə uus mtsan bakwal yigga kə zəra.

²¹ Kaa kəsgukəsəg kə zəra bu kə uusiina, ghəraavan ndakwi əmtsaa bakwal zəra. Dəga həkərd ndakwani band kwaha.

²² Bandkwah dlaḅa uudif əmtadaatəra, əmtsahara bakwal zəra. Təhalakwaha kaa əmtsəg kə uusiina.

²³ Aitsa, da nəg kə uusa warci pal ma iitər davalala ciig magətlahi? Adaba uudifamtadətər kəssarukəsəga.”

²⁴ Ngwatərangug nə Yesu, amaa, “Dzamaghəraru kalkal biya mbakyarvad am sərgabi kə əlbəga Daadamazhigəl vindavindan biya, am sərgabi dlaḅ kə ndzəda Daadamazhigəl biya.

²⁵ Masartən da ciig lii əmtsaharaəmtsahəg tə faaya, ar da maay ghwalvah kəssa uus biya, ənghwasah ndakwani ar maay da kəssa zhiil biya, ar da nəg band zərbəlgah kwa ma ghərazhigəla.

²⁶ Təghər kə ciig ma gətlaha, tapamnabi kə karantəgaan ma kakada Muus təghər kə kaar zəg tə uuf ma suuy, taakiya, ‘Kai Daadamazhigəla Ibrahimia, ard dəga Ishaku, ard dəga Yakubu biya?’

²⁷ Iina, Daadamazhigəla lii ruwaraaruug biya, dəga lii də shiffəga. Təkamaatəkəg ba linglinga.”

Adzahadzah Kwa Də Ndzəda

²⁸ Pall ma lii tsaga adzahadzaha Muus tlatəraatləg ar ḅalagajawa ma taatakaatəra. Nəghaaka ba nə iin taakiya ngwatərangug Yesu ba kalkala, kaa ndavəgarundavəg kə iin taakiya, “Kwar kə adzahadzah wa juujig ba vaivayi?”

²⁹ Ngugarangug nə Yesu amaa, “Kwa juujig badəmma iin taakiya, ‘Cinngamcinng, uudaha Isra'la, Yaazhigəl Daadamazhigəlamiyama, Yaazhigəl ba palla.

³⁰ Waig kə Yaazhigəl Daadamazhigəlagh də ərvıdmahudagh badəm̄ma, ard shifəggagh badəm̄ma, ard dzamaghəragh badəm̄ma, ard ndzədagh badəm̄ma.’

³¹ Dəga bu iin taakiya, ‘Waig kə tləghaarawakyaghagh band kwagha naag nəng kə ghəragh.’ Maay nə watlərn kə dzahadzahi juujig kə kwanahaan biya.”

³² Aiyam dadda tsaga adzahadzahən taa kə Yesu, “Tagghədatag bakalkal dadda tsagadəgita, Daadamazhigəl ba palla, maay watlərn biya ba iina.

³³ Aa waiyavwaig bad rəvidmahuud palla, ard dzamaghəragh baddəm̄ma, ard ndzədagh baddəm̄ma, agha waiyant kə tləghaarawakyaghagh band ghəragha, juujig badəm̄ma kə kyuləgga əmcagga ard kyuləgga hərga.”

³⁴ Nəgha ba nə Yesu kə dūuli ngwaa nə iin də dabariya, aiyama taa kə iina, “Aghaba hēf də tləksa Daadamazhigəla.” Tahalakwaha maadlai wa gwiya shughaana gyiya ndavgaru dəgiti tlərn biya.

Ndavəg Təghər Kə Kəristi

³⁵ Ma sarta kwandza tsaga dəgiti nə Yesu ma vəgya Daadamazhigəla, kaa ndavtəruundavəg kə iin taakiya, “Ar tag ndar nə lii tsaga adzahadzah taakiya Kəristi zəra Daudi?”

³⁶ “Dauda kataghəran ndakwi, tədvd Shəddəkw Daadamazhigəl tagaatag taakiya, “‘Am Yaazhigəl taa kə Yaazhigəlara, Ndzandzəg tə dəvaa kaffara, Bamma fantəraafəg kə tləghumahagh da mazhangyil kə shəgahagha.’ ”

³⁷ “Ba Dauda kataghəran ndakwi dāhadahəg kə iin də ‘Yaazhigəla’. Da nəg ndar kaci kə zər vak Daudi?” Cinngaraba nə uudah kə əlbəgən taggada nə Yesuna, kaa dlaig kə iitəra.

Yesu ard Lii tsagga adzahdzaha Muusa

³⁸ Ma tsagaanaana, am Yesu, “Famfəg kə hənkal də lii tsaga adzahdzaha Musa, ar naa ba gwaiyav ma sədav dyakdyaka. Dlaḅa ar naa ba tagvətər nə uuss ma kasukwa.

³⁹ Ar naa ba vələvtər nə dəga ndzəganah ndang ma guda dzəgwazhigəla, ard dəga ndzəgaan maraw vakka hwadaga.

⁴⁰ Iitər nə lii za kadlāngə ənghwasahi əmtsahara zalahaatəra. Dlaḅa ar dzəgwazhigəl tladḅa kiyava nəghəvtərnəghəgga. Da vələvtərvələg dlad ba vaivaiya.”

Ndzayau wagyigga

⁴¹ Cəhurga ma guda dzəgwazhigəla nə Yesu vaka cauwa ndzayau, vazza dūuli ar diig nə uudah kə kwaḅatər ma dəga dəya ndzayau. Kyaləma yaa dadda hyahha badyaka ar diigaan kə kwaḅ badyaka.

⁴² Kaa sagau kə wagyiggin talaga, dəya kə kalami buwa, kwa dət bi nə palləraan dat kwaḅ biya.

⁴³ Kaa dāhgantdāhəg nə Yesu kə mbərzahaana, amaa kə iitəra, “Ba jiiirjiira, wan tagkurtaga, kwabən aa diiga nə wagyigən ma dəga dəya ndzayauna, juujig kə dəga kyalma uudah badəma.

⁴⁴ Badəm̄maatər vələrda bamma dyakəra dəgiti ar dəvakai nə iitəra, wagyigna, ma ndzəgana talagəraana vələdavələg kə dəgiti dəvakai nə iin badəm̄ma, baz dəgiti tsaghər nə iin tə vakaiya.”

13

Tagadatag nə Yesu kə əlbəg təghər kə dləga vəgya Daadamazhigəla

¹ Təduula Sagal nə Yesu ma vəgya Daadamazhigəla, am pal ma mbərzahaan taa kə iina, “Dadda tsagga dəgita, vazəg kə maandala akurahaan ard ndərgahaana, dəgaha jappəra!”

² Am Yesu taa kə iina, “Agha nəghəganəghəg kə maandala hənyahahaana? Da dlagav badəmma. Da maay duwav nə akur aanji pal təghər kə zəraabaan biya.”

Dlada Zəngngwa

³ Cihurgan nə Yesu tə Aghwa Zaitun kwar vazakav magyimagyi də Vəgya Daadamazhigəla, kaa ndavgarundavəg kə Bitrusa, Yakuba, Yuhwana, ard Andrawus ba daghuvaatər taakiya,

⁴ “Tagkəmnđtaga, da dzəgaar hər wanahaan kə dəgitahi? Au nə dəga sərgi da nəghəvaaka nə iin tə vakai akwama hərz sarta dzəgardzəgaani?”

⁵ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Famfəg kə hyəmiya, aa valkurđai nə uudah biya.

⁶ Uudah badyak ar da sagau ma đaagara, ar da taakiya, ‘Kai nə iina,’ ar da valtərda kə uudah badyaka.

⁷ Akwama cinngamacinnga kə əlbəga ghwaava ard dlaghalgaana, gədzam biya. Barari da dzəgardzəg wanahaana, bakəvakwaha ghaalaan ndakwani səghəv bi ndan biya.

⁸ Udaha kəssi tlərna, ar da dəgaradəg kə uudaha kəssi tlərən də ghwaava, kwarga ar da ɓa ghwaav də kwarga. Da gajagav nə haay vakavak shahshaha, da məng baz waiya. Badəm wanahaana iin bi gyigyiya dladiin biya. Ba fəgarzhaana.

⁹ Famfəg kə hyimmi tə ghərahuruwa, adaba da langkurlang nə uuda damma guda shariya, da kalkuraaka nə uud ma guda dzahava Yahudaha. Da langkurlang nə uud da təvuukwa tləvuukwaha ard tləkəsaha mbakyarvad də đaagara, am da tagəda kə shiid maraw təghər kəkai təvuukwatəra.

¹⁰ Lakuti sagau nə halavuwaana, barari tagəvtəra nə əlbəg maraw kə uudaha duni badəma.

¹¹ Ba kəlaa sarti viikurət nə uuda, akwama dakurđaadəg da vaka ta shariya, ndavambi kə dəgiti am da tag nə uuram biya. Ndzaa ba tagamtag kə dəgi da vəkur nə Daadamazhigəl ma kwahiin kə sarta, adaba kurambi wa taaghay biya, Shəđəkwə Daadamazhigəla.

¹² Zəraaba da vəlda kə zəraabaan da tsəvana, daad dlaɓa da vəlda kə zəraana. Zarh dlaɓ ar da ciyarant kə yaatəra kwa da fəgara cəbəvtəra nə yaatəra.

¹³ Badəm nə uudaha ar da naakur bi mbakyarvad đaagar biya, Badəm nə daddakwa ghacaghacəg dat ghalaana, da katavva.”

Dlada Ba Vaivaiya

¹⁴ “Akwama nəghamanaghəg kə dəgit dzah ma vəgya Daadamazhigəla, kwada fəgara uudah kə đuwa vakavakina, (Aa nəghaakanəghəg dadda karantəgaan taakiya) lii ma larda Yahudiya aa əmdərarəmdəreg dagat damma aghwaha.

¹⁵ Kwa tə ghəragud dlaɓa, aa səbbi saay samma hənyah da kəssa dəgit biya.”

¹⁶ Dadda kwama guh dlaɓa, aa səbi saasa hənyah da kəssa səđavan biya.

¹⁷ Dəga zhuwadaal kə ənghwasahi ənhuda ard lii də zər ma dlaaga ma kwanən kə sarta!

¹⁸ Dzəgwamdzəg kə zhigəl aa dzaarbi wanahaan kə dəgitah ma sarta viyakəsa biya.

¹⁹ Ma kwahiin kə sarta, da həbav dlad ba vaivai kwa tapavənabi kə həbgaan ciigət ma sarta kwa vərđya nə Daadamazhigəl kə duni biya, tangw damma kwanən kə sarta. Da maadlai gwiya dzəgardzəg hulfa kwan kə dlad ba dəm biya.

²⁰ Maa maay kwakyarvad gulghaniguləg nə Yaazhigəl kə həngahin biya, maa maay nə uuda dəgshigi da ngədləg biya. Mbakyarvad uudahaan dzərghaaka nə iina, kaa guləmaguləg kə iin kə həngaha.

²¹ “Ma kwahin kə sarta badəm daddakwa tagkur taakiya, ‘Vazəga, wai nə Kəristi vaakwana!’ bi, ‘Vazəg, wai nə iin vaakwaha!’ Haiyamant biya.

²² Adaba kəristiya fiidfiida ard tlayangaha fiidfiida ar da sagala, ar da ɓa dəga sərəga ard dəgaha jappərha, kiyava vala uudaha, akwama ɓagaɓaga, baz lii dzəravtəraakadzərga.

²³ Mbakyarvad kwaha famfæg kə hyəmiya! Tagankuratag kə dəgitah badəm bamma sarta.”

Saaya Zəra Uuda.

²⁴ “Aiciya, ma kwahiin kə sarta, təhala dladən da sagauna,
“Faci da ba niknikka.

Kyil dlabə da maay 6a parakrak biya.

²⁵ Kwadladlah ar da 6ala saay ma ghərazhigəla.

Da gajagav nə dəgitahi dʏakdʏak tə zhigəla.’

²⁶ “Təhala kwaha da nəghəvanəghəg Zəra Uud saay ma akumba də ndzəda ard ndanggəra.

²⁷ Təhala kwaha da bəldi kə zərbələgahaan ar da dzahant kə lii dzərgahaaka nə iin sagatsəga, ard dagatdəga, ard dagaldəga ard saadəsəga, cigət tə ngyilla duniya dat ghaala zhigəla.

Tsag Təghər Kə Uufa Ghəgiva

²⁸ “Tsagamtsag kə ndzəgana uufa ghəgiva. Akwama fəgharzhafəg nə dəvahaan kə 6a ndada, dlabə farzha kə da daala hyəmiya, sərəmasərəg taakiya hərəz nə madara.

²⁹ Bandkwah dlab akwama nəghamanəghəg kwanahaan kə dəgitah dzəgaardzəga, sərəmasərəg taakiya hərəz sarta, ba hɛɛf də ghaiya wakyagha.

³⁰ Bak jiijiira wan tagkurtaga, uudaha kwanən kə zamana ar da maay əmtsəg biya, bamma dzəghardzəg wanahaan kə dəgitah badəmma.

³¹ Ghərazhigəla ard haaya ar da ghyənga, əlbəgara badəmma da maay ghyəng biya.

Maay Wa Sərgasərəg kə faci bi sart biya

³² “Kwan kə faciya ard sarta Maay wa sərəgasərəg biya, aanji, zərbəlgahi ma ghərazhigəla, aanji Zəriina, bamma Daad palla.

³³ Famfæg kə hyəmiya, am badləvəghana, adaba am sərga bi kə faciya ard sarti da dzəgaar wanən biya.

³⁴ Band uudi kwa təghərdəga dagala, akwama dʏugharsdʏug kə hənyaha fətərdəm ma dən kə ɛvahaana, ma kwaratər bad tləri da 6ag nə iina. Təhalakwaha tagar kə dadda uuffa hənyaha taakiya aa badləvaɓadlɛgga.

³⁵ Mbakyarvad kwaha, ndzamandzəg ba ɓadlaɓadlana, adaba am sərgabi kə sarti da saas daddahənyah biya, ma da saa dəghwaasa, ma mahuda vɔdɔda, bi sarta wiiga ghwatəkala, bi dlakadur ba wurra.

³⁶ Aa da tləkuraabi gahragw am hənahaar biya.

³⁷ Dəginən ən tagkur naina, ən tagtər kə uudah badəma, ‘Ndzamandzəg ba ɓadlaɓadlana!’ ”

14

Diyarad̄iig nə tləvuukwah kə Sawariya Tsa Yesu

¹ Təmmaa ba həng bu kə Hwadaga Haarakəssa Dzava Hənyaha ard Hwadaga Haarakəssa Bruudi Kwəl Yista, kaa gata dʏula viiya Yesu kə maalah ma zhiilakəsufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa də gəlgəla, kiyava tsəgaan kə iitəra.

² Ar taakiya, “Aa ɓagavbi daghuvala hwadagga haarakəs biya, adaba aa da ciyarantbi nə uudah kə uushav biya.”

Diyavarəmd̄iig nə walla tərshin kə Yesu ma Bitani

³ Ma sartən ndza ma Bitani nə Yesu, za kaf ma vəgya Siman kwa njikən vɛcca, kaa saas kə uussiin də mərta wala tərshan regharegahaan kwa ba pir ganaan ɓagava də nardi, cəbnan diyarəm kə iin ma ghəra.

⁴ Kaa Badza ərvif kə uudahi ndzar vaakwahiina, am nə iitər ma taatakaatəra, “Aa badzəvda kiyavau wallən tərshin əndkwani?”

⁵ Akwmaa vèlavèt nè iina, maa tlavkènatløg nè kwaða bariyam kwa juujig kè dèga viig palla, maa velvtèr kwaðiin kè talagaha!” Kaa caagyi kè iitèr tøgghèr kè uusiin ba vaivaiya.

⁶ Aiyam nè Yesu taa kè iitèra, “Duwamarsduugga. Am gargya kiyavauwi? Abi, dègit maraw waa ðagwi nè iina.

⁷ Ba kèlaahènga am ba èmtad dè talagaha. Mam naagaan am ðagtèraaðag kè hèrèr aanji ba hèra, adaba kaiya èn maay kèlaahèng èmtad dè kuram biya.

⁸ Bagaaðag kè kèlaa ndzèdaana. Daighwaadaig nè iin kè walla tèrshèn tè vèghaar lakuti kè da hèðakai kè uuda.

⁹ Bak jiiirjiira wan tagkurtagga, baðèm vakavaki da tagav nè èlbøg marawèn ma duniya, da dzamav nè uussèn kwakyarvad dègiti aðaaga nè iina.”

Haighanthaig nè Yahud kè vèlla Yesu

¹⁰ Tèhalakwaha, kaa dagau kè Yahuda Iskariyoti pal ma mbèrzah kèlawa tar buna davak maalah ma zhiilakèsuufah kiyava vèltèru Yesu.

¹¹ Cinngaraba nè iitèr èndkwana, kaa dlaig kè iitèr ba vaivaiya, dlaða ar tara kè langiya vèlgar kwaða. Kaa fègarzhaføg kè Yahud kè gata duula vèlgaana.

Kaffa Hwadaga Haarakèssa Dzavgaara Hènyaha

¹² Daavala faciya zunngwa hwadaga haarakèssa bruudi kwal yista, kaa harra mbaklaka kè iitèr bandkwa narèt nè daadijahaatèr kè bagaan kiyava hwadaga haarakèssa dzava hènyaha, kaa ndavgarundavøg nè mbèrzahaan kè Yesu taakiya, “Vaakwar wa magha naag nèng ma kèmda ðadlèkana kè vaki agha da zøg nèng kè haarakèssa dzava hènyahi?”

¹³ Kaa bèlgantbèlg kè iin kè mbèrzahaan buwa, amaa taa kè iitèra, “Damdøg damma hudakèssa. Am da nèghèganèghøg kè uudan dè tèfuwa yuwa. Gatamarsgatèga.

¹⁴ Aanji kwar kè hènyah wa dègaa nè iina, am tagar kè dadda hènyahiin taakiya, ‘Dadda tsaga dègit wa ndava taaki mèr nè gudi èn da zøg nai ard mbèrzahar kè kaffa Hwadaga Haarakèssa Dzavgaara Hènyahi?’

¹⁵ Da markurdamarøg nè iin kè maandala gud tøgghèr kè guda sharaw kwa ðadlavèna mbakyarvad haarakèssiina. Am da ðadllkiyamna vaakwah kè dègzèga.”

¹⁶ Kaa dagal kè mbèrzahaan damma hudakèssa, tlararatløg kè dègita bandkwa tagatèr Yesu. Kaa ðadlèna kè iitèr kè dègzèga Hwadagga Haarakèssa Dzavgaara Hènyaha.

¹⁷ Baga ba hwaasa, kaa saas kè Yesu ard mbèrzahaan kèlawa tar buwa da hènyahiina.

¹⁸ Ar tøgghèrdègga za kaffa, kaa am Yesuwa, “Bak jiiirjiira wan tagkurtaga, pal makuram da vèlkwavèlga, kwa bandakwan za kaf èmtad dè kaiya.”

¹⁹ Cinngarubi nè mbèrzahaan kè èmtakèra èlbøgèn biya, kaa ba ndavøg kè iitèr ba da pallapalla, “Kai nii?”

²⁰ Ngwatèrangug nè Yesu amaa, “Pal ma kuram kèlawa tar buwna, kwa kè m zøg nè mnd kaf ma kuu palla.

²¹ Da èmtsøg nè Zèra Uuda, bandkwa vindava tøgghèr kè iina. Da dèga zhuwadaal kè daddkwa da vèlla Zèra Uuda! Ngulèm maa yaavabi vaani.”

Jibiya Yaazhigèla

²² Ar tøgghèrdègga za kaffa, kaa kèsègankèsèg nè Yesu kè bruudiya, tagar kè uus kè Daadamazhigèla, lahènan vèltèr kè mbèrzahaana, amaa, “Cauwamcauga, kwana iin nè vèghara.”

²³ Tèhala kwan dlaða, kèsant kè iin kè kuwa yuwa inabi, tagar kè uus kè Daadamazhigèla, vèltèra. Kaa hèbguhèbøg kè iitèr baðèmmaatèra.

²⁴ Aiyama taa kè iitèra, “Kwana iin nè avèzara. Avèza règha langiya. Kwa da dèyav dagal mbakyarvad uudah badyaka.

²⁵ Bak jiiir wan tagkurtaga, ən maadlai da hëbba yuwa inabi biya, bamma daghuvali ən da hëbbëg nai kwatlëren kə daalaan ma tləkëssa Daadamazhigëla.”

²⁶ Bëlaraa ba nə iitër kə əngsa, təhala kwaha kaa dagal kə iitër dat Gaval kwa də Uufaha Zaituna.

Da Balla Gajawa Sərgai Kə Yesu Nə Bitrusa

²⁷ Am Yesu taa kə mbərzahaana, “Badəmmaruw am da əmndərga am da dūukwadūuga, bandkwa vindava taakiya,

‘Ən da tsəggaan kə dadda piigga, dlabə ar da tadagal nə tuughwaha.’

²⁸ “Təhala ciigar ma gətlaha, ən da dəгаа nai zəngw təghər kəskuram damma Galili.”

²⁹ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Aanji ar əmndəra badəm ar dūukəssa, ən da dūukəs bi nai biya.”

³⁰ Am nə Yesu taa kə Bitrus, “Bak jiiirwan tagaktaga, haniina, lakuti wiig kə ghwatəkal shəg bu ma huuda vədda, aghada bəggaan kə agajawa sərkwabi shəg həkərda.”

³¹ Kaa ba gwaigarsgwaig kə Bitrus ba vaivai taakiya, “Aanji da tsəkwaatsəg nə uud əmtad də kəgha, ən maay da bala gajawa sərak bi ba dəm biya.” Badəmaatər tagar band kwaha.

Dzəgwadzəgw nə Yesu kə zhigəl ma Getsemani

³² Kaa dagal kə iitër da vakavakin kwa dāhav də Getsemani, aiyam nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Ndzamandzəg vaakwana. Ən dagal da dzəgwazhigəla.”

³³ Kaa dagal kə iin əmtad də Bitrusa, ard Yakuba, ard Yuhwana. Təhalakwaha kaa mbəkənməbəg nə dladən da hëbbëg nə iin ba vaivaiya, dlabə tsəgharatsəg kə vəgha.

³⁴ Aiyama taa kə iitəra, “Shifəgara hëbba dladə ba vaivaiya bandgi na tsəkwaatsəgga. Ndzamadzəg vaakwana, famfəg kə hyəmiya, uufamuufəgga.”

³⁵ Gavət ba nə iin da təvuukw hədūikənan, kəlla kə ghunji tə haiya, Kaa dzəgwazhigəl taaki akwama bəgabəga, maa kəsvaaran nə dladna.

³⁶ Amaa, “Abba, Daada, aanji kwar kə dəgita bəgabəg vakagha. Kəswaarakəssəg kə kuwa dladna. Bakəvakwaha, bəg kə dəgiti agha naag nənga, dəgiti ən naag nai biya.”

³⁷ Sagha ba nə iina, kaa tlətəraatləg kə iin kə mbərzahaan hənahaara, amaa taa kə Bitrusa, “Bitrus, agha hənahaara? Mbats agha dzəgwanti kə fahyəmi aanji dəga aw pall biya?

³⁸ Famfəg kə hyəmiya, am dzəgwan kə zhigəla haik kə mbədəg kəsram təduula fəshəga. Bak jiiira, naaghantnaag nə shədəkwa, vəgh wa maay ndzəd biya.”

³⁹ Kaa gwiya dagal kə iin da dzəgwazhigəla, gwayaars bak kwahiin kə dzəgwazhigəla.

⁴⁰ Gwiyağhəra ba nə iin saassa, tlətəraa ba hənahaara mbəkyarvad haar ma gyiyyaətər ba vaivaiya. Pəletərvapeləg nə dəgiti ar da tagar nə iitəra.

⁴¹ Gwiya ba nə iin da vakaatər kə dəga həkərda, amaa taa kə iitəra, “Gwaastən am ba ndzəggaan hənahaar am dəya kudəgga? Atlanama! Wa bəgabəg sarta kwada vəlav Zəra Uud damma dəv kə yaa dadda haipaha.

⁴² Ciyamciiga, jiiyam dagala! Wa səghəvsəg daddakwa da vəla kaiya!”

Viyavətviiig nə Yesu

⁴³ Ba ndzəggaan Yesu ba taa ghaiya, kaa sagau kə Yahud pal ma mbərzahaan kəlawə tar buwna, sarəv əmtad də uudah ba dyaka də katsakarah ard zadh vakaatəra, bəartərtət nə maalah ma zhiilakəsufaha, ard lii tsaga adzahadzaha Muusa, ard tləvuukwaha.

⁴⁴ Tagatəratag nə Yahud kə dūuli da vələg nə iin kə Yesu, amaa, “Daddakwa ən da bərhuug naiya, iin nə uud nə iina. Viyyamətviiiga, langamlanga, həkəyamnahəkəyig ba marawa.”

⁴⁵ Bad dagauwa Yahud wah da vak Yesu, amaa taa kə iina, “Dadda tsagadəgit!” Kaa bərhugaan kə iina.

⁴⁶ Kaa viigətviig kə uudahiin kə Yesu, ar həkinan ba marawa.

⁴⁷ Kaa təddatədəg nə pal ma mbərzaha Yesu kwandza ghacəga təvəgh kə iina, kə katsakaraana, ghudarda kə hyəmi kə kwatənah maala zhillakəsüufa.

⁴⁸ Am Yesu taa kə iitəra, “Amaa sagal də katsakarah ard zadah sa viiya kai bandgi ən dadda zaa duula?”

⁴⁹ Ba kəlahənga ən ba əmtaad də kuram ma gaagazaiya vəgya Daadamazhigəl ən tsagadigita, viiyamkwa biya. Barari righəvant nə dəgiti vindava ma kakada Daadamazhigəla.”

⁵⁰ Təhalakwaha badəm mbərzahaan duwarəsduga, əmndraraəmdrəga.

⁵¹ Ndza məng nə daala zəriin gata Yesu təhala, maay nə sədav tə vəghaan biya, ba nuura kalti. Naha viiyarviig nə uudaha,

⁵² Kaa dugarəsdug kə sədavan ma dəvaatəra, kaa əmdəradagal bad suuha.

Yesu Təvuukwa Gyidya Maalaha

⁵³ Kaa lanngaan kə iitər kə Yesu da vəgya maal batingting ma zhiilakəsüufa, kaa dzahvətdzahəg kə maalaha ma zhiilakəsüufaha, ard tləvuukwaha, ard lii tsaga adzahadzaha Musa da vaakwahiina.

⁵⁴ Kaa gatəgaan kə Bitrus kə Yesu təhal təhala, ba bətky tagwavaatəra. Gatəgharsgatəg ba tangw damma huda gaagazaiya vəgya zhillakəsüuf ba tingtinga. Cəhura kə iin əmtad də lii uuffa hənyaha, diira kaara.

⁵⁵ Gatərgatəg nə maalaha ma zhillakəsüufaha ard gyida maalaha badəm kə dəgiti maraa da tləkəna nə iitər kə shiid təghər kə Yesu taakiya, bəgabəg kə haipa kiyava tsəgaan kə iitəra, bakəvakwaha, viiyarəti də haip biya.

⁵⁶ Ghwadararsghwadəg nə uudah ba dyak kə fiid kə Yesu, bakəvakwaha ndzaabi ghaiyatər tə dəgit pal biya.

⁵⁷ Təhalakwaha kaa gwiya ciig kə kyələm uudaha, ar ghwudars kə fiid kə Yesu taakiya,

⁵⁸ “Cinngamndacinng tagadatag taakiya, ‘Ən dlagnadlag kə vəgya Daadamazhigələn kwa ndəranan nə uudaha, ən ndərant kwatlərən bamma həng həkərda, kwa ndərg uud biya.’ ”

⁵⁹ Bakəvakwah əlbəgahaatər ndzaabi tə dəgit pal biya.

⁶⁰ Kaa ciig kə maal batinting ma zhillakəsüufah ghacan mataatakaatəra, kaa ndavəgarundavəg kə iin kə Yesu, amaa, “Agha maay də əlbəg biya? Əlbəgahaan aa tagav təghər kəskəgh nəm?”

⁶¹ Bakəvakwaha mbədabi nə Yesu kə ghaiyan biya, ndza kə iin ba dəwa. Kaa gwiya ndavgarundavəg kə maal batingting ma zhillakəsüuf taakiya, “Kəgh haa nə Kəristi, Zəra Daddakwa də barkna?”

⁶² Ngwangw nə Yesu taakiya, “Aana ba kaiya. Am da nəghanəghəg kə Zəra Uuda ndzəgan tə dəvaa kaffa Daadamazhigəl əmkyadaka, dlaḅa da saay ma akumba zhigəla.”

⁶³ Kaa tahnatahəg kə maal batingting ma zhillakəsüuf kə sədavahaana, amaa, “Kwar kə shiid dlaḅ wa kiyam naag nə miyami?”

⁶⁴ Cinngamacing dlaḅa ghərararu kə badza daaga Daadamazhigəl aa tag nə iina! Auwam nə urami?” Kaa ghudgardaghud nə uudahi ndzar vaakwahiin badəm kə shariya taakiya aa tsəvatsəgga.

⁶⁵ Kaa fəgarzhafəg nə kyaləmah kə tafgarəv ashavaiya, ar mbuusaaraka kə gyiya, dlaḅa ar dlagharaa kə tsəgga, am nə iitər taa kə iina, “Tagga kə daddakwa tsakəgha!” Lii uuffa wakyagh dlaḅa ndakwani kaa kalgaan kə iitəra.

Balaabaləg nə Bitrus kə agajawa sərgabi kə Yesu biya

⁶⁶ Ndza mangyila gaagazaiya hənyaha nə Bitrusa, kaa sagau kə dəghwiin pal ma kwatnaha maal batingting ma zhiilakəsüuf da vaakwahiina.

⁶⁷ Nəgha ba nə iin kə Bitrus diira kaara, kaa vazəgaan kə iin ba marawa, amaa taa kə iina, “Kəgh ndakwi agha əmtad də Yesu zhillala Nazareta!”

⁶⁸ Kaa balla gajau kə Bitrusa, amaa, “Ən sərgabi var kə dəgiti agha tag nəng biya. Nəghanaakabi ba lingiling biya!” Tagada ba nə iin kə kwaha, Kaa ciya dagal kə iin damma bərcama hənyahiina, kaa wiig kə ghwatkala təhala kwaha.

⁶⁹ Gwiiya nəgha ba nə dəghwən kə Bitrus vaakwaha, kaa tagatərtag kə iin kə lii ghacəga vaakwahiina, “Kwan ndakwani pal ghəravaan ma iitəra.”

⁷⁰ Kaa gwiiya balla gajau kə Bitrus dlaḃa. Təhala zəlam hədfiikənana, aiyam lii ghacəga təvəgh kə Bitrus taa kə iina, “Bak jiijiira agha pal nəng yan miitəra. Adaba agha zhiil Galili nə ghəravagha.”

⁷¹ Kaa fəgarzhafəg kə Bitrus daava ghəraana, dlaḃa kaa tlafa ghəran baz ndaha wadəg təvukwatər taakiya. “Ən sərgai var kə uudanən am tag nə uuram kə əlbəg təghərən biya.”

⁷² Batwatswatsəra kaa wiig kə ghwatəkala kə dəga buwa. Kaa dzamnadzaməg nə Bitrus kə əlbəgi taghar nə Yesu taakiya, “Lakwti wiig nə ghwatəkala shig buwa, agha da balləgaan kə agajauwa sərkwabi shig həkərd biya.” Dزامghana ba nə iin kwan kə əlbəga. Kaa bəlaru kə iin kə tuuga.

15

Yesu təvuukwa Bilatus

¹ Dlakadur bawura, kaa dīya sawari kə maalaha zhiil kəsauufaha, ard tləvuukwah ard lii tsaga adzahadzaha Musa, ard dzahava lii ma gyid bəcfəmma. Kaa ngwadənanngwadəg kə iitər kə Yesu, ar langda da təvuukwa Bilatusa, ar fardəm ma dəva.

² Kaa ndavgaruundavəg nə Bilatus kə Yesu taakiya, “Kəgh tləkəssa Yahudaha?” Ngwugharangug Yesu amaa, “Aana, bandkwa tagəda nənga.”

³ Kaa ghwadgarəva əlbəgah ba dyak nə maalaha zhiila kəsauufaha.

⁴ Kaa gwiya ndavgaruundavəg nə Bilatus taakiya, “Agha maay mbəḃa ghai biya? Cinnəg kə dəgitihi ar tag nə iitər təghər kəkəgh ba dyaka.”

⁵ Gwastəna, mbəḃabi Yesu kə ghaiyan biya, kwana vəlgharvələg kə Bilatus kə dəga jappər.

Ghudavardaghudəg nə shariya əmtsəg kə Yesu

⁶ Dəgiti nət tləkəs kə bəgaan sarta hwadəga iin taakiya, bəlar kə uud palla kwa ghalga nə uudah sagal ma guda bərfina.

⁷ Məng nə uuda nə iin daagaan Barabbas kwa bəlaavdəm ma guda bərfina, əmtad də lii dzagwara dlagwam kwa tsara uuda ma sartən ciyit nə dlagwaməna.

⁸ Kaa sagau kə dzahava dlamakəlaaw da ghala Bilatus maa bəgtərə kə dəgiti nət nə iina kə bəgaana.

⁹ Ngwatərangug nə Bilatus amaa, “Am naagaan ən bəlkurnəs kə tləkəssa Yahudaha?”

¹⁰ Adaba nəghaakanəghəg nə Bilatus taakiya, ba shiləg wa fatəra maalah zhiilakəsauufah kə vəlla Yesu damma dəvaana

¹¹ Maalaha zhiilakəsauufah wa shaharant uudah kə taakiya aa bəlkəməndarsbələg nə uud kə Barabaas təghər kə Yesu.

¹² Kaa ndavtəruundavəg nə Bilatus taakiya, “Au kaci wanda bəg nai də kwam daag nə uuram də tləkəssa Yahudahni?”

¹³ Ar dəyaru kə iitər kə cau ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgga!”

¹⁴ Aiyam nə Bilatus taa kə iitəra, “Mbakyauwi? Au nə haipaani?”

Ar gwiya dzəgant kə kungy ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəgga!”

¹⁵ Naagaan tsau nə Bilatus həngtərna kə ərvidfəmahudaatəra, bəltərnəs kə Barabaas. Təhalakwa fəgharaa nə iin kə uudah kə dlaggharu kiif kə Yesu, kaa vəltər kə iin kiyava hərtəgga.

Nenəneneg Tlaujah Kə Yesu

16 Kaa dadæg nê tlaajah kê Yesu damma gaagazaiya vëgya gumna. Ar dzahant kê tlaajah badëmma.

17 Ar tsëwardëm kê sëdav kyang hulfa dëga tlëkëssaha, dlaäba ar äagara kê dzakwa takka, ar fardëm ma ghëra.

18 Ar farzha kê tagar uus taakiya, “Këm ma barkagh tlëkëssa Yahudaha!”

19 Kaa kalgaan kê iitër dë zad ma ghëra, ar tafarëva kê ashavaiya. Tëhalakwaha ar këlla kê ghunj tëvuukwana am nê iitëra ar fëgaaradfëga.

20 Ghyëngara ba nê iitër kê nenegaana, ar sëfarda kê sëdava tlëksëna, ar tsagwdëm ma sëdavahaana. Tëhalakwaha ar langda dagal da gyëmal kiyava hërtëgaana.

Hërtavëthätëg nê Yesu

21 Ar tëghërdëga dagala, kaa nëghëganëghëg kê iitër kê uuda nê iin ghwudadagal, kwa äahav dë Siman, zhiila Sayirina, daddaatër kê Alekzanda ard Rufus, saas ma gëdzër këssa, ar faraa bad ndzëd kê këssa tlaäba hërta Yesu.

22 Ar langda kê Yesu da vakavakiin kwa äahav dë Golgata, (dëgiti tuuk vakai nê iina “Vakka kuwa ghëra”).

23 Vëlarar vaakwahiin nê iitër kê yuwa innabi laäbalaäban dë mur*, luwa kê hëbëgaana.

24 Ar hërtëtta. Ar tagwna dlaäb kê sëdavahaan ma taatakaatëra, kaa tsa tsats kê iitër tëghër kiyava vaza dëgiti aa tlëkëna aanji waratëra.

25 Hërtarët ma sarta vaslambadä dlakadura.

26 Ar vinda të tlaäba hërtëg kê älbëgi ghwudararva nê iitër taakiya, “TLËKËSSA YAHUDAHA.”

27 Ar hërtët kê gëlah buwa ëmtad dë iina, pal të dëvaa kaffaana, pal dlaäb të dëvaa ghyaäbaana. [

28 Kwan iin nê righëgga tlayangër kwa tagaa taakiya, “Këdlavëna ma lii haipaha.”†]

29 Uudahi ghudadagal ar tagar älbëga nenega, ar gajaga ghër ar taakiya, “Caa! Këghi agha dlagënadlag kê vëgya Daadamazhigëla, dlaäba agha da gwiya ndërant bamma hëng hëkërdä,

30 katëg ci kê ghëragha, agha sii bi dlaäb të tlaäba hërtëg biya!”

31 Bandkwah dlaäb nê maalah ma zhiilakësauufah ard lii tsaga adzahadzaha Musa, kaa nenegaan kê iitër ma taatakaatër ar taakiya, “Katëghankatëg kê kyalëma, pilgharvaapilëg kata ghëraana!

32 Aa sasii ci ndan Këristi tlëkëssa Isra'ilën ndakwan të tlaäba hërtëgëna, kiyava nëghëganëghëg këskëmnd këm fëdghërëta!” Baz gëlahën hërtavët ëmtad dë iinën ndakwani kaa taa älbëgahi ghwadghwad kê iitër të iina.

Ëmtsëga Yesu

33 Bad vacci tëghëra, kaa hëdguarduhëdëg nê gurtl kê lard badëma, tangw damma hëkërdä hwassa.

34 Tëhalakwaha, sarta hëkërdä hwaasa, kaa dzagantdzëg nê Yesu kê kuungy bad halavuuwa ndzëdëan, amaa, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” Iin taakiya, “Daadamazhigël Daadamazhigëla, agha fikwada däbawi?”

35 Cinggara ba nê lii ghaciga vaakwahiin kwaha, aiyam nê iitëra, “Wai nê iin äaa tlayang Iliya.”

36 Kaa ëmdërëg kê pallëraatëra, rëmda kê abarabar dë yuwa inabi kwarekreka të zadda, vëlar kê Yesu kiyava hëbëbëga, aiyama, “Vazyamvazëg ndana! Mbatak da sagau nê tlayang Iliya da sii dë vakaiya.”

37 Kaa dzëgantdzëg Yesu kê kungy bad halavuuwa ndzëdëana, tëhalakwaha, kaa äiya shifëgga halavuuwana, ëmtsana.

* 15:23 15:23 Mur laäbalaäban dë yuwa inabi, vëlar kê daddakwa hërtävët dë hërtëg kiyava këhyëgarna dladä. † 15:28 15:28 Kyalëma vindëgahi ndza wura, ar maay dë kwanën kê aay biya.

³⁸ Kaa tēhgəmtēhəg kə bəlyabəlyə Vəgya Daadamaazhigəl hutsəg buwa ciigət ma ghəraan tangw damma suhwaana.

³⁹ Nəgha ban nə tlauijin ndza ghaciga təvuukwa Yesu kə duuli əmtsa nə iina, aiyama, “Ba pakat uudanən Zəra Daadamazhigəla!”

⁴⁰ Kyalma ənghwasaha, ghaccara ba ndzadfa ar vazəggaana. Ma iitəra məng Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub kudərkudəra ard Isuvuwa, ard Salomi.

⁴¹ Gatarars ciigət sagat ma Galili nə ənghwasahaan ar ba məlgaruməlga. Dlaḅa badyak nə kyaləma ənghwasah kwa darət əmtaf də iin ma Wurshalim ndakwi ndzar ba vaakwaha.

Həda Yesu

⁴² Dəm ba faciya hwaasa, kaa ḅadlav kə uudaha, adaba dlakaduraan Faciya Ngiiga.

⁴³ Kaa sagal kə uuda nə iin ma Arimatiya daagaan Isuvuwa. Pall ma gyidya lii maalmala nə iina, dlaḅa fəvaarafəga, kwa pakka saaya tləkkəssəra Daadamazhigəla. Shughanashug kə gyi da vak Bilatus, da ghala ma vəlvar nə tləwa vəgha Yesu.

⁴⁴ Cinngha ba nə Bilatus taakiya əmtsəəmtsəg nə Yesu, vəlgharvələg kə dəga ajappəra. Dahant kə iin kə maala tlauijin ndavaru taakiya bak jiiirjiira ha əmtsəəmtsəg nə Yesu.

⁴⁵ Cinngha ba nə iin vak maala tlauijin taakiya band kwaha, kaa vəlvar kə iin kə Isuvu kə tləwa vəgha Yesu.

⁴⁶ Kaa səgwdaasəgw nə Isuvu kə kəlpakana, səddi kə iin kə tləwa Yesu tə tlaḅa hertəgga, fadant ma kəlpakana, fədəm kə iin ma gətli kwa kwadava ma kura. Təhala kwaha, hutambardi kə akura həfardu kə iin kə ghaiyan də vakaiya.

⁴⁷ Nəghəranəghəg nə Maryamu Magadala ard Maryamu babba Isuvu kə vakavaki fava də tləwa vəgha Yesu.

16

Ciiga Yesu Ma Gətlaha

¹ Dal ba faciya ngiigga, kaa səgwəsəgw kə Maryam Magadala, ard Maryam babba Yakub, ard Salomi kə tərshan kiyava dzuupəg tə tləwa Yesu.

² Davala faciya zəngw ma maaka, kaa dagal kə iitər damma gətlah ba dlakaduur wur kəssa.

³ Təghərdəgga dagala, am nə iitər mataatakaatəra, “War wada tləkkiyamarwatləg kə akuriin tuuk kə ghaiya gətli?”

⁴ Daragha ba nə iitər da vaakwahiina, dzəgarant ba nə iitər kə ghəraatəra, kaa nəghəganəgh kə iitər mbats tləgavarwatləg nə akuriin dagala. Akuriin ndza maanda.

⁵ Daragha ba nə iitər damma gətliina, kaa nəghəgaanəghəg kə iitər kə daala zər tsagwatsagwan ma sədav madəkwa cəhurga tə ghyaḅa dəvaakaffa, kaa gədzəgətəgədzəg kə iitəra.

⁶ Am daala zərən taa kə iitəra, “Bagambi kə ajappər biya. Am gata Yesu uuda nazare kwa hertavətəna? Abi, ciyitciiga. Maay vaakwan biya. Wan vakavaki həngavna nə iina.

⁷ Damdəga, am tagar kə mbərzahaana, ard Bitrus, taakiya da dəga nə iin təghər kə iitər damma Galili, ar da nəghəga vaakwah nə iitər bandkwa tagatər nə iina.”

⁸ Kaa əmndəra saggal kə ənghwasahahaana, ar ḅa jappər dlaḅa təg nə vəghatəra. Tagararbi aanji ndəwar kə əlbəg biya, adaba gədzarətəgədzəgga.

Maradamarəg Yesu Kə Ghəraan Vak Maryama

⁹ Ciyit ba nə Yesu ma gətlah dlakadur ba wur davala faciya zəngw ma maaka, marda kə ghəraan ba zəngw vak Maryamu Magadala, kwa lagwgharda nə iin kə shatanah uudiif ma vəghaana.

¹⁰ Kaa daas kə iin tagtər kə uudahi ndzar əmtaf ba bawur də iina, lii taa dzəgwagha ar tuuga.

¹¹ Cinngaraba nē iitēr taakiya dē shifēg nē Yesu, dlabā nēghghanēghēg nē Maryama kē iina, fardghērēt biya.

Maradamarēg nē Yesu Kē Ghēran Vak Mbērzah Buwa

¹² Tēhalakwaha, kaa mbēdvēghambēdēg nē ndzēgana vēgha Yesu, kaa mardamarēg kē ghēraan vak mbērzah buwa masarta kwa ndzar tē dūula dagal damma gēdzērksa.

¹³ Kaa gwiyadaas kē lii buna ar tagar kē kyalmaha, bakēvakwaha larwalēg kē fadēghēr tē əlbēgiina.

Tlērī Vəlatēr nē Yesu Kē Mbērzahaana

¹⁴ Tēhalakwaha, kaa mardamarēg nē Yesu kē ghēran vak kēlawa tēmkiikēn ma sarta kwa ndzar za kaffa. Kaa cagtēraacag kē iin kē gyi tēghēr kē maira fadghēraatēra ard dēkdēka ghēraatēra, adāba fadghērētbi dē lii nēgharanēghēg tēhala ciigaan biya.

¹⁵ Amaa taa kē iitēr dlabā, “Damdēg damma duni badēmma, tagamtērtag kē əlbēg maraw kē uudah dēshiga.

¹⁶ Badēm daddakwa fadghērētfēga, dlabā bāgvara nē tsuufēgga, da tlēkkēnatlēg kē katēgga. Badēm daddakwa fadghērēt biya da vələvtēr dladā.

¹⁷ Wan nē dēgiti da bāg lii gata kaiya kiyava marra fadēghērātēra. Ar da lagwan kē shatanah ma dāagara, ar da tagaan dlabā kē əlbēg dē daala ghaiyaha.

¹⁸ Ar da kēsēggaan kē ghavalah dē dēvahaatēra. Ma hēbaruhēbēg kē gurra, maay nē dēgiti da bāgtēr nē iin biya. Ar da fēgaan dlabā kē dēvahaatēr tē lii yangbiya, ar da mbēgga.”

Kəssavankəsəg nē Yesu dagat damma Ghərazhigəla

¹⁹ Tēhala kwa tagatēra nē Yaazhigəl Yesu kē kwanən kē əlbēga, kaa kəsavankəsēg dēvdēt damma ghərazhigəla, ndza kē iin tē dēvaa kaffa Daadamazhigəla.

²⁰ Kaa dagal kē mbērzahaana, kaa taa əlbēg maraw kē iitēr aanji takwara. Bagaḅag nē Yaazhigəl kē tlēr əmtad dē iitēra, dlabā mara jiira əlbēgahatēr tēdvad dēgaha sērgah kwa vėlla jappēr fatēraa nē iin kē bāggaan əmtad dē əlbēgahiina.]

JHN

Əlbəg nalnəg kə uuda

¹ Bamma zunngwura ndza məng nə əlbəga, əlbəgna ndza əmtad də Daadamazhigəla, əlbəgna Daadamazhigəla.

² Iin wandza əmtad də Daadamazhigəl bamma zənnngwura.

³ Badəm nə dəgitağ bəggava ba tədvdad iina. Maay nə dəgitaği bəgavnan kwal tədvdad iin biya.

⁴ Əlbəgən iin gyigyiya shifəga, shifəgna iin wa vəlgar parakrakər kə uudah badəmma.

⁵ Kwanən kə parakka ba parakrak ma gurtla, gurtlən tsəgarva bi kə parak kə bə parakrakər biya.

⁶ Ndza məng nə uuda nə iin dəhav də Yuhwana kwa bələdi Daadamazhigəla.

⁷ Sahi sa taggar əlbəg jiiir kə uudah təghər kə parakna, adaba maraa fədghərət nə uudah badəmma tədvdad iina.

⁸ Yuhwan bi nə parakən biya, sahi kwakyarvad tagtər kə əlbəg təghər kə parakən kə uudaha.

⁹ Tagatərdagag nə Yuhwan taakiya, Parak jiijiira da sii sa ma duniya da veltər kə parak kə uudah badəma.

¹⁰ Kwanən kə uuda iin parakka ndza bamma duniya, virəfyava tədvdad iin nə duniya, bəkəvakwaha səraraaka bi nə-uudah biya.

¹¹ Səghəv ba nə iin savak uudahaana, larwaləg nə uudahaan kə dləghəggaana.

¹² Aiciya, badəm nə uudahi dləgharadləghəg kə iina, dlaəba ar fədghərət tə iina, vəlatərvələg kə ndzədəda nəg kə zarha Daadamazhigəla.

¹³ Naral bi kə zarha Daadamazhigəl tədvdad uuda dəgshig biya, bi tədvdad camarakəv biya, bi tədvdad dzamaghəra uud biya, bamma yavva tədvdad naaga Daadamazhigəla.

¹⁴ Kwanən kə əlbəga nalnəg kə uuda, ndzaandzəg mataatakamiyama. Nəghamndanəghəg kə ndanngəraana, Ndangəra Zəraan pal ba nə iin kwa sahi vak Daada, righarighan də hərəər əmtad də jiira.

¹⁵ Tagadatag nə Yuhwan kə əlbəg təghər kə iin vak kə uudah bad halavuwə ndzədaan taakiya, “Kwanən kə uud wa tagaan nai kə əlbəg təghər taakiya, ‘Kwada sagau təhalara jakwaarajig də dyakər ba vaivaiya, adaba lakuti kəskaiya ba məng nə iina.’ ”

¹⁶ Tədvdad dyakəra hərəraan wa tləyamkəna nəmyam kə hərəər təghər kə hərəra.

¹⁷ Vələda tədvdad Muus nə Daadamazhigəl kə adzahadzaha, dlaəba vəlada hərəər ard jiiir tədvdad Yesu Kristi.

¹⁸ Maay nə uudi tapghanitapəg kə nəghəgga Daadamazhigəl də gyi biya, bamma Zəriin palla, kwa ghəravaan ndakwi Daadamazhigəla. Kwa cəhurga əmtad də Daadamazhigəla iinwa marakiyamnda iina, dlaəba kaa fəkiyamafəg kə sərgasərg kəskəmyam kə iina.

Tagadatag nə Yuhwan kə əlbəg təghər kə Yesu

¹⁹ Wan nə əlbəgi tagada nə Yuhwan masarta kwa bələrtərət nə maalah Yahudah kə zhiila kəssa-uufah ard lii fa hyimi tə vəgya Daadamazhigəl kwa saral ma Wurshalima sa ndavgaru taakiya, “Agha war nəngi?”

²⁰ Balla bi nə Yuhwan kə agajau biya, tagadatag bat bələbal taakiya, “Kai bi nə Kristi biya”.

²¹ Kaa ba ndavgarundavəg kə iitər taakiya, “Agha war nəngi? Kəgh nə Iliya?” Ngal ba ngutərangug kə iin taakiya, “Kai biya.” “Kəgh tlayangən kəm pakəg nəmndna?” “Kai bi, awarama.”

²² Təhala kwaha, am nə iitər taa kə iina, “Agha war kaci nənngi? Tagkəmnndtag magha war nənnga adaba kəm səra kə dəgiti kəmnda tagtər nəmnd kə liiya bəla kəmnda. Agha daag də war kaci nənng kə ghəraghi?”

²³ Ngwatərangwug nə Yuhwan tədvd əlbəgaha tlayang Ishaya taakiya, “Kai nə ghai kwa bəla tləhəg ma təghala, “Badlamarna bədləg kə dūulan kə Yaazhəgəla!” ”

²⁴ Kyalma lii bəlavtərət bəlgna ndzar Farisiyaha.

²⁵ Kaa ndavgarundavəg kə iitər kə Yuhwan taakiya, “Akwama kəgh bi nə Kəristi biya, kəgh bi nə Ili biya, dlabə kəgh bi tsau nə Tlayangən biya, Kwar kə ndzəd kaci waghə də vakai nəng agha bəgtər tsuufəg kə-uudahi?”

²⁶ Ngəl ngutərangug Yuhwan taakiya, “Ən bəgtər də yu nai kə tsuufəg kə uudaha, bandakwan bamma taataruwa məng nə daddakwam sərga bi nə uuram biya.

²⁷ Iin wa taggan nai taakiya da sagau təhalara, kwa tlanal bi nai kə pəla zauwa kimmbakaan biya.”

²⁸ Bəfəm wanahaan dzəghaar ma Betani, kilga zaagha Yudan, vakavaki bəgatər nə Yuhwan kə tsuufəg kə uudaha.

Yesu iin Zər tuugha Daadamazhigəla

²⁹ Dlakaduraana, kaa nəghəgəghəg Yuhwan kə Yesu da vakaan amaa, “Wayam, nə Zər tuugha Daadamazhigəl kwada kəsa haipa uudaha duniya

³⁰ Kwanən wa taggan nai kə əlbəg təghər taakiya, ‘Məng wa da saggau təhalara kwa jakwarajig kəskaiya, adaba məng nə iin lakwti yikwayig nə uuda.’

³¹ Dzan sərgabi ghərarar kə iin wur biya. Tsuufəgən bəgan nai də yu na, bəggan mbakyarvad marəvtərda nə iin kə uudaha yaa Isra'al bat bəlabəla.”

³² Kaa tagdatag kə Yuhwan kə shiid təghər kə iin taakiya, “Nəghananəghəg kə Shəfəkw Daadamazhigəl band garava kakur sii ma ghərazhigəl, ngəl tsəgwatsəgw təghər kə iina.

³³ Ndzan sərgai nai kə iin wur biya, bamma Daadamazhigəli bəllakut kai da bə tsuufəg də yu, iinwa taghwatag taakiya, ‘Uudi agha nəghəgga nəng kə shəfəkw sii sa təghər kə-iin dlabə ndzan təghər kə iina, iin dadda bə tsuufəg də Shəfəkw Daadamazhigəla.’

³⁴ Ba kai də ghərarə nəghananəghəg kwana, ən tagkurtaga, kwanən kə uuda zəra Daadamazhigəla.”

Mbərzaha zənnəgwa Yesu

³⁵ Wurga kəsaana, Yuhwan ghacəgan vaaakwahiina əmtəd də mbərzahaan buwa.

³⁶ Kaa nəghəgəghəg kə iin kə Yesu ghuda dagala, amaa, “Vazamvazəga, wayam nə Zər mbaklaka Daadamazhigəla!”

³⁷ Cinnəgara ba nə mbərzahaan buna kə Yuhwan taa ghaiya, kaa gata Yesu kə iitər dagala.

³⁸ Bəlaa ba nə Yesu kə gyi dat hala, kaa nəghəgəghəg kə iitər ar gatəgaana, kaa ndavtərundaavəg taakiya, “Awam gatəg nə uurami?” Aiyam nə iitər taa kə iina, “Rabbi” iin taaki dadda tsaga dəgita, “Agha ndzəga məri?”

³⁹ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Asamasəga am da nəghəgəghəga.” Kaa dagal kə iitər ar vazzəna kə vakavaki ndzəga nə iina, ar cahwaran əmtəd də-iin vaaakwahiina. Kwan kə dəgita dzəghaar kalkala karfi uufada hwasa.

⁴⁰ Pal nə Andrawus zəra babba Siman Bitrus ma uudahaan buwən gatar Yesu təhala kwa cinnəgara nə iitər kə əlbəga vak Yuhwan təghər kə Yesu.

⁴¹ Dəgiti bəgaa nə Andrawus ba zənnəgwa fəgharzh gata zəra babbaan Siman, amaa taa kə iina, “Tlamndkənatləg kə Tləkatəgna,” Iin nə Kristi.

⁴² Sədəv kə-iin kə Siman da vak Yesu. Kaa vazəggaan nə Yesu kə Siman amaa taa kə-iina, “Kəgh nə Siman zəra Yuhwana? Da dahak də Kefas nə-uuda.” (Dəgiti tuuk vakai nə Kefas ard Bitrusa ba dəgit palla, iin na akura).

Dahghantdahæg nê Yesu kê Filigus ard Nataniyal

⁴³ Dlakaduraana fadêmfêg nê Yesu ma êrvidmahudaan dagal damma Galili. Kaa tlêgaratlêg kê iin kê Filigus taakiya, “Gatkwegatêga.”

⁴⁴ Filigus uuda kêsa Betsaid nê iina, vakavaki saral nê Andrawus ard Bitrusa.

⁴⁵ Tlêghara ba nê Filigus kê Nataniyela, amaa taa kê iina, “Tlamndkênatlêg kê uudanên kwa vinda nê Muus ma kakadâ adzahadzah taakiya da saaya. Dlabâ vindaravindêg nê tlayangngah kê êlbêg têghêr band kwaha. Iin nê Yesu Uuda Nazarat, Zêra Isuvu.”

⁴⁶ Kaa tagaan kê Nataniyel taakiya, “Nazarata? Sêgalsêg dêgit maraw ma Nazarata?” Aiyam nê Filigus taa kê-iina, “Saw na vaznavazêgga.”

⁴⁷ Nêgha ba nê Yesu kê Nataniyel sagau sa vakaana, aiyama, “Wayam nê uuda jiijira yaa Israila, kwa maay nê fiid ma ghaiyan biya.”

⁴⁸ Kaa ndavgarundavêg nê Nataniyel kê Yesu taakiya, “Sêrghkwa ndari?” Ngâl ngugara-nggug kê Yesu taakiya, “Nêghankak bamma sartên ndza agha miizhangyil kê uufa ghêgyivvêna, lakwti dahakdahêg kê Filigusa.”

⁴⁹ Am Nataniyel taa kê Yesu, “Dadda tsagga dêgita, kêgh Zêra Daadamazhigêla! Kêgh nê Tlêksa Israila!”

⁵⁰ Kaa ndavgarundavêg nê Yesu kê Nataniyel taakiya, fêghdêghêrêt mbakyarvad tagankak taakiya nêghankak miizha ghêgyivva? Agha da nêghêganêghêg kê dêgiti juujig kê kwaha.

⁵¹ Kaa gwiya tagtêrtag kê Yesu taakiya, “Ên tagkurtag kê jiira, am da nêghêganêghêg kê ghêrazhigêl wurawurana, Zarha bêlga Daadamazhigêla ar dagat ar saay tê Zêra uuda.”

2

Hwadêga kêsuus ma Kana kwama Galili

¹ Daghuvâla hênnêga hêkêrdâ, ndza mênng nê hwadêga kêsa uus ma Kana kwama Galili. Babba Yesu ndakwi ndza ba vaakwahiina.

² Baz Yesu ard mbêrzahaan ndakwi dahavtêrêdahêg da vaka hwadêga kêsa uusiina.

³ Ghêyênnga ba nê yuwa inabiya, kaa tagartag nê babbaan kê Yesu taakiya, “Maadlabi nê yuwa inabiyaatêr biya.”

⁴ Aiyam nê Yesu taa kê babbaana, “Baaba, aujilbêg agha taggêwa kwan kêskayi? Bagaa bi nê sartar ndan biya.”

⁵ Am nê babba Yesu taa kê lii ba tlêra, “Badêm nê dêgiti tagkur nê iina, bôgamôbaga.”

⁶ Vaakwahiina mênng nê ndêghwah êngkwah kwa ndêrava dê akura hulfa kwa diyav nê yu mavakaiya, ar bara vêghatêr nê Yahudah dê yuwiin kwakyarvad dêga daadijahaatêra. Makwar kê ndêghwa hêba dêfuu ênkwaha.

⁷ Am nê Yesu taa kê lii ba tlêrna, “Reghamantreghêg kê ndêghwahaana dê yuwa.” Kaa reghêgantreghêg kê iitêr ba pêkapêkan.

⁸ Aiyam nê Yesu taa kê iitêra, “Gahamgahêg ci ndakwana, gamêtgêga damardadêg kê zhiilghuu.” Kaa gêtgêg kê iitêr ar dardana.

⁹ Tapghana ba zhiilghuu kê yuwên kwa gwiyavêt damma yuwa inabi, sêrghabi kê vakavaki tlavkêna nê iin biya lii ba tlêra ar sêrgasêrga. Dahant kê iin kê zhiila ghuul damma dlêmmbaava.

¹⁰ Amaa taa kê iina, “Abi, aanji ba war saggal dê yuwa inabi marawên ba zêngwa, akwama tlatêrtlêg kê uudaha, kaa saggal kê uud dê dlêmndalaana. Agha shêbna nêng kê yuwa inabi marawên agha da sagal têhal nêng dê vakaiya!”

¹¹ Kwan nê dêga jappêri bôgaa nê Yesu ba zênnêgwa ma Kêsa kana kwama haaya Galili. Marada ndkwan kê ndangêrana, kaa fadghêr kê mbêrzahaan tê vakaiya.

¹² Têhala kwaha kaa di damma kêssa Kafarnahum kê Yesu dê babbaana ard zarha babbaana êmtad dê mbêrzahaana. Ar gahha kê hênnêgah hêdfiikên vaakwaha.

Lagwadalagw nē Yesu kē uudah ma gaagazaiya Vēgya Daadamazhigēla

¹³ Hērzet ba nē sarta haarakēsa dzava hēnnyaha Yahudaha, kaa dagat kē Yesu damma Wurshalima.

¹⁴ Kaa daas kē-iin damma vēgya Daadamazhigēla, tlētēra kē uudah vēlla tlaha, aagwaha, takalamasara. Dlabā nēghēganēghēg kē kyalma uudah ar cihurgan tēvēgh kē tebērahaatēr ar mbēdēgar kwaḅ kē uudaha.

¹⁵ Kaa ndērgandērēg kē iin kē zauwa kiiḅa, lagwtērda dagal badēm ma vēgya Daadamazhigēla, baz tuughwaha baz tlaha. Tlagars kē teburaha lii mbēḁa kwaḅa, kwaztērda kē kwaḅatēr da tēhaaya.

¹⁶ Am nē Yesu taa kē-lii vēla takalamasarna, “Hutsamndahutsēg kwanahaan dagal vaakwana! Lamdal bi kē vēgya daadar kē kasukwa biya.”

¹⁷ Dzēghaar ba nē wanēnna, kaa dzamnadzamēg kē mbērzahaan kē dēgiti vindava ma kakkadā Daadamazhigēl taakiya, “Waigēn ēn waigē nai kē vēgyaghna zēkwazēg tē ērvidmahud band kaara”.

¹⁸ Kaa ndavgarundavēg kē tlēvuukwaha Yahudah kē Yesu, taakiya, “Kwar kē dēga jappēr waghā da markēmdada nēng kwada mara taakiya agha dē ndzēḁa ḅa kwanahaan kē dēgitaḅ badēmmi?”

¹⁹ Aiyam nē Yesu taa kē-iitēra, “Dlagamnadlag kē Vēgya Daadamazhigēlna, ēn ndērgaan nai bamma hēngah hēkērdā.”

²⁰ Am nē iitēr taa kē Yesu, “Viig kul uufad tar ēnkwah kē uud ndēra vēgya Daadamazhigēlna, aitsēm ēn ndērgandērēg bamma hēngngah hēkērd amēngnga?”

²¹ Vēgyēn tag nē iin kē ēlbēg tēghērēna, vēghaana.

²² Tēhalakwa ciyavant nē Yesu ma gētlaha, kaa dzamnadzamēg kē mbērzahaan kē dēgiti tagga nē Yesu, kaa fadghēr kē iitēr tē ēlbēga Daadamazhigēl vindavindana, ard ēlbēgahi taggada Yesu.

Sērgasērg Yesu kē dēgiti ma ērvidya uudaha

²³ Sarta kwandza ma Wurshalim nē Yesu mbakyarvad haarakēssa dzava hēnnyaha, uudaha badyaka fardēghērētfēg tē iin mbakyarvad garava dēgaha jappēri nēghara nē iitēr kwa ḅag nē-iina.

²⁴ Hayatērēt bi nē Yesu dē iitēr biya, adāba sērgasērg kē dēgitaḅ ma ērvidmahudā uudah badēmma.

²⁵ Maay wa tagardatag kē ēlbēg tēghēr kē uuda dēshig kē iin biya, adāba sērgasērgēg kē dēgit ma ērivēḁ uuda.

3

Nikodimus ard Yesu

¹ Ndza mēng nē zhiila Farisiyin ḁaagaan Nikodimus, pal ma tlēvuukwa Yahudaha.

² Kwanēn kē uuda sēvsa vak Yesu kavēḁḁā, amaa, “Dadda tsagga dēgita, kēm sērgasērgēg taakiya agha dadda tsagga dēgit kwa ḅēladi nē Daadamazhigēla, adāba maay wa ḅagnaḅag kē kwanahaan kē dēgit biya bamma daddakwa ēmtad nē Daadamazhigēl dēvakaiya.”

³ Kaa ngugarangug kē Yesu taakiya, “Bak jiira wan tagaktaḅ, maay wa dēgaadēg damma tlēkēssēra Daadamazhigēl biya, bamma gwiya yavayiga.”

⁴ Kaa ndavgarundavēg nē Nikodimus kē Yesu taakiya, “Da gwiya yaav ndar nē uud ma nalnēg kē malahi? Gwiya daadamma hudḁa babbaan da yiva kē dēga bunii?”

⁵ Aiyam nē Yesu taa kē iina, “Bak jiira, ēn tagaktaḅ, maay wada dēggaadēg damma tlēkēssēra Daadamazhēggēl biya, bamma gwiya yavayig tēḁvad yuwa ard shēḁkwa Daadamazhigēla.

⁶ Uuda dēgshiga yaba uud nē-iin kalti, akwama yaayig nē shēḁkwa Daadamazhigēl kē uuda, kwah kē-uuda daba ēmtad dē shēḁkwa.

⁷ Aa nali kə dəga jappər vakagh wanaa taggak nai taakiya, ‘Barari bamma gwiya yakurayig nə-uud biya.’

⁸ Fəda dagal da vavaki naag nə iina, agha cingaciing kə tlaavaana, bakəvakwaha agha tagdai kə vakavaki aa səgga də iin biya bi vavaki dagal nə-iin biya. Bandkwah dlaḅa agha tagdai kə duuli yav nə uud tədvad shədkwa Daadamazhigəl biya.”

⁹ Kaa ndavgaru ndavəg nə Nikodimus kə Yesu taakiya, “Da dzəggaar ndar wan kə dəgitahi?”

¹⁰ Ngal nguggarangug kə Yesu amaa, “Kəgh agha dadda tsagga dəgit maamaala ma Isra'ala, gwaastən nəghaakai kə dəgitahaan biya?

¹¹ Bak jiira ən tagaktagga, dəgiti kəm sərga nəmnd wa kəm tagkur nəmnda, ard də dəgiti nəghamnda nəmnda, bakəvakwaha lamwaləg kə haigant dəgiti tagamndkur nəmnda.

¹² Tagankurtag kə əlbəg təghər kə dəgaha duniya, famdəghərət biya, am da fədghərət ndar kaci akwama taggankurtag kə dəggit təghər kə dəgaha ghərazhəggəli?

¹³ Maay wa tapghani dagat dama ghərazhəggəl biya ba Zəra Uud pal wa sahi ma ghərazhəggəla.”

¹⁴ Band kwa dzəgghant nə Muus kə ghavala vərzhagan ma təghala, Zəra-uud ndakwi barari dzəgvanta.

¹⁵ Badəm dadda kwa fədghərətəfəg tə-iina, tləkənatləg kə shifəgga damma zərazəra.

¹⁶ “Waighantwaig Daadamazhigəl kə duni ba vaivaiya vəlda kə zəraan pal ba nə iina, badəm dadda kwa fədghərətəfəg tə iina da maay əmtsəg biya, da tləkənatləg kə shifəgga tangw damma zərazəra.

¹⁷ Bəladi bi nə Daadamazhəggəl kə zəraan damma duni kwakyarvad ghazəna kə duni biya, bəladi kwakyarvad tləkkəna nə duni kə katəg tədvad iina.

¹⁸ Badəm nə dadda kwa fədghərətəfəg tə Zəra Daadamazhigəla, maay da ghazav biya. Dlaḅa badəm nə dadda kwa lawaləg kə fadghər tə iina, ghazaghazana, adaba fadghərət bi nə-iin tə daaga Zəra Daadamazhigəl pal ba nə-iinən biya.

¹⁹ Kwakyarvad kwan wa təghara nə Daadamazhigəl kə shari kə uudaha. Paraka səghawisəg saama duniya, bakəvakwaha uudaha ar waiya gurtl dlakuləva paraka, adaba tləra kəlaadər war ḅag nə-iitəra.

²⁰ Badəm nə dadda ḅa kəlaadəra naabi kə parakən biya, maay vaan sagau sa təvəgh kə parakiin biya, haik kə marazha saggal kə tlərahaana.

²¹ Dadda kwa ḅa dəga jiira sagau savak kə parak, kiyava nəghəva-nəghəg bat ḅalaḅal taakiya dəgiti ḅag nə-iina ḅag bad məlgaruməlga Daadamazhigəl.”

Əlbəgi tagada nə Yuhwan təghər kə Yesu

²² Təhala kwaha, kaa ba dagal kə Yesu ard mbərzahaan damma larda Yahudiya. Zəlarmazəlg ar ba əmtəd vaakwah ḅagtər tsuufəg kə uudaha.

²³ Yuhwan dlaḅa ndza tsuufəg ma Ainun hərəz də Salim adaba məng nə yu ba dyak vaakwaha. Uudaha ar sahasagawa sa vakaana kaa ḅagtərḅag kə iin kə tsuufəga.

²⁴ Dzəghaardzəg nə wan lakuti ḅəlav nə Yuhwan ma guda bərfina.

²⁵ Kaa ciigətciig ka gajau ma taataka mbərzaha Yuhwan ard zhiila Yahudaha təghər kə bara vəgha lakwti kə ḅa kwatənəhəra.

²⁶ Kaa dagau kə mbərzahən da vak Yuhwan am nə iitər taa kə iina, “Dadda tsagga dəgita, uudanən ndzam əmtəd nə uuram kilga zaagha Yudana, kwa ba kəgh də ghəragh ndakwani vəlghədavələg kə shiid təghər kə-iin taakiya iin Kəristi, wai nə-iin ḅagar tsuufəg kə uudaha, aanji ba war daggau da vakaana.”

²⁷ Kaa ngwanggug nə Yuhwana taakiya, “Maay wa tləkənatləg aanji ndau biya, bamma vəlğardi nə Daadamazhigəla.

²⁸ Ghəravaru ndakwani am shidahara adaba taganatag taakiya, ‘Kai bi nə Kəristi biya, ḅəlakutḅələg nə uud lakuti saay nə iina.’

²⁹ Daddakwa kəsguu ghuula, iin nə zhiila ghuula. Tsaghwa zhiila ghuula paka ba taakiya maa cinnga kə kungya zhiila ghuula. Dlaig ba vaivai akwama cingngacing kə ghaiya zhiila ghuula. Mbakyarvad kwana reghət-reghəg nə dlaigara adaba sahisəg nə zhiila ghuula.”

³⁰ Mbakyarvad kwaha barari kə uudanən fəgara ba ndangəra, kai dlaḅ ən guləg də guləga.

Uudi sahi ma ghərazhigəla

³¹ “Uudi sahi ma ghərazhigəla juujig kə uudah badəmma. Uudi sal ma duniya ba dəga duniya, dlaḅa tag band uudi aasəgal ma duni kə əlbəga. Uudi sahi ma ghərazhigəla juujig kə uudah badəm.

³² Taa dəgitahi cinnga nə iin ard dəgiti nəgha nə iina, bakəvakwaha maay wa haighanthaig də əlbəgaan biya.

³³ Badəm daddakwa haighanthaig kə əlbəgaana, haighanthaig taakiya dadda jiir nə Daadamazhigəla.

³⁴ Adaba kwa ḅaladi nə Daadamazhigəlna, əlbəga Daadamazhigəl wa tagga nə-iina, adaba vəlgharvələg nə Daadamazhigəl kə shəḅkwaan kwa maay nə ghalaan biya.

³⁵ Waigaan nə Daad kə Zəraana, vəlgharvələg kə dəgitah badəm damma dəvaana.

³⁶ Badəm dadda kwa fadghərəfəg tə Zəriina, də shifəga damma zərəzəra. Badəm daddakwa naay kə zəriin biya, tləkna bi kə shifəg biya. Da ḅiigaan Daadamazhigəl kə ərvidfəmahudaan tə iina.

4

Tagaatag nə Yesu kə ghai də uusa yaa Samariya

¹ Sərghaakasəreḅ nə Yesu taakiya cinngaracinnḅ nə Farisiyah taakiya ḅagtər tsuufəg nə Yesu kə-uudaha, dlaḅa tləkkənətləg kə mbərzah juujig dəga Yuhwana.

² (Bakəvakwaha, Yesu kataghəraan bi wan ndza ḅagətər tsuufəg kə uudah biya, ndza mbərzahaana.)

³ Adabadkwaha, kaa ḅugarsḅuug nə Yesu kə haaya Yahudi, kaa gwiya damma haaya Galili kə-iina.

⁴ Nalnəg kə barari kə Yesu ta haaya Samariya.

⁵ Kaa daas kə-iin damma kəsiin ma Samariya kwa ḅahav də Saikar. Kwanən kə kəsa ba hərəz də guhən vəlghar nə Yakub kə zəraan İsuvu ba wura.

⁶ Uuva Yakuba ndza vaakwaha, dlaba kuḅḅalkuḅḅəg nə Yesu mbakyarvad də dagala, cəhura kə iin tə ghaiya uuviina. Kwanənna dzəghaar də vaci təghəra.

⁷ Kaa sagau kə uusiina, dəghwa Samariyah sa ga yuwa. Am nə Yesu taa kə uusiina, “Kwats yagh kə yuwa həḅəga.”

⁸ Makwahiin kə sarta, mbərzaha Yesu daral bawur da səgwa dəgzəg ma huḅa kəsa.

⁹ Aiyam nə uusa Samariyahən taa kə Yesu, “Kəgha agha zhiil Yahuda, kai kwana ən uusa Samariyah agha ghalləg ndar kaci kə yuwa həḅḅəg vakari?” Adaba Yahudah ard Samariyaha ar nahakəv biya.

¹⁰ Ngugharangug nə Yesu amaa, “Akwamaghaa sərgasəreḅ kə gyagyaana na Daadamazhəggəla, ard daddakwa ghala yuwa həḅḅəg vakaghəna, maa ghaləghaghalləg kə iina, da vələkəvələg kə yu kwa da vələk shifəga.”

¹¹ Aiyam nə uusən taa kə Yesu, “Dadda ndannga, tiidl ndakwi maay vakagh biya, uuvən ndakwi ba tladda, agha da tləkkəna mər kaci nəng kə yuwən kwa vələ shifəg ni?”

¹² Jighaarajig nəng kə daadamnd Yakuba, kwa ḅuwakəməndars uuviina? Ba iin də ghəraana, ard zarhaan, baz almanahaan həḅaruhəḅḅəg kə yu ma vakaiya?”

¹³ Am nə Yesu taa kə iina, “Badəm dadda kwa həḅḅəguu kwanən kə yuwa, gwiya tsəgaan nə andəla

14 Adaba badəm dadda kwa hēbēguu yuwi ən da vėlgar naiya, maadlai gwiya tsēgaan nē andəl ba dēm biya. Yuwən ən da vėlgar naina da ndzēga bamma vēghaan band njamar kwada za vukw dē kēlga, nal kē shifēga tangw damma zērazēr kē-iina.”

15 Aiyam nē uusən taa kē iina, “Dadda ndannga, kwats kē yuwiina, haik gwiya njikwanjiig andəl kēskaiya, dlaḅa haik gwiya saggau kēskai da gayu vaakwana.”

16 Aiyam nē Yesu taa kē iina, “Dēg dāhantdāhēg kē zhiilagh sa vaakwana.”

17 Kaa ngwangug kē uusiin aiyama, “Maay nē zhiilar biya.”

Am nē Yesu taa kē iina, “Bak jiira agha maay dē zhiil biya,

18 dēgiti agha tagda nēnngna ba jiira, adaba zaalah dlēḅ wa kēsghu nēnnga, kwam əmtad nē uuram ndakwana zhiilagh biya.”

19 Aiyama taa kē Yesu, “Dadda ndannga, man tlēg nai agha tlayannga.

20 Daadijahamnd ḅagararnēsḅag kē kwatnahēr kē Daadamazhigəl tē kwanən kē aghwna. Kuram Yahudaha am taakiya bamma ḅagvar ma Wurshalim kwatnahēr kē Daadamazhigēla awaram nē uurama.”

21 Kaa ngwarangug nē Yesu taakiya, “Uusən, fēdghērētfēg tē dēginən ən tagak naina, adaba da sagau nē sart kwada maadlai ḅagvar nē kwatnahēr kē Daada tē kwanən kē aghwən aanji ma Wurshalim biya.

22 Kuram uudaha Samariya am ḅagar kwatnahēr kē dēgiti am sērga bi nē-uuram biya, kēmnd Yahudaha, kēm ḅagar kē Daadamazhigēli kēm sērga nēmnd kē kwatnahēra, adaba katēg sēghal tēdvad Yahudaha.

23 Mēng sart da sagauwa, bandakwan ndakwani ḅagaḅaga, lii ḅa kwatnahēra jiira arda ḅaggar kwatnahēr kē Daad ma Shidēkw Daadamazhigēla ard jiira, adaba, hwulfaatēr wa gatēg nē Daad kē ḅagarnēs kwatnahēra.

24 Daadamazhigəl Shidēkw nē-iina, lii ḅagar kwatnahēr dlaḅa barari ar ḅagar ma Shidēkwa ard jiira.”

25 Am nē uusiin taa kē Yesuwa, “Ən sērgasēsērg taaki da saay nē Tlēkatēg kwa dāhav dē Kēristi. Akwama da sahisēga da tagkēmndtag kē dēgitah badēmna.”

26 Am nē Yesu taa kē uusēna, “Kaiyin ən taaghai dē kēghna, ba kai nē iina.”

27 Bad ghyēngaghyēngaan kē taa ghaiya, kaa sēgaasēg kē mbērzahaan, kaa ḅa jappēr kē-iitēr adaba tlarara taaghai dē uusa. Maay wa ndavgharu kē uusiin taakiya, “Auwagha naag nēng biya?” Bii kwa ndavgharu kē-iin taakiya, “Aujilbēg kēskēgh taaghai dē uusən biya?”

28 Tēhala kwah kaa dūugarsdūug nē uusən kē tēfuwa yuwan vaakwaha, kaa daas kē iin damma huḅḅa kēssa da tagtēr kē uudah taakiya,

29 “Sawam na vazamvazēg kē uudi aa taguwa dēgitahi ḅagana naiya badēmna. Mbatak ḅagaḅag iin nē Kēristina?”

30 Kaa ba sahasagal kē uudah ma huḅḅa kēss da vakavaki dē Yesuwa.

31 Tēghērdēga ḅa kwan nē uuda, kaa ghalla Yesu kē mbērzahaan taakiya, “Dadda tsagadēgita, zēg kaffa.”

32 Aiyam nē Yesu taa kē-iitēra, “Mēng nē dēg zēg vakar kwam sērgai nē uuram kē dēgit tēghēr biya.”

33 Kaa ndavēg kē mbērzahaan ma taatakaatēr taakiya, “Mēng nē daddakwa sēgardēv dēga zēg nii?”

34 Aiyam nē Yesu, “Kaffar iin taakiya ən ḅagna kē dēgiti naag daddakwa ḅēlakwadi kaiya, dlaḅa ən ghyēngna kē tlēraana.

35 Abi am tagaan taakiya, tēmna kyil uufad lakuti kē saa dē dēgwai? Wan tagkurtag ciya, vazamvazēg kē dēgwai tēhaltēhēga, dlaḅa tlaral tlēg kē ghudēga.

36 Dadda ghudēgaana tlēkēnatlēg kē dēg shēgaana, dzahgaan dlaḅ kē dēgwai kiyava shifēga tangw damma zērazēr, kiyava hwadag kē dadda riig əmtad dē dadda ghudēggaana.

³⁷ Kwakyarvad kwaha, bak jiiir nɔ ɛlbɛg dɛghurɛn kwa taga taakiya, ‘Shah dadda kwan riyaariiga, shah nɔ dadda ghudgaana.’

³⁸ Bɛlankurɛt da ghuda dɛgiti hɛbamuubi nɔ uuram kɛ dlada riigaan biya. Uudahi tlɛrɛn wa hɛɓaru dlada, kuram wa za dlaiva dladaatɛra.”

³⁹ Badyak nɔ uudaha yaa Samariya ma kwahiin kɛ kɛsa, fardɛghɛrɛtfɛg tɛ Yesu mbakyarvad ɛlbɛgɛn kwa tagga nɔ uusɛn taakiya, “Taghwatag kɛ dɛgitahi ɓagana nai badɛmma.”

⁴⁰ Saral ba nɔ uudaha Samariyah da vak Yesu, kaa ghalgaan kɛ iitɛr maa ndzan vakaatɛra. Kaa ndzanganzɛg kɛ hɛng buwa.

⁴¹ Uudah badyak fardghɛrɛtfɛg tɛ Yesu mbakyarvad ɛlbɛgahaana.

⁴² Tɛhala kwaha kaa tagartag kɛ uudaha Samari kɛ uusɛn taakiya, “Ndakwana famdɛghɛrɛtfɛga, aanji mbakyarvd dɛgiti taghɛda nɛngɛn biya, kɛmnd ndakwi cinngamndacinng bad hyɛmiyamnda, dlaɓa kɛm sɛrgasɛrɛg ba pakat taakiya kwanɛn kɛ uuda, iin wada kata uudaha duniya.”

Mbɛghanimbɛg nɔ Yesu kɛ zɛra dadda kwa ɓagar tlɛr kɛ tlɛkɛsa

⁴³ Tɛhala hɛnng buwa, kaa ciya dagal damma haaya Galili kɛ Yesu.

⁴⁴ Adaba ndza tagadatag nɔ Yesu bad ghɛraan taakiya, “Tlayangnga maay dɛ ndang ma kɛssaan biya.”

⁴⁵ Dagha ba nɔ iin damma haaya Galili, kaa ba dlɛghga-dlɛghɛg kɛ lii ma Galili bad dɛva buwa adaba ghɛravaatɛr ndakwani daral da vakka hwadaga haara kɛssa dzava hɛnnyah ma Wurshalima, nɛghara nɛghɛg kɛ dɛgitahi ɓagaa nɔ Yesu badɛmma.

⁴⁶ Kaa gwiya daas kɛ Yesu damma Kana ma Galili, vakavaki gwichant nɔ iin kɛ yu damma yuwa inabi. Vakwahiina ndza mɛng nɔ uudaniina kwa ɓagar tlɛr kɛ tlɛkɛsa ma Kafarnahum yang bi nɔ zɛraan biya.

⁴⁷ Cinngaha ba nɔ uudanɛn taakiya gwiya saghasɛg nɔ Yesu saama Yahudiya damma Galili, kaa dagau kɛ iin da vak Yesu da ghalgaan taakiya maa dagau maa mbɛna kɛ zɛraan kwa tɛ ghɛrdɛgga ɛmɛtsɛga.

⁴⁸ Am nɔ Yesu taa kɛ iina, “Akwama nɛghamabi kɛ dɛga sɛrɛg ard tlɛraha jappɛr biya, am maay fadghɛr aanji hɛdfikɛn biya.”

⁴⁹ Am nɔ daddakwa ɓagar tlɛr kɛ tlɛkɛsɛn taa kɛ Yesu, “Asɛg naji dagal lakuti ɛmɛtsɛg kɛ zɛrraa.”

⁵⁰ Am nɔ Yesu taa kɛ iina, “Dɛgaa, da mbɛg nɔ zɛriina.” Fɛdghɛrɛtfɛg nɔ uudanɛn dɛ dɛginɛn taghar nɔ Yesuna, kaa ba daasan kɛ-iina.

⁵¹ Tɛghɛrdɛga daas nɔ iin da hɛnnyaha, kaa fadzaghɛr kɛ iin dɛ kyalɛma kwatnahaana, am nɔ iitɛr taa kɛ iina, “Mbaambɛg nɔ zɛriina.”

⁵² Kaa ndavgaan kɛ iin kɛ kalkala sarti fɛgharzha nɔ iin kɛ ngulmɛga. Kaa tagartag kɛ iitɛr taaki, “Dahukwa kalkala karfi palla faciya wa dughars fɛdiina.”

⁵³ Kaa nɛghɛgaakanɛghɛg kɛ dadda zɛriin taakiya ba kalkala kwahiin kɛ sart wa tagghar nɔ Yesu taakiya, “Da mbɛg nɔ zɛragha.” Ngɛl fɛdghɛrɛtfɛg nɔ ghwalvɛn ard yahaan badɛmma tɛ Yesu.

⁵⁴ Kwana iin nɔ tlɛra jappɛra buwa kwa ɓagaa nɔ Yesu tɛhala kwa dughars nɛ-iin kɛ Yahudi kɛ dagal damma Galili.

5

Mbɛghɛnambɛg nɔ Yesu kɛ uud ghurɛika daghuvala diya kudɛga

¹ Tɛhala kwaha, kaa dagat kɛ Yesu damma Wurshalima davaka hwadaga haarakɛsa Yahudaha.

² Ma Wurshalima, tɛvɛgh kɛ ghaiya guda tughwaha, mɛng nɔ dɛlva kwa dɛhav dɛ Betasda ma ghaiya Yahudaha, tsavarvaara dɛ tsakwamah dlɛɓa.

³ Ma tsakwamahaan mæng nə lii yang biya narətnəg kə hənnga mavakaiya ndə gulfaha, ard ghurdikaha ard lii əmtsəmtsənsən nə vəgha. Ar paka uushvant nə yuwa,

⁴ adaba kə sart kə sart sahasagau nə zər bəlgə Yaazhigəl da uusha yuwiina. Badəm nə dadda kwa dəhi zəngw damma yuwən təhala uushgaana, da mbəg aanji tuuk kwar kə kuzahi njəkənjiig baddəmma.

⁵ Məng nə uuda nə iin ndza vaakwa, viigaan kulhəkərd tar təhəs ba yang biya.

⁶ Nəgha ba nə Yesu hənngan vaakwahiina, nəghaakanəghəg taaki zəlamazəməg tuuk kə kwanən kə kuza, aiyama taa kə iina, “Agha naagaan kə mbəga?”

⁷ Am nə dadda kuzən taa kə iina, “Dadda ndannga, ən maay də daddakwa da məlgwadmələg kə di damma dəlvən ma sartən uushivant nə yuwən biya. Ma sartən ən bəg nai kə kəlla ndzədar kə daay damma vakaiya, ba jəkwaara nə uuda.”

⁸ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Ciiga, kəssant kəssəg kə kəjagh, dəg dagalagha.”

⁹ Bat vakaitəvakai, kaa mbəgambəg kə uudanən, kaa kəsgantkəsəg kə iin kə kəjaana kaa farzha kə dagala. Kwanən kə dəgita dzəghaar davalala faciya ngiiga Yahudah.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha am nə maalaha Yahudah taa kə daddakwa mbavnambəgna, “Hinana faciya ngiiga kalkalbi kəskəgh bə tlər biya, haiyakant bi nə adzahadzah kəsa kəjagh biya.”

¹¹ Kaa ngutərangug kə uudanən taakiya, “Daddakwa mbəkwi kai wa taggwa taaki kəssəg kə kəjagh dəgdagala.”

¹² Kaa ndavgarundavəg kə-iitər taakiya, “Kwar kə-uud wa tagak taaki kəsəg kə kəjagh dəgdagalni?”

¹³ Uudanən mbavnənən sərgabi kə daddakwa mbəghani-mbəg biya, adaba mæng nə uudah badəyaka vaakwahiina, zəgharaazəg nə Yesu ma taataka uudaha.

¹⁴ Təhala zəlam hədiikəna, kaa tləgaratləg nə Yesu ma vəgya Daada ma zhiğəla, amaa taa kə-iina, “Agha, yagh mbəghambəga. Gwiyarzarabi kə bə haip biya, adaba aa gwiya tləka bi nə dəgiti ghwad kwa juujig kwanən biya.”

¹⁵ Kaa dagal kə uudanən tagtər kə maalaha Yahudah taakiya, “Yesu wa mbaghanimbəga.”

Ndzədə Zəra Daadamazhigəla

¹⁶ Mbakyarvad bəg daghuvala faciya ngiig nə Yesu kə kwanahaana, kaa fəgarzhafəg kə maalaha yaa Yahudah kə pəcca ghaiyaana.

¹⁷ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Daadar ba kəlaa həng bə tləra, ghərarar ndakwi ən bəg band kwaha.”

¹⁸ Kwakyarvad kwanən wa fatəra kə maalaha yaa Yahudah kə zavukw də gata duula tsa Yesu. Am nə iitəra, “Aduug yagh kə adzahadzaha ngiigən kəlada nə iinən biyin ndakwani, də Daadamazhigəla də daddaana, adabad kwaha gərra ghəraan kalkal də Daadamazhigəla.”

¹⁹ Am nə Yesu taa kə iitəra, “Bak jiira wan tagkurtaga, maay nə dəgiti bəgna bəg nə zəriin də ndzədə ghəraan biya, bamma dəgiti nəghəga nə iin kə daddaan bəgaan kalti. Adaba badəm nə dəgiti bəg nə daadiin, iin wa bəg nə zəriina.

²⁰ Adaba waigaan nə daadiin kə zərana, dla bə marghardamərg kə dəgitahi bəg nə iin badəmma. Dla bə, da margarmərg baz tlərahi juujiig kwanahaan kiyava bə jappər kəskurama.

²¹ Bandkwa ciig nə daad kə uudah ma gətlaha vətər kə shifəga, band kwah dla bə zəriin vəlgarvələg kə shifəg kə daddakwa waig nə iina.

²² Daad də ghəraan maay təgar shari kə uud biya. Vəlgharvələg kə ndzədə ta shari badəmma damma dəva zəraana.

²³ Kiyava fəgaarafəg kə uudah badəm kə zəriina, bandkwar fəgaara nə iitər kə Daadiina. Badəm nə daddakwa fəghaarabi kə Zəriin biya, fəghaarabi kə Daadi bələdi iin biya.

24 “Bak jiira, wan tagkurtaga, badəm nə daddakwa cinnga əlbəgara, fədghərətəfəg dlaḅ də daddakwa bəlakwadi kaiya, də shifəga damma zərəzəra. Maay da təvar shari biya, dzəvaadzəvəg kə əmtsəg damma shifəgga.

25 Bak jiiir wan tagkurtaga, məng sart da sagauwa, bandakwan ndakwi bəgaabəga, lii əmtsaharəəmtsahəg arda cinngacinnng kə ghaiya Zəra Daadamazhigəla, lii cinngaracinnnga arda tləkənatləg kə shifəga.

26 Bandkwa gyigyiya shifəg nə Daadna nədal dlaḅ kə gyigyiya shifəg kə zəraana,

27 Vəlgharvələg dlaḅ kə ndzəda ta shari adaba Zəra Uud nə iina.

28 Bagambi kə ajappəra kwanən kə əlbəg biya, adaba da sagau nə sarta, badəm nə lii ma gətlaha ar da cinngacinnng kə ghaiyaana,

29 ar da sagal ma gətlaha. Lii bagarabəg kə dəgitah marawa ar da ciiga ar tləkəna kə shifəg damma zərəzəra. Lii bagara dəgitahi ghwada, da ghudəvtərda nə shariya.

30 Ən maay bə dəgit tədvad ghərar biya, ən taa shari kə uudah bandkwa tagghwa nə Daadamazhigəl taaki bəga. Mbakyarvad kwaha shariyara ba kalkala, adaba naaga ghərarbi wan bəg nai biya, naaga daddakwa bəlakwadi kaiya.

31 “Akwama kai wan taa əlbəg təghər kə ghərarə, əlbəgara da haivant biya.

32 Məng nə daddakwa taa dəgit təghər kəskaiya, ən sərgasəreḅ dlaḅ taakiya dəgiti tag nə iin ba jiira.

33 Am bəlant kə uudah davak Yuhwana, iin dlaḅa tagakurtag kə jiira.

34 Bakəvakwaha, ən maay nai fədghər də shiida uuda dəgshig biya. Ən tagkur mbakyarvad am tləkna kə katəga.

35 Yuhwana ndza kaara jahuramb kwa mbiig ba parakaraka, haiyamanthaig nə uuram kə cinnga əmtakəra parakaan kə dəga sart hədiikəna.

36 Ən məng nai də shiid kwa juujig kə dəgiti tagaa Yuhwan təghər kəskaiya. Tlərahi vəlghwa nə Daadar mana mbasnana, iin wan bəg naiya. Iitər shiidar taakiya Daada wa bəlakwadi kaiya.

37 Dlaḅa Daadi bəlakwadi kaiya ba iin də ghəraan shidara. Tapamnabi kə cinnga ghaiyaan biya, dlaḅa tapamnabi kə nəghəga ndzəgana huḅvəgaan biya.

38 Əlbəgaan dlaḅ ndzaabi ma ərvīdmahudəharu biya, adaba famdghərətbi tə dadda kwa bəladi nə iin biya.

39 Am həgaan kə shiga əlbəgaha Daadamazhigəl vindavindana, mam tləg nə uuram am da tləkkənatləg kə shifəg damma zərəzər ma iitəra. Kwan kə əlbəgaha iin shiid təghər kəskaiya.

40 Bakəvakwaha lamwaləg kə sa vakar am tləkkəna kə shifəga.

41 “Maay nə lambar də galga uudah biya.

42 Ən sərkursərga, am maay nə uuram waiya Daadamazhigəl ma ərvīdyaharu biya.

43 Sanhi ma daaga Daadara dləghamkwi biya, akwama səgəv ma daaga ghəraan nə uudanna, am dləghaan ba də ərvīdmahuḅ pala.

44 Am da fədghərət ndarndar kaci tə kaiyi am haigara ba dləbəg mataatakaruwa. Am naay kə dləbgən kwa sagal vak Daadamazhigəl kwa pal ba nə iinən biya?

45 Tlatlam bi taaki ən da kəla ghunnjaru vak Daad biya. Məng wada kəla ghunnjaruwa, iin nə Muusa, kwam tləg nə uuram da məkuruməlga.

46 Akwama famdghərətəfəg tə Muusa, maa famdghərətəfəg tə kaiya, adaba vindavindəg Muus təghər kəskaiya.

47 Haiyamant bi tsau kə dəgiti vinda nə iin biya, am da haigant ndar kaci kə əlbəgari?”

6

Galatərətəgələg nə Yesu kə uudah alfu dləḅa

¹ Təhala kwanahaana, kaa dzəva yuwa haiya Galili kə Yesu, kwa dəhav də Tibariya.

² Kaa gatəgaan kə uudah badyaka, adaba ar nəghəganəghəg kə dəgaha jappəri bagtər nə-iin kə lii yang biya.

³ Kaa dagat kə Yesu ard mbərzahaan damma aghwa ar cahwarana də mbərzahaana.

⁴ Hərzət ba nə sarta haarakəssa dzava hənyaha yaa Yahuda.

⁵ Dzəghant ba nə Yesu kə ghəra kaa nəghəganəghəg kə iin kə dzahava uudah sagau sa vakaana, kaa ndavgarundavəg kə iin kə Filigusa, “Kiyam da səgwdaa mər kə bruudi kwada tlətərara kə uudahaani?”

⁶ Ndava kiyava fəsha Filigus nə Yesu, adaba sərgasəreğ kə dəgiti da bag nə iina.

⁷ Ngugharangug nə Filigus taakiya, “Aanji bruudiya kwaḅa həngah tləra bariyam dərək buwa, tləgəti bi tə iitər aanji ba həfikən həfikən biya.”

⁸ Aiyam pal ma mbərzahaan kwa dahav də Andrawus, zəra babba Siman Bitrus taa kə Yesu,

⁹ “Məng nə zəriin vaakwan də dumm̄ba bruudi dləḅa kwa ḅagava də ahupiya bale ard kilf buwa. Da tlətəraara mər kaci kə uudah d̄yak əndkwani?”

¹⁰ Am nə Yesu taa kə mbərzahaana, “Tagamtərtag kə uudah taaki aa cahwararacahwarga.” Məng nə kazhakwa ba d̄yak vaakwahiina. Kaa cahwargacahwərəg kə uudaha, ghwalvahi ndzar vaakwaha ar məng damma alfu dləḅa.

¹¹ Kaa kəsgantkəsəg nə Yesu kə duumbaha bruudiina, təhala tagar uus kə Daadamazhigəla, vəlatərvələg kə digiti da tlətəraaratləga. Baga band kwah dlaḅ də kilfa.

¹² Təhalakwa zaru nə uudah dlaḅa tlatərtləga, amaa taa kə mbərzahaana, “Dzahamantdzahəg kə ghwadgahaan kwa təmgatəmgani aada badzalbi bagya biya.”

¹³ Kaa dzahghantdzahəg kə mbərzah kə tənga ghwadgahaa bruudi dləḅən kwa jatruu kə zəga kwa ḅagava də ahupiya bale, kaa righantrighəg kə iitər kə aləghw kəlawar tar buwa.

¹⁴ Nəghara ba nə-uudah kə dəga jappəra sərgən bəga nə Yesu na, aiyam nə iitəra, “Ba pakat iin nə tlayangən kwa kiyam pakkəg nəmyam kə saayan sama duniya.”

¹⁵ Nəghaaka ba nə Yesu taaki ar na ḅa dabariya nədal kə tləkəs bad ndzəḅa, kaa ghəlvalghələg kə iin ba daghuvaan damma aghwa.

Yesu da dagal təghəra yuwa

¹⁶ Baga ba nə hwaasa, kaa sii samma dəlvə kə mbərzaha Yesu.

¹⁷ Ma kwahiina kə Sarta dəmdəg nə gurtla, Yesu dlaḅa səvbi sa vakaatər ndan biya. Kaa dəgəmdəg kə mbərzah damma pəra yuwa kiyava dzəva dagal damma Kafarnahum.

¹⁸ Kaa fəgarzhafəg kə fəd ḅələg bad ndzəḅa, kaa ghubədəg kə yuwa.

¹⁹ Təhalakwa darant nə iitər kə dəga mil həkərdə bi uufadə, kaa nəghəganəghəg kə iitər kə Yesu dagal tə yuwa sagau sa təvəgh kə pəra yuwiina, Kaa gədzəgətgədzəg kə iitəra

²⁰ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Gədzam biya, ba kaiya.”

²¹ Kaa haiganthaig kə iitər ar ḅəlarna kə damma pərayuwa caaricaari kaa tsugwatsugw kə pərayuwən vakavaki ar dagal nə iitəra.

Gatəgatəg nə uudah kə Yesu

²² Caga ba nə kəsa kaa nəghəgaakanəghəg nə kyaləma uudahaanən ndzar fadəga təghaiya gardza dəlvə taakiya mbats ndza ba pal nə pərayu ndza vaakwaha, dlaḅa nəgharaakanəghəg taakiya dagha bi nə Yesu damma pərayu əmtad də mbərzahaan biya, daral ba daghuvaatər nə mbərzahaana.

²³ Ndza məng nə pərayuwah kwa saragha ma Tibariya ar ghacan hərəz də vakavaki zar nə uudah kə bruudi təhala kwa taghar nə Yesu kə uus kə Daadamazhigəla.

²⁴ Nəgharaaka ba nə uudah taakiya Yesu ard mbərzahaan ar maay vaakwah biya, ka dəgəmdəg kə iitər damma pərayuwah kaa dagal kə iitər damma Kafarnahum da gata Yesu.

Yesu iin bruudi kwa vɛla shifɛga

²⁵ Tlararaa ba nɛ iitɛr tɛ ghyaba kwah kɛ ghaiya dɛlva, am nɛ iitɛr taa kɛ iina, “Dadda tsaga dɛgita, agha sɛgaa hɛr sa vaakwani?”

²⁶ Aiyam nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Bak jiira wan tagkurtaga, am gatɛkwa mbakyarvad dɛga sɛrgi ajappɛri nɛghama nɛ uuram biya, am gatɛkwa mbakyarvad zaamuzɛg kɛ bruudi tlakurtlɛga.

²⁷ Hɛɓam bi kɛ dlɛd tɛghɛr kɛ gata kaf kwa badzɛg biya, hɛɓamhɛɓɛg kɛ dlɛd tɛghɛr kɛ dɛgazɛg kwa zɛlmazɛlɛg tangw damma zɛrazɛra. Kwan kɛ dɛgazɛg wada vɛlkur nɛ Zɛra Uuda. Adaba Zɛra Uud wa vɛlghar nɛ Daad Daadamazhigɛl kɛ ndzɛda ɓa kwanahaana.”

²⁸ Kaa ndavgaru-ndavɛg nɛ uudah kɛ Yesu taakiya, “Auwa kɛmnda ɓag nɛmd kiyava ɓa tlɛrahi naag nɛ Daadamazhigɛli?”

²⁹ Kaa ngutɛrangug kɛ Yesu taakiya, “Wan nɛ tlɛri naag nɛ Daadamazhigɛla, famdɛghɛrɛtfɛg tɛ daddakwa ɓɛladi nɛ-iina.”

³⁰ Kaa ndavgaru-ndavɛg nɛ uudahiin kɛ Yesu am nɛ-iitɛra, “Kwarci kɛ garava dɛgasɛrg wagha da ɓag nɛng kiyava fadghɛr kɛskɛmnd tɛ kɛghi? Au wagha da ɓag nɛngi?”

³¹ Daadijahamiyam zaruuzɛg kɛ manna ma tɛghala, band kwa vinndava ma kakkada Daadamazhigɛl taakiya, ‘Vɛlatɛrvɛlɛg kɛ dɛgazɛg siima ghɛra zhigɛl kiyava zɛgga.’ ”

³² Tɛhala kwaha, kaa ngutɛrangug kɛ Yesu amaa, “Bak jiir wan tagkurtaga, Muus bi wa vɛlakurdi bruudi sii ma ghɛrazhigɛl biya, Daadar wa vɛlakurdi bruudiya jiir sii ma ghɛrazhigɛla.

³³ Adaba bruudiya Daadamazhigɛl iin bruudi kwa saay ma ghɛrazhigɛla vɛlgar shifɛg kɛ duniya.”

³⁴ Kaa am nɛ-iitɛr taa kɛ-iina, “Dadda ndangnga, ndzaa ba vɛlkɛmnd-vɛlɛg kɛ bruudiyin bakɛlaa hɛngnga.”

³⁵ Kaa ngutɛraangug kɛ Yesu taakiya, “Kai nɛ bruudiya shifɛga, dadda kwa sɛgɛv sa vakar maadlai wai da njɛkɛn-njiig biya. Dadda kwa fadghɛr tɛ kaiya maadlai nɛ andɛl da njɛkɛn-njiig biya.

³⁶ Bandkwa tagankur naiya, nɛghamkwanɛghɛga, bakɛvakwaha am lɛwa kɛ fadghɛr tɛ kaiya.

³⁷ Badɛm lii vɛlgwa nɛ daada, ar da sagau sa vakara, daddakwa sɛgɛv sa vakara dlaɓa, ɛn maay lagwan biya.

³⁸ Sanhi sa ɓa dɛgiti naag ghɛrar bi nai mazhigɛl biya, sanhi mbakyarva ɓa dɛgiti naag daddkwa ɓɛlakwadi kaiya.

³⁹ Naaga daddakwa ɓɛlakwadi kai iin takiya, aa zannai aanji pal mali vɛlghwa nɛ-iin biya, ɛn ciitɛrɛt davalala ghyɛngnga duniya.

⁴⁰ Adaba kwan nɛ naaga Daadar taakiya, badɛm nɛ daddakwa vazza dat Zɛrna, dlaɓa fadghɛr tɛ iina, da tlɛkkɛnatlɛg kɛ shifɛga damma zɛrarɛra, kai dlaɓa ɛn da ciigaan davalala ghyɛngnga duniya.”

⁴¹ Kaa zavaghai kɛ Yahudah tɛghɛr kɛ Yesu adaba tagada taakiya, “Kai nɛ bruudiyin sahi ma ghɛrazhigɛlna.”

⁴² Am nɛ-iitɛra, “Abi Yesu, zɛra Isvu, bakwa kɛm sɛrga nɛmnd kɛ daddaana ard babbaanɛn dang? Tag ndar kaci taaki, ‘Sanhi ma ghɛrazhigɛli?’”

⁴³ Am nɛ Yesu taa kɛ iitɛra, “Duwamarsduug kɛ zavaghai ma taatatakaruwa.

⁴⁴ Maay wa dzɛgwantdzɛgw sa vakar biya, bamma sɛdda nɛ Daad kwa ɓɛlakwadi kaiya, ɛn da ciyant nai kɛ uudanɛn davalala ghyɛngnga duniya.

⁴⁵ Vinndava-vinndɛg ma kakkada tlaiyangngah taakiya, ‘Badɛmaatɛr da tsagtɛr ba nɛ Daadamazhigɛla.’ Badɛm daddakwa cingngharnu-cingng kɛ Daadiina dlaɓa tsagaan vakaana, da sagau sa vakara.

⁴⁶ Maay wa dɛyit gi tɛ Daad biya bamma daddakwa sahi vak Daadamazhigɛla, ba iin pal wa nɛghgha Daadiina.

⁴⁷ Bak jiiir wan tagkurtagga, badəm daddakwa fadghərət-fəga, mæng də shifəga damma zərazəra.

⁴⁸ Kai nə bruudiya shifəga.

⁴⁹ Dadijaha dadijaharu zaruzəg kə mana ma təghal, bakəvakwaha ruwararuuga.

⁵⁰ Wan nə bruudi kwa sii ma zhigəla, badəm dadda kwa zəguu bruudina, maay əmtsəg biya.

⁵¹ Kai nə bruudiya shifəg kwa sahi ma ghərazhigəla. Badəm dadda kwa zəguu bruudina, tləknatləg kə shifəga damma zərazəra. Kwan kə bruudiya vəghara, kwan da vəlda nai kiyava tləkkəna shifəg kə uudaha duniya.”

⁵² Kaa fəgarzhafəg kə Yahudah kə ɓala agajau ma taatakaatər ba dladlada, taakiya, “Vəlkiyam ndar nə uudanən kə tluwa vəghaan kiyava zəggi?”

⁵³ Aiyam nə Yesu taa kə-iitera, “Bak jiijiira ən tagkurtaga bamma zamuzəg kə tluw Zəra Uuda, dlaɓa am həbɓu kə avəzaana, am maay də shifəg ma kuram biya.

⁵⁴ Badəm nə daddakwa zəguu tluwa vəghara, həbɓu dlaɓ kə avəzara, mæng də shifəgga damma zərazəra, ənda ciigaan davalala ghyəngnga duniya.

⁵⁵ Adaba tluwa vəghara iin nə dəgazəga jiiirjiira. Avəzar ndakwi iin nə dəga həbɓəga jiiirjiira.

⁵⁶ Badəm nə daddakwa za tluwa vəghara, dlaɓa həbɓəgaan kə avəzara, ndzəga ma kaiya, kai dlaɓ ma vəghaana.

⁵⁷ Bandkwan ndzəgan nai mbakyarvad Daada dadda shifəg kwa ɓəlakwadi kaiya, bandkwah dlaɓ nə daddakwa zəg tə kaiya, da ndzəga mbakyarvad kaiya.

⁵⁸ Kai nə bruudiyin sahi ma ghərazhigəlha. Daadijaha daadijaharu zaruzəg kə mana, bakəvakwaha ruwararuuga, badəm nə daddakwa zəguu kwanən kə bruudiya da ndzəga bad shifəga damma zərazəra.”

⁵⁹ Tagada ma Kafarnahum nə Yesu kwan kə əlbəg ma sarta kwandza tsaga dəgit ma guda dzəgwazhigəl Yahudaha.

Əlbəgaha Yesu sa də shifəga damma zərazəra

⁶⁰ Cinnagara ba nə-iitər ndəkwan, kaa ba taggaan kə kyaləma mbərzahaan taakiya, “Kwanən kə əlbəga mblemlen kə nəghəgaakanəhəga, warwa haiganthaigi?”

⁶¹ Nəghəghaaka ba nə Yesu taakiya zavaghai nə mbərzahaan təghər kə əlbəgna, kaa amaa taa kə-iitəra, “Badzakurda-badzəg kə ərvidy nə wanən kə əlbəga?”

⁶² Da ndzəga ndar kaci nə ərivədmahudaru akwama nəghamanəghəg kə Zəra uuda dagat da vakavaki sahi nə-iini?

⁶³ Shidəkw iin wa vəla shifəga. Maay nə vəgh də ndzədə ɓa aanji ndau biya. Əlbəgahaan tagankur naina səghal vak Shidəkwa dlaɓa vəla shifəga.

⁶⁴ Mæng nə kyalmaruwi fardghərət biya.” Bamma facta sərgasərg nə Yesu kə lii fardghərət bi tə-iin biya, sərgasərg dlaɓ kə daddakwa da vəlgaana.

⁶⁵ Kaa gwiya tagaan kə Yesu taakiya, “Iin wa tagankur naiya, ‘Maay wa dzəgwantdzəgw sa vakar biya, bamma vəlgharvələg nə Daad kə ndzədə.’ ”

⁶⁶ Təhala əlbəgahaan taga Yesu na, kaa gwiya dat hal kə mbərzahaan ba dyaak ar dūwars dlaɓa ar ləwa kə gwaiyav əmtad də-iina.

⁶⁷ Kaa ndavtərundavəg nə Yesu kə kəlawar tar buna taakiya, “Baz kuram ndakwani amnaa dagalaruwa?”

⁶⁸ Kaa ngwangug nə Siman Bitrus taakiya, “Yaazhigəla, kəmda vak wari? Kəgh wagha taa əlbəga vəla shifəga tangw damma zərazəra.

⁶⁹ Fəmdghərətəfəg nəmnd dlaɓa kəm sərgasərg taakiya, kəgh Caccuwanacaccuwanənən kwa sahi vak Daadamazhigəla.”

⁷⁰ Kaa ngngwagug nə Yesu amaa, “Dzərankuraakadzərga badəmaru kəlawar tar buna, bakəvakwaha pal ma kuram shatanaha uuda.”

⁷¹ Tag tēghər kə Yahuda, zəra Siman Iskariyoti, adaba iin wada vəla Yesu, bakəvakwaha pal nə-iin ma lii kəlawə tar buna.

7

Fardghərət bi nə zaraabaha Yesu tə iin biya

¹ Təhalakwaha kaa gwaivagwaig kə Yesu ma haaya Galili, naha bi kə damma haaya Yahud biya, adaba ar gata dūula tsəgaan nə maalaha Yahudah vaakwaha.

² Hərzət ba nə sarta haarakəssa taha babramaha yaa Yahuda,

³ kaa tagartag kə zaraabahaan kə Yesu taakiya, “Marawuraana magha dagal damma Yahudiya, kiyava nəghəganəghəg kə mbərzahaghi vaakwah kə dəgaha jappəri agha ɓag nənga.

⁴ Abi lii naa sərvtər ar maay shəba dəgiti ar ɓag nə-iitər biya. Nalnəg tsau taaki agha ɓagaan kə kwanahaan kə dəgitaha, agha margaan kə ghəragh kiyava səraksərg kə duniya.”

⁵ Adaba aanji zarha babbaan kə Yesu ndakwi fardghərət bi tə iin biya.

⁶ Am Yesu taa kə iitəra, “Bagaa bi sartar ndan biya, vakaruwa aanji kwar kə sarta, ba kalkala.

⁷ Da dūukurəs bi nə duni kəskuram biya, kai wa dūukus nə iina. Adaba ən tagar tləraha kəladəri ɓag nə iina.

⁸ Damdəg nə uuram dagal da vaka haarakəssiina, ən maay nai dagal biya, adaba ɓagaa bi nə sartar ndan biya.”

⁹ Təhalakwa tagatərda nə Yesu kwanən kə əlbəga, kaa ndzəgandzəg kə iin ndan ma Galili.

Dal nə Yesu da vaka haarakəssa

¹⁰ Daral ba nə zarha babba Yesu da vaka hwadaga haara kəsna, kaa ba dagal kə Yesu təhalaatər kwal sərgasərgaatəra, kwal nəghəga kə uudaha.

¹¹ Kaa gatəgaan kə maalaha Yahudah vaka haara kəssəna, ar ndava taaki, “Mər nə uuda nə iini?”

¹² Kaa ba dūng kə uudah mataatakaatər vaka dzahavən tēghər kə Yesu. Kyaləm ar taakiya, “Uuda jijjiir nə iina.” Kyaləm dlaɓ ar taakiya, “Maaya, abi vala ba uudaha.”

¹³ Maay wa shughana gyi kə taaghai tēghər kə Yesu tə ɓalaɓal biya, adaba ar gəzza maalaha Yahudaha.

Yesu tsagtər dəgit kə uudah vaka haara kəssa

¹⁴ Davəm ba damma ghadghada haara kəsna, Kaa daas kə Yesu damma vəgya Daadamazhigəl kaa farzha kə tsagtər dəgit kə uudaha.

¹⁵ Kaa ɓa jappər kə Yahudahi ndzar vaakwah ar ndava taakiya, “Tsaguu ndar nə uudanən kə dəgit əndkwan bakwal dəgal damma makaranti?”

¹⁶ Kaa ngwangug kə Yesu amaa, “Dəginahaan ən tsag naina, dəgar biya dəga daddakwa ɓəlakwaadi kaiya.

¹⁷ Badəm daddakwa kəsghaakəkəsəg kə ɓa dəgiti naag Daadamazhigəla, da nəghəgaakanəghəg taakiya tsagaanara səghawi vak Daadamazhigəla, vakar biya.

¹⁸ Daddakwa tsaga dəga ghəraana, tsag mbakyarvad faara kə ghəraana. Daddakwa naa fəgaara kə daddakwa ɓəladi iina, taa ba jiira, maay nə fiid ma ghaiyan biya.

¹⁹ Abi Muus wa vəkur adzahadzah? Bakəvakwaha maay ma kuram wa tsuufəghant adzahadzahiin biya. Aujilbəg ci kəskuram am naa tsakayi?”

²⁰ Kaa ngwangug kə uudah taakiya, “Məng nə shatanah ma vəghagha. Yaar dlaɓ wanaa tsakəghi?”

²¹ Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ba dəga jappər pal wa ɓagana nai davala ngiiga, badəmmaru ɓagamaɓag kə ajappa.

²² Vêlakurvêlêg nê Muus kê adzahadzaha 6a guvaca, bakêvakwaha iin bi wa fêgharzhafêg biya, fararzhaha daadijaha daadijaharuwa. Am 6agaan kê aguvac aanji daghuvala ngiiga.

²³ Akwama 6agvara6ag nê aguvac kê zêr daghuvala faciya ngiigga kiyava tsuufa tsagaana Muusa, aujilbêg ci kêskuram am nguda êrivêd dê kai mbakyarvad uudi mbanna nai daghuvala ngiigi?

²⁴ Bagam bi kê shari nêgha gyi biya, 6agam6ag kê shariy têdvad jiiirjiira.”

Yesu iin nê Kêristi

²⁵ Makwahiin kê sarta, kaa ndavêg kê kyalêma uudahi kwar ndzêga ma Wurshalima taakiya, “Abi, kwan kê-uud war naa tsêg nê-iitêr?”

²⁶ Iin dang wan taaghai bat 6ala6alên? Tagarar bi aanji ndau biya. Nii mbatak hayaranthaig maalah taakiya iin Kêristiyan hii?

²⁷ Ghwalvên kiyam sêrgasêrêg kê vakavaki sêghsal dê iina, akwama da sêghawisêg nê Kêristi jiiirjiira, maay wada sêrgasêrg kê vakavaki sêghal dê-iin biya.”

²⁸ Ba ndzêgaan ba tsagtêr dêgit nê Yesu kê uudah ma vêgya Daadamazhigêla, kaa dzêgantdzêg kê iin kê kunngy amaa, “Aana am sêrkwasêrga, am sêrgasêrêg dla6 kê vakavaki sanal naiya. Sanhi dê ndzêda ghêrar biya, adaba Daadamazhigêli 6êlakwadi kaiya dadda jiiir nê iina, kuram am sêrgabi nê uuram kê-iin biya.

²⁹ Ên sêrgasêrêg nai kê-iina adaba sanhi vakkaana, iin dla6a wa 6êlakwadi6êlêga.”

³⁰ Tagada ba nê Yesu kê kwanên kê êlbêga, kaa gata viigaan kê uudaha. Maay wa fêt dêv tê vakai biya adaba 6agaa bi sartaan biya.

³¹ Bakêvakwaha uudah ba badyaka ma dlammakêlaw fardghêrêtfêg tê Yesu, ar taakiya, “Aitsaa, ma sartên da saay nê Kêristiyan tsaa, da 6agaan ni kê dêga jappêrah kwa juujig kwa 6agaa nê ghwalvêna?”

³² Cinnaraba nê Farisiyah kê uudah taa ghaiy têghêr kê Yesu ma haay ma haaya, Kaa 6êlgant6êlêg kê maalaha Zhilla kêsuufah ard Farisiyah kê lii uufa vêgya Daadamazhigêl da viigaana.

³³ Aiyam nê Yesu taa kê iitêra, “Têmma ba hêdiikên sarta ndzêganar vakaru, têhala kwaha ên da gwiya daas da vak dadda kwa 6êlakwadi6êlga.

³⁴ Am da gatkwagatêgga am da tlêkwi biya. Vakavaki dê kai am da sêgêv biya.”

³⁵ Aiyam nê Yahudah ma taatakatêra, “Naa da dagal da vaakwar nê uudanên kwada tlêvaraa bi ni? Mbatak da dagal da vak Yahudahên kwazaral ar ndzêgan dê Helenahên kiyava tsagtêr kê Helenah vaakwah hi?

³⁶ Auwa tlatlêg nê-iin dê taakiya, ‘Am da gatkwagatêg, am da tlêkwi bi ni?’ Au dla6 wa tlatlêg nê-iin taakiya, ‘Vakavaki dê kai am da sêgêv bi nii?’”

Taatêg nê Yesu kê langyiya yu kwa vêla shifêga

³⁷ Daghuvala ghyêngnga haara kêssa, iin faci kwa juujig badêmma, kaa ghacigaghacig kê Yesu dzêgant kê ghaiyaan amaa, “Badêm daddakwa njikên nê andêla aa sasêg sa vakar da hêbuwa.

³⁸ Badêm daddakwa fadghêr tê kaiya, bandkwa taga nê êlbêga Daadamazhigêl vinda-vinndana taakiya, njamara yuwa kwa vêla shifêga da kêla sagal ma êrvidyana.”

³⁹ Tag têghêr kê Shidêkwa Daadamazhigêl nê Yesu, kwada dlêghêg lii fadghêr tê iina, adaba ma kwanên kê sarta vêlavda bi nê Shidêkw Daadamazhigêl ndan biya, adaba favvaara bi nê Yesu ndan biya.

⁴⁰ Cinnara ba nê kyalêma uudah kê êlbêgên tagaa nê Yesu na, kaa am nê-iitêra, “Ba pakat kwanên kê uuda Tlayanga.”

⁴¹ Am nê kyalma, “Iin nê Kêristi.” Gwastêna kyalêm ar ndava taakiya, “Baga ndar nê Kêristi sagal ma Galili?”

⁴² Abi tagatag nə əlbəga Daadamazhigəl vindavindan taakiya Kəristi da sagal ma kudiga Dauda? Dlaḅa ma Bitalahami kəssən kwa ndzaa nə Daudən biya?”

⁴³ Adabad kwaha, kaa tagwvəmtagw nə araja uudah təghər kə Yesu.

⁴⁴ Kyaləm nahar viyarviiga, bakəvakwaha, maay wa fət dəv tə-iin biya.

Fardəghərətbi nə maalaha yaa Yahuda tə Yesu biya

⁴⁵ Gwiyara ba nə lii uufa vəgya Daadamazhigələn daada vak maalaha zhiila kəssauufah ard maalaha Farisiyaha, kaa ndavtəruundavəg nə maalahaan taakiya, “Aujilbəg samdaabi?”

⁴⁶ Am nə-lii uufəgəna, “Maay nə uudi tapghana taaghai ndə ghwalvən biya.”

⁴⁷ Am nə Farisah taa kə-lii uufəgəna, “Caa, baz kuram ndakwani valakurda valəga?”

⁴⁸ Nii məng ha nə uud maamal ma uudah bi ma Farisiyah kwa fadəghərət tə-iin hii?

⁴⁹ Maaya, bamma uudahaan kwar sərgai kə dəgit təghər kə tsaga Muus biya.

Tlafatəratlafəg nə Daadamazhigəla.”

⁵⁰ Nikodimus kwandza dal da vak Yesu wura, dlaḅa palma dakwalaatəra, kaa ndavəg kə-iin taakiya.

⁵¹ “Tagadai kwan nə adzahadzaha miyam taakiya, kimya maay təgar shari kə uud, bamma cingngavacing nə dəgit ḅaga nə iin ma ghaiyaan biya?”

⁵² Kaa ngugarangug kə-iitər taakiya, “Kəgh ndakwi agha uuda Galiliya? Hahəg dan kə shigaan ma kakkada Daadamazhigəl vinnda-vinndana, aghada nəghəgaaka-nəghəg taakiya maay nə tlayangngi səghal ma Galili biya.”

⁵³ Kaa daas kə uudah da vəgyahaatəra.

8

Uus kwa viyavət ḅa gwaragwara

¹ Kaa dagal dat gavala uufaha zaitun.

² Dlakadur bawura kaa daas kə Yesu damma vəgya Daadamazhigəla. Kaa dzahvətdzahəg kə uudah vakaana, cəhuran kaa tsagtərtsagga.

³ Kaa sədəvsəg kə lii tsaga adzahadzaha muus ard Farisah kə uusiin kwa viyavət ḅaa gwaragwara, ar ghacinan mataatakatəra.

⁴ Kaa tagartag kə iitər kə Yesu taakiya, “Dadda tsaga dəgit, uusən aa vivət ḅa gwaragwara.

⁵ Tagakəmnatag nə adzahadzaha Muus taakiya aa ḅawalav-ḅawaləg nə hulfa kwan kə uudah da akura bamma əmtsara-əmtsəgga. Auci aməng?”

⁶ Bagar kwakyarvad ar ngarant kə dləgəd nə-iitər kə ndavəgna, dlaḅa maraa tləkəna kə haipani ar da ḅiig nə-iitər kə ghunnjana.

Kaa ngəghərangəg kə Yesu farzha kə vindəg tə haay də zəra dəva.

⁷ Mbəraras ba nə iitər kə Yesu də ndavəgaha, kaa cigətciig kə iin ghacan amaa taa kə iitəra, “Badəm nə daddakwa maay də haip ma kuram biya aa farzhafəg kə ḅuuləgaan da akura.”

⁸ Kaa gwiya ngəghrangəg kə Yesu, ngal vindəg tə haaya.

⁹ Cinnagara ba nə iitər əndkwaha, kaa fəgarzhafəg kə iitər ciyadagal vaakwahiin ba da palapala, ciggət tə maalatər dat lii ngyikwah ngyikwaha, təmma ba nə Yesu ard uusən ghaciga təvuukwana.

¹⁰ Kaa cigətciig kə Yesu ghacan, ndavaru kə uusən amaa, “Uusən ar mər nə iitəri? Maay wa ghaza kəgh biya?”

¹¹ Kaa ngwangug kə uusən taakiya, “Daada ndangnga, maay aanji ndəwar biya.” Kai ndakwani ghazanka biya, “Dəga gwiyarzhara bi kə ḅa haip biya.”

Yesu nə paraka duniya

¹² Təhala kwaha kaa gwiya tagtərtag nə Yesu kə əlbəg kə uudaha amaa, “Kai nə paraka duniya. Bədəm daddakwa gata kaiya tapnai kə dagal ma gurtl biya, da tləkənatlėg kə paraka shifəga.”

¹³ Am nə Farisiyah taa kə Yesu, “Agha bəgar shiid kə ghəragha, shidaghən maay wa haiganthaig biya.”

¹⁴ Ngwatərangug nə Yesu taakiya, “Aanji ən bəga kə shiid təghər kə ghərara, shidar ba jiira, ən sərgasərəg kə vakavaki sanal naaya ard vakavaki ənda gwiya daas naiya, adaba am sərgai nə uuram kə vakavaki sanal nai ard vakavaki ənda gwiya daas nai biya.

¹⁵ Am taa shariya nəgha gyiya nə uurama. Ən maay nai təgar shari aanji kə war biya.

¹⁶ Aanji mana da təgaan kə shariya, shariyara ba jiijiira, adaba kai pal biya, kəm əmtad də Daadar kwa bəlakwadi kaiya.

¹⁷ Ma dzahadzaharuwa vindavavindəg taakiya akwama tagaratag shidah bu kə dəgit palla, barari dləghav nə shidaatəra.

¹⁸ Kaiya ən shiida ghərara, dəga buwa iin nə Daadari bəlakwadi bəlga.”

¹⁹ Kaa ndavgarundavəg kə itər taakiya, “Vaakwar nə Daadaghini?” Kaa ngutərngug kə Yesu taakiya, “Am sərkwə bi kəskai biya, Daadar ndakwi am sərga biya. Akwamma sərkwəsərga, mamma sərgasərg kə Daadara.”

²⁰ Tagada ma sarta kwandza tsag nə iin kə dəgit təvəgh kə vakavaki dıyav nə kwaḅa baiko ma vəgya Daadamazhigəla. Bakəvakwaha maay wa viyitviig biya, adaba bəga bi nə sartaan ndan biya.

Balarabaləg nə uudah kə agajau təghər kə Yesu

²¹ Kaa gwiya tagtərtag Yesu kə uudahaan dzaharvətən taakiya, “Ən da dagalara, am da gatkwagətəga, am da əmtsəg ma haipaharuwa. Vakavaki ən da dagal naiya, am da dəgal biya.

²² Mbakyarvad kwan wa tagar nə maalaha Yahudah taakiya, “Da tsa ghəran ni kwa taga nə iin taakiya, ‘Vakavaki ən da dagal naiya, am da dəgal bina?’”

²³ Ka zavukw kə Yesu taakiya, “Kurama am dəga duni nə uurama, kai sanhi maghərazhigəla. Kuram am dəga duunina, kaiya ən dəga duuniyin biya.

²⁴ Iinwa tagankur nai taaki am da əmtsəg ma haipaharuwa. Adaba akwama famdəghərət bi taakiya, kai wa tagankur nai taaki kaiyin nə iin biya, bak jiiirjiir am da əmtsəg ma haipaharuwa.”

²⁵ Kaa ndavgarundavəg kə-iitər kə Yesu taakiya, “Agha war nəngngi?” Kaa ngutərangug kə Yesu taakiya, “Ba kai wandza tagankur nai bawur taakiya, bakaiya.

²⁶ Məng nə dəgitaḅ bədyak kwan tagdatag nai təghər kəskurama, dlaḅa ən təkura kə shari təghəra. Daddakwa bəlakwadi kaiya, əlbəgaana tlaltlėg fəvdəghərətə. Dəgiti cinganani vakaana, iin wan tagtər nai kə uudaha duniya.”

²⁷ Nəgharaakai nə uudah taakiya tag təghər kə Daddaan kə əlbəg biya.

²⁸ Iin wa nə iin tagatər nə Yesu taakiya, “Sartən am da kapgant nə uuram kə Zəra Uuda, am da nəghəgaaka sartaan taakiya kai nə-iina, dlaḅa maay nə dəgiti ən bəg nai kataghərər biya, ən taa ba dəgiti tsagghwad nə Daadar kaltiya.

²⁹ Daddakwa bəlakwadi kaiya əmtad də kaiya, dıwakus bi nə-iin daghuvar biya. Ən bə ba dəgiti naag nə-iin ba kəla hənnga.”

³⁰ Ma sarta taa kwanahaan kə Yesu uudah ba dıyak fardghərətəfəg tə iina.

Kwaraghəra jiira

³¹ Am nə Yesu taa kə Yahudahən fardəghərt tə-iinna, “Mam ba zəgaan kə vukw də həkyə dəgiti ən tsagkur naiya, am mbərzahara ba jiijiira.

³² Am da sərgasərg kə jiira, kwanən kə jiira iin wada vəlkur kwarga ghəraruwa.”

³³ Kaa ngwangug kə iitər taakiya, “Kəm zhigha Ibrahim nəmnda, tapamndnai kə nəg kə εva aanji war biya. Aujilbæg ci kəskəgh taaki kəmnda tləkənatlög kə kwarga ghəramndi?”

³⁴ Kaa ngutərangug kə Yesu amaa, “Bak jiira wan tagkurtaga, badəm daddakwa fadəmfəg kə ghəraan ma 6a haipa εva haip nə-iina.

³⁵ Maay nə εvə ndzəga hənnyah tangw damma zərazər biya, zəran kə dadda hənnyaha, əndzəgan ba hənnyah tangw damma zərazəra.

³⁶ Kwakyarvad kwaha, akwama tlamkənatlög kə kwargaghəraru vak Zəriina, am da tləkənatkəg kə kwaraghəra jiijiira.

³⁷ Ən sərgasərg taaki samal am kudiga Ibrahim, bakəvakwaha am naa tsakai nə-uurama, adaba dləghamabi kə əlbəgar ma ərvidmahudəharu biya.

³⁸ Ən tagkur dəgiti nəghana nai vak Daadara, kuram am 6a dəgiti cingngama nə-uuram vak daadaruwa.”

Shatanah nə Daadaruwa

³⁹ Kaa ngwarangug kə iitər taakiya, “Daadamnd nə Ibrahim.” Aiyam nə Yesu taa kə iitər, “Akwa mammaa zarha Ibrahim, maa 6agama6ag kə dəgitahi 6agaa nə Ibrahim.

⁴⁰ Kaiya ən taa ba jiira dəgiti cinngananai vak Daadamazhigəla, kuram ghulamvaghuləg kə naa tsa kaiya. Abi 6agaabi nə Ibrahim kə hulfa kwanahaan kə dəgitahaan biya.

⁴¹ Adaba am 6a ba dəgiti 6ag nə Daadaruwa.” Aiyam nə Yahudaha, “Kəm masagwah bi nəmnd biya. Daadamazhigəl nə Daadamnda, ba iin dla6 pal nə Daadi kəm də vakai nəmnda.”

⁴² Am nə Yesu taa kə-iitəra, “Akwamaa Daadaru nə Daadamazhigəla, mammaa waikwawaiga, adaba sanhi vak Daadamazhigəl naiya. Kai wan kwan vaakwana, Daadamazhigəl wa 6əlakwadi6əlga, sanhi də ndzəda ghərar biya.

⁴³ Aujilbæg ci nəghamaaka bi kə əlbəgari? Adaba am dzəgwantbi kə cinnga əlbəgar biya.

⁴⁴ Am dəga daadaru shatanaha, am naa ba 6a dəgiti naag daadaruwa. Dadda tsa shifəg nə-iin bamma fakta, maay dla6 lammban də jiir biya, adaba maay nə jiir ma ghaiyaan biya. Ba cukw sarti tag nə-iin kə fiida mara hənkalaana, adaba iin dadda taa fiid nə-iina, daada fiidah dla6a.

⁴⁵ Kwakyarvad ən taa jiira, famdəghərət bi tə kai biya.

⁴⁶ Kwar ma kuram wa margwadamarəg kə haipi tapannanai kə 6aagaani? Akwama jiir wan tag naiya, aujilbæg kaci famdəghərət bi tə kai biyi?

⁴⁷ Badəm nə daddakwa dəga Daadamazhigəla, cinngaan kə dəgit tag nə Daadamazhigəla. Kuram haiyamant bi nə-uuram də dəgiti tag nə Daadamazhigəl biya adaba am dəga Daadamazhigəl biya.”

Juujig nə Yesu kə Ibrahim

⁴⁸ Kaa ngugarangug nə Yahudah taakiya, “Mbats bak jiir wa tagamnd nəmnd taakiya agha zhiil Samari dla6a shidəkw ghwad ma vəghagh biya?”

⁴⁹ Aiyam nə Yesu, “Ən maay nai də shidəkw ghwad biya. Daadar wan fəgaara naiya, kuram lamwaləg kə fəkwaarafəga.

⁵⁰ Kaibi wa gatgar ndangngər kə ghərar biya, məng wa gatgwagatəga, iin dla6 nə dadda ta shariya.

⁵¹ Jiir wan tagkur naiya, daddakwa fəghaarafəg kə əlbəgara maay əmtsəg badəm biya.”

⁵² Kaa am nə maalaha yaa Yahuda taa kə-iina, “Kəm sərgasərg ndakwanci taakiya bak jiir agha də shidəkw ghwada. Abi əmtsəmtsəg nə Ibrahim, bandkwah dla6 nə tlayangngah əmtsahara-əmtsahəga. Bakəvakwaha kəgh agha taaki, ‘Badəm nə daddakwa fəghaarafəg kə əlbəgagh da maay əmtsəg badəm biya.’

⁵³ Magha tlæg næng jighaarajig næng kə daadamnd Ibrahimima? Ghəravaan ndakwani əmtsəməga, tlayangngah ndakwi əmtsaharaəmtsəhəga. Magha tlæg næng agha war nængi?”

⁵⁴ Ngwatərangug nə Yesu taakiya, “Akwama fanarafəg kə ghərara, kwanən kə ndangngəra maay tuuk əlbəg biya. Daadari kwa kəsamant nə-uuram taakiya iin nə Daadamazhigəlaruwa iin wa fəkwaraafəga.

⁵⁵ Am sərgai nə uuram kə-iin biya, kaiya ən səgasəreg kə-iina. Maa tagankur nai taaki ən sərga biya, maa nanalnəg kə dadda fiid band kurama. Ən sərgasərg nai kə-iina, ən cingngarnucing dlaḅ kə dəgit tag nə-iina.

⁵⁶ Daadaru Ibrahim dzamadzaməg maa nəghan kə zamanara, nəghanəghəga dlaḅa dlaiyadlaiga.”

⁵⁷ Am nə Yahudah taa kə Yesuwa, “Kəgh kwana gwastən bağhabi kə viig kuldləb ndan biya, agha gwiya taaki nəghanəghəg kə Ibrahimima?”

⁵⁸ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Bak jiir wan tagkur naiya, yavva bi nə Ibrahim ndakwani ən ba məng naiya,”

⁵⁹ Tagada ba nə Yesu kə kwanən kə əlbəga kaa cagantcag kə-iitər ka akur kiyava tsəgaana. Shiḅvəgha nə Yesu, kaa ba dagal kə-iin ma vəgya Daadamazhigəla.

9

Mbaghanambəg Yesu kə uudi yavva gulfa

¹ Təghərdəga dagal Yesu, kaa nəghəganəghəg kə-iin kə uuda nə-iin kwa yavva gulfa.

² Ngəl ndavgarundavəg nə mbərzahaan taakiya, “Dadda tsaga dəgit, haipa war wa nadal ghwalvən yavan gulfni? Haipaan nii, dəga daddaan ard babbaanhi?”

³ Am nə Yesu taa kə-iitəra, “Kwakyarvad haipa uudanən biya, bii haipa daddaana bii babbaan bi wa yavva nə-iin gulf biya, yavvayig nə-iin əndkwaha kwakyarvad marvda ndzəḍa Daadamazhigəl tə-iina.

⁴ Badlaḅ tsaw faciya, barari kiyam zəgaan kə vukw də ḅa tləra daddakwa ḅəlkwadiḅəlgə, adaba sagaw nə avəḍa maay wa da ḅagaḅag aanji kwar kə tlər biya.

⁵ Akwama ban ma duniya, ba kai paraka duniya.”

⁶ Tagada ba nə-iin kwaha, kaa təffa kə-iin kə ashavai dat haaya, kəḍant kə haay də vakaiya, kaa ghudət kə-iin kə haayən kətghant nə-iin da ashavayəna, masara tə gyiia kə uudanəna.

⁷ Amaa taa kə uudanəna, “Dəga, bardabarəg kə gi ma dəlva Siluwan.” Dəgiti tuuk vakai nə Siluwana inn nə “Bəlgə”. Kaa dagau kə uudanən barda kə gyiiaana, səghaasəg də gyiiaan nəghəganəghəga.

⁸ Kaa ndavəg kə tləgharawakyaghahaan ard lii narətnəg kə nəghəganəghəg ghaləg taakiya, “Abi ba ghwalvən wandza cəhurga vaakwan ghalgən?”

⁹ Am nə kyalma “Iina.” Am nə kyalma, “Iin biya, dzakəvaana.” Iina əmtsətəmtsəg taakiya, “Ba kaiyina.”

¹⁰ Kaa ndavgarundavəg kə-iitər taakiya, “Mbaa ndar kaci giyaghi?”

¹¹ Ngwaangwug amaa, ghwalvən kwa dəhav də Yesuwən wa kəḍghant haay maswadəm ma gyiia. Amaa taa kəskaiya, dəg bardabarəg ma dəlva Siluwam. Danal ba naya ən bardana, kaa nəghəganəghəg kəskaiya.

¹² Kaa ndavgarundavəg kə-iitəra, “Mər nə uuda nə-iini?” Aiyama taa kə-iitəra, “Ən sərga biya.”

Harhəg nə Farisiyah kə shiga mbəga gulfəna

¹³ Kaa langaan nə uudah kə ghwalviin kwandza gulf ba wurən davak Farisiyaha.

¹⁴ Adaba ndza daghuvala faciya ngiig wa kəḍghant nə Yesu kə haay mbəna kə gyiia uudanəna.

15 Kaa ndavgarundavæg nê Farisiyah kê ðuuli mbaa gyiiaana. Aiyam nê uudanêna, “Haay wa kêdghant nê-iin maswadêm ma gyiia, kaa barda kêskaia, ndakwana ên nêghêganêghêga.”

16 Kaa tagaan kê kyalêma Farisiyah taaki, “Sahi vak Daadamazhigêl bi nê ghwalvên biya, adaba maay tsuufa faciia ngiig biya.”

Ngal ndavæg kê kyalêmah taakiya, “Bagêna dau nê dadda kwad haip kê hulfa kwanahaa kê dêgaha jappêrahi?” Buud taghwzhataghw kê dzamaghêraatêra.

17 Kaa gwiya ndavgaruundavæg kê-iitêr kê uudanên taakiya, “Au kaci nê wagha nêghêgaaka nêng têghêr kê uudanên, iin tsau wa wurakant gi?” Kaa ngutêrangug nê uudanên amaa, “Tlayang nê-iina.”

18 Fardêghêrêt bi nê maalaha Yahudah taakiya ndza gulf nê uudanên wura biya, ndakwana nêghêganêghêga. Adabad kwaha, kaa ðahêgantðahêg kê iitêr kê daddaana ard babbaana

19 Kaa ndavtêru-ndavæg kê-iitêr taakiya, “Zêraru wana? Ndza yavva gulf am nê uurama? Aaðaga ndar kaci nêghêganêghêg ndakwani?”

20 “Kêm sêrgasêrêg taaki zêramnd nê zêrna, dlaða yavva gulfa.

21 Kêm sêrgai kê ðuuli nêghêga nê iin ndakwan biya, dlaða kêm sêrgai kê daddakwa mbêghênimbêg biya. Ndavamarundavêga, zarh bi nê-iin biya, tagdatag nê iin bad ghaiiaana.”

22 Tagardatag nê daddaan ard babbaan êndkwana, mbakyarvad ar gêdza maalaha Yahudaha. Ngudêrant ba wur nê maalaha Yahudah kê êlbêgaatêr taakiya, badêm daddakwa tagadatag taaki Yesu iin nê Kêristi, ar lagwaan dagal ma guda dzêgwazhigêla.

23 Iin wa tagar nê daddaana ar dê babbaan taakiya, “Zarh bi nê-iin biya, ndavamarundavêga.”

24 Kaa gwiya ðaha uudanên ndza gulf wurên kê Farisaha, am nê-iitêr taa kê-iina, “Tag kê jiira adaba agha faara kê Daadamazhigêla, kêm sêrgasêrêg kê uudanên dadda haipa.”

25 Aiyama, “Aanji dadda haip nê-iin ên sêrga bi nai biya. Dêgiti pal ên sêrga naiya, wura ndzan gulfa, ndakwana ên nêghêganêghêga.”

26 Kaa gwiya ndavgarundavæg kê-iitêr taakiya, “Aukaci wa ðagaka nê-iin? Wurakant ndarci kê gi?”

27 Ngwatêrangug amaa, “Tagankurdtaga lêmwalêg kê cingngaana. Aujilbêg kêsukuram naa gwiya cingngani? Nii am naa nêg kê Mbêrzahaanhi?”

28 Ngal ba ðahgarv-ðahêg kê-iitêr taakiya, “Kêgh nê mbêrzaana, kêm Mbêrzaha Muus nêmda.

29 Kêm sêrgasêrg taakiya tagaatag nê Daadamazhigêl kê ghai dê Muusa, kiyava kwan kê uuda, kêm sêrgai vavvaan kê vakavaki sal dê-iin biya.”

30 Kaa ngutêrangug nê uudanên taakiya, “Wanam nê dêga jappêr haniina! Am sêrgai kê vakavaki sal nê-iin biya, waici mbêghwanimbêg kê gyiyara,

31 Kiyam sêrgasêrêg maay Dadamazhigêl cingtêrnucing kê yaa dadda haipah biya. Cingtêrnuciing kê lii ðagarnês kwatênahêra badêmma, dlaða ar ða dêgit naag nê-iina.

32 Maay wa tapghanatapêg ba dêm kê cingaciing kê daddakwa wurgharant gyi uud yava gulf biya.

33 Akwamaa sahi vak Daadamazhigêl bi nê uudanên biya, maa ðagna bi bandau biya.”

34 Cinggaraba nê-iitêr êndkwaha, aiyam nê-iitêr taa kê-iina, “Dali kêghii yakka bamma gyigyia haip nê uud wagha naa tsagkêmd dêgita?” Ngal lagwarslagw kê-iitêra.

35 Cinggha ba nê Yesu taaki lagwararslagw kê uudanêna, ngal tlêgaratlêg kê-iina, ndavaru taakiya, “Fêghêdêghêrêtfêg tê Zêra Uuda?”

36 Kaa ngwangug kê uudanêna, aiyama, “Dadda ndangnga, warwahiini? Tagwataga kiyava fadghêr kêskaia tê-iina.”

³⁷ Ngugharangug nə Yesu, taakiya, “Nəghəghanəghəg ghəravagha, abi iin wa taaghai də kəghəna.”

³⁸ Aiyam nə uudanəna, “Yaazhigəla, fandəghərtəfəga.” Kaa bəgarnəs kə-iin kə kwatnahəra.

³⁹ Aiyam nə Yesu, “Sanhi mbakyarvda taa shari nai sama duniya, adaba gulfaha ar nəghana, dlabə lii nəghəganəghəga ar da nal kə gulfa.”

⁴⁰ Cingara ba nə Farisahən ndza təvəgh kə-iinən əntkwana, aiyam am nə-iitər taa kə-iina, “Matləg-ghəragh kəmənd ndakwi, kəm gulfaha?”

⁴¹ Am nə Yesu taa kə-iitəra, “Akwa mammaa gulfa, mammaa maay də haip biya, kəm nəghəganəghəg tsau am nurama, haipaharuwa ndzəga ba təghər kəskurama.

10

Dadda piig maraw ard agəragəra tuughwahaana

¹ “Bak jiiir wan tagkurtag Farisiyaha, badəm dadakwa dagha bi damma agəragəra də ghayy gud biya, bakəvakwaha kaa tləlla dulla dass kə-iin tə kwatlərən kə ghyəba, gəlla dlabə gwarəd nə-iina.

² “Dadakwa dəgaa də ghaiya wakyagha, iin dadda piya tuughwaha.

³ Dadda uufa ghaiya wakyagha wurgarwurəgga kə-iina. Tuughwah dlabə ar cingarnucinga kə kungya dada piiga. Dahətərdəga kə tuughwahaan də dagahaatəra, ngal langtərlang dagal da gyəməlla.

⁴ Təhala kwama dadal kə tuughwahaan badəm da gyəməlla, kaa dal kə-iin təvukwatəra, tuughahah dlabə ar gatəgaan təhaltəhala, adaba ar sərəgasərəg kə ghaiyaana.

⁵ Ar tapənaiy kə gata ghullab badəm biya, ba kə jiiira ar hədla dagal vakaana, adaba ar dzəgaakaiy kə ghaiya ghullab biya.”

⁶ Tagatərdatag nə Yesu kə uudaha kə kwanən kə əlbəg dəghura, bakəvakwaha nəghənəgharaakai kə dəgit tagtər nə-iin biya.

⁷ Adabadkwaha am Yesu kə-iitər gwiiyadalla, “Bak jiiira, ən tagkurtaga, kaiy nə ghaiya gudləgha tuughwaha.

⁸ Badəm lii sarəva lakwti ən sagau naiya ar gəllaha dlabə ar gwarədfaha, tuughwahahin ndakwi ar cingtərnə biya.

⁹ Kaiy nə ghaiya wakyagha, badəm dadakwa dəga tədəvad kaiya da katava. Ar da saasa dlabə ar da dagala, ar da tləkənatləg vaka piig marawa.

¹⁰ Gəla sagau kwakyarvad bə gəl kaltiya ard tsa shifəga dlabə ard ghyəhəga, kaiya sanəv taakiya ar tləkəna kə shifəga, dlabə ar tləkənan bajar righərighaana.

¹¹ “Kaiy nə dadda piig marawa. Dadda piig marawa iin wa vəlla shifəgaan kwakyarvad tuughwaha.

¹² Suuniya iin bi nə dadda piig biya, dlabə tuughwaha dəgaan biya. Adabadkwaha bamma sarti ma nəghəghanəghəg kə ghəygya təghal sagauwa, kaa dūwaras kə-iin kə tuughwaha ngal hədla dagalaana. Ghəgya təghal da dətəradəg kə gidya tuughwaha dlabə kwazətərdana.

¹³ Əmdəradagala nə uuddanən adaba suuniya nə-iina bə tləra kwaḅa, maay lamban də tuughwaha biya.

¹⁴ “Kaiy nə dadda piig marawa. Ən sərəgasərəg kə tuughwahara, tuughwahara ar sərkwəsərəga.

¹⁵ Bandkwən sərkwə nə Daada, kai dlabə ən sərəgasərəga kə iina. Dlabə ən vəlgaan kə shiifəgara kwakyarvad tuughwahaha.

¹⁶ Ən məng nai də kyələma tuughwaha kwar dəga kwanən kə agəragəra biya. Iitər ndakwi barari ən sətərdana. Ghəraaatər ndakwi ar da ciingaan kə kungyara, ar da nal kə agəragəra palla, dadda piig palla.

17 “Kwakyarvad kwah wa waikwa Daddara, adaba en veldavөлөг кө shifəgara, dlaба en gwiidagwiiga.

18 Maay nə dadakwa kəsəgwavakəsəg кө shifəg biya, adaba kaiy wan vөлəgaan də naaga ghərara. Ən də ndzəda vөлdavөлga, ən ndzəda gwiidagwiiga səddan dlaба. Kwan кө dəgit wa taghwa nə Daddara кө bəgaana.”

19 Kwakyarvad kwan кө əlbəggən tagada nə Yesu, gwiya sadasəg кө taagwavəgh mataataka Yahudaha.

20 Badʼyak ma iitəra, ar taakiya, “Shatanaha wa ma vəghaana, iin wa bəg nə-iin кө valaagərna. Aaujiləbəg am ciingarnuciingi?”

21 Bakəvakwaha am kyələmaha, “Kwanahaan кө əlbəga tagdai nə daddakwad shidəkwa ghwad mavəghaan biya. Kats wurəgarantwurəg shidəkwa ghwad кө gyi кө guləfa?”

Fardəghərət bi nə yaa Yahuda tə Yesu biya

22 Masarta kwaha ndza akwhya vakka, bə hwadəga dzama hyadā vəgya Dadamazhigəl nə-uud ma wurushalima.

23 Yesu ndza gwayav ma gagaazaya Sulemanu ma vəgya Dadamazhəgəla.

24 Kaa dzahvətdzahəg кө Yahudaha təghər кө-iina, kaa ndavgarundavəg кө iitər taakiya, “Agha dukəməndars ndar ma dzamaghər təghər kəskəgh mbərdakwani? Maba kəgh nə Kəristi tagkəməndtag bat balaбala.”

25 Ngwatərangug nə Yesu кө iitəra, “Tagankurdatag bawura, famdəghərət biya. Tlərahaan ən bəg naay ma dāaga Daadarna, iitər shidahara.

26 Kurama famdəghərət biya, adaba am tuughwahar bi nə-uuram biya.

27 Tuughwahara ar cinngacinng кө əlbəgara ən sərətərsərəga, dlaба ar gatkwagatəga.

28 Ən vəltər shifəga tangw damma zərəzəra, ar da tapənay кө əmətsəg biya, maay dlaба wa da hutsərvahutsəg sagal miizha dəvvar biya.

29 Daadara, kwa vөлəghwavөлөг кө tughwahaana jujig də ndzəd badəma, maay wa da hutsətərdahutsəg sagal miizha dəva Daadar biya

30 Kaiya ard Daada kəmba palla.”

31 Kaa gwiya cagantcag кө yaa Yahuda кө akurah kiyavva dāwaləgaana.

32 Aiyam Yesu taa кө-iitəra, bəgankurabəg кө tlərah maraw badʼyak vak Daada, am da dāwalkwa kwakyarvad kwar kaci nə-uurami?”

33 Aiyam yaa Yahuda, kəm dāwalək kwakyarvad tlər marawən bəgha nəng biya, kwakyarvad badza dāaga Daadamazhigəla. Kəgha agha uud ba gyaagyaana a gəra ghəragh də Dadamazhəgəla.

34 Aiyam Yesu taa кө iitəra, “Vindavai kwan ma adzahadzhaharu taakiya, ‘Amayia am ghəlaha biya’?

35 Am sərəgasərəg taakiya, əlbəga Dadamazhəgəl vindavindana ndzəga bat jiir ba kəlaa hənga. Akwama dahavtər də ‘Ghəlaha’ nə lii cauwara əlbəga Yaazhigəla,

36 aujilbəgci kəskuram am taakiya ən badza dāaga Daadamazhigəl mbakyarvad naa tagda taakiya Kaiy nə zəra Daadamazhigəli? Maay ba wah ndakwi kai wa fakwi nə Dadda ba kərkangyakwa, dlaба bəlakwadibəlləg sama duniya.

37 Akwama tləra Daadar bi wan bəg nai biya, famdəghərət bi tə kaiy biya.

38 Akwama iitər wan bəg naiya, aanji famdəghərət bi tə kaiy biya, famdəghərətəfəg tə tlərahara, adaba am sərana, dlaба am nəghəghaaka taakiya, Daada ma kaiya, kaiy dlaба ma iina.”

39 Kaa gwiya bəa kəla ndzədatər кө viigaana, bakəvakwaha ngədlatərvangədləg nə Yesu ma dəvvatəra.

40 Təhala kwaha kaa gwig кө Yesu damma hal dzəva кө zaagha Urudun, da vavaki bəga nə Yuhwana кө tsuufəg ba zəngwa, ndza кө-iin vakwaha.

⁴¹ Uudaha badyaka sarəvəsəg sa vakaana, kaa ba tagaan kə-iitər taakiya, “Tapəghanaiy nə Yuhwana kə ɓa dəga japər biya, bakəvakwaha badəm nə dəgiti taga nə-iin təghər kə uudanəna ba jirra.”

⁴² Lii ndzar vakwah dlaɓa badyaka fardəghərətəfəg tə Yesu.

11

Əm̄tsəga Liyazaru

¹ Ndza m̄əng nə uuda nə iin ɗaagaan Liyazaru kwa ndza yanng biya, ndzəga ma Betani, gədzər kəsaaatər kə Maryam ard dəghwa babbaan Marta.

² Ba kwaniin kə Maryam wa yanng bi zəra babbaan Lazarusa, iin wa ɗaighara wala tərshin bətbət tə shigahaha Yaazhigəla, dlaɓa masardan də guja ghəraana.

³ Kaa ɓəlgantɓələg kə dəghwaha babbaan buna kə ghai davak Yesu taakiya, “Yaazhigəla, dadda kwagha waig n̄əngna, yanng biya.”

⁴ Cinngha ba nə Yesu əndkwaha, aiyama, “Kwan kə yanngbiyəra da tsəgabi kəmtsəg biya. Bakəvakwaha, da saa də ndanngər nə wan kə Dadamazhigəla, dlaɓa fənvaaara Zəraana.”

⁵ Waigaan nə Yesu kə Martla ard dəghwa babbaan Maryama ard Liyazaru.

⁶ Cinngha ba Yesu taakiya yanng bi nə Liyazaru biya, kaa gwiya gaha kə h̄əngah bu vakavaki ndza də iina.

⁷ Təhala kwaha, aiyama taa kə mbərzahaana, “Gwiya jiyam daadama haaya Yahudiya.”

⁸ Aiyam nə mbərzahaana taa kə iina, “Dadda tsaga dəgita, bamma h̄əngahaan dalna, Yahudah ɓagarɓag kəlaa ndzədaatər kə ɗawala kəgh da akur kiyava tsa kəgha, aitsəm agha naa gwiya daada vaakwaha?”

⁹ Kaa ngutərangug Yesu taakiya, “Abi au kəlaawa tarbu ma vanng pal? Badəm daddakwa dagal də vaciya, maay tsəgaan nə m̄bədəg biya, kwakyarvad n̄əghəganəghəg kə paraka duniya.

¹⁰ Daddakwa dagal kavəɗa, tsəgaan nə mbədga, kwakyarvad maay nə parak vakaan biya.

¹¹ Təhala kwa tagada nə iin kwaha, kaa gwiya tagtərtəg kə iin taakiya, “Tsaghwa miyam Liyazaru tsaatsəg haara, ən dagal da ciigaana.”

¹² Aiyam mbərzahaan taa kə iina, “Yaazhigəla, ma ba haara wa tsəgatsəga da mbəga.”

¹³ Taga taakiya əm̄tsaaəmtsəg Liyazaru nə Yesu, mbərzahaan tlatlar ba taakiya ba haara jijiir wa h̄əngə nə iina.

¹⁴ Kaa ba tagtərdatag kə Yesu bat ɓalaɓal taakiya, “Əm̄tsaaəmtsəga Liyazaru.

¹⁵ Ən dlaiga nai kwakyarvad kurama adaba ndzan maay vakwah biya, kiyava fadəghər kəskurama. Ciyamciiga, jiyam dagal da vakaana.”

¹⁶ Am Toma, kwa ɗahav Didimus* taa kə kyaləma mbərzaha, “Jiyam dagal ghərava miyama, kiyam əm̄tsan əmtad də iina.”

Yesu nə ciig ma gədlaha ard shifəga

¹⁷ Tsəgwa ba Yesu vaakwahiina, cinnghacinng taakiya, əm̄tsaaəmtsəg Liyazaru, h̄əngaan uufad ma gətla.

¹⁸ Betani ndza ba hyef də Wurshalima dət bi dat mil bu taatakətər biya.

¹⁹ Badyak Yahudahi sarəv saa tagar dzəgwagh əm̄tsəga zəra babbaatər kə Martla ard Maryama.

²⁰ Cinngha ba Martla taakiya sagau Yesu, kaa dagal kə iin da tləgaraatləga. Maryam dlaɓa ndzəga ma h̄ənyaha.

* **11:16 11:16** Didimus ma ghaiya Heleniyaha ard Toma ma ghaiya Aramiyaha ba bərkudətəra, dəgit tuuk vakai nə iina, iin ghwalaha

²¹ Aiyam nē Martl taa kē Yesu, “Yaazhigēla, magha ndza mēng nēng vaakwana, maa əmtsa bi zēra baabar biya.

²² Aanji ba ndakwan ndakwi ən sērgasērga taakiya badəm nē dēgit agha ghalga nēng vəlakvəlēg Daadamazhigēla.”

²³ Am Yesu taa kē iina, “Da gwiya ciig zēra baabagha.”

²⁴ Kaa ngugarangug Martl taakiya, “Ən sērgasērga da ciig dē shiifēg ma gətlah daghwvala ghyēnga duniya.”

²⁵ Aiyam Yesu taa kē iina, “Kai ciig ma gətlah ard shiifēga. Daddakwa fədghərətēfēg tē kaiya, aanji əmtsana da ciig dē shiifēga.

²⁶ Badəm nē daddakwa ndzēgan tədvad fadghər tē kaiya, da tapnai kē əmtsəg biya. Fēghədēghərətēfēg tē kwanna?”

²⁷ Aiyam Martla taa kē iina, “Aana, Yaazhigēla, fandēghərətēfēg taakiya kēgh nē Kərīsti, Zēra Daadamazhigəl kwa da sii samma duniya.”

Tuwaatug nē Yesu

²⁸ Tagada ba Martl kwana, kaa daas kē iin dāhant kē dēghwa babbaan Maryam damma dləmmaava, amaa, “Wa sēghəvsəg dadda tsaga dēgita, wai nē iin ndava kēgha.”

²⁹ Bad cinngacinnga Maryam waha, kaa ciya dagal kē iin ba watswats da vak Yesu.

³⁰ Dagha bi nē Yesu damma gədzərkəs ndan biya, ba ndzēgaan vakavaki tlēghara nē Martla.

³¹ Yahudahī kwa ndzar əmtad dē Maryam ma hēnyah ar tagar dzəgwagha, nēghara ba nē iitər kē ciya dagala Maryam ba watswatsa, kaa gatēgaan kē iitər dagala, matlēg ghəraatər ndakwi dagal damma gətlaha da tuug vakwaha.

³² Dal ba nē Maryam da vakavaki dē Yesu, nēghēgha ba nē iina, kaa mbədēgambədēg kē iin tē vukwana, amaa taa kē iina, “Yaazhigēla, magha mēng nēnga vaakwana, maa əmtsa bi nē zēra baabaar biya.”

³³ Nēghēgha ba Yesu kē Maryam tuuga, ard Yahudahī salar əmtad dē iin ndakwi ar tuuga, kaa ngərdkəngərdēg kē Yesu ma ərvīdyana ba vaivaiya.

³⁴ Kaa ndavtərundavēg kē Yesu taakiya, “Hədama vaakwari?”

Am nē iitər taa kē iina, “Yaazhigēla, aasəg saa vazgaana.”

³⁵ Kaa tuug kē Yesu.

³⁶ Kwakyarvad kwaha, kaa tagaan kē Yahudah taakiya, “Vazamvazəg kē dūuli waiga nē iina.”

³⁷ Aiyam kyaləm ma iitər taa kē ghərahaatəra, “Wurgharantwurəg kē gyi kē gulfa. Maa tsəgarvai dlaḅ kē uudanən kē əmtsəg biya?”

Ciighantciig nē Yesu kē Liyazaru ma gətla

³⁸ Kaa gwiya mbəkənbəg ma ərvīdan kē Yesu ba vaivaiya, ngal dagal kē iin damma gətliina. Gətliin huravna ma kura, kaa hədvarduhədēg ghaiyan dē akura.

³⁹ Am Yesu taa kē iitəra, “Tlēgamarwatlēg kē akurna.” Aiyam Martla dēghwa babba uudanən əmtsaaəmtsəgən taa kē Yesu, “Yaazhigēla, abi shiig ndakwana, adaba hēngaan uufad hinanan ba vaakwaha.”

⁴⁰ Aiyam Yesu taa kē iina, “Tagan kaki taakiya akwama fēghədēghərətēfēga, agha da nēghəganəghəg kē ndangəra Daadamazhigəl biya?”

⁴¹ Kaa tlēgarwatlēg kē iitər kē akurəna. Kaa dzəgantdzəg kē Yesu kē ghəran damma ghərazhigēla amaa, “Ən tagak uusa, Daada, kwakyarvad cinngwanacinnga.

⁴² Ən sērgasərəg agha cinngwanacinng ba kəlaa hēnga, na tagda kwakyarvad uudahaan ghacga vaakwanən ar fədghərət taakiya, kēgh wa ḅələghkwadi kaiya.”

⁴³ Təhala kwa tagada nē Yesu kē kwaha, kaa dzəgantdzəg kē iin kē ghaiya badyakdyaka amaa, “Liyazaru, asəg sagala!”

⁴⁴ Kaa ba sagal kə uudanən əmtsəmtsənəna, fadafadan ma kəlpakan baz dənvahaan ard shigahaana, hudvəgaan dlaḅa kutakutan ma kəlpakanən həḁana dəvakaina. Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Futamaarafutəga, aa dəg dagala.”

Ngudavantngudəg nə Sawariya tsa Yesu

⁴⁵ Adabad kwaha, badyak yaa Yahudah kwa salar sa nəghəgara kə Maryama, dlaḅa nəghəgharanəghəg kə dəgit ḅagaa nə Yesu, kaa fədgħərətəg kə iitər tə iina.

⁴⁶ Bakəvakwaha kaa dagal kə kyalmaatər davak Farisiha, ar tagtər kə dəgit ḅagaa nə Yesu.

⁴⁷ Adabad kwaha, kaa dāhgantdāhəg kə maalaha zhiila kəsauufah ard Farisih kə dzahava gyidya. Ar ndavaru kə ghərahatəra am nə iitəra, “Auwa kiyam da ḅag nə miyammi? Vazəg kə uudanən za ba vukw də ḅa dəgaha ajappər badyaka!

⁴⁸ Akwama ḅəlyamarnaabəlg kə ḅa kwanahaana, badəm nə uudaha ar da fadghər tə iina. Kaa da sagau kə Romah ar da kəsuu kə Vəgya Daadamazhigəla miyamma ard dlamaa kəlaawa miyama.”

⁴⁹ Pal ma iitəra kwa dāhav də Kayafa, kwandza maal ba tingting ma zhiila kəsauufah ma kwaha kə viiga, amaa taa kə iitəra, “Kuram am sərgai ba ndau biya.

⁵⁰ Nəghamaaka biya, abi nguləm əmtsə nə uud pal kwakyarvad uudaha, təghər kwada ruuga nə dlamakəlaaw badəm?”

⁵¹ Tagada də naaga ghəran bi nə Kayaf kə kwah biya, adaba ndza iin maal ba tingting ma zhiila kəsauufah makwaha kə viiga, tagadatag kə tlayangər taakiya, da əmtsəg Yesu kwakyarvad dlamaa kəlaawa Yahudaha,

⁵² mbakyarvad Yahudah kalti biya, dlaḅa kiyava dzaha zarha Daadamazhigəl kwa kwazarakwazəg aanji takwara, ar nal kə palla.

⁵³ Ciigət daghuvala kwahiin kə sarta, kaa diya sawariya tsa shifəga Yesu kə iitəra.

⁵⁴ Kwakyarvad kwaha gwiya bi Yesu gwayav ma taataka dlamaa kəlaawa Yahudah tə ḅalal biya, dlakulva kwaha kaa dūugharsdug kə iin kə vakavakina, kaa ba dagal kə iin damma lard kwa hyef də təghala, kaa daas damma gədzər kəs kwa dāhav də Ifrayim, vakavaki ndza nə iin də mbərzahaana.

⁵⁵ Hərzət ba nə Haarakəsa Dzəva Hənyaha Yahudaha, kaa dagat kə lii ma gədzərkəs badyak damma Wurushalima kiyava pəsha ghəraatər lakwti kə haarakəs bandkwa tagaa nə dəga daadijahaatəra.

⁵⁶ Tlatər ba gata Yesu, kaa daas kə iitər damma gaagazaiya Vəgya Daadamazhigəl ar ghacan ar ndava zarabahaatər taakiya, “Au wam tlatləg nə uuram? Da ba sagau nə iin kwan damma haarakəsa?”

⁵⁷ Adaba ndza tagardatag nə maalaha zhiila kəsauufah ard Farisiyah ba wur taakiya, badəm daadakwa sərgasərgəg kə vakavaki də Yesu, aa sasəg sa tagaana, kiyava vigaan kə iitəra.

12

Masavaramasəg wal bətbət kə Yesu ma Betani

¹ Təmma ba hənng əngkwah kə haarakəsa Dzava Hənyaha, kaa ba dagal kə Yesu damma Betani vakavaki də Liyazaru, kwa ciighant Yesu də shiifəga.

² Kaa təvaratəg kafa hwaas kə Yesu. Martl wa tagwa kafa, pal Liyazaru ma uudahi ndzar zaa kaf əmtad də Yesu.

³ Kaa ba kəsgantkəsəg kə Maryam kə ghəndəka səmtala tərshəna nardi, kwaba pir ganana, dāyarət tə shigaha Yesu, dlaḅa masaradan kə shigahaan də guja ghərana. Kaa ba gəgəgəg kə shiiga tərshinən kə hənyah badəmma.

⁴ Bakəvakwaha, am Yahuda Iskariyoti, pal ma mbərzahaan kwa da vələgaana,

⁵ “Auwjilbəg maa vələvət bi nə tərshinən tə kwaḅ kwa tləkəna nə bariyam ma vannga dərək həkərd, təhala kwaha vəlvətər kə talagah biyi?”

⁶ Tagada kwakyarvad naa mæltæru kə talagah bi nə Yahud kə kwah biya, adaba gəl nə iina. Dlaɓa iin dadda həkya kwaɓaatəra, ɓaa gəl sagal ma vakaiya.

⁷ Aiyam nə Yesu, “Aduuga, ndza fa kwakyarvad daghuvali kwada həkwa nə uuda.

⁸ Am ba kəlaa hənng əmtad də talagaha, adaba am maay kəlaa hənng əmtad də kai biya.”

Diyavadiig sawariya tsa Liyazaru

⁹ Ciingara ba dzahava Yahudah badyak taakiya vakwan Yesu, kaa sagau kə iitəra, sarəv kwakyarvad Yesu kalti biya, adaba ar vaznan baz Liyazaru kwa cighant Yesu də shiifəga.

¹⁰ Kaa diiya sawariya kə maalaha zhillā kəsauufaha, kiyava tsəgaan kə iitər baz Liyazaru,

¹¹ adaba tədvd Liyazaru wa duwarars Yahudah badyak kə zhillā kəsauufahaatər ar fadghər tə Yesu.

Dagha damma Wurshalim Yesu

¹² Wurga kəsana, cinngaracinng nə uudah badyak kwa sarəv sa vaka Hwadaga Haarakəsa Dzava Hənyah taakiya, təghərdəga dagat damma Wurshalim Yesu.

¹³ Kaa cagantcag kə iitər kə apayapaya njuura, kaa dagal kə iitər da vakaana, ar dzəgant kə ghai ar diyaru kə cawa, ar taakiya, “Hosanna! Bark kə daddakwa sagauw ma daaga Yaazhigəla! Barka kə tləkəsa yaa Israila!”

¹⁴ Tləghaara ba Yesu kə zəra aghyungwa, kaa dalgaan kə iina, bandkwa vindava taakiya,

¹⁵ “Gədz bi Dəghwa Sihiyon biya; vazəg kə tləksagh saas cəhurga tə zəra aghyungwa”.

¹⁶ Ba zəngwa nəgharaaka bi mbərzahaan kə kwan kə dəgit biya, da nəgharaaka təhalakwa favaara Yesu, kaa dzamgaan kə iitər taakiya, vindavavindəg nə wan kə dəgitaha təghər kə iina, dlaɓa dəginahaan dzəghaardzəg bakalkalla bandkwa viindavana.

¹⁷ Uudahi ndzar əmtad də iin masarta kwa dəghant nə iin kə Liyazaru sagal magətla, dlaɓa ciyan kə iin də shiifəga, kaa zavukw kə iitər də tagtər dəgitahi ɓagatəra Yesu kə uudaha.

¹⁸ Daral nə uudah badyak da dləgha Yesu kwakyarvad cinngaracinng kə dəga ajapəri ɓagaa nə iina.

¹⁹ Aiyam Farisiyaha ma taatakətəra, “Wayamciya, maay vakavaki langkiyam wan biya. Vazamzəg kə dulli gatəg duni kə iin badəmma.”

Tagadatag Yesu kə əlbəg təghər kə əmtsəgaana

²⁰ Ndza məng kyalma Helenaha ma lii daral da ɓa kwatənəhər ma sarta hwadaga haarakəsa.

²¹ Kaa sagau kə iitər sa vak Filigus uuda Betsaida ma haaya Galili, kaa ndavgarundavəg kə iitər taakiya, “Dadda ndanga, ma kəmnda naagaan ma kəmnda nəghəgha kə Yesu.”

²² Kaa dagal kə Filigus da tagar kə Andrawus, kaa dagal kə iitər ba bərkudaatər ar tagar kə Yesu.

²³ Aiyam Yesu taa kə iitər, “Bagaabag sart kwada fəvaara Zəra Uuda.

²⁴ Bak jijiira, ən tagkurtaga, ma riyyava bi zəra həi damma haay əmtsan biya, ndzəga ba njakədinjaana. Akwama əmtsaaəmtsəga, yiigaan kə zərɓ badyaka.

²⁵ Badəm daddakwa waiya shifəgaana da ɓəlgaan dagala, badəm daddakwa duugant shifəgaan ma duunina, da tləknaatləg kə shifəga tangw damma zərazəra.

²⁶ Badəm daddakwa da ɓaguwa tləra, barari gatkwagətəga. Badəm vakavaki də kaiya, da ndzəga ba əmtad də kai nə daddakwa ɓaguwa tləra. Da fəgaarafəg Daadar kə daddakwa ɓaguwa tləra.”

²⁷ “Ndakwana mbakwambæg ma ərvidyara. Au ci wan da tag naiyi? Ən taakiya, ‘Daada, katkwakatæg ma kwan kə sart nii?’ Maaya, sanhi ba kərkangyəkə kwakyarvad kwan kə sarta.

²⁸ Daada, faarafæg kə daagagha.” Kaa sii kə ghai sii ma ghərazhigəla amaa, “Fanaarafəga, dlaɓa ən da gwiya fəgaarafəga.”

²⁹ Ciingara ba nə uudahaan ghacga vakwahən kə ghaiya, am nə iitəra, “Karazhigəl waa tlaava.” Am kyələm dlaɓa, “Zərbəlg waa tagar ghaiya.”

³⁰ Am Yesu taa kə iitəra, “Kwan kə ghai sahi kwakyarvad məkuruwa, kwakyarvad kai biya.

³¹ Da təvar ndakwan nə shari kə duniya, da lagwav ndakwan dlaɓ nə dadda kwara duunina.

³² Mada tsəgwakuttsəgw nə uud ma duniya, ən da tədda kə uudah badəm sa vakara.”

³³ Tagada kwakyarvad marda nə Yesu kə hulfa əmtsəgi da əmtsəg nə iina.

³⁴ Aiyam nə uudah taa kə Yesu, “Tagakəməndatag nə adzahadzah taakiya, da ndzəga bad shiifæg nə Kəristi ba dəmna. Agha tag ndandar kaci taakiya barari nə zər uuda da tsəgwavi? War nə Zər Uudiini?”

³⁵ Aiyam nə Yesu taa kə iitəra, “Parakərən əmtad də kuramna, da zəlma bi vaivai biya. Damdagal bamma sartən məng nə parak əmətad də kurama, aa tləkuraa bi gurtl biya. Daddakwa dagal ma gurta sərgai kə vakavaki dagal nə iin biya.

³⁶ Famdəghərətfæg tə parakəna, bamma sarti am əmtad də iina, adaba am nal kə zərha paraka.” Təhala tagdatag kə Yesu kə kwan kə əlbəga, kaa dagal kə iin shəɓvana.

Larwaləg Yahudah kə fadghər tə Yesu

³⁷ Baaba dəgaha jappərən ɓagaa Yesu təvukwətərna, bakəvakwha larwaləg kə fadəghər tə iina.

³⁸ Dzəghaar kwakyarvad righəvant nə dəgit taga nə tlayang Ishaya wannən taakiya, “Yaazhigəla, warwa fədghərətfæg tə əlbəgamndi, dlaɓa margharda kə war nə Yaazhigəl kə dəgiti ɓagaa nə dəvaani?”

³⁹ Kwakyarvd kwan nə iin wa fardghərət bi nə iitər biya, bandkwa tagada nə Ishaya vakavaki tlərən taakiya,

⁴⁰ “Gulfəghantgulfæg kə gyiyahaatəra, dlaɓa naatərdalnəg kə ərvidyatər ba dəkdəka, haik kə nəghəganəghəg kə iitər də gyiyahaatəra, dlaɓa haik kə nəghəgaakanəghəg ma ərvidyatəra, haik gwiya sa vakar kə iitəra, ən mbətəranana.”

⁴¹ Tagada kwakyarvad nəghanəghəg nə Ishaya kə ndangəra Yesu, dlaɓa tagda kə əlbəg təghər kə iina.

⁴² Bakəvakwaha, uudah badyak fardəghərətfæg tə Yesu, baz maalahatər badyak fardghərətfæg tə iina. Kwakyarvad gəzə Farisiyaha, tagarai taakiya fardghərətfæg biya, haik lagwtərlagw sagal ma guda dzəgwazhigəla.

⁴³ Adaba ar waiya ba galəg vak uudaha təghər kə galəg vak Dadamazhəgəla.

Əlbəga Yesu da ghudgaan kə shariya

⁴⁴ Kaa dzəgantdzəg Yesu kə ghaiya, amaa, “Badəm daddakwa fadghər tə kaiya, fadghər tə kaiy kalti biya, fadghər tə dadakwa ɓalakwadi kaiya.

⁴⁵ Badəm daddakwa vaza dat kaiya, nəghəganəghəg kə daddakwa ɓalakwadi kaiya.

⁴⁶ Sanhi band parak nai samma duniya, adaba haik kə ndzəgan kə daddakwa fadghər tə kai badəm ma gurətla.

⁴⁷ Badəm dadakwa cinngacinng kə əlbəgahara, dlaɓa tsuufghant biya, kai bi dadda təgar shari biya. Sanhi kwakyarvad təgar shari kə duni nai biya, adaba ən katant kə duniya.

⁴⁸ Daddakwa dūwakusduuga, dlaɓa haighant bi kə əlbəgar biya, məng daddakwa təgar shariya, əlbəgən taganda naina, iin wa da təgar shari daghuvala ghyənga duniya.

⁴⁹ Dəginahaan ən tag nai sagal vakar biya, Daada kwa bəlakwadi kai iin wa taghwatag kə dəgiti ən da tag naiya.

⁵⁰ Ən sərgasərag dlabə shifəga tangw dama zərəzərə tləvəkəna tədəvad dəgiti tag Daada. Kwakyarvad kwaha badəm nə dəgit naa tagda naiya, naa tagda ba kalkal bandkwa taghwa Daada taakiya aa tagantaga.”

13

Baratərdabarəg Yesu kə shig kə mbərzahaana

¹ Lakwti bəg sarta Hwadəga Haarakəsa Dzəva Hənniyaha, sərgaakasərag Yesu taakiya bəagbəg sartaan kwada dūug nə iin kə duni kiyava gwiya daas da vak Daada. Waighantwaig tsau Yesu kə uudahaan ma duniya, dlabə maratərdamarəg kə waiyakəvaan tangw dat ghaalaana.

² Lakwti za kafa hwaas kə Yesu ard mbərzahaana, fəgharafəg Shatanah kə Yahuda, zəra Saminu Iskariyoti kə vəla Yesu.

³ Sərgasərag Yesu taakiya, fadəmfəg Daad kə dəgitah miizha dəvaan badəmna, dlabə sərgasərag sahi vak Daadamazhigəla, da gwiiya daas da vak Daadamazhigəla.

⁴ Ma sartən ar za kafna, kaa ciigətciig Yesu, tsugda kə sədavaani gyimala, kəsant kə patkara sədav ngudəs tə ngyilaana.

⁵ Təhala kwaha gət kə iin kə yu ma kuwa, farzha kə bara shigaha mbərzahaana, dərda kə shigahaatər də patkara sədav kwa ngudəs nə iin tə ngyilaanna.

⁶ Kaa sagauw kə Yesu da vak Bitrus. Am Bitrus taa kə iina, “Yazhəgəla, kəgh wa da bargwa shigahara?”

⁷ Kaa ngugangug Yesu taakiya, “Agha sərga bi kə dəgit ən bəg nai ndakwan biya, agha da nəghəgaaka tə hala.”

⁸ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Maaya! agha tapna bi kə bargwa shigahar biya.” Kaa ngugarangug kə Yesu, amaa, “Ai ciya, akwama barankada biya, agha maay əmtad də kai biya.”

⁹ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Yazhigəla, aa dūug kə shigahar kalti biya, baz dəvvahara ard ghərara.”

¹⁰ Am Yesu taa kə iina, “Akwama baraabarəg nə uuda, badəm nə vəghaan ba cuwadadfa. Madlai lambaan də barg biya, bamma barda kə shigahaan kalti. Adaba am ba cuwadadfa, bakəvakwaha, dəmaru biya.”

¹¹ Adaba sərgasərag kə daddakwa da za langyiyaana, iinwa tag nə iin taakiya, “Kuram dəm bi[✧] wa cuwadad biya.”

¹² Ghyənnga ba nə iin bartər shiggahatəra, kaa gwiya tsəgwəv kə sədfavaana, kaa gwiiya kə iin davak ndzəggaanana. Kaa ndavətərndavəg kə iina amaa, “Nəghəghamakanəghəg kə dəgit ənna bəgkur naiya?”

¹³ Am daa kai də dadda tsaga dəgita, dlabə Yazhəgəla. Ba kalkalla, adaba ən band kwaha naiya.

¹⁴ Ən Yazhəgəlaruwa ard Daddatsaga dəgitaru tsauwa, barrankurdabarəg kə shiga, kats kuram ndakwi barari am barrgarbarrəg kə shig kə zaraabahaaruwa.

¹⁵ Marankurdamarəg kə garav kəyavva bəgaan kəkuram band kwana bəkura naiya.

¹⁶ Bak jiijiira ən tagkurtaga, kwatnaha jigubi kə daddahənəhya biya, zərbəlləg dlabə jiguiwi kə daddakwa bəlləgaan biya.

¹⁷ Ndakwanna am asərgasərg tsau kə kwannahaan kə dəgitaha, akwaman bəgaana am da də barka.

¹⁸ Ən tag təghər kəsskuram dəm biya. Ən sərgasərag kə udahi dzərantəraaka naiya. Kwannən dlabə kwakyarvad righəvant nə dəgit ma kakada Dadamazhəgəla taakiya, ‘Daddakwa kəm zaa kaf əmətada nalnəg kə tləghumara.’

¹⁹ Æn tagkurtag ndakwana lakuti dzəgaadzəga, adaba ma da dzəghaardzəga, famdəghərətəfəg taakiya ba kaiyina.

²⁰ Bak jiijiira æn tagkurtaga, daddakwa dləghadləg kə daddakwana bəlgant nai bad rivədmahudə palla, dləghaakwidləg kəsskaiya. Dlaḅa daddakwa dləghaakwidləg kəsskaiya dləghaadləg kə daddakwa ballakwadi kaiya.”

Za lanngiya Yesu

²¹ Təhala tagdataga Yesu kwanen kə əlbəga, mbakənmbəg ma ərivdyana. Kaa tagaan kə iin bat ballaḅal taakiya, “Bak jiijiira, æn tagkurtaga, pallaruwa da vəkəwəvələga.”

²² Kaa vazakəv kə mbərzahaan mataatakaatəra, adaba ar sərgai kə mbərzi tag nə Yesu kə əlbəg təghər biya.

²³ Pal ma mbərzahaana, kwa waig nə iina, ndzəgaan bahyəf də inna,

²⁴ Wiika am nə Bitrus də dəv taa kə mbərzəna, ndavarundavəg kə Yesu tag təghər kə warra.

²⁵ Kaa dəngzharva kə mbərzən təvəgh kə Yesu ndavaruwa amaa, “War wahiin, Yazhigəli?”

²⁶ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Æn da həgaan kə ghudəga bruudi damma taasa. Dadakwan da vəlga naiya, iin nə uuda nə iina.” Kəssghant ba nə Yesu kə ghudəga bruudin hədəmna, kaa vəlla kə iin kə Yahuda zəra siman Iskariyoti.

²⁷ Cauwa ba nə iin kə ghudəga bruudi kaa dass kə shatanah dama vəghaana bawatswatsa. Kaa am Yesu kə Yahuda, “Dəginən aghanaa ḅag nəngnaa ḅag bawatswatsa.”

²⁸ Maay ma lii za kafən wa nəghəghakanəghəg kə dəgit tuuk vakaiy wa taghar nə Yesu kə iin biya.

²⁹ Yahuda tsau wa həkya ambəlla kwaḅatəra, kyələma mbərzaah tlatlar ba taakiya tagghar aa səgwasəgw kə dəgit naahaava kwakyarvad haarakəssa nə Yesu, bi vəlletər kə dəgit kə talaggaha.

³⁰ Cauwa ba nə iin kə ghudəga bruudina, kaa dagalaana. Masarta kwaha ndza avəd vakka.

Dalla adzahadzaha

³¹ Təhala kwa dagal Yahuda, am Yesu, “Aa fəvvaara ndakwan nə Zər Uuda, dlaḅa faavaarafəg nə Dadamazhəgəl tədəvad iina.

³² Akwama fəvaarafəg nə Dadamazhəgəl tədəvad iina, Dadamazhəgəl da fəgaarafəg kə zəraan bad ghəraana, dlaḅa da fəgaarafəga bawatswatsa.

³³ “Kuram Zarhara, təmna bahədiiikən nə ndzəgana əmətaf də kurama. Am da gatkwagatəga, bandkwa tagantər nai kə yaa Yahud taakiya, ‘Æn tagkurtag bandakwanna, Vakavaki æn da dagal naiya am da səgəv biya.’

³⁴ “Dalla adzahadzah wan vəllekur naiya, waiyamwaig kə uuda. Bandkwan waiyankurət naiya, kuram ndakwi waiyamwaig kə uudaha.

³⁵ Tədəvad kwamam waigaan kə uuda da sərəggəsərəg aanji war taakiya am mbərzahaara.”

Da balgaan nə Bitrus agajawa sərga bi kə Yesu.

³⁶ Ndavəgharundavəg Siman Bitrus kə Yesu amaa, “Yaazhigəla, agha da dagal da vakwari?” Ngughaarangug nə Yesu amaa, “Ndakwana vakavaki æn da dagal naiya agha da gatkus biya, təhala agha da gatkusgatəga.”

³⁷ Aiyam Bitrus taa kə iina, “Yazhigəla, aujilbəg æn gatkəsi ndakwan biyi? Æn da vəlgaan kə shifəgar kwakyarvad kəgha.”

³⁸ Aiyam nə Yesu taa kə iina, “Aaya, agha da vəlgaan kə shifəgagh kwakyarvad kaiya? Bak jiijiira, æn tagkataga, lakwti wiig ghwatkal agha da balgaan kə agajauwa sərkwa bi shig həkərfa.”

14

Yesu nə duula daa da vak Daada

¹ “Ndavəm biya, famdəghərətəfəg tə Dadamazhəgəla, dlaḅa famdəghərətəfəg tə kaiya.

² Ma vəgya Daadara məng nə vaka ndzəgaan badyaka. Akwamaamaay ndkwaha biya manaa maay tagkurtag kwan biya. Ən dagal da vakwaha kwakyarvad ən ḅadlkurnan kə vakavaka.

³ Akwama danət ḅadlankurnaḅadləg kə vaka, ən da saaya ən dəkurda da vakara, adaba kuram ndakwi am ndzan vavaki də kaiya.

⁴ Ghərararu ndakwi am sərəggasərəg kə duula daa da vakavaki ən dagal naiya.”

⁵ Am Toma taa kə Yesu, “Yaazhigəla, kəm sərəgai kə vavaki agha dagal nəng biya, kəm da sərga ndandar kaci kə duuli?”

⁶ Ngugharangug nə Yesu taakiya, “Kai duula, kai jiira, kai dlaḅa ən shiifəga. Maay wa dəgaadəg da vak Daada biya bamma tədəvad kaiya.

⁷ Akwama maa sərkwəsərga, mammaa sərgasərəg kə Daadara. Ma ndakwanərna ndakwana am sərgasərəga, dlaḅa nəghəghamakanəghəg kə iina.”

⁸ Aiyam Filigus taa kə iina, “Yazhigəla, akwama marghəkəmdadamarəg kə Daadiina, tsəghatsəg kə puutamnda.”

⁹ Am Yesu taa kə iina, “Zəlanmazəlməg əmtad də kurama, gwastən agha sərkwə bi Filibus biya? Badəm daddakwa nəghəkwənəghəga, nəghəghanəghəg kə Daadiina. Agha tag ndarndar kaci, ‘Marwadamarəg kə Daadiini’?”

¹⁰ Fəghədəghərət bi taakiya kai ən ma Daada, dlaḅa Daada ma kaiy biya? Əlbəgahahaan ən tagkur naina də ndzədə ghərar biya, Daadən ndzəga ma kai na iin wa ḅa tlərahaana.

¹¹ Famdəghərətəfəg tə kaiya masartən ən tag nai ən ma Daadna, Daadiin dlaḅ ma kaiya, aanji ba kwakyarvad tləraha japərən ən ḅag naiy na famdəghərətəfəg tə kaiya.

¹² Bak jijjiir ən tagkurtaga, badəm nə daddakwa fadəghərətəfəg tə kaiya, da ḅagaan kə tlərahaan ən ḅag naiyna. Da ḅagaan baz kwa jujig kə kwannahaan kə tləraaha adaba ən daa da vak Daada.

¹³ Badəm nə dəgiti am ghaləg nə uuram ma dəgara ən ḅagkurḅaga, adaba Daadina fəvaaran tədəvad Zəra.

¹⁴ Aanji aau wam ghaləg nə uuram ma dəgara, ən ḅagkurḅaga.

Langiya saaya shədkwa Dadamazhigəla

¹⁵ “Akwama mam waikwawaiga, gatamgatəg kə adzahadzahara.

¹⁶ Ən da ghalgaan kə Daada, iin dlaḅa da vəkurləg kə daddakwa da məkurmələg ndzan əmətad də kuram tangw damma zərazəra.

¹⁷ Iin shədkwa jijjiira, kwa lawa duni kə tləghəgaana adaba nəghəghəga biya bi sərəga kə iin biya. Kurama am sərgasərəg kə iina, adaba ndzəga əmətad də kurama, dlaḅa da ndzəga ma ərivdyaruwa.

¹⁸ Ən dukurəs bi ənd taaghah biya, ən da sagau sa vakaruwa.

¹⁹ Gəfyə ba sart həḅikəna da madlai duni nəghəkwanəghəg biya, amaa kurama am da nəghəkwənəghəga. Adaba ən dəshiifəga, kuram dlaḅa am da bad shiifəga.

²⁰ Daghuvəla kwaniin kə faci wam da sərga nə uuram taakiya kaiya ən ma Daad, kuram dlaḅa am ma kaiya, kaiya dlaḅa ən ma kurama.

²¹ Badəm nə dadakwa sərgasərəg kə adzahadzahara, dlaḅa gatəgaana, iin wa waiya kaiya. Daddakwa waikwawaiga dlaḅa, Daadara da waiyəgaan kə iina, kaiy dlaḅa ən da waigaan kə iina ən marda kə ghərar vakana.”

²² Am Yahud taa kə iina, kwa Yahuda Iskariyoti biya, “Yazhigəla, aaujiləbəg da mara ghəragh vakamənd, kwal margar kə duuniyi?”

²³ Kaa ngugwarangug kə Yesu amaa taa kə iina, “Badəm nə daddakwa waikwawaiga, da tsuufəgaan kə əlbəgara, Daada dlaḅa da waiyəgaan kə iina, kəm da sagau saa vakana kəm ndzan əmətad də iina.

²⁴ Daddakwa maay waiya kaiy biya, maay tsuufa əlbəgar biya. Əlbəgən am cinng nə uuraməna dəgar biya, dəga Daddakwa bəlakwadi kaiya.

²⁵ Tagankurdatag kwanahaan kə digitah bama sartən ndzan əmətəd də kurama.

²⁶ Dadda məlgaru kə uuda, Shədkw Daadamazhigəla, kwa da bəlləg nə Daada ma dəgara, iin wa da tsakur dəgit badəma, dlaḅa da dzamkurəs badəm kə dəgit tangaankurda naiya.

²⁷ Gabərər wanaa dükurəs naiya, vəllankurvəlləg kə gabərara. Ənna vəlləkur ndəkwa vəlləkur nə duni biya. Ndavambiya, dlaḅa gədzam biya.

²⁸ Cinngamacinng nə uuram kəskai taakiya ən dagata, ən da gwiiya saay da vakaru dlaḅa. Akwamamma waikwawaig mamma dlaig kwakyarvad ən daddavak Daada, adaba Daadara jakwarajiga.

²⁹ Ndakwanna tagankurdataga lauti da dzəgardzəga, adaba mada dzəghaardzəga famdəghərətəga.

³⁰ Ən da madlai gwiiya taaghay dyak biya, adaba dadda kwara duunina sagauwa, maay də ndzəd təghər kəskai biya.

³¹ Ən ɓa dəgit ba kalkal kwa taghwa Daada ən ɓagaan adaba sərən nə duni taakiya ən waigaan kə Daada. Ciiyamciiga duyamantdug kə vavakəna.”

15

Yesu nə vizhvizha uuffa inabi

¹ Kaiy nə gyigyiya uuffa inabi, Daadar dlaḅa iin dadda uusəga.

² Aanji kwar kə dəv uuf tə kai kwa maay yaa zər biya, ghudarsa. Aanji kwar kə dəva uuf kwa yaayig kə zəra gwiya ɓadlav kiyavva gwiya yigaan kə zər ɓadyaka.

³ Aanji bandakwan am ba cəwafada kwakyarvad əlbəgən tagaankurda naina.

⁴ Ndzamandzəg ma kaiya, kai dlaḅa ma kurama. Bandkwa yiga bi nə dəva uuffa inabi kə zər də ghəran biya, bamma ndzəga tə uuffa inabi, ghərararu ndakwi bandkwah am yiga bi kə zər biya, ba mam ndzəga tə kaiya.

⁵ Kai ən uuffa inabi, kuram nə dəvvahana. Daddakwa ndzəga ma kaiya, kai dlaḅa ma iina, iin wa da ya zər ɓadyaka. Adaba mam maay əmtəd də kai biya, am ɓaga bi aanji ndau biya.

⁶ ɓadəm daddakwa ndza bi ma kaiy biya, band dəva uuf kwa bəlavdan ghulal, hulfakwah kə dəva uuffa dzaavanta dīivədəm damma kaara, dlaḅa zuu.

⁷ Ma ndzamandzəg ma kaiya, əlbəgar dlaḅa ndzandzəg ma kurama, am da ghaləgaan ɓadəm kə dəgit am naag nə uurama, am da tləkənətləga.

⁸ Ndzamandzəg də hənkala marawa kwada mardamarəg taakiya kuram am mɓərzahaara, band uuff kwa ya zarh marawa, adaba kwannahaan wa fəgaara Daadara.

⁹ Bandkwa waiyakut nə Daada, ən waiykur band kwah dlaḅa naiya. Ndzamandzəg ma waiyavər bandkwa marankur da naiya.

¹⁰ Kaiya fanaarafəg kə adzahadzaha Daadara, dlaḅa ən ndzəga ma waiyavaana. Bandkwah dlaḅa, akwamamam fəgaarafəg kə adzahadzara am ndzəga ma waiyavara.

¹¹ “Tagkurdatag kə kwanna kwakyarvad dlaig ərvīdmahudara aa ndzandzəg ma kurama, dlaiga ərvīdmahudaru dlaḅa aandz ba righəgharighana.

¹² Kwanən iin na adzahadzahara, waiyamwaiyig kə zaraabahagh band kwa waiyankurət naiya.

¹³ Maay nə waiyavi jujig kə kwanən biya, taaki uuda vəllada kə shiifəgaan kwakyarvad tsaghwaana.

¹⁴ Am tsaghwahahara akwama ɓagaan kə dəgit tag naiya taakiya ɓagamɓaga.

¹⁵ Ən madlai gwiiya dākurdag də kwatanah biya, adaba kwatənaha sərəgai kə dēgiti ɓag nə daada biya. Dlakuləva kwaha ən dākur də tsaghwahaha adaba tagaankurtag kə dēgiti cinngana naiy ɓadəm vak Daadara.

¹⁶ Kurambi wa kəssamkwakəssəg biya, kai wa kəssankuraakəsəga ən fankura kə dagal da yaa zər maraw kwa da zəlmazəlməga. Təhala kwaha da vəlləkurvəlləg Daad kə dəgiti am ghalga nə uuram ma dagaan badəmma.

¹⁷ Kwanna iin nə adzhadzahara waiyamwaig kə zaraabaha.

Duni naa bi kə mbərzah biya

¹⁸ “Akwama dūwakursdūug duniya, sərəmasəreg taakiya dūwakwi kaiya lauti dūwa kurama.

¹⁹ Akwamamma dəga Duniya, duni ma waigaan kə dəgaana, adaba am dəga duni biya, dlaḅa kəsankurakəkəsəg ma duniya, iin wa nə iin dūuwakursdūg duniya.

²⁰ Dzamamdzaməg kə əlbəgahi tangankur naiya, ‘Kwatənah jigu bi kə dadda hənnyahaan biya.’ Akwama mbarkwambəga, kuram ndakwi arda mbkurmbəga. Akwama faraarafəg kə tsagaanara, ar da fəgaarafəg kə əlbəgaru dlaḅa.

²¹ Ar da ḅagkurḅag kə kwanahaana kə dəgit badəmma kwakyarvad daagara, adaba ar sərəga bi kə dadakwa ḅəlakwadiḅələg biya.

²² Akwama ndza sanhi bi ən tagtər kə əlbəg biya, maraa ndzaa maay də haip biya. Amaa ndakwanna, am maay də dūula kyavadəgv təghər kə haipahaatər biya.

²³ Daddakwa dūwakwidūuga dūugharsdūg kə baz Daadara.

²⁴ Bagannaḅag kə tlərah bədyak ma iitəra maay daddakwa tapghanitapəg kə ḅagaan biya. Akwama ndza ḅaganna bi kə tlərahaan biya, maraa ndza maay də haip biya. Ndakwanna nəghəghaaranəghəg kə dəgit ən ḅaga naiya, bakəva kwaha dūuwarkwiduga, dlaḅa dūurandūg kə Daadara.

²⁵ Dzəghardzəg wanən kwakyarvad righəvant nə əlbəgən viindavan ma adzhadzah taakiya, dūuwarkwidūg bagyaana.

²⁶ Mada səghawisəg nə dadda məkurmələga kwan da məlləg naiya davakruwa vak daada, shədkwa jiira, kwa sagal vak daada iin wa da ḅa shiid təghər kəskaiya.

²⁷ Kuram ndakwi am shiidaha, adaba bama daa zəngwa am əmətaf də kaiya.

16

¹ “Tagaankurtag kə kwanahaan kə dəgitah badəma haik da mḅəg kəskuram ma fadghəraruwa.

² Ar da lagwkurlagw sagal ma guda dzahavaha. Bak jijirra sagau nə sarta badəm daddakwa tsa kurama da tlatləgaan taakiya ən ḅa kwatənahər kə Dadamzhigəla.

³ Ar da ḅagkurḅag nə nndah kə kwannahaan kə dəgitah adəḅa ar sərəgai kə Daada bi kaiya biya.

⁴ Tagankurdatag kə kwannahaan kə dəgitaha, adaba mada ḅagaḅag nə sarta, am da dzamnan taakiya tagankurdataga. Tagaankurdai kwan ma daa zəngw biya adaba ndzan əmətaf də kurama.

Tləra shidkwa Daadamazhigəla

⁵ “Amaa ndakwanna ən dagat davak daddakwa ḅəlakwadiḅəlga. Bakəvakwaha ma kurama maay nə daddakwa ndavghwadndavəg taakiya, ‘Agha dagal da vakwar biya?’

⁶ Adaba naa tagankurdatag kə kwannahaan kə dəgitaha, kaa badzaərivəf kəskurama.

⁷ Bak jiir wan tagkur naiya, daasar wa maraw kəsskurama, adaba ma danagha biya, maay da saay nə dadda kwada məkurumelgən biya. Akwama danaghana ən da ḅəlləgaan saavakuruwa.

⁸ Mada səghawisəg nə dadda məkurmələgna, da margarmarəg kə duni taakiya kalkal bi nə dzamaghəraatər təghər kə haip, jira, ard təghər sharriya.

⁹ Dzamaghəraatər təghər kə haipa kalkal biya adaba larwaləg kə fadəghər tə kaiya.

¹⁰ Dzamaghəraatəra kalkal bi təghər kə jir biya, adaba ən daa da vak Daadara, dlaḅa am da madlai gwiiya nəghəghkwanəghəg biya.

¹¹ Dzamaghëraatër tēghër kē sharriya, adaba bagavaraḅag nē sharri kē dada kwarra kwan kē duni bawurra.

¹² Mēng nē dēgitaḅ ḅn naa tagkur nai badyak ndana, am da dzēgwanti ndakwan biya.

¹³ Mada sēghawisēg nē shidkwa jijjiira, da mēlukurumēlēg badēm ma jijira, adaba da taa ḅlbēga ghëraan biya, da taa ba dēgita aa ciingga nē iin kaltiya, dlaḅa da tagkurtag kē dēgitaḅ da dzēgaaradzēga.

¹⁴ Da fēkwarafēg kēskaiya, adaba da dlēghgaan kē ḅlbēgara dlaḅa da tagkur kēskurama.

¹⁵ Badēm nē digiti dēvakai nē Daada ba dēgara, kwakyarvad kwah wanaa tag nai da dlēghgaan nē shēdkw vakara da markurdana.

Badzēg ḅrivēdmahudā da nēg kē dlaiga

¹⁶ “Tēhala sart hēdikēna am da madlaiy nēghkwanēghēg biya, tēhala sart hēdikēn dlaḅa am da nēghkwanēghēga.”

¹⁷ Am kyēlēma mbērzah taa kē ghërahaatëra, “Au nē dēgiti tuuk vakai wa tag nē iin, ‘Tēhala sart hēdikēn am da madlai nēghēghkwanēghēg biya, tēhala sart hēdikēn dlaḅa am da gwiiya nēghēghkwanēghēgi?’ Dlaḅa au wa tlatlēg nē iin dē taakiya, ‘Adaba ḅn daa da vak Daadarni?’”

¹⁸ Kaa zavukw kē iitër dē ndavēg taakiya, “Aauw wa tlatlēg nē iin dē taakiya, ‘tēhala sart hēdikēni?’ Kiyam sērgai kē dēgit tlatlēg nē iin biya.”

¹⁹ Sērgaahasērēg Yesu taakiya ar naa ndavagarundavēg mbērzahaan tēghër kē kwanēn kē ḅlbēga, amaa taa kē iitëra, “Am ndavēgaru kē ghëraharu kē dēgiti ḅn tlatlēg nai dē taakiya, ‘Tēhala sart hēdikēna am da nēghēghkwa biya, tēhala sart hēdikēn dlaḅa am da nēghēghkwanēghēga?’

²⁰ Bak jijjiira ḅn tagkurtaga, sarti am da tuug dē badzēga ḅrivēdmahudāna, iin sarti da dlaig nē duniya, badzēga ḅrivēdmahudāruwa da nēg kē dlaiga.

²¹ Akwama tsugwgharaatsug kungula yig kē uusa mbēkēnmbēg nē dlad ba vaivaiya, adaba sart yigaan ḅagaaḅaga. Ma yaayig kē zëra, kaa vigaraaviig kē dladan aa mbakēnmbēgēna adaba dlaiga kwakyarvad yaayig kē zër sama duniya.

²² Bandkwaha vakaruwa. Ndakwana am badzēga ḅrivēda, amaa am da gwiya nēghēkwanēghēga dlaḅa tēhala kwaha am da dlaiga, maay wa da kēskurvakēssēg kē dlaigaru biya.

²³ Ma kwahiin kē sarta kwahiina am da maay ghalgaan aanji ndau vakar biya. Bak jiiir ḅn tagkurtaga, Daada da vëllëkurvëllēg badēm kē dēgit am ghallēga nē uuram ma dagaara.

²⁴ Gwasëtaan ghalamai aanji ndauw ma dagara biya. Ghalamghalēga, am da tlākēnatlēga, adaba dlaigaruwa aandez ba righēgharighaana.”

Zanuzēg kē fir tēghër kē duniya

²⁵ “Aanji tagankur bad ḅlbēg dēghur kē ḅlbēga. Da sagau nē sarta kwan da madlaiy batlër dē hulfa kē ghaiy biya. Dlakulëva kwaha, ḅn da tagkurtag bat Ballaḅala tēghër kē daadara.

²⁶ Ma kwahiina kē am da ghalēg ma dagara. Kai bi wada ghallēgaan kē Daada ma guufkaru biya.

²⁷ Adaba Daadiin dē ghëraana waiyakurwaiyga, kwakyarvad waiyamkutwaiyēg kēskaya, dlaḅa famdēghërētfēga taakiya sanhi vak Dadamazhēgēl naiya.

²⁸ Sanhi vak Daadiin naiya, dlaḅa sanhisēg sama duniya, ndakwan dlaḅa ḅn dūugaan kē duniya ḅn gwiiya daddavak Daddina.”

²⁹ Aiyam mbērzahaana, ndakwan wagha tag nēng kē tsalal ḅlbēg bat ḅallaḅalla maay dē ḅlbēg dēghur biya.

³⁰ Ndakwana nēghamndakanēghēg taakiya agha sērgasērēg kē dēgitaḅ badēma. Agha sērgasērēg kē ngugēg ba kalkal lakwati ndavakndavēg kē uuda. Kwanēn waa fakēmndafēg kē fadēghër taakiya sēghi vak Daadamazhigēla.”

³¹ Kaa Nguwatərangug nə Yesu taakiya, “Kats! famdghərətfəg ndakwana?”

³² Sagau nə sarta, bak jirra bəgaabəga kwamda kwazəg nə uuram aanji kwararu da əmdrəg daa da vəgyaana am da duukus kəkai ba daavara. Bakəvakwaha ən davar biya, adaba əmətaf də kai nə Daada.

³³ Tagaankurdatag kə kwannahaan kə dəgita, adaba ma kaiya am tləkəna kə gabərərə. Mahuda duuninna həbamuhəbəg kə dlada, ndzəmandzəg də fərivəd mahuda adaba zaanuzəg kə firr təghər kə duniya.”

17

Dzugharadzug Yesu kə zhigəl kə ghəraana

¹ Təhala kwa tagada Yesu kə kwannahaan kə dəgita, kaa dzəgant kə ghəraan daa kə ghərazhigəl dzəgwa kə zhigəla amaa, “Daada, bəgaabəg sarta. Faarafəg kə Zəragh kwakyarvad iin ndakwi fəkaarana.

² Kwakyarvad vəlghavələg kə ndzəd kə Zər təghər kə uudah badəmma, adaba vəlda kə shiifəga tangw damma zərəzərə kə lii vəlləgha nənga.

³ Shiifəga tangw damma zərəzərə iin taakiya, sərak nə uudaha, kəgh Daadamazhigəla jiira palba nənnga, dlaba ar səran kə Yesu Tləkatəga kwa bəlghədi nənnga.

⁴ Fankaarafəg ma duniya ghyinganaghyəng tsau kə tlər vəlghwa nənnga kə bəgaana.

⁵ Ndakwan ciya, fəkwaraafəg Daada də ndangəri ndzan də dəvakaiy nai vakagh lakwti fəvarzhafəg nə duniya.

Dzugwatəraadzugw nə Yesu kə zhigəl kə mbərzahaana

⁶ Marankadamarəg vak lii vəlghwa nəng ma duniya. Ba gwil wur ndzar ba dəgagha, vəlghwavələg nənng kə iitəra, dlaba fararfəg kə əlbəgagha.

⁷ Ndakwana ar sərəggasərəg taakiya badəm nə dəgit vəlghwa nənnga səghal vak agha.

⁸ Kwakyarvad əlbəgahaan tagghwa nənğəna tagantərtəga, dlaba dləgharadləga. Səraraakasərəg bak jiijiira sanhi vakagha, dlaba fardəghərətfəg bakəgh pal wa bəlghkwadibələga.

⁹ Ən dzəgwazhəgəl kwakyarvad iitəra. Kwakyarvad uudaha duni biya, amaa kwakyarvad uudahi vəlləghwa nənnga, adaba ar dəgha.

¹⁰ Badəm nə dəgit ən dəvakai naiya ba dəgagha, dlaba badəm nə dəgit agha dəvakai nənnga dəgara. Dlaba maravdamarəg nə ndangərara tədəvad iitəra.

¹¹ Ndakwana ən da madlai ndzəga ma duni biya, amaa iitəra ar bamma duniya, kai dlaba ən daas da vakagha. Daad Caccuwanacaccuwananna, katərkatəg tədəvad ndzədə daagagha, daaga kwa vəlləghwa nənnga, adaba ar nal kə palla, band kwa ki pal nəmi də kəgha.

¹² Ma sartən ndzan əmtaf də iitəra, katanrətəkatəg də ndzədə daagagha, daagən kwa vəlghwa nənnga. Katanrətəkatəga, maay wa zaazəg aanji pal biya, ba kwapakəna, adaba righəvant nə əlbəga Daadamazhigəl viindaviinda.

¹³ Ndakwana ən daa da vakagha. Amaa ən ghala kwanən kə dəgita bamma sarti ən ba ndzəgaan ma duniya kiyava righəgh kə hwadagar ba vaivai ma ərivdmahudaruwa.

¹⁴ Tagaantərdatag kə əlbəgha. Gwiyatərdagwig duni kə ilga, adaba ar dəga duni biya, bandkwa kwan ən dəga duni bi nai biya.

¹⁵ Ghalgara iin bi taakiya agha hutsətərda dagal ma duuniyin biya, amaa ən ghalgara iin taakiya magha katərət vak tləkəladəna.

¹⁶ Iitəra ar dəga duni biya, bandkwa kai ndakwi ən dəga duni biya.

¹⁷ Pəshərapəshig tədəvad jiira, adaba əlbəgaha iin jiira.

¹⁸ Bəlantərətəbələg damma duniya, bandkwa bəlghkwadi nəng kəkaiya.

¹⁹ Ən pəshig kwakyarvad iitəra kə ghərara, adaba iitər ndakwi pəshivtəra bak jiira.”

Dzugwadzug w Yesu kə zhigəl kwakyarvad lii fadghər badəmma

²⁰ “Ghalgara kwakyarvad iitèr kalti biya. Èn dzègwazhigèl dlabà kwakyarvad lii fadèghèr tē kaiya tādèvad èlbègaatèra.

²¹ Adàba badèmaatèra maraa nal kē palla, bandkwa agha ma kai nēnga, kai dlabà èn ma kègha, èn ghalga iitèr ndakwi maraa ndza ma kèmiya, kwakyarvad uudaha duniya ar fèdèghèrèta taakiya kègh wa bèlghkwadibèlga.

²² Kaiya vèllantèrvèllèg kē uudah kē ndangèr kwa vèllèghwa nēngga, adàba ar nal kē pal band kwakèyi pal nèmiya.

²³ Kai ma iitèra, kègh dlabà ma kaiya, adàba ar nal kē pal ba vaivaiya, adàba sèran nē duni taakiya kègh wa bèlghkwadibèlga, dlabà ar sèran waightèrantwaiga bandkwa waighkut nēngga.

²⁴ “Daada, manaa naagaan maraa ndza nē uudahaan vèlghwa nēnggèn èmètad dē kai vakavaki dē kaiya, èn naagaan maraa nēgha kē ndangèragha, kwa vèlghwa nēngga kwakyarvad agha waikwawaig lakwati virèyav duniya.

²⁵ Daada, dadda jirra, uudaha duniya ar sèrak biya, kaiya èn sèraksèrèga, kwanèn kē uudah dlabà ar sèrègasèrèg taakiya kègh wa bèlkwadibèlèga.

²⁶ Marantèrdamarèg kē dāgagha, dlabà èn da zaavukw dē maratèrmaraga, kwakyarvad waiyav kwa agha bāgwa nēng aa ndzan ma iitèra, kai dlabà èn ndza ma iitèra.”

18

Viyavètviig Yesu

¹ Ghyènga ba Yesu dzègwazhigèla, kaa dzèva dlara Kidron kē iin èmtad dē mbèrazahaan da tē kwah ghyaba. Gylga dlariina ndza mēng dèyaghaara guuha, kaa daas kē iin èmtad dē mbèrazahaan damma vakaiya.

² Sèrgasèrèg Yahud kwa vèlèt Yesu kwahiin kē vakavaka, adàba nètèng Yesu kē dzahav dē mbèrazahaan vakwahiina.

³ Kaa sagau kē Yahud dē dakwala tlauja ard lii uufakyawa Vègya Daadamazhigèl kwa bèlartèrèt mallaha zhiilakèsuufah ard Farisiyaha, kaa dagal kē iitèr damma dèyaghaara guhiina, ar hakyahakya dē kaara jahuramba, ard zadah ard kadlanga ghwaava.

⁴ Sèrgasèrg tsau Yesu kē dègitahi da dzègaar dē iin badèmma, kaa sagal kē iina, amaa taa kē iitèra, “War wam gatèg nē uurami?”

⁵ Kaa ngwangug kē iitèr, taakiya, “Yesu zhiila Nazaret.”

Am Yesu taa kē iitèra, “Kai nē iina.”

(Yahuda kwa vèlèt Yesu ndakwi ghacèga èmètad dē iitèra.)

⁶ Tagatèr ba Yesu taakiya, “Kai nē iina,” kaa hazha da tē hal kē iitèra, ar mbedà da tē haaya.

⁷ Kaa gwiya ndavètèrundavèg Yesu, amaa, “Am gata wari?”

Aiyam nē iitèr taa kē iina, “Yesu zhiila Nazareta.”

⁸ Kaa ngugangug kē Yesu amaa, “Èn naa ndza tagkurtag taakiya, ba kai nē iina. Akwamam gata ba kaiya, dūwamtèrèsdug kē uudahaan dagala.”

⁹ Dzèghaar kwakyarvad righèvant nē èlbègi tagada Yesu taakiya, “Ma uudahaan vèlèghwa nēnggna, maay wa zaazèg aanji pall biya.”

¹⁰ Siman Bitrus kwa ndza dē katsakara, tādadatèdèg kē katsakar ghudarda kē hyimiya dèvakaf kē kwatènaaha maal ba tingting ma zhiilakèsuufaha. Daaga kwanèn kē kwatènaaha Malkus.

¹¹ Am Yesu taa kē Bitrusa, “Gwidaagwig kē katsakaragh damma kumbèghaana. Èn maay da hèbègaan ma kuwèn kwa vèlèghwa Daad èn hèbu biya?”

¹² Kaa vigètviig dakwala tlauja ard tlèvukwatèra, ard lii uufakyawa Vègya Daadamazhigèla Yahudah kē Yesu, ar ngudènana.

¹³ Kaa lanngaan kē iitèr ba zunngw da vak Hannana, dadda uusa Kayafa. Kayafa wa ndza maal ba tingting ma zhiilakèsuufah ma kwahiin kē viiga.

¹⁴ Kayafa wa diyatëra sawari kə Yahudah taakiya, nguləm əmətsa nə uud pall dlakulva kyaləma uudaha.

Balaabaləg Bitrus kə agajauwa səra Yesu

¹⁵ Kaa gata Yesu kə Siman Bitrus ard kwatlərən kə mbərz tə halaa. Kwanən kə mbərza, sərəgasərəg maal ba tingting ma zhiilakəsüufahən kə iina, kaa daas kə iin damma hudə gaagazaiya vəgya maal ba tingting ma zhiilakəsüufahən əmətəd də Yesu.

¹⁶ Kaa ghacəgaghacəg kə Bitrus tə ghaiya wakyagha. Kaa gwiya sagal kə mbərzən kwa sərəgasərəg maal ba tingting ma zhiilakəsüufahən da taa ghai də dəghwa hənyaha zhiilakəsüufən tə ghaiya wakyagha, təhala kwaha, sədaa kə Bitrusa.

¹⁷ Aiyam nə dəghwən uufa wakyaghən kə Bitrusa, “Agha maay kwan nənng pall ma mbərzaha uudanən biya?”

Ngwangug nə Bitrus amaa, “Ən maay ma iitər biya.”

¹⁸ Ndza akuhy vakka, kaa mbiigantmbiig kə kwatənahah ard lii uufakyawa kə kaara ghuvər ar ghacaraan ar cinnga hurfakaana, Bitrus ndakwi ndza ghacəgan əmtəd də iitəra.

Ndavəgharundavəg maal ba tingting ma zhiilakəsüufah kə Yesu kə ndavəgaha

¹⁹ Kaa ndavəgarundavəg maal ba tingting ma zhiilakəsüufah kə Yesu təghər kə mbərzahaana ard tsagaanana.

²⁰ Kaa ngughwarangug Yesu taakiya, “Tagandatag kə əlbəg ba tə balaabal təvukwa uudah badəmma, dlaḃa tlakwatləg tsagaan ma guda dzahavaha ard Vəgya Daadamazhigəla, vakavaki dzahavət Yahudah badəmma. Tappana bi kə taa dəgiti shəḃashəḃan biya.

²¹ Iyau, agha ndavəgwa da ḃaw kaci kə ndavəgahi? Ba agha ndavtəru kə lii cinngaracinnng kə dəgiti tagantər nai kə ndavgahaana, adaba ar sərəgasərəg kə dəgiti taganda naiya.”

²² Tagada ba Yesu kə kwaha, kaa tsəgaan kə pall ma lii uufakyau kwa ghacəganən də mahupeng kə Yesu, amaa, “Agha ngugugar ndkwan kə maal ba tingting ma zhiilakəsüufaha?”

²³ Kaa ngwangug kə Yesu taakiya, “Akwama məng dəgiti kwa naa tagəda nai ghwadə, marwadamarəg kə ghwadəraana. Akwama ba jiir nə dəgiti naa tagda naiya, aujilbəg kaci agha tsa kaiyi?”

²⁴ Kaa ḃəlgantḃələg Hannana kə uudah dagal də Yesu ngudəngudən da vak Kayaf maal ba tingting ma zhiilakəsüufaha.

Gwiya balaabaləg Bitrus kə agajauwa səra Yesu

²⁵ Gwastan ba ndzəganaan Bitrus ba ghacəga vakwah təghər kə kaara cinnga hurəfaka. Kaa ndavəgarundavəg kə kyalmah taakiya, “Aayaa, agha maay nənng kwan pall ma mbərzahaan biya?”

Kaa bala gajau kə Bitrus amaa, “Ən maay ma iiter biya.”

²⁶ Am pall ma kwatənaha maal ba tingting ma zhiilakəsüufaha. Yiiga kwa ghudəgharda Bitrus kə hyimi na, amaa taa kə Bitrusa, “Mbats nəghankak bi əmtəd də iin ma guhiin kwan biya?”

²⁷ Kaa gwiya bala gajau kə Bitrusa. Təhala kwaha, kaa wiig kə ghwatkala.

Yesu təvuukwa gumna Bilatusa

²⁸ Kaa sədasəg kə tləvuukwa Yahudah kə Yesu sagal ma vəgya Kayafa da vəgya guməna Roma. Ma sartən lanngar nə iitərna, cagaacag nə kəsə. Kaa ləwaləg kə iitər daa damma hudə gaagazaiya, hai kə ndzəgana kwadlambər kə iitər təvuukwa Daadamazhigəl kwa da tsava iitər kə zaa kafa hwadəga haarakəsə dzava hənnyaha.

²⁹ Mbakyarvad kwaha, kaa səgalsəg kə Bilatus saa vakaatər gyimala, amaa, “Hulfa kwar kə diya ghunj wa maa sədəv nə uuram təghər kə kwan kə uudi?”

³⁰ Kaa ngugwangug kə iitər taakiya, “Akwama dadda haip bi nə iin biya, ma kəmnda maay lanngaan saa vakagh biya.”

³¹ Am Bilatus taa kə iitəra, “Lanngamlanng dagal ba də ghəraruwa, am ghudarda kə sharri kalkal də adzahadzaharuwa.”

Aiyam Yahudah taa kə iina, “Vəlakəmənd bi nə uud kə ndzəda ghudəgarda tsa shifəg kə uud biya.”

³² Dzəghaar kwakyarvad righəvant nə əlbəgi tagada Yesu təghər kə hulfa əmtsəgi da əmtsəg nə iina.)

³³ Kaa gwiya daas kə Bilatus daa damma gaagazaiya tləkəsa, təhala kwaha kaa dagantdaag kə iin kə Yesu ndavaru amaa, “Kəgh Tləkəsa yaa Yahuda?”

³⁴ Kaa ngugwarangug Yesu amaa, “Kwan kə ndavəg aa səgal ma ghəragh nii, uudahi tlərn ha wa tagakaktag kə əlbəg təghər kəskaiyi?”

³⁵ Kaa ngungangug Bilatus amaa, “Ən zhiila Yahudah naiya? Sarkadəv zarabahagh Yahudah ard maal ba tingting ma zhiilakəsufah saa vakara. Au waghāa bəga nənngi?”

³⁶ Aiyam Yesu taa kə iina, “Tləkəsərara dəga kwan kə duni biya. Akwama dəga kwan kə duni tləkəsərara, maraa bəgaan kwatənahar kə ghwaav maa hai kə vikwaviig kə Yahudaha. Amma tləkəsərar vakavaki tlərna.”

³⁷ Aiyam Bilatus taa kə iina, “Kats agha tləkəsa?”

Kaa ngugwarangug kə Yesu amaa, “Kəgh də ghəragh waa tagda taakiya ən tləkəsa. Yaakwi kwakyarvad kwan nə uuda, dlaḅa sanhi kwakyarvad kwan sa ma duniya, adaba ən bəga kə shiida jiijiira. Dlaḅa badəm daddakwa dəga jiira, cinngaan kə əlbəgara.”

³⁸ Kaa ndavəgarundavəg kə Bilatus amaa, “Au jiiri?”

Ndavəgharu ba nə iin kwan kə ndavəga, kaa gwiya sagal kə iin sa vak Yahudaha amaa taa kə iitəra, “Viyənət bi nai də haip biya.

³⁹ Amma mənng nə dəga daadijaharuwa, akwama bəgaabag sarta hwaḅaga haarakəsa dzəva hənnyaha, ən bəlkursəlg kə uud pall ma guda bərfənga. Am naagaan ən bəlknəs kə tləkəsa Yahudaha?”

⁴⁰ Kaa gwiya ngugəg kə iitəra, ar diyaru kə cauw ar taakiya, “Maaya kwan biya, Barabbas wa kəm naag nəmnda.” (Barabbas ndza dadda zaadūula.)

19

Ghudavardaghudəg shariya hərtəg kə Yesu

¹ Kaa vəldavələg Bilatus kə Yesu kiyava kaləga.

² Kaa fadgafadəg tlaujuh kə dzakwa tləkəs kwa bəgava də dəva taka ar tsəwardəm maghər kə Yesu, təhalakwah ar tsəwardəm kə səḅav kyanng hulfa dəga tləkəssaha.

³ Ar gwayashig sa vakaana, ar bəlgar mahupennga, ar taakiya, “Kəm ma barkagha, tləkəsa Yahudaha!”

⁴ Kaa gwiya sagal kə Bilatusa, amaa kə Yahudahi fadəga vakwahiina, “Waiyam ciya ən lanngkurlanng kə Yesu sagala, kwakyarvad ən naagaan am səra taakiya viyanəti də haip biya.”

⁵ Kaa sagal kə Yesu də dzakwa tləkəs dzakwa tak ma ghəraan dlaḅa də səḅav kyannga. Aiyam Bilatus taa kə iitəra, “Waiyam nə uuda nə iina.”

⁶ Nəghəghaara ba maalah ma zhiilakəsufah ard lii uufakyawa Vəgya Daadamazhigəl kə Yesu, kaa diya cau kə iitər ar taakiya, “Aa hərtəvəthərtəga! Aa hərtəvəthərtəga!”

Am Bilatus taa kə iitəra, “Damdagal am hərtət bad ghəraruwa, adaba tlankəna bi nai kə iin də haip biya.”

⁷ Kaa ngugarangug kə Yahudah taakiya, “Kəm da adzahadzaha, dlaḅa təvdad adzahadzahamnda, barari tsəvana, adaba nadalnəg kə ghəraan kə Zəra Daadamazhigəla.”

⁸ Cinngaha ba Bilatus kə kwanən kə əlbəga, kaa gwiya gədzəg kə iina.

⁹ Kaa gwiya daas kə iin damma huda vəgyaana, ndavaru kə Yesu taakiya, “Agha sagal vakwari?” Amma lawaləg Yesu kə ngugarngugga.

¹⁰ Aiyam Bilatus taa kə iina, “Ləghwaləg kə taa ghai də kaiya? Agha sərəgai taakiya ən də ndzəda bələkəsəbələga ard ndzəda hərtəkəthərtəg biya?”

¹¹ Am Yesu taa kə iina, “Agha maay də ndzəd təghər kəskai akwama vəllakaki nə uud sii ma ghərazhigəl biya. Kwakyarvad kwaha daddakwa fakwadəm ma dəvvagha jakujig də haipa.”

¹² Təhala kwanən kə əlbəga, kaa ba gata dūula bəlgəars Yesu nə Bilatus, amma Yahudaha ar za ba vukw də diya cau ar taakiya, “Akwama bəlgəarəsəbələg kə kwan kə uuda agha madlai tsaghwa Kaisar biya. Badəm daddakwa nadalnəg kə ghəraan kə tləkəsa, ciigar hənkal kə Kaisara.”

¹³ Cinngha ba Bilatus kə dəgiti tagar nə iitəra, kaa sagal kə iin də Yesu, kaa cəhurgacəhurəg Bilatus tə avəda shari tə akur hahaana. Də ghaiya Yahudaha dəhav də Gabbata.

¹⁴ Daghuvala kwahina, ndza faciya bədlava hwadəga haarakəsa dzava hənnyaha, tamaha faci təghəra.

Aiyam Bilatus taa kə Yahudaha, “Waiyam Tləkəsaruwa!”

¹⁵ Kaa diya cau kə Yahudaha ar taakiya, “Aa tsəvatsəga! Aa tsəvatsəga! Aa hərtəvəthərtəga!”

Kaa ndavtərundavəg kə Bilatus amaa, “Am naagaan ən hərtət kə Tləkəsaruwa?”

Kaa ngugangug kə maaləh zhiilakəsufaha, am nə iitəra “Kəm maay də kwatlərən kə tləkəs biya, ba Kaisara.”

¹⁶ Təhala kwaha, kaa vəldavələg Bilatus kə Yesu kiyava hərtəga.

Hərtəvəthərtəg Yesu

Kaa daddəg kə tlaudah kə Yesu.

¹⁷ Təghərdəga sagal Yesu ma kəsiin kəsa tlaḃa hərtəgaan ba də ghəraan da vakavakən kwa dəhav də kuwa ghəra. (Də ghaiya Yahudaha dəhav də Golgota nə wanən kə vakavaka.

¹⁸ Hərtəvət vaakwahiin Yesu, əmtad də uudah buwa, pal tə dəvva kafaana, pal dlaḃa tə dəvva ghyaḃaana, iin ma taataka.

¹⁹ Vindavindəg Bilatus kə əlbəga, kwa favva tə tlaḃa hərtəga. Dəgiti vindavana, iin taakiya “YESU ZHIILA NAZARET, TLƏKƏSA YAHUDAHA.”

²⁰ Karantarakarantəg Yahudah ba dyak kə kwanən kə əlbəga adaba vakavakən hərtəvət də Yesu na, ba hyaf də kəs dyaka. Kwanən kə vindəg dlaḃa vindava ma ghaiya Yahudaha, ard ghay Romaha, ard Heleniyaha.

²¹ Aiyam maaləh ma zhiilakəsufaha Yahudah taa kə Bilatusa, “Vind bi taaki, ‘Tləkəsa Yahudah,’ biya, vindavindəg taakiya, ‘Am nə uudanənna, ən Tləkəsa Yahudaha.’ ”

²² Kaa ngutəranngug Bilatus taakiya, “Dəgiti naa vinndəga naiya, ndzandzəga.”

²³ Hərtəvət ba tlaudah kə Yesu, ar hutsu kə sədavahaana, ar tagwnan hutsəg uufada, aanji kwar kə tlauda kəsukəsəg kə hutsəg palla. Ar kəsuu baz sədavaani tlad kwama huḃmahuda, kwa havət də həgga ciigət ma ghər ba dətł da tə haaya.

²⁴ Aiyam nə iitər kə ghərahaatəra, “Tahəyamna bi kə sədavən biya, tsəyamtsəg kə tsats təghəra, kiyam vətəgaan kə dadakwa da zəgaana.” Dzəghardzəg wannən kwakyarvad righəvant nə dəgiti vindava ma kakkada Daadamazhigəla taakiya,

“Tagwarutagw kə sədavahar ma taatakaatəra,
ar tsak kə tsats təghər kə sədavahara.”

Dəgiti ḃagara tlaudah waha.

²⁵ Lii ghacara tøvəgh kə tlaḡahərta Yesu, iitər naz Babbaana, batlərḡaana, ard Maryam uusa Kilobas, ard Maryamu Magadala.

²⁶ Nəghəgha ba Yesu kə babbaana ard mbərzən kwa waig nə iin ghacəga ba hyafa, aiyama taa kə babbaana, “Uusəna, wan zərəgha!”

²⁷ Aiyama kə mbərzən tə hala kwaha, “Nalnəg nə uusən kə baabagha!” Ciigət ma kwahiin kə sarta, kaa lanngaan kə mbərzən kə babba Yesu da vəgyaana.

Əmtsəga Yesu

²⁸ Sərghasərəg Yesu taakiya, ma kwahiin kə sarta ghyənnghanaghyənnng kə ḡa dəgitaḡ badəmma, kwakyarvad righəvant nə dəgiti vindava ma kakkadā Daadamazhigəla, aiyama, “Njakwanjiig nə andəlla.”

²⁹ Vakwahiin ndza məng nə ḡagw righarighaan də yuwa inabi kwarekrekka fəgana. Kaa rəmnarəmnng kə iitər kə abarabar ma yuwa inabi kwarekrekka, ar fət tə zadda izob ar kapanta ar farət tə ghai kə Yesu.

³⁰ Dləghaa ba Yesu kə yuwən kwarekerek na, amaa, “Ghyənnghaghyənnnga!” Təhala kwaha tsədi kə ghəraana, vəlda kə shifəgaana.

Ghwavaghug Yesu də guupa

³¹ Ndza daghuvala ḡadlav tsauwa, dlaḡa dlakadurana faciya ngiiga kwa shah də kyalma faciya ngiiga. Adaba ar naay tləvuukwa Yahudah kə ḡuwa tluwa vəghaha uudah tə tlaḡa hətəg daghuvala faciya ngiig biya, kaa ghalla Bilatus kə Yahudaha maa kaləvana shigahaatəra, dlaḡa maa səvdi tluwa vəghahaatər tə tlaḡa hətəga.

³² Kaa sagau kə tlaudah ar kalna kə shigaha uuda zunngw kwa hətavət əmtad də Yesu, ard shigaha daddakwa palləna.

³³ Amma sarəv ba nə iitər da vak Yesu, kalarna bi kə shəgaan biya adaba tlarara əmtsaaəmətsəga.

³⁴ Kaa ghwugaan kə pal ma tlaudah kə Yesu də guup ma dləmbəla, kaa sagal kə avəz ard yu ba watswatsa.

³⁵ Daddakwa nəghəghanəghəga kə dəgitaḡi dzəghardzəg wa vələda shiida, shiidi vələda nə iinaa ba jiira. Ba lin də ghəraan ndakwi sərəgasərəg taakiya jiir wa tag nə iina, vələda kwakyarvad am fədgħərətə.

³⁶ Dzəghaar kwakyarvad rəghəvant nə dəgitaḡi vindava ma Kakkadā Dadamazhəgəla, “Maay aanji pal ma tlatlaan wa da kəlav biya.”

³⁷ Band kwa vindava vakavaki tlərən ma Kakkadā Dadamazhigəl taakiya, “Ar da vazəgaan kə daddakwa ghwara nə iitəra.”

Həddā Yesu

³⁸ Təhala kwaha, am nə Isuvu zhiil Arimatiya mbərza Yesu, amma shəḡashəḡan kwakyarvad gədzə tləvuukwaha Yahudaha, kaa ghala Bilatus maa vələr kə tluwa vəgha Yesu. Haigharanthaig Bilatusa, kaa dagal kə iin kəssant kə tluwa vəgha Yesu.

³⁹ Nikodimus kwa tapghana sa vak Yesu kavəḡa, daral əmətad də Isuvu, sadəvsəg kə tərshana mur ard alos* uushauushana, tamaha kilo kulhəkərḡa.

⁴⁰ Kaa kəsəgantkəsəg kə uudahaan buwən kə tluwa vəgha Yesu ar ngwadnən ma kələpakan ard kadlannga tərshən bətbəta kwakyarvad dəga daadijatər kə Yahudah akwa mar həḡa uuda.

⁴¹ Vakavakən hətavət nə iinna, ndza mənng ḡyagħaara guuha, ma ḡyaghara guuhiina dlaḡa ndza məng nə daalla gətł kwa tapavnai həḡa uud ma vakaiy biya.

⁴² Ndza daghuvala faciya ḡadlava Yahudah tsauwa, dlaḡa ba hyaf gətł də iitəra, ar fədəm kə tluwa vəgha Yesu ma vakaiya.

* 19:39 19:39 **mur ard alos** Kwanahaan kadlannga tərshan bətbəta kwa kutav tə vəgha uud əmtsaaəmtsana.

20

Ciiga Yesu ma gətla

¹ Dlakadur ba wur daghuvala hənnga zunngw ma maaka, lakwti cag kəsa, kaa ba dagal kə Maryamu magadala damma gətlaha, nəghəgha ba tləgavarwatləg nə akur tə ghaiya gətla Yesu.

² Kaa əmndəra saas kə iin da vak Siman Bitrus ard mbərz kwa waig Yesu, amaa taa kə iitəra, “Kəsavdakəsəg Yazhigəl sagal ma gətla, kəm sərga bi kə vakavaki araa fəga nə iitər biya.”

³ Kaa sagal kə Siman Bitrus ard mbərzən ar viyət kə duula dagal damma gətla.

⁴ Kaa əmndəra dagal kə iitər ba bərkudaatəra, jighaarajig mbəzən pallən kə Siman Bitrus də əmndrəga, dlaḅa dagha nə iin təghər kə Siman Bitrus da vaka gətla.

⁵ Nəghəhəra kə iin vazanan damma vakaiya, kaa nəghəghaanəghəg kə iin kə kəlpakan bəlgana, amma dagha bi damma gətliin biya.

⁶ Kaa sagau kə Siman Bitrus tə halaana, kaa ba daas kə iin damma gətla, kaa nəghəganəghəg kə iin kə kəlpakan diigana.

⁷ Nəghəghanəghəg dlaḅ kə sədavən kwa fədavan də ghəra Yesu diigaaan vakavaki tlərən shah də kəlpakana.

⁸ Kaa dəgaadəg baz mbərzən kwa tsugwa ba zunngw təghər Siman Bitrus damma vakaiya. Nəghəgha ba nə iina, kaa fədəghərətfəga.

⁹ (Gwaastən nəgharaaka bi kə dəgiti vindava ma kakkadā Daadamazhigəl kwa taakiya, barari da ciig Yesu də shifəga.)

¹⁰ Kaa gwiya daas kə mbərzahaan da vaka ndzəganaatəra.

Tsugwaatsugw Yesu vak Maryamu Magadala

¹¹ Ghacaghacəg Maryam tə ghaiya gətl gyəmala, tuuga. Ba tuug nə iina, kaa nəghəhangəg zhara damma gətla,

¹² Kaa nəghəghaanəghəg kə inn kə zarha bəlg buw ar ma sədav madəkw ar cəhurgan vakavaki ndza də tluwa vəgha Yesu. Zərbələg palla cəhurga vaka ghəra, kwah dlaḅ cəhurga vaka shəgahaana.

¹³ Kaa ndavəgarundavəg kə Zərha bəlgah taakiya, “Uusəna, au waghā tuug nəngi?” Aiyama taa kə iitra, “Kəsavuukəsəg Yaazhigəlara, ən sərəgai kə vakavaki aa fəvva də iin biya.”

¹⁴ Tagada ba nə iin kə əlbəgna, kaa gwivətgwiga nəghəgha ba Yesu ghacəgana, amma nəghəghaaka bi taakiya iin biya.

¹⁵ Kaa ndavəgarundavəg kə Yesu taakiya, “Uusəna, aauijəbəg kəkəgh tuugi? War waghā gatəg nənngi?” Ma tləg nə iin daddakwa ḅa tlər ma dyağhaara guhiina, aiyama taa kə iina, “Dadda hənnyaha, akwama kəgh waghā kəsəgantkəsəga, tagwatag kə vakavaki agha fəga nənnga, kwakyarvad ən kəsanta.”

¹⁶ Aiyam Yesu taa kə iina, “Maryama!” Kaa gwivət kə iin da vak Yesu amaa kə iin də ghaiya Yahudaha, “Rabboni!” Dəgiti tuuk vakaiya nə iina, dadda tsaga dəgita.

¹⁷ Am Yesu taa kə iina, “Həkya biya, adāba danəti davak Daad ndan biya. Amma dəg davak zaraabaha tagtərtag taakiya, ən dagat da vak Daadara, dlaḅa Daadaruwa, Daadamazhigəlara, dlaḅa Daadamazhigəlaruwa.”

¹⁸ Kaa dagal kə Maryam Magadala da tagtər kə mbərzaha, amaa “Nəghananəghəg kə Yaazhigəla.” Tagtər dlaḅ kə dəgiti taghar Yesu.

Tsugwatsugw Yesu vak mbərzahaana

¹⁹ Bəlaa ba hwaas daghuvala hənnga zəngw ma maaka, kaa dzahvətdzahəg kə mbərzaha vak palla, dlaḅa ar ngahant kə ghaiya gudah mbakyarvad tləvuukwa Yahudaha. Kaa tsugwatsugw kə Yesu ma taatakaatər amaa, “Gabhər təghər kəskurama.”

²⁰ Təhala kwa tagada nə iin kə kwanən kə əlbəga, kaa martərdamarəg kə iin kə dənvahaan ard dləmbəlaana. Kaa dlaiga kə mbərzah nəghəghara ba nə iitər kə Yazhigəla.

²¹ Am nə Yesu taa kə iitər gwiya daala, “Gabər təghər kəskurama! Bandkwa bəlakut Daada, kai ndakwi ən bəlkur bandkwaha.”

²² Tagada ba nə iin kwaha, kaa fərtərdəm kə shifəgaana, amaa taa kə iitəra, “Dləghamdləghəg kə Shədkwa Daadamazhigəla.

²³ Badəm dadda kwam bəshgarnaa nə uuram kə haipahaana, bəshavarnabəshiga, dlaḅa badəm dadda kwa bəshamarnaa biya, bəshvarnaa biya.”

Tsugwatsugw Yesu vak Tuma

²⁴ Tuma kwa dəhav də ghwalaha, pall ma mbərzah kəlaawa tar buwa, ndza, maay əmətəd də iitər ma sartən sagha Yesu biya.

²⁵ Am kyaləma mbərzahan taa kə iina, “Nəghamdanəghəg kə Yaazhigəla!” Aiyam Tum taa kə iitəra, “Akwama nəghana bi kə duula amsams ma dənvahaan biya, ən fəm kə zəra dəvvar ma duula amsams biya, dlaḅa ən fəm kə dəvvar ma dləmbəlaan vaka ghuga guup biya, ən fədəghərət biya.”

²⁶ Təhala maaka, kaa gwiya dzahvətdzahəg kə mbərzaha vak palla ma hənnyahiina, dlaḅa Tuma əmətəd də iitəra. Ghaiya gudah ndakwi ngahangahana, kaa tsugwatsugw Yesu ma taatakaatər amaa, “Gabər təghər kəskurama.”

²⁷ Təhala kwah amaa taa kə Tuma, “Fəffəg kə zəra dəvvagh vaakwana, vazəg kə dəvvahara. Vələg kə dəvvagh fəffəg damma dləmbəlara. Bag bi kə ndaundau biya, fədəghərətəfəga.”

²⁸ Am Tum taa kə iina, “Yaazhigəlara ard Daadamazhigəlara!”

²⁹ Kaa tagartag Yesu taakiya, “Adaba aghaa nəghəkwardnəghəg iin waghə fəghədəghərət nənnga. Bark kə lii nəgharkwa biya dlaḅa fardəghərətəfəga.”

Dəgiti tuuk vakai kakkada

³⁰ Bagaabag Yesu kə dəga sərgah ba dyak ma gyiyaha mbərzahaana, kwa viindava bi ma kwanən kə kakkad biya.

³¹ Vindavavindəg wanahaan kwakyarvad am fədəghərət taakiya Yesu iin Kəristi, Zəra Daadamazhigəla. Dlaḅa tədvdad fadghər ma dagaana am tləkəna kə shiifəga.

21

Tsəgwatsəgw Yesu vak Mbərzahaan uudiffa

¹ Təhala kwaha kaa gwiya tsəgwatsəgw kə Yesu vak mbərzahaan tə ghaiya dəlva Tibariya. Dlaḅa wan duuli marrada nə iin kə ghərana.

² Siman Bitrus, ard Tum kwa dəhav də Ghwallaha, ard Nataniyel kwama Kana ma Galili, ard də zarha Zabadi, ard kyaləma mbərzah buwa badəmma ar əmtada.

³ Am Bitrusa, “Ən dagal da vaiya kilfa.” Aiyam kyələma mbərzaha, “Kəmnd ndakwani kəm dagal əmətəd də kəgha.” Kaa sagal kə iitər ar dəm damma pərayuwa, kaa dagal kə iitəra. Amma ma hudə kwahiin kə avəda, viyarəti aanji ndau biya.

⁴ Dlakadur ba wurra, ghacəgan Yesu tə ghaiya dəlva, amma nəghəgharaaka bi mbərzahaan taakiya Yesu biya.

⁵ Aiyam Yesu taa kə iitəra, “Daala zarha, tlamkənatləg kə kilfa?” Kaa ngugwanguw kə iitər taakiya “Maaya.”

⁶ Am Yesu taa kə iitəra, “Bələmbələg kə amshi damma dəvvaa kaffa pərayuwa, am da tləkənatləga.” Kaa bəlgəan kə iitər bandkwa tagatər Yesu, ar vaiyit kə kilf ba dyaka, pelatərvaapeləg baz təda amshi damma pərayuwa.

⁷ Am mbərzən waig Yesuwən taa kə Bitrusa, “Abi Yaazhigəla!” Cinngha ba Siman Bitrus taakiya Yaazhigəla, kəsant kə sədavan tsəgwəvva, adaba ndza ba də kusəgha. Təhalakwa, kaa dzəva daay kə iin damma yuwa.

⁸ Kaa ba sagau kyaləma mbərzah da tē ghaiya dələv ma pərayuwa, ar tēda amshiya vaiya kilf righarighaan də kilfa. Adaba ndzar maay bətky də ghaiya dəlviin biya, tamaha shig dərəmək həkərda.

⁹ Ba də sagalaatər wah sa tē ghaiya gardza, nəghara ba ghuvəra kaar də kilf 6əlga tē vakai ard bruudiya.

¹⁰ Aiyam Yesu taa kē iitəra, “Anaagham kē kyaləma kilf ma kwanahaan amaa vaigət nə uuram ndakwanənna.”

¹¹ Kaa ba daas kē Siman Bitrus damma pərayuwa, tēdda kē amshiya vaiya kilf da tē ghaiya gardza. Amshiya vaiya kilfən dla6a righarighaan də maandala kilf dərək də kuldlə6 tar həkərda. Bakəvakwaha, ndzəgana dyakəra kilfəna, tēghana bi kē amshiya biya.

¹² Am Yesu taa kē iitəra, “Asamasəg naa ziyamzəg kē kaffa dlakaduura.” Maay wa shughana gyi ma mbərzahaan kē ndavəgarundavəg taakiya ma war nə iin biya, adaba ar sərgasəg taakiya Yaazhigəla.

¹³ Kaa sagau kē Yesu kəssant kē bruudiyin vələtəra, 6agaa band kwah dla6 də kilfa.

¹⁴ Dəga həkərd wan kē Yesu tsugwatsug vak mbərzahaan tēhala ciigaan ma gətla.

Taghəhartag Yesu kē Bitrus taaki gələg kē tuughahara

¹⁵ Ghyəngara ba nə iitər za kaffa, kaa ndavəgarundavəg Yesu kē Siman Bitrus taakiya, “Siman zəra Yuhwanna, agha waikwawaig juujig kē kwannahaana?” Kaa ngwarangug kē Bitrus amaa, “Aana, Yaazhigəla, agha sərəgasəg taakiya ən wayakwaiga.” Am Yesu taa kē iina, “Gələg kē tuughahara.”

¹⁶ Kaa gwiya ndavəgarundavəg Yesu kē dəga buwa amaa, “Siman zəra Yuhwanna, agha waikwawaiga?” Kaa ngugarangug kē iina, “Aana, Yaazhigəla agha sərəgasəg taakiya ən waiyakwaiga.” Am nə Yesu taa kē iina, “Faffəg kē hyimi tuuk kē tuughahara.”

¹⁷ Kaa gwiya ndavəgarundavəg Yesu kē dəga həkərd amaa, “Siman zəra Yuhwanna, agha waikwawaiga.” Kaa badza hudvəg kē Bitrusa, adaba kwa ndavgharu Yesu kē dəga həkərdən taakiya, “Agha waikwawaiga?” Iin dla6 ngugharangug taakiya, “Yaazhigəla, agha sərəgasəg kē dəgitah ba dəmna, agha sərəgasəg taakiya ən waiyakwaiga.” Am Yesu taa kē iina, “Gələg kē tuughahara.”

¹⁸ Bak jiiira, ən tagaktaga, ma sartən agha daalla zəra agha fəgaan kē səddav bad ghəragha agha dagal da vakavaki agha naaga nənnga, amma ma nəghalnəg kē malaha, agha talgaan kē dəvvagh uudi tlərən wa fak sədava, dəkada da vakavaki agha naay kē dagal biya.”

¹⁹ Tagadatag Yesu kwannən kē əlbəga kwakyarvad marvəda hulfa əmətsəgi da əmstəg Bitrus kwa da saa də ndannəgər kē Daadamazhigəla. Təhala kwan kē əlbəga, am Yesu taa kē Bitrus, “Gatəkwatəga.”

Yesu ard mbərz kwa waig nə iina

²⁰ Kaa gwivətgwig kē Bitrus vaza da tē halla, kaa nəghəganəghəg kē iin kē mbərzən kwa waig Yesu gata iitər tē halla. Kwan kē mbərz wandza dəngəzhiga tē Yesu ma sarta za kaffa hwadaga haarakəssa dzava hənnyaha. Iin wa ndavəgharu kē Yesu taakiya, “Yaazhigəla, war wa da vəla kəghi?”

²¹ Nəghəgha ba Bitrus kē iina, kaa ndavəgarundavəg kē iin kē Yesu amaa, “Yaazhigəla, uudanən mi?”

²² Aiyam Yesu taa kē iina, “Akwaman naagaan ndzan də shiifəga bamma gwiyanghəragwig saaya, auw lambaghi? Gatəkwatəg aska nənnga.”

²³ Adabad kwaha, kwannən kē əlbəg kutalkutəg ma yaa dadda gata Yesu taakiya, kwan kē mbərz da maay əmstəg biya. Amma tagada bi Yesu taakiya, da maay əmstəg

biya, tagada ba taakiya, “Akwaman naagaan ndzan dɛ shiifɛg bamma gwiyanghɛragwig saaya, au lambaghi?”

²⁴ Kwan kɛ mbɛrz wa ɓaga shiid tɛghɛr kɛ kwanahaan kɛ dɛgitaha, iin dlaɓ wa vindavindɛga. Kɛm sɛrgasɛrɛg taakiya shiidaana ba jiijiira.

²⁵ Mɛng nɛ dɛgitah ba dyak kwa ɓaga Yesu, akwama taakiya aa vindavvindɛg badɛmma, man tlɛg naiya aanji duni dɛ ghɛraana ma kɛssgant bi kɛ kakkadahaan akwama viindav biya.

ROM

Taa uusa

¹ Bulus, kwatnaha Këristi Yesu, kwa dahavant kiyava nëg kë zër bëlga Yesu, dlaða favan ba kërkanгыakw kiyava taa ëlbëg Marawa Daadamazhigëla.

² Kwanën kë ëlbëg Maraw na, iin wa taa Daadamazhigël kë langiyaan ba wur tëdvad tlayangngahaana, band kwa vinndëga ma Kakkadä Daadamazhigël Cacuwanaacuwana.

³ Kwan kë ëlbëg Maraw tëghër kë Zëraan na, kwa tëdvad ndzëganaan ma duniya, sëghal ma hulfa Dauda,

⁴ amma tëdvad ndzëgana cacuwuraan ma shidëkwa, favdëghërëtfëg taakiya Zëra Daadamazhigël në iin tëdvad ciigaan ma gëtlaha. Favdëghërëtfëg të Yesu Këristi dlað taaki Yaazhigëla miyam në iina.

⁵ Tlankëna tëdvad Këristi Yesu nai kë herër kiyava nëg kë zër bëlgaana, kwakyarvad fëvaara dagaana, dlaða ën dahant kë kërdiyahi badëm ar hayant dë iina, ar faarana.

⁶ Kuram ndakwi am ma kërdiyahi dahavtërant kiyava nëg kë dëga Yesu Këristi.

⁷ Æn vindkur kësukuram badëmmaru lii ma Ruma, kurami waikur Daadamazhigëla, dlaða kiyava nëg kë uudahaan cacuwanaacuwana, herër, ard gabëra Daadamazhigël Daada miyama ard dëga Yaazhigël Yesu Këristi, aa ndzandzëg tëghër kësukurama.

Dzugwazhigëla taa uusa

⁸ Ba zunnngwa, ën tagar uus kë Daadamazhigëlar tëdvad Yesu Këristi mbakyarvad kuram badëmma, adaba tagavdatag në ëlbëga fadghëraru të iin aanji takwar ma duniya.

⁹ Daadamazhigël kwan bagar nai kë tlër bad ërvidmahud pall tëdvad taa ëlbëg marawa Zëraana, iin shidar taakiya ën dzamkurdzamëg ba këlää hënnngä,

¹⁰ ba tuuk sarti ën dzugw nai kë zhigëla, ën ghalgaan kë Daadamazhigël taakiya, akwama haighanthaiga, ma bëga ndandara, ma naa tlëkëna kë ðuula da vakaru ndakwana.

¹¹ Æn naagaan ën nëghëkuraan mbakyarvad ën vëlkur kë gyagyaan kwa tlëvkëna tëdvad shidëkw kiyava fëkurna ndzëdä.

¹² Naagara, iin taakiya, badëmmamiyam ma kiyama faraa kë ndzëd kë ghëramiyama, ën fëkura kë ndzëd dë fadghërarra, kuram dlaða, am fëwa kë ndzëd dë dëgaruwa.

¹³ Zaraabaha, ën naagaan am sëran taakiya, shiga ngwën wana, ën naa da vakaruwa, bakëvakwaha tsakwavatsëg në uuda, kwan naag nai kë da vakaruuna, adaba ma naa tlëkëna kë lii pëla ghër ma kuram bandkwa bëgana nai vakavakahi tlërën ma lii ar yahudah biya.

¹⁴ Dlaiyar kësikai taa ëlbëg maraw ma gädërkësa ard gädzërkësa, kë lii dëyamdëyam ard dlagaha.

¹⁵ Iin wa këman nai ba vaivai kë tagkur ëlbëg maraw kësukuram lii ma Ruma.

Ndzëdä Ælbëg Marawa

¹⁶ Ælbëg Maraw na dëga zhëru bi në iin kësikai biya, adaba iin ndzëdä Daadamazhigël kwa saa dë katëg aanji kwar kë dadda fadëghëra, dëga zunnngwa Yahudaha, tëhala kwaha lii ar Yahudah biya.

¹⁷ Adaba maradarëg në Ælbëg Maraw kë ðulli badlëghana Daadamazhigël kë ndzëganaan ëmtad dë uudaha, kwanna tlëvkëna ba tëdvad fadëghër kaltiya, bandkwa vindavindan ma Kakkad taakiya, daddakwa badlëghana badlëg kë ndzëganaan dë Daadamazhigëla, da ndzëga ba të fadëghëra.

Haipa uuda dëgshig badëmma

¹⁸ Adaba maradarəg Daadamazhigəl kə badzəga ərvidmahudaan sii ma ghərazhigəl da təghər kə lii maay gədza Daadamazhigəl biya, ar lii 6a tləra kələadər nə iitəra, dla6a tsaraa kə shig kə jiir tədvd kalaadərətəra.

¹⁹ Dəgiti maa sərgasərg təghər kə Daadamazhigəl ba tə 6ala6al nə iin tsaw vakaatəra, adaba maratərdamarəg Daadamazhigəl kə dəgita.

²⁰ Ndzəgana Daadamazhigəla ard ndzədaan tangw damma zərazəra dəgita nəghvanəghəg də gyi biya. Adaba bamma sarti vərđyava duniya maravdamarəg wanahaan kə dəgita ba tə 6ala6ala, nəghəvtraakanəghəg dla6 wanahaan tədvd dəgita vərđya nə iina. Mbakyarvad kwaha, ar maay nə uudah də duula farwut biya.

²¹ Aanji ba war sərgasərg kə Daadamazhigəla, bakəvakwaha faraara bi band Daadamazhigəl biya, dla6a tagarar bi kə uus biya. Dlakulva kwaha dzamaghəraatəra nalnəg ba gyaana, dla6a ərvidmahudətəra nalnəg ba dəkdəka.

²² Aanji bar taakiya, ar yaa dadda dabariya, amma ar dlagaha.

²³ Mbədarnambədəg kə ndangəra Daadamazhigəl kwa maay əmtsəg də dzakəva dəgit band uud kwa əmtsəga, ard ghəlahi kwa dzakəva diikaha, ard almanaha ard azahuləmba.

²⁴ Mbakyarvad kwaha duwatərnaadug Daadamazhigəl kə kəma dəgaha kələadəri naghant nə ərvidmahudətər kə 6agaana, dla6a ar 6a dəga tsa zhəruw də vəghahaatəra ma taatakətəra.

²⁵ Mbədarnambədəg kə jiira Daadamazhigəl kə fiida, ar 6agar kwatnahər kə dəgita vərđya nə iina, baz 6agar tlər kə iitər dlakulva kwa maraa 6agar nə iitər kə Daadamazhigəla, iin wa tlaltləg kə galəg ba tangw damma zərazəra. Aandz bandkwaha.

²⁶ Mbakyarvad kwaha duwatərnaadug Daadamazhigəl kə kəmma 6aa dəgaha tsa zhəruwa. Ənghwasahaatər ndakwani duuwarasduug kə camarakav də ghwalvah kwa iin tanngaraan ba sagalaan ma daadija, kaa ba caamarakav kə iitər də vəghahaatər kwa kalkal bi sagalaan bamma daati.

²⁷ Ghwalvah ndakwi duwarasduug kə camarakəv də ənghwasah kwa in wa kalkal sagalaan bamma daati. Ghwaləva ard ghwalva ar 6a dəga tsa zhəruwa, sardaa ndəkwah nə iitər kə dlad da tə ghəraatər kwa ba kalkal də tləraha kələadəraatəra.

²⁸ Larwaləg tsau kə sərgasərg kə Daadamazhigəla, kaa duutərəsdug Daadamazhigəl də dzamaghəra dlagəraatər kiyava 6a dəgita kalkal bi kə 6ag biya.

²⁹ Ar righarighan aanji də hulfa kwar kə dəga kələadəra, də dlərməga, dauwa, ar righarighan də shilga, tsa shifəga, uushava, ard vala uuda, ard dangwəra huda, ar yaa dadda hwatsa amaha,

³⁰ Lii badza 6aaga, lii 6a tləghum də Daadamazhigəla, lii 6aava uuda, lii naa ghəra, lii ar fəgaara kə ghəraatəra, lii 6a ba dəga kələadəra, lii maay fəgaara kə daddaatər ard babbaahaatər biya.

³¹ Lii nəghəgaaka biya, lii maay righa lanngyi biya, ar maay waiyakəv biya, dla6a ar maay 6a zhuwadaal biya.

³² Ar sərgasərg kə adzahadzaha Daadamazhigəl taakiya, badəm lii 6a kwanahaan kə dəgita, dlaitərdlaig nə əmtsəga, kwanahaan kə dəgita kalti bi war 6ag nə iitər biya, baz tlahtər iləg kə iitər kə lii 6a kwanahaana.

2

Shariya Daadamazhigəl Ba Kalkala

¹ Mbakyarvad kwaha, kəgh dadda təgar shari kə uuda, aanji agha war nənga, agha maay də farwut biya, ma sartən agha təgar nəng kə shari kə uuda, agha ghaza ghəragha, adaba haipən agha zharəg nəng kə uud də vakaina, iin wa 6ag nəng ghəravagha.

² Kiyam sərgasərg taakiya shariya Daadamazhigəl ba jiijiira təghər kə lii ar 6a kwanahaan kə dəgita.

³ Kəgh uuda! ba kəgh də ghəragh ndakwani agha ɓagan kə haipən kwa agha vazəg nəng kə uud də vakaina! Ma tləg ghəragh agha da ngədləgharwangədləg kə shariya Daadamazhigəla?

⁴ Nii agha nenna dyakəra hərərra Daadamazhigəla, ard fa ərvidmahudaana, ard kwa maay nə iin nguda ərvidmahud watswats də kəghən hi? Mbats, agha sərga bi taakiya, hərərra Daadamazhigəl wa fakaafəg kə pəlaghər biya?

⁵ Amma mbakyarvad dəkdəka ghər ard dəkdəka ərvidmahudī agha də vakai nənnga, agha dzagharu shari kə ghəragha kwa paka kəgh davalabadzəga ərvidmahuda Daadamazhigəla, ma sartən da tav shari tədvd jiiira Daadamazhigəla.

⁶ Da vəlgarvələg Daadamazhigəl kə dəg shigan aanji kwar kə uud kalkala dəgiti ɓagaa nə iina

⁷ Kiyava lii ghularvaghuləg kə ɓa tləra hərərr kə gata ndanngəra ard dyakər ard shifəga kwa maay ghyənnng biya, da vəltərvələg Daadamazhigəl kə shifəg tangw damma zərazəra.

⁸ Amma lii naa ghəraatəra, ard lii naay kə jiiir biya, dlaɓa ar ɓa tləra kəlaadira, da digaan Daadamazhigəl kə ərvidmahudaan tə iitəra.

⁹ Dlaɓa ard mbahəl wa paka aanji kwar kə uudi ɓa tləra kəlaadəra, ba zunngwa Yahudaha, təhala kwaha lii ar yahudah biya.

¹⁰ Badəm daddakwa ɓa dəgit marawa, da tləkənatləg kə ndanghəra ard dyakəra ard gabərəra, ba zunngwa Yahudaha, təhalakwaha lii ar Yahudah biya.

¹¹ Adaba maay Daadamazhigəl fa dagar ma uud biya.

¹² Badəm lii ɓa haip kwal sərga adzahadzaha Muusa, ar da ruug ba kwal adzahadzaha, amma badəm lii ɓa haip də sərgasərgəraatər kə adzahadzaha, da təvtər tədvd adzahadzaha shariya.

¹³ Adaba tədvd cinnga dəgiti tag nə adzahadzah kalti bi wa da fəgaraa uudah kə nəg uudaha jiiir təvuukwa Daadamazhigəl biya, bamma lii ɓa tlər də dəgiti tag nə adzahadzaha, iitər wada dəhvətər də uudaha jiiirjiira.

¹⁴ Lii ar Yahudah biya, ar maay də adzahadzaha Muus biya, bakəvakwaha ar ɓagaan kə dəgiti tag adzahadzaha ma ərvidmahudətər daghuvaliitlərna. Mbats lii tsagavtəru bi nə adzahadzah biya, ar də adzahadzaha ghəraatəra.

¹⁵ Marardamarəg taakiya, dəgiti naag nə adzahadzaha vindavindan ma ərvidmahudaatəra, dlaɓa dzamaghəraatəra nalnəg kə shid kə iitəra, davalitlərna dzamaghəraatər tagtərtag taakiya ɓagara bi kalkal biya, davalitlərn dlaɓa dzamaghəraatər tagtərtag taakiya ɓagarabag ba kalkala.

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, bandkwa tag nə əlbəg marawən kwan tag nai kə əlbəgaanna, da nəg bandkwah daghuvali da təg Daadamazhigəl kə shariyaan tədvd Kəristi Yesu təghər kə dəgitahi shiɓashiɓan badəm ma ərvidmahuda uudaha.

Yahudaha ard adzahadzaha Muusa

¹⁷ Kəgh ci dadda taakiya ən zhiil Yahud na, agha tsa ghər tə adzahadzaha Muusa, dlaɓa agha tsa kusəgh taaki agha ba hwed də Daadamazhigəla,

¹⁸ agha taakiya, ən sərgasərgəg kə dəgiti tlatləg Daadamazhigəl am nənnga, dlaɓa agha sərgasərgəg kə adzahadzaha Muusa ard duuli agha da kəsgaaka nənng kə dəgiti kalkallaana.

¹⁹ Akwama agha sərgasərgəg taakiya, agha dadda tafa gulfa, dlaɓa parak kə lii ma gurtla,

²⁰ dadda kwartər degit kə dlagaha, dlaɓa dadda tsaga dəgit kə zarha. Adaba fəghədəghərətəfəg nənng taakiya, agha sərgasərgəg kə dəgit ba maraw ard jiiir ma adzahadzaha Muusa.

²¹ Ai ciya, kəgh dadda tsagtər kə uudaha, tsagarutsag kə ghəragh ndana! Kəgh dadda taa əlbəg marawi agha taakiya aa ɓagav bi gəl biya, agha maay ghəravəgh ɓa gəl biya?

²² Kəgh dadda taaki aa ɓagav bi gwaragwar biya, agha maay ghəravəgh ɓa gwaragwar biya? Kəgh dadda cada ərvid təvəgh kə ghəla, agha maay ghəravəgh ɓa gəl ma guda gəlivi biya?

²³ Kəgh dadda tsa kusəgh də adzahadzaha Muusa, agha maay badza ɗaaga Daadamazhigəl tədvaɗ kəlgarwut adzahadzahaan biya?

²⁴ Bandkwa vindava ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Badzav mbakyarvad kuram Yahudah nə ɗaaga Daadamazhigəl ma lii ar Yahudah biya.” ✧

²⁵ Akwama agha fəgaarafəg kə adzahadzaha Muusa, ɓa aguvacəgh məng nə tləraana, akwama fəghaara bi kə adzahadzaha Muus biya, nalnəg bandəgi ɓagaka bi nə uud kə aguvac biya.

²⁶ Akwa mar tsuufəgan lii ɓagavtəra bi nə aguvac kə dəgiti tag nə adzahaadzaha Muus taaki aa ɓagavɗaga, mbats da nətərdal bi Daadamazhigəl band lii ɓagavtəra nə aguvac biya?

²⁷ Akwamar mar tsuufəgan nə lii ɓagavtəra bi nə aguvac kə dəgiti tag nə adzahadzah taakiya aa ɓagavɗaga, ar da taktəg kə shari kəskəghən agha də aguvacən dlaɓa agha də adzahadzaha Muus vindavindanna, aɗaba kəlgədəkələg kə adzahadzaha.

²⁸ Agha nəgal bi kə zhiil Yahuda jiijiir kwakyarvad ɓagakaɓag nə uud kə aguvac kalti biya, aguvaca jiijiira iin bi nə aguvaca vəgh zhiilər biya.

²⁹ Dlakulva kwaha, Zhiil Yahuda jiijiira iin Zhiil Yahuda kwama ərvidmahuda, dlaɓa aguvaca jiijiira iin nə aguvaca ərvidmahuda, dəgiti ɓag Shidəkwa Daadamazhigəl tədvaɗ adzahadzahi vindavindan biya, hulfa kwan kə uuda, Daadamazhigəl kataghəraan wa dləbgaana, uuda dəgshig biya.

3

Jiira Daadamazhigəla

¹ Au kaci tləra taakiya agha zhiil Yahudi? Au ci tləra ɓa guvaci?

² Məng nə iin kə mənga, aanji ta kwar kə ɗuula! ba zunngwa, Yahudah wa vəlatər Daadamazhigəl ba də ghəraan kə langyiya əlbəgaana.

³ Akwama mar də maayra fadəghər kyalmatər biyim? Da nəgalnəg kaci taakiya jiira Daadamazhigəl maay tləran biya?

⁴ Maaya! Dzəgaar ɗau ɗa! Daadamazhigəl dadda jiira, bakvakwaha aanji kwar kə uuda ba dadda fiida. Bandkwa vindava ma kakkada Daadamazhigəla taakiya, “Kiyava fəvdəghərətəfəg tə jiira əlbəgagha,

dlaɓa agha zəgaan kə fiir akwama tak shari nə uuda.”

⁵ Ai tsa, akwama maira jiira miyam wa nalnəg kə ɗuula mara jiira Daadamazhigəl ma, au wa kiyam da tag nə miyammi? Kiyam da taaki maay Daadamazhigəl də jiir akwama ɗiyadadiig kə ərvidmahudaan tə kəmiyami ciya? “Ən taa kwan naiya bandkwa tag tləmadauwa.”

⁶ Maaya! Dzəgaar ɗau ɗa, ma bandkwaha, da təg ndandar ka ci Daadamazhigəl kə shari kə duuniyi?

⁷ Akwama maira jiirar wa fəghara jiira Daadamazhigəl sagal da tə ɓalaɓal ba vaivaiya, nalnəg dlaɓ kə dəga fəgara ndangər kə Daadamazhigəla, iyau, kwakyarvadau ci gwastaan da vəlgwa dlaɗ nə uud taakiya ən dadda haipi?

⁸ Akwama bandkwaha, ba kiyam zavukw də ɓa kələdər kiyava nəg kə ɗuula tləkəna hərər kəskəmiyam biya? kyalma uudah dlaɓa, ar taa əlbəga badzaa ɗaaga miyama ar taakiya kiyam tag ndəkwhaha awarama. Da ghazəvtərghazəg nə uudahaan ba kalkal band kwa da ghazəvətəra.

Maay dadda jiir aanji pall biya

⁹ Aitsa, auwa kiyam da tag nɛ miyami? jiyamuujig nɛ miyam Yahudah kɛ kyalma uudaha? Maaya! dzɛgaar dau ɗa! Tagiyamdatag taakiya baz Yahudaha ard lii Yahudah biya, badɛmmaatɛra tɛkaratɛkɛga, dlaɓa badɛmmaatɛra ar ba mizhangyil kɛ ndzɛɗa haipa.

¹⁰ Bandkwa vindavindan ma kkakada Daadamazhigɛl taakiya, “maay dadda jiir biya, maay, aanji pall biya.

¹¹ Maay daddakwa nɛghɛgakanɛghɛg biya, maay daddakwa gata Daadamazhigɛl biya.

¹² Badɛmmaatɛr guyarardagwig kɛ ilɛg kɛ Daadamazhigɛla, ar madla bi tu kɛ ɛlbɛg biya, maay daddakwa ɓa dɛga jiiir biya, maay aanji pall biya.

¹³ Mbakulyaraatɛr band gɛtl wurawurana, aryahatɛra nalnɛg kɛ dɛga vala uuda. ɛlbɛgahi ar tag nɛ iitɛra, band gura ghalval kwa kɛlaada.

¹⁴ ɛlbɛgahi sagal ma ghaiyahatɛra, ba ɗaava ard ɛlbɛg ɗyahɗyaha.

¹⁵ Ar ɓa watswats tɛɗɗad tsa shifɛga,

¹⁶ Ar dɛgal ba takwara, tlɛratɛr ba ciɓa uuda ard danngura huɗɗa.

¹⁷ Ar sɛrga bi kɛ ɗuula gabrɛr biya.

¹⁸ Maay gɛɗza Daadamazhigɛl ma gyiyatɛr biya

¹⁹ Kiyam sɛrgasɛrɛg taakiya badɛm dɛgiti tag nɛ adzahadzaha Muusa, tagtɛr kɛ lii mizhanngyil kɛ adzahadzaha. Nalnɛg nɛ iin ɛndkwaha mbakyarvad tsɛtɛrva kɛ lii gata farwut badɛmma, dlaɓa marvɛdan taakiya badɛm duniya ar ba mizhanngyil kɛ shariya Daadamazhigɛla.

²⁰ Adaba tɛ kwaha, maay wada tlɛvkɛnatlɛg kwal haip tɛvuukwa Daadamazhigɛl tɛɗɗad tsufa dɛgiti tag nɛ adzahadzah taaki aa ɓagavɓag biya. Tlɛri ɓag nɛ adzahadzah iin taakiya, mararda kɛ haipaan kɛ uuda.

Jiir tɛɗɗad fadghɛra

²¹ Ndakwan ciya, tagavdatag watlɛrin kɛ ɗuula tlɛkɛna jiira Daadamazhigɛla, kwan kɛ jiira tlɛfɛkɛna tɛ ɗuula adzahadzaha Muus biya, bakɛvawkaha tagadatag nɛ adzahadzaha Muusa ard tlayannghah kɛ shiid tɛghɛra.

²² Kwan kɛ jiira Daadamazhigɛl na, tlɛfkɛna tɛɗɗad fadɛghɛr tɛ Yesu Kɛristi kɛ lii fardɛghɛrɛtfɛg badɛmma. Maay wahazhawahazh ma taataka Yahudaha ard lii Yahudah biya,

²³ Badɛm nɛ uudaha ɓagaraɓag kɛ haipa, dlaɓa hɛtsalarhɛtsɛg da tɛ ndangɛra Daadamazhigɛla,

²⁴ Amma kwakyarvad hɛrɛrri ɓagaa Daadamazhigɛl ba gyagyaan aanji kɛ wara, ma ba war tlakɛnatlɛg kɛ ndzɛgan kwal haip tɛvuukwa Daadamazhigɛl tɛɗɗad vargi varakiyama Kɛristi Yesu

²⁵⁻²⁶ Vɛladavɛlɛg Daadamazhigɛl kɛ Yesu kiyava kyuulɛg mbakyarvad kɛsa haipahamiyama, adaba tɛɗɗad avɛza kyuulɛgaan wada mbishɛvɛtɛrna haipahatɛr kɛ uudah tɛɗɗad fadɛghɛraatɛra. Bagaabag Daadamazhigɛl kwan mbakyarvad marda kɛ jiiraana, ma sarta kwa ndza wura, faffɛg Daadamazhigɛl kɛ ɛrvidmahud ɓɛlatɛrnaɓɛlɛg kɛ haipahatɛra. Marada ndɛkwah Daadamazhigɛl kɛ jiiran ma kwan kɛ sarta, vɛladavɛlɛg kɛ Yesu ɛmɛsan mbakyarvad haipahamiyama, dlaɓa badɛm daddakwa fadɛghɛrɛtfɛg tɛ Yesu da tlɛkɛnatlɛg kɛ ndzɛga kwal haip tɛvuukwa Daadamazhigɛla.

²⁷ Aitsa, kiyam da tɛɗɛg tuuk au kaci kɛ fɛɗyavɛghi? Maaya, tsavda tɛ kwar kɛ ɗuul nɛ tɛɗa fɛɗyavɛghi? tsavda tɛɗɗad tsufa adzahadzaha Muusa? ɛndkwah biya, tsavda tɛɗɗad fadɛghɛra.

²⁸ Adaba haiyamanthaig taakiya, tlɛfkɛna tɛɗɗad fadɛghɛr nɛ ndzɛga kwal haip tɛvuukwa Daadamazhigɛla, tɛɗɗad tsuufa adzahadzaha Muus biya.

²⁹ Daadamazhigɛlɛn tsa, Daadamazhigɛl ba kɛ Yahudah kaltiya? Mbats maay Daadamazhigɛlaatɛr kɛ lii ar Yahudah biya? ba pakatta Daadamazhigɛl baz kɛ lii ar Yahudahɛn biya,

³⁰ Adaba Daadamazhigəl ba palla. Da fətəraafəg kə lii ɓagavtərabag nə aguvac kə ndzəga kwal haip təvuukwan tədvdad fadəghəra, bandkwah dlaɓ lii ɓagavtəra bi nə aguvac biya, ar da tləkəna tədvdad fadəghər kə ndzəga kwal haipa.

³¹ Aitsa, diyamdaddadiigi kaci kə adzahadzaha Muus mbakyarvad kwan kə fadəghəra? əndkwah biya, dlakulva kwaha, hakyamdəvəthakyig tə vakaiya.

4

Fadghəra Ibrahim

¹ Kiyam da taaw kaci təghər kə Ibrahim, daadiija daadijamiyam tədvdad ndzəgana vəghəghi? auwa nəghəghaaka nə iin təghər kə əlbəga fadəghəri?

² Akwama tləkəna tədvdad tləraan nə Ibrahim kə ndzəga kwal haip təvuukwa Daadamazhigəla, məng dəgiti da tədəg nə iin kə fədyavəgh də vakaiya, amma təvuukwa Daadamazhigəl biya.

³ Auwam kakkadā Daadamazhigəli? “Fadəghərətəfəg nə Ibrahim tə Daadamazhigəla, ka ba dagaan Daadamazhigəl də uuda jiijiira.”

⁴ Dadda kwa ɓa tləra, caug gyagyaan bi kə kwaɓ biya, cauwa dəgshiga tlərana.

⁵ Daddakwa maay tsaghər tə tləraan biya, tsaghər ba tə Daadamazhigəl kwa nədalnəg kə yaa dadda haip ar tləkəna kə ndzəgan kwal haip təvuukana, da nədal kə fadəghəra uudanən kə jiira.

⁶ Daud ndakwi taga band kwah ma sarta kwa taga nə iin kə əlbəg təghər kə barka, hayatərethaig Daadamazhigəl ba kwal vaza dəga jiijiiri ɓagara nə iitəra,

⁷ “Də bark nə uudi ɓishavarna dəgitaɓi ɓaga nə iina, dlaɓa ɓishəvarna haipahaana.

⁸ Də bark nə uudani kwa madlai nə Yaazhigəl fa haipahaan tuuk kə uupəd biya,”

⁹ Kwan kə bark tsa, ba kə lii də aguvac kalti nii baz lii maay də aguvac hi? Abi dəgiti kəm tag nəmnd ba vindavindan ma kakkadā Daadamazhigəl taakiya, “Hayavaranthaig kə Ibrahim kwakyarvad fadəghəraan taakiya dadda jiir nə iina.”

¹⁰ Aitsa, ma sarta kwar wa tagavara kə Ibrahim taakiya dadda jiir nə iin ni? təhala kwa ɓagavara nə aguvac nii lakwuti ɓagəvarɓag hi? lakwuti ɓagəvarɓaga.

¹¹ ɓagavara ba nə aguvac kə Ibrahim, nalnəg kə dəga sərəg kə iin taakiya, dadda jiir nə iin tədvdad fadəghəraan lakwuti ɓagvarɓag nə aguvaca. Mbakyarvad kwaha nalnəg nə Ibrahim kə Daad kə lii fardəghərətəfəg tə Daadamazhigəla, kiyava kədləvətərkədləg ma lii də jiir aanji ba ɓagavtərabɓi nə aguvac biya.

¹² Nal bandkwah dlaɓ nə Ibrahim kə Daad kə lii ɓagavtəra nə aguvaca, kwa aguvac kalti bi war dəvakai nə iitər biya, ar gatəgaan baz hulfa garava fadəghəri də vakai nə Ibrahim lakwuti ɓagvar nə aguvaca.

Langyiya Daadamazhigəl ard fadghəra uuda

¹³ Langyi kwa tavara kə Ibrahim ard hulfaan taakiya da gwigaan kə duniya, tavara tədvdad gata adzahadzaha Muus biya, tavara kwakyarvad jiira kwa tləvkenə tə duula fadəghəra.

¹⁴ Akwama lii gata adzahadzaha Muus wa da gwiya duniya, mbats fadəghəra uud nalnəg ba gyaagyana, dlaɓa maay nə tləra langyiya Daadamazhigəl biya.

¹⁵ Adaba adzahadzaha saa də badzga ərvdmahudā Daadamazhigəla, vakavaki maay nə adzahadzah biya, kəlvarwut bi nə adzahadzah biya.

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, sagau tədvdad fadəghəra nə langyiya. Kwana nalnəg kwakyarvad hərəra Daadamazhigəla, dlaɓa kiyava haivətərant kə hulfa Ibrahim badəmma, kiyava lii gata adzahadzaha Muus kalti biya, baz lii fardəghərətəfəg bandkwa ɓagaa nə Ibrahim. Adaba Ibrahim nə daadamiyam badəmma.

¹⁷ Bandkwa vindavindan ma kakkad taakiya, “Nankadalnəg kə Daad kə jibah dyakka,” Adaba righavantrighəg langyi na. Daadamiyam nə Ibrahim təvuukwa

Daadamazhigël adaba fêdghêrêtfêg tê Daadamazhigêla, kwa iin dlaâ wa vëlla shifêg kê lii ma ghêtlaha. Iin dlaâ wa dê ndzêda dâha dêgitahi kwa ndza maaya, ar dzaara.

¹⁸ Ndza maay nê Ibrahim dê fantaara taakiya da tlêkênatlêg kê zarêh biya, bakêvakwaha, fadêghêrêtfêg nê Ibrahim tê Daadamazhigêla za ba vuuk dê fantaar bandkwa taghaar Daadamazhigêl taakiya “Hulfagha da ba dÿakka.”

¹⁹ Ma sarta kwahiina, ndza tamaha viig dêrmêk nê Ibraahima, ma vazêg nê inna nalnêg kê malah kê ya zêra, dlaâba uusan Saratu yiga bi kê zêr biya, ba sêrgasêrêg nê Ibrahim kê kwanahaan, bakêvakwaha kêlghardêm bi kê ôj ma vêgh têdvad fadêghêraan biya.

²⁰ Tapêghêna bi nê Ibrahim kê ôa ndaundawa taakiya da maay Daadamazhigêl righa langyiyan biya. Duughars bi kê fadêghêraan biya, dlakulva kwaha gwiya fêgharabâdfêg kê ndzêd ma fadêghêraana, gala Daadamazhigêla.

²¹ Dlaâba ndzêga ba dê fadêghêr nê iin taakiya mêng Daadamazhigêl dê ndzêda righa langyiya

²² Mbakyarvad fadêghêraan kê Ibrahim, iin wa fadêm Daadamazhigêl kê jiiraan ma kêdlakula.

²³ Kwa dâha Daadamazhigêl kê Ibrahim taakiya, “Dadda jîir na,” vindava kwakyarvad iin pall biya.

²⁴ Vindava baz kêmiyam wan kê êlbêga, kêmiyam ndakwi da fêkiyamfêg Daadamazhigêl ma kêdlakula uudaha jîijiira, kêmiyamên fiyamndêghêrêt tê daddakwa ciighant Yesu Yaazhigêlamiyam ma gêtlaaha.

²⁵ Vêlavda mbakyarvad haipahamiyam Yesu kiyava êmtsêga, civant dlaâ dê shifêg mbakyarvad kiyam tlêkêna kê ndzêgan kwal haip têvuukwa Daadamazhigêla.

5

Gabêra ard Fantaara

¹ Mbakyarvad kwaha, nakiyamdalnêg tsaw Daadamazhigêl ba kalkal têvuukwaan têdvad fadêghêra, kiyam dê gabêrêr dê Daadamazhigêl têdvad Yaazhigêlamiyam Yesu Kêristi.

² Tlêyamkêna têdvad iin kê dûula hêrêrr kwa kiyam ndzêga nê miyam ma vakai têdvad fadêghêramiyama. Dlaâba kiyam da tsa kusêgh mbakyarvad kiyam dê fantaar ma ndangêra Daadamazhigêla.

³ Ba kwah kalti biya, baz tsa kusêgh kêskêmiyam ma dladi kiyam hêbêg nê miyama, adaba kiyam sêrgasêrêg taakiya, saa dê bêshgaana.

⁴ Bêshgaan saa dê hênkala marawa, hênkal maraw dlaâba, saa dê fantaara.

⁵ Da fêkiyamdêmbi fantaar ma zhîru biya, adaba fadêmfêg Daadamazhigêl kê waiyavan ma êrvidmahudamiyam têdvad Shêdêkwaan kwa vêlakiyam Daadamazhigêla.

⁶ Ba kalkala sartên pêlyakiyamva mêlgaru kê ghêramiyama, êmtsâêmtsêg Kêristi mbakyarvad kêmiyama, kêmiyamên kiyam maay gêdza Daadamazhigêlên biya.

⁷ Tlêvkêna ba dlah nê uudi êmtsêgamtsêg kwakyarvad uuda jîijiira, bakêvakwaha mbatak mêng daddakwa dzugwandzugw kê êmtsêg mbakyarvad kanaadiya uuda.

⁸ Marakiyamdamarêg Daadamazhigêl kê dÿakêra waiyavana, bamma sartên kiyam ba ndzêgaan bamma haipahamiyama, êmtsâêmtsêg Kêristi mbakyarvad kêmiyamma.

⁹ Tlêyamkênatlêg tsaw kê ndzêga kalkal têvuukwa Daadamazhigêl têdvad avêza Kêristi, kyakadava ndakwani kaciya, da katêkiyamkatêg nê uud sagal ma badzêga êrvidmahuda Daadamazhigêl têdvad Kêristi.

¹⁰ Bamma sartên ndza kiyam ôa tlêghum dê Daadamazhigêla, ôadlavênaôadlêg taatakamiyam dê Daadamazhigêl têdvad êmtsêga zêraana, kyakadava ndakwani ôadlavênaôadlêg taatakamiyam dê Daadamazhigêli kaciya, da katêkiyamkatêg nê uud têdvad ndzêgana zêraana.

¹¹ Maay ba wah ndakwani, baz tsa kusəgh kəskəmiyam tə Daadamazhigəl mbakyarvad dəgiti ɓaga nə iin tədvdad Yaazhigələmiyam Yesu Kəristi, kwa tədvdad iin wa ɓadlavəna taatakamiyam də Daadamazhigəla.

Əmtsəg tədvdad Adamuwa, Shifəg tədvdad Kəristi

¹² Bandkwa səgha haip samma duuni tədvdad uud palla, haipən wa sadaa əmtsəga, səgha əndkwah nə əmtsəg da tə uuda dəgshig ɓadəmma, adaba aanji ba wara ɓagaaɓag kə haipa.

¹³ Lakuti sagaw kə adzahadzaha Muusa, ndza ba məng haip ma duuniya. Ndza maay fav ma kədlakul haip vakavaki maay nə adzahadzah biya.

¹⁴ Bakəvakwaha, ndza ba əmtsəg wandza kwara uudah ɓadəmma ciigət ma zamana Adamu tangw damma zamana Muusa, baz kwara lii haipahaatər dəga kəla adzahadzah bi əndkwa kələda nə Adamu biya. Adamu garava daddakwa da sagaw na.

¹⁵ Gyagyana Daadamazhigəl kwa vələda nə iin tədvdad Yesu, gərgər də dəga Adamu kwa kəllada adzahadzaha Daadamazhigəla. Tədvdad adzahadzahən kəllada nə uud pallna, iin wa səgharda əmtsəg kə uudah ba dyaaka. Adaba hərərra Daadamazhigəl wa juujig kə dyaaka, kwakyarvad gyagyanən vələda nə iin tədvdad hərərra uud pallna, kwa iin Yesu Kəristi, yighantiyig kə bark ba dyaak da təghər uudaha.

¹⁶ Ba pakatta, gyagyana Daadamazhigəl gərgər də haipa uud pallna. Shariyi da sagaw təhalla haipa uud pallna iin ghazəga, amma gyagyana Daadamazhigəli vələda nə iina, iin wa nakiyamdal ba kalkal təvuukwana, aanji ba ɓagiyamaɓag kə haip ba dyaaka.

¹⁷ Tədvdad haipa uud palla, Adamuwa, əmtsəg wa ndza kwarəga, kwan kə kwarəg maay dəgiti tuuk vakai nə iin biya, akwama gəravnagərəg də kwa sadaa Yesu Kəristi! ɓadəm lii dləgharadləghəg kə hərərra Daadamazhigəl dyaaka ar ba kalkal təvuukwan ar da kwarəg tədvdad Yesu nə iitər ma ndzəganatəra.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, bandkwa sadaa haipa uud pall kə ghazəg da təghər kə uudah ɓadəmma, bandkwah dlaɓ tədvdad tləra uuda jiijiira, nadalnəg kə uudah ba kalkal ɓadəm təvuukwa Daadamazhigəla ar tləkəna kə daala shifəga.

¹⁹ Bandkwa naral nə uudah ba dyaak kə yaa dadda haip tədvdad uud pall kwa fəghaarabi kə Daadamazhigəl biya. Ar da nəg bandkwah nə uudah ba dyaak ba kalkal təvuukwa Daadamazhigəl tədvdad uud pall kwa fəghaarafəga.

²⁰ Vəlavdavələg nə adzahadzaha Muusa kiyava mara haipa. Ma sartən fəgarabədfəg nə haipa, hərərra Daadamazhigəl wa juujig kə fəgarafəga.

²¹ Bandkwa kwarəg nə haip kə uudah tədvdad əmtsəga, kwarəg bandkwah dlaɓ nə hərərra Daadamazhigəl kə uudah tədvdad uuda jiira, kiyava langkiyamlang da tləkəna shifəga tangw damma zərəzər tədvdad Yesu Kəristi Yaazhigələmiyama.

6

Əmtsəg ma haipa shifəg ma Kəristi

¹ Auci wa kiyam da tag nə miyammi? Kiyam ba za vuuk də ɓa haip kiyava fəgarafəg kə hərərra Daadamazhigəl nii?

² Maaya! Əndkwah biya! Kiyam əmtsəmtsən tədvdad ɓa haipa, kiyam da ɓaga ndandar kaci kə za vuuk də ndzəga ma haipi?

³ Mbats, am sərgabi taakiya ɓadəmmamiyamən ɓagakiyamaɓag nə uud kə tsuufəg damma Kəristi Yesu, ɓagakiyamaɓag nə uud kə tsuufəg damma əmtsəgaan biya?

⁴ Hədəkiyamahədəg nə uud əmtad də iin tədvdad tsuufəga miyama, niyamalnəg kə uud pall də iin tədvdad əmtsəgaana, bandkwa ciyavant Kəristi ma gətlah tədvdad ndzəda ndangəra Daada, kəmmiyam ndakwani, ɓagiyamɓag kə daala ndzəgana.

⁵ Niyamalnəg tsaw kə uud pall də iin tədvdad əmtsəgaana, ba pakatta, kiyam da nəg kə uud pall band iin ma ciigaan ma gətlaha.

⁶ Kiyam sɛrgasɛrɛg taakiya, hɛrtavɛthɛrtɛg nɛ ɛnghura ndzɛgana miyam ɛmtad dɛ iina, mbakyarvad kalɛvda ndzɛdɛ haipɛn kwa ma vɛghamiyama. Kwanɛnna, ɛagava haik da madlabi kɛskɛmiyam ma ɛɛva haip biya.

⁷ Adaba akwama ɛmtsɛmɛtsɛg nɛ uuda, tlakɛnatlɛg kɛ kwara ghɛra sagal ma izhangyil kɛ ndzɛdɛ haipa.

⁸ Akwama ɛmɛtsiyamaɛmɛtsɛg ɛmtad dɛ Kɛristi, fiyamdɛghɛrɛtfɛg kiyam da ndzɛga ɛmtad dɛ iina.

⁹ Adaba kiyam sɛrgasɛrɛg taakiya ciyavantciig Kɛristi ma gɛtlaha, da madlabi ɛmɛtsɛg biya, dlabɛ da maay nɛ ɛmɛtsɛg dɛ ndzɛdɛ tɛghɛr kɛ iin biya.

¹⁰ ɛmɛtsɛgaana, ɛmɛtsaa ba shig palla gwiya fɛgharnaa biya, kaladakalɛg kɛ ndzɛdɛ haipa, ndzɛgani ɛagaa nɛ iina, ndzɛgani naag Daadamazhigɛla.

¹¹ Kuram ndakwi kɛsamantkɛsɛg kɛ ghɛraru bandgi am ɛmtaɛmɛtsan kɛ ndzɛdɛ haipa. Adaba am dɛ shifɛg vak Daadamazhigɛl tɛdvad Kɛristi Yesu.

¹² Mbakyarvad kwaha, ɛlamarnabi kɛ haip kwara vɛgharu kwa ɛmɛtsɛgɛn biya, haik da fɛkura kɛmma ɛa dɛgitahi ghwadɛ.

¹³ ɛlamarnaabi kɛ uuɛiya vɛghaharu kɛ haip nal kɛ kadlangaha ɛa tlɛra kɛlaadɛr biya. Bamma am vɛlar kɛ ghɛraru kɛ Daadamazhigɛl band lii ngdlavtɛra tuuk kɛ ɛmɛtsɛga damma shifɛga. Dlabɛ vɛlamdavɛlɛg kɛ uuɛiya vɛghaharu kiyava nɛg kɛ kadlanga ɛa tlɛra jiiir kɛ Daadamazhigɛla.

¹⁴ Adaba da madlabi haip kwara kuram biya, mbakyarvad am madlabi ma izhangyil kɛ adzahadzaha Muus biya, am ma izhangyil kɛ hɛrɛrra Daadamazhigɛla.

ɛɛvahi kalkal ndzɛganatɛr tɛvuukwa Daadamazhigɛla

¹⁵ Ndandar kaci? Ba kiyam ɛagaan kɛ haip adaba kiyam madlabi ma izhangyil kɛ adzahadzaha, kiyam ma izhangyil kɛ hɛrɛrra Daadamazhigɛla? Maaya! ɛndkwah biya!

¹⁶ Am sɛrgabi taaki akwama vɛlamdavɛlɛg kɛ ghɛraru kɛ uudana, namalnɛg kɛ ɛɛva dadda kwama fɛgaara nɛ uuram biya? Namalnɛg kɛ ɛɛva haipa, kwa saa dɛ ɛmɛtsɛga, bii ɛɛva fɛgaara kɛ Daadamazhigɛl, kwa langa uud da tɛ duul kalkala.

¹⁷ Gangal bark kɛ Daadamazhigɛla, aanji ndzam ba ɛɛva haip wura, amma ndakwan am fɛgaarafɛg ba dɛ ɛrvidmahud pall kɛ tsagi famdɛm nɛ uuram ghɛraru ma vakaiya.

¹⁸ varakurdavarɛg nɛ uud sagal ma haipa, namalnɛg kɛ ɛɛva ɛa tlɛr kalkala.

¹⁹ ɛn tagkur kwan kɛ ghai bandkwa tag nɛ uuda dɛgshig kɛ ghaiya, mbakyarvad hɛtsɛgalhɛtsɛgaru tɛdvad ndzɛgan uudɛra. Band kwa namɛt nɛ uuram wur kɛ vɛla uuɛiya vɛghaharu kiyava ɛa kwatɛnahɛr kɛ dɛgitahi ghwadɛ, ard ɛa tlɛra kɛlaadɛr kwa fɛgaraabafɛg kɛ zaa vuuk ba vaivaiya, amma ndakwan ciya, vɛlamdavɛlɛg kɛ uuɛiya vɛghaharu kiyava ɛa ɛɛvɛr ba kalkal tɛvuukwa Daadamazhigɛla. Kiyava nɛg kɛskuram kɛ lii cacuwanacacuwan kwa favtɛran ba kɛrkagyakw kɛ Daadamazhigɛla.

²⁰ Ma sartɛn ndzam ɛɛva haip nɛ uurama, ndza maay lambaru dɛ tlkɛna ndzɛgana kalkal tɛvuukwa Daadamazhigɛl biya.

²¹ Au kaci paidɛ dɛgiti tlamkɛna nɛ uuram ma dɛgitahaan kwa nalnɛg kɛ dɛga zhɛru kɛskuram ndakwani? Dɛgshiga kwanahaan kɛ dɛgitah ɛmɛtsɛga!

²² Ndakwan ciya varakurdavarɛg nɛ uud sagal ma haiparuwa, namalnɛg ɛɛvaha Daadamazhigɛla. Dɛgitahi am tlɛkɛna nɛ uuram ma kwanɛnna, iin wa sakurda samma ndzɛgan cacuwanacacuwana, kwa da vɛlkur shifɛg tangw damma zɛrazɛra.

²³ Adaba dɛgshiga haipa ɛmɛtsɛga, gyaagyaana Daadamazhigɛla, iin shifɛg tangw damma zɛrazɛr tɛdvad Kɛristi Yesu Yaazhigɛlamiyama.

7

Sagal ma izhangyil kɛ adzahadzaha, dama izhangyil Kɛristi

¹ Am sɛrgabi zaraabah biya, ɛn taa kɛ lii sɛrgasɛrɛg kɛ adzahadzaha Muusa, adzhadzaha Muusa dɛ ndzɛd ba tɛghɛr kɛ daddakwa dɛ shifɛga.

² Band garava, tɛdvad adzahadzaha Muusa, maba ma vɛgya zhiil nɛ uusa, ba ma izhangyil kɛ kwarɛga zhiilaan akwama ba dɛ shifɛg zhiilaana. Akwama ɛmtsɛmtsɛg zhiilaana, madlabi ma kwarɛga adzahadzah biya.

³ Mbakarvad kwaha, akwama kɛsuukɛsɛg kɛ zhiili tlɛrn ma ba dlaɓ nɛ zhiilan dɛ shifɛga, da dahav dɛ dadda gwaragwara, akwama ɛmtsɛmtsɛg nɛ zhiilaana, tlakɛnatlɛg kɛ kwara ghɛraan tɛdvad adzahadzaha kɛssa zhiilla. Tɛhalakwaha, akwama gwiya kɛsuukɛsɛg kɛ zhiila, dadda gwaragwar biya.

⁴ Zaraabahara, kwanɛn kɛ garav tɛghɛr kɛskurama. Tɛdvad matla vɛgharu dɛ vɛgha Kɛristi am ɛmtsɛmtsɛn kɛ adzahadzaha Muusa, dlaɓa am dɛga uudi tlɛrɛn ndakwana, am dɛga daddakwa ciyavant ma gɛtlaha. Kwakyarvad kwaha, kiyam ɓagaɓag kɛ dɛgiti maraw kɛ Daadamazhigɛla.

⁵ Ma sarta kwa ndza kiyam ndzɛga tɛdvad uudɛra, ndza shahkiyamshahɛg nɛ adzahadzah kɛ kɛmma dɛgit ghwadɛ. Kwan kɛ kɛmma dɛgitaha, kaa ɓa tlɛr ma vɛghamiyama, dlaɓa baɗɛm tlɛrahi ghwad ɓagiyam nɛ miyam ɓagiyamar ba tlɛr maraw kɛ ɛmtsɛga.

⁶ Amma ndakwan ngɛdlɛyamangɛdlɛg sagal ma kwarɛga adzahadzaha Muusa, adɓaba ɛmtsyamaɛmtsɛg ma adzahadzaha Muus kwa ngudakiyamangudɛga. Mbakyarvad kwaha, kiyam ɓagar kwatnahɛr kɛ Daadamazhigɛl ma daala ndzɛgan ma shidɛkwana. Ƀnghura kwatɛnahɛrɛn ndza kiyam ɓagar nɛ miyam kɛ adzahadzaha Muusa, dalla.

Adzahadzaha Muusa ard haipa

⁷ Au kaci wa kiyam da tag nɛ miyami? Haip nɛ adzahadzaha Muusa? Ba pakat maaya, maa sɛrana bi kɛ haip akwama maay tɛdvad adzahadzaha Muus biya. Akwa maa tagada bi nɛ adzahadzah taakiya, “Kɛmbi kɛ dɛgit biya,” mana ndza sɛrgabi kɛ dɛgit tagav dɛ kɛmma dɛgit biya.

⁸ Amma mbakyarvad adzahadzahna, kaa ba tlɛkɛntlɛg kɛ haip kɛ duula shaha aanji hulfa kwar kɛ kɛmɛg ma vɛghara. Adɓaba ma maay tɛdvad adzahadzah biya, ndza ɛmtsɛmtsɛ haipa.

⁹ Ma sarta kwa ndzan sɛrga bi nai kɛ adzahadzaha Muus biya, ndzan ba dɛ shifɛga, sɛranaaka ba nai kɛ adzahadzahna, kaa ba ciig kɛ haip dɛ shifɛga, kaa ba ɛmtsɛg kɛskaiya.

¹⁰ Nɛghanaakanɛghɛg dlaɓ taakiya, adzahadzahɛn kwa tlatlav da saa dɛ shifɛgna, iin wa sɛghwada ɛmtsɛga.

¹¹ Tlakɛnatlɛg haip kɛ duulaana, valakwadavalɛg tɛdvad adzahadzaha, dlaɓa tsakwiitsɛga.

¹² Mbakyarvad kwaha, adzahadzah kataghɛraana, cacuwanacauwana, tsagaanana, cacuwanacacuwana, ba kalkala dlaɓa marawa.

¹³ Aitsaa, da tagav nii taaki tsagaanaan marawɛn wa sɛghwada ɛmtsɛgna? Maaya! Ƀndkwah biya! Tɛdvad tsagaanaan marawɛna, sɛghwadasɛg haip kɛ ɛmtsɛga. Mbakyarvad sɛrvan gyigyiya haipa, tɛdvad adzahadzah wa sal nɛ haip da tɛ ɓalaɓal baz kɛlaadɛraan ba vaivaiya.

Ghwaavi kwa ɓag nɛ iin ma vɛgha uud mbakyarvad haipa

¹⁴ Kiyam sɛrgasɛrɛg taakiya, tsagaana Muusa, dɛga shɛdɛkwa, kaiya ɛn band ndzɛgana uuda dɛgshiga, ɛɛva kɛ haipa.

¹⁵ Ƀn nɛghɛgaaka bi kɛ dɛgiti ɛn ɓag nai biya, adɓaba dɛgiti ɛn naag nai kɛ ɓagaana, iin bi wan ɓag nai biya. Dlaɓa dɛgiti ɛn naa bi nai kɛ ɓagaan biya, iin wan ɓag naiya.

¹⁶ Akwama dɛgiti ɛn ɓag naiya, iin bi wa naag ghɛrar kɛ ɓagaan biya, haiyananthaig taakiya maraw nɛ adzahadzaha.

¹⁷ Adɓaba kai dɛ ghɛrar bi wa ɓagaan biya, ba haipɛn ndzɛga ma kaiyɛn wa ɓagaana.

¹⁸ Ən sərgasərəg taakiya, ma ndzəgana uuda dəgshigara, maay nə dəgit maraw ndzəga ma kai biya, adaba ən naagaan kə ɓa dəgit marawa, bakəwakwaha, dəmghwavaadəmga.

¹⁹ Ən maay ɓa dəgiti maraw naag ghərar kə ɓagaan biya, ən ɓa ba tləra kələdəri naa bi ghərar kə ɓagaan biya.

²⁰ Aiciya, akwaman ɓa ba dəgiti naay ghərar kə ɓagaan biya, maradamarəg taakiya kai bi wa ɓa kwan kə dəgit biya, haipən ndzəga ma kaiyən wa ɓagaana.

²¹ Kaa nəghəgaakanəghəg kəskai taakiya, nalnəg kə vəgh kəskaiya, akwaman naa ɓa dəgit marawa, kaa nəghəgaakanəghəg kəskaiya, mbats kələadər ba əmtad də kaiya.

²² Adaba haiyananthaig də adzahadzaha Daadamazhigəl ma ərvidmahudara,

²³ Man zharəg naiya, məng nə watlən kə adzahadzah shah ma uuɓiyaha vəghara kwa ɓa ghwav də adzahadzahi kwa haighant ghərara, ngwudakwingwudəg wan kwakyarvad adzahadzah kwa ndzəga ma uuɓiya vəghara.

²⁴ Kayin badzabadza nə ərvidmahudna! War wa da katkwakatəg sagal ma vəghən dəga əmtsəg nii?

²⁵ Gangal bark kə Daadamazhigəl adaba katakutkatəg tədvdad Yesu Kəristi Yaazhigəlamiyama! mbakyarvad kwaha, ma ərvidmahudar ən ɓagar εva kə adzhadzaha Daadamazhigəl, ma ndzəgana uuda dəgshigara ən ɓagar εva kə adzahadzaha haipa.

8

Ndzəgan ma Shədkwa Daadamazhigəla

¹ Mbakyarvad kwaha, madlabi ghazəg ndakwan təghər kə lii dəga Kəristi Yesu biya.

² Adaba adzahadzaha Shədkwa Daadamazhigəl kwa vələ shifəga, iin wa ngədlakwi sagal ma adzahadzaha haip ard əmtsəga tədvdad Kəristi Yesu.

³ Dəgiti ɓagaa bi nə adzahadzaha Muus mbakyarvad hətsəgalhətsəga uuda dəgshiga biya, iin wa ɓagaa Daadamazhigəla. Bələdiɓələg nə Daadamazhigəl kə Zəraan pall ba nə iin də dzakəva vəghamiyam kwa də haipa, kiyava nəg kə dəga kyuləg mbakyarvad haipa. dlaɓa kalvəda ndzəda haip ma vəgha.

⁴ ɓagaa mbakyarvad righant Daadamazhigəl badəm kə tləra jiiir kwa taga nə adzahadzaha Muus taaki aa ɓagavɓag ma kəmiyama, kəmiyamən kiyam nzəgan tədvdad uuda dəgshigər biya, kiyam ndzəga tədvdad Shədkwa Daadamazhigəla.

⁵ Lii ndzəgan tədvdad uuda dəgshigəra, ghəraatər ba tə dəgiti naag nə vəgha, amma lii ndzəgaan tədvdad Shədkwa Daadamazhigəla ghəraatər ba tə dəgiti naag Shədkwa Daadamazhigəla.

⁶ Fa hənkal tə dəgiti naag nə vəgha saa də əmtsəga, dadda kwa fa hənkaalan tə dəgiti naag nə Shədkwa Daadamazhigəla, saa də shifəga ard gabərara.

⁷ Badəm daddakwa fa hənkaalan tə tləra vəgh ɓa tləghum də Daadamazhigəla, adaba fadəmbi kə ghəraan ma gata adzahadzaha Daadamazhigəl biya, dlaɓa ɓagna biya.

⁸ Lii ndzəgan tədvdad tləra vəgha, ar ɓagarabi kə dəgit tə wayaan kə Daadamazhigəl biya.

⁹ Adaba am maay ndzəga tədvdad uuda dəgshig kwa tagkur nə iin taaki ɓagamɓag biya, bamma am ndzəga tədvdad dəgiti tagkur Shədkwa Daadamazhigəla, akwama Shədkwa Daadamazhigəl wa ndzəga ma ərvidmahudaruwa. Badəm daddakwa maay də Shədkwa Kəristi biya, dəga Kəristi bi nə iin biya.

¹⁰ Akwama Kəristi wa ndzəgan ma kurama, aanji ba əmtsəmtsən nə vəgharu mbakyarvad haipa, Shədkwa Daadamazhigəl vəkurvələg kə shifəg mbakyarvad dləghakuradləghəg Daadamazhigəl ma ndzəgana lii kalkala.

¹¹ Akwama Shədkwa Daadamazhigəl kwa ciighant Yesu ma gətlah wa ndzəga ma ərvidmahudaruwa, ba Daadamazhigələn ciighant Kəristi ma gətlaha, iin wa da vələ shifəg kə vəgharu kwa dəga əmtsəga tədvdad Shədkwaan kwa ndzəgan ma kurama.

¹² Mbakyarvad kwah zaraabaha, kiyam mæng də tləra, amma tədvd ndzəgana uudər kwa naag nə vəgh biya.

¹³ Adaba akwamam 6a dəgiti naag nə vəgha, am da əmtsəga. Akwama tsama tədvd ndzəda Shədkwa Daadamazhigəl nə uuram kə haipa, am da tləkənatləg kə shifəga.

¹⁴ Badəm lii ndzəga tədvd Shədkwa Daadamazhigəla, ar zarha Daadamazhigəla.

¹⁵ Adaba Shədkwa Daadamazhigələn vəkur nə uudəna, dəga εvər kwa da gwiya fəkura nzəgaan ma dladlawur biya. Maaya, Shədkwən dəga nəg kə zarha Daadamazhigəla, dla6a tədvd Shədkwən wa kiyam daag nə miyam kə Daadamazhigəla, kiyam taakiya “Abba! Daada!”

¹⁶ Shədkwa Daadamazhigəl də ghəraan ard Shədkwamiyam tagakiyamdatag taakiya kiyam zarha Daadamazhigəla.

¹⁷ Niyamalnəg tsaw kə zarhaana, niyamalnəg kə yaa dadda gwiga, lii da gwiya barka Daadamazhigəla dla6a tsaghwa gwig əmtad də Kəristi. Akwama həbəyamuhəbəg kə dlad əmtad də Kəristi, da fəkiyamaarafəg nə uud əmtad də iina.

Da fəkiyamarafəg nə uud tə vuukwa

¹⁸ Fandghərətəfəg taakiya, da gərɔnabi nə dladahi kiyam həbəg nə miyam ma kwan kə zaman biya, ard ndangəri da markiyam nə uud təvuukwa.

¹⁹ Badəm dəgitahi vərɔyavan ar kəməg ba vaivaiya, ar pakka nəgha faciyyin kwa da marəg Daadamazhigəl kə zarhaana.

²⁰ Dəgiti vərɔyavan hətsalarhətsəg da tə dəgiti naag Daadamazhigəla, kwana kwakyarvad naaga dəgitahi kwa vərɔyavan biya, adaba naha bandkwah Daadamazhigəla. 6agava6ag nə wan də fantaara,

²¹ taakiya, dəgiti vərɔyavan kataghəraana, da ngədlə sagal ma εvər kwa ərtsəga, da tləkənatləg dla6 kə kwara ghəra ndangəra kwa da 6agvətər kə zarha Daadamazhigəla.

²² Kiyam sərgasərəg taakiya, gwastaana, badəm dəgitahi vərɔyavana ar ngiig band uus əmhud kwa kalkən kungula yigga.

²³ Dəgiti vərɔyavan kalti bi wa ngiig biya, baz kəmiyama. Kəmiyamən tləyamkəna gyagyaan Shədkwa Daadamazhigəl ba zunngw ma dəgitahi vəkikiyam nə uuda, kiyam ngiig ma ərvidya miyam, kiyam vaugaan ba vaivaiya, kiyava nəkiyamdadal Daadamazhigəl kə zarhaana, dla6a da varda kə vəgha miyama.

²⁴ Adaba katakiyamət tədvd fantaara nə uuda. Amma akwama nəghəyamanəghəg kə dəgiti kiyam də fantaar nə miyam tə vakaiya, tlal bi nə wan də fantaar biya. Kwar kə uud wa də fantaar təghər kə dəgiti tləkənatləg nə iin ni?

²⁵ Akwama kiyam də fantaar təghər kə dəgiti tləyamkəna biya, kiyam vaugaan də fa ərvidmahuda.

²⁶ Məlkiyamu bandkwah dla6 nə Shədkwa Daadamazhigəl tədvd hətsəgalhətsəga miyama. Kiyam sərga bi kə ɔuuli kiyam da dzug nə miyam kə zhiğəl biya, amma Shədkwa Daadamazhigəl bad ghəraan wa ghala Daadamazhigəl dlakulva miyam əmtad də ngiig kwa shəvət bi ghai kə tagaan biya.

²⁷ Daadamazhigəli sərgasərəg kə dəgiti ma ərvidmahuda uuda, sərgasərəg kə dəgiti tlatləg nə Shədkwa Daadamazhigəla, adaba Shədkwa Daadamazhigəl wa ghaləg dlakulva uudaha Daadamazhigəl tədvd naagana.

²⁸ Kiyam sərgasərəg taakiya badəm ma dəgitaha, 6a ba tləra hərər Daadamazhigəl kə lii waigaana, kwa ɔahatərət nə iin tədvd naagana.

²⁹ Adaba lii kəsətəraaka Daadamazhigəl ba wurwura, dla6a fatəraafəg kəsə dzakəva Zəraana, mbakyarvad nal kə dəga zunngw ma zaraabah ɔyaka.

³⁰ Lii kəsətəraaka Daadamazhigəla, iitər wa ɔahatərət nə iina. Lii ɔahatərət nə iina, iitər wa natərdal nə iin kwal haip təvuukwaana, lii natərdal nə iin kwal haip təvuukwaana, iitər dla6 wa fətəraara nə iina.

Waiyava Daadamazhigəl ma Kəristi ba pakatta

³¹ Auci, wa kiyam da tag nə miyam təghər kwanahaan kə dəgiti? Akwama ba əmtəd Daadamazhigəl də kəmiyama, war wa tləgaltlög kə 6a tləghum də kəmiyammi?

³² Piyakiyamdadda bi Daadamazhigəl kə Zəraan biya, vələdavələg mbakyarvad kəmiyam badəmma. Daadamazhigələn vəlakiyam Zəraanəna, mbats da vəlkiyam bi kə dəgitaḥ badəm biya?

³³ War wa da diya ghunj təghər kə lii dzərghaaka Daadamazhigəli? Ba Daaadamazhigəl kata ghəraan wa da nətərdalnəg ba kalkal təvuukwaana.

³⁴ War wa tləgaltlög kə ghaza uudi? Maay wa tlaltlög biya. Kəristi Yesu kwa əmtsəmtsəga, bi kwa tagav taaki, daddakwa ciyavant ma gətlaha, iin wa cihurga tə dəva kaffa Daadamazhigla, dla6a ghalla Daadamazhigəl ma dlakulva miyama.

³⁵ War wa tagkwiyamatagw də waiyava Kəristi? Hə6a dlad nii, dlad nii, tlatl6a pin nii, wai nii, talagər nii, fəda duuni nii? Katsakar hii?.

³⁶ Bandkwa vindavindan ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Mbakyarvad kəgh wa kəm həbəg nəmnd kə dladə əmtsəg ba kəlaa hənga, nakəmdaddanəg nə uud band tuughwah kwa langav da vaka hərga.

³⁷ Kwanahaan kə dəgitaḥaan dzəghaardzəgən badəmma, jiyamujig kə yaa dadda za fiira, təvdad dadda kwa waiya kəmiyama.

³⁸ Adaba fandəghərətəfəg nai taakiya ma əmtsəga, ma shifəga, ma zarha bəlga Daadamazhigəla, ma shatanaha, ma hənkala ndakwana, ma kwa da təvuukwa, ma ndzədah shahshaha,

³⁹ ma tladə, ma kyalangwa, aanji dəgiti shah ma dəgitaḥi vərđyavan badəmma, tlalar bi kə tagwa kəmiyam də waiyavən waikiyam Daadamazhigəl təvdad Kəristi Yesu Yaazhigəla miyam biya.

9

Kəsgaakakəsəg Daadamazhigəl kə Israila

¹ Ən taa ba jiir nai ma Kəristi, fiid bi wan tag nai biya. Ma tə dzamaghərar ən sərgasərəg ba pakkat təvdad tagaana Shədkwa Daadamazhigəl təghər kwannən taakiya

² ən də badzəga ərvīdmahud ba vaivaiya, dla6a mbakwambəg ma ərvīdmahudara.

³ Ambana ma naa ba tlafatlafana, dla6a tagwkwi nə uud də Kəristi mbakyarvad zaraabahara, uudahar kwa jibara!

⁴ Kwanahaan kə uudah ar yaa Israila. Iitər wa natərdal Daadamazhigəl kə zarhaana, martərdan dla6 kə ndangəraana, taatəg kə langyi də iitəra, veltər kə adzahadzaha Muusa, martərdan kə duula 6a kwatənəhəra jiijiira, veltər baz langyiyaha.

⁵ Hulfaatər saral bamma daadiija daadiij kwa sərəvtərsərəg ba vaivaiya. Kəristi dla6 təvdad ndzəgana uuda dəgshiga, sal ma kudigaatər nə iina. Aa galavgaləg Daadamazhigəl kwa kwara dəgitaḥ badəm tangw damma zərəzəra. Aandz bandkwaha.

⁶ Walaa hətsalhətsəg bi nə əlbəga Daadamazhigəl kə righəg biya. Adaba dəm bi yaa Isra'il ar vizhvizha Isra'ilah biya.

⁷ Dla6a dəm bi lii ma kudiga Ibrahim ar vizhvizha zarha Ibrahim biya. Dlakulvakwaha, am Daadamazhigəl taa kə Ibrahima, “Da kədlav təvdad Ishaku hulfagha.”

⁸ Dəm bi zarhi yaha nə Ibrahim wa zarha Daadamazhigəl biya, bamma zarhi tlavkəna təvdad righa langyiya Daadamazhigəla, iitər wa dāhvətər də zarha jiijiira.

⁹ Adaba kwan nə dəgiti taghar Daadamazhigəl kə Ibrahim ma sarta kwa təghara nə iin kə lanngyi taaki, “Akwama da 6agaabag sarta, da yigaan Saratu kə zər lakwti ən da gwiiya sagauwa.”

¹⁰ Maay ba wah ndakwani, dzəgaadzəg Rifkatu kə ghwalah də daadamiyam Ishaku.

11-12 Lakwti yav zarhən buwna, taghartag Daadamazhigəl kə Rifkatu taakiya, “Maalən da ɓagarnəs kwatənah kə kudərəna.” Tagavar kwakyarvad daddakwa da kəsavəna, da kəsav tədvd naaga Daadamazhigəla. Tədvd tlərahaan biya, tədvd dahəga Daadamazhigəla. Dzəghaar lakwti ɓa dəgiti marawa ard ghwad kə iitəra.

13 Bandkwa vindavindan ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Waiyanantwaig kə Yakuba, duwanantɗug kə Isuwa.”

14 Auci wa kiyam da tag nə miyami? Baga bi Daadamazhigəl kə kalkal bi nii? Maaya! əndkwah biya!

15 Adaba taghartag Daadamazhigəl kə Muus taakiya, “Daddakwan da margar da nai kə zhuwadaala, iin wan da zhugardaala naiya, daddakwan da margar da nai kə zanvaara, iin wan da zəgarvaara naiya.”

16 Kwanənna, tsaghər tə naaga uud biya, bi dəga ndzədaan biya, amma adaba zhuwadaala Daadamazhigəl kaltiya.

17 Am Kakkada Daadamazhigəl taa kə Fir'auna, “Nangkadalnəg kə tləkəs mbakyarvad ən marda kə ndzədar tədvd kəgha, dlaɓa tagvəda daagar ma duuni badəmma.”

18 Tədvd kwah wa marəg Daadamazhigəl kə zhuwadaalaan kə daddakwa naag nə iin mararda kə zhuwadaaləra, dlaɓa faraa kə dəkdəka ghər kə daddakwa naag nə iin faraa kə dəkdəka ghəra.

Badzəga ərvidmahuda Daadamazhigəla ard zhuwadaalaana

19 Palləraru da taguwatag taakiya, “Akwama bandkwah tsa, aujilbəg kaci kə Daadamazhigəl gwaastaan zhara kəmiyam də haipi? War wa da ləwaləg kə haiya dəgiti naag Daadamazhigəli?”

20 Kəgh uuda, agha war nənng agha da ɓala agajaw də Daadamazhigəli? Dəgiti ndəravana, tagardatag kə daddakwa ndərgandərəg taakiya, “Agha ndərkwi kiyavau əndkwana?”

21 Abi dadda ndəra shak ɓagaan nə iin kə tlər də luu bandkwa naag nə iin kə ɓagaana. Bagaɓag nə iin kə tlər də ɗakwarga luu palla ndəra kə kwatlərən kə shak mbakyarvad tlər kwa ndannga, kyalmahaan dlaɓa mbakyarvad tlər kwa maay ndanng biya.

22 Bandkwah tləra Daadamazhigəla. Nahanahəg mardan kə badzəga ərvidmahudaana, dlaɓa mardan kə ndzədaan ba tə ɓalaɓala. Faafəg Daadamazhigəl kə ərvidmahud ba vaivai ɓəshətəbəshig kə lii maa dlayatər badzəga ərvidmahudaana, lii fatəra Daadamazhigəl kiyava ghyəhga.

23 Bandkwah dlaɓ wa naha nə iin martərdan kə dyakəra ndanngəran kə lii maratərda nə iin kə zhuwadaala, kwa ɓadlatərna nə iin ba zunngw kiyava ndanngəraana.

24 Baz kəmiyama, kəmiyamən dahakiyamət Daadamazhigələna, Yahudah kalti biya, baz lii ar Yahudah biya.

25 Bandkwa tagavda ma kakkada Huzaaya taakiya,

“Lii ar uudahar biya,
ən da ɗahtərdahəg də ‘Uudahara’.
Dlaɓa lii ndza waiyantərət bi nai biya,
ən da ɗahtərdahəg də lii, ‘Ən waitər naiya.’ ”

26 Dlaɓa,
ba kalkala vakavaki tagavtəra taakiya, ‘Am uudahar bi na,’ da dahəvtər vakwah taakiya, ‘Ar zarha Daadamazhigəl də Shifəga.’ ”

27 Tuwatuug tlayanng Ishaya kwakyardvad Isra'ila taakiya,
“Aanji ar ba dyak nə uudaha Isra'ila,
dyakəraatər band səghəl ma zaagha,
bakəvakwaha təmgatər ba ənkykwah
wa da katəvtərkatəga.

²⁸ Adaba da tēgaan Yaazhigəl kə shariyan ma duuni badēmna,
ba kwal badza sarta.”

²⁹ Bandkwa tagaa tlayanng Ishaya kə tlayanngəraan ba wur taakiya,

“Maa ndza maay kwakyarvad Yaazhigəla yaa Tlaamazhigəlah wa
duwakiyamnaa hulf biya,
maa niyamalnəg band Sodoma,
maa nakiyamdalnəg nə uud band Gomora.”

Maira fadəghəra Isra'ila

³⁰ Au kaci wa kiyam da tag nə miyami? Lii ar Yahudah biya, kwa ghularva bi kə gata ndzəgana kalkal təvuukwa Daadamazhigəl biya, tlarkənatləga. Ndzəgana kalkalən tlarkəna nə iitərna, hulfa kwa tləvkəna tədvd fadəghəra.

³¹ Amma Isra'ilahi ghularvaghuləg kə gata duula ndzəgan kalkal təvuukwa Daadamazhigəl tədvd gata Adzahadzaha Muusa, tlarkəna biya.

³² Aujilbəg əndkwahi? Adaba gatar tə duula fadəghər biya, gatar tə duula ɓa tləra. Kaa mbədəg kə iitər tə duul da, “Akurən kwa fəgaraa uud kə mbədəga.”

³³ Bandkwa vindavindan ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya,

“Wan fəgaan kə akur ma Sihiyona,
akura tərda uud tə duula,
akura kwa fəgaraa uudah kə mbədəga.
Badəm daddakwa fədghərətfəg tə iina,
da maay tsəvar zhəru biya.”

10

¹ Zaraabahara, dəgiti ma naag nə ərvidmahudara, maa tləkənana yaa Isra'ilah kə katəga. Iin dzugwazhiglar vak Daadamazhigəl mbakyarvad iitəra.

² Ən tagkurdatag taakiya ar nagaan kə ɓa kwatənəhər kə Daadamazhigəla, amma kwa nə iin kə dəgit ar ɓag ba kwal sərgasərgatəra.

³ Sərara bi tsaw kə jiira Daadamzhiḡəl biya, dlaɓa ar ɓa kəlaa ndzədaatər kə gata duulatəri tlərn kiyava ndzəga kalkal təvuukwa Daadamazhigəla, mbakyarvad kwana, fardəm bi kə ghəraatər kə gata ndzəgan kalakal təvuukwa Daadamazhigəl biya.

⁴ Kəristi ghaala Adzahadzaha Muusa, adabad kwaha, badəm daddakwa fadəghərətfəg tə iina, da tləkənatləg kə ndzəgan kalkal təvuukwa Daadamazhigəla.

Katəg dəga uudah badēmna

⁵ Vindavindəg Muus təghər kə ndzəgan kalkal kwa tləvkəna tədvd gata Adzahadzah taakiya, “Badəm daddakwa gata duula Adzahadzaha, da tləkənatləg kə shifəg tədvd iina.”

⁶ Wai nə dəgiti tagaa Kakkada Daadamzhiḡəl təghər kə ndzəgan kalkal kwa tləvkəna tədvd fadəghəra, “Tag bi ma ərvidmahudagh, taaki, ‘War wa dəgətdəg damma ghərazhigəli?’ ” Da sədi kə Kəristi.

⁷ “Nii agha tagan ha taaki, ‘War wa da daay damma fai vaka ndzəgana lii əmtsəmtsani?’ ” Mbakyarvad ciyant kə Kəristi ma gətlahi.

⁸ Dəgiti tag Kakkada Daadamazhigəl iin taakiya, “Əlbəga Daadamazhigəl ba hərəz də kəgha, bamma ghayyagha, dlaɓa bamma ərvidmahudagha.” Əlbəgiin təghər kə əlbəga fadəghər kwa kəm tag nəmnd kə əlbəg maraw təghəra.

⁹ Akwama taghatag ba də ghayyagh taakiya Yesu Yaazhigəl nə iina, dlaɓa fədəghərətfəg ma ərvidmahudagh taakiya ciighantciig Daadamazhigəl ma gətlahha, da katakkatəg nə uuda.

¹⁰ Adaba fəvdəghərət ma ərvīdmahud kə tləkəna ndzəgan kwal haip təvuukwa Daadamazhigəla, dlabə tagav ba də ghai pəlaw agha tləkəntləg kə Katəga.

¹¹ Bandkwa vindava ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya,

“Badəm daddakwa fadəghərətfəg tə iina,
da tsəvara bi zhəru biya.”

¹² Adaba maay gərgər ma taataka Yahudaha ard lii ar Yahudah biya, ba Yaazhigələn pallna iin Yaazhigəla aanji wara, iin dlabə wa vəla bark ba dyak kə lii dāha daagaan badəmma.

¹³ Bandkwa vindava ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Badəm daddakwa dāha daaga Yaazhigəla, da tləkənatləg kə katəga.”

¹⁴ Ar da daag ndandar kaci kə daddakwa fardəghərət bi tə iin biyi? Ar da fadəghər ndandar kaci tə daddakwa taparna bi kə cinnga əlbəg təghər kə iin biyi? Ar da cinnga ndandar dlabə akwama maay daddakwa da tagtər əlbəg maraw biyi?

¹⁵ Ar da tag ndandar kaci lii taa əlbəg maraw kə əlbəg maraw akwama bəlavtərət bi da tagaan biyi? Bandkwa vindava taakiya, “Dəga jappər nə lii sarda əlbəga Daddamazhigəl marawa.

¹⁶ Dəm bi nə Isra'ilahi haiyaranthaig də əlbəg marawən biya. Bandkwa tagaa nə tlayang Ishaya taakiya, “Yaazhigəla, war wa fadəghərətfəg tə əlbəgən cinngaha nə iin vakamnd nii?

¹⁷ Mbakyarvad kwaha, fadəghər sagaw tədvdad cinnga əlbəg marawa, dlabə əlbəg maraw sagaw tədvdad cinnga əlbəga Kəristi.

¹⁸ Ən də ndavəg naiya, “Bak jijiir tsa cinngara biya?” Cinngaracinnga. Adaba vindavavindəg ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Cinngalcingnə ghaiyatər aanji ta kwar ma duuni badəmma, dlabə əlbəgahaatər dal da tə ghaala duuniya.”

¹⁹ Ən gwiya ndavəga. “Aitsa, nəgharaaka bi nə yaa Isra'ilah biya?.” Ngwatərangw Muus ba zunngw taakiya, am Daadamazhigəla, “Ən da fəkurafəg kə shilga dlamaakəlaaw kwar jibah biya, ən da fəkurafəg kə nguđda ərvīdmahud də jibah kwar nəghəgaaka bi kə dəgital biya.”

²⁰ Təhala kwaha, shughanashuug nə Ishaya kə gyi baz taakiya, am Daadamazhigəla, “Lii gatarkwa biya, iitər wa tlarkwiitləga. Lii ndavarkwa biya, marandamarəg kə ghərər vakatəraa”

²¹ Gwiya tagaatag Daadamazhigəl təghər kə yaa Isra'ilah taakiya, “Ba kəlaa hənga ba vəlavəlan nə dəvvar təghər kə uudahi ar fəgaara bi kə uudah biya, ard lii maay cinnga əlbəga uud biya.”

11

Duwaterəs bi Daadamazhigəl kə Isra'ilah ba linnglinng biya

¹ Mənnng ndavəgara, aici tsa, fiyatərdafigi kaci Daadamazhigəl kə uudahaana? Maaya! Əndkwah biya! Ba kai də ghərər ndakwani ən uuda yaa Isra'ila, kwa sal ma hulfa Ibrahim, dlabə ma kudiga Benyamin.

² Fiyatərda bi Daadamazhigəl kə uudahaan kwa dzərgahaaka nə iin bamma zunngwər biya. Am sərgasərəg kə dəgiti tagaa Kakkada Daadamazhigəl təghər kə Iliya, kwa lanngada tuugaan da vak Daadamazhigəl təghər kə Isra'ilah taakiya,

³ “Yaazhigəla, cibaraciḃəg kə tlayannghahaga, dlabə dlagarnadlag kə alagahaga. Ba kai pall wa təmgatəmga, ar gata duula tsa kaiya.”

⁴ Ngughara ndandar Daadamazhigəl kə iini? Ngughara taakiya, “Fanafəg kə uudah alfu uudif kə ghərər lii kəlara bi kə ghunj kə ḃagarnəs kwatənah kə ghəl kwa dāhav də Ba'al biya.”

⁵ Bandkwah dla6 ma ndzøgana haniina. Mønng kyalma uudaha Isra'ila kwa dzërghaaka Daadamazhigël tædvad herëræana.

⁶ Kwan kè dzërgëna, dzërghaaka kwakyarvad herrëraan Daadamazhigëla, kwakyarvad tlërahi 6ag nè uudah biya. Akwa maa maay ændkwah biya, ma nègal bi herëræn kè herër biya.

⁷ Da ndandar ka ciya? Piletërvaapëlig kè yaa Isra'ila tlëkëna dëgiti nahar nè iitëra. Lii dzëravaakan tlarkënatlëga, tëmga uudahatsa dëkdëk ghëraatëra.

⁸ Bandkwa vindavindan taakiya, “Vëlatërvëlëg Daadamazhigël kè Shëdkwa nèghëgaaka biya, ar dë gyi ar nèghëga bi kè dëgit biya, ar dë hyimiya ar cinnga bi kè dëgit biya. Kwan kè dëgita zaa ba vuuk ba gwaastaana.”

⁹ Tagaatag Dauda dla6 taakiya, “Aa nalnëg hwaðagatër kè dlëgëda ard patuma agya, kwa da sëtërda tlatlëba piina. Aa fëtëraafëg kè mbëdëg të ðuula, dla6a sëtërda kè dläda.

¹⁰ Aa nalnëg gyiyahatër këzëtkëzët haik nèghganëghëg kè iitëra, dla6a agha dzalna kè kunngulahatër ba dëmma.”

Katavtëratkatëg lii ar Yahudah biya

¹¹ Gwaastaana æn dë ndavëga. Tërdara ba yaa Isra'ila të ðuul tsa, gwiiyara bi ha kè ciiga? Maaya! Ændkwah biya! Mbakyarvad haipahatëra tlarkëntlëg nè lii Yahudah bi kè katëga, kiyava fëtëra shilëg kè yaa Isra'ila.

¹² Akwama haipi 6agara nè iitër wa sëgharda bark kè duuniya, dla6a akwama hëtsëgalhëtsëgaatër wa satërdaa bark kè lii Yahudah biya, da tlëkënatlëg duuni kè bark ba vaivai ma sarta kwa gwiyarghëragwig nè Yahudah ba ðyak kè 6a dëgiti naag Daadamazhigëla.

¹³ Æn tagkur këscuramën am Yahudahën biya. Aanji ba æn zërbëlgä Yesu kè lii Yahudah biya, æn tsëgaan kè kusëgh dë tlëraa.

¹⁴ Tëdvad 6a kwana, manaa naagaan taakiya æn fëtëra kè zaraabahar Isra'ilah kè shilga, kiyava katvant kyalmatëra.

¹⁵ Akwama kwa fiyatërda Daadamazhigëlën wa sadaa ðuula 6adla ndzëgan ma taataka Daadamazhigël ard duuniya, ma sartën da dlëghvtër nè iitërna, abi da saa dë tlëkëna shifëg nè wan kè lii ruwararug wan biya?

¹⁶ Akwama vëlavërvëlëg hutsëga burudiya zunngw kè Daadamazhigëla, badëm tëmga burudiyin ndakwi ba cacuwanacacuwana. Akwama cacuwanacacuwana tlaliya uufa, badëm dëvahaan ba cacuwanacacuwana.

¹⁷ Akwama kalavdakëlëg kyalma dëvvaha uufa zaituna hënnÿaha, këlëvdaa dëvva uufa zaituna tëghal matlëvtëret ëmtäð dë dëga hënnÿaha. Kuramën am Yahudahën biya, am band dëvva uufa zaituna tëghalën nè uurama, kuram wa matlakurët nè uud dë dëga hënnÿaha, kwa iitër Yahudaha, kwam tlamkëna nè uuram kè jidëg tëdvad tlaliya uufa hënnÿaha.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, tsam bi kè kusëgha taakiya jamujig nè uuram kè kyalëma dëvvaha uufën kalavdanën biya. Akwama am tsa kusëgha, am dzamnan taakiya uufën bi wa tsaghër të kuram biya, bamma kuram wa tsaghër të ndatsa uufina.

¹⁹ Agha tagdatag taakiya, kalavëda mbakyarvad æn tlëkëna kè ðuul matlëkut nè uud dë ndatsa uufina.”

²⁰ Ba kè jiijiira! Mbakyarvad maira fadëghër wa kalavëda nè iitër të ndatsa uufina, këgh dla6a tëdvad fadëghër wa tlëghkëna nënng kè ðuula matlav dë ndatsa uufina. Adabad kwaha tsëbi kè kusëgh biya, dlakulva kwaha, gëdzëga.

²¹ Zhuwatërdaala bi tsaw Daadamazhigël kè dëvaha uufën kwa iitër dëvaha ndatsa uufin biya, këgh ndakwani da zhukadaala biya.

²² Kiyam nèghëganëghëg kè kalaliya Daadamazhigël ard dlädaana. Maratërdamarëg kè dläda nèghëgaraa gyi kè lii mbëdara të ðuula, marakadamarëg kè herërran kësëgha,

akwama agha za vuuk dē ndzēga ma hererraana, dlaḅa akwama agha maay za vuuk ndakwah biya, kēgh ndakwani da kēlakkēlōg nē uud dagal tē ndatsa uufiina.

²³ Akwama gwiyaara bi za vuuk nē uudaha Isra'ila dē ndzēgana maira fadēghēr biya, da matlōvtērmatlōg ba tē ndatsa uufiina, adaba gwiya ḅagaḅag Daadamazhigēl gwitērdāan da tē ndatsa uufiina.

²⁴ Kuramēn am Yahudahēn biya, am band hulfa uufa zaitun kwa kēlavdaa ma tēghala, tēhala kwa kēlavēda nē iina, matlōvtērēt dē uufa zaituna hēnnyaha. Kwa ḅagava nē iin ēndkwaha gatav bi kalkala matla dēvva uuf tē uuf biya. Yaa Isra'ila tsaw nē uufa zaituna hēnnyaha, ba tsaftsaf vak Daadamazhigēl gwiya fahēt kē dēvva uufēn kwa kalavēdan tē ndatsa uufatēra.

Zhuwadaala Daadamazhigēl tēghēr kē uudah badēmma

²⁵ Zaaabahara, ēn naagaan am sēra kē jiira dēginēn shiḅashiḅanēnna, tēdam bi kē fēdyavēgha taakiya am dē dabari biya. Adaba dēkdēka ghērēn dzēghaar ma kyalma yaa Isra'ila, bamma da righētrighēg dēyakēra lii ar Yahudahēn bi vak Daadamazhiēl lakwti da wurēvtērwurēg dēkdēka ghēraatēra.

²⁶ Da katav ēndkwah yaa Isra'ila badēmma. Bandkwa vindava taakiya, “Da sagal ma Sihiyon Dadda Katēga. Da hēvdan kēlaadēr sagal ma kudīga Yakuba.

²⁷ Kwannēn langiyar ēmtad dē iitēra, ma sarta kwan da kēstēraara nai kē haipahaatēra.”

²⁸ Adaba larwalēg Yahudah kē dlēgha ēlbēg marawēna, kaa ḅa tlēghum kē iitēr dē Daadamazhigēla. Kwanēnna dzēghar kwakyarvad mēlkuru kēskuramēn am Yahudahēn biya. Tēvdad kēsgī kēsatēraaka nē iina, waitērwaig Daadamazhigēl ma barka daadiija daadijahaatēra.

²⁹ Adaba gyanaha Daadamazhigēl ard dāhgaana, dēgitahi da gwiig Daadamazhigēl kē ghai tēghēr biya.

³⁰ Kuramēn am Yahudahēn biya ndza famaara bi kē Daadamazhigēl wur biya, zhuwakurdaalazhuug nē uud ndakwan kwakyarvad larēwalēg Yahuhah kē fēgaara Daadamazhigēla.

³¹ Bandkwah dlaḅ Yahudaha, naralnēg kē lii maay fēgaara kē Daadamazhigēl biya. Kwanna mbakyarvad ar tlēkēna kē zhuwadaal tēvdad zhuwadaala Daadamazhigēl ḅagakura nē iina.

³² Adaba natērdalnēg Daadamazhigēl kē uudah badēm damma ēva maira fēgaarafēg biya. ḅagaa kwakyarvad martēda kē zhuwadaal badēmma.

Galēg kē Daadamazhigēla

³³ Bak kē jiijiira maay ghaala tladdā dabariya Daadamazhigēl ard sērgasērgaan biya! Tladdēra sērgasērgaan maay ghaalaan biya, shariyahi ḅag nē iin hēgga bi shigaan biya, dēgitahi ḅag nē iin juujig kē sērgasērga uuda!

³⁴ War wa tapēghanatapēg kē sērga dzamaghēra Yaazhigēli? War wa tapēghanatapēg kē nēg kē tsaghwa sawariya nii?

³⁵ “War wa tapēghana vēlēga dēgit kē Daadamazhigēl kwa da nēg kē barari kē Daadamazhigēl gwiyardani?”

³⁶ Adaba iin wa vērēdyā dēgitah badēmma, dlaḅa badēm dēgitah ḅagaa ba nē iin kiyavaana. Ndanngēr kē Daadamazhigēl ba tanngw damma zērāzēra! Andz bandkwaha.

12

Kyuulēg kwa dē shifēga

¹ Adabad kwaha, ēn ghala kuram zaaabahara, mbakyarvad dēyakēra zhuwadaalēraan kē Daadamazhigēla, vēlamavēlēg kē ghēraru kē ḅaa kyulēga kwa dē

shiiføga, dlaða cacuwanacacuwan kwa da caug Daadamazhigøla. Kwan kalkala ðuuli am da ðagar nè uuram kè kwatènahèr kè Daadamazhigøla.

² Haiyamant bi kèsuu hulfa ndzøgana duuni kè hènkalaru biya, aa mbèdnambèdøg Daadamazhigøl kè hènkalaru kiyava gwiyaav kè ndzøganaruwa. Tèdvad kwan wam da sèrgaaka nè uuram kè døgiti naag Daadamazhigøla, døgiti marawa, døgiti dløghøg vak Daadamazhigøla, dlaða døgiti kalkala.

³ Tèdvad hèrèrrèn vølgwa Daadamazhigøløna, èn bølgharabøløg kè magi aanji kwar kè pallaru taakiya, aa faara bi nè uudan kè ghèraan juu kè døgiti tlatløg nè iin biya. Dlakuwakwaha aa faføg nè uudan kè hènkal tè ðuuli vazøg nè iin kè ndzøganaana, aa ndzanzdøg ba tè kalkala fadøghèri kwa vølgar Daadamazhigøla.

⁴ Kiyam dè uubiyah ba ðyak tè vøgh palla, dlaða badèm nè uubiyahaana, ar ba dè tlørahaatèr shahshaha.

⁵ Kèmiyam ndakwi bandkwaha, kiyam ba ðyakka, niyamalnøg kè vøgh pall ma Kèristi, aanji kwar kè ubi ba dè tløran bandkwa ðag kyalma ubiyah badèmma.

⁶ Kiyam mænng tsaw dè vølg døgita shahshah kalkala kwa vølakiyam Daadamazhigøl tèdvad hèrèrrana, ðagiyamðag kè tlørdèvakaiya. Akwama døgiti taa tlayanngør wa vølakak nè uuda, tag kè tlayanngørøgh kalkala fadøghørøgha.

⁷ Akwama vølg ba kwatènahè, ðag kè kwatènahèra. Akwama døgiti tsaga døgiti, tsaga.

⁸ Akwama døgiti føgaraa ndzøf kè uuda, a farna kè ndzøf. Akwama døgiti mølga, agha mølaruwa. Akwama døgiti kwarøg nè iina, aa kwarøg ba tè ðuula jiira. Akwama døgiti ðaa zhuwadaala, ðag bad huf palla.

Bagamðag kè waiyava

⁹ Aa nalnøg waiyavaru ba kè døgiti jiijiira. Duwamarsðuug kè døgiti kèlaadèr badèmma, hakyamvèthakyig tè døgiti jiijiira.

¹⁰ Waiyamwaig kè uudah dè waiyava zaraabaha, famaaraaføg kè zèraabaharu tøgør kè ghèraruwa.

¹¹ Haiyamant bi kè ndzøgana mandølghèr biya, famføg kè ndzøf ma èrvidmahuðaru am ðagar kwatènahèr kè Daadamazhigøla.

¹² Dlaiyamdlai ma ndzøgana fantaararuwa, am føgitan kè èrvidmahuf ma høða dlada, ndzamandzøg dè fadøghèr ma dzugwazhigølaruwa.

¹³ Tagwamtagw kè døgiti am dèvakai nè uuram dè uudaha Daadamazhigøl kwa gulagula ndzødaatèra, dløghamdølghøg kè ghulabah ba dè dèvvaa buwa.

¹⁴ Famtèraaføg kè bark kè lii vølkur dlada. famtèraaføg kè barka, tlafamtèr biya.

¹⁵ Dlaiyamdlai dè lii dlai, dzugwamdzugw kè daddakwa tagvar dzugwaga.

¹⁶ Ndzamandzøg ba lassan dè zaraabaha. Tèdam bi kè føyavøgh biya, vaiyamvaig kè tsaghwah dè lii maay puutatèr biya. Kèsamant bi kè ghèraru taaki jamujig kè kyalma uudah dè ðyamføyamèr biya.

¹⁷ Pølam bi kè tløra kèlaadèr dè kèlaadèr biya. Famføg kè hyimi kè ða døgiti maraw aanji da nøghøga ba war da tagaan taakiya ba kalkala.

¹⁸ Bagamðag kèlaa ndzøðaruwa, akwama ma ðagaðag ndzamandzøg ba lassan aanji dè wara.

¹⁹ Pølam bi kè døgiti ðagkur nè uud zaraabahar biya, ðuwamarnaðuug ba kè Daadamazhigøla, iin wa da pølkurpølg dè badzøga èrvidmahuðaana. Adaba vindavindan ma Kakkada Daadamazhigøl taakiya, "Tè kai pølgana, ba kai wada pølgan awaram Yaazhigøla.

²⁰ Gwiya tagaatag Kakkada Daadamazhigøl taakiya,

“Akwama njikèn wai kè tløghumagha,
vølarvølg kè døgiti zøga.
Akwama njikèn nè andøla,

agha garu kə yuwa həbəga.

Tədvad kwan wa gha dzaagar nənng kə hyiia kaar da tə ghəraana.”

²¹ Bəlamarna bi kəlaadər zuu kə fiir təghər kəskuram biya, dlakulvakwaha zamzəg kə fiir təghər kə kəlaadər tədvad 6a tləri kalkala.

13

Famaarafəg kə tləvuukwaha gumnatiya

¹ Barari aanji ma ba war faara kə tləvuukwaha gumnatiya, adaba maay watlərn kə ndzədə kwarəg biya bamma vak Daadamazhigəla. Dla6a badəm lii də ndzədə kwarəgən kiyam dəvakai nə miyamna, fatəra ba Daadamazhigəla.

² Mbakyarvad kwaha, badəm daddakwa lawaləg kə fəgaara kə tləvuukwaha gumnatiya, fəghaara bi kə dəgiti faa Daadamazhigəl biya. Lii larwaləg kə 6a kwaha ar səgarda shari kə ghəraatəra.

³ Adaba dəga gədzəg bi nə tləvuukwaha gumnati kə uudahi 6a dəgiti kalkal biya, bamma uudahi ar 6a dəgitahi gwada. Agha naagaan agha taguvan də gəzda uudi də ndzədə kwarəga? Aiciya, 6ag kə dəgiti kalkalaana, da galakgaləg nə iina,

⁴ adaba dadda 6a tləra Daadamazhigəl nə iin kwakyarvad tsəka kə puutagha. Akwama agha dadda 6a kəlaadəra, agha gədzəgaana, mbakyarvad həkyig gyagyan bi nə dadda kwarəg kə katsakar biya. Dadda 6a tləra Daadamazhigəl nə iina, dla6a tədvad iin wa da marəg Daadamazhigəl kə badzəg ərvīdmahudā kiyava vəlgar dlad kə dadda kəlaadəra.

⁵ Mbakyarvad kwaha, barari kəskuram fəgaara kə tləvuukwaha gumnatiya. Kwakyarvad am ngədlarwa kə badzəga ərvīdamahud vakaatər kalti biya, amma kwakyarvad dzamaghəraru aa ndzanzəg ba kalkala.

⁶ Iin wa nə iin am dīig nə uuram kə hadaməna, adaba tləvuukwaha gumnati ar 6a tləra Daadamazhigəl nə iitəra, kwar kəsa sartaatər badəm kwakyarvad 6a tləra kwarəga.

⁷ Diyamtəradīig kə dəgiti ar gatkur nə iitər təvakai badəmma. Akwama hadama ghəraru war gatkur nə iitəra, am dīitərana, akwama hadama kadlangaharuwa, am dīitərana. Gədzamgədzəg kə daddakwa tlaltləg kə gədzava, dla6a am faaran kə daddakwa tlaltləg kə fəgaarafəga.

Waiyava zaraabaha

⁸ Həkyam bi aanji dlaiyawar biya, bamma dlaiya kwa nalnəg kə barari kəskuram kə 6agaana, iin, nə dəga waiyava zaraabaha, adaba daddakwa waiya zəraabana righantrighəg kə adzahadzaha Muusa.

⁹ kwanahaan kə adzahadzaha, kwa taaki, “6ag bi kə gwaragwar biya, tsəbi kə shifəg biya, 6ag bi kə gəl biya, kəm bi kə dəga uud biya,” ard kyalma adzahadzah badəm kwa dəvakai nə uuda, dzahavaadzahəg badəm tə adzahadzahən kwa taakiya, “Waig kə tləgharawakyaghagh band ghəragha.”

¹⁰ Akwama agha waigaan kə tləgharawakyaghaghaha, agha tapna bi kə 6agar dəga kəlaadər biya. Mbakyarvad kwaha, waiyava, iin nə righa adzahadzaha.

¹¹ Bagambəg kwana, adaba nəghamaakanəghəg kə hulfa zamanən kwa kiyam mavakai nə miyamna. Bagaabəg sarta kwam da ciig nə uuram ma haara, adaba ndakwan hərəzəthəzəg sarti da katəkiyam nə uuda, təghər kə sarti fiyamdəghərət nə miyam ba zunnəgwa.

¹² Hərəz nə kəs kə wurəga, dla6a dəmdəg cagaa. Mbakyarvad kwaha duuyamarsduug kə tləra gurtla, kiyam tsəguv kadlanga ghwaava miyam kwa dəga paraka.

¹³ Ndzəyamandzəg ba maraw kalkal də ndzəgana paraka, ba kwal 6a hwa6aga za dəgitaha, hə6a kya dyakdyaka, ard gwaragwara, ard gata cinnga əmtakər kwa dəga tsa zhəruwa, ard uushava, dla6a ard shilga.

¹⁴ Dlakulvakwaha, kəsamkəsəg kə ndzəgana Yaazhigəl Yesu Kəristi, haiyamant bi dlaḅ kəsu nə ndzəgana uudər kə hənkalaru kwa da lankur dama kəma dəga kəlaadər biya.

14

Tar bi kə shari kə zəraabagh biya

¹ Dləghamləghəg kə daddakwa təhwal bi fadəghəraan biya, famaraa bi kə haip akwama shah dəgiti naag nə iin də dəgaru biya,

² Mənnng nə wan kə uuda haigharanthaig fadəghəraan kə za aanji hulfa kwar kə dəgiti naagant wayaana, mənnng wan dlaḅ hətsahətsan fadəghəraana, za ba kadlanga guh kaltiya.

³ Daddakwa za dəgitahi naagant waiyaan badəmma, aa nen bi kə daddakwa maay za aanji hulfa kwar kə dəgzəgən biya. Dlaḅa daddakwa maay za aanji hulfa kwar kə dəgzəgən biya, aa tar bi kə shari kə daddakwa za aanji hulfa kwar kə dəgzəgən biya, adaba haiyatəranthaig Daadamazhigəl badəmma.

⁴ Agha war nənnng agha da təgar shari kə kwatənaha uudani? Aanji ḅagaabag kwatənəhən kə tlər marawa, aanji ḅagaa biya, ba dəgan wah kə dadda hənyahəna. Bak jijiira da fəvarnaafəg ndzəda, adaba Yaazhigəl wa da məlgarumələg ghacan zuu kə fiira.

⁵ Mənnng nə uudi fəgaarafəg kə faci pall təghər kə kyalma faciyyaha, Vak kwana badəm həngah ba kalkala. Ma ba wara aa ndzandzəg ba tə dəgiti aa nəghəgaaka nə iin ma ərvīdmahudāana.

⁶ Badəm daddakwa fəgaara faci palla, ḅag mbakyarvad faara kə Yaazhigəla. Badəm daddakwa za aanji hulfa kwar kə dəgzəga, zəg mbakyarvad fəvaara Yaazhigəla, adaba tagartag nə iin kə uus kə Daadamazhigəl kwakyarvad dəgzəgina. Badəm daddakwa maay za kyalma dəgzəgah biya, iin ndakwani duugant mbakyarvad fəvaara Yaazhigəla, adaba iin ndakwani tagar uus kə Daadamazhigəla.

⁷ Maay wa ndzəga də shifəg kwakyarvad ghəraan biya, dlaḅa maay wa əmtsəg kwakyarvad məlgaru kə ghəraan biya.

⁸ Akwama kiyam ndzəgan də shifəga, kiyam ndzəgan mbakyarvad Yaazhigəla, dlaḅa akwama kiyam əmtsəga, kiyam əmtsəg mbakyarvad Yaazhigəla. Adabad kwaha, aanji kiyam də shifəga bi kiyam ətsamtsana, kiyam ba dəga Yaazhigəla.

⁹ Adaba əmtsaaəmtsəg Kəristi dlaḅa ciyitciig də shifəg mbakyarvad nal kə Yaazhigəl kə lii əmtsamtsan ard lii də shifəga.

¹⁰ Kəghəm, aujilbəg kəkəgh agha təgar shari kə zəraabaghi? Dlaḅa aujilbəg kəkəgh agha nena zəraabaghi? Badəmma miyama kiyam da ghacig tə vuukwa Daadamazhigəl kwa iin wa da təkiam shariya.

¹¹ Adaba vindavindan ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya,

Am Yaazhigəla,

“Bak jijiira,

kai tsaw Yaazhigəl də shifəga,

ma kwar kə uuda bamma kəlaakələg kə ghunj təvuukwara,

ma kwar kə aryah da tagaan taaki ən Daadamazhigəla.”

¹² Aiciya, ma kwar kə palla miyam da tagaan kə dəgiti ḅagaa nə iin təvuukwa Daadamazhigəla.

Faraa bi kə mbədəg zəraabagh biya

¹³ Mbakyarvad kwaha, təyamar bi kə shari kə zəraabah biya. Dlakulvakwaha, ma ba war aa fədəm bi ma ərvīdmahudāan nal kə duula mbəda zəraabaan damma haip biya.

¹⁴ Ən sərgasərəg naiya, dlaḅa fandghərətəfəg ma Yaazhigəl Yesu taakiya, maay dəgzəgi kwadlamb kataghəraan biya. Akwama kəsghantkəsəg nə uudan ma ghəraan taakiya mənnng dəgzəg kwadlamba, aiciya, kwah kə dəgzəg kwadlamb ba vakaana.

¹⁵ Akwama dɛgiti agha zɛg nɛnng wa da sɛgardaa dlad kɛ zɛraabagha, ndzɛgana waiyav bi wagha ɓag nɛnng dɛ iin biya. Aa nal bi nɛ dɛgiti agha zɛg nɛnng kɛ ɗuula badza zɛraabagha kwa ɛmɛtsaa Kɛristi mbakyarvad iin biya.

¹⁶ Adabad kwaha, dɛgiti maraw vakagh aa nal bi kɛ dɛga kɛlaadɛr vak kyalmah biya.

¹⁷ Adaba tlɛskɛsɛra Daadamazhigɛl ɛlbɛg tɛghɛr kɛ zɛgaana ard hɛbɛgaan biya, amma ɛlbɛg tɛghɛr kɛ jiira, gabɛrɛrra, ard dlaig ma Shɛdkwa Daadamazhigɛla.

¹⁸ Badɛm daddakwa ɓagar kwatɛnah kɛ Kɛristi tɛvdad kwan kɛ ɗuula, iin wa cinng Daadamazhigɛl kɛ ɛmtakɛraana, dlaɓa da haiganthaig nɛ uudah kɛ iina.

¹⁹ Mbakyarvad kwaha, ɓagiyamɓag kɛlaa ndzɛda miyam kiyava ɓa dɛgiti kwa da saa dɛ gabɛrɛrra ard fɛgaraa ndzɛd kɛ zaraabaha.

²⁰ Badzanda bi kɛ tlɛra Daadamazhigɛl mbakyarvad dɛgzɛg biya. Bak jiiira aanji hulfa kwar kɛ dɛgzɛg ba cacuwa, dɛgiti ghwaɗa, iin za dɛgiti da fɛgaraa mbɛdɛg kɛ uuda.

²¹ ɓagaɓag kɛ maraw zɛbi kɛ tluw biya, bi hɛɓa yuwa inabi biya, bi ɓa aanji hulfa kwar kɛ dɛgiti da fɛgara mbɛdɛg kɛ zɛraabagha biya.

²² Badɛm dɛgiti aa haigant ghɛragh tɛghɛr kɛ kwanahaana, aa ndzandzɛg bamma taatakagh dɛ Daadamazhigɛla. Dɛ bark nɛ uudi ghazɛghana bi kɛ ghɛraan tɛghɛr kɛ dɛgiti vazɛg nɛ iin ba kalkala vakaana.

²³ Daddakwa ɓa ndawndaw tɛghɛr kɛ dɛgiti zɛg nɛ iina, sɛgarda shariya Daadamazhigɛl kɛ ghɛraan akwama zuuzɛga, kwakyarvad aa zɛg dɛ fadɛghɛr biya. Adaba badɛm dɛgiti sɛga tɛvdad fadɛghɛr biya, haip nɛ iina.

15

ɓag kɛ dɛgiti da mɛlgaru kɛ zɛraabagha,

¹ Kɛmiyamɛn kiyam dɛ ndzɛd ma fadɛghɛrna, ɓagaɓag kɛ marawɛr kiyam mɛltɛru kɛ lii tɛhwalɛr bi ma fadɛghɛr biya. ɓagiyam bi kɛ dɛga naa ghɛr biya.

² Aanji kwar ma kɛmiyam aa ɓag kɛ dɛgiti da fɛgaraa cinnga ɛmtakɛr kɛ zɛraabaan mbakyarvad mɛlaruwa, dlaɓa farna kɛ fadɛghɛraana.

³ Adaba aanji Kɛristi ndakwani ɓagaa bi kɛ dɛga naa ghɛr biya. Bandkwa vindava ma Kakkada Daadamazhigɛl taakiya, “Daavɛn ɗahakav kyalmahɛn sɛghaasɛg da tɛ kaiya.”

⁴ Adaba badɛm dɛgiti vindava wur ma Kakkada Daadamazhigɛla, vindava kwakyarvad tsagkiyam nɛ uud kɛ dɛgita, kiyava ndzɛgan kɛskɛmiyam dɛ fantaar tɛvdad bɛshgaan ard fa ndzɛd kwa tagakiyam Kakkada Daadamazhigɛla.

⁵ ɛn ghala Daadamazhigɛl kwa vɛlgar bɛshigaan ard fɛgaraa ndzɛd kɛ uudaha, maa vɛlkur ɛrvidmahuda ndzɛgan ba lassan aanji dɛ war bandkwa ɓaga Kɛristi Yesu.

⁶ Tɛvdad kwah wam da ndzɛgan nɛ uuram dɛ ghai palla, ard dzamaghɛr palla, am gala Daadamazhigɛla ard Daada Yaazhigɛlamiyam Yesu Kɛristi.

⁷ Dlɛghamdlɛghɛg kɛ zaraabah dɛ dɛvva bu bandkwa dlɛghakura Kɛristi ba dɛ dɛvva bu kiyava saa dɛ galɛg kɛ Daadamazhigɛla.

⁸ ɛn tagkurtag taakiya, kwa nal Kɛristi kɛ kwatɛnah kɛ Yahudahna, nal kwakyarvad marda kɛ jiira ɛlbɛga Daadamazhigɛla, dlaɓa fɛvdɛghɛrɛt tɛ langyi kwa tɛghara nɛ iin kɛ daadiija daadiijahaatɛra,

⁹ adaba kiyava fɛgaarafɛg kɛ lii ar Yahudahɛn bi kɛ Daadamazhigɛl mbakyarvad zhuwadalɛraana. Bandkwa vindavindan taakiya, “Mbakyarvad kwana, Yaazhigɛla, ɛn da galakgalɛg ma lii ar Yahudah biya, ɛn da bɛlgaan kɛ ɛnngsa galla ɗaagagha.”

¹⁰ Gwiya tagaatag Kakkada Daadamazhigɛl taakiya, “Kuramɛn Yahudahɛn biya, dlaiyamdlaig ɛmtad dɛ uudaha Daadamazhigɛla,”

¹¹ Gwiya tagavatag taakiya, “Galamgalɛg kɛ Yaazhigɛla, badɛmmaru Yahudahɛn biya, galamgalɛg kɛ iina, uudaha duuni badɛmma.”

¹² Tagaatag nɛ Ishaya taakiya, “Mɛnng nɛ uud da sagal ma kuɗiga Yesse, da sagaw da kwara lii Yahudahɛn biya, ar da ndzɛga ba dɛ fantaar tɛ iin lii Yahudahɛn biya.”

¹³ Ən ghala Daadamazhigəl kwa saa də fantaar maa righəkürət də panahnahər ard gabər badəmma, ma sarta kwam fadəghər nə uuram tə iina, kiyava fəkurnaa nə uud kə fantaar ba vaivai tədvdad ndzəda Shədəkwa Daadamazhigəla.

Tləra Bulus kə lii Yahudah biya

¹⁴ Zaraabahara, ba kai də ghərar haiyananthaig taakiya, kuram də ghəraru ndakwani am uudaha jiijiira, dlaḅa am sərgasərg kə dəgit ba vaivaiya, tlamaltləg kə tsagaru dəgit kə ghəraruwa.

¹⁵ Bakəvakwaha, ma vindəgar sanalsəg nai da tə ḅalaḅal ba vaivai ən taa əlbəg təghər kə kyalma dəgitaḅ kiyava dzamkurnəsdzaməg kəskai kə əlbəgahaana. Baganabag nai kwan tədvdad hərərrən kwa vəlghwa Daadamazhigəla,

¹⁶ kwa nakwadal kai kə ḅa tləra Kəristi Yesu kə lii Yahudah biya. Ən ḅa tləra zhiilakəsüuf tədvdad taa əlbəg marawa Daadamazhigəl kə lii Yahudah biya, maraa vəlda kə ghəraatər kiyava dləghəgaan kə Daadamazhigəla, lii pəshavtəraaka tədvdad Shədəkwa Daadamazhigəla.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha, ən tsəgatsəg kə kusəgh tə Kəristi Yesu təghər kə tləri ən ḅagar nai kə Daadamazhigəla.

¹⁸ Ən dzəgwant bi nai kə taa əlbəg təghər kə dəgiti tlərən biya, bamma dəgiti ḅagaa Kəristi tədvdad kaiya. Kwanən kə dəgit iin duuli savtərdaa lii Yahudah bi da fəgaara kə Daadamazhigəl tədvdad əlbəgara ard tlərara,

¹⁹ tədvdad ndzəda dəga sərgah ard tlərara dəga jappəra, badəm ba tədvdad ndzəda Shədəkwa Daadamazhigəl nə iina. Ciigət ma Wurshalima tsanarvaaratsəg ba kyud damma Ilirikum tagandatag kə əlbəg marawa Kəristi, ḅaganabag kə tlərahar badəmma.

²⁰ Kəlaa hənnga, ən naa ba taa əlbəg maraw təghər kə Kəristi nai badəm vakavaki sərvə bi Kəristi biya, adaba aa da nal bi taakiya ən ndərəg tə ndatsa uudan shah biya.

²¹ Dlakulva kwaha, bandkwa vindava taakiya, “Lii tapavna bi tagəvtər nə əlbəgaan biya, ar da nəghəganəghəga, lii taparna bi kə cinnga əlbəg təghər kə iin biya, ar da nəghəgaakanəghəga.”

²² Tsakwava mbakyarvad kwan nə uud kə saha sagaw sa vakaruwa.

Badlavabədləg Bulus kə da nəgha Ruma

²³ Ndakwan ciya madlabi tsaw vakavaki ən da ḅag nai kə tlər ma lardahaan biya. Dlaḅa viyamaviig ən kəma dagaw da vakaru mbakyarvad ən nəghəkuraana,

²⁴ ḅadlanvaḅədləg da nəghəkuraanəghəg ndakwana. Ma sarta kwan da dagal nai damma haaya Sifen, ən da kyəha da tagkur uusa. Ma tə naagara, akwama cinngarucinng kə əmtakəra ndzəgan vakaru kə dəga sart hədikəna, lakwti ən da zaa vuukw dagalar da vaakwah əmtad də məlɡwadməlɡaruwa.

²⁵ Ndakwan ciya, ən dagat damma Wurshalima kiyava lannga dəgiti dzahavant kə yaa dadda gatəg vakwaha.

²⁶ Yaa dadda gatəg kwa ma Makiduniya ard lii ma Akaaya cinngarucinng kə əmtakəra dzaha dəgitaḅ kiyava talagah lii gatəg ma Wurshalima.

²⁷ Cinngarucinng kə əmtakəra dzaha kwanahaan kə dəgitaḅ, aanji maa ba dlaiyatər məltəruruməlga. Tlarkənətləg tsaw lii Yahudahən bi kə nuuba barka shədəkw vak Yahudaha, nalnəg band gəməw dlaḅ kə iitər ar məltəru kə Yahudah də barka duuni kwa da tsəg nə iitər kə puut də vakaiya.

²⁸ Akwama ghyənganaghyəng ḅa kwan kə tləra, ən fədəghərət dlaḅ taakiya, vəlantərvələg kə dəgitaḅaan dzahavant mbakyarvad iitəra, kaa da viya duula dagal kəskai damma Sifen, dlaḅa ən da tagkur kə uus tə ghərdəga dagala.

²⁹ Ən sərgasərg taakiya akwaman da sagaw sa vakaruwa, ən da sagaw də barka Kəristi righarighana.

³⁰ Zaraabaha, ən ghala kuram mbakyarvad Yaazhigəlamiyam Yesu Kəristi ard waiyavən kwa ɓag nə iin tədvdad Shədkwa Daadamazhigəlna, ən ghala kurama, am məlwad də dzəgwazhigəl ma ɓagakəvar də tləra.

³¹ Dzugwamdzugw kə zhidgəl maa tsuufəkut vak Yahudah lii larwa kə dləgha əlbəga miyama, dlaɓa maraa cawan lii gata Yaazhigəl ma Wurshalim kə dəgitahaan dzahavant vakara.

³² Akwama haighanthaig Daadamazhigəla, ən dagaw da vakaru ba də panaha ərvidmahuda, ən diida kə kudəg əmtad də kurama.

³³ Gabərta Daadamazhigəla aa dzandzəg təghər kəskuram badəmma. Aandz bandkwaha.

16

Taa uusa

¹ Ən markur dughwa baabamiyam Fibi, fandəghərətəfəg taakiya dughwa jiijiira, dlaɓa ɓa kwatənəhər ma cauc ma Kankiriya.

² Dləghamdłəghəg kə dughwa baabamiyam ma daaga Yaazhigəl ba kalkal bandkwa dləghav yaa dadda gatəga, vələmarvələg dlaɓ aanji hulfa kwar kə dəgiti naag nə iin vakaruwa, adaba iin də ghəraan məlgharumələg kə uudah ba dyaaka, baz kai də ghərara.

³ Tagamtərtag kə uus kə Biriskila ard Akila, tsaghwaha tlərər ma Kəristi Yesu.

⁴ Vələruvələg kə ghəraatər kə əmtsəg mbakyarvad kaiya. Kai pall bi wa dlaig biya, baz cauca lii Yahudahən bi badəmma.

⁵ Tagamtərtag kə uus kə yaa dadda gatəg kwa dzahav ma vəgyaatəra. Tagamartag kə uus kə Afanitus, tsaghwar ba vaivaiya, kwa nal kə dadda gata Kəristi ba zunngw ma haaya Asiya badəmma.

⁶ Tagamartag kə uus kə Maryam kwa tlakəntləg ɓa tlər ba vaivai mbakyarvad kurama.

⁷ Tagamtərtag kə uus kə Andaronikus ard Yuniya, zaraabahar Yahudah band kaiya, lii diyavtərdəm damma guda bərfing əmtad də kaiya. Sərvətərsərag nə iitər ba vaivai ma zarha ɓəlga Yesu, dlaɓa dləghara nə iitər kə Kəristi təghər kəskaiya.

⁸ Tagamartag kə uus kə Amfiliyatus, tsaghwar ba vaivai ma Yaazhigəla.

⁹ Tagamartag kə uus kə Urbanus tsaghwa tləra miyam ma Kəristi, ard tsaghwar Sitakis.

¹⁰ Tagamartag kə uus kə Afalis kwa marada ghəraan taakiya dadda gata Kəristi nə iin ba vaivaiya. Tagamartag kə uus kə yahha Aristobulus.

¹¹ Tagamartag kə uus kə Hirudiyān kwa iin ndakwani zhiil Yahuda. Tagamtərtag kə uus kə yaa dadda gata Yaazhigəl ma vəgya Narkisus.

¹² Tagamtərtag kə uus kə Tirayifina ard Tirayifusa, kwan kə ənghwasah ar ɓagar tlər ba vaivai kə Yaazhigəla. Tagamartag kə uus kə Farsis, kwanən kə uus uuda yaa uuda, tlakəntləg ɓa tlər ba vaivai mbakyarvad Yaazhigəla.

¹³ Tagamartag kə uus kə Rufus pall ma lii kəsgaaka Yaazhigəla. Am tagar dlaɓ kə uus kə babbaan kwa kəsakut band zəra hudaana.

¹⁴ Tagamtərtag kə uus kə Asinkiritus, ard Filigona, ard Hermes, ard Fatureobas, ard Harmas ard zaraabah badəm kwa əmtad də iitəra.

¹⁵ Tagamtərtag kə uus kə Filologus, ard Yuliya ard Niriyus ard dughwa babaana, ard Olimfas ard yaa dadda gatəgi əmtad də iitəra.

¹⁶ Tagamtərtag kə uus kə zaraabaharu də burhwakəva waiyava. Ar tagkur uus yaa dadda gata Kəristi badəmma.

¹⁷ Ən ghala kuram zaraabahara, famfəg kə hyimi də lii saa də tagwazha tagwazh ma taatakaruwa, ard lii tərda kuram tə duula, ar ɓa tləghum də dəgiti tsagamu nə uurama. Dam bi da təvəgh kə iitər biya.

¹⁸ Adaba hulfa kwan kə uudah ar ɓagar kə Kəristi Yaazhigəlamiyam bi nə iitər kə kwatənahər biya. Ar sərə ba huɗaatəra. Ar valla uudah i cinngtərcinnga tədvaɗ məɗməɗa ghaiyahaatər ard fiidaha. Lii cinngtərcinngən ar də ghərtla zarhəra.

¹⁹ Aanji ba war cinnghacinng kə ɗuuli am fəgaara nə uoram kə uuda, fəghwaafəg wan kə dlaig mbakyarvad kurama. Ən naagaan mamaa nal kə yaa dadda dabari təghər kə dəgit marawa, dlaɓa am ndzan kwal haip təghər kə dəgaha kəlaadər baɗəmma.

²⁰ Daadamazhigəl kwa vələ gabərər da hapəgaan kə shatanaha, da wəlkur dlaɓ kə ndzəd təghər kə iina, ba kwal badza sarta. Hərərɾa Yaazhigəlamiyam Yesu aa ndzandzəg əmtaɗ də kurama.

²¹ Tagkur uus Timoti, tsaghwa ɓa tlərara, bandkwah dlaɓ Lushiyus, ard Yason, ard Sosifata, kwa ghəravaatər ndakwani ar Yahudaha.

²² Kai, Tartiyus, kwa vinda kwan kə wakita, ən tagkur uus ma ɗaaga Yaazhigəla.

²³ Gayus, kwa dləghakwi ma wəgyaana, dlaɓa dləghəgaan kə yaa dadda gatəg baɗəm ma wəgyaana, iin ndakwani tagkur uusa. Erastus, kwa həkya kwaɓa kəsa, ard zəraabamiyam Kwartus ar tagkur uusa.

²⁴ Aa ndzandzəg hərərɾa Yaazhigəl Kəristi təghər kəskuram baɗəmma. Aandz bandkwaha.

Ghaala dzugwazhigəla

²⁵ Ndangər baɗəm kə Daadamazhigəl kwa fəkurnaa ndzəd ma fadəghər tədvaɗ əlbəg marawən kwan tag nai kə əlbəg təghər kə Yesu Kəristi. Kwan kə əlbəg marawa, dəgiti ndza shiɓavnan sagalaan bamma dati.

²⁶ Ndakwan savdasəg da tə ɓalaɓal ma vindəga tlayanngaha, tədvaɗ əlbəgi wələda Daadamazhigəl əmkyadaka, dlaɓa maravtərdamarəg kə jibah baɗəmma, mbakyarvad ar fədəghərət tə iina, dlaɓa ar faaraana.

²⁷ Ndanngər kə Daadamazhigəla, kwa pall ba nə iin dadda dabariya, tədvaɗ Yesu Kəristi tanngw damma zərəzəra! Aandz bandkwaha.

1CO

Taa uusa

¹ Bulus kwa dāhavant kiyava nēg kē zēr bēlga Yesu Kēristi dē naaga Daadamazhigēl, ard zēraabamiyam Sastanis.

² Da vak cauc ma Korinti, lii pēshavētēran kē gata Kēristi Yesu, dlaḅa dāhavētēret kiyava nēg uudahaan cacuwanacacuwana, əmtad dē lii dzugwazhigēl badēm aanji takwar ma dāaga Yesu Kēristi Yaazhigēlamiyama, Yaazhigēlaatēra ard dēgamiyam badēmma.

³ Hērērra ard gabēr vak Daadamazhigēl Daadamiyam ard Yaazhigēl Yesu Kēristi da vakaruwa.

Taghartag Bulus kē uus kē Daadamazhigēla

⁴ Ən tagar uus kē Daadamazhigēl ba kēlaa hēnng kwakyarvad kurama, adāba hērērrēn vėlakur nē iin tēdvad Kēristi Yesu.

⁵ Adāba aanji takwar kē ghyaba vėlakurvėlēg nē uud kē hyahēr ma iina, tēdvad taa ghaiya ard sērgasērgēr badēmma.

⁶ Bandkwa favədēghērēt shidamnd tēghēr kē Kēristi ma taatakaruwa.

⁷ Mbakyarvad kwaha, hētsakurvaa bi tlēkēna aanji hulfa kwar kē gyaan kwa tlēvəkēna tēdvad Shēdkwa, ma sartēn am fa gyi nē uuram am paka saaya Yaazhigēlamiyam Yesu Kēristi.

⁸ Da fēkurnaafēg Yaazhigēlamiyam kē ndzəd ba tanngw da tē ghaalaana, adāba am da nal kē lii maay dē haip ma sartēn da saay Yaazhigēlamiyam Yesu Kēristi biya.

⁹ Daadamazhigēl dadda righa langyi nē iina, iin wa dahakurēt kiyava ndzēgana hwədēdir əmtad dē Zēraan Yesu Kēristi Yaazhigēlamiyama.

Tagwazhatagwazh ma lii gatēga

¹⁰ Ən ghala kurama, zaraabahara, mbakyarvad dāaga Yaazhigēl Yesu Kēristi, taakiya, aa ndzandzēg ghaiyaru ba vak palla, aandez maay tagwazhatagwazh ma taatakaru biya, bamma am dzant kē ghēraru vak palla, ndzamandzēg ba tē dēgit palla, dzamaghēraru ndakwani aandez ba vak palla.

¹¹ Zaraabahara, tagarwatag lii ma hēnnyaha Kuluwi taakiya, mēnng mbadā ghai ma taatakaruwa.

¹² Dēgiti ən tlatlēg naiya, iin taakiya, ma kwararuwa taa dēgaan shaha, kwan taakiya, “Ən dēga Bulus naiya,” kwan taakiya, “Ən dēga Afulus naiya,” kwan taakiya “Ən dēga Kefasa,” kwan dlaḅ taakiya, “Ən dēga Kēristi naiya.”

¹³ Mbats tagwavəmtagw Kēristi shahshaha? Əmtsaaəmtsēg Bulus tē tlaḅa hērtēg kwakyarvad kurama? Nii ḅagakura dē dāaga Bulus ha nē uud kē tsuufēgi?

¹⁴ Ən tagar uus kē Daadamazhigēl ḅaganara bi aanji war ma kuram kē tsuufēg biya, ba Kiribus ard Gayusa.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha, maay wa tagdatag taakiya ḅagakura dē dāagar nē uud kē tsuufēg biya.

¹⁶ Dzamannadzamēg dlaḅa, ḅagantēraḅag kē tsuufēg kē yaha Istafanusa, ma juujig ba kē yaha Istafanusa maay nē uudahi tlērēn ḅagantēra nai biya.

¹⁷ Bəlakut bi Yesu mbakyarvad tsuufēg biya, ḅəlakut mbakyarvad taa əlbēg marawa, ba kwal ḅa tlēr dē dabariya ard mēdmēda ghaiya. Adāba aa da hētsal bi nēghēga ndzēda əmtsēga Yesu tē tlaḅa hērtēg biya.

Kēristi ndzēda Daadamazhigēl ard dabariyana

¹⁸ Əlbēga tlaḅa hērtēga, əlbēga dlagēr nē iin vak lii gata dūula ruuga, amma vaka miyamēn katakiyamətkatēg nē uudna, əlbēga tlaḅa hērtēg ndzēda Daadamazhigēla.

¹⁹ Adaba vindavavindæg ma Kakkada Daadamazhigël taakiya, “Ën da badzëgaan kë dabariya lii dë dabariya. Ën da nëdal kë dÿamdÿama lii dÿamdÿam kë dlagëra”

²⁰ Aitsaa, ar mër yaa dadda dabariyi? Ar mër lii tsaga adzahadzaha Muusi? Ar mër lii taakiya ar sërghasërëg kë dëgitah badëmmi? Mbats marada bi Daadamazhigël taakiya, dabariya lii dë dabariya kwan kë duuni ba dlagër në iin biya?

²¹ Adaba tëdvad dabariya Daadamazhigëla, uudaha duuni ar sërgha bi kë Daadamazhigël tëdvad dabariyatër biya. Cingucinng Daadamazhigël kë ëmtakër tëdvad dlagëra ëlbëg maraw tagavdan kiyava kata lii fardëghërtfëga.

²² Yahudah ar naa maa marvëtërda dëga sërgha, Helenaha dlaëa ar gata dëga dabariya.

²³ Amma këmnd këm taa ëlbëg marawa Këristi kwa ëmstaa të tlaëa hërtëga, kwa nal kë duula mbëdëg kë Yahudaha, dlaëa dëga dlagër vak lii ar Yahudah biya.

²⁴ Kiyava lii dëhatërët Daadamazhigëla, Yahudaha ard lii Yahudah biya, Këristi ndzëda Daadamazhigël ard dabariya Daadamazhigëla.

²⁵ Adaba dlagëra Daadamazhigël juujig dë dÿamdÿam kë dabariya uuda dëgshiga, dlaëa hëtsëgalhëtsëga Daadamazhigël juujig dë ndzëd kë ndzëda uuda.

²⁶ Zaraabaha, dzamamnadzamëg kë ndzëganaru ma sartën dëhakurt Daadamazhigëla, ndza ba hëdikën ma kuram wa dë dabari ma zharëg në uudaha, ndza ba hëdikën lii dzëgadzëga në ahyapaatër ma kurama, dlaëa ndza ba hëdikën lii zarha uud maamaala.

²⁷ Amma kësëghaakakësëg Daadamazhigël kë dëgitahi dlagër vak duuniya, kiyava tsëtër zhëru kë lii dë dabariya, kësëghaakakësëg Daadamazhigël kë dëgitahi maay dë ndzëd ma duuniya, kiyava tsëtër zhëru kë lii dë ndzëd ma duuniya.

²⁸ Kësëghantkësëg Daadamazhigël kë dëgitahi maay dë zhëru ma duuni biya, ard dë dëgitahi nenenanena, ard dëgitahi maay paidaan biya. Kësëghaaka mbakyarvad këlëda Daadamazhigël kë dzaara dëgitahaan kwa zharëg duuni bandgi mënnng tlërana.

²⁹ Bagaabëg Daadamazhigël kwanahaan badëm haik kë tsa kusëgh kë uuda dëgshig tëvuukwa Daadamazhigëla.

³⁰ Daadamazhigël wa faafëg kwa namal në uuram kë dëga Këristi Yesu, Daadamazhigël dlaë wa haighanthaig kë Këristi nal kë dabariyamiyama. Tlëyamkëna tëdvad iin nëmiyam kë ndzëgana kalkal tëvuukwa Daadamazhigël kë pëshiga ard varga.

³¹ Mbakyarvad kwaha, band kwa vindavidan ma Kakkada Daadamazhigël taakiya, “Badëm dadda tsa kusëgha aa tsëg të Yaazhigëla.”

2

Ëlbëg tëghër kë Këristi kwa hërtavëta

¹ Zaraabaha, sarta kwa sanëv nai da tagkur dëgit shiëashiëan kwa taghwa Daadamazhigëla, tagankur bi nai kë ëlbëgën tëdvad mëdmëda ghai biya, bi markur dabari biya.

² Adaba ma sartën ndzana nai ëmtad dë kuramna, ngudanantngudëg ma ërvidmahudar taakiya, ën vinaviig kë dëgitah badëmma maay ba Yesu Këristi ard dë ëmstëgaan të tlaëa hërtëg biya.

³ Sagawar ba zunngw da vakaru ndzan maay dzangdzang biya, tëg në vëghar mbakyavad dladlawa.

⁴ Ëlbëgara ard ëlbëg maraw dëga dabariya ard dëga patta kuram biya, bamma tëdvad mara ndzëda Shidkwa Daadamazhigëla,

⁵ Adaba haik tsaghër fadëghëraru të dabariya uudaha, bamma të ndzëda Daadamazhigëla.

Dabariya Daadamazhigël maravda tëdvad Shëdkwa

⁶ Bakəvakwaha kəm taa əlbəga dabari kə lii ghubararaghubarəg ma fadghəraatəra, amma dabariya hulfa kwan kə zaman biya, bi dəga hulfa lii kwara kwan kə zaman kwa da dagal zamana kwargatər biya.

⁷ Kəm taa əlbəga dabariya Daadamazhigəl shəbāshəbāna, dabari kwa ndza shəbāshəbān ba wura, iin dabariya Daadamazhigəl kwa kurghəna nə iin ba wura kiyava ndangəramiyama lakwti kə fazha duniya .

⁸ Ma lii kwara zaman ndakwana maay wa nəghəghaakanəghəg kə dabariyan biya, akwama nəgharaaka nə iitəra, maa hərtarət bi kə Yaazhigəl ndanng biya.

⁹ Band kwa vindavindan taakiya, “Badəm dəgiti kuratərna Daadamazhigəl kə lii waigaana, maay wa nəghanəghəg biya, maay daadakwa tapghanitapəg kə cinngacinng biya, dlabā maay daadakwa tapghanitapəg kə dzamaghər təghər biya.”

¹⁰ Marakiyamndamarəg Daadamazhigəl kə kwanahaan kə dəgitaḥ tədvaḍ Shədkwa, adaba shədkw wa ha shiga dəgitaḥ badəmma, baz dəgaha Daadamazhigəl kwa dəmdəm kə nəghəgaakanəghəga.

¹¹ War wa sərgasərg kə dəgiti ma ərvidmahudā uudan ma maay ba shidkwan kə uuda nə iin biyi? Bandkwah dlabā, maay wa nəghəgaakanəghəg kə dzamaghəra Daadamazhigəl biya, bamma Shədkwa Daadamazhigəla.

¹² Shədkwa duuni bi wa dləghamndanəmnd biya, Shədkwa Daadamazhigəl wa dləghamnda nəmnda, kiyava nəghəgaakanəghəg kəskəmnd kə dəgitaḥi vəlākəmnd Daadamazhigəla ba pasakka.

¹³ Kəm tagkur kwanaahaan kə dəgitaḥa, də əlbəgahi tsagav də dabariya uud biya, bamma kəm tsag də dəga Shədkwa, tədvaḍ martər jiira dəgaha Shədkw kə lii də Shədkwa.

¹⁴ Daddakwa Shidəkwā Daadamazhigəl bi wa 6a tlər dəvakai biya, maay dləgha dəgaha Shidəkwā Daadamazhigəl biya, adaba dlagər wahiin vakaana. Dlabā da nəghəgaaka biya, adaba nəghəvaakanəghəg tədvaḍ Shidəkwā Daadamazhigəla.

¹⁵ Daddakwa 6a tlər Shidəkwā Daadamazhigəl dəvakaiya, təgatəg kə shari təghər kə dəgitaḥ badəmma, daddakwa maay də Shidəkw biya, təga bi kə shari təghər kə daddakwa də Shidəkw biya.

¹⁶ “War wa sərgasərəg kə dzamaghəra Yaazhigəl dlabā da kwararnəsi?” Amma kəmiyam kiyam də dzamaghəra Kəristi.

3

Tsaghwaha 6a tləra Daadamazhigəla

¹ Zaaabaha, ən tagkurda bi nai kə əlbəg ndə lii ndzəga tədvaḍ Shidəkwā Daadamazhigəl biya, bamma ən tagkur band uudaha duuniya, vuunjah ma gata Kəristi.

² Gəlankurətəgələg nai də ghwaya watla, də kaf dəkdək biya, adaba tlamal bi kə za kaf dəkdək biya, bakəvakwah tlamal biya.

³ Adaba gwastaan am ba ndzəgaan 6a dəgiti naag nə vəghəgha, akwama am ba ndzəgaan shilgakəva, am 6a uushav də zaraabahuwa, am ba ndzəgaan 6a tləra vəghəgha, adaba am 6a tlərahi naag nə vəghəgha.

⁴ Mbakyarvad kwaha, akwama tagaatag nə uudan taaki, “Ən dəga Bulus naiya,” kwatlərn dlab taaki, “Ən dəga Afullusa,” mbats tləra vəghəgh bi wam marəg nə uuram biya?

⁵ War nə Afullusi? War Bulusi? Ar ba kwatənah kaltiya, kwa famdəghərət nə uuram tədvaḍ iitəra, ma kwaraatər ba də hulfa tləri vəlghar Yaazhigəl biya?

⁶ Kai wa riyaniiga, Afullus wa pedghar yuwa, Daadamazhigəl wa fəgaarafəg kə ghubarəg kə dəgiti riyavana.

⁷ Mbakyarvad kwaha, daddakwa riyariiga, ard daddakwa pedghar yuwa maay dəgiti tuuk vakai nə iitər biya, bamma Daadamazhigəl pall kwa fəghara ghubarəg kə dəgitaḥi riyariiga.

⁸ Dadda riiga, ard daddakwa pedghar yu ba tlëraatër palla, adaba aanji kwaraatër da tlëkënatlëg kë dëgshigaan kalkala tlëraana.

⁹ Adaba këmiyama, kiyam tsaghwa ßa tlëra Daadamazhigëla, kuram në guha Daadamazhigëla, dlaßa am ndërëga Daadamazhigëla.

¹⁰ Tëdvad herërri Daadamazhigël kwa vëlgħwa në iina, fanafëg nai kë ndatsa ndërëg band daddakwa dyaagh kë ndërëga, kwatlërn dlaß ndërëg tëghëraana. Barari kë dadda ndërëg fa hyimi të hulfa ndërëgi kwa da fëgaraa në iin tëghëra.

¹¹ Adaba maay daddakwa da fa kwatlërn kë ndats shah dë kwa fëvanën biya, kwa iin Yesu Këristi.

¹² Akwama fëgharaafëg në uudan kë ndërëg da tëghër kë ndatsën favarzha dë adawanëna, aanji dë agwalela, bi dë akurahi kwa ndannga, bi dë dakara, bi dë kazhakwa, aanji dë ghuuva,

¹³ da nëghëvanëghëg tlëra aanji kwar kë dadda ndërëga, da marazha sagal daghuvali da gwiya saay Këristi, adaba da tapav dë kaar aanji tlëra wara, dlaßa da tapav dë kaar në dzëgana tlëra uudana.

¹⁴ Akwama zët bi kaar kë ndërgën favaraa da tëghër kë ndatsën biya, daddakwa ßagaa kwan kë ndërëg da tlëkënatlëg kë dëgshigaana.

¹⁵ Akwama zët zëg kaaraa, ßagaaßag kë asar dadda ndërëgna, aanji ba da tlëkënatlëg në iin katëga, da band daddakwa ngëdlëga sagal ma taataka kaara.

¹⁶ Mbats am sërğa bi taaki am vëgya Daadamazhigël në uuram biya, dlaßa Shidëkwa Daadamazhigël wa ndzëga ma kuram biya?

¹⁷ Badëm daddakwa badzadabadzëg kë vëgya Daadamazhigëla, da badzëgaan dlaß Daadamazhigël kë iin adaba vëgya Daadamazhigël cacuwanacacuwan në iina, adaba kuram dë ghëraru ndakwani am vëgya Daadamazhigëla.

¹⁸ Aa valda bi në uudan kë ghëraan biya, akwama tlatlëgaan në uudan ma ghëraan taakiya, dadda dabari në iin tëdvad kwa kësghant duuni kë dabariya, aa nëdalnëg kë ghëraan band dlaga mbakyarvad nal kë dadda dabariya.

¹⁹ Adaba dabariya kwan kë duuni dlagër vak Daadamazhigëla, mbakyarvad vindavindan taakiya, “Vaigaan kë lii dë dabariya ma dyaamdyaamatëra.”

²⁰ Vindavindan dlaß ma Kakkadä Daadamazhigël taakiya, “Sërgasërëg Yaazhigël taaki dzamaghëra lii dë dabariya maay tlëraan biya.”

²¹ Mbakyarvad kwaha, aa tsëbi në uudan kë kusëgh dë lii kwara uud biya, adaba badëm dëgitah ba dëgaruwa,

²² aanji Bulusa, bi Afullusa, bi Këfasa, bi duuniya, bi shifëga, bi ëmtsëga, aanji dëgitahi ndakwana, aanji kwa da tëvuukwa, badëm ba dëgaruwa.

²³ Adaba am dëga Këristi në uurama, Këristi dlaßa dëga Daadamazhigëla.

4

Zarha ßalga Këristi

¹ Kësamkëmdëtkësëg këm kwatënaha Këristi nëmnda, lii vëlatër Daadamazhigël kë langiya sërğa jiiraan shißashißana.

² Adabad kwaha, baraari kë lii hëkya langyi ar marda kë jiir ma ndzëgana tlëri vëlavëtërvëlga.

³ Maay lambar aanji ba hëdëkën akwama kuram wa tëgwa shari biya, bii tëdvad shariya duuniya, ba pakkata, aanji ba kai ën maay ta shari kë ghërar biya.

⁴ Tsëgwatsëg ghërar taaki maay dëgit ghwad ßagana nai biya, bakëvakwah nakwadal bi wan taaki ën haamak biya, Yaazhigël wa da tëgwa shariya.

⁵ Mbakyarvad kwaha, ghudamar bi kë shari kë uud ma ßaga bi sart biya, pakamantpag bamma sëghawiisëg Yaazhigëla. Iin wa da marda dëgitahi shißashißan ma

gurtla, da tagdan dlaɓ kɛ dɛgiti tlatlɛg nɛ ɛrvidmahuda uudaha, ma kwah kɛ sart wa da dlɛghɛg aanji ba war kɛ galɛg vak Daadamazhigɛl kalkala dɛgiti ɓagaa nɛ iina.

⁶ Aici zaraabahara, tɛɗvad kwanahaan kɛ ɛlbɛga, nantɛrdalnɛg nai kɛ garav kɛ ghɛrar ard Afullus mbakyarvad kurama, kiyava tsagaan kɛskuram tɛghɛr kɛ ɛlbɛgɛn kwa taakiya, “Dzɛvamara bi kɛ dɛgiti vindavan biya,” haik tɛɗa fɛɗyavɛgh kɛ pallaru taakiya, daddakwa tsaghwadtsag juujig kɛ daddakwa tsagharu kɛ dadda kwaha.

⁷ Tagakak war taakiya jɛghuujig kɛ kyalmi? Au wa agha dɛvakai nɛnng kwa vɛlakak Daadamazhigɛl biyi? Akwama bandkwah ci tsaa, aujilbɛg agha naa ghɛr bandgi vɛlakak gyagyan bi nɛ uud biyi?

⁸ Tlamkɛnatlɛg kɛ dɛgiti am naag nɛ uuram baɗɛmma! Namalnɛg kɛ yaa dadda hyahaa! Namalnɛg band tlɛksah ba kwal kɛmnda! Maa tɛ naagar maa famarzhafɛg kɛ kwarɛga, kiyava kwarɛg kɛskɛmiyam ɛmtaɗ dɛ kurama!

⁹ Adaba man tlɛg naiya, maradamarɛg Daadamazhigɛl ba tɛ ɓalaɓal taakiya kɛmnd zarhaɓɛlga Yesu nɛ dɛga hall ma lii daasa, band lii ghudavtɛrda shariya ɛmtsɛga, adaba namdalnɛg nɛmnd kɛ akwatram kwa da fɛg duuniya, zarhaɓɛlga, ard uudah kɛ gyi tɛ vakai baɗɛmma.

¹⁰ Namndalnɛg kɛ dlag mbakyarvad Kɛristi, amma am dɛ dabari nɛ uuram ma Kɛristi! Kɛm maay nɛmnd dɛ ndzɛɗ biya, am dɛ ndzɛɗ nɛ uurama! Fa zhɛru nɛ uud tɛ kurama, amma vɛlkɛmnd dlaɗ nɛ uud kɛskɛmnda!

¹¹ Bakɛvakwan ndakwani njakɛmndjiig waiya ard andɛla, kɛm faha ba akacakaca, kalkɛmndkalɛg nɛ uuda, dlaɓa kɛm maay dɛ hɛnnyah biya.

¹² Kɛm ɓa tlɛr dɛ dɛvvahamnd ba vaivaiya, akwama dɛhakɛmvaɗahɛg nɛ uuda, kɛm fɛtɛra kɛ bark dlakulvaana, akwama vɛlakɛmndvɛlɛg nɛ uud kɛ dlaɗa, kɛm ɓɛshigaana.

¹³ Akwama tagaratag nɛ uudah kɛ ɛlbɛg ghwad tɛ kɛmnda, kɛm ngutɛra ba dɛ ɛmtakɛra. Namndalnɛg kɛ agaagava duuni tanngw sama sartɛna.

¹⁴ Vindankura mbakyarvad ɛn fɛkurdɛm damma zhɛru bi nai biya, vindankura mbakyarvad ɛn ɓɛlkura kɛ maggi adaba am zarhar kwan waitɛr naiya.

¹⁵ Aanji am ba dɛ lii tsaga dɛgit ma Kɛristi kwa kɛdlɛvtɛrna biya, am maay dɛ daadah ɗyak biya. Ba jijjiir nanalnɛg nai kɛ daad kɛskuram ma Kɛristi Yesu tɛɗvad langkur ɛlbɛg marawa.

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, ɛn ghala kuram tsagamtsag kɛ ndzɛganara.

¹⁷ Adabad kwah ɓɛlanantɓɛlɛg kɛ Timuti zɛrar kwan waig nai da vakaruwa, uuda jijjiir ma Yaazhigɛla, da dzamkurnɛsdzamɛg kɛ ɗuula ndzɛganar ma Kɛristi Yesu, kwa ba kalkal dɛ dɛgiti ɛn tsag nai aanji takwara, dlaɓa aanji ma kwar kɛ cauca.

¹⁸ Kɛsarantkɛsɛg kyalmaru bandgi ɛn da maay dagal da vakaru biya, baz tɛɗa fɛɗyavɛgh kɛ iitɛra.

¹⁹ Akwama haighanthaig Yaazhigɛl ɛn da zɛlma bi kɛ sagaw da vakaru biya, ɛn da sɛran kɛ hulfa ndzɛɗi dɛ vakai lii tɛɗa fɛɗyaveghna, kwakyarvad ɛlbɛgahaatɛr biya.

²⁰ Adaba tlɛkɛsɛra Daadamazhigɛl tɛɗvad ghai biya, bamma tɛɗvad ndzɛɗa.

²¹ Aitsa, au wa maa kɛsɛgaaka nɛ uurami? ɛn sagaw sa vakaru dɛ kiiɓa ndaiga, nii ɛn markurda kɛ waiyav ma kalaliyɛr hi?

5

Shari kɛ lii ɓa gwaragwara

¹ Cinnanacning taakiya mɛnng lii ɓa gwaragwar ma kurama, hulfa kwa maay ɓagav aanji ma lii sɛrga bi kɛ Daadamazhigɛl biya, mɛnng daddakwa nadal uusa daddaan band uusaana.

² Baz tɛɗa fɛɗyavɛgh kɛskurama! Mbats, kalkalan bi kɛskuram am ma dannngwurahuda, am lagwdan kɛ daddakwa ɓa kwahiin sagal ma kuram biya?

³ Aanji ba ən maay əmtaf də kuram ma ndzəgana vəgh biya, ən ba əmtaf də kuram ma Shidəkwa Daadamazhigəla. Ghudanardaghudəg nai kə shari kə dadda 6a kwan kə dəgit ma 6aaga Kəristi Yesu aanji ba ən maay əmtaf də kuram biya.

⁴ Ma sarta kwa dzahamvətdzahəga, ən ba əmtaf də kuram ma Shidəkwa, dla6a ndzəda Yaazhigəlamiyam Yesu bamma taatakaruwa,

⁵ vəlamarvələg kə Shatanah uudanənna, kiyava badzəgaan kə shatanah kə vəghaana, da katav shifəgaan davalala faciya Yaazhigəla.

⁶ Təda fədyavəghən am 6ag nə uuramən maraw biya, mbats am sərga bi taakiya, zər yist ba kəshat wa fəgaraa kuburəg kə burudi badəm biya?

⁷ Tagwamvatagw də ənghura yista aa haipa kiyava nəg kəskuram kə daala burudi kwal yista, ba pakatta am bandkwah nə uurama. Adaba 6agava6ag kyuləga Zər Mbakəlakamiyam kiyava hwa6aga haarakəsa Dzava Hənyaha, iin nə Kəristi.

⁸ Mbakyarvad kwaha, 6agiyam bi kə hwa6aga haara kəsamiyam də bruudi kwa də ənghura yist ma vakai biya, kwa dəga həkya uuda ma ərvīdya ard dəga kəlaadər biya, 6agiyam6ag də bruudi kwal yist kwa iin haiganthaiga ard jiira.

⁹ Vindankuravinndəg ma wakitar taaki camaramkəv bi də lii 6a gwaragwar biya.

¹⁰ Ən taa kə hulfa uudaha duuniyən gwayialargwaigən biya, bi lii dlərməga, bi lii 6a gəlla, bi lii 6agarnəs kwatənahər kə ghəla biya. Akwama bandkwah am ndzəga bi ma duuni biya.

¹¹ Ən vindkurvinndəg taakiya camaramkəv bi annji də kwar kə zəraab dadda gatəg akwama 6a gwaragwar nə iin biya, aanji dadda dlərməga, bi dadda 6agar kwatənahər ghəlla, bi daddakwa 6aava uuda, bi dadda hə6a kya dyakdyaka, bi dadda 6a gəlla, zambi kə dəgzəg də hulfa kwan kə uudah biya.

¹² Au lambar də tətər shari kə lii maay ma cauc biyi? Abi am da tətər ba kə lii ma cauc nə uuram kə shari?

¹³ Daadamazhigəl wa tətər shari kə lii dəga miyam biya. Lagwamdalagw kə yaa dadda kəlaadər ma kurama.

6

Aa diyar bi yaa dadda gatəg kə ghunja zaraabahatər biya

¹ Akwama mənng dəgiti dəm ma taatakagh də zəraabagha, agha maay diya ghunjaan vak lii maay gəzda Daadamamazhigəl kiyava ta shari biya, dlakulvakwaha, agha diig bi kə ghunjaan vak yaa dadda gatəg biya?

² Mbats, am sərga bi taakiya yaa dadda gatəg wa da tətər shari kə duuni biya? Akwama ba kuram wa da tətər shari kə duuni tsaw tsaa, mbats tlamal bi nə uuram kə ta shari təghər kə dəgitahaan hədiikənən biya?

³ Am sərga bi taakiya kəmiyam wa da tətər shari kə zarha6əlga Daadamazhigəl biya? Kyakadava dəgitahi ma kwan kə duuniyi kaciya?

⁴ Akwama dzəghaardzəg nə hulfa kwanahaan kə dəgit ma taatakaruwa, aujilbəg am langtər da vak lii haiyatərət bi cauc kiyava tətər shariyi?

⁵ Taganda mbakyarvad ən tsəkura kə zhəru nai kwan kə əlbəga, aitsa, maay aanji pall ma kuram wa də dabari kwa təgatəg kə shari ma taataka zaraabah biya?

⁶ Dlakulvakwaha, zəraab diya ghunja zəraabaan ma guda ta shariya, baz təvuukwa lii maay gatəg biya!

⁷ Diya ghunja zaraabahuwən am 6ag nə uuramna, maradamarəg taakiya hətsəgalhətsəg wahiin vakaruwa, abi nguləm 6agkura nə uud kə dəgit ghwad? Dla6a nguləm zəkuru nə uud?

⁸ Dlakulvakwaha, ba kuram də ghəraru am 6agtər dəgit ghwad kə zaraabahuwa, dla6a am za zaraabahuwa!

⁹ Mbats, am sɛrga bi taakiya lii ɓa dɛgiti ghwad ar da dɛgaa bi damma tlɛkɛsɛra Daadamazhigɛl biya? Aa valkurda bi nɛ uud biya, adaba maay lii shalavashalava, kwatɛnahɛr kɛ ghɛlaha, lii ɓa gwaragwara, aanji ghwalvahi hɛnna dɛ vɛgaatɛr ghwalvaha,

¹⁰ Bi gɛllaha, bi lii dlɛrmɛga, bi lii hɛɓa kya dɛyakɛyaka, bi lii ghudazha uuda, bi lii pɛrɗa dɛga uuda, maay aanji pallatɛr wa da dɛgaadɛg damma tlɛkɛsɛra Daadamazhigɛla biya.

¹¹ Ndza bandkwana kyalmaru wuru, barakurabarɛg nɛ uuda, pɛshakurapɛshig nɛ uuda, dlaɓa nakurdalnɛg nɛ uud ba kalkal tɛvuukwa Daadamazhigɛl ma daaga Yaazhigɛl Yesu Kɛristi, ard Shidɛkwa Daadamazhigɛlamiyama.

Galamgalɛg kɛ Daadamazhigɛl dɛ vɛgharuwa

¹² “Haighwanthaig nɛ uud kɛ ɓa dɛgitah badɛmma,” amma dɛm bi dɛgitahi mɛlgaru kɛ uud biya, “Haighwanthaig nɛ uud kɛ ɓa dɛgitah badɛmma,” ɛn nɛgal bi kɛ ɛɛvya aanji kwar kɛ dɛgit biya.

¹³ “Bagava mbakyarvad hud nɛ dɛgzɛga, hud dlaɓa mbakyarvad dɛgzɛga,” Daadamazhigɛl wa da ghyihtɛrghyihga ba bɛrkuda. Bagava mbakyarvad shalavshalav bi nɛ vɛghɛ biya, bamma mbakyarvad Yaazhigɛla, Yaazhigɛl dlaɓa mbakyarvad vɛgha.

¹⁴ Cighantciig Daadamazhigɛl kɛ Yaazhigɛl dɛ shiifɛga, da cikiyam bandkwah dlaɓ kɛskɛmiyam tɛvdad ndzɛdaana.

¹⁵ Mbats, am sɛrga bi taakiya vɛgharu uubiya Kɛristi biya? ɛn kɛsgant bi kɛ uubiya Kɛristi ɛn matlant dɛ uubiya tand biya. ɛn haigant biya!

¹⁶ Am sɛrga bi taakiya badɛm daddakwa matlɛgant vɛghaan dɛ tand naralnɛg kɛ vɛgh pall biya? Adaba vindavavindɛg ma Kakkada Daadamazhigɛl taakiya, “Ba bɛrkudaatɛr naralnɛg kɛ vɛgh palla.”

¹⁷ Badɛm daddakwa matlɛgant ghɛraan dɛ Yaazhigɛl naralnɛg kɛ dɛgit pall dɛ iin ma Shidɛkwa.

¹⁸ Kuvamkuvɛg kɛ shalavashalava! Badɛm haipi ɓag nɛ uud tlɛkɛna bi kɛ vɛghaan biya, amma dadda gwaragwar ɓagar haip kɛ ghɛvaana.

¹⁹ Sɛramasɛrɛg taakiya vɛgharu Vɛgya Shidɛkwa Daadamazhigɛl kwa ndzɛga ma kurama, dlaɓa iin wa dlɛghama nɛ uuram vak Daadamazhigɛla. Kuram bi wa kwara ghɛraru biya,

²⁰ sɛgwakura dɛ sɛgw nɛ uuda. Mbakyarvad kwah famaaraɛg kɛ Daadamazhigɛl dɛ vɛgharuwa.

7

Tɛghɛr kɛ ndzɛgana zhiila ard uusa

¹ Ndakwana, tɛghɛr kɛ dɛgiti vindama nɛ uuramna, ɓagaɓag kɛ marawur aa camarakɛvbi nɛ uud dɛ uus biya.

² Dzaagardzag tsaw shalavashalav ma kurama, aanji kwar kɛ ghwalv aa camarakɛv dɛ uusaana, bandkwah dlaɓ nɛ uus aa camarakɛv dɛ zhiilaana

³ Aa vɛlarvɛlɛg zhiil kɛ vɛghaan kɛ uusaana, bandkwah dlaɓ nɛ uus aa vɛlarvɛlɛg kɛ vɛghaan kɛ zhiilaana.

⁴ Adaba maay nɛ uus dɛ ndzɛd tɛghɛr kɛ vɛghaan biya, bamma zhiilaan wa dɛ ndzɛd tɛghɛra, bandkwah dlaɓ zhiil maay dɛ ndzɛd tɛghɛr kɛ vɛghaan biya, bamma uusan wa dɛ ndzɛd tɛghɛra.

⁵ Aa piyada bi pallaru kɛ uud pall biya, bamma am haigant nɛ uuram kɛ gaha hɛnngah kiyava fa ndzɛd kɛskuram ma dzɛgwazhigɛla. Tɛhala kwah am gwiya matlɛvɛta, adaba valkurdaɛlɛg Shatanah akwamam kwarɛgant bi kɛ ghɛraru biya.

⁶ Sawari wan vɛlkur naiya, barari biya.

⁷ Akwa maa badɛm nɛ uud band kaiya, bakɛvakwah annji war ba dɛ vɛlgi vɛlgha Daadamazhigɛla, pall dɛ hulfa kwana, kwatlɛrɛn dlaɓ dɛ hulfa kwaha.

⁸ Təghər kə lii gara bi kə uusa ard wagyigah biya, ɓagaɓag kə marawur maraa ndzan band kai ba kwal uusa bi kwal zhiila.

⁹ Akwama ar kwarəgant bi kə ghəraatər biya, aa kəsarkəsəg kə uusa bi kəsa zhiila, ɓagaɓag kə marawur ga kə uusa bi ga kə zhiil təghər kwa da mbətər kəma camarakəva.

¹⁰ Ən tagtər kə lii kəsarukəsəg kə uusa ard lii kəsarukəsəg kə zhiila, kai bi wa tagaan biya, Yaazhigəl wa tagaatag taakiya, aa tagwazh bi nə uus də zhiilaan biya.

¹¹ Akwama tagwazhatagw nə uus də zhiilaana, aa gwiya kəs bi kə zhiil biya, aa ɓadlarnaɓadləg kə ndzəganatər də zhiilaana, dlaɓa aa lagw bi zhiil kə uusaan biya.

¹² Təghər kə kyaləm uudah dlaɓa, kai wa tagaana, Yaazhigəl biya, akwama mənng zəraab kwa də uusi kwa dadda gatəg biya, haighanthaig ndzan əmtad də iina, aa lagw biya.

¹³ Akwama mənng dlaɓ nə uusi də zhiil kwa dadda gatəg biya, dlaɓa haighanthaig ndzan əmtad də iina, aa tagwazh bi də vakai biya.

¹⁴ Adaba zhiili dadda gatəg biya, pəshapəshan tədvd uusaani dadda gatəga, bandkwah dlaɓ nə uusi dadda gatəg biya, pəshapəshan tədvd zhiilaan dadda gatəga, akwama maay əndkwah biya, zarharuwa ar da maay də cacu biya, amma ndakwana ar də cacuwa.

¹⁵ Akwama naa tagwazh nə zhiil bi uus kwa maay gatəg də daddakwa gatəgəna, aa tagwarvatagwa, akwama dzəghaardzəg əndkwana, zəra baaba bi dughwa baab kwa dadda gatəga, ar madlabi ma izhangyil kə kwarəga kəsa uusa bi kəsa zhiil ndakwan biya, adaba ɗahakiyamət kwakyarvad ndzəgana gabər Daadamazhigəla.

¹⁶ Kəgh uusa, agha sərgasərg mbatak kəgh waghə da kata zhiilaagha? Kəgh zhiila, agha sərgasərg mbatak kəgh waghə da kata uusaagha?

Ndzamandzəg ba kalkala kwa ɗahakurət Yaazhigəla

¹⁷ Aanji ma kwar kə ndzəgana, ma ba war aa ɓag kə ndzəgan hulfa kwa kurgharna Yaazhigəla, dlaɓa kwa ɗahghant Daadamazhigəla. Iin nə adzahadzahi vəlantər nai kə caucah ɓadəmma.

¹⁸ ɓadəm daddakwa ɗahghant Daadamazhigəla, kwa ndza də aguvaca, aa gwiya nalbi band daddakwa ɓagavara bi nə aguvac biya. Daddakwa ɗahghant Daadamazhigəl dlaɓa, kwa ndza ɓagavara bi nə aguvac biya, aa tagbi taakiya bamma ɓagavaraɓag nə aguvac biya,

¹⁹ Mənnga, maay nə aguvac biya, maay dəgiti tuuk vakai nə iin biya, amma tsuufa adzahadzaha Daadamazhigəl iin wa marawa.

²⁰ Ma ba wara aa ndzandzəg band ndzəgani ndza wur ma sarta kwa ɗahghant Daadamazhigəla.

²¹ Akwama ndza agha εvyə nənng ma sarta kwa ɗahakət nə uuda, aa njak biya. Akwama ba agha tləkənatləg kə kwara ghəragha, ba agha ɓagaana.

²² Daddakwa ndza εvyə ma sarta kwa ɗahavant damma fadəghər ma Kəristi, tləkənatləg kə kwara ghər ma Kəristi. Bandkwah dlaɓ daddakwa ndza də kwarəga ghər sarta kwa ɗahavant nə iina, nalnəg kə εvyə Kəristi.

²³ Sugwakura də gan nə uuda, adabad kwah namal bi kə εvyəha uudah biya.

²⁴ Aici zaraabaha, aanji hulfa kwar kə ndzəgan wa ndza ndzəga nə uudan ma sarta kwa ɗahavant nə iina, aa ndzandzəg bandkwah əmtad də Daadamazhigəla.

Lii kəsaruubi kə zhiila ard wagyaha

²⁵ Təghər kə dəg həri taparna bi kəsa zhiil biya, tagghwa bi Yaazhigəl kə əlbəg təghər kə iitər biya, ən taa dəgiti ma ərvidyar nai taakiya, kai wa haiyakut nə uud tədvd zhəwadaala Yaazhigəla.

²⁶ Mbakyarvad dladi mavakai nə uud ndkwanəna, man tləg nai ɓagaɓag kə maraw kə uud ndzan band ndzəganaana.

²⁷ Akwama gəghagəg kə uusa, lagwbi dagal biya, akwama gəgha biya, gə biya.

²⁸ Akwama gəghagəg kə uusa, ɓaggha bi kə haip biya, akwama gaagəg dlaɓ nə dughw kə zhiila, ɓagaa bi kə haip biya. Adaba badəm lii garagəg kə uusa ard lii garagəg kə zhiila, ar da həbəgaan kə dlad ma ndzəganaatəra, ən naagaan ən ngədlkura tuuk hulfa kwannən kə dlad.

²⁹ Dəgiti ən tləg nai zaraabaha, adaba hərəz sart kə ghyinnga. Ciigət ndakwana, lii garagəg kə uusa bi garagəg kə zhiila, aa nardalnəg kə ghəraatər bandgi lii garabi kə uusa bi garagəg kə zhill biya,

³⁰ lii ma dannwura huɗ aa naralnəg band lii ar maay ma dannwura huɗ biya, lii dlaig aa naralnəg band lii ar maay dlaig biya, lii səgwa dəgit aa tlatlar bi taakiya mənng dəgaatər fəgan biya,

³¹ lii ɓa tlər də kadlanga duuniya, aa tsar bi kə ghər təkai biya, adaba da ghying ndzəgana duunina.

³² Mana naag nai mamma ngədlan sagal ma dzama dəgitaha. Daddakwa gaa bi kə uus biya, dzama ba əlbəga Yaazhigəl ba vaivaiya, kwa da cingucing Yaazhigəl kə əmtakəraana.

³³ Adaba daddakwa gaagəg kə uusa dzamgaan kə dəgaha duuniya, kwa da fəgaraa uusaan kə cinga əmtakəra.

³⁴ Tagwazhatagw ghəraan hutsəg buwa, Uusi kwa gaa bi kə zhiil biya, ma dughwa nə iina, dzama ba əlbəga Yaazhigəla ba vaivaiya kwa da nəgalnəg nə iin kə cacuwa təvdad vəgha ard gatəga. Uusi kwa də zhiila dzama dəgaha duuniya, kwa da fəgaraa zhiilaan kə cinnga əmtakəra.

³⁵ Naa tagkur kwana mbakyavad da məlkurumələga, kwakyarvad ən gəkurgyan biya, adaba maa nal nə ndzəganaru kə marawa, kiyava ɓagarnəs kwatnahər kəskuram kə Yaazhigəl ba kwal tagwzha kə ghəraru biya.

³⁶ Akwama taatəg nə uudan kə langyi də dughwi da gəgəg nə iina, dlaɓa ma tlatləg nə iina faha dəvvadəvva, təhala kwah kəmgaan ba vaivaiya, ba gəgaan kə iina. Akwama bandkwaha, haip biya.

³⁷ Akwama ghacaghacig nə uudan ba tə dəgiti aa ngudgant nə iin ma ərvidmahudana taakiya, barari bi kə iin kə gəgaan biya, dlaɓa tsufəgantsufəg kə ghəraana, təhala kwah fadəmfəg ma ərvidmahdan taakiya da maay gəgaan biya, kwan ndakwi ba kalkala.

³⁸ Mbakyarvad kwah daddakwa gaagəg kə dughwi kwa taa nə iin kə langyi də iina, ba kalkala. Daddakwa gaa bi kə dughwin biya, nguləm ba nə iina.

³⁹ Aa tagwza bi nə uus də zhiilaan ma ba də shiifəg biya, akwama əmtsaaəmtsəga nə zhiilaana, gəgaan kə zhiili naagant ghərana, aa gaagəg kə dadda gata Yaazhigəla.

⁴⁰ Akwama tə naagara, ma da cinngan kə əmtakər ma ndzaandzəg band ndzəganana. Adaba man zharəg naiya ən də Shədkwa Daadamazhigəla.

8

Dəgzəga kwa kyulvar kə ghəllah

¹ Ai ciya, təghər kə dəgzəg kwa kyulvar kə ghəlla, kiyam sərgasərg badəmma miyam kəyam də sərgasərgəra, sərgasərgər dlaɓ saa də naa ghəra, wayakəvəra fəgara ndzəda.

² Badəm daddakwa tlatla taakiya sərgasərg kə dəgita, gwaastan sərgai kə dəgiti ɓagaɓag kə marau səran biya.

³ Badəm daddakwa waigaan kə Daadamazhigəla, sərgasərəg Daadamazhigəl kə iina.

⁴ Ai ciya, təghər kə zaa dəgzəgi kyulvar kə ghəllaha, kiyam sərgasərəg taakiya, ma duuni badəmma, maay dəgiti tuu kə vakai ghəll biya, kiyam sərgasərəg dlaɓ taakiya Dadamazhigəl ba palla, maay watlən biya.

⁵ Aanji maa mənng lii dahvətər də “daadamazhigəlaha” ma ghərazhigəla bi ma duuniya, ba pakkata mənng daadamazhigəlah ard yaazhigəlah ba dyakka.

⁶ Bakəvakwaha, ba pall Daadamazhigəl vakamnda, Daadamazhigəl Daada kwa badəm dēgitaḥ dzəghaar ba vakaana, Kwa kiyam ndzəgan nē miyam kwakyarvad iina, Yaazhigəl ba palla, iin Yesu Kəristi, kwa dzəghaar tədvd iin nē dēgitaḥ badəmma, dlaḅa kiyam ndzəgan tədvd iina.

⁷ Dəm bi lii sərgasərg kwannən biya, adaba gwastaan badlaḅ kyalmah kwa narətnəg kə ḅagarnəs kwatənəhər kə ghəllaha akwama ma zaruzəg kə kafa kyuləga ar tlatla taakiya a ḅagvara ba kə ghəlla. Adaba təhwalar bi ndan biya, ma tlatləg nē iitəra ḅagaraḅag kə kwadlambər tədvd zaa kaffa ghəll na.

⁸ Səkiyamnda bi kaf hərəz da təvəgh kə Daadamazhigəl biya, aanji ziyamu biya, gulkiyama biya, aanji kiyam zuu fəkiyamaraa biya.

⁹ Famfəg kə hənkal aa nal bi kwara ghəraru kə dūula ḅa haip kə lii hətsahətsan ndzəfaatər ma fadəghər biya.

¹⁰ Adaba akwama nəghəghakaknəghəg kyalma uudah kəskəghən agha sərgasərg kə dēgitaḥ agha zaa kaf ma guda ghəlla, da maay fətrafəg kə zaa kafa ghəll adaba hətsahətsan fadəghəraatər biya?

¹¹ Tədvd kwaha, sərgasərgəraghna da nəg kə dūula mbədəg kə zəraabaghən təhwal bi kwa əmtsaa Kəristi mbakyarvad iina.

¹² Tədvd ḅagar haip kə zaraabaharu wam ḅagar nē uuram haip kə Kəristi, am fətəra dzamagher mbakyarvad ar sərgabi ke dēgiti marawa ar digiti ghwad biya.

¹³ Mbakyarvad kwaha, akwama dēgiti ən zəg nai wa da fəgara zəraabar kə mbədəg tə dūula, ən dūgaan kə zaa tlu haik kə mbədəg kə zəraabar tə dūula.

9

Dlaiya ard tləra zərbələga

¹ Ən maay naiy də kwara ghər biya? Ən zər ḅələga Yesu bi nai biya? Nəghəghana bi kə Yesu Yaazhigəlamiyam biya? Abi am dlakulva tləri ḅagan nai ma Yaazhigəl nē uuram?

² Akwama ən zərbələga Yesu bi nai vak uudah biya, ən zərbələgaan nai vakaruwa, adaba kuram nē dēga sərga shidar taakiya ən zərbələga Yaazhigəl naiya.

³ Ən ngədləg də kwan nai kə ghərar vak lii naa ha shigara.

⁴ Mbats kalkalaan bi vəkəmənd nē uud kə dəg zəga ard yuwa həḅəg biya?

⁵ Kəm maay də ndzəda gwayav də ənghwasahamnd lii gatəg band kwa ḅag kyaləma zarha ḅəlgah, ard zaraabaha Yaazhigəla, ard kefas biya?

⁶ Nii ba kaiya ard Barnabas ha wa nalnəg kə barari kəskəmənd kə ḅa tlər gəlla ghəramndi?

⁷ War wa ḅatləra tlauja təhalakwaha kaa gəlla ghəraani? War wa uusa ghuha inabi, kwal həḅguu bi kə yuwan biyi? War wa piiya alman, da pilgarvaa həḅa watli?

⁸ Ən tag kwakyarvad dēgiti naag nē uudaha? Tagada bi nē adzahadzaha muus ba kalkal band kwahiin biya?

⁹ Adaba vindaviindan ma adzahadzaha Muus taakiya, “Far bi kə jam ma ghai kə kawa uusəg ma sarta ḅəga həi biya,” Ba kawah kalti wa fəg Daadamazhigəl kə hyəmi tə iitəra?

¹⁰ Ba pakata tag təghər kəskəmiyam nē iin kwan kə əlbəga, nii ənd kwah bi hii? Ba kə jiijiira, vindava mbakyarvad kəmyama. Adaba kalkalaan kə dadda uusəga ard dadda ḅəga hiya də fantaara tləkəna nuubaan ma kadlannga guha.

¹¹ Akwama riyamndariig kə əlbəga Daadamazhigəl ma ərvidmahufaruwa, dēgit d̄yaki kaci akwama vələmkəməndvələg kə dēga duuniyaruwa?

¹² Akwamam məltərumələg kə kyalma uudah də dēgitaḥa, mbats am vəkəmənd juujig kwah biya?

Bakəvakwaha, ḅagamnda bi kə tlər də kwahiin kə ndzəd biya, famdafəg kə huḍ aanji də kwar kə dēgita haik kə tsəgarəv ḅa tləra taa əlbəg marawa Kəristi.

¹³ Mbats, am sɛrgai taakiya lii ɓa tlɛr ma Vɛgya Daadamazhigɛl ar tlɛkɛna vakwahiin kɛ dɛgzɛgaatɛr biya? Lii ɓa tlɛr tɛ alaga, ar tlɛkɛna ba ma dɛgitahi vɛlɔvda kɛ kyuulɛg nɛ iitɛr kɛ nuubaatɛr biya?

¹⁴ Bandkwah dlaɓa, tagadatag nɛ adzahadzaha Yaazhigɛl taakiya lii taa ɛlbɛg marawa, ar da tlɛkɛna ba vakwahiin kɛ dɛga tsa puutaatɛra

¹⁵ Bagana bi nai kɛ tlɛr aanji ba hɛdikɛn dɛ kwanahaan kɛ ndzɛd biya, dlaɓa ɛn vindɛg mbakyarvad maa ɓagwi nɛ uud ɛndkwah biya, abi ngulɛm ɛn ɛmɛsan tɛghɛr kwa da tsɛkwava nɛ uud kɛ tɛda fɛdyavɛgha dɛ kwanɛnna.

¹⁶ Aanji ban ɓa tlɛra taa ɛlbɛg marawa, nal bi kɛskai kɛ dɛga tɛda fɛdyavɛgh biya, adaba barari kɛskai ɓa tlɛra. Dɛga zhuwadaal kɛskai akwama ɛn maay ɓa tlɛra taa ɛlbɛg marawɛn biya.

¹⁷ Akwamana ɓag kwakyarvad naaga ghɛrar naiya, bama maa vɛlghwavɛlɛg nɛ uud kɛ dɛgshigara, adaba ɛn ɓag kwakyarvad naa ghɛr biya, ɛn ɓaa tlɛra langyi kwa vɛlghwa Yaazhigɛla.

¹⁸ Au kaci dɛgshigarii? Dɛgshigar iin taa ɛlbɛg marawa, ɛn tagaan ba gyagyaana. ɛn maay ɓa tlɛr dɛ ndzɛdɛn tlankɛna nai ma tlɛra taa ɛlbɛg marawɛn biya.

¹⁹ Aanji ban ɛɛva uud bi nai biya, nandalnɛg kɛ ghɛrar kɛ ɛɛva uuda, adaba ɛn sɛtɛrda kɛ uudah ba dyakka.

²⁰ Vak Yahudaha, ɛn nɛdal kɛ ghɛrar band Yahudah kwakyarvad ɛn sɛtɛrdaa kɛ Yahudaha. Kiyava lii mizhangyil kɛ adzahadzaha Muusa, ɛn nɛdal kɛ ghɛrar band daddakwa mizhangyil kɛ adzahadzaha, aanji ba adzahadzah bi wa kwara kai biya, mbakyarvad ɛn sɛtɛrdaa kɛ lii ma kwarɛga adzahadzaha.

²¹ Kiyava lii maay mizhangyil kɛ adzahadzaha Muus biya, ɛn nal band daddakwa maay ma kwarɛga adzahadzaha Muus biya, nɛgal bi taakiya maay nɛ adzahadzaha Daadamazhigɛl ɓa tlɛr tɛghɛr kɛskai biya, ɛndkwah biya, ɛn mizhangyil kɛ adzahadzaha Kɛristiya, kwakyarvad ɛn sɛtɛrdaa kɛ lii ar maay mizhangyil kɛ adzahadzaha Muus biya.

²² Lii tɛhwalar bi ma fadghɛraatɛr biya, ɛn nɛdal kɛ ghɛrar band lii tɛhwalar bi ma fadghɛraatɛr kiyava ɛn sɛtɛrdaan. Nanalnɛg aanji hulfa kwar kɛ dɛgit vak aanji hulfa kwar kɛ uudaha adaba ma ɓaga ba ndandara ɛn katɛrɛt kɛ kyalmaha.

²³ ɛn ɓa kwanahaan badɛm mbakyarvad ɛlbɛg marawa, kiyava tlɛkɛnatlɛg kɛskai kɛ dɛgshigar ma barkaana.

²⁴ Mbats am sɛrga biya, vaka ɓa agwaraagwara ɛmndɛrga, badɛm lii ɛmndɛrga ar ɓa kɛlla ndzɛdaatɛra ar jaara kɛ zaraabahaatɛr dɛ ɛmndɛrga, ba pal ma iitɛr wada tlɛkɛna dɛgshiga fiir biya? Aiciya, ɛmndɛramdɛrɛg tɛ duuli am da tlɛkɛna nɛ uuram kɛ dɛgshiga.

²⁵ Badɛm lii ɓa agwagraagwaraa ɓa dɛra ar salgaan kɛ ghɛraatɛr ba walaklak kwakyarvad ar tlɛkɛna kɛ dɛgshigaatɛr kwa zɛlma biya, amma kɛmnd dɛgshigamnda da maay badzɛg ba dɛm biya.

²⁶ Mbakyarvad kwaha ɓalla ɛmndɛrgara da nɛgalbi gyan biya, tsa dɛmbara ɛn tsɛg ma fɛdbiya.

²⁷ Adaba ɛn ndaigaan kɛ vɛghara, nandalnɛg kɛ ɛɛvara, mbakyarvad aa nal bi dlaɓ tɛhala taa ɛlbɛg maraw kɛskai kɛ kyalmaha, kai kata ghɛrarra ɛn da ghudal ma tlɛkɛna dɛgshiga za fiira.

10

Bɛla Magii kɛ yaa Israila

¹ Aiciya, ɛn naagan am sɛran zaraabah taakiya, daadijahamiyam badɛm daral mizhangyil kɛ akumba tɛ duula dagalla, badɛmmatɛra daral bama taataka yuwa haiya.

² Bagavtɛra bama akumba ard yuwa haiy tsuufɛg kɛ iitɛr badɛm kɛ gata adzahadzaha musa.

³ Badɛmmatɛra zaruuzɛg kɛ dɛgzɛgi sahi ma ghɛrazhigɛla,

⁴ bademmaatëra hëbaruuhëbëg kë yu kwa vëlatër Daadamazhigël adaba hëbaruu yu ma akura kwa maratërda Daadamazhigëla, kwa da dagal ëmtad dë iitëra, Kwahiin kë akura iin Këristi.

⁵ Bakëvakwaha cinngu bi Daadamazhigël kë ëmtakër dë kyalmaatër biya, ruwararuug ma tëghala.

⁶ Nalnëg wan kë dëga garav këskeyam ndakwana haik kë këma dëgaha këlaadër bandkwa ëag në iitëra.

⁷ Namal bi kë lii ëargarnës kwatënahër kë ghëllah band kwa naral kyalmah biya. Adaba vindavinda ma kakkadä Daadamazhigël taakiya, “cahwararacahwarëg në uudaha ar zëgaana ar hëbgaana, baz shakalga ard ëa gwaragwara.”

⁸ Bagiyam bi kë gwaragwar bandkwa ëag kyalmah biya, adaba ëmtsaharaëmtsahëg në uudah alfu kulbu tar uufadä ba daaval palla.

⁹ Fëshiyam bi kë Yaazhigël bandkwa ëagar kyalmah biya, ghwahatëraghwahëg ghavalaha ruwararuuga.

¹⁰ Zaviyam bi kë ghai bandkwa ëag kyalmah biya, adaba cibätëracibëg në zarha ëelga Daadamazhigëla.

¹¹ Kwanahaan kë dëgital dzëghaar dë iitëren ba garava, vindavavindëg wan mbakyarvad ëëkiyama në uud kë magiya, këmiyamën tlakiyama në ghyënga zamanna.

¹² Mbakyarvad kwaha, akwama agha tlatla taaikya ghacighaghacig ba danngala, aiciya, fafëg kë hënkala mbëdä biya.

¹³ Maay fëshëgi tlakuratlëg kwa tapëghana bi kë dzëgaardzëg dë uudah biya. Adaba Daadamazhigëla uuda jirjiir në iina da dukurës bi am dëm damma fëshig kwa juujig kë ndzëdaru biya, akwama damëmdëg fëshiga, da wurkurantwurg kë düula ngëdlëg kwam da dzugwantdzug në uurama.

¹⁴ Mbakyarvad kwaha, kuramën ën waikur naiyna, kuvamkuvëg kë ëagar kwatënahër kë ghëllaha.

¹⁵ Ën tagkur këscuramëm am dëinadäig kë ghër na, dzamamdzamëg kë ghër ghëravaru tëghër kë dëgiti ën tagkur naiya.

¹⁶ Kuuwën dëga barka në iin kwa kiyam taa uus dëvakiya, mbats iin bi wa fëkiyama ndzëga pal ma avëza Këristi biya? Bruudyin kiyam ghwadëg në miyamëna, iin bi wa fëkiyama ndzëga pal ma vëgha Këristi biya?

¹⁷ Ba pall tsaw bruudina, mbats këmiyamën kiyam dyakna ba vëgh palla, adaba badëmma miyama ba bruudi pall wa kiyam zëg në miyama.

¹⁸ Zharamzharg kë uudaha israila. Mbats lii zaa dëga kyuulëga, ar ba dëgit pal bi në iitër ma zaa dëga kyuulëg kwa vëlëva kë Daadamazhigël të alaga kyuulëg biya?

¹⁹ Awan tlatlëg nai vakwani? Dëgiti aa hërvaru kë ghëli ci në dëgita? Nii ghëlini ka ci në dëgiti?

²⁰ Ëndkwah biya, ën tlatla taakiya, dëga kyuulëgi kwa vëlëgar lii ëagar kwatënah kë ghëlla, ar vëlëgar kë shatanaha, kë Daadamazhigël biya. Ën naiy am nal band shatanah biya.

²¹ Baga bi taakiya am hëbu ma kuwa Yaazhigëla, dlaëa am hëbu ma dëga shatanah biya. Baga bi taakiya am zuu kë dëga Yaazhigëla, dlaëa am zuu kë dëga shatanah biya.

²² Kiyam pëcca ghaiya Yaazhigël kiyava ëa shilëg nii? Jiyamujig kë iin dë ndzëd hi?

Bag kë dëgita kwakyarvad fëvaran Daadamazhigëla

²³ “Haiyakiyamanthaig në uud kë dëgital badëmma” Dëm bi dëgital mëng tlëran biya, “Badëm dëgital haiyakimathaig në uuda,” Dëm bi dëgitali da fëgara ndzëd ma fadëghër kë uud biya.

²⁴ Bagar bi kë dëgit maraw ghëragh kalti biya, ëagarëag baz zëraabagha.

²⁵ Zamzëg kë hulfa dëgiti valav vaka valla tlu badëmma, ba kwal ndavëgaan këscurama, haik dzamgaan këscuram ma ërvidmahudaru kë vakavaki aa sëgal dë tluwiina.

²⁶ Adaba tagatag nɛ ɛlbɛga Daadamazhigɛla taakiya, “Duuniya ard dɛgiti ma vakaita badɛmma dɛga Daadamazhigɛla,”

²⁷ Akwama dahakurɛtdahɛg daddakwa maay gatɛg da za kaffa, ma haiyamanthaig kɛ dagauwa, zamzɛg badɛm kɛ hulfa dɛgitahi aa vɛlkur nɛ iina, ba kwal ndavɛga, haik dzamgaan kɛskuram ma ɛrvidmahudɛru kɛ vakavaki aa sɛgal dɛ dɛgzɛgiina.

²⁸ Akwama tagakuuratag nɛ uud taakiya, “Aa hɛrvara kɛ ghɛll wanɛnna,” zambiya, mbakyarvad dadda kwa tagkurataga, dlabɛ hɛna nɛ ɛrvidmahudɛruwa.

²⁹ ɛn tlatla dɛgiti da dzamɛg nɛ uuda nɛ iin ma ɛrvidmahudɛana, dɛgaru biya. Tagdatag pallaru taakiya “Aujilbɛg kɛ dzamaghɛra uudan da tsɛkwava kɛ kwara ghɛrari?”

³⁰ Akwama taganaratag kɛ uus kɛ Daadamazhigɛla lakwti ɛn da zaa dɛgzɛga, aujibɛg da ghudgus ɛlbɛg nɛ uud tɛghɛr kɛ dɛgiti naa zɛg naiy tambar taganaratag kɛ uus kɛ Daadamazhɛgɛli?”

³¹ Aiciya, badɛm dɛgiti am ɛag nɛ uurama, aanji am zɛg dɛ zɛga, bi am hɛbɛg dɛ hɛbɛga, ɛagamɛag mbakyarvad ndannɛra Daadamazhigɛla.

³² Namal bi kɛ duula ɛa haip kɛ yahudah biya, aanji ma lii ar yahudah biya, bii lii gata Daadamazhigɛl biya.

³³ Bagamɛag band kwa ɛn ɛag naiya. ɛn ɛa kɛla ndzɛdar maa cinngu aanji ba war kɛ ɛmtakɛra dɛgitahi ɛn ɛag nai badɛmma, kwakyarvad ghɛrar pal wan ɛag nai biya, ɛn ɛag kwakyarvad mɛlgaru kɛ uudah ba dyakka, adaba ar tlɛkɛna kɛ katɛga.

11

¹ Gatamgatɛg kɛ garavara, bandkwan gatɛg nai kɛ garava Kɛristi.

Tsag tɛghɛr kɛ kuta sɛdav ma ghɛra

² ɛn galkurgalɛg adaba am dzamkwadzamɛg aanji ma kwar kɛ dɛgita, dlabɛ hakyamvɛthakyɛg tɛ dɛga daadij bandkwa tsagankuru naiya.

³ Adaba ɛn nagaan am nɛghaaka taakiya, Kɛristi maal tɛghɛr kɛ aanji kwar kɛ uuda, Zhiil dlabɛ maal tɛghɛr kɛ uusaana, Daadamazhigɛl dlabɛ maal tɛghɛr Kɛristi.

⁴ Badɛm ghwalvi dzɛgwazhigɛl bi taa tlayanngɛr kutakuta sɛdav ma ghɛra nenghɛninenig kɛ daddakwa maal tɛghɛr kɛ iina.

⁵ Badɛm nɛ uusi dzɛgwazhigɛla bi taa tlayanngɛr kwal kutɛgɛr sɛdav ma ghɛra, nenghɛninenig kɛ zhiilaana, ba kalkal bandgi aa uusɛda ghɛra.

⁶ Akwama lawalɛg nɛ uus kuta sɛdav ma ghɛra, ba uusɛda kɛ ghɛraana, amma dɛga zhɛru tsaw nɛ uusa ghɛr kɛ dɛg hɛra, aa kutɛrkutɛg kɛ sɛdav ma ghɛra.

⁷ Kalkal bi kɛ ghwalɛv kuta sɛdav ma ghɛr biya, adaba mara dzakɛva Daadamazhigɛla ard ndannɛraana, amma uusa mara ndannɛra zhiilaana.

⁸ Adaba sal ma vɛgh kɛ uus bi ghwalɛv biya, uus wa sɛghal ma vɛgha ghwalɛva.

⁹ Vɛrdyava kwakyarvad uus bi ghwalɛv biya, bamma uus wa vɛrdyava kwakyarvad ghwalɛva.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha barari kɛ uus kutɛr kɛ sɛdav ma ghɛra, nal kɛ dɛga sɛrɛg taakiya dɛ ndzɛd zɛrbɛlga.

¹¹ Bakɛvakwaha, tagwa bi nɛ uus dɛ ghwalɛv ma Kɛristi biya, ghwalɛv dlabɛ tagwa bi dɛ uus ma Kɛristi biya.

¹² Bandkwa sɛghal nɛ uus ma vɛgha ghwalɛva, uus dlabɛ wa yaa ghwalɛva, adaba badɛm dɛgit ɛagaa ba Daadamazhigɛla.

¹³ Vazamvazɛg ba nɛ uuram dɛ ghɛraruwa, kalkalaan kɛ uus dzɛgwazhigɛl kɛ Daadamazhigɛl kwal kutɛgɛr sɛdav ma ghɛra?

¹⁴ Abi aanji ba ndzɛgana duuni tsagakurutsag taakiya akwama duugharsduug ghwalɛv kɛ guj ma ghɛraan kwal usɛga, dɛga zhɛruw kɛ iina.

¹⁵ Amma uusi tlad nɛ guja ma ghɛraana, dɛga ndannɛgɛr vakaana, adaba ɛagavara mbakyarvad hɛdɛa ghɛraan nɛ guja.

¹⁶ Akwama mənng daddakwa naa ɓaa ngəji tēghər kwannəna, kəm sərğa bi nəmnd kwatlərn kə dəğa daadij biya, bandkwah dlaɓ kyalma zaraabah lii gatəga.

Dlad vaka zaa jibiya Yaazhigəla

¹⁷ Tēghər kə əlbəgən tagankur nai na, dləbankurət biya adaba dzahavaruna dəğa jiijiir biya.

¹⁸ Cinnancing taakiya akwama dzahamvətdzahəga, hulfa dzahava yaa dadda gatəga, mənng tagwazhatagwazh ma taatakaruwa, dlaɓa fanarzhafəg kə haiganthaig də əlbəgiina.

¹⁹ Barari tləvkənatləg tagwazhatagwazh ma taatakaruwa, adaba nəghəvaaka nə uudaha jiijiir ma taatakaruwa.

²⁰ Mbats ma dzahamvətdzahəga, am dzahav kwakyarvad za jibiya Yaazhigəl biya.

²¹ Adaba vaka za dəgzəga, aanji wara ghəraan ba tē dəgiti zəg nə iina, da duuvars watlərn də waiya, kwatlərn dlaɓa da həɓu da tsa band kya.

²² Am maay də hənnyahah kwam da zəg nə uuram ard həbgaan ma vakai biya? Nii am nenna dlamakəlaw lii gata Daadamazhigəl tədvd vəltər dlad kə lii maay ba ndaw vakatər hi? Auci wan da tagkur naiyi, ən da dləba kuuram mbakyarvad kwana? Ən maay dləbkurdləbəg biya.

Zaa jibiya Yaazhigəla

²³ Dəginən vəlankur nai na, dləghana vak Yaazhigəla, taakiya, Yaazhigəl Yesu, ma hudavədən vəlavət nə iin na, kəssant kə bruudiya,

²⁴ təhala tagar uus kə Daadamazhigəla, ghwadəna kə iina, aiyama, “Kwana iin nə vəghara, kwa vəlavəda mbakyarvad kuurama. Ndzaa ba ɓagamɓag bandkwana kiyava dzamkwadzaməg kəskuurama.”

²⁵ Bandkwah dlaɓ təhala za jibiya, kəssant kə iin kə zər kuuwa amaa, “Kwan kə zər kuwa iin daala langiya avzara, ɓagamɓag bandkwana ba tuuk sarti am həbəg nə uurama, kiyava dzamkwadzaməg kəskuurama.”

²⁶ Ba tuuk sarti am zəg nə uuram kə bruudiya, dlaɓa am həbəgaan ma zər ku na, am kuta əmtsəga Yaazhigəl, tangw damma sarti da saay nə iina.

²⁷ Mbakyarvad kwaha badəm daddakwa zəguu bruudina, bi həbəgu ma zər kuwa Yaazhigəl tē dūl kalkal biya, ɓagharaɓag kə haip kə vəgha Kəristi ard avəzaana,

²⁸ Ma ba wara aa vazənavazəg kə ndzəganaana, lakwti zəgaan kə bruudiya ard həbəgaan ma zər ku na.

²⁹ Badəm daddakwa zəguu bruudiya, bi həbəgu ma zər ku kwal fəgaarafəg kə vəgha Yaazhigəla, səghardaasəg kə shari kə ghəraan tədvd zəgaana ard həbəgaana.

³⁰ Iin wa nə iin ba dyak lii ar maay də ndzəda ard lii lapi bi ma kuurama, kyalmah ndakwani əmtsaharaəmtsahəga.

³¹ Akwama ma gatiyamarzhagatəg kə ndzəganamiyam ba zunnngwa, da maay nə uud təkiam shari biya.

³² Akwama Yaazhigəl wa təkiam shariya, ndaig wa ɓagkiyam nə iin haik ghazəkiamghazəg kə uud əmtad də uudaha duuniya.

³³ Mbakyarvad kwah zaraabahara, akwama dzahamvətdzahəg da za dəgzəga, am pakant kə zaraabaharuwa.

³⁴ Akwama mənng daddakwa njəkən wai ma kuurama, aa zuuzəg kə dəgzəg hənnyaha, aa da səkurda bi dzahavaruwən kə dlad biya. Tēghər kə kyalma dəgitaɓ dlaɓa, akwamada sanaasəga ən da tagkurtaga.

12

Vəlgah shahshah vak shədkwa Daadamazhigəl

¹ Ndakwan ciya, zaraabahaara, tēghər kə vəlga Shədkwa Daadamazhigəla, ən nai am ndzan kwal sērgasērg biya.

² Ndzam sērgasērg taakiya ma sarta kwa ndzam tē kərđi nə uurama, valakurda dē valəg nə uuda, ndzam bəgar kwatənəhər kə ghəllah kwar maay dē shifəg biya.

³ Adabad kwaha ən naagaan am nəghaakan taakiya, maay daddakwa bə tlər Shədkwa Daadamazhigəl dē iin da taakiya, “Tlafatlafan nə Yesu biya!” Dləba maay wa tagdatag taakiya, “Yesu Yaazhigəl biya,” bamma daddakwa Shədkwa Daadamazhigəl wa bə tlər dē iina.

⁴ Mənnng vəlga shahshaha, ba Shədkwa Daadamazhigəl pall wa vəlgaan badəmma.

⁵ Mənnng dūula bə tlər shahshaha, ba Yaazhigəl pall wa bəgvara.

⁶ Mənnng tlərah shahshaha, amma ba Daadamazhigəl pall wa vəlgar ndzəda bəgaan kə uudah badəmma.

⁷ Nəghəvaakanəghəg ndzəgana Shədkwa Daadamazhigəl ma aanji kwar kə uud tədvd tlərahi ar bəg nə iitər kiyava məltru kə uudah badəmma.

⁸ Mənnng wana vəlavar dēga tsaga dabariya tədvd Shədkwa Daadamazhigəla, kwaktlən dləba vəlavar dēga tsaga ard sērgasērgər tədvd kwannən kə Shədkwa.

⁹ Kwatlən dləba vəlavar dēga fadəghər tədvd kwan nə iin kə Shədkwa, kwatləna vəlavar dēga mbaha uudah tədvd shədkw na,

¹⁰ Kwatləna dləba vəlavar bə tləraha dēga jappərra, kwanaa dēga tlayanngəra, kwatləna dləba tagwarzhatagw kə ndzəgana shədkwaha, kwatləna dēga sērga taa ghai shahshaha, kwatlən dləba dēga gwiya ghaiyah shahshaha.

¹¹ Badəm wanahaan ba Shədkw pall wa bəgaana, dləba ba iin wa tagwartagw kə uud dē naaga ghəraana.

Badəmamiyam kiyam ba uubiya vəgh palla

¹² Bandkwa ba pall nə vəgha, dləba uubiyah təvakai ba dyaka, aanji ba mənng nə uubiyah ba dyaka, ar ba vəgh palla. Bandkwah ci kə Kərđisti.

¹³ Adaba bəgakiyama bəg nə uud kə tsuufəg badəmmamiyam tədvd Shədkw pall damma vəgh palla, aanji Yahuudaha aanji lii Yahuudah biya, ma əva nə iina bi dadda kwara ghəraana, badəmmamiyama vəlakiyamvələg nə uud kə Shədkwiin kiyava həbəga.

¹⁴ Vəgh uubii pall bi nə iin biya, uubiyah ba dyak tē vakaiya,

¹⁵ Akwama tagadatag shig taaki, “ Ən dēv bi nai biya, mbakyarvad kwaha ən, uubiya vəgh bi nai biya,” Atar ba tagda kwana tsəgarva bi kə nəg kə uubiya vəgh biya.

¹⁶ Bandkwah dləb hyəmi akwama tagadatag taakiya, “Ən gyi bi nai biya, kwakyarvad kwaha ən uubiya vəgh bi nai biya,” Atar ba tagəda əndkwaha tsəgarva bi kə nəg uubiya vəgh biya.

¹⁷ Akwa maa badəm nə vəgh maa ba gyi, maa da cinngav dē au nə əlbəgi? Akwa maa badəm nə vəgh maa ba hyəmiya, maa da shiyav dau nə dēgiti?

¹⁸ Amma bədləghanabədləg Daadamazhigəl aanji kwar kə uubiya vəgh bandkwa kəsgaaka nə iina.

¹⁹ Akwa maa badəm nə vəgh ba uubi palla, maa mər təmgə vəghi?

²⁰ Iin wan kwana mənng nə uubiyah ba dyaka, amma vəgh ba palla.

²¹ Tagarda bi gyi kə dēv taakiya, “Maay lambar dē kəgh biya,” Aanji ghər tagardai kə shigah taakiya, “Maay lambar dē kuuram biya.”

²² Əndkwah biya, uubiyahi vazav bandgi ar maay dē puutaatər biya, iitər wa mənng tləraatəra.

²³ Uubiya vəghahi kiyam vazəg nə miyam bandgi dēti ndanngər da tē kyalmən biya, iitər wa kiyam fətəraara nə miyama. Mbakyarvad kwaha uubiya vəghahamiyami ghwad kə vazəg fəvarnaafəg marawuraana.

²⁴ Uuɓiyaha vèghahamiyamèn maaraw kè Vazèg naa bamma ɓagavtèra dègit biya, maltlèghantmatlèg Daadamazhigèl kè vègh vak palla, nèdal kè uuɓiyahi nenenennen kè ndanngèra

²⁵ Adaba aa dzaar bi tagwazhatagwazh tè vègh biya, bamma uuɓiyah wa fa hyèmi ma taatakatèra.

²⁶ Mbakyarvad kwaha akwama tlakènatlèg nè uuɓii pal kè dlada, badèmmatèra ar ma dlada, akwama dlèbavantdlèbèg nè uuɓii palla, badèmmatèra ar ba hwadag èmtada.

²⁷ Badèmmaruwa am vègha Kèristi, ma kwararuwa am uuɓiyana.

²⁸ Ma yaa dadda gatèga, faafèg Daadamazhigèl kè zarhaɓèlga Yesu kè dèga zunngwa, dèga buwa tlayanngha, dèga həkèrda lii tsaga dègita, lii ɓa dègaha jappèra, lii vèlvtèr vèlga mbahuudaha, ard lii mèlgaru kè uudaha, ard lii fa hyèmi tè tlèra yaa dadda gatèga, ard lii sèrga taa ghai shahshaha.

²⁹ Badèm ar ba zarhaɓèlga Yesu ni? Badèm ar ba tlayangah ni? Badèm ar ba lii tsaga dègit ni? Nii badèm ar ba lii ɓa dègaha jappèr hi?

³⁰ Badèm ar ba dè vèlga mbaha uudah ni? Badèm ar ba sèrgasèrg kè taa ghaiyah shahshah ni? Nii badèmmatèr ha sèrgasèrg kè gwiya ghaiyah hi?

³¹ Kèmamkèmeg kè vèlgahi kwa ndannga, èn da markurmarg kè dūuli kwa juujig badèm dè marawa.

13

Duula Waiyakèva

¹ Aanji ma naa ba sèrgasèrg kè taa ghaiya uudah shahshah ard dèga zèrbèlgaha Daadamazhigèla, akwama èn maay dè waiyakèv biya, nanalnèg band talenaleng kwa tlaav ba gyaagyaana, bi ganng kwa tlaav ba dyakdyaka,

² Aanji ma naa ba sèrgasèrg kè taa tlayanngèra, èn nèghègaakanèghèg kè dègital shiɓashiɓan badèmma, dlabà èn dè sèrgasèrgèr badèmma, aanji ma naa ba dè fadèghèr ba vaivaiya, kwa da gantgèg kè aghwa, akwama èn maay dè waiyakèvèr biya, maay dègiti èn tuuk vakai nai biya.

³ Aanji èn vèldan kè dègitahi èn dè vakai nai badèmma, èn vèldan dlab kè vèghara hèvara kaara, akwama ba èn maay dè waiyakèv biya, maay paidaan vakar biya.

⁴ Waiyava dè fa èrvida ard kanaadiya, waiyava maay shilg biya, maay tsa kusègh biya, dlabà maay naa ghèr biya,

⁵ maay waiyav dè naa ghèr biya, maay fa dagar ma uudah biya, maay badza èrvidmahud biya, maay dlab həkya dègit ghwad ɓagavaran biya.

⁶ Maay waiyav cinnga èmtakèra kèlaadèr biya, amma cinngaan kè èmtakèra jiira,

⁷ Fègaan waiyav kè èrvid aanji ma kwar kè ndzègana, ard fadèghèr aanji ma kwar kè ndzègana, ard fantaar aanji ma kwar kè ndzègana, ard ɓèshgaana aanji ma kwar kè ndzègana.

⁸ Maay ghyènnng waiyav ba dèm biya, taa tlayanngèra da ghaciga, ghayah shasha dlabà da zègga, sèrgasèrgèr da ghyènnng.

⁹ Bak jiijiira, sèrgasèrgèramiyama ard taa tlayanngèramiyama righghèt biya.

¹⁰ Akwama da sèghawisèg daddakwa righarighana, kaa da nig kè daddakwa righa biyèn tèhala kwaha.

¹¹ Ma sarta zarhèrara, ndzan taa ghai band zarha, ndzan dzamaghèr band zarha, ndzan vèla farwut band zarha. Ghubara ba naiya èn dūwars kè hènkala zarhèra.

¹² Adaba ndakwana kiyam nèghèganèghèg wuzèhwuzèh kè dzakèva ma akwatèrama, daghuvalaana kiyam da nèghəkèv ba ma gyi ma gyi, adaba ndakwana sèrgasèrgèrara righèt biya, daghuvalaana sèrgasèrgèrara da righèg ba dyakdyak band kwa fakwi Daadamazhigèla.

¹³ Ndakwan ciya, dëgitahaan hëkërdëfën ndzarandzëga, fadëghëra, fantaara, ard waiyava, amma kwa dadal ma iitër badëmma, iin waiyava.

14

Vëlga sërga taa ghai kwa sërva bi ard taa tlayanngëra

¹ Ghulamvaghulëg kë gata waiyava, këmamkëmëg dlaë kë vëlga sërgasërëg vak Shëdkwa Daadamazhigëla, ndë dëga taa tlayanngëra.

² Adäba daddakwa taa ghai kwa sërva bi tag dë uudah biya, tag dë Daadamazhigëla, adäba maay wa nëghëgaakanëghëg kë dëgitahi tag në iin biya, mbakyarvad taa dëgitahi shifëshifëan tädvad ndzëda Shëdkwa Daadamazhigëla.

³ Adäba daddakwa taa tlayanngëra, tagtër mbakyarvad fëtërna ndzëd kë uudaha, mëlteruwa, dlaëba tagtëra kë dzëgwagha.

⁴ Daddakwa taa ghai kwa sërva bi mëlgaru ba kë ghëraana, adäba daddakwa taa tlayanngëra mëlteru kë yaa dadda gatëga.

⁵ Èn naagaan badëmmaru mamma taa ghai kwa sërva biya, amma ma të naagar mamma taa tlayanngëra. Daddakwa taa tlayanngër juujig kë daddakwa taa ghai kwa sërva biya, bamma mëng daddakwa sërgasërëg kë gwiya ghaiyin kiyava mëlgaru kë yaa dadda gatëga.

⁶ Aici zaraabahara, akwama sanëvsëg sa vakaru ën tagkur kë ëlbëg dë ghai kwa sërva biya, auci paidëan vakaru, bamma ën sëgëv dë ëlbëgaha, bi sërëgasërëgëra, bi taa tlayanngëra, bi tsaga ëlbëga Daadamazhigëla.

⁷ Bandkwah dlaë dëgitahi maay dë shifëg biya, band faakila ard kakkangya. Akwama cinngal bi tlaavatër dëyakdëyak biya, da sërga ndandar në uudan kë dëgiti tsava ard dëgiti fërtavi?

⁸ Akwama fërtavant bi dëraw kalkala kwa nëghëvaakanëghëg biya, war wa da badlava da ghwaavi?

⁹ Bandkwah dlaë vakaruwa, akwama tagamatag kë ëlbëg dë ghai kwa sërva biya, da sërvaaka ndar në dëgiti am tag në uurami? Tagamatag kë ëlbëg ba gyagyaana.

¹⁰ Mënnng ghaiyah shahshah ma duuniya, ma kwaraatëra ba tuuk kë ëlbëga.

¹¹ Akwama ën cinnga bi kë ghaiyin biya, nanalnëg kë ghulab kë daddakwa ta ëlbëgiina, ghëravaan ndakwi nalnëg kë ghulab vakara.

¹² Bandkwah dlaë vakaruwa, akwamam këmama tlëkëna vëlëg shahshah dëga Shëdkwa, ghulamvaghulëg ëagamëag këlëa ndzëdaru am ëagaan kë tlër dë vëlëgahaan kwa da fëtërna ndzëd kë yaa dadda gatëga.

¹³ Mbakyarvad kwaha, badëm daddakwa taa ëlbëg dë kwatlër kë ghaiya, aa dzugw kë zhigël vëlvar sërgasërëga gwiiya ghaiyiina.

¹⁴ Akwama dzëgwanadzugw kë zhigël dë ghai kwa sërva biya, Shëdkwar wa dzëgwazhigëla, ën nëghëgaaka bi kë dëgiti ën tag nai biya.

¹⁵ Auci, wan da ëag naiyi? Èn dzëgwaan kë zhigël dë Shëdkwara, ën dzëgwaan dlaë kë zhigël ma ërvidyara. Èn bëlgaan dlaë kë ënnngs ma Shëdkwara, dlaëba ën bëlgaan dlaë kë ënnngs ma ërvidyara.

¹⁶ Akwama maay ëndkwah biya, akwama taghartag kë uus kë Daadamazhigël ma Shëdkw kaltiya, da tag ndandar ci daddakwa cinnga bi kë ghaiyën agha tag nënnng taaki, “Amin” tëghër kë taa uus kwa agha tag nënnng, akwama sërga bi kë dëgiti agha tag nënnng biyi?

¹⁷ Aanji ba tagharatag kë uus kë Daadamazhigël ba vaivaiya, mëlgharu bi kë uudanin biya.

¹⁸ Èn tagar uus kë Daadamazhigël ën tagatag kë ëlbëg dë ghai kwa sërva bi tëghër kësukuram badëmma.

¹⁹ Bakəvakwah ma dzahava yaa dadda gatəga, manaa naag nai manaa tagda kə əlbəg ba dləb kiyava nəghəgaakanəghəg kə iitəra, dlabə ən tsagtəru kə kyalmaaha, təghər kə tagda əlbəgah alfu kəlaaw də ghai kwa sərva biya.

²⁰ Zaraabahara, dzamam bi kə ghər ndə zarh biya, namalnəg band vunjah tədvd 6a kəlaadəra, dzamamdzaməg kə ghər band uudah maamala.

²¹ Vindavindan ma Kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Ən da tagaan kə əlbəg də uudahah tədvd uudahi taa ghai də ghaiyi kwa sərva biya, ard təvad ghulaba ghaiya, bakəvakwaha ar da cinngwana biya, am Yaazhigəla.”

²² Taa ghai də ghaiyi kwa sərva bi dəga sərəg kə lii ar maay gatəg biya, dəga sərəg bi yaa kə dadda gatəg biya. Taa tlayannəgər dəga lii fadəghəra, mbakyarvad lii maay də fadəghər biya.

²³ Mbakyarvad kwaha, akwama dzaharvətdzahəg yaa dadda gatəg badəmma, ma kwaratər taa əlbəg də ghai kwa sərva biya, kaa sagaw kə uudahi kwar sərğa bi kə dəgiti ar tag nə iitər biya, bi dəgəm lii maay gatəg damma iitər biya, mbats, ar maay tagaan taaki namalnəg kə valagah biya?

²⁴ Akwama taaki badəmmaru am taa tlayannəgəra, ma tlakuraatləg daddakwa maay gatəg ard kwa sərğa bi kə dəgiti tagavən biya, kaa tapnatapəg nə əlbəgahaan kə ərvīdmahudana, kaa pəlla ghər kə iina.

²⁵ Da marazha sagal nə dəgiti ma ərvīdmahudaana, tədvd kwaha da mbəda damma haay bagarnəs kwatənahər kə Daadamazhigəla, kaa taakiya, “Bak jiijiira məng nə Daadamazhigəl ma kuurama.”

Aa bagavbag kwatənahər tə duul marawa

²⁶ Wan dəgiti ən tlatləg nai zaraabaha, akwama dzahamvətdzahəg kə 6a kwatənahəra, kwana 6əla ənngsa gala Daadamazhigəla, kwana tsaga dəgita, kwana taa dəgitaha, kwana taa əlbəg də ghai kwa sərva biya, kwana gwiya ghaiya. Bagambag kwanahaan badəm mbakyarvad fətəra kə ndzəd kə yaa dadda gatəga.

²⁷ Akwama mənng lii da taa əlbəg də ghai kwa sərva biya, aa juubi kə uud buwa bi həkərd biya, aa tagartag ba də aa pallapalla, kwatlərn dlabə gwiya dəgiti tagava.

²⁸ Akwama maay daddakwa sərgasərəg kə gwigan biya, aa ndzarandzəg ba dəw ma dzahava yaa dadda gatəga. Aa tagara ba kə ghəraan kə əlbəg ard Daadamazhigəla.

²⁹ Lii taa tlayannəgəra, aa tagartag ba nə uud bu bi həkərd kə əlbəga. Kyalmaaha aa tsəgwartsəgw kə hyimi tə dəgiti tagava.

³⁰ Akwama taghartag Daadmazhigəl kə əlbəg kə uudani cihurga vakwahiina, ba ghacan daddakwa fəgarzha kə taa ghaina.

³¹ Badəmmaru am tagatag kə tlayannəgər ba də aa pallapalla, kiyava tsagaan kə uudaha, dlabə ar fətəra kə ndzəda.

³² Səramasərəg taakiya, lii taa tlayannəgər ar sərgasərəg kə dagal də shidkwatəra.

³³ Adaba Daadamazhigəla miyam Daadamazhigəli kədəg ghəraan biya, Daadamazhigəla gabərra. Bandkwah ma dzahava yaa dadda gatəg badəmma.

³⁴ Aa ndzarandzəg nə ənghwasah ba dəw ma dzahava yaa dadda gatəga, adaba 6əlavtərna bi taa ghai biya, aa gatəgatəg kə dəgiti taga nə adzahadzaha Muusa.

³⁵ Akwama mənng dəgiti ar naa sərğa nə iitəra, aa ndavarndavəg vak zaalahaatər hənniyaha. Adaba dəga zhəru kə ənghwasah taa ghai ma yaa dadda gatəga.

³⁶ Fəgharzha ba tə kuram nə əlbəga Daadamazhigəla? Nii ba kuram ha wa dal nə əlbəgiin da vakaruwi?

³⁷ Akwama mənng nə daddakwa tlatla taaki tlayannəgər nə iina, bi də vəlga shədkwa, aa nəghaakanəghəg taakiya, dəgitahaan ən vindkur nai na adzahadzaha Yaazhigəla.

³⁸ Akwama lawaləg nə uudan kə fa hyimi tə kwanna, ghəraan ndakwani aa fav bi hyimi tə vakai biya.

³⁹ Mbakyarvad kwah zaraabahara, nahamnahæg kə taa tlayanngəra, tsamarəv bi dla6 kə uud kə taa ghai də ghai kwa sərva biya.

⁴⁰ Aanji kwar kə dægiti aa 6agav6ag ba tə duulan ba kalkala.

15

Ciiga Kəristi ma gətlaha

¹ Ndakwan ci zaraabahara, ən naagaan ən dzamkurnəs kə əlbæg marawən kwa tagankur naiyina, kwa dləghama nə uuramna, dla6a kwa famdəghərət nə uuram tə vakaiya.

² Tlamkəna tədvd əlbæg marawən nə uuram kə katəga, ma ba həkyamnahəkyəg kə əlbəgən tagankur naiyin ba marawa. Akwama ma maay ndəkwh biya, fadghəraruwa ba gyaagyaana.

³ Dəgiti dləghana naiya, iin wa vəlankur naiya, kwa maraw ba vaivaiya, iin taakiya, əmtsəəmtsəg Kəristi mbakyarvad haipahaamiyama, band kwa vindavindan ma Kakkada Daadamazhigəla,

⁴ taakiya hədavənəhədəga, dla6a ciyavantciig tə hənnga həkərda, bandkwa vindavindan ma Kakkada Daadamazhigəla,

⁵ tsugwatsugw vak Kefasa, ard kəlaawa tar buwəna.

⁶ Təhalakwah kaa ba tsugwatsugw kə iin vak kə uudah dərək dlə6 də ghər ba daval palla, kyalmahaatər ar ba dla6 ba də shifəga, kyalmah dla6 əmtsaharaəmtsahəga.

⁷ Kaa tsugwatsugw vak Yakuba, ard zarhəbəlga Yesu badəmma.

⁸ Təhala kwanahaan badəmma, kaa ba tsugwatsugw kə iin vakara, aanji ba ən zəra ghərdləga.

⁹ Adaba kai wa hədikən ma zarhəbəlga Yesu, maa dlaikwa bi daa kai kə uud də zərbəlga Yesu biya, adaba kai wa vəlantər dlad kə yaa dadda gata Daadamazhigəla.

¹⁰ Amma mbakyarvad hərəra Daadamazhigəl wa nanal nai əndkwana, dla6a hərərrən 6agghwi nə iin na gyagyaan biya, adaba januujiig aanji kwar kə zərbəlgaha Yesu də tlərta, bakəvakwah kai bi wa 6agan6ag biya, hərəra Daadamazhəgəl kwa əmtad də kaiya.

¹¹ Aiciya, bi kaiya, bi iitəra, badəmmamnd kəm taa ba əlbæg marawa, kwan kə əlbæg wa famghərət nə uuram tə vakaiya.

Ciig ma gətlaha

¹² Akwama ba tagav taaki ciyiitciig Kəristi ma gətlaha, aujilbæg ka cii kə kyalmaru ar taakiya maay ciig ma gətlah biyi?

¹³ Akwama ba maay ciig ma gətlah biya, mbats ciyiit bi Kəristi ma gətlah biya.

¹⁴ Akwama ba ciyiit bi Kəristi ma gətlah biya, mbats taa əlbæg marawamnda ba gyagyaana, fadghəraru dla6a nalnəg ba gyagyaana.

¹⁵ Nalnəg taaki, tagamndatag kə fiid təghər kə Daadamazhigəla, adaba tagamndatag kə əlbæg təghər kə Daadamazhigəl taakiya cighantciig kə Kəristi, akwama ba cighant biya, bak jijiir maay ciig ma gətlah biya.

¹⁶ Akwama maay ciig ma gətlah biya, mbats Kəristi ndakwani ciyavant bi ma gətlah biya.

¹⁷ Akwama ba ciyavant bi Kəristi biya, mbats fadəghəraru ba gyaagyaana, bakəvakwan am ba ndzəgaan ba ma haipaharuwa.

¹⁸ Mbats lii əmtsahara ma Kəristi zaharazahəga.

¹⁹ Akwama fantaara miyam ma Kəristi ba kwakyarvad ndzəgan kaltiya, mbats jiyamujig aanji ba war kə dəga zhuwadaala.

²⁰ Bak jijiira, ciyavantciig Kəristi ma gətlaha. Iin nə dəga zunngw kə ciig ma gətlaha. Ba pakkat maradamarəg wan taakiya lii əmtsaharaəmtsahəg ar da ciiga.

²¹ Səghəv təd vad uud tsaw nə əmtsəga, bandkwah dlaḅ ciig ma gətlah səghəv təd vad uuda.

²² Bandkwa əmtsəg nə uud badəm mbakyarvad Adamu, da ciyav dlaḅ nə uud badəm mbakyarvad Kəristi.

²³ Ma ba war da ciyav ba kə adab kə adaba, Kəristi dəga zuungwa, təhalakwaha da ciyav nə uudahaan də shifəg daghuvali da saay nə iina.

²⁴ Kaa da sagaw kə halavuwu, da tsətərdatsəg nə Kəristi kə lii kwarəga, ard kwarəga, ard ndzəd badəmma, təhalakwaha da gwiyarda kə tləksəraan badəm kə Daadamazhigəl Daada.

²⁵ Adaba barari kə Kəristi da bəgaan kə kwarəga, bamma fatərdəmfəg kə tləghumahaan badəm da ma izhangyil kə shigahaana.

²⁶ Tləghumi kwa da ghyəhav təhala, iin nə əmtsəga.

²⁷ Adaba tagaatag nə əlbəga Daadamazhigəl taaki, “Fadəmfəg Daadamazhigəl kə dəgitaḅ badəm ma izhagyil kə kwarəgaana.” Kwa taga nə iin taaki, “Badəm dəgitaḅ” fadəmfəg ma izhangyil kə kwarəgaana, kwan ba tə balaḅal taakiya, maay Daadamazhigəl kata ghəraan mavakai biya. Daadamazhigəl wa fadəm dəgitaḅ badəm ma izhangyil kə Kəristi.

²⁸ Akwama da fadəmfəg Daadamazhigəl kə dəgitaḅ badəm da ma izhagyəl kwarəga Kəristi, təhalakwah da ndzan zərin damma izhangyil kə Daadamazhigəl kwa fadəm dəgitaḅ badəm da ma izhagyil kə iina, adaba Daadamazhigəl dəgit badəm badəmma.

²⁹ Akwama maay əndkwah biya, au wa da bəg nə uudahaana, kwa bəgavtəra tsufəg ma gufka lii ruwararugi? Akwama ba maay ciig ma gətlah biya, aujilbəg ka cii bəgavtəra tsufəg kə uudah ma gufka lii ruwararugi?

³⁰ Aujilbəg ci kəkəmiyam vəla shifəgamiyam ba kəlaa hənngi?

³¹ Ən nəghəganəghəg kə əmtsəg ba kəlaa hənng zaraabahara, bak jiijiira ən tsa ghər tə kuram ma Kəristi Yesu Yaazhigəlamiyama.

³² Akwama bəgamndkəvaḅag də dəgtəghalah ma Afisa, ma tə tlatləga uuda, au ci paidaan vakari? Akwama ba da maay nə uud ciig ma gətlah biya. “Ba kiyam zəgaan kiyam həbəgaana, kiyam da əmtsəg tsaw dlakadur biya?”

³³ Aa valkurda bi nə uud biya, “Adaba ndzəgan də kəlaadah badzəgaan kə hənkala jiijiira.”

³⁴ Asamasaas da tə dūula dzamaghər kalkala, am dūuwars kə ḅa haipa. Adaba kyalmaharu ar sərga bi kə Daadamazhigəl biya. Ən tag kwakyarvad ən tsəkura kə zhəruwa.

Vəghi kwa da ciyav dəvakaiya

³⁵ Ar da ndavəgan kyalmah taakiya, “Da ciig ndar lii əmtsaharaməmtsahəgi? Ar da sagal də hulfa kwar kə vəghi?”

³⁶ Kəgh dlagəna! dəgiti aghaa riiga nənng da maay sagal biya bamma əmtsəəmtsəga.

³⁷ Dəgiti agha riiga nənnga, gyigyiya iin bi wa da sagal biya, ba hulfa kaltiya, bi hulfa hiiya, bi hulfa dəgiti tlərn shaha.

³⁸ Ba Daadamazhigəl wa vəlga vəgh kə hulfin band kwa naag nə iina, ma kwar kə hulfa dəgit ba də vəghaana.

³⁹ Dəm bi tlu ar dəgit pall biya. Uudah ard hulfa dəgaatəra, almanaha ard hulfa dəgaatəra, dūikaha ard hulfa dəgaatəra. Kilfah dlaḅa ard hulfa dəgaatəra.

⁴⁰ Mənnng hulfa vərđiga ghərazhigəla, mənnng dlaḅ hulfa dəga kwa ma haaya. Ndanngəra dəga ghərazhigəl shaha, ndanngəra hulfa dəga haay dlaḅa shaha.

⁴¹ Ndanngəra faciya shaha, dəga kyila shaha, dəga kwadladlah dlaḅa shaha, mənnng dlaḅ kwatlərn kə kwadladl shah də kwatlərn kə kwadladl vaka ndanngəra.

⁴² Bandkwah dlaḅ təghər kə ciig ma gətlaha, dəgiti aa riiva də riiga da ərtsəga, dəgiti aa ciivantciig dlaḅ da maay ərtsəg biya.

⁴³ Riivariig nē iin ma neniga, ciyavantciig dlaḅ ma ndannḡera. Riivariig ma maira ndzēḁa, ciyavantciig dlaḅ ma ndzēḁa.

⁴⁴ Riivariig dē ndzēḡana vēḡha uudēra, ciyavantciig dlaḅ dē ndzēḡana vēḡha shidkwa. Mēnng tsaw nē vēḡha uudēra, ba jiiira mēnng nē vēḡha shidkwa.

⁴⁵ Vindavindan bandkwah taakiya, “Adamu nē uuda zunngwa, nalnēḡ kē uud dē shifēḡa.” Adamu dēḡa hal iin shēdkw kwa vēlla shifēḡa.

⁴⁶ Dēḡa shidkw bi nē dēḡa zunngw biya, dēḡa tluwa ard avēz lakwti kē dēḡa shidkwa.

⁴⁷ Uuda zunngw ndērava dē haaya, sal ma haaya. Dēḡa bu sahi ma ḡhērazhigēla.

⁴⁸ Bandkwa dēḡa haay nē uuda, ar bandkwah dlaḅ lii ndērava dē haaya. Lii ar dēḡa ḡhērazhigēla, ar band daddakwa sahi ma ḡhērazhigēla.

⁴⁹ Bandkwa kiyam dē dzakēva daddakwa ndērava dē haay nē miyama, kiyam da nēḡ dlaḅ kē dzakēva daddakwa sahi ma ḡhērazhigēla.

⁵⁰ Dēḡiti ēn tagkur nai zaraabahara, tluwa ard avēz ḡwigu bi kē tlēkēsēra ḡhērazhigēl biya, bandkwah dlaḅ daddakwa da ērtsēḡ da maay ḡwiya daddakwa maay ērtsēḡēn biya.

⁵¹ Cinngamcinga, ēn tagkurtag kē dēḡiti shibashiḅana! Kiyam da maay ēmtsēḡ dēm biya, amma da mbēḁav nē ndzēḡana miyam badēmma,

⁵² Ba daval palla, band kēbēciga ḡwiya, adaba da fērtav dērawa, dlaḅa da ciyav lii ēmshaharaēmtsahēḡ dē vēḡh hulfa kwa da maay ērtsēḡ biya, da mbēḁav nē ndzēḡana miyama.

⁵³ Adaba barari nē vēḡhēn kwa ērtsēḡēna da mbēḁav nal kwa maay ērtsēḡ biya, vēḡhēḡhi kwa da ēmtsēḡa da mbēḁav nal kwa maay ēmtsēḡ biya.

⁵⁴ Tēhalakwa ma mbēḁavnambēḁēḡ nē vēḡhēn kwa ērtsēḡēn nal kwa maay ērtsēḡēn biya, dlaḅa vēḡhēn kwa dēḡa ēmtsēḡēn nal kwa maay ēmtsēḡēn biya, da righēḡ ma sarta kwah nē ēlbēḡēn vindava ma Kakkadā Daadamazhigēl taakiya, “ḡhyihavēnaghēyihēḡ nē ēmtsēḡa, zavuuzēḡ fiir tēḡhēra.

⁵⁵ Kēḡh ēmtsēḡa, mēr za fiiraghi? Kēḡh ēmtsēḡa mēr nē guraghi?”

⁵⁶ Gura ēmtsēḡa iin haipa, ndzēḁa haip iin nē adzahadzaha.

⁵⁷ Tagiyamartag kē uus kē Daadamazhigēl kwa vēlkiyam fiir tēḁvad Yaazhigēl Yesu Kēristi!

⁵⁸ Mbakyarvad kwah zaraabahara, ḡhacamaghacig ba dangala, ba kēlaa hēnḡ am ḡagar tlēr kē Kēristi, adaba am sēran taakiya dladēn am hēḅēḡ nē uuram mbakyarvad Yaazhēḡēlēn ḡyagyaan biya.

16

¹ Tēḡhēr kē ēlbēḡa mēltēru kē yaa dadda ḡatēḡa, ḡagamḅag bandkwa taganter nai kē yaa dadda ḡatēḡi ma Galatiya taaki aa ḡagarḅaga.

² Aanji kwar kē laada, famfēḡ kē kwaḅ kalkala dēḡiti tlēkēna dēvaan kē uudana, pakam bi kē sagawar lakwti am dzaha dēḡiti da mēlvaru kē uud biya.

³ Akwama da tsugwanatsugwa, ēn da ḅēltēḡēt kē lii haiyamanthaig nē uuram dē iitēra, ēmtad dē wakita mara ḡhēra, ar dēda kē dēḡiti dzahamant nē uurama.

⁴ Akwama dlaikwadlaig kēskai kē dagal ndakwani, bar da pughwkwazhana.

Badlava dagalla

⁵ Akwama ḡwaiyanvagwaig ma Makidoniya, ēn da dagaw da nēḡhēkuraanēḡhēḡa, adaba ēn da ḡhuda dagal dē Makidoniya.

⁶ Mbatak ēn da zēlmazēlēmēḡ vakaruwa, bi ēn da zu kē viyaks vakaruwa, adaba am da mēlwad ba kēlaa vakavaki ēn da dagal naiya.

⁷ Naagar bi ēn ḡhaca dzuḅ vakaru biya, akwama haighanthaig Yaazhigēl manaa naagaan manaa zēlma vakaru ba ngaa.

⁸ ēn da ḡhacig ma Afisa ēn da pakant kē sarta Fentikus.

⁹ Adaba wurghwantwurg nē uud kē dūul ba bannganng kiyava 6a tlēr marawa, aanji ba mēnng tlēghumah ba dyaaka.

¹⁰ Akwama sēghəvsəg Timuti, aa 6ala6aləg ghəraan vakaruwa, adaba iin ndakwi 6a tlēra Yaazhigəl band kwan 6ag naiya.

¹¹ Mbakyarvad kwaha, aanji war aa nen biya, mēlamarumələg dē dēgit akwama da ciyitciig kē saasa vakara, adaba gukya saasaan əmtad dē yaa dadda gatəga.

¹² Əlbəga zəraabamiyam Afullusa, ghalanghaləg ma dāv da vakaru əmtad dē kyalma zaraabaha, haighant bi ghəraan kē dagaw ndakwan biya, da dagaw ma da shavətshəga.

Əlbəga mbasumbasa

¹³ Badlamva6adləg ba marawa, am ghacan tē fadəghəraru ba vaivaiya, am 6əlgaan kē magiya am fəgaan kē ndzədə.

¹⁴ Badəm dēgiti am 6ag nē uurama, 6agam6ag ba dē waiyava.

¹⁵ Zaraabahara, am sərəgasərəg taaki Istafanus ard yahaan wa fararzha pəlaghər ba zunngw ma haaya Akaya, vələdavələg kē ghəraatər kiyava 6agtər tlēr kē yaa dadda gatəga.

¹⁶ Ən ghalakuram famtəraarafəg kē hulfa kwanahaan kē uudaha, baz tsaghwaha tlēra miyama ard dlada miyama.

¹⁷ Cinnganucinng kəmtakera dē sagawa Istafanusa, ard Fartunatus, ard Akaikus, bandgi kuram wa səgal sa vakara.

¹⁸ Adaba 6agarwi6ag kē dēgit naag waiyar baz dəgaruwa. Hulfa kwan kē uudah 6aga6ag kē maraw fəvtəraarana.

¹⁹ Ar tagkur uus yaa dadda gatəg kwa ma haaya Asiya. Akila ard Biriskila, əmtad dē yaa dadda gatəg kwa dzahav ma vəgyaatəra, ar tagkur uus ba vaivai ma dāaga Yaazhigəla.

²⁰ Badəm zaraabaha ar tagkur uusa. Tagamtag kē uus dē bərhuga waiyava.

²¹ Ba kai Bulus dē ghərar wa vinda kwan kē taa uusa.

²² Badəm daddakwa maay waiya Yaazhigəl bi tlafatlafana. Asega, Yaazhigəla!

²³ Herərra Yaazhigəl Yesu aa ndzandzəg əmtad dē kurama.

²⁴ Waiyavar aa ndzandzəg əmtad dē kuram ma Kəristi Yesu. Amin.

2CO

Taa uusa

¹ Bulus kwa nal kə zərbəlga Kəristi Yesu də naaga Daadamazhigəla, ard zəraabamiyam Timoti, da vak yaa dadda gata Daadmazhigəl ma Korinti, əmtad də uudaha Daadamazhigəl cacuwanaacuwana badəm ma larda Akaaya.

² Herərra ard gabər vak Daadamazhigəl Daadamiyam ard Yaazhigəl Yesu Kəristi aa ndzarandzəg əmtad də kurama.

Daadamazhigəl dadda taa dzəgwagha

³ Galiyamgaləg kə Daadamazhigəl Daadamiyama, kwa iin Daada Yaazhigəl Yesu Kəristi, Daada kwa dadda zhəwadaal ba dyakdyaka, Daadamazhigəl kwa tagkiyam aanji hulfa kwar kə dzəgwagha!

⁴ Kəhyikiyamkəhyig Daadamazhigəl kə ərvidy ma dlada miyam badəmma, kiyava Kəhyitərkəhyig kəskəmiyam kə ərvidy kə kyalmah ma dladi ar həbəg nə iitəra, də kwanən kə Kəhya ərvidən tləyamkəna nə miyam vak Daadamazhigəla.

⁵ Bandkwa kiyam həbəg nə miyam kə dlada, həbu bandkwah Kəristi də ghəraan kə dlada, kiyam da tləkəna tədvad Kəristi kə dyakəra kəhyiga Daadamazhigəla.

⁶ Aanji kiyam həba dlada, kiyam həbəg mbakyarvad nal kə dəga kəhyig ərvidy kəskuram dlaəba da fəkurna kə ndzəd ma gata Daadamazhigəla. Akwama kəhikiyam ərvidy nə uuda, kuram ndakwani tlamkənatləg kə kəhyiga ərvidy kwam da tləkəna nə uuram kə ndzəda fa ərvidmahud təghər kə dlad kwa həbəg ghəravamnda.

⁷ Kəm maay ba ndaundau də kuram aanji ba hədiikən biya, adaba kəm sərgasərag taakiya am həba dlad band kwa kəm həbəg nəmnda, kuram ndakwani am da tləkənatləg kə hulfa kəhya ərvidy kwa bəgkəmənd nə uuda.

⁸ Zəraabahara, kəm naay taaki am dzan kwal sərgasəragər təghər kə hulfa dladən həbamndu nəmnd ma haaya Asiyən biya, kwan kə dlad ndza juujig kə kusəghamnda, tagamnd bi taakiya kəmnda bəgaan kə shifəg biya.

⁹ Baz tlatləgaan kəskəmənd taaki bandgi shariya əmtsəg wa ghudakəmənda nə uuda. Dzəghardzəg wan haik fadəghər kəskəmənd tə bəgnaəbəgamnda, bamma kiyam fadəghər tə Daadamazhigəla, kwa ciya lii əmtsaharaəmtsahəga.

¹⁰ Sakəməndasəg Daadamazhigəl sagal ma əmtsəga dladna, famdəghərətəfəg taakiya da katkəməndkatəga. Kiyam tsaghər ba tə iin kiyava da gwiya katkiyamkatəga.

¹¹ Mələmkəməndumələg də dzəgwazhigəla. Tədvad kwah wa da tagar nə uudah ba dyak kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad kəmnda, mbakyarvad dyakəra barki kəmnda tləkəna nəmnd tədvad dzəgwazhigəla.

Mbədəghanambədəg Bulus kə duula taa uusa

¹² Kwan wa kəm tsəg nəmnd kə kusəgh təvakaiya, ən tagdatag kwan ba də ərvidmahud pall taakiya ba jiira. Ma dəgitahi bəgamnd nəmnd ma duuniyən badəmma, bəgamnd ba də jiir ard ərvidmahud pall vak Daadamazhigəla. Kwana ba jiiir ma dəgitahaan bəgamnda nəmnd əmtad də kurama, bəgamndaəbəg kwan tədvad herəra Daadamazhigəl tədvad dabariya duuni biya.

¹³ Kəm vindkur dəgiti am da karantəga karantəg dlaəba am nəghaakana, Bəkəvakwah aanji ba nəghamaakanəghəg hədiikən ndakwana, mantləg naiya am da nəghəgaakanəghəg kə dəgitah badəmma,

¹⁴ Adaba sartən da saay Yaazhəgəlamiiyam Yesu, am da tsa kusəgh də kəmnda, bandkwa kəmnda tsa kusəgh nəmnd də kuurama.

¹⁵ Mbakyarvad haiyananthaig nai kwana, iin wa nahan nai kə sagau da vakaru ba zənnngwa, adaba am tləkəna kə bark shig buwa.

¹⁶ Badlanvaɓadlɛg kə da vakaruwa, akwaman da dagal dama Makidoniya, ən da ghaca dlaɓ vakaruwa akwaman da gwiya saasa, adaba ən tlaraan kə dɛgiti am da mɛlgwad nɛ uuram kiyava langaan kɛskai dama Yahudiya.

¹⁷ Mam tlatlɛg nɛ uuram tsa naa ɓadlɛva ba kwal sɛrgasɛrgar ha kɛskurama? Nii mam tlatlɛg nɛ uuram naa ɓadlɛva dɛ ndzɛgana hɛnkala uuda dɛgshiga, kiyava tagaan kɛskai taaki, “Aana” ən gwiiya tagaan dlaɓ taaki “Maaya”?

¹⁸ Bandkwa jiir nɛ əlbɛga Daadamazhigɛla, bandkwah dlaɓ nɛ əlbɛgən kwa tagamdkur nɛmndɛn dɛga taaki “Aana” ard “Maay” biya.

¹⁹ Yesu Kɛristi, Zɛra Daadamazhigɛla, kwa tagarkur nɛ Silas, Timoti ard kai kə əlbɛg tɛghɛra, ndza maay “Aana” bi “Maay biya” Ma Kɛristi ba kɛlaa hɛnng ba “Aana.”

²⁰ Aanji ndar dɛyakɛra langyiyah taa Daadamazhigɛla, ar ba “Aana” Ma Kɛristi. Kiyam tag tɛvdad iin nɛ miyam taaki “Aandz bandkwaha” kiyava ndanngɛra Daadamazhigɛla.

²¹ Ba Daadamazhigɛl wa fɛkiyama ghaciga ba dangal ma Kɛristi, baz kɛmnda baz kuurama, ba iin dlaɓ wa kɛsakiyamaakakɛsɛga.

²² Fɛtfɛg kə dɛga sɛrgaan tɛ kɛmiyama, dlaɓa fadɛmfɛg kə Shidɛkwaan ma ɛrvidɛyamiyam mbakyarvad markiyamdada kə dɛgiti da ɓag nɛ iin tɛvuukwa.

²³ Ba Daadamazhigɛl shiidara, sɛrɛgasɛrɛg kə ɛrvidɛyara, kwa gwiya danal bi nai damma Korinti biya, mbakyarvad aa gwiya fankura bi kə dlad biya.

²⁴ Kwakyarvad kɛm naa markura ndzɛd tɛghɛr kə fadɛghɛraru biya, maaya, kiyam ɓa ba tlɛr ɛmtada, kiyava dlaig kɛskuurama, mbakyarvad am ghacan ba dangal ma fadɛghɛraruwa.

2

¹ Mbakyarvad kwaha, ngudanantɛngudɛg ma ɛvidɛyar taaki ən madlabi da vakaru haik badzɛdkurda ɛrvidɛy biya.

² Aitsa, akwama fankuraafɛg kə badza ɛrvidɛ, war wada fɛgwa cinnga ɛmtakɛr kɛskai, abi ba daddakwa naa fɛgaraa nai kə badza ɛrvidni?

³ Iin wa viindankura nai kwah kə wakiita, adaba nahan bi kə da vakaru ən da tləkəna kə badzɛga ɛrvid vak uudahi kwa maa dlaiyatɛr fɛgwa hwadagaa, Adaba fandɛghɛrɛtfɛg nai taakiya, akwama ən da hwadaga, badɛmmaru ndakwani am da hwadaga.

⁴ Viindankura mbakyarvad ən ma dlada ard badzɛga ɛrvidmahud ba dɛyadɛyaka, baz kɛla yuwa tuug kɛskai ba vaivaiya, kwakyarvad ən fɛkura kə badzɛga ɛrvidmahud biya, adaba am sɛran taaki ən waikurwaig ba vaivaiya.

Bəshigarna haip kə daddakwa ɓaga haipa

⁵ Akwama badzɛghardabadzɛg nɛ uudan kə ɛrvid kə uudana, aa ɓagwi kɛskai biya, aa ɓagkura kɛskuram badɛmma. Ən tag kwakyarvad taakiya ən mbɛkurɛs biya.

⁶ Ndaigən hɛbu nɛ iin vak ghamaga uudahna, ghyinngaghyinng bandkwaha.

⁷ Ndakwan ciya, ɓəshamarnaabəshiga, am kəhyarna kə ɛrvidɛ, haik dɛugarsdɛug kɛskuram ma badzɛga ɛrvid kwa da jiguujig kə ndzɛdaana.

⁸ Mbakyarvad kwaha ən ghala kuurama, am marardan taakiya am waigaan ba vaivaiya.

⁹ Na viindkura kwan kə wakita mbakyarvad ən fɛsha kuurama, adaba ən sɛran mbatak am da gatɛgaan kə əlbɛgi tagankur ba kɛlaa hɛnnga.

¹⁰ Badɛm daddakwama ɓəshgarna nɛ uurama, ba kai ndakwani ɓəshanarnaabəshɛga. Dɛgiti naa ɓəshna naiya, akwama ba mɛnng dɛgiti ɛnda ɓəshgarna naiya, ɓəshɛnnaabəshɛg mbakyarvad kuurama, ma barka Kɛristi,

¹¹ Haik tləkənatlɛg shatanah kə ɖuula valla kəmiyama, mbakyarvad kiyam sɛrgasɛrg kə dɛga kɛlaadɛrahaan ba tɛ ɓalaɓala.

Dɛgiti njikən kə Bulus ma Toruwasa

¹² Danal ba nai damma toruwasa da taa əlbɛg maraw tɛghɛr kə Kɛristi, wurghwantwurɛg dlaɓ Yaazhigɛl kə ɖuula ɓa tlɛr vaakwana,

¹³ bakəvakwaha ɓalla bi ghɛrar biya, adaba nɛghɛghana bi kə zɛraabar Titus vaakwan biya. Tɛhala kwaha kaa duutɛrɛsɖuug kɛskai kə uudaha, kaa dagal kɛskai damma Makidoniya.

Zaa fiir ma gata Kɛristi.

¹⁴ Aa tagvartag nɛ uus kə Daadamazhigɛla, iin wa ba kɛlaa hɛnng vɛlkiyam zaa fiir tɛɖvad Kɛristi. Ba tlɛr dɛ kəmiyam kiyava langa əlbɛg marawa Kɛristi Aanji takwar band tɛrshan bɛtbɛta kwa pɛshvɛpɛshɛga.

¹⁵ Adaba kiyam band tɛrshɛn bɛtbɛt nɛ miyam kwa vɛlgar nɛ Kɛristi kə Daadamazhigɛla, kwa kwazaakwazɛg dama lii katavtɛrɛtkatɛga ard lii tɛ ɖuula əmtsɛga.

¹⁶ Kiyava lii tɛ ɖuula əmtsɛga, bɛtbɛtna vaka əmtsɛga, kwa saa dɛ əmtsɛga, kiyava lii tlarkɛnatlɛg kə katɛga, bɛtbɛtna iin shifɛga kwa saa dɛ shifɛga. Maay daddakwa dzɛgwantzugw kə ɓa kwan kə tlɛr biya.

¹⁷ Adaba kɛmnd kɛm band kyalma uudah biya, kwar taa əlbɛg marawa Daadamazhigɛl kiyava tləkɛna ribaatɛra. Adaba aa ɓɛlkɛmdɛt nɛ Daadamazhigɛl kɛskɛmnda, kɛm taa ba jijjiir tɛvuukwana, kwakyarvad kɛm lii ɓa tlɛra Kɛrsiti.

3

Lii ɓatlɛra daala langiya

¹ Aitsa, kɛmnda fɛgarzha gwiya dlɛba ghɛramnd ha nɛmnda? Nii kɛm gata wakita shid da vakaruw ha, aanji ma vakaruwa, band kwa ɓag nɛ kyalmah hi?

² Abi ba kuuram dɛ ghɛraru nɛ wakiti kwa kɛm dɛvakai nɛmnda, kwa viindava ma ɛrvidmahudamɛnda adaba nɛghan aanji ba wara dlaɓa karantana.

³ Maramdamarg nɛ uuram taaki am wakita Kɛristi nɛ uurama, kwa iin dɛgshiga tlɛramnda. Kwan kə wakita viindava dɛ dɛga viindɛg biya, viindava dɛ shɛɖkw cacuwanacacuwana dɛga Daadamazhigɛl kwa dɛ shifɛga. Viindava tɛ fafakɛlema akur biya, viindava ma ɛrvidmahud uudaha.

⁴ Kɛm taa kwana mbakyarvad kɛm dɛ jiir tɛvuukwa Daadamazhigɛl tɛɖvad Kɛristi.

⁵ Maay nɛ dɛgiti kwa kɛm da mardamarg taakiya ɓagamnd dɛ sɛrgasɛrgamnd kə tlɛriin biya, Sɛrgasɛrgamɛda saal vak Daadamazhigɛla.

⁶ Iin wa namndal nɛmnd kə lii ɓa tlɛra daala langiya kwa vindava tɛɖvad adzahadzah biya, vindava tɛɖvad shɛɖkwa. Adzahadzahɛn kwa vindavana iin wa saa dɛ əmtsɛga, shɛɖkwa cacuwana iin wa vɛla shifɛga.

⁷ Viindavaviindɛg nɛ adzahadzaha Muus tɛ fafakɛlema akura, dlaɓa ndanngɛra Daadamazhigɛla mararmarg ma sarta kwa vɛlavda nɛ iina. Aanji ba dɛgitɛn ndza mbiig tɛ hudvɛga Muus da zɛlma biya, kaaa mbiig ba caacan hudvɛgaan ba vaivaiya pɛletɛrvapilɛg kə zarha Isra'ilah kə vazgaana. Akwama adzahadzahi kwa saa dɛ əmtsɛga sɛghɛvsɛg dɛ ndanngɛr ɛndkwana,

⁸ Aitsa, da ɓaga ndar kaci ɖyakɛra ndanngɛra kwa dɛga ɓaa tlɛra shɛɖkwa cacuwanacacuwan kə ndzɛgani?

⁹ Akwama ɓa dɛgiti saa dɛ əmtsɛga tləkɛnatlɛg kə ndanngɛra, ba jijjiira dɛgiti saa dɛ tləkɛkɛna jiira Daadamazhigɛla juujig kə iin ba ɖyakɖyaka.

¹⁰ Ba jijjiira, ndanngɛra ɛmghura langiya madla bi dɛ ndanngɛr ndakwan biya, akwama gɛravɛnagɛrɛg dɛ ndanngɛra daala langiya.

¹¹ Akwama dægiti da ghyënnng nê zamanana sêghëvsêg dê ndanghêra, da nêg ndandar ka cii nê dægiti kwa da ndzêg ba tangw dama zêrazêri!

¹² Mbakyarvad kiiyam mêng dê hulfa kwan kê fantaara, iin wa kiyam mêng dê ndzêd ba vaivaiya.

¹³ Kiiyam maay nê miyam band Muus biya, kwa hêdgharduu hudvêgaan dê sêdav biya, haik nêghêganêghêg nê uudaha Israilaha kê ghyënnnga ndanngêr kwa da dagal zamanana.

¹⁴ Adaba ghêraatêra ba dêkdêka, tangw dat hiinanna, mênng dægiti tsêtêrva nêghêga jiira akwamar karanta umghura langiya. Têhavdabi nê sêdavên ba kêvakwan biya, adaba têhêvdabiya, bamma têdvad Tlêkatêg kalti lakwti têhêvdatêhêga.

¹⁵ Tangw dat hiinanna, akwamaar karanta kakadâ muusa, kaa hêdtêrduhêdêg nê sêdavên kê êrvêdmahudaatêra.

¹⁶ Têhvêdatêhêga nê sêdaviina akwama gwiiyagwiiig nê uudan da vak Tlêkatêga.

¹⁷ Aiciya, Yaazhigêla iin shêdkwa cacuwanacacuwana. Vakavaki dê shêdkwa Yaazhigêla mênng kwaraghêr vakwahiina.

¹⁸ Kêmiyamên hêdavarduu bi hudvêgamiiyamên biya, kiyam mara paraka ndanngêra Yaazhigêl band akwatêrama, dlaêa gwikiyamantgwiiig nê uud kiyam nal band Yaazhigêla. Kwan kê gwiya vêghên êagakiyama nê uudêna fêgarâa bad fêga ma ndanngêra kwa sal vak Yaazhigêla, kwa iin shêdkw cacuwanacacuwana.

4

Hyahêr ma dêfuuwa luuwa

¹ Mbakyarvad kwaha, kiyam mênng tsau dê kwan kê tlêra kwakyarvad zhêwadaala Daadamazhigêla, aa ngadlavbi nê êrvêdmahudamiyam biya.

² Maay lambamnd dê shêêa hulfa dêga muuniya kwa saa dê dêga tsa zhêru biya. Maay lambamnd dê vala uuda ma taa fiid dê êlbêga Daadamazhigêl biya. Kêm taa ba jiir nêmda bat êalaêala. Da êag êndkwah nê uudah kê shiida jiiir kwa êagamnda nêmd tê vuuka Daadamazhigêl ma êrvêdmaudaana.

³ Akwama êlbêg marawên kwa kê m tag nêmd kê êlbêg têghêrên shêêashêêanna, shêêashêêan bak lii tê duula êmtsêga.

⁴ Ar lii maay dê fadêghêr nê iitêr biya, adaba shatanaha duniya gulfatêrêtgulfêg kê êrvêdmahudaatêra. Tsatêrvatsêg kê nêghêga paraka kwa ba caacan têghêr kê iitêra, parakên kwa sêghal ma êlbêg marawa aa ndanngêra Kêristi, kwa iin garava Daadamazhigêla.

⁵ Mbakyarvad kê m taa êlbêg marawa ghêramnd biya, bamma dêga Yesu Kêristi, taakiya iin Yaazhigêla, kê m band kwatênaharu nêmd mbakyarvad Yesu.

⁶ Daadamazhêgêlên kwa tagaa taaki, “Aa ndzadzêg nê parak ba parakrak ma gurtla,” iin wa fafêg kê parakan kwa ba parakrak ma êrvêdmahudamiyam, kiyava ba parakrak kê uudaha mara sêran kê ndanghêra Daadamazhigêl têvuukwa Tlêkatêga.

⁷ Bakêvakwaha, kêmiyamên kiyam dê kwan kê hyahêra ma gatêga, kiyam band dêfuwa luuwa. Niyamalmêg band êndkwaha, adaba marvêdan taakiya ndzêdî kwa juujig badêmma sal vak Daadamazhigêla, sal vakamnd biya.

⁸ Vêlkêmd vêlêg nê uud kê dlâd nê uud aanji ta kwar kê duula, bakêvakwaha fakêmda bi nê uud kê kudêg dê tlêriin biya. Davalitlêrna kê m êagan kê ndaundauwa, adaba gêndzamdêt biya.

⁹ Vêlkêmd vêlêg nê uud kê mbahêlla, bakêvakwaha duuwa kêmdarsbi nê Daadamazhigêl biya. Daghuvaliitlêr dlaêa tsêkêmendtsêg nê uud dê zaada, bakêvakaha ciibakêmdabi nê uudya.

¹⁰ Ba kêlahênga kê m ba tê duula êmtsêga band kwa êagavara kê Yesu, mbakyarvad marvêdan nê ndzêgana Yesu tê vêgha miyam kwa dêga êmtsêga.

¹¹ Ma ba kiiyam ndzēga bad shifēg ma duniya, kiiyam ba tē duula əmtsēg mbakyarvad Yesu, adaba nēghəvan nē ndzēgana Yesu tē vēghamiyam kwa dēga əmtsēga.

¹² Iin wa ba kēlahēnga kēm ba tē duula əmtsēga, mbakyarvad am tləkēna nē uuram kē shifēga.

¹³ Viindaviindan ma kakada Daadamazhigēl taakiya, “Fandēghərētfēga, mbakyarvad kwaha taganataga.” Aanji ba kiiyam dē fadghər hulfa dēgit palla, ba kēmnd ndakwani famdēghērtfēga, kēm tag mbakyarvad kwan nēmnd kē ghaiya.

¹⁴ Kēm sērgasērg taakiya Daadamazhigēl kwa ciighant Yaazhigēl Yesu ma gētlaha, da ciikiyamciig əmtad dē Yesu, da sēkiiyamnda da tēvuukwana baz kē uurama.

¹⁵ Badēm wana mbakyarvad da mēlkuru kēskuurama, adaba herrēra Daadamazhigēla da fēgarabadfēg da tēghər kē uudaha ba dyakka, da nēg kē dēgshiga gwiya fēgara taa uus kē uudah kē Daadamazhigēla, kiyava vēlva ndanngēra.

Ndzēgan tēdvad fadghēra

¹⁶ Mbakyarvad kwaha gēdzamdēt biya, aanji ba vēghamnda dēga uuda duniya da badzēga, bakəvakwaha kēm nēg bak daal ma gatēg ba kēlahēnga.

¹⁷ Adaba kwan kē zər dladən kēm hēbēg nēmnda da zēlmabiya, kēm da tləkēnatlēg kē ndanngər ba dyakka, kwa juujig kē taga, da ndzēg ba tangw damma zērazēra.

¹⁸ Kwakyarvad dēgitahi zharēg nē gyiwa wa kēm fēg nēmnd kē taad tē vakai biya, bamma dēgitahi kwa nēghvabiya. Adaba dēgitahi kwa nēghəvanēghēga da zēlmabi nē zamanan kē dagal biya, dēgitahi kwa nēghəvabiya dēga tangw damma zērazēra.

5

¹ Sēryamasērg taakiya akwama dlagavnadlag tsakwamən kwa kiyam ndzēga nē miyam ma vakaina, kwa iin vēghēghamiyama dēga kwan kē duuniya, bagakiyama bag Daadamazhigēl bad ghēraan kē hēnyah ma ghērazhigēla. Kwan kē hēnyaha ndēra nē uud biya, da ndzēg nē iin ba tangw damma zērazēra.

² Ndakwana, kiiyam fēgaan kē ərvədmahuda, kiiyam hwa dāg ba vaivaiya kiiyam da tləkēna kē sēdav da tē vēgha ma ghērazhigēla.

³ Akwama da vēlyakiiyam vēlēg nē uud kē sēdava, da tlēkiiyamabi nē uud dē suuh biya.

⁴ Ma sarta kwa kiiyam ndzēgan nē miyam dē vēgha kwan kē duniya, kiiyam ngiiga mbakyarvad dladā kwa kiiyam hu bēg nē miyama. Kwakyarvad kiiyam na tagguva dē vēgha kwan kē duni biya, ma naaga miyama ma kiiyama tləkēna kē sēdav kwa dēga ghērazhigēla, adaba dēgit dē shifēga tangw dama zērzērra gwiighantgwiig kē dēga əmtsēga badēmma.

⁵ Ba Daadamazhigēl dē ghēraan wa badlēghani kwan kē gwiiya vēgha, vēlakiiyamvələg dla b kē shēdkwan kiyava markiiyamndan kē dēgiti da bagkiiyam nē iin tēvuukwa.

⁶ Mbakyarvad kwaha iin wa bakēlahēng kiiyam tsa ərvədmahuda miyama, kiiyam sērgasērg dla b taakiya akwama ba kiiyam dē vēgha kwan kē duniya, kiiyam ba bēkyē dē hēnyaha miyam kwa əmtad dē Yaazhēgēla.

⁷ Adaba kiiyam ndzēgan ma fadghēra, dēga nēgha gyi biya.

⁸ Bak jiiira ghacamnda ghacig tsau ba tankara, maa tē naagamnda makēma tagguva dē kwan kē vēgha, kēm ndzan əmtad dē Yaazhēgēl ma ghērazhigēla.

⁹ Mbakyarvad kwaha, aanji kēm ma kwan kē duniya aanji kēm maghērazhēgēla ma tē naagamnd ma ciingu kē əmtakēramnda.

¹⁰ Adaba barari kēskēmiyam kiyam ghachan tēvuukwa Kēristi badēmma, kiyava tēkiyama kē shariya. Ma bawara da cawa dēgshiga tlēraani bagaa nē iin dē vēgha kwan kē duniya, aanji marawa aanji marau biya.

Badla ndzēgan uudah dē Daadamazhigēla

¹¹ Kiiyam sɛrgasɛrg tsau kɛ dɛgiti tagav dɛ gɛdza Daadamazhigɛla, iin wa kɛm ɓa kɛlaa ndzɛdamnda ma kɛma sɛdaa kɛ kyalmaha. Sɛrgasɛrɛg Daadamazhigɛl kɛ ndzɛgana miivan badɛmma, mandlɛg naiya am sɛrgasɛrɛg kɛ kwan ma ɛrvidmahudaruwa.

¹² Kwakyarvad kɛm dlɛba ghɛramnd tɛvuukwaru biya, kɛm ɓa kɛla ndzɛdamnda kɛm tagkur kɛ ɗuuli am da cinngu nɛ uuram kɛ ɛmtakɛramnd ba vaivaiya, kiyava ngutɛrangug kɛskuuram kɛ lii naa ghɛraatɛr mbakyarvad ar uudah ɗyakɗyaka, dlakulva hɛnkalaatɛra.

¹³ Kɛm valaagah nɛmnd bandkwa tag kyalmaha? Aanji kɛm ba valaaga, kɛm valaag mbakyarvad ndannɛra Daadamazhigɛla. Akwama kɛm valaag bi nɛmnd biya, ba kwa vakaru ci waha.

¹⁴ Badɛm dɛgiti ɓagamnda nɛmnda, ɓagamnd kiyava tlɛkɛna dɛgshig kɛ ghɛramnd biya, ɓagamnd mbakyarvad waiyakɛva Kɛristi kwa ɓa tlɛr dɛ kɛmnda. Fɛyamdɛghɛrɛtfɛg tsau taakiya ɛmtsɛmɛtsɛg Kɛristi mbakyarvad uudah badɛmma, mbakyarvad kwaha badɛm ɛmɛsaharaɛmɛsahɛg ɛmtad dɛ iina.

¹⁵ ɛmtsɛmɛtsɛg nɛ iin mbakyarvad uudah badɛmma, adɛba haik ɓa dɛgiti naag ghɛraatɛr kɛ lii dɛ shifɛga, bamma ar ɓa ndzɛgan mbakyarvad daddakwa ɛmtsɛ kwakyarvad iitɛra, ciyavantciig dlaɓ mbakyarvad iitɛra.

¹⁶ Mbakyarvad kwaha kɛm madla bi zhara ndzɛgana uud dɛ hɛnkala duni biya, aanji ba tapamndɛnatapɛg kɛ dzamaghɛr tɛghɛr kɛ ndzɛgana Kɛrsiti band ndzɛgana uudɛra, ndakwana kɛm madla bi ndzamgan ɛndkwah biya.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha akwama nɛdzɛgan ma Kɛristi nɛ uudana, nalnɛg kɛ daala vɛrdɛga, badɛm nɛ ɛnghura dɛgitaha dal zamanana, aanji ba auwa, nalnɛg kɛ daala.

¹⁸ Badɛm wana ba vak Daadamazhigɛla, kwa ɓadlɛghana ndzɛgana taataka miyam ɛmtad dɛ iin tɛdvad Kɛristi, vɛlakɛmɛndvɛlɛg dlaɓ kɛ tlɛra ɓadla ndzɛgana taataka uudah dɛ Daadamazhigɛla.

¹⁹ ɛlbɛgamnda iin taakiya ɓadlɛghanaɓadlɛg Daadamazhigɛl kɛ ndzɛgana taataka uuda dɛgshiga ard iin tɛdvad Kɛristi, maay dlaɓ kɛdla haipahaatɛr tɛghɛr kɛ iitɛr biya. Vɛlakɛmɛndvɛlɛg Daadamazhigɛl kɛ dɛgshiga ɓa tlɛra ɓadla ndzɛgana uudaha ard iina.

²⁰ Mbakyarvad kwaha kɛm dlakulva gyiya Kɛristi nɛmnda, bangki ba Daadamazhigɛl dɛ ghɛraan wa taaghai tɛdvad kɛmnda. Ma ɗaaga Kɛristi, kɛm ghala kuurama ɓadlamvaɓadlɛg dɛ Daadamazhigɛla am nal kɛ tsaghwahaana, lii ɓa tlɛghum dɛ iin biya.

²¹ Tapghana bi Kɛristi kɛ ɓa haip biya, mbakyarvad kɛmiyama nadalnɛg Daadamazhigɛl kɛ Kɛristi band dadda haipa. Tɛdvad kwan kɛ ɗuul, wa kiyam da tlɛkɛna kɛ jiira ma ɗaaga Kɛristi vak Daadamazhigɛla.

6

¹ Ma huda tlɛri ɓagamnd nɛmnd ɛmtad dɛ Daadamazhigɛla, kɛm ghala kuuramɛn tlamkɛnatlɛg kɛ herɛrra Daadamazhigɛlna, ɗuuwamars bi nal ba gyagyaan biya.

² Cinnɛgamcinng kɛ dɛgiti aa taag Daadamazhigɛla, amaa, “Sɛghɛv ba sarta kwa ɓagankur nai kɛ herɛrra, cinngankuranacinnga. Sɛghɛv ba sarta katɛga, mɛlankurumɛlɛga.” Cinnɛgamcinnga! kwan sarta kwam da caaug nɛ uuram kɛ herɛrra Daadamazhigɛla, hiinan faciya katɛga!

³ Niyamal bi kɛ ɗuula mbɛɗɛg aanji kɛ war biya, adɛba haik tlɛkɛna ɗuula ghudɛkiyamɛs ɛlbɛg tɛghɛr kɛ tlamiyama.

⁴ Dlakuwkwaha, badɛm nɛ dɛgiti kiiym ɓag nɛ miyama, ɓagyamɓaga mbakyarvad kiiyam mardan takiya kiiym lii ɓa tlɛra Daadamazhigɛla. Kiiyam ɓagan dɛ fa ɛrvɛdmahuda, ard huɓa dlaɗa, mbahɛlla, ard dlaɗa ndzɛgana.

⁵ Kalakɛmndakakalɛg nɛ uuda, ar ɓɛlkɛmdɛm dama guda bɛrfina, dlaɓa ar fakɛmdɛt nɛ uud kɛ vavɛrra ma sarta ciiga hɛnkala, ɓagamndaɓag kɛ tlɛr kwa juujig kɛ ndzɛdamnda, hɛnamndu bi kɛ haar biya dlaɓa famndu bi kɛ kaff biya.

⁶ Təd vad hən kalamnd kwa cacuwana, ard sərgasərgamnda, ard fa ərvīdmahudamnda ard taa jiira, maramndamarəg taakiya kəm lii 6a tləra Daadamazhigəl tədvad shədkw cacuwanacacuwana, ard waiyakəvamnda ba jiijiira,

⁷ Ard əlbəgamnda kwa ba jiijiira, ard ndzəda Daadamazhigəla. Kəm məng də jiira kwa iin wa band dəgdəva kwa kiiyam həkyəg nə miiyam ma dəva kaffa ard dəva ghyəba.

⁸ Fakəmn daarafəg nə uuda, dla6a vələkəmn dvələg nə uud kə dlada, dləbakəmdətdləbəg nə uuda, dla6a bazdakəmn dabadzəg nə uud kə daaga. Nakəmdadalnəg nə uud kə lii taa fiida, bakəvakwaha kəm taa ba jiir nəmnda.

⁹ Mandki sərəkəmn bi nə uud biya, tambar sərəkəmnd sərəg nə uuda ba vaivaiya, Mandki kəm ba tə duula əmtsəga, iin wan kwana kəm bad shifəga. Ar vələkəmn dlada, bakəvakwaha ciibakəmn dabi nə uudi,

¹⁰ Ma huda dladən vələkəmn nə uudna, fakəmn da ba hwadaaga. Aanji ba kəm maay də dəgit biya, bakəvakwaha tlakənətləg nə uudah badyək kə hyahər tədvad kəmnda. Mandki kəm maay aanji ndau biya, mbats badəm nə dəgita ba dəgamnda.

¹¹ Kuuram uudaha Korintiyaha, shəbamndkurvabi aanji ndauw biya, dla6a maramndadarəg nəmnd taakiya kəm waikurwaiga ba vaivaiya.

¹² Au kəmn wa duuwamndkurars duuga, abi kuuram wa haiyamantbi də kəmn ma ərvədmahudaru biya.

¹³ Ən taagkur kwan naiya band kwa taagtər nə Daad kə əlbəg kə zarhaana, kuuram ndakwani am markəmn dadan kə waiyakəvaruwa.

Hadambi kə ghər də lii maay gatəg biya

¹⁴ Hadambi kə ghər də uudahi kwar maay gata Yaazhigəl biya. Əndzəgandzəg nə uuda jiiirjiir ba lapi də dadda 6a kəlaadəra? Nii auwa dzətərəm paraka ard gurtli?

¹⁵ Tsaghwa shatanah nə Kəristiya? Nii auwa dzətərəm lii gata Yesu ard lii maay gata Yesu biyi?

¹⁶ Auwa dzətərəm vəgya Daadamazhigəla ard hənnyaha 6a ghəlli? Kəm vəgya Daadamazhigəl nəmnd kwa də shifəga. Band kwa tagaa Daadamazhigəl taaki, “Ən da ndzəgan əmtad də iitəra, ən gwaiva ma iitəra. Ən nal dla6a kə Daadamazhigəlatərra, ar nal dla6 nə iitər kə uudahara.

¹⁷ Mbakyarvad kwaha asamasagal ma lii ar maay gata Yesu biya, wahamzhawahəg kə ghəraru də iitəra, am nə Yaazhəgəla. Hadambi kə ghəraru dəgiti kwa maay cacuwana cacuwan biya, ən da haikurət tədvad kwan naiya am nə Daadamazhigəla.

¹⁸ Ən da nəg kə Daadaruwa, kuuram dla6 am nal kə zarhahar ghwalvaha ard ənghwasaha. Am nə Yaazhəgəl kwad ndzəd badəmna.”

7

¹ Takiyamatəg tsaw nə uud kə langyiya dəgitahaan badəm zaraabahara, mbakyarvad kwah aandz ba cuwadad vəghamiyam ard ərvīdamiyam haik 6a haip kəkəmiyama. Kiyam nal dla6 ba cacuwanacacuwana ma gədzə Daadamazhigəla.

Hwadag Bulus mbakyarvad pəlarapələg Korintiyah kə ghəra

² Haiyamanthaig də kəmn ma ərvīdaruwa. Bagamndarabi kə haip aanji kə war biya, badzamdardabi dla6 kə ərvīdmahud aanji kə war biya, dla6a zamndubi aanji dəga war biya.

³ Naa fəkura haip nai kwakyarvad na tagda kwah biya, bandkwa tagankurda nai taakiya, ma tə əmtsəga bi shiifəg kiyam əmtad də kurama.

⁴ Haiyankurəthaig ba vaivaiy də kurama, ən tsəgaan kə kusəgh dla6 də kuurama. Ərvīdar ba panahnah ba vaivaiya. Aanji ba kəm hə6a dlada, ərvīdar ba parakka.

⁵ Aanji ba sarti damdaghan nəmnd damma haaya Makidoniya, diiyamndubi kə kudəgg biya. Aanji kəm takwara ba dlada, tə bala6ala ndakwani pəkya ghaiyamnd nə uuda, ma huda kəssa gəgzətəgdəzəg nə ərvədmahudamnda.

⁶ Daadamazhægəli kwa fəgara ndzəd kə daddakwa gədzəga, fakəmdafəg kə nzdəd də sagauwa Titusa.

⁷ Kwakyarvad sagauwa Titus kalti bi wa fakəmnda hwadag biya, əlbəgahi tagakəmd nə iin kə duula kwa famarna nə uuram kə ndzəda. Tagakəmdntag dlaə kə duuli am na nəghəkwa nə uurama ba vaivaiya, ard duuli badzamdadda nə uuram təghər kə dəgiti dzəghardzəga, ard kwa bagam nə uuram kə kəla ndzədaru kə tlahəgus əlga. Kwan wa fəghwa kə cingga əmtakər ba vaivaiya.

⁸ Aanji ba badzakurdabadzəg nə wakiitar kə ərvədmahudə, njikwa biya. Ndza badzanda badzəg kə ərvədmahudə ma sartakwa ndza wura adaba səranasərg taaki ndza tapghant tapəg nə wakiitar kə ərvədmahudaruruwa, aanji ba dəga sart ənkyəkwhaha.

⁹ Ndakwana ən hwadaaga, aanji ba cənnganubi kəmtakəra kwa badzankurdanai kə ərvədmahud biya, adaba badzəga ərvədmahudaruru wa fakura pəlla ghəra am badləna kə hənkaruruwa. Badzəga ərvədmahudaruruwa hulfa kwa naag nə Daadamazhigəla, mbakyarvad kwaha bagamndkurabi kə haip təghər kə dəgiti bagamndkura nəmnd biya.

¹⁰ Adaba badzəga ərvədmahudə kwa hulfa dəga Daadamazhigəla wa fəgaraa pəlaghər kə uuda, gwiiyan davak Daadamazhigəla, da tləkəna əndkwah kə katəga. Dlaəba maay taaki “ma səranasərg” mavakai biya. Adaba badzəga ərvədmahudə səgarda nə uudan kə ghəraana, saa də əmtsəga.

¹¹ Zharamzharəg kə dəgiti aa səkurda nə badzəga ərvədmahud hulfa kwa naag Daadamazhigəl dama kuurama. Fakuraafəg kə panahnaha bagana, ard mara taaki bagama bi kə dəgit kalkal biya. Fakuurafəg kə ngudə ərvədmahudə, dlaəba gədzamətəgədzəga. Fakurafəg kə 6a fantara, dlaəba bagamaəbag kə tləra. Fakurafəg am badləvan da caauwa kiiəba ndaiga kwa kalkalana. Əlbəg təghər kə kwan kə dəgita, bak jiijiira aanji tə kwar kə duula maramdamarg nə uuram taakiya am maay də haip biya.

¹² Ma sarta kwa viindananai kə kwah kə wakita, ndza maay lambar də uudi kwa baga haip biya, aanji ma daddakwa bagəvara nə haipa. Dlakulvan wana viindkuranai kiyava markurdan ba da palla pal taaakiya sərgasərg nə Daadamazhigəl haiyamanthaig də kəmnda ba vaivaiya.

¹³ Kwakyarvad kwan wa tlamkəna nəmnd kə ndzəd ma ərvədmahudəmənda. Maay ba nə tləkəna ndzəd ma ərvədmahudəmənd biya, bakəvakwhaha kəm fəgara ba hwadag ba vaivaiya adaba hulfa hwadagən mavakai nə Titus na, mbakyarvad badəmmaruwa məlamarumələg də tləkəna ndzəd ma əlbəgaha.

¹⁴ Aanji ba taganartag nai taakiya ən tsa kushəg də kuurama, da nəmbi damma zhəru biya. Band kwa tagamndkurnəmənd kə dəgita badəm bak jiijiira, bandkwah dlaə tsa kushəghəmənd də kuurama nalnəg bak jiiirjiir təvuukwa Titusa.

¹⁵ Waiyakəvən kwa bagkur nə Titus na, fəgara bad fəg ba vaivaiya akwama dzamghanadzaməg kwa famaara nə uuram nə uuram badəmma, ard hulf hənkali maramarda nə uuram ma sarta kwa caawama nə uurama.

¹⁶ Ən hwadag ndakwana mbakyarvad haiyananthaig də kuurama bak jiijiira.

8

Dəgiti vələda nə yaa daddaha gatəga

¹ Ndakwan ci Zaraabaharra, kəm naagan am səran kə dəgiti bagaa nə herərra Daadamazhigəl ma dlamakəlaaw lii gatəga kwar ma Makidoniya.

² Adaba huəbaruuhəbəg kə dlad ba vaivai mbakyarvad dladən darəm nə iitər da mavakaina, bakəvakwhaha dyəkəra hwadaagatəra fatərafəg kə 6a tləra herərra kə məltəru kə kyalmaha, aanji ar bamma talagəraatəra.

³ Fandəghərtfəg nai taakiya araa vələda ba kalkala ndzədəatəra juujig kwa nahava. Vələdavələg bad haiga ghəratəra, favtəra də ndzəd biya.

⁴ Ghalarkəmnd ghaləga ma kəma veltər kə duula 6a tləra mältəru kə uudaha, adaba iitər ndakwani mara dəm damma lii mältəru kə lii gatəga kwar ghyəba Yahuda.

⁵ Vəlardavələg juujig ba kə dəgiti tlatlamnd nəmnda. Adaba vəlardavələg kə ghəratər ba ma zungwər kə Yaazhəgəla, ar veldan dla6 kə ghəraatər kəskəmnda, band kwa naag nə Daadamazhigəla.

⁶ Nəghamnda ba nəmnd əndkwaha, kaa ghala Titus kəskəmnd ma zaavuuk də tləra dzaha dəgitahi ndzahavanta, adaba iin wa fəghazhafəga.

⁷ Aanji bamma kwar kə dəgita, ba kuuram wa təvuukwa, aanji tə fadəghər ma Kərsitiya, aanji ba tə taa əlbəga, ma sərga dəga jijiira, ma tə naa 6a tləra, ard waiyakəvəri am 6agkəmnd nə uurama. Mbakyarvad kwaha zamzəg kə vuuk də 6a tlra vələg naaga ghəra.

⁸ Na fəkuraa barari bi nai biya, ən markur duuli 6agar kyalmah kə tləra məlagaru kə uudaha. Kwan wa da marda waiyakəvi am də vakai nə uurama.

⁹ Adaba am sərgasəreğ kə herərra Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga. Aanji ba dadda hyahər nə iina, bakəvakwaha nadalnəg kə ghəraan kə talaga mbakyarvad kə uurama, adaba tədvd talagərana, am da tləkənatləg nə uuram kə dəgit badəm təvuukwa Daadamazhigəla.

¹⁰ Sawariyi ən vəkurnaiya, ən taaakiya, 6aga6ag kə maraw am ghyəngna kə dəgiti famarzha nə uuram ma viigən kwa daal na, kwakyarvad vələmdavələg kalti biya, əndkwah biya, adaba am naagan kə 6agana.

¹¹ Ghyəngamna ghyəng ci kə tlərən famarzha nə uuram bad ərvədmahudə pallna, 6agam6ag ba kəla ndzədaaruwa.

¹² Akwamam də ərvədmahudə vəlgaana, da ciingan nə Daadamazhigəl kəmtakəra valgaanaruwa, akwama vələmdavələg kalkala ndzədaaruwa. Naa bi nə Daadamazhigəl kə 6a dəgiti kwa dətbi nə ndzədaaru dat vakaiy biya.

¹³ Kwakyarvad ən veltər kə dəgit tsafsaf kə kyalmaha, təhalakwaha ən fəkura kə dəgit dəmdəm biya.

¹⁴ Kwakyarvad taguvnan nə tləriin ba kalkal band kwa nahava, mələmtərumələg ba ndkwana adaba am də duula mələmtərumələga. Kuuram dla6a ar da məkurumələg ma sarta kwa da maay nə dəgit vakaru biya, iitər dla6a ar da məkuru, sarti ma da məng nə dəgit vakatəra. Tədvd kwah wa da ba kalkal nə ndzəgana.

¹⁵ Bandkwa viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taaki, “Daadakwa dzagant ba dyəka, da jəguubi kə ndzəda biya, Daadakwa dzagant ba ənkyəkwhaha, hətsal bi kə iin biya.”

Titusa ard tsaghwahaana

¹⁶ Kəm tagar uus kə Daadamazhigəl kwa fəghara kə Titus kə 6a tləra məlgaru kə uudah, bandkwa naag naiya.

¹⁷ Kwakyarvad ghalgamnd bi wa fəghara kə dagau da vakaru biya, adaba naha ba wur nə iin kə da vakaruwa.

¹⁸ Wa 6ələmdant6ələg baz zəraabamiiyam əmtad də iina, kwa daal nə daagan vaka taa əlbəg maraw kə dlamakəlaaa lii gatəg badəmna.

¹⁹ Maay waha ndakwani, kəsghakəkəsəg nə dlamakəlaaa lii gata kə iina ma dahadagal əmtad də kəmnda da vaka 6atləra herərra kwa kəm 6ag nəmnd mbakyarvad galla Yaazhəgəla, dla6a kiyava mardamarəg taakiya kəm məng də ərvədmahudə mältəru kə uudaha.

²⁰ Kəm gədza dəgiti da tagav tə kəmnd təghər kə duuli kəmnda tagw nəmnd də dəgitahi dzahavant də haiga ghəra.

²¹ Naagamnda kəm 6aga kə dəgit marawa, kwakyarvad təvuukwa Yaazhəgəl pall biya, baz təvuukwa uudaha.

²² Bəlamndantbəløg kə zəraabamiyam əmtad də iitəra, kwa shəg ba dyək kəm ba fishəgaana dlabə famndəghərtfəg də iin təghər kə dəgita shahshaha. Ndawana gwiiya fəgharaafəg kə məkuruməløg mbakyarvad haiyakurərhaig də kuurama.

²³ Dzamamnadzaməg taakiya Titusa tsaghwa 6a tlərarra, baz iina baz kaiya kəm 6a tlər mbakyarvad kuurama. Kyalma zaraabahamiyami kwar əmtad də iina, bəlatərət dlamakəlaw lii gata Yesu, tləraatəra fəgara ba gala Kəristi.

²⁴ Maramtərdamarəg kə uudah kə hulfa waiyakəvən bəgamtəra nə uuramana. Ar da cinngacinng dlamakəlaaw lii gata Yesu kwa bəlatərərbəløg kə dəgiti bəgamtəra nə uurama, kwan wa da martərdamarəg taakiya tsa kusəghamnd də kuurama mbats bak jiijiira.

9

Məltəru kə lii gata Yesu

¹ Maay tləra viindkur wakıt kəkai təghər kə məltəru kə yaa dadda gatəg biya.

² Adaba ən sərgasərəg nai am naagan kə məlgaru kə uuda, baz tsa kushəgh kəkai vak kə uudaha makidoniya təghər kwana. Ən tagtərtag taakiya kə uuram uudaha Akaaya bədləvəbədləg bamma viigən kwa dalna. Hulfa fa ndzədən maramnda nə uurama iin wa fatərafəg kə ghərvatlər kə fa ndzəda.

³ Ndakwan ciya, wan bəlgan kə uudahaan zaraabaharra, adaba haik kə nəg nə tsa kushəghamənd də kuuram kə dəga bandza. Ən naagan an ndzan ba bədləbədləna, band kwa tagankur nai wurra taaki am ndzana.

⁴ Mbakyarvad kwaha akwama da sarəvsəg əmtad də kyalma lii gatəga kwar ma Makidoniya, ən naay ar tləkuuran ba kwal dzahgant dəgit biya. Akwama dzəghardzəg əndkwana, əm da ciinga zhəruwa mbakyarvad dyakəra tsa kushəghən ən tsəg nai də kuurama, ba kai pal bi wam da tsəgwi nə uuram kə zhəru biya, baz kə uurama.

⁵ Mbakyarvad kwaha, maa bəgabəg kə maraw ən ghalu kə Zaraabahən mara səv saa vakaru lakwti ən da dagau naiya, mbakyarvad mara dzahant kə dəgitaahan tama nə uuram kə langyi vəlgaana, adaba ma tləvaran dzahadzahana. Kwan wa da mardamarəg taakiya vələmnda bad naaga ghəraruwa, faakuura də ndzəd nə uud biya.

⁶ Dzamam-nadzaməga, daddakwa riiga hulf ənkyəkwha, da tləkəna ba ənkykwah kə dəgita ma guuha, kiyava daddakwa riiga hulf ba dyəkka, da tləkənatlög kə dəgit ma guuh ba dyakka.

⁷ Ma bawara aa vəldavəlög band kwa haigant nə iina, də badzəga ərvidmahud biya də barari biya, adaba naa daddakwa vəlda bad hud pal Daadamazhigəla.

⁸ Da vəkurvəlög nə Daadamazhigəl kə bark ba kwa juujig kə dəgiti am naag nə uurama, adaba aanji ba hərə am tləkəna kə dəgiti am naag nə uuram bədəmma, baz kwa juujig kwaha, kiyava 6a dəga herərr kəskuurama.

⁹ Bandkwa viindaviindan ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Vəltərvəlög kə dəgit kə talagaha. Jiijiira aandez ba tangw damma Zərazəra.”

¹⁰ Ba Daadamazhigəl wa vəlga hulfa riig kə dadda riiga, vələr dlab kə dəg zəgga. Mbakyarvad kwaha da vəkurvəlög nə Daadamazhigəl kə hulfa riiga, iin dlab wa da fəgara hulf kə ghubarga. Tədvad kwah wa da fəgara nə iin kə bark təghər kə dəgiti amaa vəlda nə uurama də haiga ghəra kiyav 6a dəga herərra.

¹¹ Aanji ba hərəra da fəkuraafəg kə bark ma dəgiti am da bəg nə uuram kiyava vəlgan kəkurama də haiga ghəra ba kəlahənga. Ar da tagar əndkwah nə uudah ba dyək kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad gyagyaan kwam da vəltər nə uuram tədvad kəmnda.

¹² Adaba tləra herərrən am bəg nə uuram kiyava pəlla puuta yaa dadda gatəg kalti biya, gwiiya ba fəgaraa tagar uus badyak dyak kə Daadamazhigəla.

¹³ Mbakyarvad tlərahi kwam bəg nə uurama, ar da galgaan nə uudah ba dyaka kə Daadamazhigəl mbakyarvad fəgaarafəgaruwa kwa gwiya təhala kwa cawama nə uuram

kə əlbəg marawa Kəristi, dlaḅa mbakyarvad kwa mələmtəru nə uuram kə iitəra ard kyalma uudaha badəmma.

¹⁴ Ar da dzəkurdzəg nə iitər kə zhigəla, dlaḅa ar da dzamkurdzaməg ma ərvidmahudaatər mbakyarvad herər kwa juujig kə taga kwa ḅagakura nə Daadamazhigəla.

¹⁵ Tagiiyamartag kə uus kə Daadamazhigəl mbakyarvad gyagyanən vəla kiiyam nə iin, gyagyan kwa juujig kə taga.

10

Ngədlə ghəran nə Bulus təghər kə tlərana

¹ Ba kai Bulus də ghərara, ən ghala kurama, kwa ḅaakwa nə uud, “Daddakwa də hənkala” akwaman əmtad də kuurama, akwama ən maay əmtad də kuuram biya “Ən daddakwa mbəgar kə uuda” ma barka kalaliya ard hənkala Kəristi,

² Ən ghalakuurama, famwabi ən mbukurəs akwama da danəvdəg da vakaru biya, adaba ən sərgasəreḅg ən da mbətərasmbəg kə lii taaki dəgiti kəm ḅag nəmnda, ba dəga duniya.

³ Aanji ba kəm ḅa ndzəgan ma duniya, ghwavi kəm ḅag nəmnda dəga duni biya.

⁴ Adaba kadlanga ghwavamnda dəga duniya biya, dəga ndzəḅa Daadamazhigəla. Kəm dlag tədvad iitər nəmnd kə vakavakahi də ndzəḅa kwa ndzaməg nə tləghumaha kə dəga fiidfiida.

⁵ Kəm zaafir təghər kə lii ḅala gajauwa, kəm dlagan aanji kwar kə dəgiti da tsəgarva sərga Daadamazhigəla, kəm gwiidan dlaḅ aanji hulfa kwar kə dzamaghər da tə ḅa kwatənəhəra ard fəgara kə Tləkatəga.

⁶ Badlamvəḅadləg nəmnd kəm vəla kə kiiḅa ndaig kə daddakwa lawaləg kə fəgaara kə Tləkatəga, akwama ba am fəgarafəga.

⁷ Zharamzharəg kə dəgit bat ḅalaḅala! akwama tagaatag nə uudan taaki dəga tləkatəg nə iina, aa gwiiya dzaməg nə uudanən kə ghəra, da nəghəgakanəghəg nə iin taakiya ba kəmnd ndakwani kəm dəga tləkatəga.

⁸ Aanji ba mana tsa kushəgh də ndzəḅən kwa vəlakəmnd nə Yaazhəgəl kiyava fəkura ndzəḅa, kwakyarvad gulkura nə uud biya, ən da dəgəmbi dama zhəru mbakyarvad tlərar biya.

⁹ Tlatlambi taaki ən na vəlkur tlatlau nai ma wakiitahar biya.

¹⁰ Adaba tagav taakiya, “Wakiitaha Bulusa ba dladladana ard ndzəḅa, akwama ba iin də ghəran wa vakamiiyama, maay nə iin taaghəi də ndzəḅḅ biya, dlaḅa əlbəgahaana tlalbi kə dəgiti biya.”

¹¹ Barari hulfa kwan kə uudaha ar səran taakiya maay nə gərgər ma taataka dəgiti viindamnda nəmnd ma wakiitamnda akwama kəm maay vakwani, ar də dəgiti kəm da ḅag nəmnd akwama kəm əmtad də kuurama.

¹² Kəm war nəmndi! tlamdalbi nəmnd kə gəra ghəramnd də uudahi kwa ma zhərg nə iitəra jarujig aanji ma bawara. Kwan kə uudaha ar kura ghəraatər də zaraabahatəra, ar na səraakan kə gərgər mataatakətəra, ar dlagah nə ittəra!

¹³ Kəm maay tsa kushəgh kwa juujig kə ndzəḅḅ biya, bamma kəm ghachan bat ghala dəgiti aa ghutəkəmnda nə Daadamazhigəla, kwa ndzakiiyamət baz kuurama.

¹⁴ Abi baz kuuram ndakwani am ba ma ghaali kwa ghudgwi nə Daadamazhigəla, mbakyarvad kwaha dzəvanai kə ghala guh kwakyarvad na dəgal da vakaru da taa əlbəg marawa Tləkatəg biya.

¹⁵ Tsa kushəghamnda juubi kwa nahav biya, tapghantbi dlaḅ kə tləra kyalmah biya. Adaba kəm də fantar taakiya fadghəraruwa da fəgara bad fəga, tədvad kwah nə vaka ḅa tləramnd ma kə uurama fəgara bad fəg ba vaivaiya,

¹⁶ Kəm da taagan kə əlbəg maraw ma kwatlərn kə kəsah kwa təvuukwaruwa, ba kwal gata daag vaka ɓa tləri ɓaga nə uudan tə vakavaki favan nə iin biya.

¹⁷ Bandkwa viindaviindan ma kakada Daadamazhigəl taakiya, “Badəm nə daddakwa tsa kushəgha, aa tsatsəg kə kushəgh də Yaazhəgəla.”

¹⁸ Daddakwa dləba ghəran bi wa haivanthaig də iin biya, bamma daddakwa dləbgant nə Yaazhəgəla.

11

Bulusa ard lii taa əlbəg fidfida

¹ Am da fa ba ərvīdmahud də kaiya, aanji ba mənng zər dlagər vakara. Famafəg kə ərvīdmahud də kaiya!

² Ən səlga mbakyarvad kuurama, də hulfa səlga waiyakəva kwa ɓag nə Daadamzhəgəl təghər kəskuurama. Am band ghuul cacuwanacacuwan kwa tavana langyi kəsgan kə zhiila ba pal ba nə iina, iin Tləkatəga.

³ Ən gədzəg naiya aa nal bi band kwa dzəghaar də Hauwa, da dzaar də kuuram biya. Valadavaləg ghavala bad dʻyamdʻyaməraana ɓagaabag kə haipa. Am band kwah nə uurama, nəgalnəg dzamaghəraru kə dəga jiiirər biya, təvdad kwaha, am vəlda bi kə ghəraru bak jiiir kə Kəristi biya.

⁴ Adaba am haigant ba wats də lii səgəv da vakaruwa. Haiyamanthaig də əlbəgahi ar tagkur nə iitər təghər kə Yesu, aanji ba shah də kwa tsagamndkuuru nəmnda kə əlbəg marawana. Haiyamanthaig dlaɓ də hulfa shədkwi tagarkur nə iitəra, bakəvakwaha kwan kə shədkwa shidkwa cacuwanacacuwan bi wa caawama nə uur biya. Haiyamanthaig dlaɓ də hulfa əlbəg marawatəra, aanji ba shah də kwa caawama nə uuram vakamnda.

⁵ Manzharg naiya jarkwarabi nə lii am tagtər nə uuram taaki “Ar dlakulva gyiyaha Yesu” də dəgit biya.

⁶ Aanji ba tsaghwad bi nə uud kə taaghai biya, bakəvakwah ən sərgasərag kə dəgita. Maramndkurdamarg nəmd kwan aanji tə kwar kə duula.

⁷ Tagankuratag nai kə əlbəg marawa Daadamazhigəl ba gyagyana. Nannennanəniḡ nai kə ghərara, kiyava fəkuraaran nə uuda. Baganabag kə haip ciya?

⁸ Nalnəg mandki na pərdigu kwaɓ vak kyalma dlamakəlaaa lii gatəga kwakyarvad ən ɓakura kə tləra.

⁹ Ma sartən ndzan ba əmtad də kuurama, nahanahəg nai kə kwaɓa, bakəvakwaha ndavankur biya, adaba sarwadəvsəg zaraabahamiyam kwa sarəv ma Makidunkiya kə dəgiti ən naag nai badəmma. Fankuraabi nai ma sartakwahiin biya, dlaɓa ən da zaa ba vuukw bandkwana.

¹⁰ Kwakarvad jiira Tləkatəga kwa ma kaiya, maay wa tsəkwavatsəg badəm ma haaya Akaaya kə taaki duuwardug kə tsa kushəgh biya.

¹¹ Aujilbəg kəskai ən taa kwani? Mbakyarvad ən maay waiya kurami ciya? Sərgasərg nə Daadamazhigəl taaaki ən waikurwaiga.

¹² Ən zaa ba vuuk nai də duuwa kwaɓi kwam da məlgwad nə uurama, mbakyarvad ən tsətərva kə “Dlakulvaha gyiyi Yesu kwa dyəkdyəkən” kə duula tsa kushəgh taakiya, ar ɓa tlər ba kalkal də kəmnda.

¹³ Hulfa kwan kə uudaha ar dlakulva gyiyi Yesu aa jiiirjiiir biya, lii ɓa tləra fiida. Ar na ghəraatər band dlakulva gyiyi Tləkatəga.

¹⁴ Dəga jappər biya, adaba shatanah də ghəraan ndakwani naa ghəraan band zərbələg paraka.

¹⁵ Mbakyarvad kwaha, dəga jappər bi akwama nardalnəg lii ɓagar tlər kə Shatanah kə ghəraatər band lii ɓa tləra jiiijira. Təhala ghyənnga duniya ar da cauwa dəgshəgaatər ba kalkal də tləraatəra.

Dlaɗi huɓuu nə Bulus ma ɓa Tləraana

¹⁶ Ən gwiiya ba tagan naiya, aa tlatl bi nə uudan taakiya ən dlag biya. Akwmam tlatləgan band kwaha, aciya, haiyamanthaig də kai band dadda dlaga, adaba kai ndakwani ən tləkəna kəda tsa kusəgha.

¹⁷ Hulfa tsakushəghən ən tsəg naiyna, kwakyarvad tagaa nə Yaazhigəl əndkwah biya. A'a, ma kwanən kə əlbəga ən tsakushəgh band dlaaga.

¹⁸ Adaba məng nə lii tsakushəgh band kwa bəg nə uudaha duniya, ba kai ndakwani ən bəgan band kwaha.

¹⁹ Am ba dyəmdyəm nə uuram ba vaivaiya, baz hwaɖag kəskuurama am bəsha dəgiti bəgkur nə dlaagaha!

²⁰ Adaba ma fakuraafəg nə uud kə bə kwatənəhəra, am ba bəshəgana, aanji pərkurva dəga ruuwa, ma markura ndzəda, ma bəlkura mahəpəngw ma hudvəga.

²¹ Ən cinnga zhəruw nai kə taaki mbakyarvad maira ndzədamnd wa bəgamnda bi kə kwanahaan kə dəgita biya! Akwama məng nə daddakwa fa ndzəda tsa kushəgh də dəgiti tlərna, ba kai ndakwana ən fəgaan kə ndzəɖ bandkwaha. Ən tag band dlag naiy kə ghaiya vakwana!

²² Akwamaa Ibraniyah nə iitəra, kai ndakwani bandkwaha. Akwamar kudiga Ibrahim nə iitəra, ba kai ndakwani bandkwaha. Akwamar Isra ilah nə iitəra, ba kai ndakwani bandkwaha.

²³ Akwama ar lii bə tləra Kəristi nə iitəra, jantərarajig naiya! ən taa ghaiya bandgi nanalnəg kə valaaga! abi jantərarajig naiy də tlər ba vaivaiya, danaghədəg damma guda bərfingga, həbanuhəbəg kə tsəgga ba dyadyaka, shəg ba dyak kəskai kə ngədləg tə duula əmtsəga.

²⁴ Shəg dləba kə Yahudah kalkwakaləg də kiiɖ kulhəkərd taar vaslambada.

²⁵ Shəg həkərd kalkwakaləg nə Rumaha də kiiɖa. Tapavnatapəg dlab ɖawalkwadawaləg nə uud da akura shəg palla. Shəg həkərd kə pərayuwa caabəg ən bama vakaiya. Tapannatapəg dlab kə hənnga baz vanng bama dəlva, lakwti səkwadasəg nə uuda.

²⁶ Ma dahadagali bəgan naiya fərtanafərtəg kəmtsəg ma zaagha, dlabə fərtanatərtəg kəmtsəg ma dəva gwardaaha. Fərtanafərtəg kəmtsəg ma dəva zaraabahar Yahudaha, dlabə fərtanafərtəg ma dəva lii kwar yahudah biya. Fərtanafərtəg kəmtsəg ma kəssah dyəka, fərtanafərtəg kəmtsəg ma təghala, fərtanafərtəg kəmtsəg ma dəlva, fərtanafərtəg dlab kəmtsəg ma dəva zaraabah fiidfiida.

²⁷ Bəganaɖag kə tləra, tlakwatləg dlada, hənnanubi kə haar maraw biya, bəshanuɖəshəg kə waiya ard andəla. Shəg ba dyəkka ən tləkənabi kə kaff biya, tlakwatləg nə akwəhya, pəlgwavapələg nə sədav ən da fəg nai biya.

²⁸ Maay ba nə kyalma dəgita shah biya, ba kəlahənnga ən kəsa dlada faahyəmi tə yaa dadda gatəg badəmma.

²⁹ Akwama məng nə daddakwa hətsalhətsəga, mandki kai wa hətsəgalhətsəga, akwama məng nə daddakwa dəgəm damma haipa, fəgwafəg kə badza ərvədmahud ba vaivaiya.

³⁰ Akwama nalnəg ba jiiirjir kəskai tsakushəgha, ən tsakushəgh də dəgita kə mara hətsəgalhətsəgara.

³¹ Sərgasərəg nə Daadamazhigəl taaki fiidbi wan tag naiya, kwa iin Daadamazhigəla, dlabə Daada Yaazhəgəl Yesu Tləkatəga. Aa ndzandzəg bark təghər kə iina ba tangw damma zərəzəra!

³² Ma sarta kwa ndzan ma Dimashku naiya, faafəg nə gwammna kwa miizhangil kə tləkəsa Aretas kə uuda tuuk kə ghaiya guda kəs dyəkka Dimashku kiyava viiya kaiya.

³³ Sarkwada nə tsaghwahar ma alghwa tə ghəra dəlga kəssiina, ngədlanarva əndkwaha.

12

Dəgita margharda Yesu kə Bulus ma sənnga

¹ Aanji ba da maay tlëraan biya, barari kèskai tsa kusègha. Bandkwannën, ën zaavuuk dë taa ëlbëgh tëghër kë dëgitahi marghwada Yaazhigël Yesu Këristi ma sënnga ard ba ghwëm dë gyiia.

² Æn sërgasërg kë uuda në iina kwa vigaan këlaawa tar uufad hinanna, kësavantkësëg dagat damma ghërazhigëla dëga hëkërdä tëdvad ndzëdä Këristi, mbatak ma ndzëgana vëgha, mbatak ma ndzëgana vëgh biya, ën sërga biya, sërga ba Daadamazhigël palla.

³ Æn ba sërgasërg dläb kë uuda në iina, kwa kësavantkësëg dagat damma ghërazhigëla dëga hëkërdä, mbatak ba maa ndzëgana vëgh në iina, mbatak ma ndzëgana vëgh biya, ën sërga biya, sërga ba në Daadamazhigël palla.

⁴ Cinnghacinng kë kyalma dëgitahi vakwah kwa da tagëvda biya, hulfa kwa tagda bi në uuda dëgshig kë ëlbëg tëghër biya.

⁵ Æn tsëgaan nai kë kushëgh dë uudana, ën tsëga bi kë kusëgh dë ghërar biya, bamma tëghër kë dëgitahi kwa mara hëtsëgalhëtsëgara.

⁶ Akwaman naagaan kë tsakusëgha, ën nëgal bi kë dlagi, adäba ën da taa ba jiiira. Æn maay da tsa kusëgh biya, mbakyarvad aa dzam bi në uudan bandgi ën shah dë kwa sërkwä në iin biya, ard kwa cinngha në iin vakara.

⁷ Adäba haik tsa kusëgh kèskai dë kwanahaan dë sënnga kwa juujig kë dëga jappëra, ngal ba bëlgusbëläg në uud kë kuzza kwa nal kë tak ma vëghara. Nalnëg wan kë zërbëlgä shatanah kiyava vëlgwa dlad tsëkwavan dläb kë tëdä fëdyavëgha.

⁸ Shëg hëkërd kèskai ën ba ghaala Yaazhigël mana tagwzha dë kwan kë dëgita,

⁹ Aiyama kèskaiya, “Tlakaaratlëg herërra, adäba tëdvad hëtsëgalhëtsëgah wa da nëghëvaanëghëg ndzëdära.” Mbakyarvad kwaha ën da fëgara bad hwadag nai kë tsa kushëgha hëtsëgalhëtsëgar kiyava ndzëg në ndzëdä Këristi ëmtad dë kaiya.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha nëghëghanaakanëghëg dë hëtsëgalhëtsëgara, ard zaa hëtër ma vëga kwa bëghwi në uuda, ard huëa dlädä, ard mbahëlla, ard dëgitahi dzaaghardzag mbakyarvad Këristi. Adäba akwma hëtsanahëtsëga, ën da tlëkëna ma sartakwah nai kë ndzëdä.

Dëgiti njikën kë Bulus tëghër kë yaa daddaha gatëg ma Kurinti

¹¹ Baganaëbag kë dlagëra, famwaba në uurama. Ma kuuram wa kalkalaan kë dlëba kaiya. Aanji ba tlanal ndau biya, nal bi taaki “mallaha dlakulva gyiia Yesu ruwa” jarkwaraa biya.

¹² Bagäbag Daadamazhigël kë dëga sërga ard tlëraha jappër tëdvad kai makuurama, kwa bëgana nai kë tlërar dë fa ërvidmahudä. Kwanahaan kë dëgaha jappëra maradamarëg taakiya ën dlakulva gyiia Yesu ba jiiira.

¹³ Ta kwar kë düul wa maranda nai taakiya namal bi kalkal dë kyalma dlamakëlaaw lii gatëg biyi? Nii mbakyarvad tsankurvatsëg kë mëlgwad dë kwaë hi? Bëshamwanaëshëg ci kwan kë haipa!

¹⁴ Badlamvabädlëg kë dëga hëkërd da nëghakuuram ndakwana. Æn fëkuraabi kë bëa dëgit biya, adäba kuuram wan naag naiya, kwaëbaru biya. Adäba kalkalna bi kë zarh kë dlädä bëa dëgit kë Daddaahaatëra ard Babbahatër biya, bamma Daddaatëra ard Babbaatër wa kësä dlädä zarhahaatëra.

¹⁵ Æn cinngha ëmtakër akwama tsanatsëg kë dëgit vakar badëmma, baz ghërarra kwakyarvad ën mëlkuruwa. Akwamma ën zaa ba vuukw dë waiya kë uurama, mbats am da gulgan kë waiyakëvaru mbakyarvad kaiya?

¹⁶ Am da haiganthaig dë kai taakiya nanaibi naiy kë dëgit këskuuram biya. Adäba mëng wa da tagan taaki na markura dyëmdyëmëra, na patkuru bad fiida.

¹⁷ Zankuruzëg nai tëdvad kwatlër kë uud ma lii bëlantër nai da vaakuruwa?

¹⁸ Ghalanghalëg kë Titus maa da vakuruwa, bëlanantëbëläg kë zëraab kwa dadda gatëg ëmtad dë iina. Am tagaan taakiya zakuruzëg Titusa? Mbats kaiya ard iina ba dëgit pall nëmnd biya? Dläëa këm taa ba düul pal biya?

¹⁹ Mbats tlatlam ba wur nə uuranm taakiya kəm 6a kəla ndzədamnd kə ngədlə ghəramnd vakaruwa. Ba Daadamazhigəl nə shiidamnda, kəm taa ba jiiir ma Kəristi. Aanji kəm 6a bau nəmnda, kuuramən ən waikur naiya, 6agamnd kwakyarvad am tləkəna kə ndzəda.

²⁰ Ən gədzəga, mbatak sarti ən da sagau naiya, ən tləkuuran band kwan naag nai biya, dla6a am tləkwa nə uuram band kwam naag nə uuram biya. Ən gədzə aa tlanarai kə ushava, ard səlga, ghwada hənkalə, ard naa ghəra ard badza daaga, ard amaaha, ard dəkəka ghəra, ard ciya hənkalə.

²¹ Ən gədzə taakiya akwama da gwiiyanagwiig da vakaruwa, da fəgwaafəg Daadamazhigəlar kə cinnga zhəruw tə vuukwaruwa. Ən gədzə haik badza ərvidmahud kəskai mbakyarvad uudah ba dyakka kwa ndzar 6a ba haip wura, lii pələra bi kə ghər vaka 6a gwaragwar biya, ard 6a fədərə ard gata duula cinnga əmtakər dəga tsa zhəruwa.

13

Bəla magiya Bulus dəga mbasuumbasa

¹ Dəga həkərd nə wan kəskai ən ba sagau da nəghkuranəghəga. “Ba jiiira da sərvaka tə shidah buwa ma həkərd nə jiira əlbəga” band kwa viindava ma kakada Daadamazhigəla.

² Dagawar da vakaru kə dəga buwa, 6əlana6ələg kə magiya kə lii 6agara haipa ard kyalma uudah badəmma mara duuwars kə 6a haipa. Aanji ban maay əmtaf də kuuram biya, ən gwiiya gwaigarsgwaig kə hulfa kii6a ndaigən tagankur nai na, adaba akwama gwiiyanagwiig da vakaruwa maay nə daddakwa da ngədləgarwangədləg kə kii6a ndaig biya.

³ Akwama ba am na səran kə jiira taakiya taaghəi nə Tləkatəg tədvad kaiya, wayam ci nə jiirana, hətsalbi nə tləkətəg ma kuuram biya, dlakulvakwaha mara ndzədan ma kuurama.

⁴ Aanji ba hərtavəthərtəg nə Yesu tədvad mara ndzəda, bakəvakwaha də shifəg nə iin tədvad ndzəda Daadamazhigəla. Aanji ba kiyam maira ndzəd nə miyam ma Yesu, bakəvakwaha kiyam də shifəg ma Yesu tədvad ndzəda Daadamazhigəla mbakyarvad tlərən 6agamnd nəmnd ma kuurama.

⁵ Səramakasəreg ndan kə ghəraruwa mbakyarvad am sərakan taakiya am gatəgaan kə Yesu bak jiiira. Səramakasəreg kə ndzəgana ruuwa. Mbats am sərgai taakiya Tləkatəg ba ma kuuram biya? Akwama am sərgabiya, nalnəg mbədamambədəg tə duula fəshiga.

⁶ Mantləg naiya am da sərgaakasəreg taakiya hətsamndalbi nəmnd biya.

⁷ Kəm dzəgwazhəgəl kə Daadamazhigəl taakiya 6agam bi kə dəgiti kwa kalkal biya. Kwayarvad kəm 6a dabariya nədal ghəramnd mandki kəmnd wa zamndu fiir biya, mbakyarvad am 6agan nə uuram kə dəgiti kalkala, aanji ar ba da tlatləgan nə uudah taaki mandki hətsamndalhətsəga.

⁸ Adaba kəm naiy kə dəgiti maay nə jiir mavakai biya, kəm naa ba dəga jiira.

⁹ Kəm hwadag nəmnda akwama hətsamndalhətsəga, adaba am tləkəna nə uuram kə ndzəda. Dla6a kəm dzəgwazhəgəl am nal ba kə uudah jiiirjiira.

¹⁰ Iin wa viindankura nai kə kwana aanji ban maay əmtaf də kə uuram biya, adaba akwama sanəvsəga, aa da nal bi kə barari kəskai ən da vəkur kə dlaf də mara ndzədən kwa vəlghwa nə Yaazhəgəla, ndzəda fəgaraadəfəga, dəga badzəg də badzəg biya.

Əlbəga mbasuumbasa

¹¹ Dəga mbasuumbas ci zaraabahara, da ba daghuvalitlərn. Bagam6ag kəla ndzədaru am nal kə uudah jiiira, cinngamcinng kə ghalgara, haiyamanthaig də zaraabahuwa am ndzan ba lapiya. Tədvad kwah wa da ndzəg Daadamazhigəl kwa waiya uuda ard gabərra əmtaf də kuurama.

¹² Tagamartag kə uus kə zaraabaharuwa də taa uus bərhuga kwa caccuwanacaccuwana.

¹³ Ar tagkur uus nə yaa dadɗa gatəg baɗəmma.

¹⁴ Aa ndzandzəg nə herərra Yaazhəgəlamiiyam Yesu Tləkatəga, ard waiyakəva Daadamazhigəla, ard ndzəgan shəɗkwa caccuwanacaccuwana əmtaɗ də kuuram baɗəmma. Amin.

GAL

Taa uusa

¹ Bulus zərbələg Yesu. Dahakwant nə uudah ma səv vak kə uud biya. Dahakwant nə Yesu Kristi ard Daadamazhigəl Daada kwa ciighant Yesu ma gətlaha.

² Badəm nə zaraabah kwar əmtəd də kai vakwana, ghəravatər ndakwani ar taa uus kə dlamakələaaa lii gatəg badəm kwar ma Galatiya.

³ Aa dzadzəg nə herərra ard gabəra Daadamazhigəl Daadamiyama ard Yaazhigəl Yesu Kristi da təghər kəskuurama.

⁴ Vəladavələg nə Yesu Kristi kə shifəgan mbakyarvad haipahamiyama, kiyava katkiyamkatəg makwan kə zamana kələdəra. Kwana kwakyarvad naaga Daadamazhigəl Daadamiyama.

⁵ Ndanghər kə Daadamazhigəl ba tangw damma zərazəra. Amin.

Maay nə watlər kə əlbəg maraw shah biya

⁶ Vəlgəhwavələg nə dəgiti am bəg nə uuram kə dəga jappər ba vaivaiya. Bamma sart hədiiikən am naa dūwa daddakwa dəhakurət təvdad herərra Kristi, am gwiya damma kwatlərn kə daala əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda.

⁷ Maay nə watlərn kə əlbəg maraw shah biya. Adaba məng kyalma uudaha ar na ciikurant həkalaruwa, dlaḅa ar bə dabariya gwiya jiira əlbəg marawa Kristi.

⁸ Ən tagkurtag ciya, akwama sakurdəvsəg nə uudan kə əlbəg shah də əlbəg maraw kwa samndkurdəv nəmnda, aanji zərbələg sii ma ghərazhigəla, aanji ma kəmnda, tlafatlafan vak Daadamazhigəla!

⁹ Bandkwa tagamndkur nəmnd ba wurwura, ən gwiya tagkurtag bakəvakwana taakiya, badəm nə daddakwa tagkura əlbəg maraw shah də əlbəg maraw kwa cawama nə uuram vakamnda, tlafatlafana!

¹⁰ Magha tag nəng ən bə dabariya fətəra uudah mara haiyant də kaiya? Əndkwah biya. Dəgiti ən naag naiya, aa haiyanthaig nə Daadamazhigəl də dəgiti ən bəg naiya. Mam tləg nə uuram ən bə dabariya bə dəgiti naag nə uudah naiya? Əndkwah biya. Akwama manaa bə dəgiti naag nə uudah naiya, ma nanal bi kə kwatənah Kristi biya.

Duuli nal nə Bulus kə zərbələg Yesu

¹¹ Ən naagan am sərən zaraabahar taakiya, əlbəg marawən ən tag nai kə əlbəg təghərna, sal vak uud nə iin biya.

¹² Caawana vak uud bi naiy biya. Dlaḅa maay wa tsaghwad tsag biya. Caawana vak Yesu Kristi təvdad mara ghəran vakara.

¹³ Cinnamacinng kə hulfa ndzəgani bəgan nai wur ma gatəga Yahudaha, ard dūuli vələntər nai kə dlad kə dlamakələaaa lii gata Daadamazhigəl ba vaivaiya, bəganaḅag kə kəla ndzədar mana ghəhnan na.

¹⁴ Am sərgasərəg dlaḅ taakiya januujiyəg kə kyaləm uudah ma gatəga Yahudah kwa ghubaramnd nəmnd əmtəd də iitəra. Jantəruujiyəg də naa dəga daadijahamnd ba vaivaiya.

¹⁵ Daadamazhigəl kwa fakwi mahudə baabara, kəsakutkəsəga dlaḅa dəhakutdəhəg təvdad herərraana, cinnucinng kə əmtəkərarra

¹⁶ Marghwadamarəg kə Zəran Yesu, kiyava taa əlbəg maraw kə lii ar Yahudah biya. Bəgaa ba nə iin əndkwana gatan bi kə sawari vak kə uud biya,

¹⁷ danal bi dlaḅ damma wurshalim da vak lii jarkwarajəg kə nəg kə zərbələgah biya. Dəgiti bəgan naiya, batwatswatsəra ka dagal kəkai damma haaya Arabiya, təhalakwaha ka gwiya saas kəkai damma Dimasku.

¹⁸ Danal tēhala viig həkərəf damma wurshalima da nēgha Kefas kwa dāhav dē Siman Bitrusa. Ən bāga kē hēngah kēlawā tar dləb əmtad dē iina.

¹⁹ Nēghana bi nai aanji ba pall ma zərbələgah biya, ba Yakub zəra babba Yaazhigəla.

²⁰ Dəgiti ən viindkurnai na bak jijiira tē vuukwa Daadamazhigəla, fiid bi wan tagkur nai biya.

²¹ Təhalakwaha, kaa dagal kəskai damma haaya Suriya ard Kilikiya.

²² Ma sarta kwahiina, dlamakəlaaa lii gata Kristi kwar ma Yahudiya, sərarkwaka biya.

²³ Cinnagara bad cinnng taakiya, “Daddakwa ndza vəlakiyam dləd ba wurwur na, ən wan ndakwan taa əlbəga fadghərən kwa ndza badza da nē iin wur na!”

²⁴ Kaa gala Daadamazhigəl kē iitər mbakyarvad dəgiti bāga nē iin tədvd kaiya.

2

Haiyaranthaig nē kyaləma zərbələgah dē Bulusa

¹ Tēhala viig kēlawā tar uufada kaa gwiya dagal kəskai damma wurshalima. Ma sarta kwahiina, danal əmtad dē Barnabasa ard Titusa.

² Marghwada ma səng nē Daadamazhigəl taakiya dēgama. Danal ba nai da vaakwahiina, kaa fəgaafəg kəskai kē dzaghər dē kyaləma maalaha dlamakəlaaa lii gatəga, kaa tagtərtag kəskai kē dūuli ən tagtər nai kē əlbəg marawa kē uudahi kwar Yahudah biya. Ba iitər pall wa tagantər nai kē əlbəga, adaba aa nal bi nē fa ndzədər ma tlər kē gyaagyan biya.

³ Titus tsahgwa dagalara, wa ba zhiila Hellas nē iina, maay wa fəghara barari kē bāgara aguvac biya.

⁴ Əlbəga kwa ciyət tēghər kē bā aguvaca, ciyər mbakyarvad zaraabaha fiidfiida kwa saraghan sībasibana, saraghan kwakyarvad ar badzədan kē kwara ghərən kwa kiyam dē vakai nē miyam tədvd Kristi Yesu. Ar naa nəkiamdadal kē evaha.

⁵ Kəm haitərant bi aanji ba hədiikən biya, kəm na tsufant kē jiira əlbəg maraw kiyavaruwa.

⁶ Uudahan kwa tagav taaiya ar mamaalahna, fararaa bi nē iitər aanji ndau tēghər kē dəgiti kwan tsag nai biya, man zharəg naiya aanji ar hulfa kwar kē uudah nē iitəra ba dəgit pall vakara, adaba maay nē Daadamazhigəl fa dagar ma uudah biya.

⁷ Dlakulvakwaha, nēgharanəghəg kē dūuli fəghwadəm nē Dadamazhigəl kē tləra taa əlbəg maraw kē lii bāgavtəra bi na aguvac biya, bandkwa favdəm ma dāv kē Bitrus nē taa əlbəg maraw kē Yahudah kwa bāgavtərabag nē aguvaca.

⁸ Ba Daadamazhigəl kwa bāgaa tlər ma ərvīdmahudā Bitrus kiyava nēg kē zərbələga Yesu da vak Yahudaha, ba iin dlab wa bāgaa tlər ma ərvīdmahudar kiyava nēg kəskai kē zərbələg Yesu da vak lii ar Yahudah biya

⁹ Marghwada ba nē Daadamazhigəl kē herəraana, az Yakuba, Bitrusa, ard Yuhwana, lii favtəra nē bā tləra maalər tēghər kē dlamakəlaaa lii gatəga, kaa caukəməndacaug kē iitər baz kaiya baz Barnaba bad ərvīdmahud palla. Haiyamndanthaig dē ghəramnd taakiya kəm dagal da vak lii ar Yahudah biya, iitər dlabā ar da vak Yahudaha.

¹⁰ Ar dzamkəmdant taakiya aa viya bi mēlgaru kē talagah biya, adaba kaiya ba dəgiti ndzan kəməg nai ba wurwur wana.

Taghartag nē Bulus kē əlbəg kē Bitrus bamma gyi ma gyi

¹¹ Ma sarta kwa sahi nē Bitrus damma Antakiya, kaa tagartag kəskai kē əlbəg bamma gyi ma gyi kwakyarvad haipan bat balaḅala.

¹² Ma zəngwəra, ndza zəgan kē kaf əmtad dē yaa dadda gatəga kwar Yahudah biya. Təhalakwa bəlatərət ba nē Yakub kē kyaləmah damma Antakiya, kaa həzhahəg kē Bitrus daghuvana. Bāgabag nē iin kwana mbakyarvad gədza lii na bāgavtəra nē aguvac kē lii ar Yahudahən biya.

¹³ Bagara bandkwah dla6 nē kyalēma lii gata Yesu ma Yahudah kē muuniya band Bitrusa, viyardēmviḡ baz ḡhēra Barnaba damma muuniyēra.

¹⁴ Nēghanaka ba nai ar maay 6a dēgatēr tē ḡuula jiira ēlbēḡ maraw biya, aiyamai kē Bitrus tēvuukwa uudah badēma, “Kēḡha aḡha zhila Yahudaha, aḡha 6a ndzēḡan bandkwa 6ag nē lii ar Yahudah biya, maay ēndkwa 6a nē yaa Yahudahi. Aujiilbēḡ aḡha fētēra barari kē lii ar Yahudah bi kē gata dē Daadiija Yahudahi?”

Katavtērētkatēḡ nē Yahudah ard lii Yahudah ba tē ḡuul palla

¹⁵ Bak jiijiira kiyam Yahudah nē miyam tēdvad yiiga, kiyam lii ar Yahudah biya ma yaa dadḡa haipah biya,

¹⁶ kiyam sēḡasēḡ taakiya tlēkēna bi nē uud kē ndzēḡan kwal haip tēvuukwa Daadamazhiḡēl tēdvad gata tsaga adzahadzaha Muus biya, bamma fēdḡhērētfēḡ nē uudan tē Yesu Kristiya. Mbakyarvad kwaha famdēḡhērētfēḡ ḡhēravamnd tē Kristi Yesu. Bagamndaḡbag kwana kwakyarvad kēm tlēkēna kē ndzēḡan kwal haip tē vuukwa Daadamazhiḡēl tēdvad fadēḡhēr tē Kristiya tēdvad tlēraha tsaga adzahadzah Muus biya. Adaba maay wa tlēkēna ndzēḡana kwal haip tē vuukwa Daadamazhiḡē tēdvad tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁷ Akwama nalnēḡ taakiya kiyam na tlēkēna kē ndzēḡana kwal haip tēvuukwa Daadamazhiḡēl tēdvad fadēḡhēr tē Kristiya, kaa tlēkiyamatlēḡ nē uud kē ḡhēravamiyama dē haipa, aitsa, maradarēḡ wan taakiya tlēra Kristi haighanthaig dē haipa? Ḃndkwah biya!

¹⁸ Akwama ḡwiya ndēranantndērēḡ kē dēḡiti dlagana nai wura nanalnēḡ kē dadḡa kēla adzahadzaha.

¹⁹ Tēdvad tsaga adzahadzaha Muusa ēmtsanaēmtsēḡ kwakyaevad adzahadzaha, kiyava ndzēḡan kēkai kē Daadamazhiḡēja.

²⁰ Hērtakuthērtēḡ nē uud ēmtad dē Kristiya. Ndakwana kai bi wa ndzēḡan dē ḡhērār biya, Kristi wa 6a ndzēḡan ma kaiya. Kwan kē ndzēḡanēn 6a naiyna, ndzēḡan tēdvad fadēḡhēr tē Zēra Daadamazhiḡēla, kwa waiyakutwaiga vēladavēlēḡ kē shifēḡan mbakyarvad kaiya.

²¹ Ḃn vinabi kē herērra Daadamazhiḡēl biya. Akwama tlēkēnatlēḡ nē uud kē ndzēḡana kwal haip tēvuukwa Daadamazhiḡēl tēdvad gata nadzahadzaha Muusa, maradarēḡ wan taakiya ēmtsēḡa Kristiya mbats nalnēḡ bak ḡyagyaana.

3

Gata Adzahadzaha Musa ma fadḡhēr tē Kēristiya

¹ Kuram Galantiyaha, am dlagaha? Aa da nau kē hēnkalaruwi? Tangankur bat 6alaḡal naiy kē ēlbēḡ tēḡhēr kē Yesu Kēristi kwa ēmtsaa tē tlēḡa hērtēḡa.

² Ḃn naa ndavkuru ndavēḡ palla. Cauwama mbakyarvad am gataa adzahadzaha Muus nē uuram kē Shidkwa Daadamazhiḡēl nii, cauwama mbakyarvad famdḡhērētfēḡ tē ēlbēḡi cinngama nē uuram hi?

³ Hulfa kwar kē dlagēr wam dē vakai nē uuramni? Famarzha dē Shidkwa Daadamazhiḡēla, iin wan kwan ndakwana am naa ḡhyēḡ dē dēḡiti naag nē ḡhēraru kē 6agaana!

⁴ Mbats dladahan huḡamuu nē uuram shahshahēn nalnēḡ ba ḡyagyaana?

⁵ Ḃn ḡwiya ndavkurundavēḡa, mam tlatlēḡ nē uuram vēlakurvēlēḡ nē Daadamazhiḡēl kē Shidkwan ma kuuram kiyava 6a dēḡaha jappēr kwakyarvad am gata tlēri tsag na adzahadzaha Muus nii, mbakyarvad cinngamacinng kē ēlbēḡ Kēristi am fēdḡhērēt tē iin hii?

⁶ Bandkwah nē Ibrahim “fēdḡhērētfēḡ tē Daadamazhiḡēla, kēdlēḡharnakēdlēḡ nē Daadamazhiḡēl kē iin kē kwan uuda jiiḡjiira.”

⁷ Nēḡhamakanēḡhēḡ kwan, taakiya, lii dē fadḡhēra iitēr nē zarha Ibrahima.

⁸ Vinndavinndan ma kakadā Daadamazhigəl ba wur taakiya, lii ar Yahudah biya ar datlækənatløg kə nəg kə uudah jiiirjiiir tē vuukwa Daadamazhigəl tēdvad fadghəra. Adaba tagavar ba wur nə əlbəg maraw kə Ibrahim taakiya, “Ar da tləkəna tēdvad kəgh nə lii ar Yahudah bi kə barka.”

⁹ Mbakyarvad kwaha, lii də fadghəra da vəlvetərvəløg nə bark əmtad də Ibrahim dadda fadghəra.

¹⁰ Adaba badəm nə lii tlatla taaki da cautərcaug nə Daadamazhigəl kwakyarvad ar gata adzahadzaha Muusa. Ar tlafatlatana. Adaba vinndavinndan ma kakadā Daadamazhigəl taakiya, “Badəm daddakwa bəgaa bi kə dəgitahi vinndavinndan ma kakadā adzahadzaha Muus biya, tlafatlafan nə iina.”

¹¹ Salsəg ba dat balaḅal, taakiya, maay wa nəgalnəg kə uuda jiiirjiiir tē vuukwa Daadamazhigəl tēdvad gata tsaga adzahadzaha Muus biya, adaba vinndavinndan taakiya, “Uuda jiiirjiiira, da tləkənatløg kə shifəg tēdvad fadghəra.”

¹² Adzahadzaha Muusa shah nə iin də fadghəra, bandkwa vinndavinndan taakiya, “Daddakwa bəgabəg badəm kə dəgitahi tagava ma adzahadzaha Muusa, da tləkənatløg kə shifəg tēdvad iina.”

¹³ Ngədlakiyamangədløg nə Kəristi sagal ma tlafəga adzahadzaha Muusa, navdalnəg tsau kə dəga tlafəg kəskəmyama. Adaba vinndavinndan ma kakad taakiya, “Badəm nə daddakwa hərtəvət tē gugyəmba dakara, tlafatlafan nə iina.”

¹⁴ Varakiyamndavarəg nə Kəristi mbakyarvad barkən vəlavar kə Ibrahim, iin wa tləkəna kə lii ar Yahudahən bi tēdvad Kəristi Yesu. Bandkwah ghərava miyama, kiyam da tləkəna tēdvad fadghər kə Shidkwa Daadamazhigəl kwa takiyama nə iin kə langyiyaana.

Shahshaha ndzəgana adzahadzaha Muusa ard Langyiya

¹⁵ Zaraabaha ard ənghwasaha, ən vəlkurvəløg kə garava dəgiti namətnəg nə uuram kə bəgaana. Akwama ngudərantngudəg nə uudah bu kə langyiya dlaḅa ar fədəm kə dəva kiyava fədgəhərətəg tē vakaiya, maay nə daddakwa masdamasəg biya dlaḅa maay daddakwa fəgarnafəg kə dəgit təghər biya.

¹⁶ Təgharatəg nə Daadamazhigəl kə langyi kə Ibrahim ard hulfaana. Vinndabi taakiya, “də hulfah biya” kwa maradarəg mandki ar ba dyak biya, əndkwah biya, “hulfagha” am nə uud taa kə iina, ba uud palla, kwa iin nə Kəristiya.

¹⁷ Dəgiti ən tlatløg naiya iin wana, təgharatəg nə Daadamazhigəl kə langyi kə Ibrahim dlaḅa maradarəga. Adzahadzaha Muus savda təhala viig dərmək uufad də kulhəkərda, nədalbi kə langyi kwa taa nə Daadamazhigəl ba wur kə maay nə tləran biya.

¹⁸ Akwama tləkəna tēdvad gata adzahadzaha Muus nə uud kə gwiiga barka vak Daadamazhigəla, mbats ma tləvkəna bi tēdvad langyi biya. Adaba tləkəna tēdvad langyi nə Ibrahim kə bark vak Daadamazhigəla.

¹⁹ Akwama bandkwah ci tsaa, savdagha kwakyarva dau nə adzahadzaha Muusi? Favarna kiyava bə tlər kə uud də adzahadzaha Muus tangw damma sarta kwa da sii nə hulfa Ibrahim kwa tavara nə langyi mbakyarvad iina. Vəlavda tēdvad Zərḅəlgah nə adzahadzaha Muus kiyava daddakwa ghaciga mataataka Daadamazhigəla ard uuda.

²⁰ Maay nə tləra ghacig mataataka akwama ba uud pal biya, adaba Daadamazhigəl ba palla.

Dəgiti tuuk vakai nə Adzahadzaha Muusa

²¹ Mbats Adzahadzaha Muus bə tləghum də langyiya Dadamazhigəli ciya? Maay əndkwah biya! Akwama məng nə kwatlərn kə Adzahadzah kwa da vəlkiyam daala shifəga, ma tləvkənatløg nə jiiira Daadamazhigəl tēdvad gata Adzahadzaha Muusa.

²² Adaba vinndavinndan ma kakadā Daadamazhigəl taakiya, badəm nə duniya mazhangyiil kə kwarga haipa. Kwakyarva cauyamacaug kə langyiya Dadamazhigəl tēdvad fadghər tē Yesu Kəristi, da vəlvtərvəløg kə lii fardəghərətəga.

²³ Lakwiti sagau nə fadghəra, ndza kiyam ngangan band εv mazhagil kə kwarəg adzahadzaha, da ɓaga ba sarta marazha fadghəra.

²⁴ Mbats ndza adzahadzaha Muus wa ndza markiyam ɗuula, da sahi ba nə Kəristi wa tləyamkəna nə miyam kə ndzəga kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl təvdad fadghəra.

²⁵ Səv ba nə fadghər ndakwana, kiyam madlabi mizhadəva adzahadzaha Muus biya.

²⁶ Adaba badəmaru am zarha Daadamazhigəl təvdad fadghər ma Kəristi Yesu.

²⁷ Bagakuraɓag nə uud kə tsuufəg badəmaru ma Kəristi, dlaɓa fəkurəm nə uud kə sədava Kəristi

²⁸ Mbakyarvad kwaha, madlabi taakiya Yahud waha Kərdi wah biya, ma zəra hənyaha ma εv biya, ma uus waha ma ghwaləv biya, badəm am ba dəgit pall ma Kəristiya.

²⁹ Akwama am dəga Kəristi nə uurama, namalnəg kə kudəga Ibrahima, lii da caawa dəga gwiiga təvdad langyiya.

4

Fadəghər tə Kristi ma adzahadzaha Muusa

¹ Ma sarta kwa ba zarh nə dadda gwiiga, ba kalkal nə iin da εva, aanzdu ba dəgan nə dəgit hənyah badəma.

² Dadda gwiigən ba miizhadəva lii həkyəgana tangw damma sarti fa nə daddaana.

³ Bandkwah nə miyama lakwiti sagau nə ɗuula Kristiya. Ndza kiyam band εvah vak ndzəda tləksəra duniya.

⁴ Bagaa ba nə righəga sarta kwa fa nə Daadamazhigəla, kaa ɓəldibələg nə Daadamazhigəl kə Zəraana, sahi təvdad uusa. Favdəm mazhagyil kə adzahadzaha Muus bamma sarta yiigaana,

⁵ mbakyarvad vartərdan kə lii miizhagyil kə adzahadzaha Muusa, natərdalnəg kə zarha Daadamazhigəla.

⁶ Adaba am zarhaana, ɓəladibələg nə Daadamazhigəl kə shədkwa zəran damma ərvidmahudarūwa, Daadamazhigəl taakiya, “Abba! Daada!”

⁷ Agha madla bi nəng εv biya, agha zəra Daadamazhigəla. Nəghalnəg tsau kə zəra, nakadalnəg nə Daadamazhigəl kə dadda gwiiga.

Ta ngyahwa Bulus tə Galatiyaha

⁸ Ndzam sərgai kə Daadamazhigəl wurwur biya, ndzam ɓagar kwatənəhər kə ghəllaha kwa ɓagaa nə uuda.

⁹ Adaba ndakwana am sərgasərəg kə Daadamazhigəla, dlaɓa sərkwursərəg nə Daadamazhigəla, am gwiya da mər dlaɓ miizhagyil kə kwarəg ndzəda duni kwa maay nə tləran biyi? Aujilbəg dlaɓ am gwiya na nəg kə εvaha təri?

¹⁰ Am vəldavələg kə ghəraru kə tsuufa kyalma həngaha ard kyilaha, ard sartaha, ard viigaha.

¹¹ Ən gədzəkurgədzəga, adaba mandki badəm nə dladī ən huɓəg nai təghər kəskuuramna nalnaəg ba gyaagyaana!

¹² Ən ghalakuuram zaraabahara, namalnəg band kaiya. Adaba kai ndakwani mana nal band kuurama. Bagamwi bi nə uuram kə haip biya.

¹³ Am sərgasərəg taakiya yang biyin ɓagana naina, iin wa wurghwant ɗuua lankur əlbəg maraw ba zunngwa.

¹⁴ Aanji ba sakurdaasəg kə damuuw nə yangbiyin ɓaga na naina, bakəvakwaha nenəmkwi biya dlaɓa lamwabi kə fa hyəmi tə kai biya. Caawamkwicaug band zərbəlgah ma ghərazhigəla, band kwa caawama nə uuram kə Kristi Yesu də ghəraana.

¹⁵ Ndzam dlaiga ba vaivaiai ma sartiina! Ən hwaɗag nai ndkwana mbakyarvad cinngamwanacinga? Ən sərgasərəg nai ma sartakwahiina aanji ba zəra gyyiylaharu ndkwani ma tadamdatadəg am vəlwana!

¹⁶ Mbats nanalnæg nai kə tləghumaru ndakwan kwakyarvad tagankurtag kə jiira?

¹⁷ Kwanahan kə uudaha ar kəma ndzəgan də kuurama, dəgiti ar tlatlөг nə iitəra ba ghawda. Ar naa tagkwiyamtagwa əmtada, mbakyarvad ar viyət kə hənkalaru baβəm da vakatəra.

¹⁸ Maraw nə kəma hulfa ndzəgan əndkwana. Aa βagarβag ba kəlahəng bandkwana, ba mar nəgha kai vakaru nə iitər biya.

¹⁹ Kuuram zaraabahara, nalnæg kə dəga bu wan kəskai ən cinnga dlada yiig kə urama. Dlaβa ən za ba vuuk də kwanən kə dlada bamma ndzandzəg nə hənkala Kristi ma ərvɪdmahudaruwa.

²⁰ Akwamana ba əmtad də kuurama ndakwana, mana mbədanən kə kunghyara. Adaba ən dzama ghər ba vaivai mbakyarvad kuurama.

Garav təghər kə Hagar ard Saratu

²¹ Tagamwataga, kuuramən am gata ba adzahadzaha Muusa, nəghamakanəghəg də dəgiti tsag na adzahadzaha?

²² Adaba vinndavinndan taakiya Ibrahim ndza də zarh buwa ghwalvaha, palla yava tədvad uusa kwa eva, pall dlaβa tədvad uusa kwa kwara ghəraana.

²³ Zəran kwa yava də uusa eva, tləkəna band kwa tləfkəna nə zarha. Kiyava zəran kwa yava də uusa kwa kwara ghəraana yava tədvad langyi kwa təghara nə Daadamazhigəla.

²⁴ Kwan kə garava əmghwasahaana, iin nə langyi buwa. Hagar iin wa yaa eva.

²⁵ Hagar wa nalnæg kə garava Aghwa Sinai kwa ma haaya Arabiya. Iin nə garava kəsa Wurshalima ndakwana, adaba iina ard zarhaana ar ba evah badəma.

²⁶ Adaba Wurshalima kwa ma ghəazhigəla də kwara ghəra, dlaβa iin baabamiyama.

²⁷ Vinndavidan taakiya, “βag kə hwadaga kəgh uusa kwa yigha bi kə zər biya, Agha tləgha hwadaga mbakyarvad tapghanabi kə dlada yaa zər biya, adaba zarha uusa kwa duughars nə zhiilana βagaraβag ba dyeka. Jaruujiig kə zarha uusii də zhiilaana.”

²⁸ Aiciya, zaraabahara, niyamalnæg ghəravamiyam kə zarha Daadamazhigəl tədvad langyiya band Ishaku.

²⁹ Ma sartakwahiina zərən yava band kwa yahav nə zarha vəlgharvələg kə dlad kə zərən kwa yava tədvad ndzəda Shidkwa Daadamazhigəla. Bandkwah dlaβ tangw dat hiinana.

³⁰ Vinndavinndan ma kakkada Daadamazhigəl taakiya, “Lagwdalagw kə uusən evana ard zəraana, adaba zərən yava də evana da maay tagwa dəga gwiig əmtad də zəra uusən kwa kwara ghərən biya.”

³¹ Mbakyarvad kwaha zaraabahara, kiyam zarha uusiin kwa eva biya, kiyam zarha uusən kwa də kwarəga ghəra.

5

Kwara ghər ma Kristi

¹ Kwakyarvad ndzəgana kwara ghəra iin wa ngədlakiyam nə Kristi. Mbakyarvad kwaha ghacamaghacəg bad ndzəda, gwiya vəlambi dlaβ kə ghəraru da mazhagyiil kə zuukiya eva biya.

² Aiciya, cinngamcinnga, kai Bulus wa tagkur kwana, akwama haiyamanthaig βagkuraa nə uud kə aguvaca, mbats maay nə tləra Kristi vakaru biya.

³ Ən gwiya ba tagkurtag taakiya, badəm daddakwa haiganthaig gata adzahadzaha βa aguvaca, nalnæg barari gatəgaan kə adzahadzaha muus badəma.

⁴ Kuuramən am βa kəlandzədaru kə tləkəna nəg kwal haip təvuukwa Daadamazhigəl tədvad gata adzahadzaha Muusa, samdalsəg kə ghəraru ma gata Kistiya. Tərdamatərdəg tə herəra Daadamazhigəla.

⁵ Adaba tədvad Shidkwa Daadamazhigəla ard fadghəra, nə wa kiyam pakkəg nə miyam də fantaar kə tləkəna jiijjira.

⁶ Adaba ma kiiyam dɛ Kristi Yesu nɛ miyama, aanji ɓagakaɓag nɛ uud kɛ aguvaca, aanji ɓagakaabi nɛ uud biya, maay tlɛran vakamnd biya. Dɛgiti maraw vakamnda, iinfadghɛra kwa mara ghɛran tɛdvad waiyakɛvɛra.

⁷ Ba zunngw am za vuuk ba vaivaiya. War wa tsakurva kɛ gata dɛga jiiiii?

⁸ Hulfa kwan kɛ valla uuda sahi vak Daadamazhigɛl kwa dɛhakurɛtdɛhɛg biya.

⁹ Bandkwa tagavdan taakiya, “Zɛr yisti ba hɛdɛikɛn wa fɛgara ciig kɛ bɛruudiya.”

¹⁰ Mbakyarvad hwedɛa miyam ma Kristiya, fandghɛrfɛg naiy taakiya am maay gata kwatlɛrn kɛ ɛlbɛg shah dɛ dɛgar biya. Daddakwa na ciya hɛnkalaruwa da vɛlvarvɛlɛg nɛ dladɛ, aanji ba war nɛ iina.

¹¹ Zaraabahara, akwama gwastan ɛn taa ba ɛlbɛg marawa tɛghɛr kɛ ɓa aguvac naiya, aujilɓɛg kaci kɛ uudaha gwastan ar vɛlgwa ba dladɛ? Akwama bandkwaha, ɛlbɛgar tɛghɛr kɛ ɛmɛsɛga Kristi tɛ tlaɓa hɛrtɛga nalbi kɛ dɛga mɓɛda uud tɛ dɛuul biya!

¹² Lii ar ciya hɛnkalaruna, ngulɛm mara datlant kɛ ghɛratɛra!

¹³ Zaraabaha, dɛhakurantdɛhɛg nɛ uud kiyava kwaraghɛra. Famfɛg kɛ kyɛmiya analbi nɛ kwaraghɛraru kɛ dɛga ɓa dɛgiti naag nɛ vɛgh biya. Dlakulvakwaha ɓagamɓag kɛ tlɛr dɛ kwaraghɛraru am waigan kɛ zaraabaharuwa.

¹⁴ Adaba badɛm tsagaana adzahadzaha Muusa ghaca bad dɛgit palla kwa taakiya, “Waiga kɛ zɛraabagha band ghɛragha.”

¹⁵ Akwama am zavɛghad zaraabaharuwa dladɛ am hadzakava, famfɛg kɛ hɛnkala, badzamdabi kɛ ghɛraru biya.

Sahsaha Shidkwa Daadamazhigɛla ard ndzɛgana vɛgha

¹⁶ Naagara, ɓagamɓag kɛ ndzɛgani naag nɛ Shidkwa Daadamazhigɛla. Akwama ɓagamaɓag ɛndkwana, am maay gata ndzɛgana vɛgh biya.

¹⁷ Adaba ndzɛna vɛgha haigant bi dɛ Shidkwa Daadamazhigɛl biya, shidkwa Daadamazhigɛl dladɛ haigant bi dɛ ndzɛgana vɛgha biya. Kwanaham kɛ hɛnkal buwaɛna ar ɓa tlɛghum dɛ ghɛrahatɛra. Iin wam ɓagɛnabi nɛ uuram kɛ dɛgiti am naag nɛ uuram kɛ ɓagan biya.

¹⁸ Akwama Shidkwa Daadamazhigɛl wa ɓa tlɛr dɛ kɛ uurama, am mazhagil kɛ tsaga adzahadzaha Muus biya.

¹⁹ Tlɛrahi kwa ɓag nɛ ndzɛgana vɛgha maradamarɛg ba tɛ ɓalaɓala. Iitɛr nɛ ɓa kuuya, ɓa gwaragwara, ard gata cinnga ɛmtakɛra kwa dɛga tsa zhiruwa,

²⁰ ard ɓa kwatɛnahɛr kɛ ghɛlla, ard uukya, ard naabi kɛ zɛraaba, uushava, sɛlga kɛ zɛraaba, nguda ɛrvidmahuda, naa ghɛra, ard tlakwatsiga,

²¹ ard sɛlga ard tsɛg nɛ kya, ard hulfa tɛr badɛma. ɛn ɓɛlkur kɛ kiiɓa ndaiga, band kwa tangankur nai ba wurwur taakiya lii ɓa hulfa kwanahan kɛ dɛgita ar da tlɛkɛnabi kɛ dɛga gwiig ma tlɛksɛra Daadamazhigɛl biya.

²² Dɛgiti vɛlɛg nɛ Shidkwa Daadamazhigɛla iin nɛ waiyakɛva, ard panahnaha ɛrvidmahuda, ard gabɛrɛra, ard fa ɛrvidmahuda, ard jiira,

²³ ard kalaliya ard agha dɛuwant kɛ dɛgiti naag nɛ vɛgha. Lii ɓa hulfa kwan kɛ dɛgitaha da maay tɛvtɛr nɛ shari biya.

²⁴ Badɛm nɛ lii dɛga Kristi Yesu hɛrtarɛthɛrtɛg kɛ tlɛra vɛgha ard dɛgita shahshah kwa naag nɛ vɛgha.

²⁵ Vɛlakiyamvɛlg tsau ba nɛ Shidkwa Daadamazhigɛl kɛ shifɛga, aa ɓa nɛ Shidkwa kɛ tlɛr dɛ kɛmyam ma ndzɛgana miyam badɛmma.

²⁶ Niyamalbi kɛ lii dɛ dɛkdɛka ghɛr biya, bi lii ciya hɛnkala zaraabah biya, bi lii naabi kɛ zaraabah biya.

6

Ba dɛgit marawa kɛ uudaha

¹ Zaraabahara, akwama nēghamanēghēg kē uuda ma haipa, kuuramēn am ndzēga ma Shidkwa Daadamazhigēla, am gwidan kē uuda nē iin dat dūula. Famfēg kē hēnkala, anabi dlaḅ dlakulva saa dē zarab dat dūula agha dēm damma fishēg biya.

² Mēlamarumēlēg kē zaraabaharu tēdvad kēsa dladā kyalmaha. Am da righēg ēndkwan kē adzahadzaha Kṛisti.

³ Akwama tlatlēgan nē uudan taakiya mēng nē dēgit tuuk vakai nē iina, mbats maay nē dēgiti tuuk vakai nē iin biya, valaba ghēraana.

⁴ Aa zharnazharēg nē uudan kē tlērani ḅag nē iin ndana. Akwama ba marawa, lakwti da tida fidavēgh dē dēgiti ḅagaa nē iin dē ghērana, bamma gēra ghēran dē uudi tlērn biya.

⁵ Adāba ḅagabag kē maraw aanji bawara akēsēg kē kadlanga ghēraana.

⁶ Badēm nē daddakwa tsagēvaru nē ēlbēga Kṛistiya aa tagwnatagw kē dēgaha harēr badēm dē daddakwa tsagarutsaga.

⁷ Valamndabi kē ghēraru biya, ḅagabi marvara nē dyēm dyēmēr kē Daadamazhigēl biya. Badēm nē dēgiti aa riiga nē uuda, iin wa da ghudēg nē iina.

⁸ Adāba ma riyarig nē uudan dē naaga ērvīdmahudāana, da ghudēgan kē ēmtsēga. Akwama aa riiga dē naaga shidkwa Daadamazhigēla, da ghudēgan kē shifēga tangwa damma zērazēra.

⁹ Mbakyarvad kwaha kudēyamalbi dē ḅa dēgit maraw biya. Adāba akwama kudēyamalbi, kē ḅagan biya, da sagau nē sarta kwa kiyam da ghudēg nē miyam kwa dē barka.

¹⁰ Mbakyarvad kwaha, ba kēla sarti kiyam tlēkēna nē miyam kē dūula ḅagaana, mēlamarumēlēg kē uudah badēma, kyambar zaraabahamiyami kwama Kṛēstiya.

Ḃlbēga mbasuumbasa

¹¹ Zharamzharēg kē hulfa vindēgahan dyakdyakēn vindankura nai dē dēvara.

¹² Aiciya uudahanēn ar na ba ma cingaba dēgatēr nē uudna, iitēr wana fēkura barari ḅakura nu uud kē aguvaca. Ar ḅakur kwana adāba ar gēdza dladēn ar da huḅēg nē iitēr mbakyarvad hērtēga Kṛistiya.

¹³ Aanji ba lii ḅagavtēraḅag nē aguvac ndakwani ar maay tsuufa adzahadzaha Muus biya. Ar naa ba ma ḅakura nē uud kē aguvaca kiyava taakiya iitēr wa fakura ḅakura nē uud kē aguvaca.

¹⁴ Kiyava kaiya ēn maay tēda fēdavēgh biya, bamma tēghēr kē hērtēga Yaazhigēl Yesu Kṛistiya, Adāba tēdvad ēmtsēgan tē tlaḅa hērtēga nē wa dūuwanars nai kē ndzēgana duniya, dlaḅa ēmtsanaētsēg kwakyarvad dēga duniya.

¹⁵ Bagabagan nē aguvaca ḅagabi na aguvac biya maay nē dēgiti tuuk vakai nē iini, dēgit marawa kē uuda, aa nalnēg kē daala vērēdēgga.

¹⁶ Gagēra ard zhuwadaala aa dzadzēg tēghēr kē lii gata kwan kē dūul badēmna, kwa yaa izraila ba jiijiira.

¹⁷ Cigēt ndakwana da tēvuuk zaraabahara, aa gwiyaabi nē uudan kē gagyakai dē dēgiti tlēr biya, adāba vavērahan tē vēgharna maradamarēg taakiya ēn ēva Yesu naiya.

¹⁸ Aa ndzandzēg nē harērra Yaazhigēl Yesu Kṛēsti ēmtad dē Shidkwaru zaraabahara. Amin.

COL

¹ Wakita Bulus, kwa nal kə zər ɓəlgə kəristi Yesu tədɓad naaga Daadamazhigəl, əmtad də Timuti, zəraabamiyama,

² Da vak lii gata Daadamazhigəl kwar ndzəga ma Kolosiya. Aa ndzandzəg nə Herəra ard gabərər Daadamazhigəl Daadamiyam təghər kəskurama.

³ Ba kələhənga, kəm tagar uus kə Daadamazhigəla, Daad Yaazhigəlamiyam Yesu Kəristiya, ma sartən kəm dzug nəmnd kə zhidgəl kwakyarvad kuurama

⁴ Adaba cinngamndacinng kə fadghəraru tə Kəristi Yesu, ard waiyakəvi am martər nə uuram kə lii gata Daadamazhigəl badəmma.

⁵ Kwam ɓagtər nə uuram əndkwaha, adaba am də fantaar təghər kə dəgitahi marau kwa fakura nə uud ma ghərazhigəla. Kwan nə əlbəga jiiiri cinngama nə uuram ba zunngw ma əlbəg marawa.

⁶ Əlbəg marawən sa də barka, dlaɓa cinngalciing ma duni badəmma, bandkwa ɓagaa nə iin makuuram bamma sarta kwa famarza cinnga əlbəg təghər herəra Daadamazhigəla, ard duuli nəghamaaka nə uurama.

⁷ Fəgharza nə Abafaras tsaghwa tləramnda kwa kəm waig nəmnd kə lankur əlbəga hərəra Daadamazhigəla. Uuda jiiir nə iin ma ɓa tləra Kəristiya, dlaɓa iin wa ɓa tlər vakaru dlakulvamnda.

⁸ Iin dlaɓ wa tagkəmənd əlbəg təghər kə waiyakəvi am ɓag nə uuram ma Shidkwa.

⁹ Cinngamnda ba nəmnd kə əlbəgna, ghacamnda bi kə dzəgwazhidgəl mbakyarvad kə uuram biya, kəm ba ghala Daadamazhigəl ma righkurət də sərgasərg ma dabariya ard nəghakanəghəga.

¹⁰ Tədɓad kwah wam da ɓag nə uuram kə ndzəgan maraw təvuukwa Yaazhigəla, am hənarna kə ərvidmahuda, am ɓagan kə ndzəgan maraw aanji ma hulfa kwar kə tləra, dlaɓa am gwiya fəgara bad fəg ma sərga Daadamazhigəla

¹¹ Aa fəkuraafəg nə Daadamazhigəl kə ndzəd də ndzədən badəmma, kiyava ɓishgan kəskuuram aanji bau wa dzəgardzəga, am fəgan kə ərvidmahud də dlaiga.

¹² Am tagar uus kə Daad ba kəla hənga, adaba iin wa fakiyama tləkəna dəghshiga gwiigən kwa faa nə iin kiyava uudahan kwar ma tləksəra paraka.

¹³ Adaba iin wa ngədlakiyama sagal ma tləksəra gurtla, səkiyamdaan damma tləksəra Zəraan kwa waig nə iina.

¹⁴ Kwa varakiyamnda tədɓad iin nə uuda, kwa iin nə ɓisha haipaha miyama.

Juujig nə Yesu kə dəgit badəmma

¹⁵ Kəristi nə dzakəva Daadamazhigəl kwa nəghva biya, iin Zəra zənnngw təvuukwa dəgitahi vərɗyava badəmma.

¹⁶ Adaba ɓagava tədɓad iin nə dəgitah badəmma, dəgitahi ma ghərazhigəla ard ma duuniya, ard dəgitahi nəghvanəghəga ard dəgitahi kwa nəghva biya, aanji avda kwarga, aaji kwarga, aanji lii ndzəda. Badəm nə dəgitahi vərɗyavana, vərɗyavtəra tədɓad iina, dlaɓa mbakyarvad iina.

¹⁷ Kəristi wa təvuukwa dəgitah badəmma, dlaɓa badəm nə dəgitahi vərɗyavana matlavant tədɓad iina.

¹⁸ Iin nə ghər tə vəgha, kwa iin dlamakəlawə lii gatəga. Iin nə dəga zənnngwa, iin dlaɓ nə dəga zənnngw ma lii ciig ma gətlaha, dlaɓa aanji ma kwar kə dəgita nalnəg nə iin kə dəga zənnngwa.

¹⁹ Adaba cinngucinng nə Daadamazhigəl kəmtakəra righəga dəgitah badəm ma iina,

²⁰ tēdvad Kēristi dlab wa nadal nē iin kē dēgitahi vērđya nē iin badēm da vakaana. Aanji dēgitahi ma duuniya ma dēgitahi ma ghērazhigēla, sadaasēg kē gabar saa mataataka kwanahaan badēm tēdvad diida avzaan tē tlabā hērtēga

²¹ Ndzam ba bēkya dē Daadamazhigēl wurwura, ndzam ba tlēghum dē iin ma ērvēdmahudāru am ba dēgitah ghwadghwada.

²² Adāba ndakwana, faafēg nē Daadamazhigēl kē gabēr mataataru dē iin ma avza Kēristi kwa dēga tluwa ard avza tēdvad ēmtsēgaana. Nakurdalnēg nē Kēristi ndakwan ba cuwadad lii maay dē haip tēvuukwa Daadamazhigēl biya,

²³ Akwama am zaa ba vuuk dē fadghēraruwa, am ghaca ba tē vakaiya, duuwamar bi kē fantara kwam dēvakai nē uuram kwa cinngam ma ēlbēg marawēn biya. Kwan kē ēlbēga maraw kwa tagavtēr aanji kwar kē dēgitahi vērđyava ma miizhangēl kē ghērazhigēla, kai Bulus wa nanal kē dadđa ba tlēra.

²⁴ Ēn dlaig nai ndakwan mbakyarvad dladēn ēn huβēg nai kwakyarvad kuramna, adāba ēn da righgant tēdvad dladēn kē dēgiti tēmaa kē dlada Kēristi huβuu nē iin kwakyarvad vēghaana, kwa iin nē dlamakēlawā lii gatēgaana.

²⁵ Nanalnēg kē dadđa taa ēlbēg marawa tēdvad hēkya langyiya kwa vēlghwa nē Daadamazhigēl mbakyarvad kē uurama, kiyava tagkur ēlbēg Gaadamazhigēl ba marawa.

²⁶ Kwan kē ēlbēgēn ēn tagkur naiy na, dēgit shiβashiβan ba sagalan ma zērazēra, adāba ndakwana maravtērdamarēg kē yaa dadđa gata yaazhigēla.

²⁷ Naaga Daadamazhigēl mara sēran nē uudahan kē dyaka hyahērēn ma dēgan shiβashiβan kwa ndanga, kwa fa nē iin kiyava lii ar Yahudahēn biya, dēgitēn shiβashiβanna, iin Kēristi kwa dē shifēg ma kē uurama, am dē fantar ndzēga ēmtad dē iin ma ndangēraana.

²⁸ Iin wa kēm tagar nēmnd aanji war kē dēgit tēghēr kē Yesu Kēristiya, kēm tēdkur hyēmya dlabā kēm tsakur kē dēgitah badēm dē dabariya kiyava nal aanji ba war kē dadđa gata Kēristiya.

²⁹ Mbakyarvad kwah wan ghulvanai kē ba tlēr bad halavūwa ndzēdar kwa vēlghwa nē Kērisri ma kaiya.

2

¹ Ēn naagan am sēran kē hulfa dladān ēn hēβēg nai kwakyarvad kē uurama ard uudahi ar ma lawudikiya, ard uudah badēm kwa taparnabi kē nēghkwanēghēg biya.

² Maa tē naagara maraa ndzan ma waiyakēva, dlabā ar tlēkēna kē ndzēd ma ērvēdmahudāatēra, kiyava tlēkēnatlēg kē iitēr kē sērgasērēg ba maraw, ar sēran kē dēga Daadamazhigēl shiβashiβana, kwa iin Kēristi bad ghēraana.

³ Shiβavna ma iin nē ndangēra dabariya ard sērgasērgēr badēmma.

⁴ Ēn tagkur kwa nai haik valkurdavalēg nē uudanna dē ēlbēga, bala gajawa.

⁵ Aanji ban maay ēmtad dē kuuram ma ndzēgana vēgh biya, adāba ma shidkwa ēn ba ēmtad dē kuurama. Ēn dlaig nai ba vaivai mbakyarvad ndzēga ba kalkala, dlabā am dē fadghēr ma Kēristiya.

Sadaasēg nē gata Kēristi kē daala shifēga

⁶ Haiyamanthaig tsau taakiya Yesu Kēristi nē Yaazhigēlaruwa, zamzēg kē vuuk dē gatēgaana.

⁷ Am ndzan ba maraw ma iina, am faraa kē ndzēd kē ghēraruwa, dlabā am ghacan ma fadghēraru bandkwa tsagamndkuru nēmnda, am tagar uus kē Daadamazhigēl ba kēlahēnga.

⁸ Famfēg kē hyēmiya, aa viiyēt bi nē uudan kē ghēraru tēdvad dīyamđyama duuni kwa dēga valuud biya, kwa tag nē dēga daadija uudah tēdvad ndzēda shidkwa duuniya, kwa dēga Kērist biya.

⁹ Adaba righant ma Këristi nê Daadamazhigël kê dëgahan badëm ma vëghaana.

¹⁰ Bandkwah dlab nê uurama, am righarighan ma Këristiya, kwa iin maal tëghër ndzëda ard kwarga

¹¹ Bagakura ma iin dlab nê uud kê aguvaca, hulfa aguvacën ßag nê uud dë dën biya. Sakurdasëg nê uud sagal ma haipaharu kwa naag nê vëgh badëmm, ma sarta kwa bagakura nê Këristi kê aguvaca.

¹² Adaba hëdakrahëdëg nê uud ëmtad dë Këristi ma sarta kwa bagakura nê uud kê tsuufëga. Ciyakurëtcig dlab nê uud ëmtad dë Këristi ma tsuufëg tëdvad fadghëraru ma ndzëda Daadamazhigëla, kwa ciighant nê iin ma gëtlaha.

¹³ Ndzam ëmstamëmtsän wur mbakyarvad haipaharuwa ard maara ßa aguvaca kwa dëga düwa hënkali naag nê vëgha, ciyakurëtcig nê Daadamazhigël dë shifëg ëmtad dë Këristiya, ßishakiyamnaßishëg kê haipahamiyam badëmma.

¹⁴ Ghudadaghudëg kê shariya kwa ngudä kiyama nê adzahadzahëna, kësakiyamara kësëga nê Daadamazhigëla, tsahëttsahëg kê kus të tlaßa hërtëga Këristiya.

¹⁵ Kësätërvakësëg kadlanga ghwava lii kwarëga ard ndzëdaatëra, tsatëratsëg kê zhirwa bat ßaläßala tëdvad zaa fiir tt iitër të tlaßa hërtëga.

Tläkëna kwara ghër vak Adzahagdzaha

¹⁶ Mbakyarvad kwaha, aa fëkuraabi nê uud kê haipa tëghër kê dëgiti am zëg nê uurama, bi tëghër kê dëgiti am hußëg nê uurama, bi am maay tsuufa hwadäga haarakësa, bi Hwadäga Daala Kyila, bi ngiia faciya sëvd biya.

¹⁷ Kwanahaan kê dëgitaha band shidkwa dëgiti da sagauwa, Këristi nê gyigyiya dëginiina.

¹⁸ Mbakyarvad kwaha, haiyamant bi aanji ba war kê dadda naa ghër nenna kê uuram taakiya, tlaltlëg nê iin kê ghwalvëra ßagan kê sënga. Hulfa kwan kê uuda naa ghëran ba ghyäana, baz taaki ßagar kwatënah kê zërha ßëlga Daadamazhigëla, mbats ndakwani vala ba ghëraana, ërvidmahudana dëga hënkala uuda digshiga.

¹⁹ Hulfa kwan kê uuda, ëmstävët bi të Këristi kwa iin nê ghër të vëgh biya. Adaba iin wa hëkyä vëgh badëma kwa matlamatlan dë përdäha, ghubarëg dlab bandkwa faa nê Daadamazhigëla kiyava ghubarëga.

²⁰ Ëmstamaëmtsëg tsau ëmtad dë Këristiya, dlaßa sakurdasëg sagal mazhagyil kê ndzëda kwan kê duuniya. Aujilbëg am ßa ndzëgan band lii gwastan ar ba dëga duuniyi? Aujilbëg am haiganthaig dë adzahadzah kwa tsag nê uud duuni,

²¹ adzahadzah kwa taakiya, “Bag bi kê tlër dë kwan biya, tap biya, vii biya”?

²² Hulfa kwan kê adzahadzaha tag tëghër kê dëgitahi da zëlma biya, adaba adzahadzahiina kwa tsag nê uudaha.

²³ Hulfa kwan kê adzahadzaha mëng nê ndzëgana dabariya vaka faa ndzëd ma gatëga kwa naag nê uudaha, ar tsëgarva ghëratër kê cinnga ëmtakër mbakyarvad gata digshiga, ar vëlga dlad kê ghëratëra. Bak jirjiira, hulfa kwan kê adzahadzaha maay dë ndzëd vaka tsëgarva dëgiti naag nê vëgh biya.

3

Ndzëgana Daala Shiifëga

¹ Ciyakurëtcig tsau nê Daadamazhigël dë shiifëg ëmtad dë Këristiya, gatamgatëg kê dëgitahi kwa maghërzhiigëla, vakavaki dë Këristiya, kwa cihurgan të dëva kafa Daadamazhigëla.

² Dzamamdzamëg ba kê dëgitahi kwa ma ghërazhiigëla, ndavambi kê dëgitahi kwa ma duuni biya.

³ Adaba ëmstamaëmtsëga, shißashißan nê shifëgaru ëmtad dë Këristi ma Daadamazhigëla.

⁴Ma sartən da marazh nə kərısti kwa iin nə shifəgaruwa, ghəravaru ndakwani am da marazh əmtad də iin ma ndangəraana.

⁵Mbakyarvad kwanha, duwamarsduug kəma dəga duuni ma ərvıdmahudaruwa, kwa iin tləra gwardzərra, ard gwaragwara, ard 6a kəladəra, ard shıbəlga, kwa iin ndakwani ba 6agar kwatənah kə ghələha.

⁶Mbakyarvad kwan kə haipah wa badzəg nə Daadamazhıgəl kə ərvıdmahud də lii 6a kwana.

⁷Ndzam za vuuk də kwanahan kə hənkal nə uuram wura, ndza nalnəg kə vəgh kəskurama.

⁸Adaba ndakwana, barari kəskuram am duwar kə hulfa kwanahan badəmma. Duwamardug kə nguda ərvıdmahudə, ciıya jaaga, ard naa bi kə uuda, ard badza daaga, ard əlbəg ghwad kwa sagal ma ghaayaruwa.

⁹Tagam bi kə fiid ma taatakaru biya, duwamardug tsau kə hənkalaruwi kwa ndza wura ard tlərahaana,

¹⁰baz kəsa daala hənkal kəakurama, kwa navdal kə daal tədvd sərgasərg ma dzakəva daddakwa vərdyavərdyəga.

¹¹Tləmkənətləg tsau kə daala hənkala, madla bi nə ndzəgan gərgər ma taatakaru biya, aanji Yahudaha ma lii ar Yahudah biya, ard daddakwa 6aga6ag ka aguvaca ard daddakwa 6agabi ka aguvac biya, ard dadda təmaruwa, ard zərndzəga, ard erva, ard daddakwa kwara ghəra, badəm ba dəgit palla, adaba Kərısti nə dəgit badəmma, iin dlab wa ma kəmyam badəmma.

¹²Kəsakurakəkəsəg nə Daadamazhıgəl kiyava nəg kə uudahana lii cacuwanan kwa waitər nə iin ba vaıvaiya. Mbakyarvad kwaha, am zhutərdaala kə zarabaharuwa, am 6agtər herərra, am nal kə kalaliyah ard 6a dəga jiira ard 6ishgaana,

¹³am fagan kə ərvıdmahud də zaraabaharuwa. Akwama 6aga6ag nə uud pal ma kuuram kə haipa, am 6isharnana bandkwa 6ishkurna nə Yaazhıgəl kə haipaharuwa, 6ishamarna6ishəg dlab nə uuram kə pallaruwa.

¹⁴Təghər kwanahaan badəmma, 6agam6ag kə waiyakəva, adaba waiyakəv wa matləgant kwanahan badəm tə dəgit palla.

¹⁵Aa 6ag nə gabəra Kərısti kə kwarəg ma ərvıdmahudaruwa, adaba mbakyarvad gabərən wa dahakurər nə uud kə ndzəga kə vəgh palla, dlabə am nal kə lii tagar uus kə Daadamzıgəla.

¹⁶Aa ndzandzəg nə əlbəga Kərısti ma ərvıdmahudaru ba dyakdyaka, am tsagtərtsag kə zarabaharuwa, am 6əlgan kə magi də dabari badəmma, am 6əlgan kə əngsa zabura ard də dəga galla Daadamazhıgəla, am 6əlgan kə əngsa kwa tagkur nə Shıdkwa, am 6əlgan da taa uus ma ərvıdmahudaruwa.

¹⁷Aanji ba kwar kə dəgiti am 6ag nə uurama, ma taa əlbəga ma tləra, 6agam6ag ma daaga Yaazhıgəl Yesu, am tagar uus kə Daadamazhıgəl Daada tədvd iina.

Ndzəgan kwa marau kə yaa dadda gatəga

¹⁸Kuuram əngwasaha, 6agam6ag kə ndzəgan də zhiilaharu band kwa kalkalan də lii gata Yaazhıgəla.

¹⁹Kuuram ghulvaha, waiyamtərwaig kə əngwasaharuwa, maramtərbi kə hənkal ghwad biya.

²⁰Kuuram zarha, famarafəg kə daadaharuwa ard baabaharu aanji ma kwar kə dəgita, adaba kwan wa naag nə Yaazhıgəla.

²¹Kuuram daadaha, vələmtərbi kə dlad kə zərharu biya, haik kə gədzəg kə iitəra.

²²Kuuram εevaha, famtəraraafəg kə dadda hənayaharu maa duuni aanji bamma auwa. 6agambi kə dəga nəgha gyi band kwa 6ag lii gata daag vak kə uudah biya, dlakulva kwaha, 6agam6a kə tlər bad ərvıdmahud palla, am gədzəgan kə Yaazhıgəla.

²³ Badëm nê dëgiti am ßag nê uurama, ßagamßag bad ërvidmahudaru badëmna, mandki am ßagar kê Yaazhigëla, am ßagar kê uud biya,

²⁴ am sërgasërg tsau taakiya da vëlkurvëlëg nê Yaazhigël kê dëga gwiig kwa iin nê dëgshigaruwa. Adaba am ßagar kê Yaazhigël Këristi nê uuram kê kwatënahëra!

²⁵ Daddakwa ßa tlëra këlädëra, da tlëkënatlëg kê dëgshiga këlädërana, adaba maay nê Daadamazhigël fa dagar ma uud biya.

4

¹ Kuuram dadda hënyahaha, hëkyamnahëkyëg kê ëvaharu bak jiiira am gëdzëgan kê Yaazhigëla, adaba am sërgasërag ghëravaru taakiya am dë Yaazhigël nê ghëravaru ma ghërazhigëla.

² Ghulamvaghulëg kê dzëgwazhigëla, am uufëgaana am tagar uusa kê Daadamazhigëla.

³ Am dzëgwan kê zhigël dlab këskëmda, kwa da wurkëmdant nê Daadamazhigël kê düul kiyava taa ëlbëgaana, këm tagtër kê uudah kê ëlbëga Këristi shiëashiëana. Mbakyarvad dëgiti shiëashiëanën wa bëlakwadëm nê uud ma guda bërfëga.

⁴ Dzëgwamwazëgw kê zhigëla kiyava taa ëlbëgën shiëashiëanën ba marawa, kwa kalkalana këskai tagana.

⁵ Dzamadzëg dë dabari ma lii ar maay gata Yesu biya, am ßa tlëra aanji dë kwar kê sartaruwa.

⁶ Aanji ba hëra, tagamtag ba kê ëlbëga herërra dlabë kwa ëmtak kê cinnga, kiyava sërgasërag këskuuram kê düuli am da ngutër nê uuram aanji ba wara.

Ghala taa uusa Bulusa

⁷ Da takurtag nê Tikikus kê dëgit tëghër këskai badëmna. Zërabamiyam nê iin kwa kiyam waig nê miyam ba vaivaiya, dlabë uuda jiiir nê iin ma ßa tlëra Yaazhigël ëmtad dë këmyamma.

⁸ Bëlanantbëlëg da vakaruwa adaba am sëran kê ndzëgana lapiyamnda, dlabë fëkurna kê ndzëda.

⁹ Dagal ëmtad dë Onisimusa, zërabamiyam uuda jiiir kwa kiyam waig nê miyama, kwa ghëra van ndakwi ba uuda kësaruwa. Ar da tagkurtag nê iitër kê dëgita badëm kwa dzagardzaag dë këmd vakwanna.

¹⁰ Aristarkus kwa ma guda bërfëg ëmtad dë kai vakwana, tagkur uusa, band kwah dlab nê Markus kwa daadijatër pal dë Barnabasa. Iin wa tagankur naiy kê ëlbëg tëghër kê iin taakiya, akwama sëvsëg sa vakaruwa, cawamacaug bad dëva buwa.

¹¹ Yesu kwa dahav dë Yustus, ghëra van ndakwi tagkur uusa. Ba uudahan hëkërdën kalti ma yaa Yahudah kwa ßa tlëra tlëksëra Daadamazhigël ëmtad dë kaiya, nararnëg kê dëga taa ndzëgwagh vakara.

¹² Abafaras kwa pal ghëra van ma kuurama, iin ndakwani ba kwatënahë Yesu Këristiya, tagkur uusa. Ba këlähëng ba dzëgwazhigël ghala Daadamazhigël kwakyarvad am ghacan bad ndzëda, am ndzan ba righarighana, am fëdghëret taakiya am lii gata Daadamazhigëla.

¹³ Nanalnëg nai kê shid kê Abafaras tëghër kê tlëri kwa ghulava nê iin kwakyarvad mëlkuru këscurama, ard uudaha Lawudikiya ard uudaha Hirafolis.

¹⁴ Luka, doctar kwa kiyam waig nê miyama, ard Demas, ar tagkur uusa.

¹⁵ Tagamtërtag kê uus kê zëraabahamiyam badëm kwar ma Lawudikiya, ard Nimfa ëmtad dë dlamakëlawë lii gata Yesu kwar dzahav ma vëgyaana.

¹⁶ Akwama ghyënnëgava ghyënnëg karantë wakitën tëvakwaruwa, am vëltër kê dlamakëlawë lii gata Yesu kwar ma Lawudikiya, kiyava karantëgan ghëra vatëra. Am karantan ghëravaru kê wakitën kwar da vëlkur nê uudah Lawudikiya.

¹⁷ Am tagar kê Arkibus aa fafëg kê hënkal ghyënnëgna kê tlëren vëlgar nê Yaazhigëlna.

¹⁸ Ba kai Bulus dɛ ghɛrar wa vɛndkur kwan kɛ taa uusa. Viyamnabi taakiya ɛn ngudanguɗan biya. Aa ndzandzɛg nɛ Herɛra Daadamazhigɛl ɛmtaɗ dɛ kuurama. Amin.